

TE IS MEGÉRTHETED A BIBLIÁT!

**A Szeretett Tanítvány Emlékiratai és Levelei: A
János Evangéliuma, János I., II., és III. Levele**

BOB UTLEY

A HERMENEUTIKA PROFESZORA

(BIBLIAI ÉRTELMEZÉS)

TANULMÁNYOZÁST ELŐSEGÍTŐ KOMMENTÁR SOROZAT

ÚJSZÖVETSÉG, 4. KÖTET

BIBLE LESSONS INTERNATIONAL, MARSHALL, TEXAS
1999

www.BibleLessonsIntl.com

Copyright ©2009 by Bible Lessons International, Marshall, Texas
Minden jog fenntartva. Ennek a könyvnek egy részét sem lehet átírni vagy újrakiadni a kiadó
írásban adott engedélye nélkül.

Bible Lessons International
P.O. Box
Marshall, TX 75671-1289
1-800-785-1005

ISBN 0-9661098-6-4

Ebben a könyvben használt elsődleges Bibliai fordítás:
New American Standard Bible (Új Amerikai Standard Biblia) Átdolgozva 1995-ben
Copyright ©1960, 1962, 1963, 1968, 1971, 1972, 1973, 1975, 1977, 1995 a Lockman Alapítvány
által
P.O Box 2279
La Habra, CA 90632-2279
Engedély által használva. Minden jog fenntartva.

*Ezt a kötetet szeretettel dedikálom
barátomnak és gépirómnak*

Doris Spraberry-nek

*aki minden lehetőt megtett
újra és újra azért, hogy ez a
Bibliai tanulmány időben elkészüljön és
nyomtatásba kerüljön.*

TARTALOM

A Szerző Személyes Előszava: Hogyan Segíthet Neked Ez a Kommentár?.....	9
Útmutató a Helyes Bibliaolvasáshoz: Az Igazolható Igazság Személyes Keresése.....	11
Kommentár:	
Bevezetés János Evangéliumába.....	19
János 1.....	26
János 2.....	48
János 3.....	58
János 4.....	72
János 5.....	84
János 6.....	95
János 7.....	115
János 8.....	126
János 9.....	139
János 10.....	148
János 11.....	158
János 12.....	168
János 13.....	181
János 14.....	191
János 15.....	206
János 16.....	215
János 17.....	225
János 18.....	237
János 19.....	249
János 20.....	261
János 21.....	271
Bevezetés I. Jánosba.....	278
I. János 1.....	284
I. János 2.....	295
I. János 3.....	312
I. János 4.....	333
I. János 5.....	343
II. János.....	358
III. János.....	366

Függelék 1: Görög Nyelvtani Kifejezések Rövid Definíciói.....	374
Függelék 2: Szövegkritika.....	384
Függelék 3: Szójegyzék.....	388
Függelék 4: Hitvallás.....	399

JÁNOS ÍRÁSAI KÜLÖNLEGES TÉMÁK TARTALOMJEGYZÉKE

<i>Arché</i> , János 1:1.....	10
Jézus Tanúi, János 1:8.....	31
A Farizeusok, János 1:24.....	39
Ámen, János 1:51.....	45
A Bor és Más Tömény Szeszes Italok, János 2:3.....	49
Hogyan Használja János a "hinni" Szót, János 2:23; 8:24; 11:27.....	56
A Pecsét, János 3:33.....	69
Rasszizmus, János 4:4.....	74
Isten Akarata, János 4:34.....	80
Kiküld (Apostelló), János 5:24.....	89
Az Istenség Nevei, János 6:20.....	99
Keresztény Üdvbizonyosság, János 6:37.....	105
Elhívottnak Lenni, János 6:44.....	108
Igazság, János 6:55.....	110
Örökké, János 6:58.....	111
A Mennybemenetel, János 6:63.....	112
Bátorság (<i>Parresia</i>), János 7:4.....	117
A Kitartás Szükségessége, János 8:31.....	132
Görög Igeidők Használata az Üdvösségre 9:7.....	141
Hitvallás, János 9:22-23.....	143
Pusztítás (<i>Apollumi</i>), János 10:10.....	150
A Felkenetés/Megkenés a Bibliában, János 11:2.....	160
A Temetkezési Szokások, János 11:44.....	165
A Személyes Gonosz, János 12:31.....	175
Harc A Mennyben, János 12:31.....	177
A Szív, János 12:40.....	178
A Páska-ünnepi Szertartás Menete az Első Századi Judaizmusban, János 13:2.....	183
Iskáriótes, János 13:29.....	187
Hatékony Imádság, János 14:13-14.....	196
Jézus és a Lélek, János 14:16.....	198
A Szentháromság, János 14:26.....	201
A Szentlélek Személyessége, János 14:26.....	202
A Békesség, János 14:27.....	203

Tűz, János 15:6.....	209
Az Úr Neve, János 15:16.....	212
Az "igaz" Szó Használata János Írásaiban, János 17:3.....	228
Hitehagyás, János 17:12.....	231
A Praetoriánus Testőr, János 18:28.....	243
Poncius Pilátus, János 18:29.....	245
Nők, Akik Követték Jézust, János 19:25.....	255
Temetkezési Fűszerek, János 19:39.....	259
Jézus Feltámadása Utáni Megjelenései, János 20:16.....	264
Forma/Példa (<i>Tupos</i>), János 20:25.....	268
A János 1 Összehasonlítása az I. János 1-gyel, I. János 1:1.....	287
Koinónia (Közösség), I. János 1:3.....	288
A Kereszténység Közösség, I János 1:3.....	288
A "Benne Lakozás, Benne Maradás" János írásaiban, I János 2:10.....	300
Az Emberi Kormányzat, I János 2:15.....	303
A Jelen Korszak és az Eljövendő Korszak, I. János 2:17.....	306
A Szent, I. János 2:20.....	308
Újszövetségi Kifejezések Krisztus Visszajövetelére, I János 2:28.....	314
Igaznak Lenni (Tisztesség, Becsületesség), I. János 2:29.....	315
Az Ember Üdvösségének Újszövetségi Bizonyítéka, I János 3:1.....	318
Megszentelődés, I. János 3:6.....	323
Isten Fia, I János 3:8.....	324
Imádság, Korlátlan, Mégis Korlátozott, I János 3:22.....	330
Megítélhetik-e a Keresztények Egymást?, I János 4:1.....	334
Görög Szavak és Szóösszetételek a Kísértés/Próba Kifejezésére, I János 4:1.....	335
Üdvbizonyosság, I János 5:13.....	348
A Közbenjáró Imádság, I János 5:14.....	350
Mi a Halálos Bűn? I János 5:16.....	353
Gyülekezet (<i>Ekklesia</i>), III. János 6.....	370

A SZERZŐ SZEMÉLYES ELŐSZAVA: HOGYAN SEGÍTHET NEKED EZ A KOMMENTÁR?

A Bibliai értelmezés egy ésszerű és egyben szellemi folyamat, ami arra törekszik, hogy megértsen egy ősi, ihletett író oly módon, hogy az Istentől származó üzenet a mai időkben is érthető és alkalmazható legyen.

A szellemi folyamat döntő, de nagyon nehéz meghatározni. Magában foglalja az Istennek való alárendeltséget és az Isten felé való nyitottságot. Szükséges, hogy ott legyen az éhség (1) Iránta, (2) ismerni akarására, és (3) az Ő szolgálatára. Ez a folyamat magában foglalja az imádságot, a megvallást és az életmód változtatásra való hajlandóságot. A Szentlélek jelenléte döntő fontosságú a megértési folyamatban, de az, hogy őszinte, istenfélő keresztények miatt értelmezik különböző módokon a Bibliát, ez maga rejtély.

Az ésszerű folyamatot könnyebb megmagyarázni. A szöveghez következetesnek kell maradnunk és pontosnak kell lennünk, és nem szabad, hogy a személyes vagy felekezeti előítéleteink befolyásoljanak. Történelmileg mindannyian feltételekhez vagyunk kötve. Egyikünk sem tud objektív, semleges értelmező lenni. Ez a kommentár egy óvatos, ésszerű folyamatot biztosít, ami három értelmező alapelvet is tartalmaz, ami úgy van megalkotva, hogy segítsen nekünk felülkerekedni az előítéleteinken.

Első Alapelv

Az első alapelv az, hogy vegyük figyelembe azt a történelmi kort, amiben a könyv íródott, és azt a bizonyos történelmi alkalmat, ami miatt megíródott. Az eredeti írónak volt egy célja és egy üzenete, amit szeretett volna továbbítani. A szöveg nem jelenthet számunkra olyasvalamit, amit nem jelentett az eredeti, ősi, ihletett szerzőnek. A szándéka – nem a mi történelmi, érzelmi, kulturális, személyes vagy felekezeti szükségünk – a lényeg. Az alkalmazás szerves része az értelmezésnek, de a helyes értelmezésnek minden esetben meg kell előznie az alkalmazást. Folyamatosan ismételnünk kell, hogy minden bibliai szövegnek egy, csak egyetlen egyetlen egy jelentése van. Ez a jelentés az, amit az eredeti biblia író a Szentlélek vezetése alatt szeretett volna elmondani a saját korában. Ennek az egyetlen egy jelentésnek lehet többféle alkalmazási lehetősége a különböző kultúrákban és helyzetekben. Ezeket az alkalmazásokat össze kell kötni az eredeti író központi igazságával. Éppen ezért ez a tanulmányozást elősegítő kommentár úgy lett megalkotva, hogy a Biblia minden könyvéhez nyújtson egy egy bevezetést.

Második Alapelv

A második alapelv az, hogy azonosítsuk az irodalmi egységeket. Minden bibliai könyv egy egységesített dokumentum. Azoknak, akik értelmezik, nincs joguk ahhoz, hogy elkülönítsék az igazság egy aspektusát a többitől. Éppen ezért arra kell törekednünk, hogy az adott bibliai könyv egészének célját megértsük, mielőtt az egyes irodalmi egységeket értelmeznénk. A különálló részek – fejezetek, bekezdések vagy versek – nem jelenthetnek olyasvalamit, amit az egység maga nem jelent. Az értelmezésnek mindig az egészet néző deduktív/levezető megközelítéstől a részek induktív/következtető megközelítéséig kell irányulnia. Éppen ezért ez a tanulmányozást elősegítő kommentár úgy lett megalkotva, hogy segítsen a tanulmányozónak az irodalmi egységek szerkezetét bekezdésenként analizálni. A bekezdések, ugyanúgy mint a fejezetek és a különböző felosztások nem ihletettek, de segítenek abban, hogy a különböző gondolati egységeket megkülönböztethessünk.

Bekezdések szintjén értelmezni, – nem mondatonként, nem mellékmondatokként, kifejezésenként vagy szavanként – ez a kulcs ahhoz, hogy követhessük az eredeti bibliaíró által továbbadandó jelentést. A bekezdések egy egységesített témán alapszanak, amiket gyakran nevezünk témának vagy a témát összefoglaló mondatnak. Minden szó, kifejezés, mellékmondat és mondat, ami a bekezdésben található, valahogyan ehhez az egységesített témához kapcsolódik. Korlátozzák, kiteljesítik, magyarázzák és/vagy megkérdőjelezzik. A valódi kulcs a helyes

értelmezéshez az, hogy követni kell az eredeti szerző gondolatát bekezdésről bekezdésre a különböző irodalmi egységeken át, amik a bibliai könyv egészét alkotják. Ez a tanulmányozást elősegítő kommentár úgy lett megalkotva, hogy segítsen a tanulmányozónak megtenni ezt azáltal, hogy különböző modern angol nyelvű bibliafordításokat hasonlít össze. Ezek a fordítások azért lettek kiválasztva, mert azok különböző fordítási nézeteket alkalmaznak:

A United Bible Society (Egyesült Biblia Egylet) görög szövege a negyedik átdolgozott kiadás (UBS⁴). Ennek a szövegét modern szövegértelmező tudósok osztották bekezdésekre.

A New King James Version (Új King James Fordítás), (NKJV) egy szóról szóra való szó szerinti fordítása a görög kézírásoknak, amiket Textus Receptus-nak hívnak. Ennek a fordításnak a bekezdési beosztásai hosszabbak, mint a többi fordításnak. Ezek a hosszabb bekezdések segítenek a tanulmányozónak meglátni az egységesített témákat.

A New Revised Standard Version (az Új Átdolgozott Standard Fordítás), (NRSV) egy módosított szóról szóra való fordítás. Ez átmenetet alkot a következő két modern változat között. Ennek a bekezdés felosztása elég jó segítség a különböző témák meghatározásában.

A Today's English Version (a Mai Angol Fordítás), (TEV) egy dinamikus egyenértékű fordítás, amit a United Bible Society adott ki. Arra törekszik, hogy a Bibliát oly módon fordítsa le, hogy a modern kori, angolul beszélő olvasó vagy előadó megérthesse az eredeti görög szöveg jelentését. Gyakran, legfőképp az evangéliumokban, a bekezdéseket aszerint osztja fel, hogy ki a beszélő, nem pedig témák szerint, ugyanúgy mint az NIV fordítás. Az értelmező számára ez nem igazán segítség. Érdekes megfigyelni, hogy mind az UBS⁴ és a TEV fordítások lényege ugyanaz, a felosztásuk viszont különbözik.

A New Jerusalem Bible (az Új Jeruzsálem Biblia), (NJB) egy dinamikus egyenértékű fordítás, ami a Francia Katolikus fordításon alapszik. Nagyon hasznos abban, hogy a bekezdéseket egy európai nézőpontból hasonlítsuk össze.

A bekeretezett szöveg az 1995-ös kiadású Updated New American Standard Bible (Frissített Új Amerika Standard Biblia), (NASB) – ból való, ami egy szóról szóra való fordítás. A versről versre való megjegyzések ezt a felosztást követik.

Harmadik Alapelv

A harmadik alapelv az, hogy a Bibliát különböző fordításokban olvassuk, hogy a jelentésnek a lehető legkiterjedtebb választékát is megismerhessük (jelentésstanilag), amit csak a bibliai szavak és kifejezések tartalmazhatnak. Gyakran egy görög kifejezés vagy szó többféle módon is értelmezhető. Ezek a különböző fordítások kihozzák ezeket a különböző lehetőségeket, és segítenek beazonosítani és megmagyarázni a görög kéziratok változatait. Ezek nincsenek a tanokra kihatással, de segítenek minket abban, hogy megpróbáljunk visszatérni az eredeti szöveghez, amit egy régi időkben élő ihletett író leírt.

Ez a kommentár egy gyors módot kínál a tanulmányozónak, hogy leellenőrizze az értelmezéseit. Ez nem eldöntő, meghatározó célú, hanem inkább informáló és gondolatébresztő. Gyakran a többi, más lehetséges értelmezés segít minket abban, hogy ne legyünk annyira parókiálisak, dogmatikusak és felekezettfüggők. Az értelmezőknek szélesebb körű értelmezési lehetőségekkel kellene rendelkezniük, hogy felismerhessék, hogy mennyire félreérthetőek tudnak lenni az ősi szövegek. Sokkoló az, hogy mennyire kicsi az egyetértés a keresztények között, akik pedig a Bibliát tartják az igazság forrásának.

Ezek az alapelvek segítettek nekem felülkerekedni a legtöbb történelmi előfeltételezésen azáltal, hogy meg kellett szenvednem az ősi szövegekkel. Az a reményem, hogy ez mindannyiótok számára áldás lesz.

Bob Utley
Kelet Texasi Baptista Egyetem
1996 Június 27

ÚTMUTATÓ A HELYES BIBLIAOLVASÁHOZ: AZ IGAZOLHATÓ IGAZSÁG SZEMÉLYES KERESÉSE

Ismerhetjük az igazságot? Hol található? Igazolhatjuk-e logikus úton? Van-e egy alapvető, végső hatalom? Vannak-e olyan tökéletességek, amik irányíthatják az életünket, világunkat? Van-e értelme az életnek? Miért vagyunk itt? Hova tartunk? Ezek olyan kérdések – kérdések, amiken minden épeszű ember eltűnődik – amik az idők kezdete óta kísértik az emberiség intellektusát (Préd. 1:13-18; 3:9-11). Emlékszem még amikor én magam is egy olyan központot kerestem az életemben, ami egybe fogja azt. Fiatalon lettem Krisztusban hívő, s ezt elsősorban a családomban lévő fontos személyek bizonyágtétele alapozta meg. S ahogy felnőttem, a saját magammal és a világgal kapcsolatos kérdéseim is egyre csak nőttek. Egyszerű kulturális és vallásos klisék nem adtak értelmet azoknak a gyakorlatoknak, amikről olvastam vagy amikkel én magam is találkoztam. Ez az időszak az összezavarodottság, a keresés, a vágyakozás, és nagyon sokszor a reménytelenség érzésének időszaka volt azzal az érzéketlen, kemény világgal szemben, amiben éltem.

Nagyon sokan hirdették, hogy vannak válaszaik ezekre az alapvető kérdésekre, de utánajárások és elmélkedések után azt láttam, hogy a válaszaik (1) személyes filozófiákon, (2) ősi mítoszokon, (3) személyes megtapasztalásokon vagy (4) pszichológiai kivetítéseken alapultak. Szükségem volt egy bizonyos mértékű igazolhatóságra, néhány bizonyítékra, bizonyos mértékű racionalitásra, amire a világnézetemet alapozhattam, az életemet egybefogó központot, és azt okot, amiért élek.

Mindezeket a Bibliám tanulmányozásában találtam meg. Bizonyítékokat kezdtem keresni annak megbízhatóságára, amiket meg is találtam (1) a Biblia történelmi megbízhatóságában, amit az archeológia is megerősített, (2) az Ószövetség próféciainak pontosságában, (3) a Biblia üzenetének egységében, ami nem változott az ezerhatszáz év alatt, amióta megjelent, és (4) azoknak az embereknek a személyes bizonyágtételében, akiknek az életük tartósan megváltozott azáltal, hogy kapcsolatba kerültek a Bibliával. A kereszténységnek, mint a hit és a meggyőződés egyesített rendszerének meg van az a képessége, hogy az emberiség összetett kérdéseivel foglalkozzon. Nem csak hogy racionális keretet adott, de a tapasztalati biblikus hit érzelmileg örömet és stabilitást hozott az életembe.

Úgy gondoltam, hogy megtaláltam az életemet egybefogó központot – Krisztust, úgy, ahogy Őt az Igén keresztül meg lehet érteni. Mindez mámorító megtapasztalás volt, egy érzelmi megkönnyebbülés. Ennek ellenére még mindig emlékszem arra a sokkra és a fájdalomra, amikor elkezdett derengeni, hogy mennyi különböző magyarázatát képviselték ennek a könyvnek, néha még egy és ugyanazon gyülekezeten vagy hasonló gondolkodású emberek csoportján belül is. A Biblia ihlettségének és megbízhatóságának megerősítése nem a befejezés volt, hanem pont hogy a kezdet. Hogyan ellenőrizhetem vagy utasíthatom el a sokféle és egymásnak ellentmondó magyarázatait azoknak a bonyolult igeszakaszoknak, amiket pont azok hirdetnek, akik vallják a Biblia tekintélyét és megbízhatóságát?

Ez a feladat vált életem céljává és hitem zarándoklatává. Tudtam, hogy a Krisztusban való hitem (1) békességet és örömet hozott. Az értelmem áhítozott valami tökéletességre/teljességre a kultúráim viszonylagosságának közepette (poszt-modernitás); (2) az egymásnak ellentmondó vallási rendszerek dogmatizmusa (világvallások); és a (3) felekezeti arrogancia közepette. Az ősi irodalom értelmezésének érvényes megközelítése utáni kutatásom folyamán meglepő módon felfedeztem a saját történelmi, kulturális, felekezeti és tapasztalati előítéleteimet. Gyakran csak azért olvastam a Bibliát, hogy egyszerűen csak megerősítsem a saját nézeteimet. Tanok forrásaként használtam, hogy megtámadhassak másokat, miközben újra meggyőződtem a saját bizonytalanságomban és elégtelenségemben. Mennyire fájdalmas felismerés volt ez a számomra!

Bár soha sem lehetek teljesen objektív, jobb Bibliaolvasó válhat belőlem. Korlátozhatom az előítéleteimet azáltal, hogy azonosítom őket, és elismerem azok jelenlétét. Nem vagyok még szabad tőlük, de szembesültem a saját gyengeségeimmel. Néha maga a magyarázó a jó Bibliaolvasás legrosszabb ellensége!

Hadd soroljak fel néhány előfeltételezést, amiket én magam is belevonok a Bibliatanulmányozásomba, hogy te, mint olvasó, is megvizsgálhasd őket velem együtt.

I. Előfeltételezések

- A. Hiszem, hogy a Biblia az egyedüli ihletett, önmagáról szóló kijelentése az egy igaz Istennek. Éppen ezért szükséges, hogy az értelmezése annak fényében történjen, hogy mi volt az eredeti isteni szerző (a Szentlélek) szándéka, amikor egy emberi írón keresztül egy bizonyos történelmi felállásban leíratott.
- B. Hiszem, hogy a Biblia az egyszerű emberek számára íródott – mindenki számára! Isten rendelkezésünkre bocsátotta magát, hogy világosan szólhasson hozzánk egy bizonyos történelmi és kulturális környezetben belül. Isten nem rejti el az igazságot – azt szeretné, ha megértenénk azt! Éppen ezért a keletkezésének idejében kell értelmeznünk, nem a miénkben. A Biblia nem mondhat valami olyat számunkra, amit soha nem mondott azok számára, akik először olvasták vagy hallották. Érthető a hétköznapi ember számára is és normális emberi kommunikációs formákat és technikákat alkalmaz.
- C. Hiszem, hogy a Bibliának egy egyesített üzenete és célja van. Nem mond ellent önmagának, bár valóban tartalmaz nehezen érthető és paradox részeket. Így a Biblia legjobb értelmezője maga a Biblia.
- D. Hiszem, hogy minden résznek (kivéve a próféciákat) egyetlen egy jelentése van, ami az eredeti ihletett szerző szándékán alapszik. Bár soha nem lehetünk teljesen biztosak abban, hogy tudjuk mi volt az eredeti szerző szándéka, nagyon sok olyan dolog van, ami abba a bizonyos irányba mutat:
 - 1. a műfaj (irodalmi típus) megválasztása az üzenet kifejezéséhez
 - 2. a történelmi háttér és/vagy az a bizonyos alkalom, ami az írást kiváltotta
 - 3. a teljes könyv irodalmi szövegkörnyezete, ugyanúgy mint minden egyes irodalmi egységé
 - 4. a szövegi megszerkesztettsége (vázlata) az irodalmi egységeknek, oly módon, ahogy azok az üzenet teljességéhez viszonyulnak
 - 5. a jellegzetes nyelvtani elemek alkalmazása az üzenet közvetítésére
 - 6. az üzenet bemutatására kiválasztott szavak
 - 7. párhuzamos üzenetek

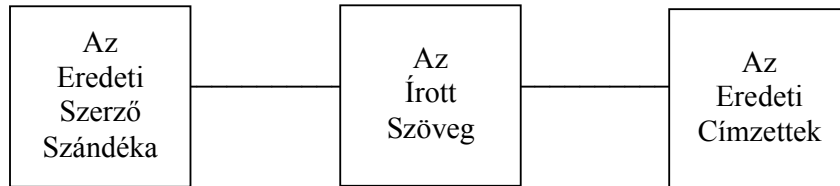
Ezen területek tanulmányozása válik a bizonyos részek tanulmányozásának tárgyává. Mielőtt elmagyaráznám, hogy mi az én módszerem a jó Bibliaolvasásra, hadd vázoljam a nem megfelelő módszereket, amiket ma alkalmaznak, amik nagyon sok széthúzást okoztak az értelmezésben, és ezt következképpen el kellene kerülnünk:

II. Helytelen Módszerek

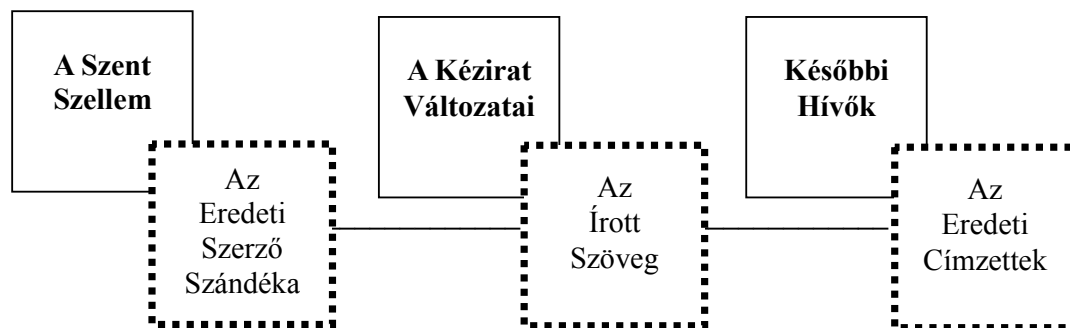
- A. A Biblia könyveinek irodalmi szövegkörnyezetének semmibevétele és minden mondat, mellékmondat, vagy még az egyes szavaknak is az oly módon való használata, mintha azok különálló igazságok állításai lennének, s amik nem kapcsolódnak a szerző szándékához vagy a nagyobb szövegösszefüggés jelentéséhez. Ezt gyakran "szövegbizonyításnak" nevezik.
- B. A könyvek történelmi háttérének semmibevétele azáltal, hogy egy olyan feltételezett történelmi háttérrel helyettesítik, amire alig, vagy egyáltalán nem találni utalást magában a szövegben.
- C. A könyvek történelmi háttérének semmibevétele és oly módon való olvasása, mintha az egy kisvárosi napilap lenne, amit elsősorban modern kori különálló keresztények, számára írtak.
- D. A könyvek történelmi háttérének semmibevétele azáltal, hogy a szöveget egy filozofikus/teologikus üzenetté allegorizálják, ami egyáltalán nem kapcsolódik az eredeti szerző és az elsődleges hallgatóság szándékához.
- E. Az eredeti szöveg semmibevétele azáltal, hogy behelyettesíti valaki más saját teológiai

rendszerét, dédelgetett tanát, vagy az éppen aktuális ügyét, ami nem kapcsolódik az eredeti szerző céljához és kijelentett üzenetéhez. Ez a jelenség gyakran követi a Bibliából való kezdő felolvasást, mint annak az eszközét, hogy megalapozza az előadó tekintélyét. Erre a leggyakrabban úgy utalnak, mint az "olvasó válasza" ("amit-a-szöveg-személyesen-nekem-jelent" értelmezés).

Legalább három összetevőt lehet megtalálni minden ember által írott kommunikációban:

A múltban különböző olvasási technikák koncentráltak ennek a három összetevőnek az egyikére. De hogy valóban beigazoljuk a Biblia egyedülálló ihletettségét, egy módosított diagram jobban helytálló:

A valóságban mind a három összetevőt bele kell foglalni az értelmezési folyamatba. Az ellenőrizhetőség céljából az értelmezésem az első két összetevőre koncentrálok: az eredeti szerzőre és a szövegre. Lehet, hogy azokra a félreértelmezésekre reagálok, amiket láttam (1) a szöveg allegorizálása vagy elszellemiesítése és (2) az "olvasó válasza" értelmezés (amit-a-szöveg-személyesen-nekem-jelent) során. A helytelen használat az értelmezés bármelyik fázisában előfordulhat. Mindig ellenőriznünk kell a motivációnkat, előítéleteinket, technikáinkat és alkalmazásainkat. De hogyan ellenőrizzük őket, ha nincsenek korlátok az értelmezéshez, nincsenek limitek, nincsenek kitételek? Ez az, ahol a szerzői szándék és a szövegi szerkezet biztosít számomra néhány kitétt arra, hogy korlátozzam a lehetséges, érvényes értelmezések körét.

Ezeknek a helytelen olvasási technikáknak a fényében mik azok a lehetséges megközelítései a helyes Bibliaolvasásnak és értelmezésnek, amik egy bizonyos fokú ellenőrizhetőséget és következetességet biztosítanak?

III. Lehetséges Megközelítések a Helyes Bibliaolvasáshoz

Ezen a ponton nem azokat az egyedi technikákat tárgyalom, hogy hogyan kell a sajátos műfajokat értelmezni, hanem általános hermeneutikai alapelveket, amik mindenféle bibliai szövegre érvényesek. A műfaj specifikus megközelítéssel kapcsolatban egy nagyon jó könyv a *How To Read The Bible For All Its Worth*, amit Gordon Fee és Douglas Stuart írt és a Zondervan kiadó adta ki.

Az én módszerem elsősorban arra koncentrálok, hogy az olvasó megengedi a Szentléleknek,

hogyan megvilágosítsa/megmagyarázza neki a Bibliát négy, személyes olvasási cikluson keresztül. Ez a Szellemet, a szöveget és az olvasót elsődlegessé teszi, nem pedig másodlagossá. Továbbá megvédi az olvasót attól, hogy a kommentátorok helytelenül/túlságosan befolyásolják. Már hallottam, amint az mondták, hogy „A Biblia jól megvilágítja a kommentárokat.” Ez nem egy lebecsmérelő megjegyzés akar lenni a tanulmányozó segédeszközökről, inkább esdeklés, hogy a megfelelő időben használják azokat.

Magából a szövegből kell tudni alátámasztani az értelmezésünket. Öt terület van, amik adhatnak valamennyi megerősítést:

- A. az eredeti szerző
 - 1. történelmi háttére
 - 2. irodalmi szöveggörnyezete
- B. az eredeti szerző választása
 - 1. a nyelvtani szerkezetekre vonatkozóan (szintaktika)
 - 2. a kortárs munkák felhasználására vonatkozóan
 - 3. a műfajra vonatkozóan
- C. a saját értelmezésünk a helyénvaló
 - 1. tárgyhoz tartozó párhuzamos részekre vonatkozóan

Szükséges, hogy az értelmezésünk mögött álló érveket és logikát biztosítani tudjuk. A Biblia az egyetlen forrásunk amiből hitet és gyakorlatot szerezhethetünk. Elég szomorú, hogy a keresztények olyan gyakran nem értenek egyet abban, hogy mit is tanít vagy hogy mit erősít meg. Önmegsemmisítő azt vallani, hogy a Biblia ihletett, aztán a hívők meg nem képesek megegyezni azon, hogy mit is tanít és mi az amit elvár!

A négy olvasási ciklus úgy lett megtervezve, hogy a következő értelmezési betekintéseket szolgáltassa:

A. Az első olvasási ciklus

- I. Egyszerre olvasd el az egész könyvet. Egy másik fordításban olvasd el újra, remélhetőleg egy más fordítási megközelítésből
 - a. szó szerinti (NKJV, NASB, NRSV)
 - b. dinamikusan megegyező (TEV, JB)
 - c. magyarázó (Living Bible, Amplified Bible)
- II. Keresd meg az egész írás központi célját. Azonosítsd a témáját.
- III. Válaszd külön (amennyiben lehetséges) azt az irodalmi egységet, a fejezetet, a bekezdést vagy akár azt a mondatot, ami tisztán kifejezi ezt a központi célt vagy témát.
- IV. Azonosítsd a túlnyomórészt uralkodó irodalmi műfajt
 - a. Ószövetség
 - i. Héber elbeszélés
 - ii. Héber költészet (bölcesség irodalom, zsoltárok)
 - iii. Héber prófécia (próza, versek)
 - iv. Törvénykódexek
 - b. Újszövetség
 - i. Elbeszélések (Evangéliumok, Apcsel.)
 - ii. Példabeszédek (Evangéliumok)
 - iii. Levelek/apostoli levelek
 - iv. Apokaliptikus irodalom

B. A második olvasási ciklus

- I. Olvasd el újra az egész könyvet, és próbálj meg főbb témákat keresni.
- II. Vázold a főbb témákat és tömören, egy egyszerű mondatban foglalj össze a tartalmát.

- III. Ellenőrizd a könyv céljának megállapítását, és egészítsd ki a vázlatot tanulmányozást segítő eszközök használatával.
- C. A harmadik olvasási ciklus
- I. Olvasd el újra az egész könyvet, és próbáld meg azonosítani a történelmi háttérrel és azt a bizonyos alkalmat, ami miatt az a könyv íródott, mindezt magából a Bibliából.
 - II. Sorold fel azokat a történelmi eseményeket, amik a bibliai könyvben meg lettek említve.
 - a. a szerző
 - b. a dátum
 - c. a címzettek
 - d. az írás kifejezett oka
 - e. a kulturális háttér aspektusai, amik az írás céljához kapcsolódnak
 - f. történelmi személyekre és eseményekre való utalások
 - III. Terjeszd ki a vázlatodat bekezdési szintre arra a bibliai könyvrészletre vonatkozólag, amit épp értelmezni szeretnél. Mindig azonosítsd és vázold az irodalmi egységet. Ez lehet, hogy több fejezetet vagy több bekezdést is magába foglal. Ezt téve képes leszel követni az eredeti szerző logikáját és szövegszerkesztését.
 - IV. Ellenőrizd a történelmi háttér tanulmányozást segítő eszközökkel.
- D. A negyedik olvasási ciklus
- I. Olvasd el újra azt a bizonyos irodalmi egységet több különböző fordításban is
 - a. szó szerinti (NKJV, NASB, NRSV)
 - b. dinamikusan megegyező (TEV, JB)
 - c. magyarázó (Living Bible, Amplified Bible)
 - II. Keress irodalmi vagy nyelvtani szerkezeteket
 - a. ismételt kifejezések, Efézus 1:6, 12, 13
 - b. ismételt nyelvtani szerkezetek, Róma 8:31
 - c. összehasonlító fogalmak
 - III. Sorold fel a következő elemeket
 - a. jelentőségteljes tényezők
 - b. szokatlan tényezők
 - c. fontos nyelvtani szerkezetek
 - d. különösen nehéz szavak, mellékmondatok és mondatok
 - IV. Keress lényeges/tárgyhoz tartozó párhuzamos részeket
 - a. keresd meg a legérthetőbb részt, ami a témáról szól, használj
 - i. "szisztematikus teológia" könyveket
 - ii. olyan Bibliát, amiben keresztutalások vannak
 - iii. konkordanciákat
 - b. Keress paradox párokat a témádon belül. Nagyon sok bibliai igazság nyelvjárási párokban van bemutatva; nagyon sok felekezeti konfliktus a bibliai feszültségek felének szövegbizonyításából fakad. A Biblia egésze ihletett, és az üzenetének a teljességét kell kikutatnunk ahhoz, hogy az értelmezésünknek Igei egyensúlyt tudjunk biztosítani.
 - c. Keress párhuzamokat a ugyanazon könyvön belül, ugyanazon szerzőtől, vagy ugyanazon műfajon belül; a Biblia a legjobb magyarázója saját magának, mert egyetlen egy szerzője van, a Lélek.
 - V. Használj tanulmányozást segítő eszközöket, hogy leellenőrizhesd a történelmi háttérrel és az írást kiváltó okot
 - a. tanulmányozó Bibliát
 - b. bibliai enciklopédiákat, kézikönyveket és szótárakat
 - c. bibliai bevezetőket
 - d. Biblia kommentárokat (a tanulmányozásod ezen pontján engedd meg a hívő

társadalomnak, múltbelieknek és kortársaknak, hogy segítsenek és javítsanak ki a személyes tanulmányozásodban.)

IV. A Bibliai Értelmezés Alkalmazása

Ezen a ponton fordulunk az alkalmazáshoz. Már szakítottál időt arra, hogy megérthesd a szöveget az eredeti háttérben; most a saját életedre és kultúrára kell azt alkalmazni. A bibliai tekintélyt én úgy definiálom, hogy "annak a megértése, hogy az eredeti bibliai szerző mit mondott az ő idejében élőknek, majd ennek az igazságnak az alkalmazása a mi időnkre."

Mielőtt alkalmaznánk, mindig értelmeznünk kell az eredeti szerző szándékát annak idejében és logikájában. Nem alkalmazhatunk egy bibliai üzenetet a saját napjainkra, amíg nem tudjuk, hogy mi volt a jelentése a saját idejében! Egy bibliai üzenet nem jelenthet valami olyat, amit soha nem is jelentett!

Az alkalmazásnak mindig az eredeti szerző szándékának értelmezését kell követnie, időben és logikában egyaránt. Nem alkalmazhatunk egy Bibliai ígéretet a napjainkra, amíg nem tudjuk, hogy mit is jelentett az a saját idejében! Egy Bibliai ígéret sem jelenthet olyasvalamit, amit soha nem is akart jelenteni!

A bekezdések szintjéig tartó vázlatod (harmadik olvasási ciklus) lesz az útmutató. Az alkalmazásnak a bekezdések szintjén kell megtörténnie, nem a szavak szintjén. A szavaknak csak a szöveggörnyezetben van jelentésük; a mellékmondatoknak csak a szöveggörnyezetben van jelentésük; a mondatoknak is csak a szöveggörnyezetben van jelentésük. Az egyetlen ihletett személy, aki részt vesz az értelmezési folyamatban az az eredeti szerző. Mi csak őt követjük azáltal, hogy a Szentlélek megvilágosít minket. De a megvilágosítás nem ihletettség. Ahhoz, hogy azt mondassuk, hogy "Ezt mondja az Úr", ahhoz ragaszkodnunk kell az eredeti szerző szándékához. Az alkalmazásnak specifikusan a teljes írás általános szándékához, a bizonyos irodalmi egységhez és a gondolat bekezdési szinten való kifejlődéséhez kell kapcsolódnia.

Ne engedd, hogy az éppen aktuális dolgaid értelmezzék a Bibliát; hagyd a Bibliát beszélni! Ehhez lehet, hogy majd arra lesz szükségünk, hogy magából a szövegből vegyünk alapelveket. Ez akkor helytálló, ha a szöveg támogatja az alapelvet. Sajnálatos módon nagyon sokszor az alapelveink csak a "mi" alapelveink – nem pedig a szöveg nyújtotta alapelvek.

A Biblia alkalmazásánál fontos, hogy emlékezzünk arra, hogy csak egyetlen egy jelentés lehet helyénvaló egy bizonyos bibliai szöveggel kapcsolatban (kivéve a próféciákat). Ez a jelentés kapcsolódik az eredeti szerző szándékához, mivel a saját idejének egy-egy krízisére vagy szükségére válaszolt. Sok lehetséges alkalmazás eredhet ebből az egy jelentésből. Az alkalmazás a címzettek szükségére fog alapulni, de kell hogy kapcsolódjon az eredeti szerző jelentéséhez.

V. Az Értelmezés Szellemi Aspektusa

Eddig azt logikai és a szövegi folyamatot tárgyaltuk, ami részt vesz az értelmezésben és az alkalmazásban. Most engedtesse meg, hogy röviden szóljak az értelmezés szellemi aspektusáról. A következő lista számomra nagyon hasznosnak bizonyult:

- A. Imádkozz a Lélek segítségéért (vö. I. Kor. 1:26 - 2:16).
- B. Imádkozz személyes megbocsátásért és megtisztulásért az ismert bűnökből (vö. I. János 1:9).
- C. Imádkozz nagyobb vágyért Isten megismerésére (vö. Zsolt. 19:8-15; 42:2; 119:1).
- D. Bármilyen új betekintést találsz, alkalmazd azt azonnal a saját életedre.
- E. Maradj aláztatós és tanítható.

Nagyon nehéz megtartani az egyensúlyt a logikai folyamat és a Szentlélek szellemi vezetése között. A következő idézetek segítettek ezt a kettőt egyensúlyban tartanom:

- I. James W. Sire: *Scripture Twisting* című könyvének 17-18. oldala:

„A megvilágosítás Isten népe tagjainak elméjére száll rá – s nem csak a szellemi elite vonatkozik. Nincs semmilyen guru osztály a bibliai

kereszténységben, sem illuminátusok, sem olyan emberek, akik kizárólagosan rendelkeznek azzal, hogy a helyes értelmezés csakis tőlük származhat. És bár igaz, hogy a Szentlélek ad különleges ajándékokat a bölcsességre, tudásra és szellemi megítélésre, de nem rendeli el, hogy ezek az ajándékokkal ellátott keresztények legyenek az Ő Igéjének egyedüli tekintéllyel rendelkező értelmezői. Ez az egyéneken múlik, hogy tanuljon, megítéljen és megkülönböztessen dolgokat a Bibliával kapcsolatban, ami maga tekintéllyel bír még azok felett is, akiknek Isten különleges képességeket adott. Összegzésképpen, az a feltételezés, amit az egész könyvön keresztül felépítettem, az az, hogy a Biblia az Isten igaz kijelentése az egész emberiség számára, ez az egyetlen végső tekintélyünk mindenre vonatkozólag amiről csak beszél, és hogy ez nem egy hatalmas nagy misztikum, hanem megfelelő módon megérthető azt a hétköznapi ember is minden kultúrában.”

II. Kierkegaarddal kapcsolatban: Bernard Ramm, *Protestant Biblical Interpretation* című könyvének 75. oldala:

Kierkegaard szerint a nyelvtani, lexikális és történelmi tanulmányozása a Bibliának szükséges, de nem előbbre való a Biblia valódi/igazi olvasásánál. „Ahhoz, hogy valaki úgy tudja olvasni a Bibliát, hogy az az *Isten igéje*, azt úgy kell tennie, hogy a szíve a torkában dobod, lábujjhegyen toporog, buzgón várakozva, Istennel beszélgetve. A Bibliát figyelmen kívül, nemtörődő módon, iskolai olvasmányként vagy szakszerűen olvasva nem lehet azt Isten Igéjeként olvasni. Ha valaki úgy olvassa, mintha szerelmeslevelet olvasna, akkor ez a személy úgy olvassa, hogy az az Isten Igéje.”

III.H.H. Rowley *The Relevance of the Bible* című könyvének 19. oldala:

„A Biblia csupán intellektuális módon való megértése, mindegy milyen mélységű és teljes is az, nem foglalhatja magában annak teljes kincsét. Nem veti meg az efféle megértést, merthogy ez szükséges eleme a teljes megértésnek. De ha azt akarjuk, hogy a megértésünk teljes legyen, akkor ezen a könyv szellemi kincseit szellemi módon való megértéséhez kell hogy vezessenek. És ehhez a szellemi megértéshez több kell, mint a pusztán intellektuális éberség. A szellemi dolgokat szellemi módon kell megítélni, és a Biblia tanulmányozójának szüksége van egy szellemileg befogadóképes hozzáállásra, és arra a vágyakozásra, hogy megtalálja Istent és hogy közelebb kerülhessen Hozzá, ha túl akar lépni a tudományos tanulmányozás szintjéről a gazdagabb örökségre, amit a könyvek leghatalmasabbika kínál.”

VI. Ezen Kommentár Metodikája

A *Tanulmányozást Elősegítő Kommentár* úgy lett megalkotva, hogy a következő módokon segítsen neked az értelmezési folyamatban:

- A. Minden egyes könyvet egy tömör történelmi vázlat vezet be. Miután befejezted a harmadik olvasási ciklust, nézd meg ezt az információt.
- B. Minden fejezet elején találsz egy szövegösszefüggési betekintést. Ez majd segít abban, hogy megláthasd, hogy hogyan épül fel az irodalmi egység szerkezete.
- C. Minden fejezet elején vagy a nagyobb irodalmi egységek elején megtalálhatod a bekezdések felosztását és azok leíró feliratát különböző modern fordításokból:
 1. Az Egyesült Biblia Társaság Görög szövegének negyedik kiadása (United Bible Society Greek Text, fourth edition revised) (UBS⁴)
 2. Az Új Amerikai Standard Biblia 1995-ös kiadása (New American Standard Bible, 1995 update) (NASB)
 3. A Jakab Király Új Fordítása (New King James Version) (NKJV)
 4. Az Új Átdolgozott Standard Fordítás (New Revised Standard Version) (NRSV)
 5. A Mai Angol Fordítás (Today's English Version) (TEV)
 6. A Jeruzsálem Biblia (Jerusalem Bible) (JB)

A bekezdések felosztásai nem ihletettek. Azokat a szövegösszefüggés alapján kell megállapítani. Az által, hogy számos más fordítási nézetből származó és más teológiai szempontokon alapuló modern fordításokat is összehasonlítunk, analizálhatjuk az eredeti szerző gondolatának feltételezett szerkezetét. Minden egyes bekezdésnek egy nagyobb igazság tartalma van. Ezt úgy hívjuk, hogy a "témát tartalmazó mondat" vagy a "szöveg központi alapötlete". Ez az egyesítő gondolat a kulcs a helyes történelmi, nyelvtani értelmezéshez. Soha sem szabad egy bekezdésnél kevesebb szövegrészt értelmezni, arról prédikálni vagy abból tanítani! S azt is tartsuk észben, hogy minden egyes bekezdés az öt körülvevő bekezdésekkel áll kapcsolatban. Éppen ezért olyan fontos az egész könyv bekezdéseken alapuló vázlata. Tudnunk kell követni a téma logikus lefolyását úgy, ahogyan azt az eredeti ihletett szerző leírta.

D. Bob jegyzetei egy igeversről-igeversre való megközelítést követnek az értelmezésben. Ez arra kényszerít minket, hogy kövessük az eredeti szerző gondolatmenetét. A jegyzetek különböző területekről adnak információt:

1. irodalmi szövegekörnyezet
2. történelmi, kulturális betekintések
3. nyelvtani információk
4. szótanulmányok
5. a témához tartozó párhuzamos ígerészek

E. Ezen kommentár bizonyos pontjain a New American Standard Version kiemelt szövegét kiegészítik más modern fordítások szövegei:

1. A New King James Version (NKJV), ami a "Textus Receptus" szövegi kéziratait követi.
2. A New Revised Standard Version (NRSV), ami egy szó szerinti átdolgozása az Egyházak Nemzeti Tanácsa által jóváhagyott Revised Standard Version-nak.
3. A Today's English Version (TEV), ami egy dinamikus megfelelője az American Bible Society-nek.
4. A Jerusalem Bible (JB), ami egy angol nyelvű fordítás a francia Katolikus dinamikus fordításra alapozva.

F. Azok számára, akik nem tudnak görögül, különböző angol fordítások összevetése nagy segítség lehet a szövegben előforduló problémák azonosításában:

1. kézirat változatok
2. alternatív szójelentések
3. nyelvtanilag bonyolult szövegek és szerkezetek
4. bizonytalan eredetű szövegek

Bár az angol fordítások nem oldhatják meg ezt a problémát, de kijelölhetik azokat a részeket, amik több, mélyebb és alaposabb tanulmányozást igényelnek.

G. Minden fejezet végén a tárgyhoz tartozó megvitandó kérdések találhatóak, amik azon fejezet főbb értelmezési témáit célozzák meg.

BEVEZETÉS JÁNOS EVANGÉLIUMÁBA

NYITÓ MEGÁLLAPÍTÁS

- A. Máté és Lukács Jézus születésével kezdik, Márk a bemelegítésével, de János a világ megteremtése előtti időszakokkal kezd.
- B. János bemutatja a Názáreti Jézus teljes istenségét az első rész első versétől kezdve, majd újból és újból ismétli ennek hangsúlyát az egész evangéliumban. Az "Együttlátó Evangéliumok" (szinoptikus evangéliumok) leplezik le ezt az igazságot egészen a prezentáció végéig (a Messiási Titok).
- C. Nyilvánvaló, hogy János az evangéliumát az "Együttlátó Evangéliumok" megerősítéseinek fényében bontja ki. Megpróbálja kiegészíteni és értelmezni Jézus életét és tanításait a korai egyház szükségleteinek fényében (késői 1. évszázad). Ő volt az utolsó apostoli tanú.
- D. Úgy tűnik, hogy János Jézus Messiásként való prezentációját a következők köré szerkeszti
1. hét csoda/jel és azok értelmezése
 2. huszonhét interjú és/vagy párbeszéd személyekkel
 3. bizonyos dicsőítő és ünnepnapok
 - a. (zsidó) Szombat
 - b. (zsidó) Húsvét (5-6 rész)
 - c. a Sátoros ünnep (7-10 rész)
 - d. Hanukkah (10:22-39)
 4. "Én Vagyok" kijelentések
 - a. az isteni névhez kötődő (YHWH)
 - 1) Én vagyok Ő (4:26; 8:24; 13:19; 18:5-6)
 - 2) mielőtt Ábrahám lett volna, Én Vagyok (8:54-59)
 - b. állító módú alanyesetekkel
 - 1) Én vagyok az élet kenyere (6:35,41,48,51)
 - 2) Én vagyok a világ világossága (8:12)
 - 3) Én vagyok a karám ajtaja (10:7,9)
 - 4) Én vagyok a jó pásztor (10:11, 14)
 - 5) Én vagyok a feltámadás és az élet (11:25)
 - 6) Én vagyok az út, az igazság és az élet (14:6)
 - 7) Én vagyok az igaz szőlőtő (15:1, 5)
- E. János és a többi Evangélium közötti különbségek
1. Igaz ugyan, hogy János elsődleges célja teológiai, de az, ahogyan a történelmi és földrajzi elemeket használja, az csodálatra méltóan pontos és részletes. Az Együttlátók és a János evangéliuma közötti eltérések pontos oka nem ismert.
 - a. egy korai Júdeai szolgálat (a Templom korai megtisztítása)
 - b. Jézus életének utolsó hetének kronológiája és időpontja
 2. Segítséget nyújtana, ha megállnánk egy pillanatra és átbeszelnénk a nyilvánvaló különbségeket János és az Együttlátók között. A különbségek terén hadd idézzek George Eldon Laddtól a *A Theology of the New Testament* (Az Újszövetség Teológiája) című könyvéből:
 - a. „A Negyedik Evangélium annyira különbözik az Együttlátóktól, hogy őszintén fel kell tennünk a kérdést, hogy valóban pontosan mutatja-e be Jézus tanításait, vagy a Keresztény hit annyira megváltoztatta a tradíciókat, hogy a történelmet felemészítette a teológiai értelmezés” (215. oldal)

- b. „A legkézenfekvőbb válasz erre az, hogy Jézus tanításai jánosi kifejezésmódban íródtak. Ha ez a helyes megoldás, és ha azt a következtetést kell levonnunk, hogy a negyedik evangélium jánosi kifejezésekbe van ágyazva, akkor ezt egy fontos kérdés követi: A negyedik evangélium mennyi részben János és mennyi részben Jézus teológiája? Jézus tanításai mennyire olvadtak bele János elméjébe, és hogy az, amit itt látunk, az inkább jánosi értelmezés, vagy Jézus saját tanításának pontos képviselője? (215. oldal)
- c. Ladd idéz W.F. Albrighttól a "*Recent Discoveries in Palestine and the Gospel of John*" (Újabb Felfedezések Palesztinában és János Evangéliuma) című fejezetből, a *The Background of the New Testament and Its Eschatology* (Az Újszövetség Háttéré és Eszkatalógiája) című könyvből, melyet W. D. Davies és D. Daube szerkesztett:

„Nincs alapvető különbség János és az Együttlátók tanítása között; az ellentét a Krisztus tanításainak különféle aspektusaiban megjelenő tradicionalizmus koncentrációjában rejlik, legfőképp azokban a tanításokban, amelyek úgy tűnnek, hogy a legközelebről tükrözik vissza az Esszénusok tanításait.

Semmi sem utal arra, hogy Jézus bármelyik tanítása el lett volna torzítva vagy meg lett volna hamisítva, vagy, hogy egy új, alapvető elem hozzá lett volna csatolva. Belátható, hogy a korai egyház szükségletei befolyásolták annak a kiválasztását, hogy mely részeket tartalmazza az Evangélium, de az semmiképpen sem feltételezhető, hogy ezen egyház szükségletei felelősek lennének bármilyen teológiai jelentőségű felfedezésért vagy újításért.

Az Újszövetséget tanulmányozó kritikus tudósok és teológusok egyik legfurább feltételezése az, hogy Jézus értelme annyira korlátozott volt, hogy bármilyen nyilvánvaló ellentét János és az Együttlátók között a korai keresztény teológusok közötti különbségeknek tudható be. Minden nagy gondolkodót és személyiséget különböző módokon fognak értelmezni a különböző barátok és hallgatók, akik ki fogják választani a legkedvezőbb vagy leghasznosabb dolgot abból, amit láttak, vagy hallottak”. (170-171. oldal)

- d. És újra csak George E. Ladd-tól:

„A köztük lévő különbség nem az, hogy János teologikus s a többiek nem, hanem az, hogy mindannyian másféle módon teologikusak. Az értelmezett történelem lehet, hogy valóságosabban képviseli egy bizonyos helyzet tényeit, mint az események puszta krónikája. Ha a János evangéliuma egy teológiai értelmezés, akkor ez nem más, mint olyan események értelmezése, amiről János meg van győződve, hogy megtörtént a történelem során. Nyilvánvalóan az Együttlátó Evangéliumok szándéka nem az, hogy egy *ipsissima verba* (szó szerinti) beszámolót adjon Jézusról, sem pedig az, hogy egy az életének eseményeiről szóló életrajzot szolgáltatson. Azok az evangéliumok portrét festenek Jézusról és összegzik a tanításait. Máté és Lukács szabadnak érzik magukat arra, hogy a Márkban előforduló anyagot más sorrendbe rakják, és hogy Jézus tanításairól némi szabadsággal számoljanak be. Ha János nagyobb szabadságot használt, mint Máté és Lukács, az azért volt, mert egy behatóbb és végső soron realiztikusabb képet szeretett volna festeni Jézusról”. (221-222. oldal)

SZERZŐ

A. Az evangélium ugyan névtelen, de János szerzőiségére utal

1. szerző szemtanú (vö. 19:35)
2. a kifejezés "szeretett tanítvány" (Polükratész és Ireneus is János Apostolként azonosítják)
3. János, Zebedeus fia, soha nem volt név szerint említve

B. A történelmi háttér nyilvánvaló magában az Evangéliumban, ezért a szerzőiség nem döntő tényező az értelmezésben. Egy ihletett szerző megerősítése elengedhetetlen!

János Evangéliumának szerzőisége és dátuma nem befolyásolja az ihletettséget, de befolyásolja az értelmezést. A kommentátorok a történelmi háttérrel és azt az alkalmat keresik, ami ihletet adott a

könyv megírásához. Összehasonlíthatjuk-e János dualizmusát (kettősségét) a (1) Zsidóság két korszakát; (2) az igazság Qumrani tanítóját; (3) Zoroasztrianista vallást; (4) Gnosztikus gondolkodást; vagy (5) Jézus különleges nézőpontját?

- C. A korai tradicionális hozzáállás szerint János az Apostol, Zebedeus fia, egy emberi szemtanú maga a forrás. Ezt mindenképp tisztázni kell, mert a második évszázadbeli kívülálló források másokat is összefüggésbe hoznak az Evangélium keletkezésével:
1. Hittársak és az Efézusi előljárók bátorították az öregedő Apostolt az írásban (Euszebiosz idéz Alexandriai Kelemtől)
 2. Tanítvány társa, András (Muratori Töredék, K.u. 180-200, Rómából)
- D. Néhány modern tudós feltételezett egy másik szerzőt azon feltételezésekre alapozva, amik az Evangélium stílusára és témájára vonatkoznak. Sokan egy második század korai szakaszából való dátumot feltételeznek (Kr. u. 115 előtt).
1. János tanítványai írták (a jánosi befolyás körforgása) akik emlékeztek a tanításaira (J. Weiss, B. Lightfoot, C. H. Dodd, O. Cullmann, R. A. Culpepper, C. K. Barrett)
 2. "János az Előljáró" írta (Ázsiai vezetők csoportjának egyike, akit befolyásolt János Apostol teológiája és terminológiája) ami egy Papiasztól származó bizonytalan üzenetből ered (Kr. u. 70-146) és Euszebiosz idézi (Kr. u. 280-339)
- E. Magára Jánosra vonatkozó bizonyítékok, mint az Evangélium agyagára vonatkozó elsődleges forrás
1. belső bizonyíték
 - a. a szerző ismerte a zsidó tanításokat és rituálékat, és megosztotta azok ószövetségi világnézetét
 - b. a szerző ismerte Palesztinát és Jeruzsálemet azok Kr. u. 70 előtti állapotukban
 - c. a szerző magát szemtanúnak vallja
 - 1) 1:14
 - 2) 19:35
 - 3) 21:24
 - d. a szerző az Apostolok csoportjának tagja volt, mert ismeri
 - 1) az időpontok részleteit és helyeit (az éjszakai kihallgatások)
 - 2) a számok részleteit (a 2:6-ban szereplő vizeskorsók száma, és a 21:11-ben szereplő halak száma)
 - 3) személyekre vonatkozó részleteket
 - 4) a szerző ismerte az események részleteit és az azokra kapott reakciókat
 - 5) a szerző úgy tűnik úgy van megjelölve, mint a "szeretett tanítvány"
 - a) 13:23, 25
 - b) 19:26-27, 34-35
 - c) 20:2-5, 8
 - d) 21:7, 20-24
 - 6) úgy tűnik, hogy a szerző tagja volt a belső körnek (Péter, Jakab, János, vö. Máté 17:1; 26:37)
 - a) 13:23-24
 - b) 20:2
 - c) 21:7
 - 7) az a név, hogy János, Zebedeus fia, soha nem fordul elő ebben az evangéliumban, ami nagyon szokatlan, mert tagja volt az Apostolok belső körének
 - e. Külső bizonyítékok
 - 1) az evangéliumot ismerte
 - a) Ireneus (Kr. u. 120-202), akit Polükarposzal hoztak összefüggésbe, ő ismerte

János Apostolt (vö. Euszebiosz: *Historical Eccleasticus* 5:20:6-7) – „János, az Úr tanítványa, aki ráhajtotta fejét az Ő mellkasára, és maga jelentette meg az Evangéliumot az ázsiai Efézusban” (*Haer*, 3:1:1, idézve Euszebiosz *Hist. Eccl.* 5:8:4-ből)

- b) Alexandriai Kelemen (Kr. u. 153-217) – „János, akit a barátai noszogattak és isteni módon lett megérintve a Lélek által, összeszerkesztett egy szellemi Evangéliumot” (Euszebiosz: *Hist. Eccl.* 6:14:7)
 - c) Jusztinusz Mártír (Kr. u. 110-165) a *Dialogue with Trypho* 81:4-ből
 - d) Tertullianus (Kr. u. 145-220)
- 2) János szerzőiségét bizonyítják nagyon korai szemtanúk is
- a) Polükarposz (Kr. u. 70-156, Ireneus által feljegyezve), aki Smyrna püspöke volt (Kr. u. 155-ben)
 - b) Papiasz (Kr. u. 70-146, akit az Anti. Marconite Prologue from Rome and Eusebius jegyzett fel), aki Phyrgai Hierapolis püspöke volt, és arról számolt be, hogy János Apostol tanítványa volt

F. A hagyományos szerzőiséget vitató érvek

- 1. Az evangélium kapcsolata a gnosztikus témákkal
- 2. A 21. fejezetben lévő nyilvánvaló függelék
- 3. Az Együttlátókkal való kronológiai ellentmondások
- 4. János nem utalt volna magára a "szeretett tanítványként"
- 5. János Jézusa másfajta szavakat és műfajokat használ, mint az Együttlátóknál

G. Ha azt feltételezzük, hogy János Apostol volt az író, akkor mit tételezhetünk fel az emberről?

- 1. Efézusból írt (Ireneus mondta, hogy "Efézusból adta ki az Evangéliumát")
- 2. Akkor írta, amikor már idősebb ember volt (Ireneus azt mondta, hogy Trajanus uralkodásáig élt, ami Kr. u. 98-117-ig tartott)

IDŐPONT

A. Ha feltételezzük, hogy János Apostol írta

- 1. Kr. u. 70 előtt, amikor Titusz, a Római generális (későbbi uralkodó) leromboltatta Jeruzsálemet
 - a. a János 5:2-ben: „Jeruzsálemben a Juh-kapunál van egy medence, amelyet héberül Betesdának neveznek. Ennek öt oszlopcsarnoka van ...”
 - b. ismétlődően használja az apostoli csoportra a "tanítvány" szót, ami korai megnevezés volt
 - c. amit később gnosztikus elemeknek gondoltak, mostanában felfedezték őket a Holttengeri Tekercsekben, ami azt mutatja, hogy ezek az elemek részei voltak az első századi teológiai zsargonnak
 - d. nem említi a Kr. u. 70-ben történt elpusztítását a Templomnak és Jeruzsálemnek
 - e. a híres amerikai régész, W. F. Albright azt állítja, hogy az Evangélium keletkezésének időpontja a hetvenes évek vége vagy a nyolcvanas évek eleje
- 2. később, az első században
 - a. János kifejlett teológiája
 - b. Jeruzsálem pusztulását azért nem említi, mert körülbelül húsz évvel ezelőtt történt
 - c. János használja a gnosztikus szerű kifejezésmódot és hangsúlyozza azt
 - d. az egyház korai hagyományai
 - 1) Ireneus
 - 2) Euszebiosz

B. Ha azt feltételezzük, hogy az író "János az Elöljáró" volt, akkor az időpontnak valahol a

második század elején vagy közepén kell lennie. Ez a felvetés azzal kezdődött, hogy Dionüszosz elvetette János apostol szerzőiségét (irodalmi okok miatt). Eusebiosz, aki elvetette János apostol szerzőiségét a Jelenések könyvével kapcsolatban teológiai okok miatt, úgy érezte, hogy talált egy másik "Jánost" a megfelelő időből és helyről Papiasz idézetéből (*Historical Eccleasticus* 3:39:5,6), ami két Jánost sorol fel, (1) az apostolt és (2) az Elöljárót (presbitert).

CÍMZETTEK

- A. Eredetileg az Ázsiában lévő Római Provinciában található gyülekezeteknek íródott, elsősorban Efézusnak.
- B. A Názáreti Jézus életének és személyének mélyreható egyszerűsége és mélysége miatt ez vált a Hellenisztikus Pogány hívők és a gnosztikus csoportok kedvenc Evangéliumává.

CÉLOK

- A. Maga az Evangélium állítja annak evangelizációs szándékát, 20:30-31
 - 1. zsidó olvasók felé
 - 2. pogány olvasók felé
 - 3. kezdő gnosztikus olvasók felé
- B. Úgy tűnik, hogy van egy bizonyos mértékű apologetikus/hitvédő lényege is
 - 1. Keresztelő János fanatikus követői ellen
 - 2. a kezdő gnosztikus hamis tanítók ellen, (kifejezetten az előszóban); láthatjuk ezeket a csoportokat a következő újszövetségi könyvekben
 - a. Efézusi levél
 - b. Kolosséi levél
 - c. a pásztori levelek (I. Timóteus, Titusz, II. Timóteus)
 - d. I. János (az I. János elképzelhető, hogy kísérő levélként szolgált az Evangéliumhoz)
- C. Meg van annak az eshetősége, hogy a 20:31-ben szereplő célmegállapítást úgy is lehet érteni, hogy az állhatatosság a kegyelemállapotban való megmaradás tanát bátorítja, de úgy is, hogy evangelizál, amiatt, hogy folyamatosan a JELENIDŐT használja ahhoz, hogy az üdvösséget leírja. Ebben az értelemben János, ugyanúgy mint Jakab, lehetséges, hogy megpróbálja egyensúlyban tartani azt, ahogyan néhány Kis-Ázsiában lévő csoport túlhangsúlyozta Pál teológiáját (vö. II. Péter 3:15-16). Meglepő az, hogy a korai egyházi hagyományok Jánost azonosítják Efézussal, nem pedig Pált (vö. F. F. Bruce: *Peter, Stephen, James and John: Studies in Non-Pauline Christianity*, [Péter, István, Jakab és János: A Nem Páli Kereszténység Tanulmányai] 120-121 oldalak).
- D. Az utószó (21 fejezet) úgy tűnik, hogy megválaszolja a korai egyház néhány konkrét kérdését
 - 1. János kiegészíti az Együttlátó Evangéliumok beszámolóit. Azonban a júdeai szolgálatra összpontosít, főleg Jeruzsálemre.
 - 2. A két kérdés, amivel a függelékben (21 fejezet) foglalkozik
 - a. Péter helyreállítása
 - b. János élettartama
 - c. Jézus elhúzódoó visszatérése
- E. Néhányan úgy látják Jánost, mint aki ellen-hagsúlyozza a szakramentalizmust (a hit, hogy a sákramentumok az üdvösség feltételei) azáltal, hogy szántsándékkal mellőzi és nem jegyzi

le vagy nem tárgyalja magukat a szertartásokat annak ellenére, hogy a szövegkörnyezet erre tökéletes lehetőségeket biztosít a 3. fejezetben (a keresztségre) és a 6. fejezetben (az Úrvacsorában megjelenő Eukarisztiára).

TÉMÁK VÁZLATOSAN

- A. A filozófiai/teológiai előszó (1:1-18) és a gyakorlati utószó (21. fejezet)
- B. A hét csoda jel Jézus nyilvános szolgálata alatt (2-12 fejezetek) és azok értelmezései:
1. a víz borrá változtatása a kánai menyegzőn (2:1-11)
 2. a kaperneumi százados fiának meggyógyítása (4:46-54)
 3. a jeruzsálemi Betesda tavánál lévő nyomorék meggyógyítása (5:1-18)
 4. a galileai 5000 megvendéglése (6:1-15)
 5. vízen járás a galileai tengeren (6:16-21)
 6. a vakon született férfi meggyógyítása Jeruzsálemben (9:1-41)
 7. Lázár feltámasztása Bethániában (11:1-57)
- C. Interjúk és párbeszédok különböző személyekkel
1. Keresztelő János (1:19-34; 3:22-36)
 2. tanítványok
 - a. András és Péter (1:35-42)
 - b. Fülöp és Nátán (1:43-51)
 3. Nikodémus (3:1-21)
 4. a samáriai nő (4:1-45)
 5. jeruzsálemi zsidók (5:10-47)
 6. a galileai tömeg (6:22-66)
 7. Péter és a tanítványok (6:67-71)
 8. Jézus testvérei (7:1-13)
 9. jeruzsálemi zsidók (7:14-8:59; 10:1-42)
 10. tanítványok a felső szobában (13:1-17:26)
 11. a zsidók általi letartóztatása és kihallgatása (18:1-27)
 12. a rómaiak általi kihallgatása (18:28-19:16)
 13. a feltámadása utáni beszélgetések (20:11-29)
 - a. Máriával
 - b. tíz apostollal
 - c. Tamással
 14. záróbeszédben megjelenő dialógus Péterrel (21:1-25)
 15. (7:53-8:11, a házasságtörő asszony története, ami eredetileg nem volt János Evangéliumának a része!)
- D. Bizonyos ünnepek
1. a szombatok (5:9; 7:22; 9:14; 19:31)
 2. a Páskák (2:13; 6:4; 11:55; 18:28)
 3. sátoros ünnep (8-9 fejezetek)
 4. Hanuka (a fények ünnepe, vö. 10:22)
- E. Az "Én Vagyok" kijelentések használata
1. „Én Vagyok az, aki ...” (4:26; 6:20; 8:24, 28, 54-59; 13:19; 18:5-6, 8)
 2. „Én Vagyok az élet kenyere” (6:35, 41, 48, 51)
 3. „Én Vagyok a világ világossága” (8:12; 9:5)
 4. „Én Vagyok a juhok ajtaja” (10:7, 9)
 5. „Én Vagyok a jó pásztor” (10:11, 14)

6. „Én Vagyok a feltámadás és az élet” (11:25)
7. „Én Vagyok az út, az igazság és az élet” (14:6)
8. „Én Vagyok az igazi szőlőtő” (15:1, 5)

ELSŐ OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az egész bibliai könyvet. Saját szavaiddal fogalmazd meg az egész könyv központi témáját.

1. A teljes könyv témája
2. Irodalmi stílus (műfaj)

MÁSODIK OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az egész bibliai könyvet másodszor is. Vázold a fő témákat és nevezd is meg azokat egyetlen mondattal.

1. Az első irodalmi egység témája
2. A második irodalmi egység témája
3. A harmadik irodalmi egység témája
4. A negyedik irodalmi egység témája
5. stb.

JÁNOS 1

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI*

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Ige Testté Lett 1:1-5	Az Örökkévaló Ige 1:1-5	A Bevezetés 1:1-5	Az Élet Szava 1:1-5	A Bevezetés 1:1-18
1:6-13	János Bizonyágtétele: az Igazi Világosság 1:6-13	1:6-9 1:10-13	1:6-9 1:10-13	
1:14-18	Az Ige Testté Lett 1:14-18	1:14-18	1:14. 1:15. 1:16-18	
Keresztelő János Bizonyágtétele 1:19-28	A Hang a Pusztában 1:19-28	János Bizonyágtétele 1:19-23 1:24-28	Keresztelő János Üzenete 1:19. 1:20. 1:21a 1:21b 1:21c 1:21d 1:22. 1:23. 1:24-25 1:26-27 1:28.	János Bizonyágtétele 1:19-28
Isten Báránya 1:29-34	Isten Báránya 1:29-34	1:29-34	Isten Báránya 1:29-31 1:32-34	1:29-34
Az Első Tanítványok 1:35-42	Az Első Tanítványok 1:35-42	Jézus Első Tanítványainak Bizonyágtétele 1:35-42	Jézus Első Tanítványai 1:35-36 1:37-38a 1:38b 1:39. 1:40-42a 1:42b	Az Első Tanítványok 1:35-39 1:40-42
Fülöp Nátán Elhívása 1:43-51	Fülöp és Nátán 1:43-51	1:43-51	Jézus Elhívja Fülöpöt és Nátánt 1:43-45 1:46a 1:46b 1:47. 1:48a 1:48b 1:49. 1:50-51	1:43-51

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS (az "Útmutató a Helyes Bibliaolvasáshoz"-ból)

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

TEOLÓGIAI ÉS TÖRTÉNELMI BETEKINTÉS A 1-18 VERSEKBE

A. A vers/ének/hitvallás teológiai vázlata

1. örökkévaló, isteni, alkotó, megváltó Krisztus, 1-5. vers (Jézus mint Ige)
2. profetikus Jézusi szemtanú, 6-9,15 vers (Jézus mint fény)
3. megtestesült Jézus felfedi Istent, 10-18 vers (Jézus mint Fiú)

B. Az 1-18 versek teológiai struktúrája és azok ismétlődő témája

1. Jézus már a kezdetek előtt létezett, Istennél, az Atyánál volt (1a)
2. Jézus bensőséges kapcsolatban volt Istennel, az Atyával (1b,2,18c)
3. Jézus teljes mértékben osztozik Isten, az Atya lényegén (1c,18b)
4. Isten, az Atya eszközei a megváltásra és örökbefogadásra nézve (12-13)
5. testet öltés, az istenség emberré lesz (9,14)
6. kinyilatkoztatás, a felfedezett és teljességében megértett istenség (18d)

* Bár nem ihletettek, de a bekezdések mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden modern fordítás rendelkezik felosztott és összegzett bekezdésekkel. Minden bekezdésnek van egy központi témája, igazsága vagy gondolatmenete. Minden változat külön magában foglal egy témát saját stílusa szerint. Miközben olvasod a különféle fordításokat találd meg azt a fordítást, amelyik legjobban segít téged abban, hogy megértsd a témát és a verseket.

Minden fejezetben először is a Bibliát olvassuk el és próbáljuk meg a témáit (bekezdéseit) azonosítani, aztán hasonlítsuk össze az értelmezésünket a modern változatokkal. Csak akkor érthetjük meg igazán a Bibliát, ha értjük az eredeti szerző szándékát és követjük az ő logikáját és annak bemutatását. Csak az eredeti szerző volt ihletett – az olvasónak nincs joga megváltoztatni vagy módosítani az üzenetet. A Biblia olvasóinak felelőssége az, hogy alkalmazzák az ihletett igazságot mindennapjaikban és az életükre.

Vegyük figyelembe, hogy nem minden megfogalmazás van teljes mértékben megmagyarázva az első, második és harmadik függelékben.

C. A *logos* szó Héber és Görög háttere

1. Héber háttér

- a. a kimondott szó ereje (Ézsaiás 55:11; Zsolt. 33:6; 107:20; 145:15), a Teremtésben (I. Mózes 1:3,6,9,11,14,20,24,26,29) és a Patriarkális áldásban (I. Mózes 27:1; 49:1)
 - b. Példabeszédek 8:12-23 megszemélyesíti a "Bölcsességet" Isten első teremtménye és a többi teremtmény megbízottjaként (vö. Zsolt. 33:6 és a nem kanonizált *Salamon Bölcsességei* 9:9)
 - c. A Targumok (Arám fordítások és kommentárok) az "Isten Igéje" kifejezést a *logos* szóval helyettesítik, mert nem természetesek számukra az antropomorf kifejezések
2. Görög háttér
- a. Hérakleitosz – a világ folytonos mozgásban volt; a személytelen isteni és a változatlan *logos* tartotta össze és vezette a változási folyamatot
 - b. Platón – a személytelen és változatlan *logos* tartotta a bolygókat pályáikon és határozta meg az évszakokat
 - c. Sztoikusok – a *logos* volt a "világmindenség oka" vagy az igazgató, de csak félig volt személyes
 - d. Philón – megszemélyesítette a *logos* fogalmát, mint a "Főpap, aki az ember lelkét Isten elé helyezte", vagy mint "az Isten és az ember között lévő híd", vagy mint "a kormányrúd, ami által az univerzum pilótája mindeneket vezet" (kozmozkráter)

D. A Kr. u. második század kifejlett gnosztikus rendszer teologikus/filozofikus elemei

- 1. Ontológiai (örökkévaló) antagonisztikus kettősség a Lélek és az anyag között
- 2. Az anyag gonosz és csökönyös; a Lélek jó
- 3. A gnosztikus rendszer angyali szintek sorát rögzíti (*aeons*) a felsőbb, jó isten és a kisebb isten között, aki képes volt az anyagot megalkotni. Néhányan azt is bizonygatták, hogy ez a kisebb isten volt az Ótestamentum YHVH-ja (Jehovája) (mint pl. Markión)
- 4. A megváltás az alábbiak által következett be:
 - a. titkos tudás vagy jelszó, amely utat nyitott a személy számára, hogy átmehessen a különböző angyali szinteken az Istennel való egyesülés útján
 - b. egy isteni szikra az emberiségben, amiről nem szereznek tudomást, amíg nem kapnak erre vonatkozólag titkos tudást
 - c. a kijelentés egy különleges, személyes megbízottja, aki átadja a titkos tudást az emberiségnek (Krisztus Lelke)
- 5. Ezen gondolkodási rendszer kijelentette Jézus istenségét, de tagadta a valós és tartós testet öltését, valamint a megváltásban lévő központi helyét!

E. Történelmi háttér

- 1. 1-18-as versek megpróbálnak mind a Héber és a Görög gondolkodásmódhoz kapcsolódni a *logos* kifejezés használatával.
- 2. A gnoszticizmus eretneksége az, ami biztosítja a filozofikus hátteret a János Evangéliumának ezen felsőbbrendűen strukturált bevezetéshez. Az I. János lehetett az Evangélium kísérőlevele. A "gnoszticizmus" gondolatrendszer teológiája ismeretlen volt az írásban a második századig, de kezdetleges gnosztikus témák már fellelhetőek voltak a Holttengeri Tekercsekben és Philónnál is.
- 3. Az Együttlátó Evangéliumok (legfőképp Márk) csak a Golgota után leplezik le Jézus isteni mivoltát (a Messiási titok), kivéve Jánost, aki sokkal később írta meg könyvét, s már az első fejezetben teljes mértékben bemutatja a kritikus témákat: Jézus teljes mértékben Isten és ember (Ember fia, vö. Ezékiel 2:1 és Dániel 7:13).

F. Lásd Különleges Téma: János 1 összehasonlítása I. János 1-el, I. János 1:1.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉS TANULMÁNY

SZÖVEG: 1:1-5 (a magyar új-fordítású bibliából)

¹Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. ²Ő kezdetben az Istennél

volt. ³Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. ⁴Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. ⁵A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be.

1:1 „Kezdetben” Ez az I. Mózes 1:1 és az I. János 1:1-re utal. Lehetséges, hogy I. János az Evangélium kísérőlevele volt. Az 1-5-ös versek megerősítik Jézus Krisztus isteni, teremtés előtti létezését (vö. 1:15; 8:56-59; 16:28; 17:5; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-7; Kol. 1:17; Zsid. 1:3; 10:5-8)

KÜLÖNLEGES TÉMA: ARCHÉ

Az angol "domain" kifejezésnek, aminek a magyar jelentése "birtok", "terület", a görög megfelelője az arché, aminek a jelentése valaminek a "kezdete" vagy "eredete":

1. a teremtett rend kezdete (vö. János 1:1; I. János 1:1)
 2. az evangélium kezdete (vö. Márk 1:1; Fil. 4:15)
 3. az első szenttanúk (vö. Lukács 1:2)
 4. kezdeti jelek (csodák, vö. János 2:11)
 5. kezdeti alapelvek (vö. Zsid. 5:12)
 6. kezdeti bizonyosság (vö. Zsid. 3:14)
- Elkezdték az "uralkodni" vagy a "hatalom" kifejezésekre használni
1. az emberi kormányzattal kapcsolatban
 - a. Lukács 12:11
 - b. Lukács 20:20
 - c. Róma 13:3; Titusz 3:1
 2. az angyali hatalmasságokkal kapcsolatban
 - a. Róma 8:38
 - b. I. Kor. 15:24
 - c. Ef. 1:21; 3:10; 6:10
 - d. Kol. 1:16; 2:10,15

Ezek a hamis tanítók mindenféle hatalmat megvetnek, semmibe vesznek, földit és mennyeit egyaránt. Törvényen kívüli szabados életűek. Magukat és vágyaikat Isten, az angyalok, polgári hatalmak és gyülekezeti vezetők elé helyezték.

■ **„volt”** (háromszor) Ez egy FOLYAMATOS IGEIDŐ (vö. 1, 2, 4, 10) ami a múltidőben való folyamatos létezésre koncentrálnak. Ezt az időt arra használja, hogy bemutassa a Logos mindenképp előtt való létezését. Ez ellentétben áll az AORISZT IGEIDŐKKEL. vö. a 3, 6 és 14-es versekben

■ **„az Ige”** A Görög *logos* kifejezés egy üzenetre utalt, nem csak egy szóra. Ebben a szövegkörnyezetben egy címre utal, amit a görögök arra használtak, hogy körülírják a "világmindenség" jelentését, a hébereknél a "Bölcsesség" megfelelője volt. János azért választotta ezt a kifejezést, hogy megerősítse, hogy Isten Igéje egyaránt személy és egy üzenet.

■ **„és az Ige Istennél volt”** Ezt úgy lehetne máshogy leírni, hogy "szemtől szembe". Ez intim kapcsolatot ábrázol. Továbbá az egy isteni lényeg és három személyes örökkévaló manifesztáció fogalma felé mutat. Az ÚSZ azt a paradoxont mutatja be, hogy Jézus különálló az Atyától, mégis egy az Atyával.

■ **„és Isten volt az Ige”** Ez az ige is FOLYAMATOS vagy BEFEJEZETLEN IGEIDŐBEN van, mint az 1a vers. Nincs NÉVELŐ-je a *Theos*-nak de a *Theos*-t a görög kifejezésben előre teszi, hogy hangsúlyosabb legyen. Ez a vers és a 18-as vers erőteljes kijelentése a mindenképp előtt létező Logos teljes istenségére (vö. 5:18; 8:58; 10:30; 14:9; 20:28; Rom. 9:5; Zsid. 1:8; II. Péter 1:1). Jézus

teljesen Isten és teljesen ember. Nem ugyanaz, mint az Atya Isten, de ugyanazzal az isteni lényeggel rendelkezik, mint az Atya.

Az ŰSZ kijelenti a Názáreti Jézus teljes istenségét, de megvédi az Atya különálló személyiségét. Az egy isteni lényeg hangsúlyos a János 1:1; 5:18; 10:30,34-38; 14:9-10; és a 20:28-ban, míg az egyediségüket a János 1:2,14,18; 5:19-23; 8:28; 10:25,29; 14:11,12,13,16 hangsúlyozza.

1:2 Párhuzamos az 1. verssel és ismét hangsúlyozza a megdöbbentő igazságot a monoteizmus fényében, hogy Jézus, aki körülbelül I. e. 6-5-ben született, mindig is az Atyával volt és éppen ezért, istenség.

1:3 „Minden általa lett” A Logos volt az Atya teremtésének megbízottja a látható és láthatatlan világba (vö. 10. vers, I. Kor. 8:6; Kol. 1:16; Zsid. 1:2). Ehhez hasonló szerepet tölt be a bölcsesség a Zsolt. 33:6 és a Péld. 8:12-23-ban (ami NÖNEMŰ, mert a bölcsesség NÖNEMŰ főnév).

■ **„és nélküle semmi sem lett, ami létrejött”** Ez cáfolja az angyali eónok gnosztikus tévtanításait a magasabb, jó isten és a kevesebb szellemi lény között, ami megalkotta az anyagot.

1:4 „Benne élet volt” Ez a kifejezés hangsúlyozza, hogy az "élet" maga a Fiútól, az Igétől jön. János a "Zoé" kifejezést használja, hogy utaljon a feltámadott életre, az örök életre és Isten életére (vö. 1:4; 3:15,36; 4:14,36; 5:24,26,29,39,40; 6:22,33,35,40,47,48,51,53,54,63,65, stb.). A másik görög kifejezést, amit az "életre" használ, *bios*, biológiai, földi életre használták (vö. I. János 2:16).

■ **„és az élet volt az emberek világossága”** A világosság egy gyakori metafora volt, amit János használ az Isten igazságára és ismeretére (vö. János 3:19; 8:12; 9:5; 12:46). Vegyük észre, hogy az élet minden ember számára ott volt! A világosság és a sötétség szintén gyakori témák voltak a Holttengeri Tekercsekben. János gyakran fejezi ki magát dualisztikus (összehasonlító) kifejezésekkel és kategóriákkal.

1:5 „A világosság a sötétségben fénylik” Ez itt JELENIDŐ, ami folyamatos cselekvést jelent. Jézus mindig is létezett, de most nyilvánvalóan ki lett nyilatkoztatva a világ számára. Az ŰSZ-ben Isten fizikai vagy emberi manifesztációját gyakran azonosították az Úr angyalával (vö. I. Mózes 16:7-13; 22:11-15; 31:11,13; 48:15-16; II. Mózes 3:2,4; 13:21; 14:19; Bírák 2:1; 6:22-23; 13:3-22; Zak. 3:1-2). Néhányan azt állítják, hogy ez volt a mindennek előtt létező Logos.

■

NASB, NKJV

„a sötétség nem értette meg”

NRSV

„a sötétség nem győzte le”

TEV

„a sötétség soha nem oltotta ki”

NJB

„és a sötétség nem tudott győzni felette”

Ennek a kifejezésnek a gyökere az a jelentés, hogy "megragadni". Tehát ez így azt jelenti, hogy (1) nem tudja megragadni olyan módon, hogy le is győzze (vö. Máté 16:18), vagy (2) megragadni úgy, hogy felfogja vagy megértse azt. Lehetséges, hogy János ezt a kettősséget használta arra, hogy mindkét értelmét sugallja. János evangéliumát a kettős értelemmel bíró szavak jellemzik (pl. "újjaszületni vagy felülről születni," 3:3 és a "szél-szellem," 3:8).

SZÖVEG: 1:6-8

⁶Megjelent egy ember, akit Isten küldött, akinek a neve János. ⁷Ő tanúként jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról, és hogy mindenki higgyen általa. ⁸Nem ő volt a világosság, de a világosságról kellett bizonyosságot tennie.

1:6-7 „Megjelent egy ember, akit Isten küldött ... Ő tanúként jött, hogy bizonyosságot tegyen a

világosságról ...” Keresztelő János volt az utolsó ÓSZ-i próféta (ami az üzenetét és perspektíváját illeti). Ő volt az az előfutár akit a Mal. 3:1 és 4:5 megjövendölt (vö. János 1:20-25). Lehetséges, hogy János Apostol a 6-8-as verseket azért illesztette be, mert voltak bizonyos félreértések, amik Keresztelő János személye körül alakultak ki (vö. Lukács 3:15; Apcsel. 18:25; 19:3). János, mivel később írt, mint a többi evangélium író, így láthatta ezen probléma kialakulását.

Érdekes megjegyezni, hogy Krisztust BEFEJEZETLEN IGEIDŐVEL írja le (mindenek előtt való létezése), míg Jánost AORISZT időben (egy bizonyos időben manifesztálódott) és BEFEJEZETT IGEIDŐBEN (egy történelmi esemény maradandó eredménnyel) (vö. 6-os vers). Jézus mindig is létezett.

1:6-8 Ezek a versek és a 15-ös vers (közbevetett visszapillantások) feljegyzik Keresztelő János Jézusról szóló szemtanúságát. Ő volt az utolsó ÓSZ-i próféta. Nehéz ezeket az igeverseket verses formába önteni. Sok vita folyik a tudósok között arról, hogy az előszó vers vagy próza.

1:7 „hogy mindenki higgyen általa” Ez egy úgynevezett kölcsön célt meghatározó záradék. János evangéliuma, mint az összes evangélium (egyedülálló keresztény műfaj) egy evangelizációs röpirat. Ez az a csodálatos üdvösség-ajánlat, ami mindazoknak szól, akik a Krisztusba vetett hitet gyakorolják, aki nem más, mint a világ világossága (vö. 12-es vers; János 20:31; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9).

1:7,12 „higgyen” Ez az ige 78 alkalommal fordul elő a János evangéliumában, 24 alkalommal pedig a János leveleiben. Érdekes, hogy a János evangéliuma soha nem használja ennek a főnévi formáját, csakis az igét. A hit (mint főnév) nem elsődlegesen egy intellektuális vagy érzelmi válasz, hanem lényegében akarati válasz. Ezt a görög kifejezést három angol kifejezéssel fordítják: hinni, bízni, és hit. Párhuzamos azzal, hogy "üdvözölni Őt" (vö. 11-es vers), és "elfogadni Őt" (vö. 12-es vers). Az üdvösség ingyenes, Isten kegyelmében és Krisztus befejezett munkájában, de ezt el kell fogadni. Az üdvösség egy szerződéses kapcsolat, ami kiváltságokkal és felelősséggel jár.

1:8 Lehetséges, hogy János apostol, aki sokkal később írta evangéliumát, mit a többi evangéliumíró, felismerte azt a problémát, ami Keresztelő János követői között alakult ki, azok között, akik nem hallottak Jézusról vagy nem fogadták Őt el (vö. Apcsel. 18:25-19:7).

KÜLÖNLEGES TÉMA: JÉZUS TANÚI

A (*marturia*) főnév és ennek az igei megfelelője (*martureo*) "szemtanú" egy kulcs kifejezés János evangéliumában. Jézusnak nagyon sok szemtanúja volt:

1. Keresztelő János (vö. János 1:7, 8, 15; 3:26, 28; 5:33)
2. Jézus maga (vö. János 3:11; 5:31; 8:13-14)
3. a samáriai nő (vö. János 4:39)
4. Isten az Atya (vö. János 5:32, 34, 37; 8:18; I. János 5:9)
5. az Ige (vö. János 5:39)
6. a Lázár feltámasztásánál lévő tömeg (vö. János 5:10, 11)
7. a Lélek (vö. János 15:26-27; I. János 5:10,11)
8. a tanítványok (vö. János 15:27; 19:35; I. János 1:2; 4:14)
9. maga a szerző (vö. János 21:24)

SZÖVEG: 1:9-13

⁹Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba. ¹⁰A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt: ¹¹saját világába jött, és az

övői nem fogadták be őt. ¹²Akik pedig befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az ő nevében, ¹³akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek.

1:9 „az igazi világosság” Ez "igazi" abban az értelemben is hogy eredeti vagy valódi, és nem csak a hazugságnak az ellentéte. Ez az első század összes teológiai változatához kapcsolódhat. Ez egy gyakori melléknév, amit János használ az írásaiban (vö. 3:35; 4:23, 37; 6:32; 7:28; 15:1; 17:3; 19:35 és I. János 2:8; 5:20 és még tíz alkalommal a Jelenések könyvében). Lásd még Különleges Téma: 6:55.

■ **„...ő jött el a világba”** János sokszor használja ezt a kifejezést, amikor arra utal, hogy Jézus elhagyja a mennyet, a szellemi királyságot, és belép a fizikai királyságba időben és térben (vö. 6:14; 9:39; 11:27; 12:46; 16:28). Ebben a versben Jézus testet öltésére utal.

■
NASB „megvilágosít minden embert”
NKJV „világosságot ad minden embernek”
NRSV „megvilágosít mindenkit”
TEV „ragyog minden emberre”
NJB „ami világosságot ad mindenkinek”

Ezt a kifejezést kétféleképpen lehet értelmezni. Először is a görög kulturális hátteret feltételezve, ami a minden emberben fellelhető belső megvilágosodásra utal, az isteni szikrára. A Kvékerek így értelmezik ezt a verset. Azonban ez a fajta elgondolás nem jelenik meg János evangéliumában. János számára a "világosság" rávilágít az emberiség gonoszságára (vö. 3:19-21).

Másodszor is utalhat egy nem természetes kijelentésre, [ami Isten megismerése a természet által (vö. Zsolt. 19:1-5; Róma 1:19-20) vagy egy belső erkölcsi norma által (vö. Róma 2:14-15)], hanem inkább egy Isten által felajánlott megvilágosítás és üdvösség Jézus, az igazi világosság által.

1:10 „a világ” János a *kosmos* kifejezést három különböző módon használja: (1) a fizikai univerzum (1:10,11; 11:9; 16:21; 17:5,24; 21:25); (2) az emberiség egésze (1:10,29; 3:16,17; 4:42; 6:33; 12:19; 18:29); és (3) a bukott emberi társadalom, amely Istentől függetlenül működik és van elrendezve (7:7; 15:18-19; I. János 2:15; 3:1,13). Ebben a szöveggörnyezetben a második alkalmazandó.

■ **„a világ nem ismerte meg őt”** Sem a bukott pogány nemzetek, sem a kiválasztott zsidó nép nem ismerte el Jézust, mint a megígért Messiást. Az "ismerni" kifejezés egy olyan héber szólást fejez ki, ami egy olyan kapcsolatról szól, ami intim, és több mint a tények intellektuális jóváhagyása (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5).

1:11 „saját világába jött, és az övéi nem fogadták be őt” "Az övéi" kifejezés kétszer fordul elő a 11-es versben. Az első nyelvtani szerkezet SEMLEGESNEMŰ TÖBBESSZÁM, és (1) a teremtés egészére vagy (2) földrajzilag Júdeára vagy Jeruzsálemre utal. A második HÍMNEMŰ TÖBBESSZÁM és a zsidó férfiakra utal.

1:12 „Akik pedig befogadták” Ez az emberiség üdvösségben való részvétele (vö. 16-os vers). Az embereknek reagálniuk kell Isten Krisztusban megnyilvánuló kegyelmi ajánlatára (vö. 3:16; Róma 10:9-13; Efézus 2:8-9). Isten természetesen szuverén, mégis az Ő szuverenitásán belül egy feltételes szerződéses kapcsolatot kezdeményezett a bukott emberiséggel. A bukott emberiségnek meg kell térnie, hinnie kell, engedelmeskednie kell és ki kell tartania a hitben.

■ **„azokat felhatalmazta”** Ez a görög kifejezés jelenthet egy (1) jogi hatalmat vagy (2) jogot, kiváltságot (vö. 5:27; 17:2; 19:10,11). Jézus által a bukott emberiség most már ismerheti Istent és

elismerheti Őt Istennek és Atyának.

■ **„arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek”** Az ÚSZ-i írók folyamatosan családi metaforákat használnak arra, hogy definiálják a kereszténységet: (1) Atya; (2) Fiú; (3) gyermekek; (4) újjászületni; és (5) örökbefogadás. A kereszténység hasonló a családhoz, ami nem egy termék (belépő a mennyországba, tüzeseti biztosítási politika).

Az is érdekes, hogy a gyermekekre vonatkozó két görög kifejezésből az egyiket mindig Jézussal kapcsolatban használja (*huios*), míg a másikat pedig (*teknon, tekna*) mindig a hívőkre. A keresztények Isten gyermekei, nem ugyanabba a kategóriába esnek bele, mint Isten fia, Jézus. Az Ő kapcsolata Istennel egyedülálló, mégis hasonló.

■ **„mindazokat akik hisznek”** Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami azt jelenti, hogy "azok, akik folyamatosan hisznek". Az etimológiai (szófejtés) háttere a "hinni, hisz" kifejezésnek segít megalkotni a kortárs jelentését. A héberben eredetileg egy olyan személyre utalt, aki stabil, szilárd helyzetben van. Majd metaforikusan elkezdtek olyan személyre használni, aki megbízható volt, lojális és szavahihető. Ennek a görög megfelelőjét az angolban a következő kifejezésekkel fordították: "hit", "hinni" és "megbízni". A bibliai hit vagy bizalom nem elsődlegesen olyasvalami, amit mi teszünk, hanem arról szól, akibe a bizalmunkat vetjük. Isten megbízhatósága az, ami a lényeg, nem pedig a miénk. A bukott emberiség bízik Isten megbízhatóságában, hisz az Ő hűségében, és hisz az Ő szeretettségében. A központ nem az emberi hit bősége vagy intenzitása, hanem annak a hitnek a tárgya. Lásd Különleges Téma a 2:23-al kapcsolatban.

■ **„az Ő nevében”** Az ÓSZ-ben a személyek neve nagyon fontos volt. Bizakodó/lehetséges prófécia volt jellemükkel kapcsolatban, vagy pont a jellemük leírása. Hinni a névben azt jelentette, hogy hisznek abban a személyben és elfogadják őt.

1:13

NASB, NKJV,

NRSV

„akik nem vér által, nem a test akarta által, nem ember akarta által születtek”

TEV

„nem lettek Isten veleszületett gyermekeivé, hanem ember gyermekei voltak”

NJB

„aki nem született emberi alapból vagy testi kényszerből, vagy emberi akaratból”

SZÖVEG: 1:14-18

14Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal. **15**János bizonyosságot tett róla, és azt hirdette: "Ő volt az, akiről megmondtam: Aki utánam jön, megelőz engem, mert előbb volt, mint én." **16**Mi pedig valamennyien az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre. **17**Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg. **18**Istent soha senki sem látta: az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt.

1:14 „Az Ige testté lett” János támadja a gnosztikusok hamis tanítását, akik megpróbálták a görög pogány gondolkodást beolvasztani a kereszténységbe. Jézus valóban ember volt és valóban Isten volt (vö. I. János 3:1-3), az Immánuelre vonatkozó próféciaák beteljesítéseként (vö. Ézsaiás 7:14). Isten elfoglalta lakhelyét a bukott emberiség között (szó szerint "leverte sátrát"). A hús/test kifejezés Jánosnál soha sem utal a bűnös természetre, mint Pál írásaiban.

■ **„közöttünk lakott”** Szó szerint ez volt az "elfoglalta lakhelyét". Zsidó háttere van, még a pusztai vándorlás és a Szentsátor időszakából (vö. Jel. 7:15; 21:3). Később a zsidók a pusztai megtapasztalásokat a YHWH és Izrael közötti "mézeshetek időszakának" nevezték. Isten soha nem volt közelebb Izraelhez, mint ezen időszak alatt. A zsidó kifejezés erre a különleges isteni felhőre, ami Izraelt vezette ez időszak alatt a "*Shekinah*" volt, a héber "közöttünk lakozni".

■ **„és láttuk az ő dicsőségét”** Ez utal (1) valamire Jézus életéből, mint például az átváltozása vagy a felemeltetésére, vagy (2) arra a fogalomra, hogy a láthatatlan YHWH most már látható és teljesen ismerhető. Ez ugyanaz a hangsúlyozás, mint az I. János 1:1-4-ben, ami szintén Jézus emberiségén van, ellentétben a hamis gnosztikus kihangsúlyozással, ami a szellem és az anyag között lévő ellenséges kapcsolaton van.

Az ÓSZ-ben a "kegyelem"-re (*kbd*) használt leggyakoribb szó eredetileg egy kereskedelmi kifejezés volt (ami egy páros karú mérlegre utalt) ami azt jelentette hogy "nehéznek lenni". Az ami nehéz volt értékes volt, vagy belső értéke volt. Gyakran a fényesség fogalmát is hozzáadták ehhez a szóhoz, hogy kifejezzék Isten nagyságát (vö. II. Mózes 15:16; 24:17; Ézs. 60:1-2). Egyedül Ő az, aki méltó és tiszteletre méltó. Túlságosan is briliáns ahhoz, hogy az emberiség be tudná fogadni (vö. II. Mózes 33:17-23; Ézs. 6:5). Istent csak Krisztus által lehet igazán/valóban megismerni (vö. Jer. 1:14; Máté 17:2; Zsidók 1:3; Jakab 2:1).

A "dicsőség" kifejezés némileg többértelmű lehet:

1. lehet "Isten igazságosságával" párhuzamos,
2. utalhat Isten "szentségére" vagy "tökéletességére";
3. utalhat Isten azon képmására, amire az emberiséget megalkotta (vö. I. Mózes 1:26-27; 5:1; 9:6), ami később a lázadás által megrongálódott.

Először YHWH a népe között lévő jelenlétére használták (vö. II. Mózes 16:7, 10; III. Mózes 9:23; IV. Mózes 14:10).

■

NASB, NKJV	„az egyetlen dicsőség mely az Atyától vala”
NRSV	„a dicsőség mint az Atya egyetlen fia”
TEV	„a dicsőség melyet az Atya egyetlen fiaként kapott”
JB	„a dicsőség amely az övé mint az Atya egyetlen fia”

Az "egyetlen" (*monogenes*) kifejezés azt jelenti, hogy "különleges, páratlan" (vö. 3:16). A Vulgata úgy fordította ezt le, hogy az "egyszülött", és sajnálatosan a későbbi angol fordítások is ezt követték (vö. Lukács 7:12; 8:42; 9:38; Zsidók 11:17). A lényeg a rendkívüliség és a különlegesség, nem pedig a nemiség.

■ **„Atya”** Az ÓSZ vezeti be azt az intim családi metaforát, hogy Isten az Atya: (1) Izrael népét gyakran úgy írja le, mint YHWH fia (vö. Hóseás 11:1; Malakiás 3:17); (2) sőt, még korábban is, az V. Mózesben használták azt az analógiát, hogy Isten mint apa (1:31); (3) az V. Mózes 32-ben Izraelt az "Ő gyermekei"-nek hívja, Istent pedig "a te Atyád"-nak; (4) ezt az analógiát közli a 103-as Zsoltár 13-as verse és a Zsolt. 68:5-ben ezt továbbfejleszti (árvák atyja); (5) és elég gyakran használták a próféták is (vö. Ézs. 1:2; 63:8; Izrael mint fiú, Isten mint Atya, 63:16; 64:8; Jer. 3:4, 19; 31:9).

Jézus fogja ezt az analógiát, és teljes családi közösséggé mélyíti, különösen a János evangéliumában: 1:14,18; 2:16; 3:35; 4:21, 23; 5:17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 26, 36, 37, 43, 45; 6:27,32,37,44,45,46,57; 8:16, 19, 27, 28, 38, 42, 49, 54; 10:15, 17, 18, 25,29,30,32,36,37,38; 11:41; 12:26,27,28,49, 50; 13:1; 14:2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 20, 21, 23, 24, 26, 28, 21; 15:1,8,9,10,15,16,23,24,26; 16:3,10,15,17,23,25,26,27,28,32; 17:1,5,11,21,24,25; 18:11; 20:17,21!

■ **„telve kegyelemmel és igazsággal”** Ez a párosítás követi az ÓSZ-i *hesed* (szerződéses szeretet és lojalitás) és az *emeth* (megbízhatóság) kifejezéseket, amiket a Péld. 16:6 együtt használ. Ez Jézus

jellemét írja le (vö. 17-es vers) az ÓSZ-i szövetségi kifejezésekben. Lásd Különleges Téma a 6:55 és a 17:3-al kapcsolatban.

1:15 „mert előbb volt mint én” Ez Keresztelő János erőteljes megerősítése Jézus mindenek előtt való létezésének (vö. 1:1; 8:56-59; 16:28; 17:5; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-7; Kol. 1:17; Zsid. 1:3-10:5-8). A mindenek előtt való létezése és a jövődőlő prófécia megerősítik, hogy van egy olyan Isten, aki a történelem felett és azon kívül létezik, mégis a történelmen belül cselekszik. Ez nélkülözhetetlen része a biblikus/bibliai világnézetnek.

1:16-18 János evangéliumának egyik jellemzője, hogy az író hogyan töri meg a történelmi eseményt, dialógust, vagy tanítási részt a saját hozzászólásaival. Gyakran lehetetlen különbséget tenni Jézus, más személyek vagy János szavai között. A legtöbb tudós azt állítja, hogy a 16-19 versek János (a szerző) hozzászólásai (vö. 3:14-21).

1:16 „teljesség” Ez a görög *pleroma* kifejezés. A gnosztikus hamis tanítók használták ezt a kifejezést, hogy leírják az angyali éonokat a magasabb isten és a kevesebb szellemi lény között. Jézus az egyetlen közbenjáró Isten és ember között (vö. Kol. 1:19; 2:9; Ef. 1:23; 4:13) és az angyali szintek között. Itt megint csak úgy tűnik, hogy János Apostol megtámad egy korai gnosztikus világnézetet.

■

NASB, NRSV

„és kegyelem kegyelemre”

NKJV

„és kegyelem kegyelemért”

TEV

„egyik áldást a másik után adja számunkra”

NJB

„egyik ajándék váltja a másikat”

Az értelmező kérdés az, hogy hogyan is értsük a "kegyelem" szót. Ez (1) Isten irgalma Krisztusban az üdvösségre; (2) Isten irgalma a keresztény életre; (3) Isten irgalma a Krisztus általi új szövetségben? A kulcsgondolat a "kegyelem"; Isten kegyelme Jézus testet öltésén keresztül csodálatosan megadatott. Jézus Isten "igen"-je a bukott emberiségre (vö. II. Kor. 1:20).

1:17 „a törvény” A Mózesi törvény nem volt rossz, csak felkészítő jellegű és tökéletlen, már ami a tökéletes üdvösség biztosításának képességét illeti (vö. Gal. 3:23-29; Róm. 4).

■ **„kegyelem”** Ez Isten szeretetére utal, amit a bukott emberiség nem érdemelhet ki (vö. Ef. 2:8). Ez a kifejezés a kegyelem (*charis*), ami olyan fontos Pál írásaiban, János evangéliumában pedig csak ebben a bekezdésben található meg (vö. 1:14, 16, 17). Az Új Szövetségi írók ihletettség alatt szabadok voltak arra, hogy a saját szavaikat, analógiájukat és metaforáikat használják.

■ **„igazság”** Ezt a kifejezést a (1) hűség vagy az (2) igaz, mint a hamis ellentettjeként használja (vö. 1:14; 8:32; 14:6). Vegyük észre, hogy mind a kegyelem mind az igazság Jézuson keresztül jött el (vö. 14-es vers).

■ **„Jézus”** Ez az első alkalom, hogy az előszóban Mária fiának az emberi nevét használja.

1:18 „Istent soha senki sem látta” Néhányan azt mondják, hogy ez ellentmond a II. Mózes 33:20-23-nak. Bár a héber kifejezés, ami a II. Mózesben szerepel, "alkonypír-fajta ragyogás"-ra utal, nem pedig Istennek magának a fizikai meglátására. Ennek az ígérésnek a lényege az, hogy csak is Jézus fedheti fel Istent a teljességében (vö. 14:8).

Ez az igevers kihangsúlyozza Isten különleges kijelentését a Názáreti Jézusban. Ő a teljes mértékű és egyetlen isteni önkinyilatkoztatás. Jézust ismerni annyi, mint Istent ismerni. Jézus az Atya alapvető önkinyilatkoztatása. Rajta kívül, nélküle nem lehetséges tisztán megérteni az istenséget (vö. Kol 1:15-19; Zsid. 1:2-3).

■	
NASB	„az egyszülött Isten”
NKJV	„az egyszülött Fiú”
NRSV	„Isten egyetlen Fia”
TEV	„az egyetlen Fiú”
NJB	„Ő az egyetlen Fiú”

Van itt egy görög kéziratváltozat. *Theos*/Isten szerepel a korai görög kéziratokban P⁶⁶, P⁷⁵, B, és C, miközben a "Fiú" helyett az "Isten" csak az MSS A és C³-ban szerepel. A "Fiú" kifejezés valószínűleg az írástudóktól származik, akik emlékeztek az "egyszülött Fiú" kifejezésre a János 3:16,18-ban és az I. János 4:9-ben (vö. Bruce M. Metzger, a *Textual Commentary on the Greek New Testament* [Szövegi Kommentár a Görög Újszövetséghez] című könyvének 198-as oldalával). Ez egy erőteljes kifejezése Jézus teljes és tökéletes istenségének! Lehetséges, hogy ebben a versben Jézusnak három címe fordul elő: (1) egyszülött, (2) Isten és (3) aki az Atya kebelén van.

Bart D. Ehrmans, *The Orthodox Corruption of Scripture* (Az Írások Ortodox Megromlása) című könyvében (78-82. oldalak) van egy érdekes értekezés annak a lehetőségéről, hogy ezt a szöveget direkt módosították.

■ **„aki az Atya kebelén van”** Ez a kifejezés jelentésben nagyon hasonló az "Istennel van" kifejezéshez, ami az 1. és a 2. versben szerepel. Bensőséges kapcsolatról szól.

■	
NASB	„az magyarázta meg Őt”
NKJV	„az jelentette ki Őt”
NRSV, NJB	„aki ismertté tett őt”
TEV	„ő tette ismerté”

Az angol exegézis (szövegmagyarázat) szó abból a görög szóból származik, amit az 1:18-ban használ, ami egy teljes és tökéletes kijelentésre utal. Jézus legfőbb feladatainak egyike volt az, hogy kijelentést tegyen az Atyáról (vö. János 14:7-10; Zsid. 1:2-3). Látni és ismerni Jézust egyet jelent látni és ismerni az Atyát (szeretni a bűnösöket, segíteni a gyengéket, elfogadni a kivetetteket, befogadni a gyermekeket és a nőket)!

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a vita-kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Definiáld a *logos* szót, és annak ősi vallási, világi és bibliai használatát.
2. Miért olyan fontos Jézus mindennek előtt való létezésének tana?
3. Mi az emberiség része az üdvösségben? Hogyan fogadhatja el valaki Jézust?
4. Miért volt szükség szerű, hogy az Ige testté legyen?
5. Miért olyan nehéz ezt az igeszakaszt felvázolni?
6. Sorolj fel (legalább nyolcat) azokból a teológiai igazságokból, amit arra használ, hogy leírja Jézust.
7. Miért olyan fontos a 18-as igevers?

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 19-51-ES VERSEKBE

- A. Ez a Keresztelő Jánosról szóló szövegrész két, a korai egyházban megjelenő félreértéssel foglalkozik:
1. azzal, ami Keresztelő János személye körül kialakult, és amit meg is említ a következő versekben: 6-9,20,21,25; és 3:22-36;
 2. azzal, ami Krisztus személyét is érintette, és amivel a 32-24-es versekben foglalkozik. A gnoszticizmus ugyanezen eretnekségét hasonló módon megtámadja az I. János 1. Az I. János lehetséges, hogy a János evangéliumának kísérőlevele volt.
- B. A János evangéliuma hallgat Jézus Keresztelő János általi keresztségéről. Az egyház szertartásai, a keresztség és az Eucharisztia észrevehetően hiányzik János Krisztus életéről szóló feljegyzéséből. Legalább két lehetséges oka van ezeknek az elhagyására:
1. a korai egyházban a sákramentalizmus felemelkedése okozta azt, hogy János elhagyta a keresztyénység ezen aspektusának hangsúlyozását. Az ő evangéliuma a kapcsolatra összpontosít, nem a rituáléra. Egyáltalán nem tér ki és fel sem jegyzi a két sákramentumot, a keresztséget és az Úrvacsorát. Annak a hiánya, amit nagyon elvártak, felhívja magára a figyelmet.
 2. János, mivel ő később írta evangéliumát, mit a többi evangéliumíró, felhasználta saját feljegyzéseit Krisztus életéről, kiegészítve a többiekét. Mivel az Együttlátók közül mindenki kitér ezekre a szertartásokra, János csak további információkat szolgáltatott az események körülményeiről. Erre egy példa lehet az a párbeszéd és azok az események, amik a felső szobában zajlottak le (13-17-es fejezetek), de maga a vacsora nem.
- C. Ebben a feljegyzésben a hangsúly Keresztelő János Jézus személyéről szóló bizonyágtételén van. János a következő Krisztológiai megállapításokat teszi:
1. Jézus Isten Báránya (29-es vers), egy olyan neve ez Jézusnak, amit csak itt és a Jelenések könyvében használ
 2. Jézus mindenek előtt való létezése (30-as vers)
 3. Jézus Isten Fia (34-es vers)
 4. Jézus a Szentlélek fogadója és adományozója
- D. Jézus személyéről és munkájáról szóló igazságokat a következő személyek személyes bizonyágtételei formálták ki
1. Keresztelő János
 2. András és Simon
 3. Fülöp és Nátánael

Ez gyakori irodalmi technikává válik az egész evangéliumon keresztül. Huszonhét ilyenfajta párbeszédet vagy bizonyágtételt tartalmaz Jézusról, vagy Jézussal.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉS TANULMÁNY

SZÖVEG: 1:19-23

¹⁹Ez János bizonyágtétele. Amikor a zsidók papokat és lévítákat küldtek hozzá Jeruzsálemből, hogy megkérdezzék tőle: "Ki vagy te?" ²⁰Akkor vallott, és nem tagadott. Ezt vallotta: "Én nem a Krisztus vagyok." ²¹Erre megkérdezték tőle: "Hát akkor? Illés vagy te?" De kijelentette: "Nem az vagyok." - "A próféta vagy te?" Így válaszolt: "Nem." ²²Ezt mondták tehát: "Ki vagy? - hogy választ adhassunk megbízóinknak: mit mondasz magadról?" ²³Erre ő így felelt: "Én kiáltó hang vagyok a pusztában: készítetek egyenes utat az Úrnak, ahogyan Ézsaiás próféta megmondta."

1:19 „a zsidók” János evangéliumában ez (1) Júdea népére utal, akik ellenségesek voltak Jézussal szemben vagy (2) kizárólag a vallási vezetőkre. Néhány tudós azt állította, hogy egy zsidó nem utalna egy másik zsidóra ilyen módon. Bár a kereszténységgel szembeni ellenségeskedés intenzitása a zsidók részéről a Jamniai Kr. u. 90-ben tartott zsinat után nőtt.

■ **„papokat és lévitákat”** Keresztelő János nyilvánvalóan papi leszármazott volt (vö. Lukács 1:5). A "Léviták" kifejezés csak ekkor az egy alkalommal fordul elő a János evangéliumában. Lehetséges, hogy ők voltak a templomi rendőrség. Ez egy hivatalos "tényfelkutató" társaság volt, akiket a jeruzsálemi vallási hatalmak küldtek (vö. 24-es vers). A papok és léviták általában Sadduceusok voltak, míg az írástudók Farizeusok (vö. 24-es vers). Mindkét csoport részt vett Keresztelő János kikérdezésében. A politikai és vallási ellenfelek most egyesített erővel álltak szembe Jézussal és követőivel.

■ **„Ki vagy te?”** Ugyanezt a kérdést teszik fel Jézusnak is a 8:25-ben. János és Jézus oly módon tanított és cselekedett, ami a hivatali vezetőket kényelmetlen helyzetbe hozta, mert mind a két férfiban felismertek bizonyos ÓSZ-i eszkatológiai témákat és kifejezéseket. Ez a kérdés tehát a zsidó "végidő" váráshoz, új korszakbeli személyiségekhez kapcsolódott.

1:20 „Akkor vallott, és nem tagadott. Ezt vallotta” Ez az állítás erős, háromszoros tagadása annak, hogy ő lenne a megígért Messiás (Krisztus).

■ **„a Krisztus”** "Krisztus" a görög fordítása a héber "*masiah*" kifejezésnek, ami azt jelentette, hogy a "felkent". Az ÓSZ-ben a felkenetés fogalma egy mód volt arra, hogy kifejezzék Isten különleges elhívását és felkészítését egy bizonyos feladatra. Királyok, papok és próféták lettek felkenve. Később ezt a különleges, egy bizonyos Személlyel azonosították, aki majd elhozza az igazság új korszakát. Nagyon sokan azt gondolták, hogy Keresztelő János volt a megígért Messiás (vö. Lukács 3:15), mert ő volt YHWH első ihletett szónoka az ÓSZ-i írók, azaz körülbelül négyszáz év óta.

1:21 „Hát akkor? Illés vagy te?” Mivel Illés nem halt meg, hanem egy forgószél kapta fel és felvitette a mennybe (vö. II. Kir. 2:1), azt várták, hogy a Messiás előtt el fog jönni (vö. Mal. 3:1; 4:5). Keresztelő János nagyon is úgy nézett ki és úgy viselkedett, mint ahogy Illés (vö. Zak. 13:4).

■ **„Nem.”** Keresztelő János nem látta saját magát Illés a végidőkben megjelenő szerepében, de Jézus igenis úgy látta, mint Malakiás prófécijának beteljesedését (vö. Máté 11:14; 17:12).

■ **„A próféta vagy te?”** Mózes megmondta előre, hogy valaki, aki olyan lesz mint ő (akit ő "A Prófétának" hívtak) el fog jönni őutána (vö. V. Mózes 18:15,18; Apcsel. 3:22). Két elkülöníthető módon használták ezt a kifejezést az ÚSZ-ben: (1) eszkatológiai alakként, akit megkülönböztettek a Messiástól (vö. 7:40-41) vagy pedig (2) olyan alakként, akit a Messiással azonosítottak (vö. Apcsel. 3:22).

1:23 „Én KIÁLTÓ HANG VAGYOK A PUSZTÁBAN” Ez az Ézs. 40:3 idézete a Szeptuagintából utalva a Mal. 3:1-gyel való párhuzamára.

■ **„KÉSZÍTSETEK EGYENES UTAT AZ ÚRNAK”** Ez az Ézsaiás 40:3-ból való idézet, abból az irodalmi egységből (40-54-es fejezetek), amiben a Szolga Énekek feltűnnek (vö. 42:1-9; 49:1-7; 50:4-11; 52:13-53:12). Eredetileg ezek Izraelre utaltak, de az 52:13-53:12-ig tartó szakaszban ez a kifejezés személyesebb lett. Az utak kiegyenesítésének fogalmát királyi látogatás előkészítésére használták.

Lehet, hogy ez az egész bekezdés János Apostol teológiai célját szolgálta, hogy Keresztelő János érdemeit kibővítsé amiatt, hogy az első században eretnek csoportok alakultak ki, akik

Keresztelő Jánost választották szellemi vezetőjüként.

SZÖVEG: 1:24-28

24A küldöttek között voltak farizeusok is, **25**és ezek tovább kérdezték őt: "Miért keresztelsz tehát, ha nem te vagy a Krisztus, sem Illés, sem pedig a próféta?" **26**János így válaszolt nekik: "Én vízzel keresztelek. De közöttetek áll az, akit ti nem ismertek, **27**aki utánam jön, és akinek saruja szíját megoldani sem vagyok méltó." **28**Ez Betániában történt, a Jordánon túl, ahol János keresztelt.

1:24 „A küldöttek között voltak farizeusok is” Ez a szövegrész kétértelmű. Jelentheti az, hogy (1) a Farizeusok küldték János kikérdezőit (vö. 19-es vers); vagy azt, hogy (2) a kikérdezők Farizeusok voltak, ami elég szokatlan amiatt a tény miatt, hogy a legtöbb pap Sadduceus volt (vö. 9-es vers).

KÜLÖNLEGES TÉMA: A FARIZEUSOK

- I. Ennek a kifejezésnek az eredete valamelyik a következők közül:
 - A. "Különállónak lenni." Ez a csoport a Makkabeusok idejében alakult ki. (Ez a legszélesebb körben elfogadott nézet)
 - B. "Felosztani." Ez egy másik jelentése ugyanannak a héber szógyökérnek. Néhányan azt mondják, hogy fordítót/értelmezőt jelent (vö. II. Tim. 2:15).
 - C. "Perzsa." Ez egy másik jelentése ugyanannak az arán szógyökérnek. A farizeusok tanainak némelyikének közös vonásai vannak a perzsa Zoroasztrián Dualizmussal.
- II. A Makkabeusok idejében alakultak ki a "*Hasidim*" (a kegyesek közül). Számos más különböző csoport is megjelent, mint az Esszénusok is az Antiokhosz IV. Epiphanész ellen megindult anti-hellenisztikus mozgalomból. A farizeusok először Josephus: *Antiquities of the Jews* 8.5.1-3-ban lettek megemlítve.
- III. Főbb tanításai
 - A. Hittek az eljövendő Messiásban, amit befolyásolt az interbiblikus zsidó apokaliptikus irodalom, mint pl. az I. Enók könyve.
 - B. Isten aktívan cselekszik a mindennapi életben. Ez teljesen ellentétes volt a Szadduceusok tanításával. Nagyon sok Farizeusi tan teológiai ellentéte volt a Szadduceusok tanának.
 - C. Fizikai irányultságú túlvilági élet, ami a földi életen alapszik, ami magában foglalja a jutalmazást és a büntetést (vö. Dániel 12:2).
 - D. Az ÓSZ és a Szájhagyományok (Talmud) tekintélye. Nagyon odafigyeltek arra, hogy engedelmeskedjenek Isten ÓSZ parancsainak, amiket rabbinikus tudósok iskolái értelmeztek és alkalmaztak (Shammai, a konzervatív, és Hillel, a liberális). A rabbinikus értelmezés azon a párbeszédre alapult, amit két különböző filozófiát valló rabbi folytatott, az egyik konzervatív a másik liberális volt. Ezek a beszélgetések/viták amik az Írások értelmezéséről szóltak, végül két formában lettek lejegyezve: a Babilóniai Talmud és a befejezetlen Palesztin Talmud. Azt hiszik, hogy Mózes ezeket a szájhagyomány útján terjesztett értelmezéseket a Sion Hegyén kapta. Ezeknek a beszélgetéseknek/vitáknak az eredete az a vita, amit Ezsdrás folytatott azzal a férfivel a "Nagy Zsinagógából" való (később a Szanhedrinnek hívták).
 - E. Magas fejlettségű angeológia (angyalokkal foglalkozó tanok). Ez magában foglalta a jó és a gonosz szellemi lényeket is. A Perzsa dualizmusból és az interbiblikus zsidó irodalomból alakult ki.

1:25 „Miért keresztelsz tehát” Az áttérítő bemelegítés/kereszttség teljesen megszokott volt az ősi judaizmusban, azokat a pogányokat keresztelték meg, akik szerettek volna a zsidó hitre áttérni, de nagyon szokatlan volt az, hogy maguk a zsidók megkeresztelkedjenek (a Qumrani zsidó szekta gyakorolta a önkeresztiséget). Ez a szöveg tartalmazhat Messiási utalásokat az Ézsaiás 52:15-ből, az Ezékiás 36:25-ből és a Zakariás 13:1-ből.

■ **„ha”** Ez ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami feltételezhetően igaz a szerző szemszögéből vagy az irodalmi céljai miatt.

■ **„nem te vagy a Krisztus, sem Illés, sem pedig a próféta”** Ez itt nagyon érdekes a Holttengeri tekercsek fényében, hogy ez a három személy képviselte az Esszénus nézőpontot, azt, hogy három Messiási alak lesz. Az is érdekes, hogy néhány korai gyülekezeti vezető azt hitte, hogy Illés fizikálisan el fog jönni Krisztus második eljövetele előtt (vö. Khrüszosztomosz [Arangyszájú Szent János], Szent Jeromos, Szent Gergely és Szent Ágoston).

1:26 „Én vízzel kerestelek” Az előjárószo az eredetiben "ben" (vízben kerestelek) de jelentheti azt is, hogy "val-vel" (vízzel, ahogy azt a magyar fordítás is hozza). Akármelyik lehetőséget is választjuk, párhuzamban kell állnia a 33-as verssel, ami a Lélekről szól.

1:27 „akinek saruja szíját megoldani sem vagyok méltó” Ez arra utal, hogy a (rab)szolga feladata volt kioldani a mestere sarujának szíját, amikor az hazaért (ezt tartották a legalantasabb munkának, amit csak egy szolga tehetett). A rabbinikus judaizmus azt mondta, hogy a rabbi tanítványának hajlandónak kell lennie elvégezni minden olyan munkát, amit egy (rab)szolga is elvégzett, kivéve azt, hogy a rabbija saruját kikösse. S ott van az a fel nem jegyzett utalás is, hogy ha leveszik a sarut, azt az arra kijelölt helyre el kellett tenni. Ez az extrém mértékű alázatosság metaforája volt.

1:28 „Betániában” A Károli fordítás (angolban a King James fordítás) a Béthabara nevet hozza. Ez a King James fordítást végzőknek köszönhető, mivel megbíztak Origenész félreértésében (és a helység nevének allegorizálásában) ami a város elhelyezését illeti. A helyes olvasata a Bethánia (Bodmen Papírus) – nem az, amelyik délkeletre van Jeruzsálemtől, hanem a Jerikóval szemközt lévő város, a Jordán folyó keleti oldalán.

SZÖVEG: 1:29-34

29Másnap János látta Jézust, amint jön felé, és így szólt: "Íme, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét! **30**Ő az, akiről én megmondtam: Utánam jön egy férfi, aki megelőzött engem, mert előbb volt, mint én. **31**Én nem ismertem őt, de azért jöttem, és azért kerestelek vízzel, hogy ismertté legyen Izráel előtt." **32**Így tett erről bizonyítást János: "Láttam, hogy a Lélek leszállt az égből, mint egy galamb, és megnyugodott rajta. **33**Én nem ismertem őt, de aki elküldött engem, hogy vízzel keresteljek, ő mondta nekem: Akire látod a Lelket leszállni és megnyugodni rajta, ő az, aki Szentlélekkel keresztel. **34**Én láttam, és bizonyítást tettem arról, hogy ez az Isten Fia."

1:29 „Íme az Isten Báránya” Hamarosan meg kellett, hogy ünnepeljék a Páska ünnepét (vö. 2:13). Így tehát lehetséges, hogy itt a Páska bárányra utal, ezzel szimbolizálva a megmenekülést (azaz az üdvösséget) Egyiptomból (vö. II. Mózes 12). Bár vannak más értelmezések is:

1. lehetséges, hogy az Ézs. 53:7-ben említett Szenvedő Szolgára utal;
2. vagy lehet, hogy arra az állatra utal, amelyik a bozótban ragadt az I. Mózes 22:8-ban;
3. a Templomban megtörténő napi áldozatra utal, amit "folyamatos" áldozatnak neveznek (vö. II. Mózes 29:38-46).

Bármi legyen is a pontos asszociáció, a bárány áldozati célból küldetett.

Ezt az erőteljes metaforát Jézus áldozati halálára Pál sohasem használta, és János is csak nagyon ritkán (vö. 1:29,36). A görög kifejezést a "kis bárányra" János a 21-15-ben használja, Jelenések könyve pedig huszonnyolcszor.

Van még egy lehetséges ok Keresztelő János ábrázolásmódjára: az írásokon belüli apokaliptikus irodalom, ahol a "bárány" egy győzedelmes harcos. Az áldozati aspektus még jelen van, de a bárány, mint bíró már kitűnik (vö. Jel. 5:5-6,12-13).

■ **„aki hordozza a világ bűnét!”** A "hordozza" (vagy elveszi, más fordításban) kifejezés azt jelenti, hogy "felveszi és elviszi". Ez nagyon hasonló ahhoz az elképzeléshez, ami a III. Mózes 16-ban szerepel, mint a "bűnbak". Maga az a tény, hogy a világ bűne van megemlítve, utal a bárány feladatának egyetemes természetére. Figyeljük meg, hogy a bűn EGYESSZÁMÚ nem pedig TÖBBESSZÁMÚ. Jézus a világ "bűn" problémájával foglalkozott.

1:30 „mert előbb volt mint én” Ez a 15-ös vers hangsúlyosítás miatti ismétlése. Ez egy újabb kihangsúlyozása a Messiás mindenek előtt való létezésének és istenségének (vö. János 1:1,15; 5:58; 16:28; 17:5,24; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-7; Kol. 1:17; Zsid. 1:3).

1:31 „hogy ismertté legyen Izrael előtt.” Ez egy gyakori jánosi kifejezés (vö. 2:11; 3:21, 7:4; 9:3; 17:6; 21:14), de nagyon ritka az Együttlátó Evangéliumokban, csak a Márk 4:22-ben jelenik meg. Ez egy szójáték a héber "ismerni" kifejezésre alapozva, ami egy személyes kapcsolatra utal valakivel, akiről többet tudsz, mint a pusztán tények. Keresztelő János célja kettős volt: (1) felkészíteni az embereket; és (2) felfedni a Messiást.

1:32-33 Ez egy háromszoros kihangsúlyozása annak a ténynek, hogy János látta a Lelket leszállni és megnyugodni Jézuson.

1:32 „a Lélek leszállt az égből, mint egy galamb” Ézsaiás (40-66 fejezetek) erről ismeri meg a Messiást (vö. Ézs. 42:1; 59:21; 61:1). Ez természetesen nem akarja azt sugallani, hogy Jézus eddig a pontig nem rendelkezett a Szentlélekkel. Ez csupán Isten különleges választásának és felkészítésének szimbóluma volt. Nem elsősorban Jézusnak szólt ez, hanem Keresztelő Jánosnak!

A zsidóknak két-korszakos világnézetük volt, a jelenlegi gonosz korszak, és az eljövendő igazságosság korszaka. Ezt az új korszakot a Lélek korszakának mondták. Ez a látomás azt mondhatta Keresztelő Jánosnak, hogy (1) ez a Messiás, és hogy (2) felvirradt az új korszak.

■ **„galamb”** Ezt (1) rabbinikus szimbólumként Izraelre használták; (2) a Lélekre való utalás, amint nőnemű galambként lebegett az I. Mózes 1:2-ben; vagy (3) a Lélek leszállása módjának a metaforája (a Lélek nem madár).

■ **„megnyugodott”** Lásd Különleges Téma az I. János 2:10-ben.

1:33 „Én nem ismertem őt” Ez azt sejteti, hogy Keresztelő János nem ismerte Jézust Messiásként, nem pedig azt, hogy egyáltalán nem is ismerte. Mivel rokonok voltak, bizonyára találkoztak családi vagy vallási összejöveteleken az évek során.

■ **„de aki elküldött engem, hogy vízzel kereszteljek, ő mondta nekem”** Isten úgy szólt Jánoshoz, mint ahogyan tette azt a többi ŐSZ-i prófétákkal. Jánosnak fel kellett ismernie a Messiást azok által a meghatározott cselekedetek által, amik a bemerítésénél fognak megtörténni.

János bemerítése vallási tekintélyt sugallt. A Jeruzsálemből érkezett küldöttség (vö. 19-28-as versek) azt szerette volna megtudni, hogy honnan származik ez a tekintély/hatalom. Keresztelő János ezt a hatalmát Jézusnak tulajdonítja. Jézus Lélek-keresztése felsőbbrendű mint János víz-keresztése. Jézus saját víz-keresztése a Lélek-keresztés jelévé fog válni, ez az új korszakba való bevezetés.

■ „**ő az, aki Szentlélekkel keresztel**” Az I. Kor. 12:13-ból úgy látszik, hogy ez a fogalom rokoni kapcsolatban van azzal, amikor egy személyt Isten családjába fogadnak. A Lélek meggyőzi a bűn tekintetében, megnyeri Krisztusnak, bemeríti Krisztusba, és kiformalja Krisztust az új hívőben (vö. János 16:8-13).

1:34 „Én láttam, és bizonyoságot tettem arról” Ezek itt mind BEFEJEZETT AKTÍV KIJELELTŐMÓD, ami azt jelenti, hogy egy múltbeli cselekmény, amely befejeződött és még most is tart. Nagyon hasonló az I. János 1:1-4-hez.

■ „**hogy ez az Isten Fia**” Ugyanezt a címet használja Nátánaél is a János 1:49-ben. A Máté 4:3-ban a Sátán is ezt használja. Van egy érdekes görög kézirat amit az MSS P⁵ és a \aleph tartalmaz, ami az "Isten kiválasztottja" fordítást hozza az "Isten Fia" helyett. Az Isten Fia kifejezés nagyon gyakori a János Evangéliumában. De ha követjük az ésszerű szövegi kritika tanát, akkor a legesetlenebb és legszokatlanabb szóhasználat is lehetséges, hogy eredeti, így tehát legalább több fordítási lehetőség is adott, annak ellenére, hogy a kézirati bizonyosság korlátozott. Gordon Fee megvitatja ezt a szövegvariánst a cikkében: "The Textual Criticism of the New Testament" (Az Újszövetség Szövegkritikája) 419-433-oldalak a "The Expositor's Bible Commentary" hoz szóló bevezetőjében:

„A János 1:34-ben ezt mondta Keresztelő János: "Ez az Isten Fia" (KJV, RSV [ezek különböző angol nyelvű Bibliafordítások]) vagy azt hogy "Ez Isten kiválasztottja" (NEB, JB)? A kézirati bizonyíték megosztott, még a korai szöveges feljegyzések között is. A "Fiú" található a kulcs Alexandriai iratban (P⁶⁶, P⁷⁵, B, C, L cop^{bo}) ugyan úgy ahogy a számos OL (aur, c, flg) és a későbbi Syriac iratban is, miközben a "kiválasztott"-at az Alexandriai P5, \aleph cop^{sa} és az OL MSS a, b, e, ff² és az régi Syriac támogatja.

„A kérdést tehát belső talajon kell hát eldönteni. Ami a kézirati lehetőségeket illeti, egy dolog biztos: a változat szándékos, és nem véletlen (vö. Bart D. Ehrman *The Orthodox Corruption of Scripture* [Az Írások Ortodox Megromlása] című könyvében a 69-70-oldalon). De vajon egy második századbéli írástudó változtatta meg a szöveget, hogy egy örökbefogadásos Krisztológiát támogasson, vagy pedig egy ortodox írástudó érezte meg a "kiválasztott" megnevezés használatának lehetőségét arra a célra, hogy támogassa az örökbefogadást, így tehát ortodox okokból változtatva meg a szöveget? Ami a lehetőségeket illeti az utóbbi sokkal inkább lehetséges, főleg mivel az "Isten Fia" kifejezés sehol máshol nincs megváltoztatva az egész evangéliumban, csak hogy illeszkedjen az örökbefogadás tanához.

„De a végső döntésnek tartalmaznia kell az exegézist is. Mivel az, amit Keresztelő János mondott, majdnem biztos hogy szándékosan messiási volt és nem a keresztény teológia állítása, a kérdés az, hogy tükrözi-e a messianizmust az olyan ígéresek, mint a Zsolt. 2:7 vagy az Ézs. 42:1. A szenvedés fényében, vagy a húsvéti bárány minta fényében ami a János 1:29-ben van, minden bizonnyal vitatható, hogy a "kiválasztott" illik az evangélium szövegébe” (431-432 oldalak).

SZÖVEG: 1:35-42

³⁵Másnap ismét ott állt János két tanítványával együtt, ³⁶és rátekintve Jézusra, aki arra járt, így szólt: "Íme, az Isten Báránya!" ³⁷Meghallotta a két tanítvány, hogy ő ezt mondta, és követték Jézust. ³⁸Jézus megfordult, és amikor meglátta, hogy követik őt, megszólította őket: "Mit kerestek?" Ők pedig ezt válaszolták: "Rabbi - ami azt jelenti: Mester -, hol van a lakásod?" ³⁹Ő így szólt: "Jöjjetek, és meglátjátok." Elmentek tehát, meglátták, hol lakik, és nála maradtak azon a napon; körülbelül délután négy óra volt ekkor. ⁴⁰A kettő közül, akik ezt hallották Jánostól és követték őt, András, Simon Péter testvére volt az egyik. ⁴¹Ő mihelyt találkozott testvérel, Simonnal, ezt mondta neki: "Megtaláltuk a Messiást" - (ami azt jelenti: Felkent). ⁴²Odavitte Jézushoz, aki rátekintve így szólt: "Te Simon vagy, Jóna fia: téged Kéfásnak fognak hívni" - (ami azt jelenti: Kőszikla).

1:35 „két tanítványával” A Márk 1:16-20 úgy tűnik, hogy másképp jegyzi fel ennek a két tanítványnak az elhívását. Nem tudjuk pontosan, hogy milyen mértékű volt az a kapcsolat, ami ezen események előtt volt Jézus és a galileai tanítványai között. Voltak bizonyos lépcsőfokai a fegyelemnek abban a folyamatban, amikor valaki teljes-idejű követőjévé vált egy rabbinak Jézus idejében. Ezeket a procedúrákat a rabbinikus források megemlítik, de az evangéliumi feljegyzésekben nem követik pontosan. A két megemlített tanítvány András (vö. 40-es vers) és János (aki soha nem említi meg magát név szerint az evangéliumban).

A tanítvány szó jelenthet (1) tanulót és/vagy (2) követőt. Ez volt a korai megnevezésük azoknak, akik hittek Jézus Krisztusban, mint a megígért Messiásban. Fontos megjegyezni, hogy az ÚSZ tanítványoknak hívja őket, nem pusztán döntéshozóknak (vö. Máté 13). A keresztség egy kezdeti döntés (megtérés és hitre jutás) amit az engedelmesség és kitartás folyamatos eldöntése követ. A keresztség nem egy tűzkárra szóló biztosítási politika vagy jegy a mennybe, hanem egy mindennapos szolgáló/baráti kapcsolat Jézussal.

1:37 „Meghallotta a két tanítvány, hogy ő ezt mondta” Keresztelő János túlmutatott magán Jézusra mutatva (vö. 3:30).

1:38 „Rabbi – (ami azt jelenti Mester)” Ez egy gyakori megszólítás volt az első századi judaizmusban, azokat szólították így, akik értelmezni tudták a Mózesi Törvény és a Szájhagyomány (a Talmud) értelmét és alkalmazását. Szó szerint azt jelenti "én mesterem". János apostol ennek a megfelelőjét, a "tanítót" használja (vö. 11:8,28; 13:13-14; 20:10). Az a tény, hogy János megmagyarázza ezt a kifejezést (vö. 38,41,42-es versek) azt mutatja, hogy János a pogányoknak ír.

■ **„hol van a lakásod?”** Úgy tűnik, hogy követi a hagyományos procedúrát abban a folyamatban, amikor a tanító és a diákja közötti különleges kapcsolat megalapozódik. A kérdésük azt rejti magában, hogy ez a két férfi szeretett volna több időt tölteni Jézussal, többet annál, hogy az út közben feltesznek neki egy pár kérdést. (vö. 39-es vers).

1:39 „körülbelül délután négy óra volt ekkor” Nem világos, hogy János a római időszámítást használja, elkezdve (1) 12.00-kor, vagy (2) napkeltekor, vagy a zsidó időszámítást, ami hajnal 6.00-kor kezdte a napot. Amikor összehasonlítjuk a János 19:14-et a Márk 15:25-tel, akkor úgy tűnik, hogy a római időt használja. Bár amikor megnézzük a János 11:9-et, az pedig a zsidó időt sugallja. Lehetséges, hogy János mind a kétfajta időszámítást használta. Itt úgy tűnik, hogy a római időt használja, tehát körülbelül du. 4 óra lehetett (az angol szöveg tíz órát mond, ezért ez a bekezdés. Ford. megjegy.).

1:41

NASB „Először a saját testvérével találkozott meg”

NKJV, NRSV „A saját testvérével találkozott előbb”

TEV „Egyből találkozott vele”

NJB „Az első dolog amit András tett”

Van egy kézirat változat, ami befolyásolja a fordítást. Ezek a lehetőségek: (1) az első dolog, amit András tett; (2) az első személy, akivel találkozott; vagy (3) András volt az első, aki elment és elmondta.

■ **„a Messiást” – (ami azt jelenti: Felkent)”** Lásd az 1:20 jegyzetét.

1:42 „Jézushoz, aki rátekintve” Ez a kifejezés egy "alaposan végigmér"-szerű nézésre utal.

■ **„Simon vagy, Jóna fia”** Van egy kis félreértés az ÚSZ-ben Péter apjának nevét illetően. A Máté 16:17-ben Pétert Jónás fiának hívja (*Iónas*) de itt "János fiának" hívja (*Ióannés*). (Egyik magyar

fordításban sincs meg ez a probléma, a Károliban is és az újfordításban is Jóna fia szerepel. A Ford. Megjegy.) A János nevet találjuk az MSS P⁶⁶, P⁷⁵, 8 és az L. MS B -ben is ugyan ez szerepel, csak egy "n" -bel (*Ióanés*). A Jónás név az MSS A, B³-ban fordul elő, és több régebbi kéziratban is. Úgy tűnik, hogy nincs világos válasz erre a kérdésre. A változó betűzés gyakori azoknál a neveknél, amelyeket arám eredetiből fordítottak.

■ **„téged Kéfásnak fognak hívni” – (ami azt jelenti: Kőszikla)** A Kéfás kifejezés az arám szó a sziklára (*kepa*), ami a görögben *kephas*-ként jön át. Ez a név stabilitásra, erőre és állhatatosságra emlékeztethet.

SZÖVEG: 1:43-51

43Másnap Jézus Galileába akart indulni. Ekkor találkozott Fülöppel, és így szólt hozzá: "Kövess engem!" **44**Fülöp pedig Bétsaidából származott, András és Péter városából. **45**Fülöp találkozott Nátánaéllal, és így szólt hozzá: "Megtaláltuk azt, akiről Mózes írt a törvényben, akiről a próféták is írtak: Jézust, a József fiát, aki Názáretből származik." **46**"Származhat-e valami jó Názáretből?" - kérdezte tőle Nátánaél. Fülöp így válaszolt: "Jöjj, és lásd meg!" **47**Amikor Jézus látta, hogy Nátánaél közeledik feléje, azt mondta róla: "Íme, egy igazi izráelita, akiben nincsen álnokság." **48**Nátánaél megkérdezte tőle: "Honnan ismersz engem?" Jézus így válaszolt neki: "Mielőtt Fülöp idehívott, láttam, hogy a fügefa alatt voltál." **49**Nátánaél így szólt hozzá: "Mester, te vagy az Isten Fia, te vagy Izráel királya!" **50**Jézus így válaszolt neki: "Mivel azt mondtam neked, hogy láttalak a fügefa alatt, hiszel? Ennél nagyobb dolgokat fogsz látni." **51**És hozzátette: "Bizony, bizony, mondom néktek: meglátjátok a megnyílt eget és az Isten angyalait, amint felszállnak, és leszállnak az Emberfiára."

1:43 „Másnap” János kronológiai elemeket is beszúr a szövegbe az egész evangéliumon keresztül (vö. 1:29, 35, 43; 2:1; stb)

■ **„akart indulni”** János Jézus Júdeában történt korai szolgálatát jegyzi itt fel, ami nincs feljegyezve az Együttlátó evangéliumokban. János evangéliuma Jézus júdeai szolgálatára összpontosít, különösen is a jeruzsálemi szolgálatára.

■ **„Kövess engem!”** Ez itt JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD. Ez a rabbinikus elhívás megszólítása volt, amikor valakit állandó tanítványnak hívtak el. A zsidóknak voltak bizonyos irányelvei, amik meghatározták ez ilyenfajta kapcsolatot.

1:44 „Fülöp pedig Bétsaidából származott” Ennek a városnak a neve azt jelenti "a halászat háza". András és Péter is itt lakott.

1:45 „Nátánaél” Ez egy héber név, ami azt jelenti "Isten adott". Ilyenmód nem említik meg az Együttlátó Evangéliumokban. Modern kori tudósok azt feltételezik, hogy ő az, akit "Bartimeus"-nak hívnak, de ez csak feltételezés marad.

■ **„törvényben, akiről a próféták is írtak”** Itt a Héber kánon három részéből kettőre is utal: a Törvény, a Próféták, és az Írások (amit Kr. u. 90-ben végre rögzítettek Jamniában). Ez egyfajta mód volt arra, ahogy az egész ÓSZ-re utaltak.

■ **„Jézust, a József fiát, aki Názáretből származik”** Ezt a zsidó használat fényében kell megértenünk. Jézus akkoriban Názáretben lakott és a ház/család atyját Józsefnek hívták. Ez nem tagadja Jézus betlehemi születését (vö. Mikeás 5:2), sem pedig a szüztől való születését (vö. Ézs. 7:14).

1:46 „Származhat-e valami jó Názáretből?” – kérdezte tőle Nátánél” Bizonyára Fülöp és Nátánél is jól ismerte az ÓSZ-et, éppen ezért tudták, hogy a Messiás Betlehemből származik (vö. Mikeás 5:2), nem pedig a pogány galileai Názáretből, (lehet, hogy nem gondoltak az Ézs. 9:1-7-re).

1:47

NASB, NKJV,

NRSV „akiben nincsen álnokság”

TEV „semmi hamis nincsen benne”

NJB „akiben nincsen csalás”

Ez egy őszinte emberre utal, akiben nem voltak rejtett motivációk (vö. Zsolt. 32:2), egy igazi képviselője a kiválasztott népnek, Izraelnek.

1:48 „Mielőtt Fülöp idehívott, láttam, hogy a fügefafa alatt voltál.” Nyilvánvaló, hogy Jézus a természetfeletti tudását használta arra, hogy jelet adjon Nátánélnek arról, hogy Ő volt a Messiás.

Nehéz megérteni, hogy Jézus istensége és emberisége hogyan működött. Néhány szövegben bizonytalan az, hogy Jézus "természetfeletti" erőket vagy emberi képességeket használ. Itt az a következtetés, hogy "természetfeletti" képességet használ.

1:49 „Nátánél így szólt hozzá: Mester, te vagy az Isten Fia, te vagy Izrael királya!” Figyeld meg a két címet! Mind a kettőnek nemzeti Messiási utalása van. Ezek a korai tanítványok Jézust első századi zsidó kategóriákban tudták csak megérteni. Nem értették meg teljesen az Ő személyét és munkásságát, mint a Szenvedő Szolgáét (vö. Ézs. 53) csak a feltámadása után.

1:51

NASB „Bizony, bizony, mondom néktek”

NKJV „Bizonyára mondom néktek”

NRSV „Igazán mondom néktek”

TEV „Az igazat mondom néktek”

NJB „Minden bizonnal”

Szó szerint ez itt azt jelenti "Ámen! Ámen!" Csak a János evangéliumában találjuk azt, hogy Jézus megkettőzi ezt a kifejezést, és összesen huszonötször használja. Az "Ámen" a héber hit (*emeth*) szó formája volt, ami azt jelentette, hogy "biztosnak lenni". Az ÓSZ-ben a szilárdság és a megbízhatóság metaforájaként használták, és "hit"-ként vagy "hűséges"-ként fordították. Bár idővel megerősítésre kezdték el használni. Mivel a mondat elején áll, ezért ez egy egyedülálló módja volt annak, hogy Jézus kiemelkedő, megbízható állításaira hívja fel a figyelmet (vö. 1:51; 2:3,5,11; 5:19,24,25; 6:26,32,47,53; 8:34,51,18; 10:1,7; 13:16,20,21,38; 14:12; 16:20,23; 21:18).

Figyeljük meg, hogy itt TÖBBESSZÁMRA vált (az igét és a főnevet is). Minden bizonnal mindenkinek szólt, akik körülötte álltak.

KÜLÖNLEGES TÉMA: ÁMEN

I. ÓSZÖVETSÉG

A. Az "Ámen" kifejezés egy héber szónak az egyik formája, ami igazságot jelent (*emeth*) vagy hitelességet (*emun*, *emunah*), hitet és hűséget.

B. Szótani eredete a személy fizikai stabil állásából ered. Az ellentettje az lenne, hogy valaki nem szilárd, elcsúszik (vö. V. Mózes 28:64-67; 38:16; Zsolt. 40:2; 73:18; Jer. 23:12) vagy bozladozik (vö. Zsolt. 73:2). Ebből a szó szerinti használatból alakult ki a metaforikus megfelelője a hűséges, hiteles, lojális, és megbízható (vö. I. Mózes 15:16; Hab. 2:4).

C. Különleges használati módok:

1. oszlop, II. Kir. 18:16 (I. Tim. 3:15)
2. meggyőződés, II. Mózes 17:12
3. szilárdság, II. Mózes 17:12
4. stabilitás, Ézs. 33:6; 34:5-7
5. igaz, I. Kir. 10:6; 17:24; 22:16; Péld. 12:22
6. határozott, II. Krón. 20:20; Ézs. 7:9
7. megbízható (Tóra), Zsolt. 119:43,142,151,168

D. Az ÓSZ-ben két másik Héber kifejezést használnak az aktív hitre.

1. *bathach*, bizalom
2. *yra*, félelem, tisztelet, dicséret (vö. I. Mózes 22:12)

E. A bizalom vagy a megbízhatóság jelentéséből kialakult egy liturgiai használata, amit arra használtak, hogy megerősítsenek egy igaz vagy megbízható állítást valakiről (vö. V. Mózes 27:15-26; Neh. 8:6; Zsolt. 41:13; 70:19; 89:52; 106:48).

F. Ehhez a kifejezéshez a teológiai kulcs nem az emberiség hűsége, hanem YHWH hűsége (vö. II. Mózes 34:6; V. Mózes 32:4; Zsolt 108:4; 115:1; 117:2; 138:2). A bukott emberiség egyetlen reménye az YHWH kegyelmes és hűséges szövetségi hűsége és az Ő ígéretei.

Azoknak, akik ismerik YHWH-t, olyanoknak kell lenniük, mint Ő (vö. Hab. 2:4). A Biblia történelem, és annak a feljegyzése, hogy Isten az Ő képét helyreállítja (vö. I. Mózes 1:26-27) az emberekben. Az üdvösség helyreállítja az emberiség azon képességét, hogy közeli kapcsolata legyen Istennel. Ezért lettünk megteremtve.

II. ÚJSZÖVETSÉG

A. Az ÚSZ-ben az "ámen" szó használata nagyon gyakori egy állítás megbízhatóságának összegző liturgiai megerősítéseként (vö. I. Kor. 14:16; II. Kor. 1:20; Jel. 1:7; 5:14; 7:12).

B. Az ÚSZ-ben gyakori az imádság zárására való használata ennek a kifejezésnek (vö. Róma 1:25; 9:5; 11:36; 16:27; Gal. 1:5; 6:18; Ef. 3:21; Fil. 4:20; II. Thessz. 3:18; I. Tim. 1:17; 6:16; II. Tim. 4:18).

C. Jézus volt az egyetlen, aki ezt a kifejezést (Jánosban kettőzve) használta arra, hogy egy jelentőségteljes állítást vezessen be vele (vö. Lukács 4:24; 12:37; 18:17,29; 21:32; 23:43).

D. A Jel. 3:14-ben Jézus címeként használja (lehetséges, hogy YHWH címe is ez volt az Ézs. 65:16-ban).

E. A hűségesség vagy a hit, a megbízhatóság és a bizalom a görögben a *pistos* vagy *pistis* szóval kerül kifejezésre, amit az angolban a bizalom, hit, hinni szóval fejeznek ki.

■ **„a megnyílt eget”** Ez itt BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami azt sugallja, hogy nyitva is maradtak. Az "ég" kifejezés itt azért van (az eredetiben) TÖBBESSZÁMBAN, mert a héber nyelvben ez TÖBBESSZÁMÚ főnév. Utalhat (1) a föld felett lévő atmoszférára, mint az I. Mózes 1-ben, (2) vagy Isten valódi jelenlétére.

■ **„az Isten angyalait, amint felszállnak, és leszállnak”** Ez itt egy utalás Jákób bételi megtapasztalására (vö. I. Mózes 28:10). Jézus megerősíti, hogy amint Isten megígérte, hogy beteljesíti Jákób szükségét, Isten valóban gondoskodott minden szükségéről!

■ **„Emberfia”** Jézus itt önmagát nevezi meg. Ez egy héber kifejezés volt arra, amikor egy emberi lényre utaltak (vö. Zsolt. 8:4; Ezék. 2:1). De a Dániel 7:13-ban való feltűnése miatt isteni

tulajdonságokkal ruházódott fel. Ennek a kifejezésnek nem volt nemzeti vagy katonai felhangja, mert a rabbik nem használták. Jézus azért használta ezt, mert ez összefoglalta természetének két aspektusát (vö. I. János 4:1-6).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért kérdezi meg a Jeruzsálemből érkezett küldöttség Keresztelő Jánost, hogy ő-e a három ÓSZ-i személy egyike?
2. Azonosítsd azt a krisztológiai állítást, amit Keresztelő János mond Jézusról a 19-31 versekben.
3. Miért változik olyan sokszor az Együttlátó Evangéliumokban és János evangéliumában a tanítványok megnevezése?
4. Mit értettek meg ezek a férfiak Jézusból? Figyeld meg azokat a címeken, amiken hívják Őt (39-es vers)
5. Hogyan hívta magát Jézus? Miért?

JÁNOS 2

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A kánai menyegző 2: 1-11	A víz borrá változtatása 2: 1-12	A kánai menyegző 2: 1-11	A kánai menyegző 2: 1-3 2: 4 2: 5 2: 6-10 2: 11	A kánai menyegző 2: 1-10 2: 11-12
2: 12		2: 12	2: 12	
A templom megtisztítása 2: 13-22	Jézus megtisztítja a templomot 2: 13-22	a A templom megtisztítása 2: 13-22	2: 13-17 2: 18 2: 19 2: 20 2: 21-22	A templom megtisztítása 2: 13-22
Jézus minden embert ismer 2: 23-25	A szívek megítélője 2: 23-25	2: 23-25	Jézus ismeri az emberi természetet 2: 23-25	Jézus Jeruzsálemben 2: 23-25

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS a 2:1-11-ES VERSEKBE

A. Jézus nagyon más volt, mint a többi vallási vezető azokban az időkben. Együtt evett és ivott a közemberekkel. Míg Keresztelő János egy magának való ember volt a pusztából, addig

Jézus nyilvános személy volt, aki a közemberekkel együtt volt.

B. Az első csodája annyira háztartási jellegű volt, annyira családi! A közemberek felé való törődése és érdeklődése jellemzi Jézust, az öngazult, vallásoskodók felé való haragja pedig jellemének másik oldalát tükrözi. Az emberek prioritása, nem pedig a hagyományok vagy a kötelező rituálék érdekelték, és ez felfedi Jézus szabadságát, mégis tisztelte a kulturális elvárásokat.

C. Ez volt Jézus hét csodája közül az első, ami felfedi Jézus karakterét és hatalmát (2-11 fejezetek)

1. vizet borra változtatja (2:1-11)
2. a fiú meggyógyítása (4:46-54)
3. a béna ember meggyógyítása (5:1-18)
4. a sokaság megvendégelése (6:1-15)
5. vízen járás (6:16-21)
6. a vak meggyógyítása (9:1-41)
7. Lázár feltámasztása (11:1-57)

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG 2:1-11

¹A harmadik napon menyegző volt a galileai Kánában. Ott volt Jézus anyja. ²Meghívták Jézust és tanítványait is a menyegzőre. ³Amikor elfogyott a bor, Jézus anyja így szólt hozzá: "Nincs boruk." ⁴Mire Jézus azt mondta: "Vajon énram tartozik ez, vagy terád, asszony? Nem jött még el az én óráim." ⁵Anyja így szólt a szolgálkhoz: "Bármit mond nektek, tegyétek meg." ⁶Volt ott hat köveder a zsidók tisztálkodási rendje szerint, amelyekbe egyenként két vagy három métréta fért. ⁷Jézus így szólt hozzájuk: "Töltsétek meg a vedreket vízzel." És megtöltötték színültig. ⁸Aztán így szólt hozzájuk: "Most merítsetek, és vigyetek a násznagynak." Ők vittek. ⁹Amikor a násznagy megízlelte a vizet, amely borra lett, mivel nem tudta, honnan van, csak a szolgálk tudták, akik a vizet merítették, odahívta a vőlegényt, ¹⁰és így szólt hozzá: "Minden ember a jó bort adja fel először, és amikor megittasodtak, akkor a silányabbat: te pedig ekkorra tartogattad a jó bort." ¹¹Ezt tette Jézus első jelként a galileai Kánában, így jelentette ki dicsőségét, és tanítványai hittek benne.

2:1 „menyegző volt” A falusi esküvők óriási társadalmi események voltak. Gyakran az egész lakosság részese volt és napokig is eltarthatott.

■ **„Ott volt Jézus anyja”** Nyilvánvalóan Mária segédkezett az esküvői előkészületeknél. Ez látszik abból, hogy (1) parancsol a szolgálknak (vö. 5-ös vers) és abból (2) hogy aggódik az innivaló miatt (vö. 3-as vers). Ez a család valószínűleg a rokonaik voltak vagy a család barátai.

2:3 „Nincs boruk.” Héber szokás volt, hogy a vendégek hozták a bort. A bor nyilvánvalóan erjesztett bor volt, ahogy ezt láthatjuk abból, hogy (1) a násznagy hogyan szól a borról, 9-10-es versek; (2) Jézus idejében ez volt a zsidó szokás; (3) és a higiéniai folyamatok hiánya vagy a kémiai adalékanyagok hiánya miatt.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A BOR ÉS MÁS TÖMÉNY SZESZES ITALOK

I. Bibliai Kifejezések

A. Ószövetség

1. *Yayin* – Ez az általános kifejezés a borra, amit 141 alkalommal használ. Ennek az etimológiája bizonytalan, mert nem héber gyökerű. Mindig erjesztett gyümölcslevet, általában szőlőlevet jelent. Néhány jellemző igehely: I. Mózes 9:21; II. Mózes 29:40; IV. Mózes 15:5,10.
2. *Tirosh* – Ez az "újbor". A közel keleten uralkodó klimatikus feltételek miatt az erjesztés már a gyümölcsle kinyerése után hat órával elkezdődött. Ez a kifejezés olyan borra utal, ami az erjedés folyamata alatt van éppen. Néhány jellemző igehely: V. Mózes 12:17; 18:4; Ézs. 62:8-9; Hós. 4:11.
3. *Asis* – Ez nyilvánvalón az alkoholos italokra utal (Joel 1:5; Ézs. 49:26).
4. *Sekar* – Ez a "tömény szeszes ital" kifejezés. Ebben a kifejezésben ott van a héber zsögyökér, a "részeg" vagy "részeges". Hozzá adtak valamit, amitől még erősebb lett az alkoholtartalma. Párhuzamos a *yayin*-nal (vö. Péld. 20:1; 31:6; Ézs. 28:7).

B. Újszövetség

1. *Oinos* – a *yayin* görög megfelelője.
2. *Neos oinos* (újbor) – a *tirosh* görög megfelelője (vö. Márk 2:22).
3. *Gleuchos vinos* (édes bor) – az erjedés korai szakaszában járó bor (vö. Apcsel. 2:13)

II. Bibliai Használat

A. Ószövetség

1. A bor Isten ajándéka (I. Mózes 27:28; Zsolt. 104:14-15; Préd. 9:7; Hós. 2:8-9; Jóel 2:19, 24; Ámós 9:13; Zak. 10:7).
2. A bor az áldozati felajánlás része (II. Mózes 29:40; III. Mózes 23:13; IV. Mózes 15:7, 10; 28:14; V. Mózes 14:26; Bír. 9:13).
3. A bort gyógyszernek használták (II. Sám. 16:2; Péld. 31:6-7).
4. A bor nagy problémát okozhat (Noé – I. Mózes 9:21; Lót – I. Mózes 19:22,25; Sámson – Bír. 16:19; Nábál – I. Sám. 25:36; Uriás – II. Sám. 11:13; Ammon – II. Sám. 13:28; Élá – I. Kir. 16:9; Benhadad – I. Kir. 20:12; Vezetők – Ámósz 6:6; Asszonyok – Ámósz 4).
5. A borral vissza lehet élni (Péld. 20:1; 23:29-35; Ézs. 5:11,22; 19:14; 28:7-8; Hóseás 4:11).
6. A bor tiltva volt bizonyos csoportoknak (Szolgálatban lévő papok – III. Mózes 10:9; Ezék. 44:21; Nazarénusok – IV. Mózes 6; és a Vezetők – Péld. 31:4-5; Ézs. 56:11-12; Hóseás 7:5).
7. A bort eszkatalógiai szövegkörnyezetben is használták (Ámósz 9:13; Jóel 3:18; Zak. 9:17).

B. Bibliaközi

1. A bor, ha mértékletesen használják nagyon hasznos (Ecclesiasticus 31:27-30).
2. Azt mondják a rabbik: „A bor a gyógyszerek legnagyobbika, ahol hiányzik a bor, ott van szükség a gyógyszerekre.” (BB 58b)

C. Újszövetség

1. Jézus nagy mennyiségű vizet változtatott borrá (János 2:1-11).
2. Jézus is ivott bort (Máté 11:18-19; Lukács 7:33-34; 22:17).
3. Pétert az új borral való megrészegedéssel vádolták Pünkösdkor (Apcsel. 2:13).
4. A bort lehet gyógyszerként is használni (Márk 15:23; Lukács 10:34; I. Tim. 5:23).
5. A vezetők ne éljenek vissza a borivással. Ez nem jelentett teljes absztinenciát (I. Tim 3:3, 8; Titusz 1:7; 2:3; I. Péter 4:3).
6. A bort eszkatalógiai szövegkörnyezetben is használja (Máté 22:1; Jel. 19:9).
7. A részegességet helyteleníti (Máté 24:49; Lukács 11:45; 21:34; I. Kor. 5:11-13; 6:10; Gal. 5:1; I. Péter 4:3; Róma 13:13-14).

III. Teológiai Betekintés

A. Ellentétes feszültség

1. A bor Isten ajándéka.
2. A részegesség nagy probléma.
3. Bizonyos kultúrákban élő hívőknek korlátozniuk kell a szabadságukat az evangélium iránti figyelmességéből (Máté 15:1-20; Márk 7:1-23; I. Kor. 8-10; Róma 14:1-15:13).

B. A megadott határok túllépésre való hajlam

1. Isten a forrása minden jó dolognak (a teremtés "igen jó," I. Mózes 1:31).
2. A bukott emberiség Isten minden ajándékával visszaélt azáltal, hogy az Isten-adta szabályokat túllépte.

C. A visszaélés bennünk van, nem a dolgokban. Nincsen semmi gonosz a fizikai teremtésben (vö. Márk 7:18-23; Róma 14:14,20; I. Kor. 10:25-26; I. Tim. 4:4; Titusz 1:15).

IV. Az Első Századi Zsidó Kultúra és az Erjesztés

A. Az erjedés nagyon korán beindul, körülbelül hat órával azután, hogy a szőlőt kiszajtolták, főleg a meleg klímájú területeken a higiénia mentes környezetben.

B. A zsidó hagyomány azt mondja, hogy amikor egy vékony habréteg megjelent a felszínen (az erjedés jele), akkor már kötelesek voltak abból bor-tizedet adni (*Maaseroth* 1:7). Ezt hívták "újbornak" vagy "édes bornak".

C. Az elsődleges erőteljes erjedés egy hét alatt lezajlott.

D. A másodlagos erjedés körülbelül 40 napig tartott. Ebben az állapotában "érett bornak" hívták, és fel lehetett áldozni az oltáron (*Edhuyyoth* 6:1).

E. Az a bor, ami a hordó fenekén leülepedett (óbor) jó bornak számított, de használat előtt jól át kellett szűrni.

F. Egy éves erjedés után általában már jól megérett bornak számított. Három év volt az a leghosszabb időtartam, amíg a bort biztonságosan lehetett tárolni. Óbornak hívták, és vízzel kellett hígítani.

G. Csak az utóbbi 100 évben tudták az erjedési folyamatot elhúzni a steril környezetben és kémiai adalékanyagok használatával. A régi időkben nem tudták megállítani az erjedés természetes folyamatát.

V. Záró Megállapítások

A. Légy biztos a tapasztalataidban, teológiádban és bibliai értelmezésedben, ne becsméreld Jézust és az első századi zsidó és/vagy keresztény kultúrát! Nyilvánvalóan nem voltak teljesen absztinensek.

B. Nem pártolom az alkohol társadalmi használatát. Bár sokan túlzásba vitték a Biblia álláspontját ezzel a témával kapcsolatban, és most felsőbbrendű igazságot követelnek maguknak kulturális/ felekezeti előítéletekre alapozva.

C. Számomra a Róma 14:1-15:13 és az I. Kor. 8-10 betekintést és támaszpontokat biztosítottak, amik a hívő társaink szeretetére és a tiszteletére alapozódnak, és az evangélium minden kultúrában való elterjesztésére, nem pedig személyes szabadságra vagy bíraskodó kritikára. Ha a Biblia a hit és a gyakorlat egyetlen forrása, akkor lehet hogy újra kell gondolnunk ezt a témát.

D. Ha a teljes absztinenciát úgy erőltetjük, mintha az lenne Isten akarata, akkor mit tételünk fel Jézusról, és azokról a modern kultúrákról, amik rendszeresen használják a bort (pl. Európa, Izrael, Argentína)?

2:4 „Asszony” Az angolban (és a magyarban is, Ford. Megjegy.) ez elég durván hangzik, de ez egy héber idióma volt, a tisztelet címe/rangja (vö. 4:21; 8:10; 19:26; 20:15).

NASB „Vajon énrám tartozik ez, vagy terád”
NKJV „Mi köze a gondodnak Hozzám?”
NRSV „Miért tartozik ez rád és rám?”
TEV „Ne mondd meg nekem mit tegyek”
NJB „Mit akarsz tőlem?”

Ez egy héber idióma, szó szerint "mi köze hozzám vagy hozzád" (vö. Bírák 11:12; II. Sám. 16:10; 19:22; I. Kir. 17:18; II. Kir. 3:13; II. Krón. 35:21; Máté 8:29; Márk 1:24; 5:7; Lukács 4:34; 8:28; János 2:4). Lehet, hogy ez volt a kezdete annak, hogy Jézusnak újfajta lett a kapcsolata a családjával.

■ **„Nem jött még el az én óráim”** Ez megmutatja, hogy Jézus tudta magáról, hogy milyen cél lett kijelölve a számára (vö. Márk 10:45). János ezt a kifejezést, hogy "óra" számos módon használja: (1) az időre (vö. 1:39; 4:6,52,53; 11:9; 16:21; 19:14; 19:27); (2) a végidőkre (vö. 4:21,23; 5:25,28); (3) az utolsó napjaira (letartóztatása, kihallgatása, halála, vö. 2:4; 7:30; 8:20; 12:23,27; 13:1; 16:32; 17:1).

2:5 „Bármint mond nektek, tegyétek meg.” Mária nem értette meg Jézus hozzászólásait teljes mértékben, mivel elejét veszi Jézus cselekvéseinek azzal, hogy saját maga nevében cselekszik ebben a szituációban.

2:6

NASB „a zsidók tisztálkodási rendje szerint”
NKJV „a tisztálkodási módszer szerint”
NRSV „a zsidók tisztálkodási rituáléi szerint”
TEV „a zsidóknak vannak szabályaik a rituális mosakodásaikra”
NJB „a rituális mosakodások miatt, ami szokás volt a zsidók között”

Ezek a vizes vedrek a ceremoniális tisztálkodásokra voltak használatosak, a láb, a kezek és a használati eszközök, stb. elmosására. János azért teszi hozzá ezt a magyarázatot, hogy segítsen a pogányoknak megérteni ennek a hátterét.

2:6-7 „Volt ott hat köveder” Mint ahogy oly gyakran láthatjuk, ez is úgy tűnik, hogy egy olyan jel, aminek kettős értelme van:

1. hogy segítse az ifjú párt;
2. de végső soron Jézus felé mutat, mint aki a Judaizmus beteljesülése. Ennek az utóbbi kijelentésnek az oka lehet a
 - a. "hatos" szám, ami az emberi erőfeszítés szimbóluma;
 - b. Jézus arra kéri őket, hogy csordultig töltsék meg, ennek úgy tűnik hogy szimbolikus jelentése van, nem csupán annyi, hogy több bort biztosítson;
 - c. az a hatalmas mennyiségű bor, ami túl sok volt egy helybéli esküvői ünnepra;
 - d. a bor az új korszak bőségének szimbóluma (vö. Jer. 31:12; Hós. 2:22; 14:7; Jóel 3:18; Ámós 9:12-14).

■ **„amelyekbe egyenként két vagy három métréta fért”** Az a mértékegység, amit itt használ a héber *bath* kifejezés. Három különböző méretű *bath* volt Jézus napjaiban, tehát a pontos mennyiség bizonytalan, de ez a csoda hatalmas mennyiségű bort jelentett!

2:8

NASB „a násznagy”
NKJV „az ünnep házigazdájának”
NRSV „a fő sáfárnak”
TEV „a férfinak, aki az ünnep főnöke volt”

NJB „aki az ünnepséget elnökölte”

Ez a személy lehetett (1) egy megtisztelt vendég, aki az ünnep levezetésével lett megbízva vagy (2) egy szolgál, akinek a vendégek kiszolgálása volt a feladata.

2:10 A lényeg az, hogy általában először a jó bort szolgálták fel. Miután a vendégek már a bor hatása alá kerültek, silányabb minőségű bort szolgálták fel. De itt a legjobb volt az utolsó! Ez úgy tűnik, hogy ez egy kontraszt a Judaizmus ószövetsége és a Jézusban való újszövetség között (vö. a Zsidók könyvével). Amikor Jézus megtisztítja a Templomot (vö. 2:13-25) szimbolizálhatja ezt az igazságot.

2:11 „Ezt tette Jézus első jelként” János evangéliuma hét csoda és azok magyarázata köré épül. Ez az első.

■ **„így jelentette ki dicsőségét, és tanítványai hittek benne”** Jézus dicsőségének kijelentése (lásd az 1:14-hez tartozó jegyzetet) volt a csodák célja. Ez a csoda, mint ahogy több másik is, úgy tűnik, hogy elsődlegesen a tanítványok felé lett intézve! Ez nem a kezdeti hitükre utal, hanem arra, hogy folyamatosan fogták fel/értették meg az Ő személyét és munkásságát. Nem biztos, hogy a vendégek tudtak arról, hogy mi is történt.

SZÖVEG: 2:12

¹²Ezután lement Kapernaumba anyjával, testvéreivel és tanítványaival együtt, és ott tartózkodtak néhány napig.

2:12 „Kapernaum” Názáret hitetlensége után (vö. Lukács 4:16-30) ez a város vált Jézus galileai főhadiszállásává (vö. Máté 4:13; Márk 1:21; 2:1; Lukács 4:23, 31; János 2:12; 4:46-47).

■ Ez egy egyedülálló betekintés Jézus családja felé való szolgálatába a kánai csoda fényében.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 2:13-25-ÖS VERSEKBE

A. Elég sok vita volt már az ÚSZ-i tudósok között, hogy Jézus hányszor tisztította meg a Templomot. János a Templom megtisztítását Jézus szolgálatának elég korai szakára tette, míg az Együttlátók (Máté 21:12, Márk 11:15; és Lukács 19:45) Jézus életének utolsó hetére teszi. A két feljegyzés különbözőségeire alapozva úgy tűnik, hogy kétszer tisztította meg a Templomot, nem egyszer.

Bár kétségtelenül az is lehetséges, hogy János Jézus cselekedeteit teológiai célokkal szerkesztette meg. Minden Evangéliumírónak meg volt az ihletettség alatt az a szabadsága, hogy szelektálja, hasonítsa, szerkessze és összegezze Jézus cselekedeteit és tanításait. Nem hiszem, hogy szabadságuk volt arra, hogy szavakat adjanak Jézus szájába vagy hogy eseményeket találjanak ki. Emlékeznünk kell arra, hogy az Evangéliumok nem modern életrajzok, hanem evangéliumi röpiratok kiválasztott olvasók számára. Az Evangéliumok nem időrendiek, és nem jegyzik fel Jézus összes szavát (inkább összegzik azokat). Ez viszont nem jelenti azt, hogy nem lennének pontosak. A keleti irodalom más kulturális elvárásokon alapult, mint a nyugati.

B. A Templom megtisztítása beleillik János átfogó teológiai céljaiba, amint leírja, hogy Jézus először is a zsidó nemzettel foglalkozott. Ezt a 3. fejezetben lévő Nikodémussal való beszélgetéséből is látszik (ortodox Juidaizmus). Bár a 4. fejezetben Jézus elkezd egy szélesebb csoporttal foglalkozni (még egy eretnek Juidaista szektával is), és ezt a samáriai asszonnyal kezdi.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG 2:13-22

¹³Közel volt a zsidók húsvétja, Jézus is felment Jeruzsálembe. ¹⁴A templomban találta az ökrök, juhok és galambok árusait, és az ott ülő pénzváltókat. ¹⁵Ekkor kötélből korbácsot csinált, és kiűzte őket, valamint az ökröket és a juhokat is a templomból. A pénzváltók pénzét pedig kiszórta, az asztalokat felborította,¹⁶és a galambárosoknak ezt mondta: "Vigyétek ezeket innen: ne tegyétek az én Atyám házát kalmárkodás házává!"¹⁷Ekkor tanítványainak eszébe jutott, hogy meg van írva: "A te házad iránt érzett féltő szeretet emészt engem." ¹⁸A zsidók pedig megszólaltak, és megkérdezték tőle: "Milyen jelt mutatsz nekünk, amelynek alapján ezeket teszed?" ¹⁹Jézus így felelt nekik: "Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem." ²⁰Ezt mondták rá a zsidók: "Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt felépíted?" ²¹Ő azonban testének templomáról beszélt. ²²Amikor azután feltámadt a halálból, visszaemlékeztek tanítványai arra, hogy ezt mondta, és hittek az Írásnak és a beszédnek, amelyet Jézus mondott.

2:13 „Húsvét” Ez az évenkénti ünnep van megemlítve a II. Mózes 12-ben és az V. Mózes 16:1-6-ban. Ez az ünnep az egyetlen eszközünk arra, hogy Jézus szolgálatát időben be tudjuk határolni. A többi evangélium azt sugallja, hogy Jézus mindössze egy évet szolgált. De János három Húsvétot említ: (2:13,23; (2) 6:4 és (3) 11:55; 12:1; 13:1; 18:28,39; 19:14. Lehet hogy van egy negyedik is az 5:1-ben. Nem tudjuk, hogy meddig tartott Jézus aktív nyilvános szolgálata, de János evangéliuma azt sejteti, hogy legalább három évig tartott, de lehetséges, hogy négy esetleg öt évig is. Az is lehet, hogy János az evangéliumát a zsidó ünnepek köré szerkesztette (Páska, Sátoros ünnep és a Hanuka).

■ **„Jézus is felment Jeruzsálembe”** A zsidók Jeruzsálemről mindig ebben a teológiai értelemben beszéltek, nem pedig földrajzi vagy topográfiai értelemben.

2:14 „a templomban” Nagy Heródes (egy idumei, aki Kr. e. 37-4-ig uralkodott Palesztinában) temploma hét különböző udvarra volt felosztva. A küldő udvar volt a pogányok udvara, ahol a kereskedők felállították a boltjaikat, hogy ellássák azokat, akik áldozatot akartak bemutatni és különleges felajánlásokat akartak hozni.

■ **„a pénzváltókat”** Két magyarázat is létezik arra, hogy miért volt rájuk szükség: (1) az egyetlen pénz, amit a templomban elfogadtak, az a sékel volt. S mivel a zsidó sékelt már rég nem verték, az egyetlen sékel amit a templomban elfogadtak az Jézus napjaiban Tíruszból származott; vagy (2) egy olyan pénzt sem engedtek be a templomba, amin a római uralkodó képe volt. Természetesen ára volt a pénzváltásnak!

■ **„ökrök, juhok és galambok”** Azoknak az embereknek, akik hosszú utat tettek meg, meg kellett venniük az elfogadható áldozati állatokat. Azonban a főpap családja igazgatta ezeket a boltokat és eltúlzó árakat kért az állatokért. Azt is tudjuk, hogy ha az emberek a saját állataikat hozták, akkor a papok azt mondták, hogy nem voltak megfelelőek valamilyen fizikai hiányosság miatt. Így hát tőlük kellett hogy megvegyék az állatokat, az ő árusaiktól.

2:15 „kötélből korbácsot csinált, és kiűzte őket templomból” Jézus dühe tisztán látható ebből a feljegyzésből. A harag önmagában nem bűn! Pál az Efézus 4:26-ban található kijelentése valószínűleg erre a cselekedetre utalhatott. Vannak olyan dolgok, amik fel kell hogy dühítsenek minket.

2:16 „Vigyétek ezeket innen” Ez itt AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, "tüntessétek el ezeket a dolgokat innen!"

■ „ne tegyétek az Atyám házát kalmárkodás házává!” Ez itt JELENIDEJŰ FELSZÓLÍTÓMÓD NEGATÍV JELENTÉSTARTALMÚ SZÓVAL, ami azt jelentette, hogy hagyjanak abba egy olyan cselekedetet, ami már folyamatban volt. A többi evangélium az Ézs. 56:7-et és a Jer. 7:11-et idézi ezen a ponton; azonban a János evangéliuma nem tesz említést ezekről az ŐSZ-i próféciaírákról. Ez egy lehetséges utalás a Zakariásban található messiási próféciaára.

2:17 „tanítványainak eszébe jutott” Ez az állítás azt sejteti, hogy Jézus szolgálatának megtapasztalása és a Lélek segítsége ellenére ezek a férfiak csak később látták meg Jézus cselekedeteinek a szellemi igazságát (vö. 22-es vers; 12:16; 14:26).

■ „**hogyan van írva**” Ez itt BEFEJEZETT PASSZÍV KÖRÜLÍRÁS, ami szó szerint azt jelenti "írva áll". Ez egy jellegzetes módja volt annak, hogy megerősítse az ŐSZ ihletettségét. Ez a Zsolt. 69:9-ből való idézet. Ez a Zsoltár, ugyanúgy mint a 22-es Zsoltár illik Jézus megfeszítésére. Jézus Isten iránti, és az Ő igazi imádata iránti buzgalma a halálához fog vezetni, ami Isten akarata volt (vö. Ézs. 53:4,10; Lukács 22:22; Apcsel. 2:23; 3:18; 4:28).

2:18

NASB „Milyen jelt mutatsz nekünk, amelynek alapján ezeket teszed?”

NKJV „Milyen jelt mutatsz nekünk, mivel ezeket a dolgokat teszed?”

NRSV „Milyen jelet tudsz nekünk mutatni, amiért ezeket teszed?”

TEV „Milyen csodát tudsz nekünk bemutatni, hogy megmutasd nekünk, hogy jogod van ezeket tenned?”

NJB „Milyen jelet tudsz nekünk mutatni, hogy így cseleksz?”

Ez volt a zsidók Jézussal kapcsolatos központi kérdése. A farizeusok azt mondták, hogy az ördögtől való a hatalma (vö. 8:48-49,52; 10:20). Azt várták, hogy a Messiás majd bizonyos dolgokat bizonyos módon fog tenni. Amikor nem tette meg ezeket a bizonyos tetteket, el kezdtek elgondolkodni Rajta (vö. Márk 11:28; Lukács 20:2).

2:19 „Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem.” A görög szó a templomra (*hieron*) a 14-es és a 15-ös versben a templom területére utal, míg a 19-es, 21-es és 21-es versekben szereplő kifejezés (*naos*) magára a belső szentélyre utal. Sok vita folyt már erről az állításról. A Máté 26:60, Márk 14:57-59; és az Apcsel. 6:14 nyilvánvalóan Jézus keresztre feszítéséről és feltámadásáról szól. Azonban ebben a szöveggörnyezetben valahogyan kell hogy utaljon arra, hogy maga a templom is el fog pusztulni Kr. u. 70-ben Titusz által (vö. Máté 24:1-2). Ez a két kijelentés kapcsolódik ahhoz az igazsághoz, hogy Jézus elkezdett felépíteni egy új szellemi imádatot, ami Magára összpontosul, nem pedig a régi Judaizmusra (vö. 4:21-24).

2:20 „Negyvenhat esztendeig épült ez a templom” Nagy Heródes kiterjesztette és átépítette a második templomot (Zerubbaál idejében, vö. Haggeus), hogy kiengesztelje a zsidókat. Jozefusz elmondja nekünk, hogy Kr. e. 20-ban vagy 19-ben kezdődött. Ha ez valóban így van, akkor azt jelenti, hogy ez az esemény Kr. u. 27-28 körül történhetett. Azt is tudjuk, hogy a templomon folyó munka egészen Kr. u. 64-ig folytatódott. Ez a templom a zsidók nagy reménységévé vált (vö. Jer. 7).

2:21 „Ő azonban testének templomáról beszélt” Amikor Jézus ezeket a szavakat mondta, a tanítványai nem ismerték fel ezt (vö. 17-es vers).

Jézus tudta, hogy miért jött. Úgy tűnik, hogy legalább három célja volt: (1) hogy kijelentse Istent; (2) hogy megmintázza az igaz emberiséget; és (3) hogy váltságul adja életét sokakért. Ezért az utolsó célért áll itt ez az igeverv (vö. Márk 10:45; János 12:23,27; 13:1-3; 17:1).

2:22 „visszaemlékeztek tanítványai arra, hogy ezt mondta” Jézus szavai és tettei gyakran a

tanítványai épülésére szolgáltak inkább, mint azokéra, akiknek mondta azt. De nem mindig értették meg ezeket abban az időben.

SZÖVEG: 2:23-25

²³Amikor Jeruzsálemben volt a húsvét ünnepén, sokan hittek az ő nevében, mert látták a jeleket, amelyeket tett. ²⁴Jézus azonban nem bízta magát rájuk, mert ismerte mindnyájukat, ²⁵és nem volt szüksége arra, hogy bárki tanúskodjék az emberről, mert ő maga is tudta, hogy mi lakik az emberben.

2:23 „sokan hittek az ő nevében” A "hittek" kifejezés a görög *pisteo* szó, amit úgy is lehet fordítani, hogy "hinni", "hit", vagy "bízni". A főnév nem jelenik meg János Evangéliumában, de az igét gyakran használja. Ebben a szöveggörnyezetben bizonytalan a tömeg nyílt/őszinte odaadása a Názáreti Jézus, a Messiás felé. Több példa ennek a "hinni" kifejezésnek a felszínes használatára a János 8:31-59 és az Apcsel. 8:13, 18-24. Az igazi hit több mint egy kezdeti válaszreakció. Kell hogy a tanítványozás folyamata kövesse ezt (vö. Máté 13:20-22, 31-32).

Kétségtelen, hogy ezeket a felszínes hívőket a csodái vonzották Jézushoz (vö. 2:11; 7:31). A céljuk az volt, hogy meggyőződjenek Jézus személyéről és munkásságáról. Azonban meg kell jegyeznünk, hogy a Jézus hatalmas cselekedeteiben való hit soha nem volt elégséges, kitartó hit (vö. 4:38; 20:29). A hit tárgyának magának Jézusnak kell lennie (vö. 20, 30-31). A csodák nem feltétlenül Istentől való jelek (vö. Máté 24:24; Jel. 13:13; 16:14; 19:20). Jézus cselekedeteinek célja az volt, hogy Benne való hitre vezesse az embereket (vö. 2:23; 6:14; 7:31; 10:42); az emberek viszont gyakran látták a jeleket, de nem voltak hajlandók hinni (vö. 6:27; 11:47; 12:37).

KÜLÖNLEGES TÉMA: HOGYAN HASZNÁLJA JÁNOS A "HINNI" SZÓT (a főnév elég ritkán fordul elő)

- János elsősorban a "hinni" szót egy ELÖLJÁRÓSZÓVAL kombinálja
1. *eis* azt jelenti "be/bele". Ez az egyedi szerkezet kihangsúlyozza, hogy a hívők Jézusba helyezik bizalmukat/hitüket
 - a. a Nevébe (János 1:12; 2:23; 3:18; I. János 5:14)
 - b. Beléje/Benne (János 2:11; 3:15,18; 4:39; 6:40; 7:5,31,39,48; 8:30; 9:36; 10:42; 11:45,48; 12:37,42)
 - c. Belém/Bennem (János 6:35; 7:38; 11:25,26; 12:44,46; 14:1,12; 16:9; 17:20)
 - d. Abba/Abban akit küldött (János 6:28-29)
 - e. A Fiúba/Fiúban (János 3:36; 9:35; I. János 5:10)
 - f. Jézusba/Jézusban (János 12:11)
 - g. a világosságba/világosságban (János 12:36)
 - h. Istenbe/Istenben (János 12:44; 14:1)
 2. *ev* azt jelenti "benne", mint a János 3:15-ben (Márk 1:15)
 3. a RÉSZES ESET ELÖLJÁRÓSZÓ nélkül (I. János 3:23; 4:50; 5:10)
 4. *hoti*, ami azt jelenti, hogy "hinni hogy", megmutatja azt, hogy mit higgyünk. Néhány példa:
 - a. hogy Jézus Istennek szentje (6:69)
 - b. hogy Jézus a Vagyok (8:24)
 - c. hogy Jézus az Atyában van, és az Atya Őbenne van (10:38)
 - d. hogy Jézus a Krisztus (11:27; 20:31)
 - e. hogy Jézus az Isten Fia (11:27; 20:31)
 - f. hogy Jézust az Atya küldte (11:42; 17:8, 21)
 - g. hogy Jézus egy az Atyával (14:10-11)

- h. hogy Jézus az Atyától jött (16:27, 30)
- i. hogy Jézus azonosította magát az Atya szövetségi nevével, a Vagyok-kal (8:24; 13:19)

A Bibliikus hit a személyben és az üzenetében is hisz! Az engedelmesség, a szeretet, és a kitartás a bizonyítéka.

2:24-25 A görögben ez egyetlen mondat. Ez a kiemelkedő "rábízni" kifejezés ebben a szöveggörnyezetben Jézus cselekedeteit és hozzáállását írja le. Sokkal többet jelent, mint a kezdeti beleegyezés, vagy érzelmi reakció. Ez a mondat megerősíti, hogy Jézus ismerte az emberi szív állhatatlanságát és gonoszságát. A bekezdést a 3. fejezetben Nikodémussal illusztrálja. Még "Vallásos Úrnak" sem sikerült elfogadtatnia magát Istennel a saját erőfeszítései, ismerete, állhatatossága vagy származása által. Az Igazságosság csakis hit által lehetséges (vö. Róma 1:16-17; 4).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért változtatta a vizet borrá Jézus? Mit szimbolizált ez?
2. Mutasd be, hogy milyenek voltak az esküvői szokások Jézus idejében.
3. Le tudod rajzolni Heródes Templomának alaprajzát? Meg tudod mutatni a vásárlók és árusok lehetséges helyét?
4. Miért nem jegyzik fel az Együttlátók ezt a kezdeti "templom tisztítást"?
5. Megjósolta-e Jézus Heródes Templomának elpusztítását?
6. Definiáld és magyarázd el azt a görög szót, amit így lehet fordítani: "bízni", "hinni" és "hit".

JÁNOS 3

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus és Nikodémus 3: 1-15	Az Új Születés 3: 1-21	Jézus és a Hivatalos Judaizmus 3: 1-10 3: 11-15 3: 16 3: 17-21	Jézus és Nikodémus 3: 1-2 3:3 3: 4 3: 5-8 3: 9 3: 10-13 3: 14-17 3: 18-21	A Nikodémussal való beszélgetés 3: 1-8 3: 9-21
Jézus és Keresztelő János 3: 22-30	Keresztelő felmagasztalja Krisztust 3: 22-36	János János Bizonyágtétele 3: 22-24 3: 25-30	További Jézus és János 3: 22-24 3: 25-26	János Először Bizonyágot 3: 22-24 3: 25-36
Az, Aki a Mennyből Jön 3: 31-16		3: 31-36	Az, Aki a Mennyből Jön 3: 31-36	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG 3:1-3

¹Volt a farizeusok között egy Nikodémus nevű ember, a zsidók egyik vezető embere. ²Ő egy

éjjel elment Jézushoz, és így szólt hozzá: "Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul, mert senki sem képes megtenni azokat a jeleket, amelyeket te teszel, hacsak nincs vele az Isten."
³Jézus így válaszolt: "Bizony, bizony, mondom néked: ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát."

3:1 „Farizeusok” Ennek a politikai/vallási csoportnak a gyökere a Makkabeus korig nyúlik vissza. A nevük valószínűleg azt jelenti, hogy "az elkülönítettek". Őszintén arra kötelezték el magukat, hogy megtartsák Isten törvényét, ahogy az a szájhagyományokban definiálva és magyarázva van (Talmud).

■ **„Nikodémus”** Meglepő, hogy egy palesztinai zsidónak görög neve legyen (mint ahogy Fülöpnek és Andrásnak is, vö. 1:40, 43), ami azt jelentette, hogy "az emberek hódítója" (vö. 7:50; 19:39).

■
NASB, NKJV **„a zsidók egyik vezető embere”**
NRSV, NJB **„a zsidók egyik vezetője”**
TEV **„egy zsidó vezető”**

Ez a Szanhedrin tagjait jelölő technikai kifejezés volt, ami egy hetvenkét tagból álló felsőbb bírósága volt a zsidóknak Jeruzsálemben. A hatalma csendben le lett korlátozva a rómaiak által, de a zsidók számára hatalmas szimbolikus jelentőséggel bírt.

Lehetségesnek tűnik, hogy János arra használja Nikodémust, hogy vele képviseltesse az első századbeli ortodox Judaizmust. Azoknak, akik azt gondolták, hogy szellemi értelemben már megérkeztek a célhoz, azt mondta, hogy újra kell kezdeniük. A Jézusban való hit az, ami meghatározza a személy polgárjogúságát a Királyságban, nem pedig a szabályok pontos betartása (még az istenfélő szabályoké sem), és még a faji hovatartozás sem. Isten Krisztusban való ajándéka az ajtó az isteni elfogadáshoz, nem pedig az őszinte, agresszív, emberi vallásosság. Az, hogy Nikodémus elismerte Jézust Istentől jövő tanítóként, s bár igaz volt, ez mégsem volt elegendő. Személyes bizalom, mindent kizáró bizalom, végső bizalom Jézusban, mint Messiásban, ez a bukott emberiség egyetlen reménye!

3:2 „éjjel” A Rabbik azt mondták, hogy az éjszaka volt a legjobb időszak a Törvény tanulmányozására, mert nem zavarták meg. Valószínűleg Nikodémus nem akarta, hogy meglássák Jézussal, ezért este jött el Hozzá (és valószínűleg többen mások is jöttek vele). Spekuláció lenne azt feltételezni, hogy ez itt Nikodémus lelkének sötét éjszakájára utal.

■ **„Mester”** János Evangéliumában ez azt jelenti "tanító". Az egyik dolog, ami zavarta a zsidó vezetőket az az volt, hogy Jézus nem járt egyik rabbinikus teológiai iskolába sem.

■ **„Istentől jöttél”** Ez a mellékmondat a hangsúly miatt szerepel a mondat elején. Valószínűleg utal az V. Mózes 18:15, 18-ban lévő próféciára. Nikodémus elismerte Jézus munkájának és szavainak hatalmát, de ez nem azt jelentette, hogy szellemileg rendben volt Istennel.

■ **„hacsak nincs vele az Isten”** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges, sőt, nagyon is valószínű valóságot jelent.

3:3,5,11 „bizony, bizony” Ez szó szerint azt jelenti, hogy "Ámen, ámen". Az ÓSZ-i "hit" szóból származik. A "határozottnak lenni" vagy a "bizonyosnak lenni" szótöböl származik. Jézus arra használta, hogy lényeges kijelentéseket vezessen be vele. Később arra is használták, hogy igaz állításokat megerősítsenek. Ezek a megduplázott első szavak sajátosan János Evangéliumára jellemzőek. Az "ámen" kifejezés ismétlődő megkettőzése felfedik a Jézus és Nikodémus közötti párbeszéd szakaszait.

3:3 „ha valaki nem” Ez is HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, mint Nikodémus kijelentése a 3:2-ben.

NASB, NKJV,

TEV

„újonnan születik”

NRSV, NJB

„felülről születik”

Ez AORISZT PASSZÍV KÖTŐMÓD. Az (*anóthen*) szó azt is jelentheti, hogy (1) "fizikailag másodszor is megszületni"; (2) "megszületni a kezdettől" (vö. Apcsel. 26:5); (3) vagy "felülről születni", ami beleillik a szöveggörnyezetbe (vö. 3:7,31; 19:11). Lehetséges, hogy ez megint csak egy példa arra, hogy János olyan kifejezéseket használ, amiknek két jelentésük van (szójáték), s mind a két értelme igaz (vö. Bauer, Arndt, Gengrich és Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament*, [Az Újszövetség Görög-Angol Lexikonja] 77. oldal). Ahogyan az a 4. versből nyilvánvaló, Nikodémus ezt az elsődleges opcióként értette. János és Péter (vö. I. Péter 1:23) ezt a családias metaforát használja az üdvösségre, ugyanúgy, mint ahogy Pál használja az örökbefogadás kifejezést.

„nem láthatja meg” Ez a köznyelvi kifejezés párhuzamban áll az 5. versben szereplő "nem mehet be" kifejezéssel.

„az Isten országát” Ez a kifejezés csak kétszer fordul elő a János evangéliumában. Az Együttlátó Evangéliumokban ez egy kulcskifejezés. Jézus első és utolsó ígehirdetései és példabeszédeinek legtöbbször ezzel a témával foglalkozott. Arra utal, hogy Isten most az emberi szívekben uralkodik! Meglepő, hogy János csak kétszer használja ezt a kifejezést (és Jézus példabeszédeiben egyszer sem). János számára az "örök élet" a kulcs kifejezés és metafora.

A kifejezés Jézus tanításainak eszkatalógiai (végidőkkel foglalkozó) jelentésére utal. Ez a "már, de nem most" teológiai paradoxon a két zsidó korszakhoz kapcsolódik, a jelenlegi gonosz korhoz, és az igazságos új korhoz, amelyik eljövendő, és amit a Messiás fog bevezetni. A zsidók csak egy, a Lélek erejével rendelkező katonai vezetőt vártak (mint a bírák az ÓSZ- ben). Jézus két eljövetele a korszakok között átfedést okozott. Isten Királysága a Betlehemben történt testet öltéssel tört be az emberi történelembe. Azonban Jézus nem a Jelenések 19-ben látható katonai hódítóként jött el, hanem úgy, mint a Szenvedő Szolga (vö. Ézs. 53) és az alázatos vezető (vö. Zak. 9:9). A Királyság így be lett vezetve (vö. Máté 3:2; 4:17; 11:12; 12:28; Márk 1:15; Lukács 9:9, 11; 11:20; 21:31-32) de nem lett beteljesítve (vö. Máté 6:10; 16:28; 26:64).

A hívők e között a két korszak között lévő feszültségben élnek. Rendelkeznek a feltámadás életével, de fizikailag meg kell halniuk. Meg lettek szabadítva a bűn hatalmától, mégis vétkeznek. A már de még nem eszkatalógikus feszültségében élnek!

A János evangéliumában megjelenő már de még nem feszültségének hasznos/segítő magyarázatát Frank Stagg a *New Testament Theology* ((Az Újszövetségi Teológia) című könyvében találjuk:

„A János Evangéliuma empatikus az elkövetkezendő eljövettel kapcsolatban (14:3,18,28; 16:16,22) és tisztán beszél a feltámadásról és az "utolsó napon" lévő ítéletről (5:28; 6:39,44,54; 11:24; 12:48); mégis ebben a negyedik Evangéliumban végig az örök élet, az ítélet és a feltámadás jelenidejű realitás (3:18; 4:23; 5:25; 6:54; 11:23; 12:28,31; 13:31; 14:17; 17:26)” (311 oldal).

SZÖVEG: 3:4-8

⁴Nikodémus ezt kérdezte tőle: "Hogyan születetik az ember, amikor vén? Bemehet anyja méhébe és megszülethetik ismét?" ⁵Jézus így felelt: "Bizony, bizony, mondom néked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába. ⁶Ami testtől született, test az, és ami Lélektől született, lélek az. ⁷Ne csodálkozz, hogy ezt mondtam neked:

Újjonnan kell születnetek. ⁸A szél arra fúj, amerre akar; hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy: így van mindenki, aki a Lélektől született."

3:5 „ha valaki nem születik víztől és lélektől” Ez is egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. Nyilvánvaló kontraszt van a

1. fizikai kontra szellemi (nincs névelő a "lélek" előtt);
2. a földi és a mennyei között.

Ezt a különbséget a 6. vers sugallja. A "víz" lehetséges jelentései:

1. a rabbik ezt a szót a férfi spermájára használják;
2. a gyermekszülésnél megjelenő magzatvíz;
3. János keresztsége, ami megtérést szimbolizál (vö. 1:26; 3:23);
4. ÓSZ-i háttérű jelentés, ami a Lélek általi ceremóniális meghintést jelent (vö. Ezék. 36:25-27;)
5. Keresztény bemelegítés (bár Nikodémus nem érthette ezt ilyen módon).

A szöveggörnyezet miatt a hármas számú feltételezés – János vízkeresztje és János állítása a Messiás Szentlélekkel való kereszteléséről – kell hogy legyen a legnyilvánvalóbb jelentés. Ebben a szöveggörnyezetben a születés metaforikus, és nem engedhetjük, hogy az uralja az értelmezésünket, hogy Nikodémus hogyan értette félre a kifejezéseket. Ezért az egyesszámú teória nem helyén való. Bár Nikodémus nem érthette Jézus szavait úgy, hogy azok a későbbi keresztény keresztségre/bemerítésre utaltak, János Apostol gyakran közbeveti Jézus történelmi szavai közé a saját teológiáját (vö. 14-21-es versek). A kettesszámú feltevés beleillene János dualizmusába, a fent-alant kettőssége, ami Isten uralmát és a földi uralmat illeti. Ahhoz, hogy ezeket a kifejezéseket definiáljuk, el kell döntenünk, hogy szembeállítjuk (az elsőt és a másodikat) vagy kiegészítjük (negyedik).

3:6 Ez itt megint a függőleges kettősség (fent az alanttal szemben), ami annyira gyakori Jánosnál (vö. 11-es vers)

3:7 „neked ... nektek (születnetek)” Az első EGYESSZÁMÚ, ami Nikodémusra utal, de a második TÖBBESSZÁMÚ, ami egy általános alapelvre utal, ami minden emberi lényre vonatkozik (ugyanaz a szójáték fordul elő a 11-es versben a EGYESSZÁM és a TÖBBESSZÁM között).

Beleeshetünk abba a kísértésbe, hogy ezt annak a zsidó tendenciának a fényében értelmezzük, hogy nagyon gyakran a faji származásukba helyezték a bizalmukat (vö. 4:12; 8:53). János, mivel az első század vége felé írt, nyilvánvalóan szembesíti a gnoszticizmust és a zsidó faji arroganciát.

3:8 Ez itt egy szójáték a héber (és arám) *ruach* és a görög *pneuma* szavakkal kapcsolatban, amelyek egyaránt az jelentik, hogy "szél" és "szellem". A lényeg az, hogy a szélnek szabadsága van, ugyanúgy, mint a Szellemnek. A szelet nem lehet látni, de annál inkább a hatását; ugyanígy a Szellemét is. Az ember üdvössége nem a saját kezében van, hanem a Szellem irányítása alatt (vö. Ezék. 37). Az is lehetséges, hogy az 5-7-es versek ugyanerre az igazságra világítanak rá. Az üdvösség a Szellem kezdeményezésének (vö. 6:44,65) és az ember hitének/megbánásának (vö. 1:12; 3:16,18) kombinációja.

János Evangéliuma egyedülállóan a Szellem személyére és munkájára összpontosít (vö. 14:17,25-26; 16:7-15). Látja az igazságosság új korszakát és az Isten Szellemének korszakát.

SZÖVEG: 3:9-15

⁹Nikodémus megkérdezte tőle: "Hogyan történhet meg mindez?" ¹⁰Jézus így válaszolt: "Te Izráel tanítója vagy, és ezt nem tudod? ¹¹Bizony, bizony, mondom néked: amit tudunk, azt szóljuk, és amit láttunk, arról teszünk bizonyosságot, de nem fogadjátok el a mi bizonyágtételünket. ¹²Ha a földi dolgokról szoltam nektek, és nem hisztek, akkor hogyan

fogtok hinni, ha majd a mennyiekről szólok nektek? ¹³Mert nem ment fel a mennybe senki, csak az, aki a mennyből szállt le, az Emberfia. ¹⁴És ahogyan Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, ¹⁵hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne.

3:9-10 Nikodémusnak értenie kellett volna Jézus szimbolikus teológiáját a (1) Judaizmus áttérítő keresztsége és (2) Keresztelő János prédikációjának fényében.

Ez lehet, hogy az emberi tudás jelentőségének szándékos lekicsinylése volt; hogy egy olyan személy, mint Nikodémus, aki zsidók vezető embere volt, sem értette a szellemi dolgokat. János Evangéliuma egy támadás volt a kezdeti gnoszticizmus ellen, ami egy olyan eretnokség volt, ami az üdvösséghez vezető útként az emberi bölcsességet használta.

3:11 „amit láttunk, arról teszünk bizonyosságot” Ezek a TÖBBESSZÁMÚ FŐNEVEK Jézusra és János Apostolra utalnak (vö. 11-es vers) vagy Jézusra és az Atyára, ami jobban illik a szöveggörnyezetbe (12-es vers).

■ **„de nem fogadjátok el a mi bizonyosságtételünket”** János gyakran használja az elfogadni/befogadni (*lambanó*) kifejezést és azok előljárószavas összetételeit teologikus értelemben.

1. elfogadni/befogadni Jézust
 - a. negatív módon (1:11; 3:32; 5:47)
 - b. pozitív módon (1:12; 3:11,33; 5:43; 13:20)
2. elfogadni/befogadni a Lelket
 - a. negatív módon (14:17)
 - b. pozitív módon (7:39)
3. elfogadni/befogadni Jézus szavait
 - a. negatív módon (12:48)
 - b. pozitív módon (17:8)

Lásd Különleges Téma: Jézus Tanúi az 1:8-ban.

3:12 „Ha ... ha” Az első ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami a feltételezések szerint igaz a szerző szempontjából vagy az irodalmi céljai miatt. A második egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges, néha nagyon is valószínű cselekményt jelentett.

■ **„ti”** A FŐNÉV és az IGÉK TÖBBESSZÁMBAN vannak. Lehet, hogy Nikodémus tanítványaival vagy más farizeusokkal ment el Jézushoz, vagy lehet hogy ez a vers is mint a 7-es és a 11-es az összes nem hívő zsidónak szólt.

3:13 Ennek a versnek a célja, hogy megerősítse Jézus az Atyáról való kijelentésének igazságát, teljességét, egyedülállóságát és azt, hogy első kézből származik (vö. 1:1-14). Ez egy másik példa a János Evangéliumában előforduló függőleges kettősségre: a menny szemben a földdel, a fizikai szemben a szellemivel, Nikodémus származása szemben Jézus származásával (vö. 1:51; 6:33,38,41, 50,51,58,62).

■ **„az Emberfia”** Ez itt Jézus önmeghatározása; nem volt semmi nemzeti, katonai, messiási felhangja az első századi Judaizmusban. Ez a kifejezés az Ezék. 2:1-ből és a Zsolt. 8:4-ből származik, ahol "emberi lényt" jelentett, és a Dán. 7:13-ből, ahol istenséget sugallt. Ez a kifejezés egybefoglalja Jézus személyének paradoxonát, hogy teljesen Isten és teljesen ember is volt (vö. I. János 4:1-3).

3:14-21 Elég nehéz biztosan megállapítani, hogy hol végződik Jézus Nikodémussal való beszélgetése, és hol kezdődik János Apostol hozzászólása. A 14-21-es verseket a következő módon lehet vázlatosítani: (1) 14-15 Jézushoz kapcsolódik; (2) 16-17 az Atyához kapcsolódik és (3) 18-21 az emberiséghez kapcsolódik.

3:14 „ahogyan Mózes felemelte a kígyót” Ez a IV. Mózes 21:4-9-re utal, ami a Pusztai Vándorlás Időszakáról jegyez fel egy ítélet megtapasztalását. A központi igazság az, hogy az embereknek muszáj bízni Istenben és engedelmeskedni Isten szavának, még akkor is, ha nem értik meg azt teljes mértékben. Isten biztosított egy utat az Izraeliek számára, hogy megmenekülhessenek a kígyómarásokból ha hisznek. Ez a hit volt a bizonyítéka annak, hogy engedelmeskedtek Isten szavának/ígéreteinek.

■ **„felemelte”** Ezt gyakran úgy fordították, hogy "magasra felmagasztalt" (vö. Apcsel. 2:33; 5:31; Filippi 2:9), és ez is egy olyan kifejezés, amit János kettős értelemmel használ (vö. 1:5; 3:3,8). Ahogyan Isten megmenekülést ígért a kígyómarásoktól azoknak, akik hisznek Isten szavának és felnéztek a rézkígyóra, ugyanúgy azok is, akik hisznek Isten szavának (a Krisztusról szóló evangéliumnak) és bíznak Jézusban, meg fognak menekülni (üdvözülni) a kígyó (a Sátán, bűn) marásától.

3:15-18 „aki” (15-ös vers) „aki” (16-os vers) „aki” (18-as vers) Isten szeretete a teljes emberiség számára szól (vö. Ézs. 55:1-3; Ezék. 18:23,32; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9).

3:15 „hisz” Ez itt JELENIDEJŰ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV. A hit egy folyamatos bizalom. Lásd az 1:7 és az 1:12-ről szóló jegyzeteket és a 2:33-ról szóló Különleges Témát.

■ **„őbenne”** Ez nem csak a Jézusról szóló tényekre (teológiai igazságok) utal, hanem arra, hogy személyes kapcsolatunk legyen Vele. Az üdvösség egy üzenet, amit el kell hinni, és egy személy, akit el kell fogadni és engedelmeskedni kell neki!

A nyelvtani szerkezet, ami itt szerepel elég szokatlan. A főnév az *en* előjárószóval szerepel, ami csak itt a Jánosban fordul elő; szokatlanul az *eis* előjárószó szerepel. Lehetséges, hogy azzal van kapcsolatban, hogy "lehet örök életük" (vö. Harold Greenlee: *The New Testament in Basic English* [Az Újszövetség Egyszerű Angolt Használva]).

3:15,16 „örök élete” Ez a kifejezés a minőségre és nem a mennyiségre utal. A Máté 25:46-ban ugyanezt a kifejezést használja az örök elválasztásra. A Jánosban a *zoé* általában a feltámadásra utal, eszkatalogikus életre, vagy az Új Korban való életre, Isten saját életére.

János egyedülálló az Evangéliumok között azzal, ahogyan az "örök életet hangsúlyozza. Ez a legfőbb témája és célja az Evangéliumának.

SZÖVEG: 3:16-21

16Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. **17**Mert az Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvözüljön a világ általa. **18**Aki hisz őbenne, az nem jut ítéletre, aki pedig nem hisz, már ítélet alatt van, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében. **19**Az ítélet pedig azt jelenti, hogy a világosság eljött a világba, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert a cselekedeteik gonoszak. **20**Mert aki rosszat cselekszik, gyűlöli a világosságot, és nem megy a világosságra, hogy le ne lepleződjenek a cselekedetei. **21**Aki pedig az igazságot cselekszi, a világosságra megy, hogy kitűnjék cselekedeteiről, hogy Isten szerint cselekedte azokat."

3:16 „úgy szerette Isten” Ez egy AORISZT AKTÍV KIJELENTŐMÓD (mint az "adta" ige), ami egy a múltidőben befejezett cselekedetről szól (Isten elküldte Jézust). A 16-17-es versek elsősorban az Atya szeretetéről szól. A "szerette" kifejezés az *agapaó* szó. Ezt nem használták gyakran a klasszikus görögben. A korai egyház átvette ezt a kifejezést egy különleges jelentéssel. Bizonyos szövegkörnyezetben ez az Atya vagy a Fiú szeretetére utal; azonban az emberi szeretetre negatív értelemben használják (vö. 3:19; 12:43; I. János 2:15). Teológiailag szinonimája a *hesed* szónak az ŐSZ-ből, ami Isten szövetséghez való hűségét és szeretetét jelentette. A Koine görög nyelvben János napjaiban az *agapaó* és a *phileó* kifejezések alapvetően szinonimái voltak egymásnak (hasonlítsd össze a 3:35-öt az 5:20-szal).

Az értelmezőknek észben kell tartaniuk, hogy az összes szót arra használták, hogy körbeírják, hogy Isten emberi csomagot cipel (antropomorf). Olyan szavakat kell használnunk, amik leírják a világunkat, érzéseinket, a történelmi perspektívánkat, annak érdekében, hogy le tudjunk írni egy örök, szent, egyedi, szellemi Lényt (Istent). Minden emberi szókinccs valamilyen mértékben analogikus vagy metaforikus. Ami ki lett jelentve az igaz, de nem végső soron. A bukott, időleges, véges emberiség nem foghatja fel a végső valóságot. Lásd Különleges Téma: A "hinni" szó használata János által a 2:23 alapján.

■ **„úgy”** Ez szó szerint azt jelenti, hogy "olyan módon". Ez a módot hangsúlyozza ki, nem pedig az érzelmet! Isten megmutatta a szeretetét (vö. Róma 5:8) azáltal, hogy odaadta (16-os vers) és elküldte (17-es vers) [mind a kettő AORISZT AKTÍV KIJELENTŐMÓDban van] a Fiát, hogy meghaljon az emberiség nevében (vö. Ézs. 53; Róma 3:25; II. Kor. 5:21; I. János 2:2).

■ **„világot”** János a *kosmos* görög kifejezést számos módon használta (lásd az 1:10 jegyzeteit).

Ez a vers megcáfolta a szellem (Isten) és az anyag közti kettősség gnosztikus tanítását. A görögök hajlamosak voltak arra, hogy a gonoszt az anyagnak tulajdonították. Számukra az anyag volt a börtöne annak az isteni szikrának, ami minden emberben ott volt. János nem tételezi fel, hogy az anyag vagy a test gonosz lenne. Isten szereti a világot (a bolygót, vö. Róma 8:18-22) és az embereket (testet, vö. Róma 8:23). Lehetséges, hogy ez is egy szándékos kettősség, ami annyira gyakori a János Evangéliumában (vö. 1:5; 3:3,8).

■ **„egyszülött Fia”** Ez azt jelenti, hogy "egyedi, páratlan". Nem szabad olyan módon érteni az "egyszülött"-et, hogy (1) szexuális tartalmú, (2) vagy hogy nincs több gyermeke. Nincs másik olyan gyermeke, mint Jézus. Lásd teljesebben magyarázva az 1:14-ben.

■ **„aki hisz őbenne”** Ez JELENIDEJŰ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami kezdeti és azóta is folyamatban lévő hitet hangsúlyoz. Ez a megerősítés a 15-ös versből lett megismételve a kihangsúlyozás miatt. Hála Istennek az "aki/valaki/bárki"-ért! Ez kiegyensúlyozza bármilyen csoport (faji, intellektuális vagy teológiai) túlhangsúlyozását. Nem azt jelenti, hogy "Isten szuverenitása" és "az emberi szabad akarat" kölcsönösen kizárja egymást; mind a kettő igaz! Mindig Isten kezdeményezi a választ és kijelöli a időrendi pontokat (vö. 6:44,65), de a szövetség eszközén keresztül rendszerezte az emberekkel való kapcsolatát. Válaszolniuk kell és folyamatosan válaszolniuk kell az Ő ajánlataira és feltételeire! Lásd Különleges Téma 2:23.

■ **„el ne vesszen”** Azt lehet sejteni ebből, hogy lesznek olyanok, akik el fognak veszni (AORISZT KÖTŐMÓDÚ KÖZÉPIGE). Az ő veszedelmük közvetlenül kapcsolatban áll azzal, hogy nem válaszoltak hittal Jézusnak. Nem Isten okozza, irányítja vagy akarja az ő hitetlenségüket (vö. Ezék. 18:23,32; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9).

Sokan megpróbálták szó szerint venni ezt a kifejezést, és a gonoszok megsemmisítését sugallni ezáltal. Ez ellentmondana a Dán. 12:2-nek és a Máté 25:46-nak. Ez egy nagyon jó példája annak, hogy az őszinte hívők hogy próbálják meg a keleti, nagyon is figuratív irodalmat beleeröltetni a nyugati értelmező formába (szó szerinti és logikus). Ezzel a kifejezéssel kapcsolatban nagyon jó értekezést olvashatsz a Robert B. Girdlestone: *Synonyms of the Old*

Testament (Az Ószövetség Szinonimái) című könyvének 275-277-es oldalán.

3:17 „hogyan elítélje a világot” Számos olyan ígérés van a János evangéliumában, ami megerősíti azt, hogy Jézus Megváltóként jött el, nem pedig Bíróként (vö. 3:17-21; 8:15; 12:47). Bár vannak más olyan ígérések is a János Evangéliumában, amik azt erősítik meg, hogy Jézus ítélni jött, és hogy ítélni fog (vö. 5:22-23,27; 9:39; és az ÚSZ más részeiben is, Apcsel. 10:42; 17:31; II. Tim 4:1; I. Péter 4:5).

Ezek a teológiai hozzászólások sorrendben vannak:

1. Isten Jézusnak adta az ítéletet, mint ahogyan nekiadta a teremtést és a megváltást is tisztelete jeleként (vö. 5:23);
2. Jézus nem azért jött az első alkalommal, hogy ítéljen, hanem hogy megmentsen (vö. 3:17), de tény az, hogy azért, hogy az emberek elutasítják Őt, ezzel ítéletet hoznak magukra;
3. Jézus Királyok Királyaként és Bíróként fog visszatérni (vö. 9:39).

Ezek a látszólag egymásnak ellentmondó állítások nagyon hasonlítanak azokhoz az állításokhoz, hogy Keresztelő János Illés volt-e vagy nem.

3:18 Ez az ígérés megismétli a Krisztus általi ingyen üdvösség témáját az önjelölt ítélettel szemben. Isten nem küld embereket a pokolba. Saját magukat küldik oda. A hitnek folyamatos eredményei vannak ("hinni" JELENIDEJŰ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV) ugyanúgy a hitlenségnek is ("már ítélet alatt van", BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTÉS és "nem hitt", BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS). Lásd Különleges Téma 2:23.

3:19-21 „az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot” Azok az emberek, akik hallották az evangéliumot elutasítják, nem intellektuális vagy kulturális okok miatt, hanem elsődlegesen erkölcsi okok miatt (vö. Jób 24:13). A fény Krisztusra utal és Isten szeretetéről szóló üzenetéről, az emberiség szükségéről, Krisztus gondoskodására és a megkövetelt válaszára. Ez az 1:1-18-ból visszatérő minta.

3:19 „Az ítélet pedig az” Az ítélet, ugyanúgy mint az üdvösség, jelen valóság (vö. 3:19; 9:39) és jövőbeli beteljesedés (vö. 5:27-29; 12:31,48). A hívők a már-ban (felismert eszkatalógia) és a még nem-ben (beteljesülő eszkatalógia) élnek.

3:21 „az igazságot cselekszi” Mivel a "Fény" (vö. 19, 20 [kétszer is] 21-es versekkel) nyilvánvaló utalás Jézusra, lehetséges, hogy az "igazság" szót is nagybetűvel kellene írni. Robert Hanna az *A Grammatical Aid to the Greek New Testament* (Nyelvtani Segédlet a Görög Újszövetséghez) című könyvében idézi N. Turnert a *Grammatical Insights into the New Testament* (Nyelvtani Betekintések az Újszövetségbe) című könyvéből, aki ezt úgy fordítja, hogy "a férfi, aki az Igazság tanítványa" (144-es oldal).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a vita-kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mi az "újjászületni" kifejezés jelentése?
2. Mít gondolsz mire utal a "víz" az 5-ös versben és miért?

3. Mit foglal magában a "hinni" (megmentő hit)?
4. A János 3:16 Jézus emberek iránti szeretetéről szól, vagy az Atyáéről?
5. Hogy viszonyul a Kálvinizmus a János 3:16-hoz?
6. Az "elveszni" kifejezés megsemmisítést jelent?
7. Definiáld a "Fényt".

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 22-36-OS VERSEKBE

- A. Jézus Krisztus teljes istenségének kihangsúlyozását János már az Evangélium elejétől kommunikálja felénk párbeszéddek és személyes találkozások által. Ez a fejezet is folytatja ezt a formát.
- B. János az első század vége felé írta Evangéliumát, így foglalkozik olyan kérdésekkel, amik az Együttlátó Evangéliumok megírása után alakultak ki. Ezek közül az egyik azzal a nagy tömeggel foglalkozik és azzal a nyilvánvaló korai eretnekséggel, ami Keresztelő János személye körül alakult ki. Lényeges az, hogy az 1:6-8-ban, a 19-36 és a 3:22-26-ban maga Keresztelő János erősíti meg alsóbbrendűségét a Názáreti Jézussal szemben, és Jézus messiási szerepét bizonygatja (Apcsel. 18:24-19:7)

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 3:22-24

²²Jézus ezután elment tanítványaival együtt Júdea földjére, ott tartózkodott velük, és keresztelt. ²³János is keresztelt Ainonban, Szálím közelében, mert ott sok víz volt, és az emberek odamentek és megkeresztelkedtek. ²⁴János ugyanis még nem volt börtönbe vetve.

3:22 „elment Júdea földjére” Ez a Júdeában és Galileában zajló korai szolgálat nincs feljegyezve az Együttlátó Evangéliumokban. Az Evangéliumok nem kronológiai életrajzai Krisztusnak.

■ **„ott tartózkodott velük”** Jézus a tömegeknek prédikált, de a tanítványaival alaposabb beszélgetéseket folytatott. Beléjük öntötte Önmagát. Ez a metodika a központja két fantasztikus könyvnek, amit Robert E. Coleman írt: *The Master Plan of Evangelism* (Az Evangelizálás Mesteri Terve) és a *The Master Plan of Discipleship* (A Tanítványság Mesteri Terve) mind a kettő azt hangsúlyozza, hogy Jézus személyesen foglalkozott egy kisebb csoporttal!

■ **„és keresztelt”** A 4:2-ből azt látjuk, hogy Jézus Maga nem keresztelt, hanem csak a tanítványai. Jézus üzenete kezdetben nagyon hasonló volt Keresztelő János üzenetéhez. ÓSZ-i üzenet volt ez a bűnbánatról/megtérésről és a felkészülésről. Az a keresztség/bemerítés amit itt említ nem a keresztény keresztség/bemerítés, hanem egy olyan keresztség, ami a bűnbánatról és a szellemi befogadásra való hajlamról szólt.

3:23 „János is keresztelt Ainonban, Szálím közelében” Ennek a történetnek a helyszíne bizonytalan: (1) néhányan azt hiszik, hogy ez Péreában volt, ami a Jordánon túli terület; (2) néhányan azt, hogy Samáriától északkeletre volt; (3) néhányan pedig azt, hogy három mérföldre volt Shechem városától. S mert az "aenon" szó "patakot" jelent, a harmadik feltevés illik rá a legjobban. Bármilyen legyen is a pontos helyszín, Jézus Júdeában szolgált, és János is valahol ott volt a közelben, északra tőle.

3:24 „János ugyanis még nem volt börtönbe vetve” Nem tudjuk, hogy ez a kronológiai esemény miért van itt megemlítve. Néhányan azt mondják, hogy ez egy próbálkozás volt arra, hogy János

kronológiáját szinkronba hozza az Együttlátókkal (vö. Máté 14:1-12; Márk 6:14-29). Eszközként használja arra, hogy Krisztus életében datálja ezt a találkozást.

SZÖVEG: 3:25-30

²⁵János tanítványai vitába szálltak a zsidókkal a megtisztulásról. ²⁶Odamentek Jánoshoz, és ezt mondták neki: "Mester, aki veled volt a Jordánon túl, akiről te bizonyágot tettél, íme, az keresztel, és mindenki őhózzá megy." ²⁷János így válaszolt: "Semmit sem szerezhetsz az ember, ha nem a mennyből adatott meg neki. ²⁸Ti magatok tanúskodhattok arról, hogy megmondtam: Nem én vagyok a Krisztus, hanem előtte küldtettem el. ²⁹Akié a menyasszony, az a vőlegény, a vőlegény barátja pedig, aki ott áll, és hallja őt, ujjongva örül a vőlegény hangjának: ez az örömöm lett teljessé. ³⁰Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbé lennem.

3:25 „János tanítványai vitába szálltak a zsidókkal” Ez itt egy elég erős kifejezés a "vitára" vagy a "szembesítés"-re. Néhány görög kézirat a zsidókat említi, tehát TÖBBESSZÁMOT használ. Az ősi görög kéziratok egyformán megoszlanak. S mert az EGYESSZÁM elég szokatlan, lehetséges, hogy eredeti. Az volt a régi írástudók szokása, hogy harmonizálják és kisimítják a szöveget. Azt is érdekes megjegyezni, hogy valószínűleg János tanítványai szívták ezt a vitát.

NASB, NKJV,

NRSV, NJB „a megtisztulásról”

TEV „a rituális mosakodások ügyéről”

Számos feltételezés volt már arról, hogy mi is ennek a beszélgetésnek a központja:

1. lehetséges, hogy János követői vitatták meg, hogy mi a kapcsolat János és Jézus keresztsége és a zsidó mosakodási szertartások között; ugyanezt a kifejezést használja a 2:6-ban.
2. néhányan hiszik, hogy a közvetlen szöveggörnyezettel van kapcsolatban, ahol Jézus azt tanítja, hogy az Ő élete és szolgálata teljesen betöltötte a Judaizmust:
 - a. 2:1-12, a Kánai menyegző;
 - b. 2:13-22, a templom megtisztítása;
 - c. 3:1-21, Nikodémussal, a zsidók egyik vezetőjével való beszélgetés;
 - d. 3:22-36, a zsidók mosakodásai és Keresztelő János és Jézus keresztsége.

Az a tény, hogy a szöveggörnyezet maga nem terjeszti ki ezt a beszélgetést, kiemeli azt a tényt, hogy ez egy újabb lehetőséget adott Keresztelő Jánosnak, hogy a Názáreti Jézus felsőbbrendűségéről tegyen bizonyágot.

3:26 „akiről te bizonyágot tettél, íme, az keresztel, és mindenki őhózzá megy.” A tanítványok emlékeztek János korábbi bizonyágtételére, amit az Isten Bárányáról tett (vö. 1:19-36), és nyilvánvalóan kissé irigyek is Jézus sikerére. Jézus érzékeny volt a versengés bármely lelkületére (vö. 4:1).

3:27 „Semmit sem szerezhetsz az ember, ha nem a mennyből adatott meg neki.” Ez egy nagyon egyértelmű megerősítése annak, hogy a szellemi dolgokban nincs versengés. Minden, amivel a hívő rendelkezik, azt Isten kegyelméből kapta. Bár sokat vitatkoztak azon, hogy mi lehet a jelenése a következő két szónak: "az" – ami adatott, és a "neki": (1) néhányan azt mondják, hogy a "neki" szó a hívőre utal, és az "az" pedig az a cselekedet, hogy Krisztushoz jön üdvösségért (vö. János 6:44,65); (2) mások úgy hiszik, hogy a "neki" szó Jézusra utal, és az "az" szó pedig a hívőkre (vö. János 6:39; 10:29; 17:2,9,11,24). A két nézet közti különbség az lenne, hogy az "adatott" kifejezés vagy a hívőnek adott üdvösségre utal, vagy arra, hogy a hívők maguk az ajándék Istentől Jézusnak (vö. 17:2).

3:28 „Nem én vagyok a Krisztus” Keresztelő János kifejezetten megerősíti, mint ahogy tette azt az 1:20-ban is, hogy nem ő a Messiás, ő csak az előfutára. Ez egy nyilvánvaló utalás a profetikus igereszerepekre a Malakiás 3:1; 4:5-6-ból, amit az Ézs. 40-nel kombinál (vö. János 1:23).

3:29 „Akié a menyasszony, az a vőlegény” Meglepő, hogy mennyi ÓSZ-i utalás van erre a házassági metaforára, ami az Isten és Izrael közti kapcsolatot jellemzi (vö. Ézs. 54:5; 62:4,5; Jer. 2:2; 3:20; Ezékiel. 16:8; 23:4; Hós. 2:21). Pál még az Efézus 5:22-ben is használja. A keresztény házasság lehet a legjobb mai képe a szövetségi kapcsolatnak.

■ **„ez az örömöm lett teljessé”** Ahelyett hogy versenyszellem lenne benne, Keresztelő János nyilvánvalóan felismerte, hogy hol a helye, és örvendezett Jézusban.

3:30 „Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbé lennem” A "kell" kifejezés amit itt használ, nagyon jelentőségteljes. Ezt már a 3:14-ben és a 4:4-ben is használta. Ez egy nagyon erős megerősítése annak, hogy János megértette azt, hogy ő maga egyszerűen csak az előfutára a nagyobb és jelentőségteljesebb szolgálatnak, amit Jézus végez.

SZÖVEG: 3:31-36

³¹Aki felülről jön, az felette van mindenkinek. Aki a földről való, földi az, és földiekről szól. Aki a mennyből jön (az felette van mindenkinek:) ³²és arról tesz bizonyosságot, amit látott, és hallott, de bizonyágtételét senki sem fogadja el. ³³Aki befogadta bizonyágtételét, az pecsétet tett arra, hogy Isten igaz. ³⁴Mert akit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja, mert annak ő nem mértékkal mérve adja a Lelket. ³⁵Az Atya szereti a Fiút, és kezébe adott mindent. ³⁶Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet, hanem az Isten haragja marad rajta."

3:31-36 Nagyon sok vita volt a kommentátorok között arról, hogy ezek a versek (1) Keresztelő János további megerősítő szavai; vagy (2) Jézus szavai (vö. 3:11-12); vagy (3) János Apostol szavai. Ezek a versek a 16-22-es versek témájához térnek vissza.

3:31 „Aki felülről jön” Lényeges az, hogy az a két cím, amit a Messiásra használ, kihangsúlyozza a mindenkinek előtt való létezését és a teljes istenségét (vö. 31-es vers), a testet öltését és az Istentől kapott szolgálatát (vö. 34-es vers). Az a kifejezés, hogy "felülről" ugyanaz a kifejezés, amit a "újjászületés" vagy "felülről születés" kifejezésben használ a 3-as versben.

A felül és alant kettőssége, Isten birodalma és az emberiség birodalma, nagyon is jellemzi Jánost. De különbözik a holttengeri tekercsek eszkatalogikus kettősségétől. A gnosztikus kettősségtől is különbözik, ami a szellem és az anyag között van. A János evangéliumában a teremtés és az emberi test önmagukban nem gonoszak vagy bűnösök.

■ **„felette van mindennek” (kétszer)** Ennek a versnek az első része Jézus istenségére és mindenkinek előtt való létezésére utal, mivel felülről jött (vö. 1:1-18; 3:11-12). A második része megerősíti, hogy Jézus felette van Isten teremtésének. Nem bizonyos a görög szövegből, hogy a "mindennek" HÍMNEMŰ vagy SEMLEGESNEMŰ, utalva az teljes emberiségre, vagy minden dologra.

■

NASB	„Aki a földről való, földi az, és földiekről szól”
NKJV	„Aki a földről való, az földi, és a földről beszél”
NRSV	„Az, aki a földről való, a földhöz tartozik, és földi dolgokról beszél”
TEV	„Aki a földről való, a földhöz tartozik, és földi dolgokról beszél”
NJB	„Az, aki a földről való, maga is földi, és földi módon beszél”

Ez nem egy negatív megállapítás Jánosról. Az a kifejezés, hogy a földről (*gē*, 12:32; 17:4; I. János 5:8; de a Jelenések könyvében 76 alkalommal fordul elő) nem ugyanaz a kifejezés mint a "világ" (*kosmos*) amit János gyakran negatív értelemben használ. Ez egyszerűen csak annak a megerősítése, hogy Jézus arról beszélt, amit ismert, a mennyről, míg az emberek arról beszélnek, amit ők ismernek, a földet. Ezért tehát Jézus bizonyágtétele sokkal hatalmasabb mint bármelyik földi prófétának vagy tanítónak.

3:32 „s arról tesz bizonyágot, amit látott, és hallott” Ebben az igeversben játszik az igeidőkkel: (1) a "látott" BEFEJEZETT IGEIDŐBEN van; (2) a "hallott" AORISZT IGEIDŐBEN van; (3) a "tesz bizonyágot" pedig JELENIDŐBEN. Jézus Isten végső kijelentése (vö. I. Kor. 8:6; Kol. 1:13-20; Zsidók 1:2-3). Az (1) Istennel való személyes tapasztalatai és a (2) saját istensége alapján szól.

■ **„de bizonyágtételét senki sem fogadja el”** Ez egy keleti jellegű eltúlzott állítás, mert a 23-26-os versek azt jelzik, hogy sokan jöttek hozzá. Ez a kifejezés a Judaizmusra, mint egészre utal, nem pedig a közvetlen szövegkörnyezetre.

3:33 „Aki” Ez megmutatja Isten egyetemes, korlátlan szeretetét, ami minden embernek szól. Nincsen semmilyen korlát Isten evangéliuma köré vonva, az embernek csak meg kell bánnia bűneit és hinnie kell (vö. Márk 1:15; Apcsel. 20:21), de az ajánlat mindenki számára áll (vö. 1:12; 3:16; Ezék. 18:23,32; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9).

■ **„Aki befogadta bizonyágtételét”** A 33-as vers AORISZT MELLÉKNÉVI IGENÉV, míg a 36-os FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez azt mutatja, hogy az a bizalom Istenben, ami az üdvösségre vezet nem csak egy kezdeti döntés, hanem egy életen át tartó tanítványság. A befogadás szükségességének ugyanez a megerősítése szerepelt az 1:12-ben és a 3:16-18-ban is. Vegyük észre a kettősséget aközött, hogy elfogadják a bizonyágtételét (33-as vers) és aközött, hogy folytatják is az ebben való járást (36-os vers). Annak a kifejezésnek, hogy "elfogadni" ugyanúgy, mint a "hit"-nek két mellékjelentése van az ÚSZ-ben: (1) személyesen elfogadni Krisztust és Vele járni, és (2) elfogadni azokat az igazságokat és tanokat, amik az Evangéliumokban vannak (vö. Júdás 3, 20).

■

NASB	„az pecsétet tett arra, hogy Isten igaz”
NKJV, NRSV	„igazolta, hogy Isten igaz”
TEV	„ezáltal erősíti meg, hogy Isten igaz”
NJB	„tanúsítja, hogy Isten igaz”

Amikor a hívők Krisztusba vetik a személyes bizalmukat, azzal megerősítik, hogy Isten üzenete Sajat magáról, a világról, az emberiségről és a Fiáról igazak (vö. Róma 3:4). Ez Jánosnál egy visszatérő téma (vö. 3:33; 7:28; 8:26; 17:2; I. János 5:20).

KÜLÖNLEGES TÉMA: PECSÉT

Isten pecsétjére a Jelenések könyve 9:4 és 14:1 utal, és valószínűleg a 22:4-is. A sátán pecsétjét a következő helyek említik meg: 13:16; 14:9 és 20:4. A pecsét egy ősi módja volt annak, hogy a következőket megmutassák vele:

1. igazság (vö. János 3:33)
2. tulajdonlás (vö. János 6:27; II. Tim. 2:19; Jel. 7:2-3)
3. biztonság vagy védelem (vö. I. Mózes 4:15; Máté 27:66; Róma 15:28; II. Kor. 1:22; Ef. 1:13; 4:30)
4. annak is lehet a jele, hogy megmutassa Isten egy megígért ajándékának a valóságát (vö. Róma 4:11 és I. Kor. 9:2)

Ennek a pecsétnek a célja az, hogy azonosítsa Isten népét, hogy Isten haragja ne érintse őket. A sátán pecsétje az őhöz tartozókat azonosította, akik Isten haragjának a tárgya. A Jelenések könyvében a "nyomorúság" (azaz *thlipsis*) mindig az volt, hogy a nem hívők üldözik a hívőket, míg a harag (azaz *orgé* vagy *thumos*) mindig Isten ítélete volt a nem hívőkön, hogy megtérjenek, és hogy a Krisztusban való hithez forduljanak. Ezt az ítéletben található pozitív célt láthatjuk a szövetségi átkokban/áldásokban az V. Mózes 27-28-ban.

Az "Élő Isten" kifejezés egy szójáték a YHWH címmel (vö. II. Mózes 3:14; Zsolt. 42:4; 84:2; Máté 16:16). Ugyanez a szójáték gyakran megtalálható a bibliai fogadástételekben, "mivel él az Úr."

3:34 „Mert akit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja” Két párhuzamos állítás is van a 34-es versben, amik azt mutatják, hogy Jézus hatalma Istentől jön: (1) Isten küldte Őt, és (2) a Lélek teljessége van Benne.

■ **„nem mértékkel mérve adja a Lelket”** Kétféle módon lehet érteni a Lélek teljességét: néhányan azt gondolják, hogy (1) Jézus adja a Lélek teljességét a hívőknek (vö. 4:10-14; 7:37-39); vagy (2) a Lélek teljessége az Isten által a Messiásnak adott ajándéka (vö. 35-ös vers). A rabbik arra használták a "mérték" kifejezést, hogy leírják azt, ahogyan Isten a prófétákat inspirálta. A rabbik azt is hozzátették, hogy egy próféta sem bírt a Lélek teljes mértékével. Éppen ezért Jézus feljebbvaló a prófétáknál (vö. Zsid. 1:1-2) és ezért lehet Isten teljes kijelentése.

3:35 „Az Atya szereti a Fiút” Ez a kijelentés megismétlődik az 5:20-ban és a 17:23-26-ban. A hívők Istennel való kapcsolata az Isten a Messiás iránti szeretetén alapszik. Figyeljük meg, hogy mennyi okot sorol fel ez a szövegrész arra, hogy az embereknek miért kellene Jézusban, mint Messiásban bízniuk:

1. mert Ő felülről származik és mindenek felett áll (31-es vers);
2. mert Őt Isten küldte a megváltás missziójával (34-es vers);
3. mert Isten folyamatosan biztosítja számára a Lélek teljességét (34-es vers);
4. mert Isten szereti (35-ös vers);
5. mert Isten mindent az Ő kezébe tett (35-ös vers).

■ **„kezébe adott mindent”** Ez itt BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Ez egy nagyon érdekes kifejezés, és számos párhuzama van (vö. János 13:3; 17:2; Máté 11:27; 28:18; Efész. 1:20-22; Kol. 2:10; I. Pét. 3:22).

3:36

NASB „Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet”

NKJV „Aki hisz a Fiúban, annak örökkévaló élete van, és aki nem hisz a Fiúban, nem lát majd életet”

NRSV „Bárki, aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, bárki, aki engedetlen a Fiúval szemben, nem lát majd életet”

TEV „Bárki, aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki engedetlen a Fiúval szemben, annak nem lesz élete”

NJB „Akárki hisz a Fiúban, annak örök élete van, de bárki, aki elutasítja, hogy higgyen a Fiúban, az soha nem lát életet”

Ezek az igék mind JELENIDEJŰ AKTÍV igék, amik folyamatos cselekvésről szólnak. A hit több, mint egy egyszeri döntés, attól függetlenül, hogy mennyire őszinte vagy érzelmi is volt az (vö. Máté 13:20). Ez megerősíti azt, hogy senki sem ismerheti az Atyát anélkül, hogy ne ismerné Jézust (vö. János 12:44-50 és I. János 5:10). Az üdvösség csak a Jézussal, a Fiúval, való folyamatos

kapcsolaton keresztül lehetséges.

A "hinni" és az "engedelmeskedni" közötti különbséget is érdekes megfigyelni. Az Evangélium nem csak egy személy, akit elfogadunk és egy igazság, amit elfogadunk, hanem egy élet, amit élünk (vö. Luk. 6:46; Ef. 2:8-10).

■ **„hanem az Isten haragja marad rajta”** Ez az egyetlen olyan hely János írásaiban, ahol a "harag" (*orgé*) kifejezés előfordul (kivéve öt másik alkalmat a Jelenések könyvében). Maga a fogalom gyakori, és általában az "ítélet" kifejezéssel áll kapcsolatban. Ez itt JELÉNIDEJŰ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV. A "hit", az "engedelmesség" és a "harag" folyamatos jelenidejű valóságok, amik a jövőben lesznek beteljesítve. Ez ugyanaz a feszültség, ami az Isten Királyságát jellemző "már" "de még nem" között feszül. Isten haragját illetően a Róma 1:18-3:20-ban olvashatsz egy teljes értekezést.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miben hasonlít Jézus korai üzenete Keresztelő Jánoséhoz?
2. A keresztség, amit itt látunk ugyanaz, mint a Keresztény keresztség?
3. János evangéliumának első fejezeteiben miért olyan hangsúlyosak Keresztelő János szavai?
4. Fesd le azt, hogy hányszor és hogyan állítja szembe János, a szerző a Keresztelő János és Jézus közti kapcsolatot?
5. Hogyan áll kapcsolatban a 33-as versben szereplő "elfogad" kifejezés a 36-os versben szereplő "bízni" kifejezéssel? Hogyan kapcsolódik az "engedetlen" kifejezés ami a 36-os versben szerepel ehhez az eszmefuttatáshoz?
6. Sorold fel azokat az okokat, amiket megemlít, hogy az embereknek miért kell a Názáreti Jézusban bízniuk, mint aki az üdvösségük egyetlen reménye? (31-36-os versek)
7. Magyarázd meg, hogy a 36-os versben szereplő "harag" miért van FOLYAMATOS IGEIDŐBEN.

JÁNOS 4

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus és a samáriai asszony	Egy samáriai Asszony Találkozik az ő Messiasával	Jézus és a Szamaritánusok	Jézus és a Szamaritánusok	Jézus a Szamaritánusok között
4:1-6	4:1-26	4:1-6	4:1-4 4:5-6	4:1-10
4:7-15		4:7-15	4:7-8 4:9 4:10 4:11-12 4:13-14 4:15	4:11-14 4:15-24
4:16-26		4:16-26	4:16 4:17a 4:17b-18 4:19-20 4:21-24 4:25	
	A Mezők Fehérek az Aratásra		4:26	
4:27-30	4:27-38	4:27-30	4:27 4:28-30	4:27-30
4:31-38		4:31-18	4:31 4:32 4:33	4:31-38
	A Világ Megmentője		4:34-38	
4:39-42	4:39-42	4:39-42	4:39-40 4:41-42	4:39-42
A Tisztviselő Meggyógyítása	Fiának A Fogadtatás Galileában	Jézus és a Pogányok	Jézus Meggyógyítja Egyik Tisztviselő Fiát	az Jézus Galileában
4:43-45	4:43-45	4:43-45	4:43-45	4:43-45
	A Nemes Ember Fia Meggyógyul			A Királyi Tisztviselő Fiának Meggyógyítása
4:46-54	4:46-54	4:46-54	4:46-48 4:49 4:50-51 4:52-53 4:54	4:46-53 4:54

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te

témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-54-ES VERSEKBE

A. A 3. és 4. fejezet szerkezetében céltudatosság van:

1. "Vallásos úr" (Nikodémus) szemben "számkivetett hölgy"-gyel
2. Jeruzsálemen alapuló Judaizmus szemben a Samáriai Judaizmussal

B. A Jézus személyéről és munkájáról szóló igazságok kibontását tovább folytatja a

1. beszélgetés az asszonnyal a kútnál (1-26-os versek)
2. beszélgetés a tanítványaival (27-38-as versek)
3. faluban lakók bizonyoságtétele (39-42-es versek)
4. galileaiak általi fogadtatás (43-45-ös versek)
5. betegségek felett tanúsított hatalma Jézusnak a jelek/csodák által

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 4:1-6

¹Amikor pedig megtudta Jézus, hogy a farizeusok meghallották, hogy ő több tanítványt szerez és keresztel, mint János – ²bár maga Jézus nem keresztelt, hanem a tanítványai -, ³elhagyta Júdeát, és elment ismét Galileába. ⁴Samárián kellett pedig átmennie, ⁵és így jutott el Samária egyik városához, amelynek Sikár volt a neve. Ez közel volt ahhoz a birtokhoz, amelyet Jákób adott fiának, Józsefnek. ⁶Ott volt Jákób forrása. Jézus akkor az úttól elfáradva leült a forrásnál; az idő délfelé járt.

4:1 „az Úr/Jézus” János visszaemlékezik az eseményekre évekkel később (a Lélek segítségével), és az "Úr" és a "Jézus" szavakat használja ugyanabban a mondatban, de egy személyre utal.

■ **„a farizeusok”** Lásd az 1:24 jegyzeteit.

■ **„meghallották, hogy ő több tanítványt szerez és keresztel, mint János”** Jézus elhagyta ezt a területet amiatt az egyre csak fokozódó feszültség miatt, ami a saját és Keresztelő János követői között alakult ki. Az Együttlátók azt mondják, hogy azért ment el, mert Heródes Antipás letartóztatta Keresztelő Jánost (vö. Máté 4:12; Márk 1:14; Luk. 3:20).

4:2 „maga Jézus nem keresztelt” Ez nem egy lebecsmérlő megjegyzés a keresztségről, hanem az emberi természet egocentrikusságának elismerése (vö. I. Kor. 1:17). Kétségtelen, hogy Jézus is keresztelt a szolgálata elején (vö. 3:22), de később abbahagyta.

4:3 „elhagyta Júdeát, és elment ismét Galileába” Ennek a két részből álló mondatnak mind a két

része AORISZT AKTÍV KIJELENTŐMÓDBAN van, amit arra használt, hogy Jézus földrajzi mozgásait hangsúlyozza ki.

4:4 „Samárián kellett pedig átmennie” "Kellett", ez egy görög ige: *dei*, amit számos alkalommal használt ebben a szöveggörnyezetben (vö. 3:7, 14, 30). Általában úgy fordítják, hogy "muszáj" vagy "szükséges". Jézus számára ennek célja volt. Ez a legrövidebb út; Josephus elmondja, hogy a galileai zsidók általában ezt az utat használták. Azonban a júdeai zsidók gyűlöltek a samáriaiakat, és semmi áron nem keltek volna át a földjükön, mert vallásos félvéreknek tartották őket.

KÜLÖNLEGES TÉMA: RASSZIZMUS

I. Bevezetés

- A. Ez egy egyetemes kifejezés a bukott emberiség által használva a saját társadalmán belül. Ez az emberiség egója, mások hátán támaszkodva. A rasszizmus, nagyon sok módon egy modern jelenség, míg a nacionalizmus (vagy törzsi rendszer) már egy sokkal ősbib kifejezés.
- B. A nacionalizmus Bábelnél kezdődött (I. Mózes 11) ami eredetileg Noé három fiához volt köthető, akikből az úgynevezett fajok kialakultak (I. Mózes 10). Bár nyilvánvaló az igéből, hogy az emberiség egy forrásból ered (I. Mózes 1-3; Apcsel. 17:24-26).
- C. A rasszizmus csak a sok előítélet egyike. Néhány más előítélet: (1) oktatáson alapuló sznobizmus; (2) társadalmi-gazdasági arrogancia; (3) önigazult vallási törvényeskedés; és (4) dogmatikus politikai kapcsolatok.

II. Bibliai Anyagok

A. Ószövetség

1. I. Mózes 1:27 – Az emberiség, férfiak és nők, Isten képére lett teremtve, ami különlegessé teszi őket. Ez mutatja meg az egyéni értéküket és méltóságukat (vö. János 3:16).
2. I. Mózes 1:11-25 – Tíz alkalommal jegyzi fel az a kifejezést, hogy " ... fajtájának megfelelő ... " Ezt a faji megkülönböztetésre használták. Bár a szöveggörnyezetből nyilvánvaló, hogy ez az állatok és növények megkülönböztetésére szolgált, nem pedig az emberiségre.
3. I. Mózes 9:18-28 – Ezt a faji dominancia magyarázatára használták. Nem szabad elfelejtenünk, hogy Isten nem átkozta meg Kánaánt. Nóé, az apja átkozta meg, miután felébredt részeg kábulatából. A Biblia nem jegyzi fel, hogy Isten bármikor is megerősítette volna ezt az esküt/átkot. Még ha meg is tette volna, nem lett volna kihatással a fekete fajra. Kánaán volt az atyja azoknak, akik Palesztina lakosai lettek, és az egyiptomi falrajzok azt igazolják, hogy nem voltak feketék.
4. Józsué 9:23 – Ezt arra használták, hogy bebizonyítsák, hogy az egyik faj szolgálja a másikat. Bár ebben a szöveggörnyezetben a Gibeoniták ugyanabból a fajtól származnak, mint a zsidók.
5. Ezsdrás 9-10 és Nehémiás 13 – Ezeket sokszor használták rasszista értelemben, de a szöveggörnyezet azt mutatja, hogy a házasságok átkozottak voltak, de nem a faji (Noé ugyanazon fiától származtak, I. Mózes 10), hanem vallási okok miatt.

B. Újszövetség

1. Az Evangéliumok

- a. Jézus nagyon sokszor használta ki a zsidók és a samáriaiak közötti gyűlöletet, ami azt mutatja, hogy a faji gyűlölködés helytelen.
 - (1) A jó samaritanus példázata (Lukács 10:25-37)
 - (2) az asszony a kútnál (János 4:4)
 - (3) a hálás leprás (Lukács 17:7-19)

- b. Az Evangélium a teljes emberiségnek szól
 - (1) János 3:16
 - (2) Lukács 24:46-47
 - (3) Zsidók 2:9
 - (4) Jelenések 14:6
- c. A Királyságban a teljes emberiség képviselve lesz
 - (1) Lukács 13:29
 - (2) Jelenések 5
- 2. Apcsel
 - a. Az Apcsel 10 egy olyan igeszakasz, ami definiálja Isten egyetemes szeretetét és az evangéliumok egyetemes üzenetét.
 - b. Pétert támadták a cselekedetei miatt az Apcsel 11-ben, és ez a probléma nem lett megoldva egészen addig, amíg az Apcsel 15-ben össze nem ül a Jeruzsálemi Zsinat, ahol megállapodásra jutottak. Az első századi zsidók és a pogányok közötti feszültség nagyon erőteljes volt.
- 3. Pál
 - a. Krisztusban nincsenek határok
 - (1) Gal. 3:26-28
 - (2) Ef. 2:11-22
 - (3) Kol. 3:11
 - b. Isten nem személyválogató
 - (1) Róma 2:11
 - (2) Ef. 6:9
- 4. Péter és Jakab
 - a. Isten nem személyválogató, I. Péter 1:17
 - b. Azért mert Isten nem személyválogató, az Ő népének sem szabadna személyválogatónak lennie, Jakab 2:1
- 5. János
 - a. A hívők felelősségéről szóló egyik legerőteljesebb állítás az I. János 4:20-ban található

III. Következtetés

- A. A rasszizmus, vagy ha már itt tartunk, bármilyen nemű előítélet teljességgel helytelen viselkedés Isten gyermekei számára. Itt egy idézet Henlee Barnette-től, aki 1964-ben az Új Mexikói Glorietában beszélt a Keresztény Élet Bizottsága előtt: „A rasszizmus eretnek, mert bibliátlan és keresztényietlen, s ráadásul tudománytalan.”
- B. Ez a probléma lehetőséget biztosít a keresztények számára, hogy Krisztusi szeretetet, megbocsátást és megértést mutassanak a világ felé. A keresztények elutasítása ezen a területen éretlenséget mutat, és lehetőséget ad a gonosznak, hogy akadályozza a hívő hitét, üdvbizonyosságát és növekedését. Továbbá akadályként szolgálhat az elveszett emberekkel kapcsolatban, hogy Krisztushoz jöhessenek.
- C. Mit tehetek? (A következő rész egy Keresztény Élet Bizottságos traktátusból származik, aminek a címe "Faji Kapcsolatok".
"A SZEMÉLYES SZINTEN"
- ✘ Fogadd el a személyes felelősségedet a faji problémák megoldásában.
- ✘ Imádság, Bibliatanulmányozás és más fajokból származókkal való közösség által törekedj arra, hogy megszabadulhass a faji előítéletektől.
- ✘ Adj hangot a faji meggyőződésednek, főleg akkor, amikor azok, akik faji gyűlölködést keltenek, nincsenek szembesítve.
"A CSALÁDI ÉLETBEN"
- ✘ Ismerd el, hogy a fajokkal kapcsolatos hozzáállás kifejlődésében a családi

befolyásnak nagy szerepe van.

- * Törekedj arra, hogy Keresztény hozzáállást fejlessz ki azáltal, hogy beszélgettek arról, hogy a gyerekek és a szülők mit hallhatnak a faji megítélésekről az otthonon kívül.
- * A szülőknek óvatosnak kell lenniük abban, hogy hogyan viszonyulnak más fajhoz tartozó emberekhez, ezzel keresztény példát adva.
- * Törekedj arra, hogy a családnak legyenek más fajhoz tartozó barátai is.
"A GYÜLEKEZETBEN"
- * A fajokkal kapcsolatos biblikus igazságról szóló prédikációk és tanítások által a gyülekezet motiválva lehet, hogy az egész társadalom számára példa legyen.
- * Bizonyosodj meg arról, hogy a dicsőítés, a közösség és az istentisztelet a gyülekezeten keresztül nyitott mindenki számára, még az Újszövetségi gyülekezet sem foglalkoztak a faji korlátokkal (Ef. 2:11; Gal. 3:26-29).
"A MINDENNAPI ÉLETBEN"
- * A munkahelyed világában segíts felülkerekedni minden faji diszkrimináción.
- * Munkálkodj együtt mindenféle társadalmi szervezettel, hogy biztosítottak legyenek az egyenlő jogok és lehetőségek, ésszben tartva azt, hogy a faji megkülönböztetést kell támadni, nem az embereket. A cél, hogy a megértést hirdessük, és ne keserűséget keltsünk.
- * Ha bölcsnek látod, szervezz egy külön bizottságot azon polgárok számára, akik ezzel törődnek, hogy a társadalomban megnyissátok a kommunikáció vonalait az nyilvánosság oktatására, és különleges akciók számára, hogy javítsatok a faji kapcsolatokon.
- * Támogasd azokat a törvényhozókat és a törvényhozást, akik faji igazságtételt hirdető törvényeket hoznak, és ellenezd azokat, akik az előítéleteket politikai haszonszerzésre használják ki.
- * Kérd a törvényvégrehajtókat, hogy a törvényeket diszkrimináció nélkül hajtsák végre.
- * Kerüld az erőszakosságot, és hirdesd a törvénytiszteletet, tégy meg minden lehetőséget mint keresztény állampolgár, hogy megbizonyosodhass afelől, hogy a törvény szerkezete nem válik eszközzé azok kezében, akik a diszkriminációt hirdetik.
- * Krisztus lelkületét és gondolkodását hozd példának minden emberi kapcsolatban.

■ **„Samárián keresztül”** Nagy volt a gyűlölködés a Szamaritánusok (Samária beliek) és a Júdeaiak között, ami egészen a Kr. e. nyolcadik századig nyúlik vissza. Kr. e. 722-ben az Északi tíz törzset, aminek Samária volt a fővárosa, elhurcolták az Asszírok fogságba, és a Médek földjére telepítették őket (vö. II. Királyok 17:6). S más népeket hozatott és az északi királyság területére telepítette le őket (vö. II. Királyok 17:24). Az évek során ezek a népek a megmaradt izraeli populáció közé vegyültek a egyes házasságok által. A zsidók a samaritánusokat vallásos félvéreknek és eretnekeknek titulálták (vö. Ezsdrás 4:1-4). Ez a háttere a 9. versnek.

4:5 „Samária egyik városához, amelynek Sikár volt a neve. Ez közel volt ahhoz a birtokhoz, amelyet Jákób adott fiának, Józsefnek” (vö. I. Mózes 33:18,19; Józs. 25:32). Sokan azt feltételezik, hogy Sikár Shekem volt, bár ezt nem erősíti meg az ÚSZ.

4:6 „Ott volt Jákób forrása” Ez valójában egy ásott ciszterna volt, ami kb. 30m mély volt. Nem folyóvíz volt (mint egy forrás), hanem összegyűjtött esővíz. Az ÓSZ nem tesz róla említést.

■ **„Jézus akkor az úttól elfáradva”** Itt tisztán látható Jézus emberi természete. De soha nem volt annyira fáradt, hogy ne szerette volna az embereket!

NASB, NKJV,

JB

„hat óra lehetett”

NRSV, TEV

„dél felé járt”

Sok vita folyik arról, hogy János az Evangéliumában melyik időszámítási módszert használja. Néhány esetben úgy tűnik, hogy a zsidó módszert, néha meg a Rómait. Úgy tűnik, hogy János a napot reggel 6 órával kezdi; ezért hát Jézus a nap legmelegebb szakában ért a kúthoz, tehát délben.

SZÖVEG: 4:7-14

⁷Egy samáriai asszony jött vizet meríteni. Jézus így szólt hozzá: "Adj innom!" ⁸Tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek. ⁹A samáriai asszony ezt mondta: "Hogyan? Te zsidó létedre tőlem kérsz inni, mikor én samáriai vagyok?" Mert a zsidók nem érintkeztek a samáriaiakkal. ¹⁰Jézus így válaszolt: "Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, aki így szól hozzád: Adj innom! te kértél volna tőle, és ő adott volna neked élő vizet." ¹¹Az asszony így szólt hozzá: "Uram, merítő edényed sincs, a kút is mély: honnan vennéd az élő vizet? ¹²Talán nagyobb vagy te atyánknál, Jákóbnál, aki ezt a kutat adta nekünk, és aki maga is ebből ivott, sőt fiai és jószágai is?" ¹³Jézus így válaszolt neki: "Aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjazik, ¹⁴de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzó víz forrásává lesz benne."

4:7 „Egy samáriai asszony jött” Ez az asszony nagyon messziről jött egyedül, és elég szokatlan időpontban, a faluban elterjedt híre miatt.

■ **„Adj innom!”** Ez itt AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓDBAN van, ami bizonyos mértékű sürgetést hordoz magában.

4:8 Ez az igevers megteremti Jézus számára a személyes beszélgetés alapjait ezzel a számkivetett asszonnyal, aki a Judaizmus eretnek szektájából származik.

4:9 „Hogyan? Te zsidó létedre tőlem kérsz inni, mikor én samáriai vagyok?” A zsidóknak még az sem volt megengedve, hogy ugyanabból a vederből igyanak, mint a szamaritánusok (vö. III. Mózes 15). Jézus két kulturális korlátot is megszeg: (1) beszélt egy szamaritánussal; és (2) nyilvánosan beszélt egy nővel.

4:10 „ha” Ez a mondat MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "ténnyel ellentétesnek" hívunk. Tesz egy állítást, ami hamis, hogy kiemeljen egy olyan következtetést, ami szintén hamis.

■ **„élő víz”** Ennek a kifejezésnek ÓSZ-i metaforikus háttere van (Zsolt. 36:9; Ézs. 12:3; 44:3; Jer. 2:13; 17:13; Zak. 14:8). Jézus az "élő víz" kifejezést használja a "szellemi élet" szinonimájaként. A samáriai asszony azonban arra gondolt, hogy folyóvízre utalt, szemben az esővízzel, ami a ciszternában volt.

4:11 „Uram” Ez a szó a görög *kurios* kifejezés, aminek MEGSZÓLÍTÓ ESETE a *kupie*. Lehet tisztelettudó megszólításként használni (uram), vagy teológiai kijelentésként (Uram) Jézusra utalva, és az Ő teljes istenségére, mint ahogy az a Róma 10:13-ban van. Itt tisztelettudó megszólítás.

4:12 „Talán nagyobb vagy te atyánknál, Jákóbnál” Nyilvánvalóan ironikus hangzású ez a mondat. A samáriai asszony a saját leszármazásának nagyságára hivatkozik, amit a szamaritánusok Efraimon és Manassén keresztül Jákóbig vezettek vissza. A csodálatra méltó dolog az, hogy

pontosan ez az, amit Jézus kijelentett magáról!

4:13-14 „de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik” Ennek valószínűleg Messiási utalásai voltak (vö. Ézs. 49:10). János itt megint az igeidőkkel játszik. A JELENIDEJŰ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami a 13. versben van arra utal, hogy újból és újból iszik, míg az AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓD, ami a 14. versben van egy egyszeri ivásra utal.

4:14 „örök életre buzó víz forrásává lesz benne” Ez itt FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami azt jelenti, hogy "folyamatosan szökell" (vö. Ézs. 58:11 és János 7:38).

SZÖVEG: 4:15-26

15Az asszony erre ezt mondta: "Uram, add nekem azt a vizet, hogy ne szomjazzam meg, és ne kelljen idejárnom meríteni." **16**Jézus így szólt hozzá: "Menj el, hívd a férjedet, és jöjj vissza!" **17**Az asszony így válaszolt: "Nincs férjem." Jézus erre ezt mondta: "Jól mondtad, hogy férjed nincs, **18**mert öt férjed volt, és akivel most élsz, nem férjed: ebben igazat mondtál." **19**Az asszony ekkor így felelt: "Uram, látom, hogy próféta vagy. **20**A mi atyáink ezen a hegyen imádták az Istent, ti pedig azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, ahol Istent imádni kell." **21**Jézus így válaszolt: "Higgy nekem asszony, hogy eljön az óra, amikor nem is ezen a hegyen, nem is Jeruzsálemben imádjátok az Atyát. **22**Ti azt imádjátok, akit nem ismertek, mi azt imádjuk, akit ismerünk, mert az üdvösség a zsidók közül támad. **23**De eljön az óra, és az most van, amikor az igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya is ilyen imádókat keres magának. **24**Az Isten Lélek, és akik imádják őt, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk." **25**Az asszony így felelt: "Tudom, hogy eljön a Messiás, akit Krisztusnak neveznek, és amikor eljön, kijelent nekünk mindent." **26**Jézus ezt mondta neki: "Én vagyok az, aki veled beszélek."

4:15 Az asszony, ugyanúgy, mint Nikodémus, még mindig nagyon fizikális (szó szerinti) módon érti Jézust. Ez még a tanítványokkal kapcsolatban sem volt egy szokatlan dolog. Nagyon sokszor félreértették Jézust, mert nem értették a metaforikus nyelvezetét (vö. 4:31-33; 11:11-13).

4:16 „Menj el, hívd” Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, amit AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD követ.

4:17 „Nincs férjem” Szembesülni kell a bűnnel. Jézus nem néz el semmit de nem is kárhoztat.

4:18 „öt férjed volt” Jézus természetfeletti tudást használ arra, hogy felrázza ezt az asszonyt a fizikai szférából egy szellemi szférába (vö. 1:48).

4:19 „látom, hogy próféta vagy” Az asszony nem értette még meg őt Messiásaként. Ezzel a bókkal próbálta meg elterelni a szót a lényegről, ami nem más, mint az Istennel való kapcsolata (Nikodémus is így tett a 3:2-ben).

Más kommentátorok úgy látják, hogy ez az V. Mózes 18:15-22-ből származó Messiási utalás.

4:20 „a mi atyáink” Ezzel Ábrahámra és Jákóbra utal (vö. I. Mózes 12:7; 33:20).

■ **„ezen a hegyen imádták az Istent”** Ez arra a teológiai vitára utal, hogy hol kell Istent (YHWH-t) imádni. A zsidók a Mórijjá hegyét hangsúlyozták, míg a samaritanusok a Gerizim hegyét.

Napjainkban ez úgy nézne ki, hogy amikor épp bizonyosságot teszünk valakinek, és azok

szeretnék elterelni a figyelmet a Krisztussal való személyes kapcsolatukról, felhoznak teológiai mézesmadzagokat. Az emberek szeretik tanulmányozni a vallást és a filozófiát mindaddig, amíg az személyesen nincs rájuk hatással (vö. 3:19-21).

4:21 „eljön az óra, amikor nem is ezen a hegyen, nem is Jeruzsálemben imádjátok az Atyát.” Minden bizonnyal elég sokkoló kijelentés lehetett az asszony számára ezt hallani, ugyanígy a tanítványainak is. Nem az a lényeg hogy hol, hanem hogy ki!

4:22 „mert az üdvösség a zsidók közül támad” Ez a Messiás származásának megerősítése (vö. I. Mózes 12:2-3; Róma 9:4-5).

4:23 „De eljön az óra, és az most van” Lehetséges, hogy ez a Mal. 1:11-re való utalás, ahol az egyetemes istenimádatról van szó. Nyilvánvaló, hogy Jézus elhozta az örök élet ajándékát élete alatt, ugyanúgy, mint a halála után. Ez a kijelentés visszatükrözi azt a feszültséget, ami a Messiás két eljövetele között feszül. A két zsidó korszak most átfedi egymást. A Lélek Új Korszaka a jelen, mégis a gonosz és a bűn régi korszakában élünk.

■ **„lélekben és igazságban”** A "lélekben" kifejezés olyan imádatról szól, ami helyileg vagy fizikailag nem behatárolható. Az "igazságban" kifejezést a görög világban az elme állapotának kifejezésére használták, míg a héber háttérű jelentése az, hogy hűség vagy megbízhatóság. Lásd a Különleges Téma az Igazságról a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„az Atya”** Elég szokatlan volt Istent Atyának hívni az ÚSZ-ben anélkül, hogy Jézusra utaltunk volna, mint Aki az Ő különleges Fia.

■ **„mert az Atya is ilyen imádókat keres magának”** Isten aktívan keresi az elveszett emberiséget, hogy a sajátja legyen (vö. Ézs. 55; Ezék. 18:23, 32).

4:24 „Az Isten Lélek” Számos olyan rövid mellékmondat van János írásaiban, amik Isten jellemét írják le: (1) Isten a szeretet; (2) Isten a fény; (3) Isten lélek. Ez jelentheti azt, hogy (1) nem fizikai; (2) nincs egy helyhez kötve; (3) nincs az időhöz kötve, vagy (4) mennyei vs. Földi.

4:25 „és amikor eljön, kijelent nekünk mindent” Ez mutatja azt, hogy a szamaritánusok is vártak egy Messiást. Azt is megmutatja, hogy úgy látták a Messiást, mint aki eljön, hogy Isten teljességét kinyilatkoztassa.

4:26 „Én vagyok az, aki veled beszélek” Ez lehet, hogy egy utalás az Ézs. 52:6-ra. Ez egy egyszerű, nyílt megerősítése az Istenségének! Játsszik az "Én Vagyok" kifejezéssel, ami az ÓSZ-ben Isten (YHWH) szövetségi neve volt (vö. II. 3:12,14). Jézus azért használta ezt az ÓSZ-i nevet Istennek, hogy valamilyen módon YHWH önkinyilatkoztatására utaljon, ami látható és nyilvánvaló volt Jézusban (vö. János 8:24,28,58; 13:19; 18:5 hasonlítsd össze az Ézs. 41:4; 43:10; 46:4). Az "Én Vagyok" ezen különleges használatát meg kell különböztetnünk a többi jól ismert "Én Vagyok" kifejezésektől, amiket János használ: 6:35,51; 8:12; 10:7,9,11,14; 11:25; 14:6; 15:1,5, amiket minősítő főnevek követnek.

SZÖVEG: 4:27-30

²⁷Tanítványai éppen ekkor jöttek meg, és csodálkoztak azon, hogy asszonnyal beszél, de mégsem mondta egyikük sem: "Mit akarsz, vagy mit beszélsz vele?" ²⁸Az asszony pedig otthagyta korsóját, elment a városba, és szólt az embereknek: ²⁹"Jöjjetek, lássátok azt az embert, aki megmondott nekem mindent, amit tettem: vajon nem ez-e a Krisztus?" ³⁰Erre azok elindultak a városból, és kimentek hozzá.

4:27 „csodálkoztak azon, hogy asszonnyal beszél” Ezt az ortodox zsidók a kultúrájuk miatt nem tették.

4:28 „Az asszony pedig otthagyta korsóját” Ez annyira gyönyörű szemtanúság, egy történelmi feljegyzés, ami megmutatja ennek az asszonynak a lelkesedését, ahogy visszasietett a faluba, hogy bizonyosságot tegyen (vö. 29-30-as versek).

SZÖVEG: 4:31-38

³¹Közben kérték őt a tanítványai: "Mester, egyél!" ³²Ő pedig azt mondta nekik: "Nekem van eledelem, amit egyem, amiről ti nem tudtok." ³³A tanítványok erre egymást kezdték: "Valaki talán hozott neki enni?" ³⁴Jézus ezt mondta nekik: "Az én eledelem az, hogy teljesítsem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját." ³⁵Vajon nem ti magatok mondjátok-e, hogy még négy hónap, és jön az aratás? Íme, mondom nektek: emeljétek fel a szemeteket, és lássátok meg, hogy a mezők már fehérek az aratásra. ³⁶Az arató jutalmat kap, és begyűjti a termést az örök életre, hogy együtt örüljön a vető és az arató. ³⁷Mert ebben az esetben igaz a közmondás, hogy: más a vető, és más az arató. ³⁸Én elküldtelek titeket, hogy azt arassátok, amiért nem ti fáradtatok: mások fáradoztak érte, ti pedig az ő munkájukba álltatok be."

4:34 „Az én eledelem az, hogy teljesítsem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját” A János 17 világos kijelentése annak, hogy Jézus megértette, mit akar az Atya, hogy tegyen (vö. Márk 10:45; Lukács 19:10; János 6:26).

A kontraszt itt aközött van, hogy Jézus felülről küldetett, Istennek, az Atyának a jelenlétéből, mint az Ő képviselője, hogy kijelentse az Atyát és az Atya munkáját tegye. Egy egy függőleges dualizmus, ami annyira jellemző Jánosra (a fent a lent-tel szemben, a lélek a testtel szemben).

Két különböző kifejezést használ arra, hogy Jézus el lett küldve: (1) *pempó* (4:34; 5:23,24,30,37; 6:38,39,40,44; 7:16,18,28,33; 8:16,18,26,29; 9:4; 12:44,45,49; 14:24; 15:21; 16:5) és az (2) *apostelló* (3:17,24; 5:36,38; 6:29,57; 7:29; 8:42; 10:36; 11:42; 17:3,18,21,23,25; 20:21). Ezek, ahogy a 20:21 is mutatja, egymás szinonimái. Azt is megmutatják, hogy a hívők is el lettek küldve az elveszett világba, mint az Atya képviselői, a megváltás miatt (vö. II. Kor. 5:13-21).

KÜLÖNLEGES TÉMA: ISTEN AKARATA (*theléma*)

JÁNOS EVANGÉLIUMA

- Jézus azért jött, hogy az Atya akaratát tegye (vö. 4:34; 5:30; 6:38)
- hogy az utolsó napon feltámassza azokat, akiket az Atya a Fiúnak adott (vö. 6:39)
- hogy mindenki higgyen a Fiúban (vö. 6:29,40)
- megválaszolt imádság Isten akaratának cselekvésére (vö. 9:31 és I. János 5:14)

AZ EGYÜTTLÁTÓ EVANGÉLIUMOK

- Isten akaratának cselekvése elengedhetetlen (vö. Máté 7:21)
- Isten akaratának cselekvése a személyt Jézus testvérévé teszi (vö. Máté 12:5; Márk 3:35)
- Isten nem akarja, hogy bárki is elveszen (vö. Máté 18:14; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9)
- a Golgota az Atya akarata volt Jézus számára (vö. Máté 26:42; Lukács 22:42)

PÁL LEVELEI

- hogy az összes hívő érettségre jusson és szolgáljon (vö. Róma 12:1-2)
- hogy a hívők megmeneküljenek a gonosz korszakból (vö. Galata 1:4)
- Isten akarata az Ő megváltási terve volt (vö. Ef. 1:5,9,11)

- hogy a hívők megtapasztalják és éljék a Lélekkel telt életet (vö. Ef. 5,17)
- hogy a hívők telve legyenek Isten ismeretével (vö. Kol. 1:9)
- hogy a hívők tökéletesek és teljesek legyenek (vö. Kol. 4:12)
- hogy a hívők megszentelődjenek (vö. I. Thessz. 4:3)
- hogy a hívők hálát adjanak mindenben (vö. I. Thessz. 5:18)

PÉTER LEVELEI

- hogy a hívők a helyes dolgot tegyék (azaz vessék alá magukat a civil hatalmaknak), ezzel hallgattassák el a bolond embereket (vö. I. Péter. 2:15)
- hogy a hívők szenvedjenek (vö. I. Péter 3:17; 4:19)
- hogy a hívők ne éljenek én-központú életet (vö. I. Péter 4:2)

J ÁNOS LEVELEI

- hogy a hívők örökké benne maradjanak (vö. I. János 2:17)
- hogy a hívők kulcsfontosságúak a megválaszolt imákhoz (vö. I. János 5:14)

4:35 „még négy hónap, és (aztán) jön az aratás?” Ez egy metaforikus kifejezés volt arra, hogy megmutassa, hogy most van az ideje a szellemi választásra! Az emberek már Jézus földi élete alatt is a Benne való hit által üdvözültek, s nem csak a feltámadása után.

4:36-38 „más a vető, és más az arató” Ez az igevers a próféták, vagy lehet hogy Keresztelő János szolgálatára utal. Az I. Kor. 3:6-8-ban használja Pál, hogy bemutassa a saját és Apollós szolgálata közötti kapcsolatot.

SZÖVEG: 4:39-42

³⁹Abból a városból pedig a samáriaiak közül sokan hittek benne az asszony szava miatt, aki így tanúskodott: "Megmondott nekem mindent, amit tettem." ⁴⁰Amikor tehát a samáriaiak Jézushoz értek, kérték őt, hogy maradjon náluk. És ott maradt két napig. ⁴¹Az ő szavának sokkal többen hittek, ⁴²az asszonynak pedig meg is mondták: "Már nem a te beszédedért hiszünk, hanem mert magunk hallottuk és tudjuk, hogy valóban ő a világ üdvözítője."

4:39 „a samáriaiak közül sokan hittek benne” János nagyon sok más kifejezéssel együtt használja azt a szót, hogy "hisz": "hinni valamiben" (*en*), "hinni hogy" (*hoti*), és a leggyakrabban a "hinni valamibe" (*eis*) vagy a bizalmat bele helyezni valamibe (vö. 2:11,23; 3:16,18,36; 6:29,35,40; 7:5,31,38,48; 8:30; 9:35,36; 10:42; 11:25,26,45,48; 12:11,37,42,44,46; 14:1,12; 16:9; 17:20). Eredetileg a samáriaiak az asszony bizonyágtétele miatt hittek (39-es vers), de miután személyesen is hallották Jézust, már elfogadták az Ő bizonyágtételét (41-42-es vers). Jézus Izrael elveszett bárányaihoz jött, de az Evangéliuma minden embernek szólt: samáriaiaknak, Szir-föníciaiaknak, nőknek és római katonáknak is (vö. Róma 10:12; I. Kor. 12:13; Gal. 3:28-29; Kol. 3:11). Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

■ **„az asszony szava miatt, aki így tanúskodott”** Isten ennek az eretnek és erkölcstelen asszonynak a bizonyágtételét használta. Az enyémet és a tiédet is tudja használni! Ez az igevers megmutatja a személyes bizonyágtétel jelentőségét. Lásd Különleges Téma: Jézus Szemtanúi az 1:8 alapján.

4:40

NASB, NRSV

„kérték”

NKJV

„sürgették”

TEV, NJB

„kérlelték”

Ez egy elég erőteljes görög kifejezés, amit úgy kellene fordítani, hogy "sürget" vagy "kérlel". Ennek a kifejezésnek az intenzitását lehet látni abból, ahogyan az 47-es versben használja (vö. Lukács 4:38).

4:42 „a világ üdvözítője” Ugyanezt a kifejezést használja az I. János 4:14-ben. Isten szeretetének egyetemes voltára utalva is használják, ami minden ember iránt van benne (vö. I. Tim. 2:6; Zsid. 2:9; I. János 2:2). Az első században ezt a kifejezést gyakran használták a Császárra is. A római üldöztetés oka az volt, hogy a keresztények ezt a megszólítást kizárólag Jézusra kezdték el használni. Ez a megszólítás azt is megmutatja, hogy az ÚSZ-i szerzők hogyan tulajdonították Isten az Atya megszólításait a Fiúnak: Titusz 1:3 – Titusz 1:4; Titusz 2:10 – Titusz 2:13; Titusz 3:4 – Titusz 3:6.

SZÖVEG: 4:43-45

43Két nap múlva pedig elment onnan Galileába, **44**bár maga Jézus tett bizonysgot arról, hogy nincs becsülete a prófétának a saját hazájában. **45**Mégis, amikor Galileába érkezett, befogadták őt azok a galileaiak, akik látták mindazt, amit Jeruzsálemben tett az ünnepen, mivel ők is ott voltak.

4:43 Ez a vers megmutatja, hogy Jézus sokkal szabadabban és sokkal gyakrabban mozgott Júdea és Galilea között, mint ahogyan azt az Együttlátó Evangéliumokból feltételezni lehetne.

4:44 Ez egy nagyon szokatlan vers, Lehet hogy ez arra a galileai szolgálatra utal, amit épp most akart elkezdni (vö. 4:3). Ugyanezt a példabeszédet találjuk a Máté 13:57-ben; a Márk 6:4-ben és a Lukács 4:24-ben is. Az Együttlátó Evangéliumokban ez Galileára utal, de itt Júdeára.

4:45 „befogadták őt azok a galileaiak” Már megismerhették Jézus tanításait és csodáit egy korábbi jeruzsálemi Páska alkalmával történt látogatása során. Ez arra utal, hogy megbíztak Jézusban, mint Isten Messiásában (vö. 1:12) legalábbis valamilyen szinten biztosan (vö. 48-as vers).

SZÖVEG: 4:46-54

46Azután ismét a galileai Kánába ment, ahol a vizet borrrá változtatta. Kapernaumban pedig volt egy királyi tisztviselő, akinek betegen feküdt a fia. **47**Amikor meghallotta, hogy Jézus megérkezett Júdeából Galileába, elment hozzá, és kérte, hogy jöjjön és gyógyítsa meg a fiát, mert halálán van. **48**Erre Jézus ezt mondta neki: "Ha nem láttok jeleket és csodákat, nem hisztek." **49**A királyi tisztviselő újra kérte őt: "Uram, jöjj, mielőtt meghal a gyermekem." **50**Jézus erre így válaszolt: "Menj el, a te fiad él." Hitt az ember a szónak, amelyet Jézus mondott neki, és elindult. **51**Még útban volt hazafelé, amikor szembejöttek vele a szolgálai a hírrel, hogy a gyermeke él. **52**Ekkor megkérdezte tőlük, hány órákor lett jobban. Azt mondták neki, hogy tegnap délután egy órákor hagyta el a láb. **53**Megállapította tehát az apa, hogy éppen abban az órában, amelyben ezt mondta neki Jézus: "A te fiad él." És hitt ő, valamint egész háza népe. **54**Ezt pedig második jelként tette Jézus, miután megérkezett Júdeából Galileába.

4:46

NASB, NRSV

NJB

„királyi tisztviselő”

NKJV

„egy bizonyos nemes ember”

TEV

„kormányzati tisztviselő”

Olyan kormányzati tisztviselő volt, aki Heródes családját szolgálta.

4:48 „Ha nem láttok jeleket és csodákat (ti emberek), (egyszerűen) nem hisztek.” (a zárójelbe tett szavak az eredeti szövegben vannak benne. A ford. megjegy.) Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT erős DUPLATAGADÁSSAL. Jézus itt az emberek szót TÖBBESSZÁMBAN használta. A zsidók jeleket vártak (vö. 2:18; 6:2,30; Máté 12:38; 16:1). De Heródes eme szolgálja hitt, mielőtt csodát látott volna.

4:50 Ez az igevers jól megragadja János evangéliumának lényegét: higgy Jézusban, higgy a szavának, higgy a cselekedeteiben, higgy a személyében! Ennek az embernek a hitét megerősítette az a fajta hit, ami hisz Benne, anélkül, hogy látná Jézus ígérését.

4:53 „És hitt ő, valamint egész háza népe” Ez az első azok közül a feljegyzések közül, amik arról tesznek tanúságot, hogy egy ember hite az egész családot megérintette: Kornéliusz (Apcsel. 10:44-48; Lídia (Apcsel. 16:15); a Fillipibeli börtönőr (Apcsel. 16:31-34); Kriszpusz (Apcsel. 18:8); és Sztefanász (I. Kor 1:16). Nagyon sok vita szólt már ezekről a családi megtérésekről, de azt kell, hogy mondjuk, hogy minden családtagnak személyesen magának kellett elfogadnia Jézust. Az is igaz, hogy a saját életünkben jelentőséggel bíró személyek is hatással vannak a mi döntéseinkre.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért hagyta el Jézus Júdea területét?
2. János római vagy zsidó időszámítást használ?
3. Miért olyan fontos az, hogy Jézus a samáriai asszonnyal beszél?
4. A 20-as vers milyen hatással van mai felekezetek közötti kapcsolatra?
5. Magyarázd meg azt a meghökkentő kijelentést, amit Jézus a 26-os versben tesz.
6. A galileaiak igaz hitet gyakoroltak?

JÁNOS 5

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS4	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Gyógyítás a Tónál	Egy Embert Meggyógyítottak a Betesda Tavánál	A Béna Ember Meggyógyítása Szombat napon	Gyógyítás a Tónál	A Beteg Ember Gyógyulása a Betesda Tavánál
5:1-9a	5:1-15	5:1 5:2-9a	5:1-6 5:7 5:8-9a	5:1-9a
5:9b-18		5:9b-18	5:9b-10 5:11 5:12 5:13 5:14 5:15-17 5:18	5:9b-18
A Fiú Hatalma	Tiszteld az Atyát és a Fiút 5:16-23	Jézus Istennel Való Kapcsolata	A Fiú Hatalma	
5:19-29	Élet és Ítélet a Fiú Által 5:24-30	5:19-24 5:25-29	5:19-23 5:24-29	5:19-47
5:30		Bizonyíték Jézus Istennel Való Kapcsolatára 5:30	Jézus Szentanúii 5:30	
Jézus Szentanúii	A Négyszeres Szentanúii			
5:31-40	5:31-47	5:31-38 Jézus Megdorgálja Azokat, Akik Elutasítják Ajánlatát 5:39-47	5:31-40	
5:41-47			5:41-47	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 5: 1-9a

¹Ezek után ünnepük volt a zsidóknak, és felment Jézus Jeruzsálembe. ²Jeruzsálemben a Juh-kapunál van egy medence, amelyet héberül Betesdának neveznek. Ennek öt oszlopcsarnoka van. ³A betegek, vakok, sánták, sorvadásosak tömege feküdt ezekben (és várták a víz megmozdulását. ⁴Mert az Úr angyala időnként leszállt a medencére, és felkavarta a vizet: aki elsőnek lépett bele a víz felkavarása után, egészséges lett, bármilyen betegségben is szenvedett). ⁵Volt ott egy ember, aki harmincnyolc éve szenvedett betegségében. ⁶Amikor látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már milyen hosszú ideje, megkérdezte tőle: "Akarsz-e meggyógyulni?" ⁷A beteg így válaszolt neki: "Uram, nincs emberem, hogy amint felkavarodik a víz, beemeljen a medencébe: amíg én megyek, más lép be előttem." ⁸Jézus azt mondta neki: "Kelj fel, vedd az ágyadat és járj!" ⁹És azonnal egészséges lett ez az ember, felvette az ágyát, és járt.

5:1 „ünnepük” Néhány régi görög unciális kézirat, \aleph és a C "az ünnep"-ként fordítja, de a legtöbb kéziratban "egy ünnep" szerepel (P⁶⁶, P⁷⁵, A, B, és a D). Három olyan évenkénti ünnep volt, amin a zsidó férfiaknak kötelező volt megjeleníteniük (vö. III. Mózes 23): (1) Páska; (2) Pünkösöd és (3) a Sátoros ünnep. Ha ez a Páskára utal, akkor Jézus nyilvános szolgálata négy év volt, nem három (vö. 2:13,23; 6:4; 12:1). Hagyományosan azt tartják, hogy Jézusnak három éves nyilvános szolgálata volt, miután János megkeresztelte. A János Evangéliumában megemlített Páskák száma miatt ezt nem lehet pontosan megállapítani.

5:2 „a Juh-kapunál” A "Juh-kapu" Jeruzsálem északkeleti falán volt. Nehémiásnál olvashatunk róla, amikor újra felszentelik és felépítik a város falait (vö. Neh. 3:1,32; 12:39).

NASB, NKJV	„egy medence, amelyet héberül Betesdának neveznek”
NRSV	„amit héberül Bet-sada-nak hívnak”
TEV	„héberül Betsadának hívják”
NJB	„Héberül Betesdának hívják”

Számos módon használják ennek a helységnek a nevét. Jozefusz is a héber néven hívta "Betsadának", ami Jeruzsálem ezen részének a neve volt. "Betsaidának" is hívják a görög kéziratokban. A Qumrani tekercsek "Betesdának" hívták, ami azt jelenti: "a kegyelem háza" vagy a "kétforrás háza". Ma Szent Anna tavának hívják.

5:4 Ez a vers egy későbbi írástudó megjegyzése, ami azt próbálja meg elmagyarázni, hogy (1) miért volt ott az összes beteg; (2) miért volt ott ez az ember olyan sokáig; és (3) miért szerette volna, ha valaki beviszi őt a vízbe, 7-es vers. Nyilvánvalóan ez egy zsidó népi mese. Nem volt János Evangéliumának eredeti része. Bizonyítékok erre az erőteljes hangú megállapításra: (1) nem szerepel a kéziratokban P⁶⁶, P⁷⁵, \aleph , B, C*, D; (2) további több mint húsz görög kéziratban csillaggal van megjelölve, azt jelölendő, hogy nem gondolták ezt a rész eredetinek; (3) ebben a rövid versben számos nem Jánosi kifejezés van. Számos korai görög kéziratban szerepel, A, C³, K és L. Továbbá szerepel a Diatessaronban (kb. Kr. u. 180) és Tertullianusz írásaiban is (Kr. u. 200), Ambrose, Chrysostomés Cyril írásaiban is. Ez a régi eredetét mutatja, nem pedig azt, hogy része volt az

eredeti ihletett Evangéliumnak. Szerepel a KJV, NASB (1995-ös kiadásában) és a NKJV fordításokban, de kihagyta az NRSV és az NIV fordítás.

5:5 Az, hogy pontosan miért ezt az embert választotta Jézus, nem tudjuk. Kevés hitet tett ez a helyzet szükségessé ennek az embernek a részéről. Nyilvánvalóan Jézus a zsidó vezetőkkel való konfrontáció lehetőségét kereste. Ez lehetőséget adott a számára, hogy megerősítse a Messiási cím Magának tulajdonítását. Az eszkatalogikus igeszakasz az Ézs. 35:6-ból lehet, hogy kapcsolódik ehhez a Messiási gyógyításhoz.

5:8 „**Kelj fel, vedd az ágyadat és járj!**” Ez a mondat valójában parancsok sora: (1) egy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS; amit (2) egy AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÁS követ; és (3) aztán megint egy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS.

Az ágy amit itt említ egy ruhákból összeállított párna-szerűség volt, amit a szegények használtak alvásra. Ezeknek a beteg, sánta, bénult emberek számára a nap során ülőpárnaként is szolgálhatott (vö. Márk 2:4,9,11,12; 6:55; Apcsel. 9:33).

SZÖVEG: 5:9b-18

Aznap pedig szombat volt. ¹⁰A zsidók ekkor így szóltak a meggyógyított emberhez: "Szombat van, nem szabad felvenned az ágyadat." ¹¹Ő így válaszolt nekik: "Aki meggyógyított, az mondta nekem: Vedd az ágyadat, és járj!" ¹²Megkérdezték tőle: "Ki az az ember, aki azt mondta neked: Vedd fel és járj!?" ¹³De a meggyógyított ember nem tudta, hogy ki az, mert Jézus félrehúzódott az ott tartózkodó sokaság miatt. ¹⁴Ezek után találkozott vele Jézus a templomban, és ezt mondta neki: "Íme, meggyógyultál, többé ne vétezz, hogy valami rosszabb ne történjék veled." ¹⁵Elment ez az ember, és megmondta a zsidóknak, hogy Jézus az, aki meggyógyította. ¹⁶A zsidók ezért üldözni kezdték Jézust, mert szombaton tette ezt. ¹⁷Jézus így szólt hozzájuk: "Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom." ¹⁸Ezért azután a zsidók még inkább meg akarták ölni, mert nemcsak megtörte a szombatot, hanem saját Atyjának is nevezte Istent, és így egyenlővé tette magát az Istennel.

5:9b „**Aznap pedig szombat volt.**” A zsidó vezetők nem is örvendeztek azon, hogy ez az ember meggyógyult, hanem megsértődtek azon, hogy Jézus megszegte a Szájhagyományt (amit később a Talmudban tettek szabályokká), ami a Szombattal volt kapcsolatos (vö. 16,18-as vers; Máté 7:1-23).

Jézus Szombaton való gyógyítását kétféle módon magyarázhatjuk (1) minden nap gyógyított, de ellentétek alakulhattak ki a szombati gyógyítással kapcsolatban, vagy (2) azért választotta ezt az esetet, hogy ellentétet szítson, ami lehetőséget ad számára, hogy a vallási vezetőket teológiai témában vitára indítsa.

Jézus gyakran gyógyított Szombaton (vö. Máté 12:9-14; Márk 1:29-31; 3:1-6; Lukács 6:6-11; 14:1-6; János 5:9-18; 9:14). Jézus még démonokat is űzött ki Szombaton (vö. Márk 1:21-28; Lukács 13:-17). Jézus megvédte a tanítványait, amikor Szombaton ettek (vö. Máté 12:1-8; Márk 2:23-28; Lukács 6:6-15). Olyan beszélgetéseket kezdeményezett a Zsinagógában, ami ellentétes volt a Szombattal (vö. Lukács 4:16-30; János 7:14-24).

5:13 „**Jézus félrehúzódott**” Szó szerint ez azt jelenti, hogy "az egyik oldalra hajtotta a fejét". Jézus teljesen úgy nézett ki, amint egy normális zsidó abban az időben. Beleolvadt a tömegbe.

5:14

NASB, NRSV,

NJB

„többé ne vétkezz”

NKJV

„ne vétkezz többé”

TEV

„hagyd abba a vétkezést”

Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS NEGATÍV ELŐSZÓVAL, ami gyakran jelentette azt, hogy egy olyan cselekedetet kell abbahagyni, ami már folyamatban volt, de ebben a szöveggörnyezetben ez nem valószínű, hogy így volt. Az első században a zsidó teológusok úgy tekintettek a betegségekre, hogy az a bűnnel volt összefüggésben (vö. Jakab 5:14-15). Ez nem magyaráz meg minden betegséget, ami abból is kitűnik, ahogy Jézus bánt a vakon született emberrel (vö. János 9), és a Lukács 13:1-4-ben lejegyzett szavaiból.

Jézus még mindig ennek az embernek a szellemi életével foglalkozott. A cselekedeteink igenis megmutatják a szívünket és hitünket. A Bibliai hit objektív és szubjektív is egyszerre, hit és cselekedet egyszerre.

Manapság nagyon nagy az egyházban a hangsúly a fizikai gyógyuláson. Az bizonyos, hogy Isten ma is gyógyít. De az isteni gyógyulásnak az kell hogy legyen a következménye, hogy a szellemi élet, az életstílus és a fontossági sorrend megváltozik. Egy jó kérdés így hangzik: "Miért akarsz meggyógyulni?"

5:15 „Elment ez az ember, és megmondta a zsidóknak” A pontos motivációja nem ismert annak, hogy miért informálta a zsidó hatóságokat, de úgy tűnik, hogy egy meggondolatlan, jelentéktelen tett volt, ami azt mutatja, hogy a gyógyulás nem mindig kezdődött hittel, vagy nem végződött azzal.

5:17 „Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.” Itt mind a két mellékmondat JELENIDEJŰ MIDDLE (tagadó vagy bizonyító) KIJELENTŐMÓDBAN van. Jézus azt állítja, hogy Isten még egy napot sem pihen, és Ő sem. Ez valószínűleg annak a megerősítése, hogy Jézus megértette az Atyával való különleges kapcsolatát (vö. 19-29-es versek).

A zsidó monoteizmus fogalma (vö. V. Mózes 6:4) abban fejeződött ki, hogy "egy az okozó", ami megmagyarázza az ebben a világban történő eseményeket (vö. Bírák 9:23; Jób 2:10; Préd. 7:14; Ézs. 45:7; 59:16; Jer. Sir. 3:33-38; Ámós 3:6). Minden cselekedet végső soron az egy igaz Isten cselekedete. Amikor Jézus Isten cselekedeteinek a világban való kettős működését erősítette meg, akkor az isteni okozati viszonyban lévő kettős működést erősítette meg. Ez a Szentháromság bonyolult problémája. Egy Isten, de három személyi megnyilvánulás (vö. Máté 3:16-17; 28:19; János 14:26; Apcsel. 2:33-34; Róma 8:9-10; I. Kor. 12:4-5; II. Kor. 1:21-22; 13:14; Gal. 4:4; Ef. 1:3-14; 2:18; 4:4-6; Titusz 3:4-6; I. Péter 1:2).

5:18 „Ezért azután a zsidók még inkább meg akarták ölni” Két oka volt, amiért a zsidók meg akarták ölni Jézust: (1) nyilvánosan megszegte a Szájhagyományt (a Talmudot) a Szombattal kapcsolatban; és (2) az állításai megmutatják, hogy értették, hogy Ő azt hirdeti, hogy egyenlő Istennel (vö. 8:58-59; 10:33; 19:7).

SZÖVEG: 5:19-23

¹⁹Megszólalt tehát Jézus, és ezeket mondta nekik: "Bizony, bizony, mondom néktek: a Fiú önmagától semmit sem tehet, csak ha látja, hogy mit tesz az Atya; mert amit ő tesz, azt teszi a Fiú is, hozzá hasonló módon. ²⁰Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat neki, amit ő tesz. Sőt még nagyobb feladatokat is fog rábízni, hogy ti csodálkozzatok. ²¹Mert ahogy az Atya feltámasztja a halottakat, és életre kelti őket, úgy a Fiú is életre kelti azokat, akiket akar. ²²Az Atya nem is ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta át, ²³hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, ahogyan az Atyát tisztelik. Aki nem tiszteli a Fiút, az nem tiszteli az Atyát sem, aki őt elküldte.

5:19,24,25 „Bizony, bizony” Ez szó szerint azt jelenti, hogy "Ámen, ámen". Az "ámen" kifejezés egy átírás a héberből. Eredetileg azt jelentette, hogy megbízhatóság. A használatba egy igazság megerősítéseként került be. Úgy tudjuk, hogy Jézus volt az egyetlen, aki ezt a kifejezést a mondat elején használta. Arra használta, hogy jelentőségteljes állítást vezessen be. János az egyetlen, aki feljegyzte, hogy ezt a kifejezést duplán használta.

5:19 „a Fiú” A következő versekben a Fiú szó ismétlésének teológiai jelentősége van. Ebben a rövid szövegrészben nyolc alkalommal fordul elő. Azt mutatja, hogy Jézus milyen különleges módon értette az Atyával való kapcsolatát, és tükrözi a következő címeket: "az Emberfia" és az "Isten Fia".

■ **„Fiú önmagától semmit sem tehet”** Ahogyan gyakran igaz, úgy az ÚSZ is Jézust paradox kifejezésekkel mutatja be. Néhány helyen azt mondja, hogy Ő egy az Atyával (vö. 1:1; 5:18; 10:30,34-38; 14:9-10; 20:28); néhány helyen különálló az Atyától (vö. 1:2,14,18; 5:19-23; 8:28; 10:25,29; 14:10,11,12,13,16; 17:1-2), sőt, néha teljesen alárendelteként mutatja be (vö. 5:20,30; 8:28; 12:49; 14:28; 15:10, 19-24; 17:8). Lehetséges, hogy ez azért van, hogy megmutassa Jézus teljes istenségét, de az istenség különálló, megkülönböztetett manifesztációját is.

Ezzel ellentétben a John Raymond E. Brown által szerkesztett kommentárban, *The Jerome Biblical Commentary*, egy nagyon jó érvet mutat:

„Az alárendeltségére való burkolt célzást nem szabad elmozdítanunk Jézus szavainak aláadásával, hogy a szavai csakis az emberi természetére vonatkoznak... Ezzel elmulasztanánk egy nagyon jó érvet a Jánosi Krisztológiából. Inkább azt jelentheti, hogy Jézus egy abszolút harmóniát bizonygat, ami az Atya és a Fiú között van, ami természetesen radikális módon követeli meg azt, hogy a természetük egyezzen; ugyanez a folyamat használatos a 16:12-ben, hogy a Szentlélekre és a Fiúra utaljon. De ebben az Evangéliumban sehol sem találjuk azt, hogy a Szentháromság egy absztrakt teológia feltevése lenne; ahogyan ezt mindig is megközelítik a szoteriológiához (az üdvösséggel foglalkozó teológia) tartozó fontosságának álláspontjából” (434. oldal).

■ **„csak ha látja, hogy mit tesz az Atya”** Az emberiség soha sem látta az Atyát (vö. 37-es vers), de az Fiú azt mondja, hogy Ő intim, személyes, jelenidejű ismerettel rendelkezik Róla (vö. 1:1-3).

■ **„mert amit ő tesz, azt teszi a Fiú is, hozzá hasonló módon”** Jézus cselekedeteiből és tanításaiból az emberek tisztán látják a láthatatlan Istent (vö. Kol. 1:15; Zsid. 1:3).

5:20 „Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat neki, amit ő tesz” Ennek a két részből álló mondatnak mind a két része JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓDBAN van, ami folyamatban lévő cselekvésről beszél. Ez itt a görög, szeretetet jelentő kifejezés, a *phileó*. Lehet, hogy az *agapeó* kifejezést vártuk volna, mint a 3:35-ben is. Ez a két szó a szeretetre egymás szinonimái voltak a Koine Görögben.

■ **„nagyobb feladatokat”** A szövegösszefüggésben ez a halottak feltámasztására utal (21,25-26-os versek) és az ítélet kivitelezésére (22,27-es versek).

5:21 „Mert ahogy az Atya feltámasztja a halottakat ... úgy a Fiú is életre kelti” Az ÓSZ-ben YHWH az egyetlen aki életet tud adni (vö. V. Mózes 32:39). A tény, hogy Jézus képes feltámasztani a halottakat, az egyenlő azzal a kijelentéssel, hogy Ő egyenlő YHWH-val (vö. 26-os vers).

Jézus most is ad örök életet (vö. II. Kor. 5:17; Kol. 1:13), ami az új korszakban lévő élet fizikai manifesztációjához kapcsolódik, 26-os vers (vö. I. Thessz. 4:13-18). Úgy tűnik, hogy János Jézussal való hosszan tartó kapcsolata személyes szinten alapszik, míg ott van a jövőbeli közös esemény (mind az ítélet és az üdvösség is).

5:22 Az erős DUPLA TAGADÁS és a BEFEJEZETT IDEJŰ IGE kihangsúlyozza azt a tényt, hogy az ítélet a Fiúnak adatott (vö. 5:27; 9:39; Apcsel. 10:42; 17:31; II. Tim. 4:1; I. Pét. 4:5). A nyilvánvaló paradoxont e között a vers és a János 13:17 között az a tény magyarázza, hogy Jézus ezekben az "utolsó napokban" senkit sem ítél el, hanem az emberek saját magukat ítélik el azáltal, ahogyan Jézus Krisztusra reagálnak. Jézus eszkatalogikus ítélete (a nemhívókra vonatkozva) arra alapozódik, hogy a személy elfogadta vagy elutasította-e Öt.

5:23 „**hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút**” A mindent magában foglaló "mindenki" kifejezés lehet hogy egy eszkatalogikus ítéletre utal (vö. Fil. 2:9-11).

■ **„Aki nem tiszteli a Fiút, az nem tiszteli az Atyát sem, aki őt elküldte”** Ez az állítás nagyon hasonló ahhoz, ami az I. János 5:12-ben van. Senki sem ismerheti Istent, aki nem ismeri az Ő Fiát, és fordítva is igaz, senki sem tisztelheti vagy dicsérheti az Atyát, aki nem ismeri vagy nem dicséri a Fiút!

SZÖVEG: 5:24-29

24Bizony, bizony, mondom néktek: aki hallja az én igémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe. **25**Bizony, bizony, mondom néktek, hogy eljön az óra, és az most van, amikor a halottak hallják az Isten Fiának a hangját, és akik meghallották, élni fognak. **26**Mert ahogyan az Atyának van önmagában élete, úgy a Fiúnak is megadta, hogy élete legyen önmagában. **27**Sőt arra is adott neki hatalmat, hogy ítéletet tartson, mert ő az Emberfia. **28**Ne csodálkozzatok ezen, mert eljön az óra, amelyben mindazok, akik a sírban vannak, meghallják az ő hangját, **29**és kijönnek. Akik a jót tették, az életre támadnak fel; akik pedig a rosszat cselekedték, az ítéletre támadnak fel.

5:24 „**Bizony, bizony**” János egyedülálló kettőzése (vö. 25-ös vers) Jézus ezen szavainak azt jellemzi, hogy jelentőségteljes állításokat vezet be. Lásd az 1:51-es versen alapuló jegyzetet.

■ **„aki hallja az én igémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van”** Mind a három mellékmondat JELENIDEJŰ AKTÍV IGE. Ez annak a hangsúlyozása, hogy az Atyában való hit a Fiúban való hitben gyakorolandó (vö. I. János 5:9-12). Az Együttlátó Evangéliumokban az örök élet gyakran egy jövőbeli esemény, amit hit által remélni kell, de a János Evangéliumában ez jellemzően jelenidejű valóság. Lehetséges, hogy az a kifejezés, hogy "hallja" a héber *shema* kifejezést tükrözi, ami azt jelentette, hogy "hallani, úgy mint engedelmessé válni" (vö. V. Mózes 6:4).

KÜLÖNLEGES TÉMA: KIKÜLD (APOSTELLÓ)

Ez egy elég gyakori kifejezés az "kiküldeni" kifejezésre (pl. *apostelló*). Ennek a kifejezésnek számos teológiai használata létezik.

- A. A rabbiak használták ezt a kifejezést, amikor valaki elhívatott és kiküldetett valaki más hivatalos képviselőjeként, olyasmint jelent, mint a "nagykövet" kifejezés (vö. II. Kor. 5:20).
- B. Az Evangéliumok gyakran használják ezt a kifejezést arra, hogy Jézus elküldetett az Atya által. Jánosnál ez a kifejezés Messiási felhangot kap (vö. Máté 10:40; 15:24; Márk 9:37; Lukács 9:48; és leginkább Jánosnál: 4:34; 5:24,30,36,37,38; 6:29,38,39,40,57; 7:29; 8:42; 10:36; 11:42; 17:3,8,18,21,23,25; 20:21). Használják arra is, amikor Jézus küldi el a híveket (vö. János 17:18; 20:21)
- C. Az ÚSZ-ben a tanítványokra használja

1. a tizenkét eredeti tanítvány belső köre (vö. Lukács 6:13; Apcsel. 1:21-22)
 2. az apostoli segítők és munkatársak különleges csoportja
 - a. Barnabás (vö. Apcsel. 14:4,14)
 - b. Andronikosz és Juniász (vö. Róm. 16:7)
 - c. Apollós (vö. I. Kor. 4:6-9)
 - d. Jakab, az Úr testvére (vö. Gal. 1:19)
 - e. Szilvánusz és Timóteus (vö. I. Thessz. 3:6)
 - f. valószínűleg Titusz (vö. II. Kor. 8:23)
 - g. valószínűleg Epafroditosz (vö. Fil. 2:25)
 3. folyamatosan jelenlévő ajándék a gyülekezetben (vö. I. Kor. 12:28-29; Ef. 4:11)
- D. Pál ezt a címet használja saját magára nézve a legtöbb levelében, hogy az Isten által adatott hatalmát megerősítse, mint Krisztus képviselője (vö. Róm. 1:1; I. Kor. 1:1; II. Kor. 1:1; Gal. 1:1; Ef. 1:1; Kol. 1:1; I. Tim. 1:1; II. Tim. 1:1; Titusz 1:1).

■ **„aki elküldött engem”** Az itt szereplő ige, az *apostello* (AORISZT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV) a gyökere az "apostol" szónak (vö. 36-37-es vers). A rabbik használták arra, hogy "valaki, akit hivatalos képviselőként jelöltek ki egy megbízatásra". Ezt a kifejezést gyakran használja a János Evangéliuma arra, hogy az Atya elküldi a Fiát, mint az Ő képviselője. Lásd a 4:34 jegyzetét.

■ **„hanem átment a halálból az életbe”** BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓDBAN van; ami azt jelenti, hogy ami a múltban történt az most létezik. Isten Királysága jelenidejű, mégis jövőbeli, ugyanígy az örök élet is (vö. 25-26-os vers). A 25-ös vers erőteljes állítása annak, hogy a királyság jelenlévő!

5:25 „amikor a halottak hallják az Isten Fiának a hangját” A25-ös vers a szellemileg halottakról szól; a 29-es vers az összes fizikailag halottról szól. A Biblia háromféle halálról szól: (1) szellemi halál (vö. I. Mózes 3); (2) fizikai halál (vö. I. Mózes 5); és az (3) örök halál (vö. Ef. 2:2; Jel. 2:11; 20:6, 14) vagy a tűz tava, a pokol (*Gehenna*).

Nagyon ritka használata ez az "Isten Fia" kifejezésnek. Az egyik oka annak, hogy nem használták többször ezt a kifejezést az volt, hogy a görög vallási szempontból az istenek (Olympus hegyen) asszonyokat vettek feleségül, vagy szeretőnek. Jézus státusza, mint Isten Fia nem tükröz semmilyen szexuális nemzést, vagy időbeli folyamatot, hanem egy intim kapcsolatot. Ez egy zsidó családi jellegű metafora. Jézus megerősíti az istenségét ezek előtt a zsidó vezetők előtt, mégpedig nagyon világos és jellegzetes módon azáltal, hogy ÓSZ-i fogalomkört használ (5:21,26).

5:26 „Mert ahogyan az Atyának van önmagában élete” Ez gyakorlatilag a II. Mózes 3:14-ben előforduló YHWH kifejezésnek a jelentése. Isten szövetségi nevének ez a formája a héber "lenni" igenek a MŰVELTETŐ FOLMÁJA. Azt jelenti, hogy az örökké élő, egyetlen élő.

■ **„úgy a Fiúnak is megadta, hogy élete legyen önmagában”** Ez egy nagyon erős megerősítése Jézus istenségének (vö. 1:4; I. János 5:11).

5:27 Amiért Jézus képes igazságosan ítélni, az azért van, mert Ő teljesen Isten, de ugyanúgy teljesen ember is. Nincs határozott NÉVELŐ abban a kifejezésben, hogy "Isten Fia" (vö. Ezék. 2:1 és Zsolt. 8:4). Teljesen ismert minket (vö. Zsid. 4:15); és teljesen ismeri Istent (vö. 1:18; 5:30).

5:28 „Ne csodálkozzatok ezen” Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓDÚ mondat TAGADÓSZÓCSKÁVAL, ami általában azt jelentette, hogy egy olyan cselekedetet kell abbahagyni, ami már folyamatban volt. Amennyire sokkolóak voltak Jézus korábbi szavai ezekhez a zsidó vezetőkhez, ugyanígy a következő kijelentése is teljesen sokkolni fogja őket.

■ „mindazok, akik a sírban vannak, meghallják az ő hangját” Úgy tűnik, hogy ez a Messiás kiáltására utal, ami a második eljövételkor fog megtörténni (vö. I. Thessz. 4:16). De ez nem tagadja a II. Kor. 5:8 igazságát. Hanem inkább a Fiú egyetemes ítéletét és hatalmát állítja.

Ennek a szövegkörnyezetnek több része is utal az itt és most valóságként megélt szellemi életre (felismert eszkatalógia). De ez a kifejezés egy vég-időkre utaló jövőbeli eszkatalógikus eseményről is beszél. Ez a feszültség, ami az Isten Királyságára jellemző már de még nem között feszül, nagyon jellemzi Jézus tanításait az Együttlátókban, de különösen is a János evangéliumában.

5:29 A Biblia beszél a gonoszok és az igazak feltámadásáról is (vö. Dán. 12:2; Máté 25:46; Apcsel. 24:15). A legtöbb ígerész viszont csak az igazak feltámadását hangsúlyozza (vö. Jób 19:23-29; Ézs. 26:19; János 6:39-40,44,54; 11:24-25; I. Kor. 15:50-58).

Ezzel nem a cselekedeteken alapuló ítéletre utal, hanem inkább arra, hogy az ítélet a hívő életstílusán fog alapulni (vö. Máté 25:31-46; Gal. 5:16-21). Van egy általános alapelv Isten Igéjében és világában, ami az, hogy az emberek azt aratják, amit vetnek (vö. Péld. 11:24-25; Gal. 6:6). Vagy egy ÓSZ-i idézetbe helyezve, "Isten az embereket tetteik szerint jutalmazza meg" (vö. 62:12; 28:4; Jób 34:15; Péld. 24:12; Máté 16:27; Róma 2:6-8; I. Kor. 3:8; II. Kor. 5:10; Ef. 6:8 és Kol. 3:25).

SZÖVEG: 5:30

30Én önmagamtól nem tehetek semmit: ahogyan tőle hallom, úgy ítélek; és az én ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak az akaratát, aki elküldött engem."

5:30 Jézus, a testet öltött Isten Igéje alárendelte magát az Atyának. Az alárendeltség ugyanilyen erős hangsúlyozása a 19-es versben is előfordul ("a Fiú nem tehet semmit"). Ez nem azt jelenti, hogy a Fiú alsóbbrendű lenne, hanem azt, hogy a Szentháromság a megváltás munkáját a három személy között, Atya, Fiú, Lélek, megosztja.

SZÖVEG: 5:31-47

31"Ha én magamról tennék bizonytságot, az én bizonytságtételelem nem volna igaz. **32**Más az, aki bizonytságot tesz énrolam, és tudom, hogy igaz az a bizonytságtétel, amellyel rólam tanúskodik. **33**Ti elküldtetek Jánoshoz, és ő bizonytságot tett az igazságról. **34**Én azonban nem embertől kapom a bizonytságtételt, hanem azért mondom ezeket, hogy ti üdvözljétek. **35**Ő volt az égő és világító fáklya, de ti csak egy ideig akartatok az ő világosságában örvezdeni. **36**Nekem azonban Jánosénál nagyobb bizonytságtételelem van. Mert a feladatok, amelyeket az Atya rám bízott, hogy teljesítsem azokat, tehát azok a cselekedetek, amelyeket elvégzek: maguk tesznek bizonytságot arról, hogy engem az Atya küldött el. **37**De az Atya is, aki elküldött engem, bizonytságot tett rólam. Az ő hangját nem hallottátok soha, arcát sem láttátok, **38**és az igéje sincs meg bennetek maradandóan, mert abban, akit ő elküldött, nem hisztetek. **39**Ti azért kutatjátok az Írásokat, mert azt gondoljátok, hogy azokban van az örök életetek: pedig azok rólam tesznek bizonytságot, **40**és mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen. **41**Én nem fogadok el dicsőséget emberektől, **42**rólatok viszont tudom, hogy nincs meg bennetek az Isten szeretete. **43**Én az Atyám nevében jöttem, mégsem fogadtatok be; ha más a maga nevében jön, azt befogadjátok. **44**Hogyan tudátok hinni ti, akik egymástól fogadtok el dicsőséget, de azt a dicsőséget, amely az egy Istentől van, nem keresitek? **45**Ne gondoljátok, hogy én foglak vádolni benneteket az Atyánál. Van, aki vádol benneteket: Mózes, akiben ti reménykedtek. **46**Mert ha hinnétek Mózesnek, hinnétek

nekem: mert énrólam írt ő. ⁴⁷Ha pedig az ő írásainak nem hisztek, akkor az én beszédeimnek hogyan hinnétek?"

5:31 Az ÓSZ-ben két tanú volt szükséges ahhoz, hogy egy ügyet megerősítsenek (vö. IV. Mózes 35:30, V. Mózes 19:15). Ebben a szövegösszefüggésben Jézus öt tanút sorol fel Maga mellett: (1) az Atya (32,37-es versek); (2) Keresztelő János (33-as vers, vö. 1:19-51); (3) Jézus saját cselekedetei (vö. 36-os vers); (4) az Írások (vö. 39-es vers); és (5) Mózes (vö. 46-os vers) ami az V. Mózes 18:15-22-re utal.

■ **„ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami egy lehetséges tettről beszél.

■ **„az én bizonyágtételem nem volna igaz”** Úgy tűnhet, hogy ez ellentmondásban van a 8:14-gyel. A szövegkörnyezet megmutatja, hogy ezek az mondatok különböző háttérrel rendelkeznek. Itt Jézus megmutatja, hogy mennyi más minden is tanúskodik mellette, de a 8:14-ben azt állítja, hogy egyedül a Sajat tanúsága az, ami szükséges!

5:32 „Más az, aki bizonyágot tesz énrólam” Ezzel Istenre, az Atyára utal (vö. I. János 5:9), amiatt, hogy az *allos* kifejezést használja, ami azt jelenti, hogy "egy másik, ugyanebből a fajtából" szemben a *heteros*-sal, ami azt jelenti, hogy "egy a másik fajtából". Lásd Különleges Témák: Jézus tanúi az 1:8-ban.

5:33 „János” Ez Keresztelő Jánosra utal.

5:34 „azért mondom ezeket, hogy ti üdvözüljete” Ez AORISZT PASSZÍV KÖTŐSZÓ. A SZENVEDŐSZERKEZET Isten vagy a Lélek beavatkozását feltételezi (vö. 6:44, 65). Emlékezz, az Evangéliumok evangelizáló röpiratok, nem pedig történelmi életrajzok. Mindennek, ami fel lett jegyezve evangéliumi célja volt (vö. 20:30-31).

5:35 „Ő volt az égő és világító fáklya” (vö. 1:6-8)

5:36 „azok a cselekedetek, amelyeket elvégzek: maguk tesznek bizonyágot arról, hogy engem az Atya küldött el” Jézus tettei a Messiásról szóló ÓSZ-i próféciaik beteljesülései voltak. A zsidóknak, akik az Ő idejében éltek, fel kellett volna ismerniük a csodás jeleket – a vakok meggyógyítása, a szegények megvendéglése, a bénák helyreállítása (vö. Ézs. 29:18; 32:3-4; 35:5-6; 42:7). Jézus tanításainak ereje, igaz életstílusa, a könyörület, és azok a hatalmas csodák (vö. 2:23; 10:25,38; 14:11; 15:24) mind világosan arról tanúskodtak, hogy ki volt Ő, honnan jött, és hogy Ki küldte el.

5:37 „Az ő hangját nem hallottátok soha, arcát sem láttátok” Jézus azt állította, hogy bár a zsidóknak ismerniük kellett volna Istent az Írásokon és a személyes istenimádaton keresztül, ennek ellenére egyáltalán nem ismerték Őt (vö. Ézs. 6:9-10; Jer. 5:21). Az ÓSZ-ben azt gondolták, hogy ha meglátják az istenséget, az halált hoz. Az egyetlen, aki szemtől szembe beszélt YHWH-val, az Mózes volt, és még ekkor is a találkozás a Felhő fátylában történt. Sokan azt gondolták, hogy a II. Mózes 33:23 ellentmond a János 1:18-nak. Azonban a II. Mózesben szereplő héber kifejezés azt jelenti, hogy "utó-ragyogás", és nem a fizikai megjelenésre utal.

5:38 „az igéje ... bennetek maradandóan” János írásaiban ez a kettő igen erős metafora. Isten igéjét (*logos*) be kell fogadni, s miután be lett fogadva (vö. 1:27) ott is kell maradnia (megmaradni valamiben, vö. 8:31; 15:4,5,6,7,10; I. János 2:6,10,14,17,24,27,28; 3:6,14,15,24). Jézus Isten teljes kinyilatkoztatása (vö. János 1:1-18; Fil. 2:5-11; Kol. 1:15-17; Zsid. 1:1-3). Az üdvösség a folyamatos kapcsolat által van megerősítve (az ismerni szó zsidó értelmezése, vö. I. Mózes 4:1; Jer.

1:5) és az evangéliumi igazságok megerősítése által (az ismerni szó görög értelmezése, vö. II. János 9).

Ezt a kifejezést, hogy "megmaradni", olyan kapcsolatra használják, ami bensőséges, személyes, és kitartást követel. A megmaradás az igaz üdvösség feltétele (vö. 15-ös fejezet). A János evangéliumában számos módon használja:

1. a Fiú az Atyában (vö. 10:38; 14:10,11,20,21; 17:21)
2. az Atya a Fiúban (vö. 10:38; 14:10,11,21; 17:21,23)
3. a hívők a Fiúban (vö. 10:56; 14:20,21; 15:5; 17:21)
4. a hívők a Fiúban és az Atyában (vö. 14:23)
5. a hívők az igében (vö. 5:41; 8:31; 15:7; I. János 2:41)

Lásd az I. János 2:10-ben a Különleges Témák pontot.

5:39 „Ti azért kutatjátok az Írásokat” Ez a mondat lehet JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓDÚ vagy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓDÚ. Mivel ez a tanúk listája egy olyan listájában szerepel, amit a zsidók elutasítottak, így valószínűleg KIJELENTŐMÓDÚ.

Ez a zsidó vezetők tragédiája: ott voltak nekik az Írások, olvasták őket, tanulmányozták őket, memorizálták, és még sem vették észre azt a személyt, akire mutattak! A Lélek nélkül még az Írások is hatástalanok!

■ **„azok rólam tesznek bizonytságot”** Ezzel az ÓSZ-i Írásokra utal. Péter (vö. Apcsel. 3:18; 10:43) és Pál (vö. Apcsel. 13:27; 17:2-3; 26:22-23,27) korai beszédei az Apcsel.-ben Jézus Messiási valójának bizonyítására a beteljesedett próféciákat használják. Egy kivétellel (I. Péter 1:3:15-16) az összes olyan ígérés, amelyik az Írások hatalmát erősíti meg, és az ÚSZ-ben található (vö. I. Kor. 2:9-13; I. Thessz. 2:13; II. Tim. 3:16; I. Péter 1:23-25; II. Péter 1:20-21) az ÓSZ-re utalnak. Jézus tisztán látta, hogy Ő az ÓSZ betöltése és célja (és helyes értelmezője, vö. Máté 5:17-48). Lásd: Különleges Téma: Jézus szemtanúi az 1:8 alapján.

5:41-44 Ezek a versek úgy tűnnek, hogy azt a tényt tükrözik vissza, hogy a zsidó vallási vezetők élvezték a társaik figyelmét, dicséretét. Azzal villogtak, hogy a múltban élt rabbiktól idézgettek, de a szellemi vakság miatt elmulasztották észrevenni a tanítók legnagyobbikát, aki ott volt közöttük. Ez az egyik legerőteljesebb vádlás Jézustól az első századi rabbinikus Judaizmus ellen.

5:41

NASB, NRSV „**Én nem fogadok el dicsőséget emberektől**”

NKJV „**Én nem fogadok el tiszteletet emberektől**”

TEV „**Nem keresem az emberi dicséretet**”

NJB „**Az emberi dicsőség semmit nem jelent nekem**”

Azt a kifejezést, hogy "dicsőség", *doxa*, nehéz következetesen lefordítani. A héber "dicsőséget" tükrözi vissza *kabodh*, amit arra használtak, hogy (1) egy bizony módon kifejezze Isten csillogó briliáns jelenlétét (vö. II. Mózes 16:10; 24:17; 40:34; Apcsel. 7:2) és hogy (2) dicsérik és tisztelik Isten az Ő jelleme és cselekedetei miatt. A II. Péter 1:17 egy jó példa arra az igeversre, ami ötvözi ezeket a mellékjelentéseket.

Isten jelenlétének briliáns aspektusa és jelleme kapcsolódik az (1) angyalokhoz (vö. Lukács 2:9; II. Péter 2:10); (2) Jézus felettvalóságához (vö. János 1:14; 8:54; 12:28; 13:31; 17:1-5,22,24; I. Kor. 2:8; Fil. 3:17; és (3) a hívőkön való leszármazásához (Róma 8:18,21; I. Kor. 2:7; 15:43; II. Kor. 4:17; Kol. 3:4; I. Thessz. 2:12; II. Thessz. 2:10; Zsid. 2:10; I. Péter 5:1,4).

Azt is érdekes megjegyezni, hogy János úgy utal Jézus megfeszítésére, mit az Ő megdicsőülésére (vö. 7:39; 12:16,23; 13:31). Bár úgy is lehet fordítani, hogy "tisztelni" vagy "hálaadás" (vö. Lukács 17:18; Apcsel. 12:23; Róma 4:20; I. Kor. 10:31; II. Kor. 4:15; Fil. 1:11; 2:11; Jel. 11:13; 14:7; 16:9; 19:7). Ez utóbbi módon használja ebben a szöveggörnyezetben is.

5:43 „mégsem fogadtatok be” János Evangéliumában mindenhol az van a központban, hogy Jézusban hinni nem azt jelenti, hogy elfogadsz egy előre megírt teológiai hitvallást, hanem hogy személyesen találkozol Vele. A hit azzal a döntéssel kezdődik, hogy bízol Benne. Ez a személyes tanítványság személyes kapcsolatának növekedéséhez vezet, ami az érettségben és a Krisztusi életben csúcsosodik ki.

5:45-47 Jézus azt állítja, hogy Mózes írásai Őt jelentették ki. Valószínűleg ezzel az V. Mózes 18:15-22-re utal. A 45-ös versben az Írásokat vádlóként személyesíti meg. Vezetőként küldetett (Lukács 16:31). S mivel a vezetőt elutasították, így ellenséggé vált (vö. Gal. 3:8-14, 23-29).

5:46, 47 „ha ... ha” A 46-os vers MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "a ténnyel ellentétesnek" hívtak, ami az erősíti meg, hogy a zsidó vezetők nem igazán hittek még Mózes írásainak sem, és hogy Jézus lesz az ítélőbírájuk az utolsó napon. A 47-es vers "ha" szócskája egy ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATOT vezet be, amit igaznak tételezünk fel (az NIV fordításban "mivel" szerepel).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért hagyták ki a modern fordításainkban a 4. verset?
2. Miért pont ezt az embert gyógyította meg Jézus?
3. Ennek az embernek a részéről szükséges volt-e a hite a gyógyulásához? A fizikai gyógyulás magában foglalja a szellemi gyógyulást is?
4. A betegsége kapcsolatban volt-e a személyes bűnével? Minden betegség kapcsolatban van a személyes bűnnel?
5. Miért akarták a zsidók megölni Jézust?
6. Sorold fel azokat a feladatokat, amik az ÓSZ-ben Istenhez tartoztak, és most Jézusra vonatkoznak.
7. Az örök élet jelenidejű valóság vagy jövőbeli remény?
8. Az utolsó ítélet a cselekedeteken vagy a hiten alapszik? Miért?

JÁNOS 6

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Ötezer megvendégelése	Az Ötezer megvendégelése	Az Ötezer megvendégelése	Jézus Megvendégel Ötezer Embert	A Kenyerek Csodája
6:1-15	6:1-14	6:1-15	6:1-6 6:7 6:8-9 6:10-13 6:14-15	6:1-4 6:5-15
A Vizenjárás	Jézus Jár a Tengeren	Jézus Jár a Tengeren	Jézus a Vízen Jár	Jézus a Tanítványaihoz Jön a Vízen Járva
6:16-21	6:15-21	6:16-21	6:16-21	6:16-21
Jézus az Élet Kenyere	A Mennyből Jövő Kenyér	Jézus az Élet Kenyere	Az Emberek Keresik Jézust	Beszéd a Kapernaumi Zsinagógában
6:22-33	6:22-40	6:22-24 6:25-40	6:22-24 Jézus az Élet Kenyere 6:25 6:26-27 6:28 6:29 6:30-31 6:32-33 6:34	6:22-27 6:28-40
6:34-40	Elutasítva a Sajatjai Által		6:35-40	
6:41-51	6:41-59	6:41-51	6:41-42 6:43-51	6:41-51
6:52-59		6:52-59	6:52 6:53-58 6:59	6:52-58 6:59-63
Az Örök Élet Szavai	Sok Tanítvány Elfordul		Az Örök Élet Szavai	
6:60-65	6:60-71	6:60-65	6:60 6:61-65	6:64-66 Péter Bizonyágtétele
6:66-71		6:66-71	6:66-67 6:68-69 6:70-70	6:67-71

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A JÁNOS 6:1-71-ES VERSEKBE

A. A János Evangéliuma magát az Úrvacsorát nem tartalmazza, bár a 13-17-es fejezetek feljegyzik a Felső Szobában elhangzott beszélgetéseket és imádságot. Ennek elhagyása lehet szándékos is. A második század gyülekezete a szertartásokat elkezdte szentségekként kezelni. Úgy látták ezeket, mint a kegyelem csatornáit. Lehetséges, hogy János úgy reagált ezekre a szentségekre és erre a szemléletre, hogy nem jegyezte fel Jézus keresztségét vagy az Úrvacsorát.

B. A János 6 az ötezer megvendégelésének szövegekörnyezetében van. Ennek ellenére nagyon sokan arra használják ezt, hogy az Eucharisztia szentségként való nézetét tanítsák. Ez a forrása az átlényegülés (szubsztancia) Római Katolikus tanának (53-56-os versek).

Az a kérdés, hogy hogyan kapcsolódik a hatos fejezet az Eucharisztiahoz megmutatja az evangéliumok kettős természetét. Nyilvánvalóan az evangéliumok kapcsolódnak Jézus szavaihoz és életéhez, mégis évtizedekkel később íródtak le és kifejezték a szerző személyek hitközösségét. Tehát a szerzői szándéknak három szintje létezik: (1) a Lélek; (2) Jézus és az eredeti hallgatóság; és a (3) az evangéliumok írói és azok olvasói. Hogyan kell hát értelmezni? Az egyetlen igazolható módszernek vizsgálnia kell a szövegösszefüggést, a nyelvtant, a szóhasználati megközelítést, és informálódnia kell a történelmi háttérről, és nem fordítva.

C. Emlékeznünk kell arra, hogy a hallgatóság zsidó volt, és a történelmi háttér az a rabbinikus elvárás volt, hogy a Messiás szuper-Mózes lesz (vö. 30-31-es versek), különösen is az olyan II. Mózesi megtapasztalások fényében, mint a "manna". A rabbi a Zsoltárok 72:16-ot szöveges bizonyítékként használták. Jézus szokatlan állításainak (vö. 60-62, 66) célja az volt, hogy ellensúlyozza a tömeg Messiási elvárásait (vö. 14-15-ös versek).

D. A korai egyházatyák nem értettek egyet abban, hogy ez az igerész az Úrvacsorára utalt. Alexandriai Klement, Origenész és Euszebiosz soha nem említették az Úrvacsorát, amikor erről az igeszakaszról beszéltek.

E. Az ebben az igerészben használt metaforák nagyon hasonlítanak Jézus szavaihoz, amiket a János 4-ben használ, mikor a "kútnál lévő asszonnyal" beszél. A földi víz és kenyér, az örök élet és a szellemi valóságok metaforái.

F. A kenyerek megsokasítása az egyetlen olyan csoda, ami mind a négy Evangéliumban fel van jegyezve!

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 6:1-14

¹Jézus ezután elment a Galileai-tengernek, a Tiberiás tavának túlsó partjára. ²Nagy sokaság követte őt, mert látták azokat a jeleket, amelyeket a betegeken tett. ³Jézus pedig felment a hegyre, és ott leült a tanítványaival együtt. ⁴Közel volt a húsvét, a zsidók ünnepe. ⁵Amikor Jézus körültekintett és látta, hogy nagy sokaság közeledik hozzá, így szólt Fülöpnek: "Honnan vegyünk kenyeret, hogy ezek ehessenek?" ⁶Ezt pedig azért kérdezte tőle, hogy próbára tegye, mert ő már tudta, mit fog tenni. ⁷Fülöp így válaszolt neki: "Kétszáz dénár árú kenyér sem elég nekik, hogy mindenki kapjon valami keveset." ⁸Egyik tanítványa, András, a Simon Péter testvére így szólt hozzá: ⁹"Van itt egy gyermek, akinél van öt árpakenyér és két hal, de mi ez ennyinek?" ¹⁰Jézus ezt mondta: "Ültessétek le az embereket." Nagy fű volt azon a helyen. Letelepdedtek tehát a férfiak, szám szerint mintegy ötezren. ¹¹Jézus pedig vette a kenyeret, hálát adott, és kiosztotta az ott ülőknek; ugyanúgy osztott a halakból is, amennyit kívántak. ¹²Amikor pedig jóllaktak, így szólt tanítványaihoz: "Szedjétek össze a felesleges darabokat, hogy semmi ne menjen kárba." ¹³Összeszedték tehát, és tizenkét kosarat töltöttek meg az öt árpakenyérből való darabokkal, amelyek feleslegesek voltak azoknak, akik ettek. ¹⁴Az emberek látva a jelt, amelyet tett, ezt mondták: "Ez valóban az a próféta, akinek el kellett jönnie a világba."

6:1 „Galileai-tenger (vagy Tiberiás)” Ez a kiterjedt vízfelület több számos más néven is ismert volt. Az ÓSZ-ben Kinneret tavának hívták, (vö. IV. Mózes 34:11). A Lukács 5:1-ben Genezáret Tavának hívták és a római néven a Tiberiás tengernek a János 21:1-ben.

6:2 Figyeljük meg, hogy miért követte a tömeg.

6:3 Jézus a vízfelület és a hegyoldal természetes hangerősítését használta ki, hogy a hangja hallható legyen. A tény, hogy "leült", azt mutatja, hogy ez egy hivatalos tanítási óra volt a tanítványai számára. El lehet gondolkodni azon, hogy azért volt a hegynél, hogy emlékeztessen a Mózesi háttérre, mint a Máté 5-7-ben.

Ezekon a tanítási órákon, amiken sok más ember is rész vett, Jézus gyakran különböző csoportokhoz szólt a tömegen belül. A lábainál tömörülve lehettek a közeli tanítványai; mögöttük a kíváncsiak, a gazdagok és a köznép "a szárazföldi emberek", és kis csoportokban a vallási vezetők (Farizeusok, Írástudók, Szadduceusok, és lehet hogy még Esszénusok is).

6:4 „a húsvét, a zsidók ünnepe” Az egyetlen módja annak, hogy meghatározzuk Jézus nyilvános szolgálatát, az az, hogy megszámloljuk, hogy hány alkalommal említi meg János Evangéliuma a Páskát (húsvétot) (először – 2:13; másodszor – 6:4; és harmadszor – 11:55 és 13:1). Ha a János 5:1 is egy külön Páskáról beszél, akkor legalább három és fél vagy négy év a nyilvános szolgálata.

6:6 „Ezt pedig azért kérdezte tőle, hogy próbára tegye” Az itt szereplő görög kifejezés, a "próba" szó (*peirazó*) általában gonosz mellékjelentést hordoz (lásd Különleges Téma az I. János 4:1-ben; Vö. Máté 4:1). Ez egy nagyon jó példa arra, hogy a modern kori értelmezőknek bele kell erőszakolniuk az ÚSZ szavait egy bizonyos definícióba. A Koiné Görög sok nyelvtani és nyelvészeti megkülönböztetést veszített el a Klasszikus Görögből (vö. az 5:20 jegyzetét).

Jézus tesztelte Fülöpöt, de hogyan? (1) a hitét azzal kapcsolatban, hogy Jézus gondoskodik? (2) az ÓSZ-i tudását (vö. IV. Mózes 11:13, Mózes Isten felé irányuló kérdése, hogy hogyan gondoskodik majd eledelről)? Vagy (3) a tömeggel kapcsolatos törődését és gondoskodását?

6:7

NASB, NKJV, JB „kétszáz dénár árú”

NRSV „hat havi bér”

TEV „kétszáz ezüst pénz”

Egy dénár egy munkás egy napi bére volt (vö. Máté 20:2) és egy katonáé is ennyi volt. Ez majdnem háromnegyed év bére volt.

6:8-9 „András, a Simon Péter testvére” Ez a szövegrész annyira szép képe András egyszerű hitének és bizalmának Jézus képességét és személyét illetően.

6:9 „árpakenyér” Ez a fajta kenyér volt a legolcsóbb és a leginkább nem kedvelt kenyér. Ez a szegények eledele volt. Jézus nem arra használta az erejét/képességeit, hogy drága ételről gondoskodjon!

6:10 „Ültessétek le az embereket” Az ebben a kultúrában élő emberek általában a földön ülve ettek, vagy egy alacsony, "U" alakú asztalnak támaszkodva.

■ **„Letelepédtek tehát a férfiak, szám szerint mintegy ötezren”** Valójában helytelen elnevezés az, hogy az "ötezer megvendégelése", mert nyilvánvaló, hogy azon a napon többen voltak ott. Az ötezer csupán a férfiak száma, és nem foglalja magába az asszonyokat és a gyermekeket (vö. Máté 14:21). Bár nem tudhatjuk, hogy mennyi asszony és gyermek lehetett ott.

6:11 „hálát adott, és kiosztotta” A megsokasítás csodájának Jézus kezében kellett megtörténnie. Abban a szövegösszefüggésben, hogy mi volt a zsidók Messiással kapcsolatos reménye, ez az esemény pont az a várt jel lenne, hogy Jézus ételről gondoskodott, mint ahogy Mózes is a mannáról.

Az a görög kifejezés, hogy "hálát adott" (*eucharisteó*) később az Úrvacsora neve lett (vö. I. Kor. 10:23-24). János itt már ennek a szónak a jövőbeli, technikai definíciójára gondolva használhatta? A többi evangélium, amik nem használják ezt az Eucharisziával párhuzamosan egy másik kifejezést használnak (*eulogeó*, vö. Máté 14:19; Márk 6:41). Használják az *eucharisteó* kifejezést is (vö. Máté 15:36; Márk 8:6; Lukács 17:16; 18:11), de nem következetesen mindig az Úrvacsorával kapcsolatban. Viszont Jézus a felső szobában elhangzott hálaadó imádságának leírására ezt a kifejezést használják (vö. Máté 26:27; Márk 14:23; és Lukács 22:17-19). Ezért hát, mivel a használata nem volt egyforma, Jánosnak pontosabban kellett meghúznia a párhuzamát, ha a későbbi olvasók azt az Eucharisztia háttéréként akarták értelmezni.

6:12 „ne menjen kárba” Lásd Különleges Téma: *Apollumi* a 10:10-ben.

6:13 „Összeszedték tehát, és tizenkét kosarat töltöttek meg” A "kosár" szó itt egy nagyobb fajta szennyesruha-kosár fajta eszközre utal. Nagyon jelentőségeltjes az, hogy Jézus nem pocsékolta el semmit a megsokasított ételből. Sem pedig nem változtatta meg a kenyerek természetét (vagy fajtáját).

A "tizenkét" kifejezésnek volt-e szimbolikus jelentése? Nehéz biztosra mondani. Úgy értelmezték, hogy ez egy utalás Izrael törzseire (Jézus megelégtíti az ÓSZ-t), vagy pedig hogy minden tanítványnak jutott egy kosár (Jézus megelégtíti a tanítványait és gondoskodik róluk), de az is lehet, hogy egyszerűen csak egy szemtanúi feljegyzés, egy részlet volt (mint a 19-es vers).

6:14 „a Próféta” Ez az V. Mózes 18:15-22-ből való Messiási utalás. A tömeg felismerte Jézus erejét, de félreértették a szolgálatának és csodáinak természetét.

SZÖVEG: 6:15

¹⁵Amikor pedig Jézus észrevette, hogy érte akarnak jönni, és el akarják ragadni, hogy királlyá tegyék, visszavonult ismét a hegyre egymagában.

6:15 A tömeg izgatott lett Jézus Messiási csodájától, amikor is ételt szolgáltatott. Lehetséges, hogy ez az igazvers kapcsolatban van a Máté 4:3-mal, amikor a gonosz kísértette.

SZÖVEG: 6:16-21

16Estefelé lementek tanítványai a tengerhez, **17**hajóra szálltak, és átmentek a tenger túlsó partjára, Kapernaumba. Sötét volt már, és még mindig nem ment oda hozzájuk Jézus; **18**a tenger pedig háborgott, mert nagy szél fújt. **19**Közben eljutottak mintegy huszonöt vagy harminc futamnyira, amikor meglátták, hogy Jézus a tengeren jár, és közeledik a hajóhoz. Megrémültek, **20**de Jézus megszólalt: "Én vagyok, ne féljete!" **21**Ekkor fel akarták venni a hajóra, de a hajó egyszeriben odaért a partra, ahová tartottak.

6:17 „Kapernaum” Az otthonában, Názáretben történt hitetlenség miatt (vö. Lukács 4:28-29) Jézus ezt a várost tette meg főhadiszállásának a galileai szolgálata alatt.

6:19 „Közben eljutottak mintegy huszonöt vagy harminc futamnyira” Pontosan a tó felénél jártak, amikor Jézus odament hozzájuk a vízen járva. Máté hozzáadja azt az elbeszélést is, hogy Péter oda ment Hozzá a vízen járva.

■ „megrémültek” Ezek a tanítványok még mindig földi mértékekkel mérték Jézust. Ezeknek a "jeleknek" az összesített súlya volt az, ami rávette őket arra, hogy újraértékeljék azt, hogy ki is volt Ő.

6:20 „Én vagyok” Ez szó szerint (*ego eimi*) "Én Vagyok" (vö. 4:26; 8:24,28, 54-59; 13:19; 18:5-6), ami Isten ÓSZ-i szövetségi nevét tükrözi, a II. Mózes 3:12-15 YHWH-ja. Jézus a látható "Én Vagyok", Isten teljes önkijelentése, a testet öltött Isten Logos (igéje), az igaz és egyetlen Fiú.

KÜLÖNLEGES TÉMA: AZ ISTENSÉG NEVEI

A. El

1. Az eredeti jelentése az általános ősi kifejezésnek, amit az istenségre használtak bizonytalan, bár nagyon sok tudós úgy hiszi, hogy az Akkád "erősnek lenni" vagy "hatalmasnak lenni" szógyökérből származik (vö. I. Mózes 17:1; IV. Mózes 23:19; V. Mózes 7:21; Zsolt 50:1).
2. A kánaáni panteonban a legmagasabb isten *El* volt (Ras Shamra szövegek)
3. A Bibliában az *El* általában nincs más kifejezésekkel szóösszetételben. Ezek a változatok Isten jellemzésének egy módjává váltak.
 - a. *El-Elyon* (a Felséges Isten), I. Mózes 14:18-22; V. Mózes 32:8; Ézs. 14:14
 - b. *El-Roi* ("Isten, aki lát" vagy Isten, aki kijelenti magát"), I. Mózes 16:1
 - c. *El-Shaddai* ("Mindenható Isten" vagy "A Minden Könyörületesség Istene" vagy "a hegy Istene"), I. Mózes 17:1; 35:11; 43:14; 49:25; II. Mózes 6:3
 - d. *El-Olam* (az Örökkévaló Isten), I. Mózes 21:33. Ez a kifejezés teológiailag Isten Dávidnak adott ígéretéhez kapcsolódik, II. Sám. 7:13,16
 - e. *El-Berit* ("A Szövetség Istene"), Bírák 9:46
4. *El* egyenlő a következőkkel:
 - a. YHWH, Zsolt 85:8; Ézs. 42:5
 - b. *Elohim*, I. Mózes. 46:3; Jób 5:8; "én vagyok az Isten (*El*), atyádnak Istene (*Elohim*)

- c. *Shaddai*, I. Mózes 49:25
 - d. "féltékenység", II. Mózes 34:14; V. Mózes 4:24; 5:9; 6:15
 - e. "irgalom", V. Mózes 4:31; Neh. 9:31; "hűség" V. Mózes 7:9; 32:4
 - f. "nagy és félelmetes", V. Mózes 7:21; 10:17; Neh. 1:5; 9:32; Dán. 9:4
 - g. "mindentudás", I. Sám. 2:3
 - h. "az én erős menedékem", II. Sám. 22:33
 - i. "bosszút áll értem", II. Sám. 22:48
 - j. "a szent", Ézs. 5:16
 - k. "erő", Ézs. 10:21
 - l. "az én szabadítóm", Ézs. 12:2
 - m. "nagy és hatalmas", Jer. 32:18
 - n. "megtorlás", Jer. 51:56
5. Az összes legfőbb ÓSZ-i név kombinációja megtalálható a Józsué 22:22-ben (*El, Elohim, YHWH*, mind ismétlődik)

B. *Elyon*

1. Az alapvető jelentése: "magasságos", "felmagasztalt" vagy "felemelt" (vö. I. Mózes 40:17; I. Kir. 9:8; II. Kir. 18:17; Neh. 3:25; Jer. 20:2; 36:10; Zsolt 18:13)
2. Párhuzamos értelemben használják Isten többi más nevével/címével
 - a. *Elohim* – Zsolt 47:1-2; 73:11; 107:11
 - b. *YHWH* – I. Mózes 14:22;
 - c. *El – Shaddai* – Zsolt 91:1,9
 - d. *El* – IV. Mózes 24:16
 - e. *Elah* – gyakran használják a Dániel 2-6-ban és az Ezsdrás 4-7-ben, ahol az *illair* szóval kapcsolódik össze (az arám nyelvben használták a "magasságos Istenre" a Dán. 3:26-ban, 4:2-ben; 5:18,21-ben)
3. Gyakran használták nem Izraeliták is.
 - a. Melkisédek, I. Mózes 14:18-22
 - b. Bálám, IV. Mózes 24:16
 - c. Mózes, mikor a nemzetekről beszélt, V. Mózes 32:8
 - d. Lukács evangéliuma az ÚSZ-ben, a pogányoknak írja, és használja a görög megfelelőjét *Hupsistos* (vö. 1:32,35,76; 6:35; 8:28; Apcsel 7:48; 16:17)

C. *Elohim* (többesszámú), *Eloah* (egyesszámú), amit elsősorban a költészetben használtak

1. Ezt a kifejezést az ÓSZ-en kívül nem használták.
2. Ez a szó jelölheti Izrael Istenét, vagy a többi nép istenét is (vö. II. Móz. 12:12; 20:3). Ábrahám családja többistenhitű volt (vö. Józ. 24:2).
3. Utalhat izraeli bírákra is (vö. II. Mózes 21:6; Zsolt. 82:6).
4. Az *elohim* kifejezést használták más szellemi lényekre is (angyalokra, démonokra), mint az V. Mózes 32:8-ban (LXX); Zsolt 8:5; Jób 1:6; 38:7. Utalhat emberi bírákra (vö. II. Mózes 21:6; Zsolt 82:6)
5. A Bibliában ez az első titulus/név az istenségre (vö. I. Mózes 1:1). Az I. Mózes 2:4-ig kizárólagosan használja, ahol is YHWH-val kombinálja. Lényegében (teológiaiilag) Istenre úgy utal, mint a földi élet teremtőjére, fenntartójára, és gondviselőjére (vö. Zsolt 104).

Az *El* szinonimája (vö. V. Mózes 32:15-19). Lehet továbbá párhuzamos YHWH-val, mint a Zsolt 14-ben (*elohim*) pontosan olyan, mint a Zsolt. 53-ban (YHWH), kivéve az isteni nevekben való változást.

6. Bár a többesszám általában a többi istenre használatos, ez a kifejezés gyakran Izrael Istenét jelöli, de általában egyesszámú igét használnak utána, hogy jelöljék az egyistenhit használatát.
7. Ezt a kifejezést nem izraeliek is használták az istenség nevének megnevezésére.

- a. Melkisédek, I. Mózes 14:18-22
 - b. Bálám, IV. Mózes 24:2
 - c. Mózes, amikor a nemzetekről beszél, V. Mózes 32:8
8. Elég furcsa, hogy a legáltalánosabban használt név a monoteista Izrael Istenére többszámú! Bár nincs teljes bizonyosság efelől, itt van néhány teória.
- a. A héber nyelvben sok a többszám, amit gyakran a hangsúly miatt használtak. Közelebbi rokonságban áll ezzel a későbbi héber nyelvtani forma, amit a "fenség többszámának" neveztek, ahol is a többszámot arra használták, hogy egy fogalmat felnagyítsanak.
 - b. Ez utalhat az angyali tanácsra, amivel Isten a mennyben találkozik, és ítéletet tart közöttük (vö. I. Kir. 22:19-23; Jób 1:6; Zsolt 82:1; 89:5,7).
 - c. Az is lehetséges, hogy ez az ÚSZ-i kijelentést tükrözi vissza az egy Istenről három személyben. Az I. Mózes 1:1-ben Isten megteremt; I. Mózes 1:2-ben a Lélek költi, és az ÚSZ-ből tudjuk, hogy Jézus az Atya Isten megbízottjaként munkálkodik a teremtésben (vö. János 1:3,10; Róma 11:36; I. Kor. 8:6; Kol. 1:15; Zsid. 1:2; 2:10).

D. YHWH

1. Ez az a név, ami az istenséget a szövetség hozó Istenként tükrözi vissza; Isten a megmentő és a megváltó! Az emberek megszegik a szövetségeket, de Isten lojális az Ő szavához, ígéretéhez, szövetségéhez (vö. Zsolt 103).

Ezt a nevet először az *Elohim*mal együtt említi az I. Mózes 2:4. Nem két teremtés történet van az I. Mózes 1-2-ben, hanem két hangsúlyozás: (1) Isten, mint a világ teremtője (a fizikai) és (2) Isten, mint az emberiség különleges teremtője. Az I. Mózes 2:4-ben kezdődik el az emberiség kiváltságos helyzetének és céljának kijelentése, ugyanúgy, mint ahogy a bűn problémája is és annak a lázadásnak a problémája is, ami ehhez a kiváltságos helyzethez kapcsolódik.

2. Az I. Mózes 4:26 azt mondja, hogy "az emberek elkezdtek segítségül hívni az Úr nevét" (YHWH). Mindazonáltal a II. Mózes 6:3 azt sugallja, hogy korai szövetséges népek (a Patriarchák és a családjaik) csakis *El-Shaddaiként* ismerték Istenet. A YHWH név csak egyetlen alkalommal van megmagyarázva a II. Mózes 3:13-16-ban, leginkább a 14. versben. Bár Mózes írásai értelmez szójátékokon alapulva szavakat, nem pedig azok etimológiájuk alapján (vö. I. Mózes 17:5; 27:36; 29:13-35). Számos feltevés létezett ennek a névnek a jelentésével kapcsolatban (az IDB-ből idézve, 2. kiadás, 409-11- oldalak).
 - a. arab szótöbblől származik, "forró szerelmet mutatni"
 - b. arab szótöbblől származik, "fűjni" (YHWH mint vihar Isten)
 - c. ugartici (kánaáni) szótöbblől származik, "beszélni"
 - d. föníciai feljegyzést követve, MŰVELTETŐ MELLÉKNÉVI IGENÉV jelentéssel "az, aki fenntart" vagy "az, aki megalapoz"
 - e. a héber *Qal* formából "az, aki" vagy "az, aki jelenlévő" (a jövőbeli értelemben, "az, aki lesz")
 - f. a héber *Hiphil* formából, "az, aki a létezt okozza"
 - g. a héber "élni" szótöbblől, (pl. I. Mózes 3:20), jelentése "az örökké élő, az egyetlen élő"
 - h. a II. Mózes 3:13-16 szövegéből egy szójáték a BEFEJEZETLEN formát BEFEJEZETT értelemben használva, "továbbra is az leszek, ami eddig voltam" vagy "továbbra is az leszek, ami mindig is voltam" (vö. J Wash Watts, A Survey of Syntax in the Old Testament [Szintaktikai kutatás az Ószövetségben], 67. oldal).

A teljes név, YHWH, gyakran rövidítésekben vagy lehetséges, hogy az eredeti formában jut kifejezésre

- (1) *Yah* (pl. Hallelu -yah)

(2) *Yahu* (nevek, pl. Ézsaiás)

(3) *Yo* (nevek, pl. Jóel)

3. A későbbi Júdaizmusban ez a szövetségi név annyira szentté vált (a tetragrammaton), hogy a zsidók féltek kiejteni, nehogy megszegjék a parancsolatot II. Mózes 20:7; V. Mózes 5:11; 6:13. Így aztán behelyettesítették a héber kifejezést: "tulajdonos", "mester", "férj", "úr" – *adon* vagy *adonai*, én uram. Amikor elértek a YHWH szóhoz miközben az ÓSZ-i szövegeket olvasták, helyette az úr kifejezést mondták ki. Ezért van az, hogy a YHWH szót ÚR-nak írják az angol és a magyar fordításokban is.
4. Mint ahogy az El-lel is, a YHWH-val is gyakran használnak együtt más kifejezéseket, hogy bizonyos jellemvonásait kihangsúlyozzák Izrael Szövetséges Istenének. Nagyon sok lehetséges kombináció létezik, itt van közülük néhány:
 - a. YHWH – Yireh (YHWH [az ÚR] gondoskodik), I. Mózes 22:14
 - b. YHWH – Rophekha (YHWH [az ÚR] a te gyógyítód), II. Mózes 15:26
 - c. YHWH – Nissi (YHWH [az ÚR] az én hadijelvényem), II. Mózes 17:15
 - d. YHWH – Meqaddishkem (YHWH [az ÚR] a megszentelődök), II. Mózes 31:13
 - e. YHWH – Shalom (YHWH [az ÚR] a békeség), Bírák 6:24
 - f. YHWH – Sabaoth (YHWH, a Seregek Ura), I. Sám. 1:3,11; 4:4; 15:2; gyakran a prófétáknál fordul elő
 - g. YHWH – Ro'I (YHWH [az ÚR] az én pásztorom), Zsolt 23:1
 - h. YHWH – Sidqenu (YHWH [az ÚR] a mi igazságunk), Jer. 23:6
 - i. YHWH – Shammah (YHWH, ott van az ÚR), Ezék. 48:35

■ A tanítványok félelmét a Márk 6:49 írja le.

6:21 „a hajó egyszeriben odaért a partra, ahová tartottak” Ez nyilvánvalóan csodás esemény volt (vö. 22-25), mivel Márk Evangéliuma feljegyzi, hogy már a tó felénél jártak.

SZÖVEG: 6:22-25

²²Másnap a tenger túlsó partján maradt sokaság megállapította, hogy ott nem volt más hajó, csak egy, és hogy Jézus nem szállt be tanítványaival együtt abba a hajóba, hanem csupán a tanítványai mentek el. ²³Ellenben Tiberiásból jöttek hajók, annak a helynek a közelébe, ahol a kenyeret ették, miután hálát adott az Úr. ²⁴Amikor tehát látta a sokaság, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszálltak a hajókba, elmentek Kapernaumba, és keresték Jézust. ²⁵Amikor megtalálták a tenger túlsó partján, megkérdezték tőle: "Mester, mikor jöttél ide?"

6:23 „Tibériás” Ezt a várost Heródes Antipás építtette Kr. u. 22-ben és a fővárosává vált.

SZÖVEG: 6:26-34

²⁶Jézus ezt válaszolta nekik: "Bizony, bizony, mondom néktek, nem azért kerestek engem, mert jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek a kenyerekből és jóllaktatok. ²⁷Ne veszendő eledelért fáradozzatok, hanem az örök életre megmaradó eledelért, amelyet az Emberfia ad majd nektek, mert őt pecsétjével igazolta az Isten." ²⁸Ekkor megkérdezték tőle: "Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgokat cselekedjünk?" ²⁹Jézus ezt felelte nekik: "Az az Istennek tetsző dolog, hogy higgyetek abban, akit ő küldött." ³⁰Erre megkérdezték: "És te milyen jelt mutatsz, hogy miután láttuk, higgyünk neked? Mit cselekszel?" ³¹Atyáink a mannat ették a pusztában, ahogyan meg van írva: Mennyei kenyeret adott nekik enni." ³²Jézus pedig így válaszolt nekik: "Bizony, bizony, mondom néktek, nem Mózes adta nektek

a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret. ³³Mert az Isten kenyere a mennyből száll le, és életet ad a világnak." ³⁴Erre ezt mondták neki: "Uram, add nekünk mindig ezt a kenyeret!"

6:26,32,53 „Bizony, bizony, mondom néktek” "Ámen", "Ámen". Ez egy héber kifejezés, aminek három megkülönböztetett használata létezik: (1) az ÓSZ-ben ezt a kifejezést a "bízni" szóra használták. Jelképesen azt jelentette, hogy "biztosnak lenni", és arra használták, hogy leírják vele egy személy YHWH-ba vetett hitét. (2) a Jézus általi használata azt tükrözi, hogy egy fontos és jelentőségteljes mondatot vezet be. Az "ámen" ilyen módon való használatára sehol máshol nem találunk példát ebben a korban. (3) A korai egyházban, úgy mint az ÓSZ-ben, a megerősítés és egyetértés kifejezésévé vált.

■ **„mert ettetek a kenyerekből”** A motivációjuk fizikai és azonnali volt, nem pedig szellemi és örök.

■ **„és jóllaktatok”** Ez a kifejezés azt jelentette, hogy "bezábalni", amit gyakran az állatokra (főleg tehenekre) használtak.

6:27 „Ne fáradozzatok” Ez a mondat JELENIDEJŰ FELSZÓLÍTÓMÓDÚ KÖZÉPIGE TAGADÓ SZÓCSKÁVAL, ami azt jelentette, hogy abba kell hagyni egy cselekedetet, ami már folyamatban van. Ennek az igeversnek az ÓSZ-i háttéré az Ézs. 5. Ennek a beszélgetésnek és a János 4-ben lévő beszélgetéshez a kútnál lévő asszonnyal nagyon sok hasonló tulajdonsága van.

■ **„veszendő”** Lásd Különleges Téma: *Apollumi* a 10:10-ben.

■ **„pecsétjével igazolta”** Szó szerint azt jelenti, hogy "elpecsételte". Ez volt a jele az eredetiségnek, a tulajdont, a hatalmat és a biztonságot jelentette (vö. NEB és Máté 28:18; János 17:2). A TEV és az NIV angol fordítások úgy fordítják, hogy "jóváhagyta", mivel arra használja, hogy Isten az Atya jóváhagyja Jézus szolgálatát.

6:28 „Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgokat cselekedjünk?” Ez az első századi Judaizmus központi vallásos kérdése volt (vö. Lukács 18:18). A vallásos zsidót (1) a származása és a (2) Mózesi törvények Szájhagyomány (Talmud) szerinti megmagyarázásának betartása alapján ítélték meg, s azt is, hogy milyen kapcsolata van Istennel.

6:29 „higgyetek abban, akit ő küldött” Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD amit egy AORISZT AKTÍV KIJELENTŐ MÓD követ. A "hit" szó megértése alapvető ahhoz, hogy megértsük az ÚSZ tanítását az üdvösségről. Lásd Különleges Téma a 2:23-ban. Ennek a szónak az elsődleges irányultsága az akarati bizalom. A görög *pistis* szócsoporthoz úgy is lehet fordítani, hogy "hinni" vagy "bízni" vagy "hit". Az emberi hit központja "Benne" kell hogy legyen (vö. 1:12; 3:16), nem pedig az emberi őszinteségben, odaszántságban, sem pedig a lelkesedésben. Ennek az igeversnek az azonnali irányultsága a Jézus Krisztussal való személyes kapcsolat, nem pedig a Róla szóló ortodox teológia, vagy valami elvárt vallási rituálé, sőt még nem is az erkölcsös élet. Ezek a dolgok hasznosak, de nem elsődlegesek. Vegyük észre, hogy Jézus a TÖBBESSZÁMÚ "dolgokat cselekedjünk" kifejezést, ami a kérdésükben szerepelt, a válaszában EGYESSZÁMÚ "dolog" -ra cserélte.

6:30-33 Emlékeznünk kell arra, hogy ezek az emberek csak most vettek részt az ötezer ember csodás megvendéglésében. Már megkapták a jelüket! A rabbinikus Judaizmus azt gondolta, hogy a Messiás meg fog ismételni bizonyos ÓSZ-i cselekedeteket, mint például a manna elküldése (vö. II. Báruk 29:8). A rabbi a Zsoltárok 72:16-ot bizonyító iratként használták erre a nézetre, hogy a Messiás egy "szuper-Mózes" lesz (vö. I. Kor. 1:22).

Van egy nagyon fontos nyelvtani jelenség a 29-es vers "higgyetek abban" és a 30-as vers "higgyünk neked" kifejezések között. Az első János szokásos hinni Jézusban/ba szerkezetre összpontosít. Ez a személyes fókusz. A második pedig arra összpontosít, hogy higgyenek Jézus szavainak vagy állításainak, ami a tartalom fókusza. Emlékezz arra, hogy az Evangélium személy és üzenet egyszerre.

6:31 „ahogyan meg van írva” Ez egy KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez volt a megszokott nyelvtani szerkezet arra, hogy ÓSZ-i Igevers idézeteket vezessenek be. Egy egy idióma volt, ami azt erősítette meg, hogy az ÓSZ ihletett és tekintéllyel rendelkezik. Ez az idézet utalhat számos ÓSZ-i vers közül az egyikre, vagy akár azok kombinációira is: Zsolt. 78:24; 105: 40; II. Mózes 16:4, 15, vagy a Neh. 9:15.

6:32 Jézus itt a hagyományos zsidó teológiát szólítja meg. Azt állították, hogy a Messiásnak is olyan csodatételeket kell bemutatnia, mint amiket Mózes is tett az V. Mózes 18:15, 18 miatt. Jézus számos ponton kijavította a feltételezéseiket: (1) Isten, és nem Mózes adta a manna; (2) a manna nem a mennyből származott, mint ahogy azt az emberek hitték (vö. Zsolt. 78:23-25); (3) a mennyből való igazi kenyér Jézus volt, aki nem egy múltbeli tett volt, hanem egy jelen valóság.

6:33 „a mennyből száll le” Ez a János Evangéliumában egy visszatérő téma volt (vö. 3:13). Ez a függőleges kettősség. Jézus származása hétszer lett megemlítve (vö. 6:33,37,41,42,50,51,58). Azt mutatja, hogy Jézus mindenek előtt létezett, és isteni származású (vö. 33,38,41,42,50,51,58 és 62). Ez a manna szóval való szójáték, ahogy a manna is mennyből hullott, úgy Jézus is, aki az igazi Kenyér, az élet Kenyere.

Szó szerint így hangzik: "az Isten kenyere az, aki a mennyből jött elő". Itt a HÍMNEMŰ JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV utal a (1) "kenyérre" vagy az (2) emberre, Jézusra. János evangéliumában ezek a mellékjelentések (kétértelműségek) szándékosak.

■ **„életet ad a világnak”** Ez az, amiért Jézus jött (vö. 3:16). A cél az "új élet", az "örök élet", az "új korszakbeli élet", az "Isten szerinti élet" egy elveszett és lázadó világcsoporthoz – nem valami különleges csoportnak (zsidó-pogány, kiválasztott-nem-kiválasztott, konzervatív-liberális), hanem mindenki számára!

6:34 „add nekünk mindig ezt a kenyeret” Ez nagyon hasonló ahhoz az állításhoz, amit a János 4:14-ban lévő asszony mond a kútnál. Ezek a zsidók sem értették Jézus szellemi metaforáit.

SZÖVEG: 6:35-40

³⁵Jézus azt mondta nekik: "Én vagyok az élet kenyere: aki énhozzám jön, nem éhez meg, és aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha. ³⁶De megmondtam nektek: láttatok ugyan engem, és mégsem hisztek. ³⁷Akit nekem ad az Atya, az mind énhozzám jön, és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el; ³⁸mert nem azért szálltam le a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem, hanem hogy annak az akaratát, aki elküldött engem. ³⁹Annak pedig, aki elküldött engem, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit se veszítsek el, hanem feltámasszam az utolsó napon. ⁴⁰Mert az én Atyámnak az az akarata, hogy annak, aki látja a Fiút, és hisz benne, örök élete legyen; én pedig feltámasztom őt az utolsó napon."

6:35 „Én vagyok az élet kenyere” Ez egyike azoknak az "Én Vagyok" állításoknak, amik annyira jellemzőek Jánosra (vö. 6:35,41,48,51; 8:12; 10:7,9,11,14; 11:25; 14:6; 15:1,5). János evangéliuma Krisztus személyére összpontosít. Az a kifejezés, hogy az "élet kenyere" ahhoz a zsidó hagyományhoz kapcsolódik, hogy a Messiás meg fogja etetni a népet, úgy, ahogyan Mózes is tette a pusztában. Jézus ezt a hagyományt használta arra, hogy megerősítse azt, hogy Ő Maga, nem pedig az étel a kulcs az igazi élethez. Ő az új Mózes (azaz "a Próféta" az V. Mózes 18:15-ből), aki új

kivonulást hoz, de nem Egyiptomból, hanem a "bűnből".

■ **„aki énhozzám jön, nem éhezik meg, és aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha”** A görögben ez mind a kettő egy erős DUPLA TAGADÁS, "soha nem fog, nem, soha" (vö. 37-es vers)

Párhuzamos kapcsolat van a "jön" és a "hisz" között (vö. 7:37-38). Mind a kettő FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENEVEK. Az, hogy a hívők jönnek és hisznek nem egyszeri döntések, hanem egy új közösség, barátság és követés az életformájának a kezdete.

■ **„éhezik ... szomjazik”** Az éhezést és a szomjúságot gyakran használták arra, hogy szellemi valóságot írjanak le (vö. Zsolt. 42:1, Ézs. 55:1; Ámós 8:11-12; Máté 5:6).

6:37 „Akit nekem ad az Atya, az mind énhozzám jön” Ennek az ígérésnek az elsődleges hangsúlya az Isten szuverenitása. Ennek a teológiai igazságnak a két definiáló igeszakasza a Róma 9 és az Ef. 1:3-14. Érdekes, hogy mind a két ígérésben szükséges az ember válasza is. A Róma 10-ben négy "aki fog" kifejezés van. Ugyan ez a helyzet az Ef. 2-ben is, ahol az Isten kegyelme (1-7 versek) a hitre való elhívásban (8-9 versek) a téma. A predestináció (eleve elrendelés) egy tan az üdvözülők számára, nem pedig egy korlát a hitetlenek számára. A kulcs arra, hogy kinyissuk ezt a tant, az Isten szeretete és kegyelme, nem pedig az örök rendelet. Vegyük észre, hogy mindenki, akit Isten Jézusnak ad, azok "jönnek" Hozzá. Mindig Isten kezdeményez (vö. 44, 65-ös versek), de az embereknek válaszolniuk kell erre (vö. 1:12, 3:16).

■ **„és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el”** Ez újra egy erős DUPLA TAGADÁS. Azt az igazságot hangsúlyozza, hogy Isten Krisztuson keresztül mindenkit hív és befogad (Ezék. 18:21-23; 30-32; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9). Mindig Isten kezdeményez (vö. 44, 65-ös versek), de az embereknek válaszolniuk kell erre (Márk 1:15; Apcsel. 20:21). Milyen csodás igeszakasz, ami a biztonságról szól (vö. Róma 8:31-39).

KÜLÖNLEGES TÉMA: KERESZTÉNY ÜDVBIZONYOSSÁG

Az üdvbizonyosság egyszerre bibliai igazság és a hívő hitének megtapasztalása és életformája.

A. Az üdvbizonyosság bibliai alapjai

1. Az Atya Isten jelleme
 - a. I. Mózes 3:15; 12:3
 - b. Zsoltárok 46:10
 - c. János 3:16; 10:28,29
 - d. Róma 8: 38-39
 - e. Efézus 1:3-14; 2:5, 8-9
 - f. Filippi 1:6
 - g. II. Timóteus 1:12
 - h. I. Péter 1:3-5
2. A Fiú Isten tettei
 - a. Főpapi imája: János 17:9-24, főleg a 12-es vers
 - b. a helyettesítő áldozata
 - 1) Róma 8:31
 - 2) II. Korinthus 5:21
 - 3) I. János 4:9-10
 - c. Folyamatos közbenjárása
 - 1) Róma 8:34
 - 2) Zsidók 7:25

- 3) I. János 2:1
3. A Szentlélek Isten felkészítése
 - a. Elhívása, János 6:44,65
 - b. Elpecsételése
 - 1) II. Korinthus 1:22; 5:5
 - 2) Efezus 1:13-14; 4:30
 - c. Személyes bizonyossága
 - 1) Róma 8:16-17
 - 2) I. János 5:7-13
 - B. A hívő szükséges szövetségi válasza:
 1. kezdeti és folyamatos megtérés és hit
 - a. Márk 1:15
 - b. János 1:12
 - c. Apcsel. 3:16; 20:21
 - d. Róma 10:9-13
 2. emlékezni arra, hogy az üdvösség célja az Krisztushoz való hasonlóság
 - a. Róma 8:28,29
 - b. Efezus 1:4; 2:10
 3. emlékezni arra, hogy a bizonyosságot az életforma támasztja alá
 - a. Jakab
 - b. I. János
 4. emlékezni arra, hogy a bizonyosságot az aktív hit és a kitartás támasztja alá
 - a. Márk 13:13
 - b. I. Korinthus 15:2
 - c. Zsidók 3:14
 - d. II. Péter 1:10
 - e. Júdás 20-21

6:38 „szálltam le a mennyből” BEFEJEZETT IGEIDŐBEN van, ami a testet öltésre utal (vö. János 1:11; Ef. 4:8-10) és az eredményei megmaradnak. Jézus mennyei származását is mutatja (vö. 41, 2-es versek).

■ **„ne a magam akaratát tegyem, hanem hogy annak az akaratát, aki elküldött engem”** Az ÚSZ megerősíti a Szentháromság egységét, például a 14:8-9, és a három személy külön személyiségét (vö. 14:8-9). Ez az igevers része annak, hogy János folyamatosan hangsúlyozza Jézus az Atyának való alárendeltségét. Lásd a teljes jegyzetet az 5:19-ről.

6:39 „hogy abból, amit nekem adott, semmit se veszítsek el” Nyilvánvaló kapcsolat van a 37-es vers "akit" SEMLEGESNEMŰ EGYESSZÁMA és a 39-es vers SEMLEGESNEMŰ EGYESSZÁMA között. János számos alkalommal használja ezt a szokatlan formát (vö. 17:2,24). Úgy tűnik az egyesített egészt hangsúlyozza (vö. 40,45-ös versek).

Nagyszerű ígérete ez Isten megtartó hatalmának, ami a Keresztény üdvbizonyosság forrása (vö. János 10:28-29; 17:2, 24). Figyeljük meg, hogy a 37-es versnek az igeideje FOLYAMATOS, míg a 39-es versé BEFEJEZETT IGEIDŐ. Isten ajándéka megmarad! Továbbá a 39-es vers utolsó két megerősítése AORISZT AKTÍV; Jézus nem veszít el senkit azok közül, akiket az Atya Neki adott (37és 39-es versek), és feltámaszt mindenkit aki neki adatott az utolsó napon (vö. 44-es vers). Itt vannak a (1) kiválasztás és a (2) kitartásnak az isteni ígéretei!

■ **„hanem feltámasszam az utolsó napon”** Ez arra a napra utal, ami a hívőknek a feltámadás napja, de a nemhívőknek az ítélet napja lesz (vö. 40,44,54; 5:25,28; 11:24 és I. Kor. 15). Ezzel

kapcsolatban Frank Stagg egy nagyon hasznos állítást mondott a *New Testament Theology* (Újszövetségi Teológia) című könyvében:

„A János Evangéliuma nagyon kihangsúlyozza az elkövetkező eljövetelet (14:13,18,28; 16:16,22) és világosan beszél a feltámadásról és a végső ítéletről az "utolsó napon" (5:28; 6:39,44,53; 11:24; 12:48); mégis a negyedik Evangéliumban mindenhol az örök élet, az ítélet és a feltámadás mind jelen valóság (3:18; 4:23; 5:25; 6:54; 11:23; 12:28,31; 13:31; 14:17; 17:26)” (311. oldal).

6:40 „Mert az én Atyámnak az az akarata” A 28-as versben elhangzott kérdésre: „Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgokat cselekedjünk?” ez Jézus válasza. Lásd Különleges Téma a 4:34-ben.

■ **„annak, aki látja a Fiút”** A JELENIDEJŰ MELLÉKNÉVI IGENÉV formája a "látni" igének és a "hinni" igének párhuzamosak (mint a "jön" és "hisz" a 35-ös versben). Ezek folyamatban lévő cselekvések, nem pedig egyszeri események. A "látni" kifejezés azt jelentette, hogy "kitartóan bámulni" valamit addig, amíg megértjük vagy megismerjük.

■ **„hisz benne”** Emlékezzünk arra, hogy az üdvösség elsősorban egy személyes kapcsolat, nem pedig egy hitvallás, egy helyes teológia vagy egy erkölcsös életstílus (vö. 3:16; 11:25-26). A hangsúly a személy hitének tárgyán van, nem pedig annak intenzitásán. Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

Figyeljük meg az egyensúlyt az Isten szuverén választásának (37a, 39,44,65-ös versek) és az emberiség hitbéli választásának (37b, 40-es versek) hangsúlyozásában. Ezeket a Bibliai feszültségeket fent kell tartani. Isten szuverenitása és az emberiség szabad akarata fogja a bibliai szövetség kettős aspektusát megformálni.

■ **„örök élete legyen”** Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD; a válasz kötelező (vö. János 5:11). Azt is vegyük észre, hogy a 39. vers közösségi vonatkozású míg a 40. vers személyes. Ez az üdvösség paradoxona.

SZÖVEG: 6:41-51

⁴¹A zsidók ekkor zúgolódní kezdtek ellene, mert ezt mondta: "Én vagyok az a kenyér, amely a mennyből szállt le" - ⁴²és azt kérdezték: "Nem Jézus ez, a József fia, akinek ismerjük apját és anyját? Akkor hogyan mondhatja: A mennyből szálltam le?" ⁴³Jézus így válaszolt nekik: "Ne zúgolódjatok egymás között! ⁴⁴Senki sem jöhet énhozzám, ha nem vonzza őt az Atya, aki elküldött engem. Én pedig feltámasztom az utolsó napon. ⁴⁵Meg van írva a prófétáknál: És mindnyájan Istentől tanítottak lesznek. Aki az Atyától hallott és tanult, az mind énhozzám jön. ⁴⁶Nem mintha bárki látta volna az Atyát: csak aki az Istentől van, az látta az Atyát. ⁴⁷Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz, annak örök élete van. ⁴⁸Én vagyok az élet kenyere. ⁴⁹Atyáitok a mannátt ették a pusztában, mégis meghaltak. ⁵⁰De ez az a kenyér, amely a mennyből szállt le, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon: ⁵¹Én vagyok az az élő kenyér, amely a mennyből szállt le: ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké, mert az a kenyér, amelyet én adok oda a világ életéért, az az én testem."

6:41 „A zsidók ekkor zúgolódní kezdtek” Ez BEFEJEZETLEN IGEIDŐ, ami azt sugallja, hogy már elkezdtek zúgolódní, és újra és újra zúgolódtak. A pusztai vándorlási időszakkal (vö. II. Mózes és IV. Mózes) való párhuzam meglepő. Azok az Izraeliták, akik azokban a napokban éltek, ők is elutasították Mózeszt, Isten képviselőjét, aki szintén ételt adott nekik.

6:42 Ez megmutatja azt, hogy a zsidók értették Jézus szavait, amikor magáról szólt. Világosan használta a zsidó idiómákat arra, hogy magát mindenek előtt létezőnek és isteninek vallja!

6:43 „Ne zúgolódjatok egymás között” Ez egy JELENIDEJŰ FELSZÓLÍTÁS TAGADÓ SZÓCSKÁVAL, ami azt jelenti, hogy be kell fejezni egy olyan cselekedetet, ami már folyamatban van.

6:44 „Senki sem jöhet énhozzám, ha nem vonzza őt az Atya, aki elküldött engem” Mindig Isten kezdeményez (vö. 65-ös vers és a 15:16). Minden szellemi döntés a Lélek udvarlásának következménye, nem pedig az emberiség vallásosságának következménye (vö. Ézs. 53:6). Isten szuverenitása és a kötelező emberi válasz elválaszthatatlanul egymáshoz van kapcsolva Isten akaratából és kegyelméből. Ez a szövetség ÓSZ-i értelmezése.

Ennek az "Isteni vonzásnak" (bizonyos személyek esetében) az egyensúlya a 12:32-ben található, ahol Jézus "magához vonz mindeneket" (minden személyt). Ez a vonzás megfordítja azt az ÓSZ-i mintát, amit Isten emberei követtek azzal, hogy nem válaszoltak az Ő profetikusszavára (pl. Ézs. 6:9-13; 29:13; és Jeremiás könyve). Most Isten nem a prófétákon keresztül szól Izraelhez, hanem az Ő Fián keresztül az egész emberiséghez (vö. Zsid. 1:1-3).

KÜLÖNLEGES TÉMA: ELHÍVOTTNAK LENNI

Mindig Isten kezdeményez az elhívásban, a kiválasztásban, és a hívők magához udvarlásában (vö. 12-es vers; János 6:44,65; 15:16; Ef. 1:4-5,11). Az "elhívás, elhívni" kifejezés számos teológiai értelemben használatos:

- A. Isten kegyelméből és Krisztus bevégzett munkája által a bűnösök üdvösségre lettek hívva (azaz *klétos*, vö. Róma 1:6-7, ami teológiailag hasonló az I. Kor. 1:1-2-höz és a II. Tim. 1:9-hez és a II. Péter 1:10-hez).
- B. A bűnösök segítségül hívják az Úr nevét, hogy megmeneküljenek (azaz *epikaleó*, vö. Apcsel. 2:21; 22:16; Róma 10:9-13). Ez a mondat egy zsidó dicsőítési kifejezés.
- C. A hívőket arra hívja, hogy Krisztusi életet éljenek (azaz *klésis*, vö. I. Kor. 1:26; 7:20; Ef. 4:1; Fil. 3:14; II. Thessz. 1:11; II. Tim. 1:9).
- D. A hívőket szolgálatra hívta el (vö. Apcsel. 13:2; I. Kor. 12:4-7; Ef. 4:1).

6:45 „Meg van írva a prófétáknál” Ez az Ézs. 54:13-ból vagy a Jer. 31:34-ből való idézet.

■ **„Aki az Atyától hallott és tanult, az mind énhozzám jön”** Lehetetlen azt kijelenteni, hogy ismered Istent és mégis elutasítod Jézust (vö. I. János 5:1-12).

6:46 „Nem mintha bárki látta volna az Atyát” Ezzel Jézus megerősíti, hogy csak Általa tudja bárki is megérteni és megismerni Istent (vö. János 1:18; 14:6,9). Bár Mózes soha nem látott igazán istenséget (vö. az 5:32 jegyzetét).

6:47 Ez a vers összegzi Jézus minden ember számára szóló ingyen üdvösség ajánlatát ("aki hisz" JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV; "örök élete", vö. 51,58; 3:15,16,36; 5:24; 11:26; 20:31). Jézus az egyetlen igaz Megjelenése Istennek, az egyetlen igaz ajtó Istenhez (az evangélium kizárólagossága), de mégis elérhető Ádám minden fia és lánya számára (az evangélium mindent magában foglalása).

6:50 Ez a vers, ugyanúgy, mint a 31-35-ös versek a kenyér szó jelentésével játszanak, a fizikai kenyér (manna) és a mennyei kenyér (Jézus). Az egyik a fizikai életet adja és tartja fent, de meg kell ismételn, és végül is nem tudja a halált megállítani. A másik az örök életet adja és azt tartja fent, de el kell fogadni, és fogyasztani kell, és azonnal véget vet a szellemi halálnak (Istennel való megszakadt kapcsolat; a bűnnel és a testtel való bensőséges kapcsolat).

6:51 „Én vagyok az az élő kenyér” A János Evangéliumában elhangzó "Én Vagyok" kijelentéseknek egyike ez (vö. 6:35,48,51). Ez volt Jézus irodalmi technikája, hogy a Saját személyére összpontosítson. Az üdvösség, ugyanúgy, mint a kijelentés, végső soron egy személy, egy barátság.

■ **„a világ életéért, az az én testem”** Ez egy metafora, ami azt hangsúlyozza, hogy Maga Jézus a központi szükségünk, nem pedig valami ételforrás.

SZÖVEG: 6:52-59

⁵²A zsidók erre vitatkozni kezdtek egymással, és ezt kérdezték: "Hogyan adhatná ez nekünk a testét eledelül?" ⁵³Jézus így szólt hozzájuk: "Bizony, bizony, mondom néktek: ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok a vérét, nincsen élet tibennetek. ⁵⁴Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon. ⁵⁵Mert az én testem igazi étel, és az én vérem igazi ital. ⁵⁶Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, az énbennem marad, és én őbenne. ⁵⁷Ahogy engem az élő Atya küldött el, és én az Atya által élek, úgy az is, aki engem eszik, élni fog énáltalam. ⁵⁸Ez az a kenyér, amely a mennyből szállt le; ez nem olyan, mint amelyet atyáitok ettek, és mégis meghaltak: aki ezt a kenyeret eszi, élni fog örökké." ⁵⁹Ezeket a zsinagógában mondta, amikor Kapernaumban tanított.

6:52

NASB „vitatkozni”
NKJV „veszekedtek”
NRSV „megvitatták”
TEV „egy dühös szóváltás”
NJB „vitatkozni”

A BEFEJEZETLEN IGEIDŐ azt jelentette, hogy valaminek a kezdete vagy folytatása a múltban. Ez a görögben egy nagyon erős kifejezés volt a veszekedésre (vö. Apcsel. 7:26; II. Tim. 2:23-24; Titusz 3:9) és a II. Kor. 7:5-ben és a Jakab 4:1-2-ben metaforikusan használják.

■ **„Hogyan adhatná ez nekünk a testét eledelül?”** A János Evangéliumában Jézus metaforikus nyelven beszél, amit rendszerint félreértének, mert szó szerint akarják értelmezni: (1) Nikodémus, 3:4; (2) a samáriai asszony, 4:11; (3) a zsidó tömeg, 6:52; és (4) a tanítványok, 11:11.

6:53-57 Az IGEIDŐK az 53-as és az 54-es versben nagyon érdekesek. Az 53-as versben az "eszitek" és "isszátok" szavak AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓDBAN vannak, ami egy akaratilag lehetséges kezdeményező cselekedetről beszél. Az 54-es versben az IGEIDŐK, "eszi" és "issza" JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENEVEK, ami folyamatos cselekedetet hangsúlyoz (vö. 56,57,58). Úgy tűnik, hogy ez megerősíti azt a tényt, hogy a személynek először is válaszolnia kell Jézusnak, majd folyamatosan válaszolnia kell Neki (vö. 44-es vers).

Emlékeznünk kell arra, hogy ha szó szerint szeretnénk venni ezt az ígérést, akkor félreértettük azt a zsidó undort, ami a vér ivására vonatkozik (vö. III. Mózes 17:10-14). Fogni Jézus nyilvánvaló utalását a pusztai mannára (vö. 58-as vers), és azt szó szerinti kifejezésként az Eucharisziával kapcsolatban használni a történelmi háttér és az irodalmi szöveggörnyezet teljes megfontása lenne.

6:54 „testemet, és véretem” Ez egy zsidó metaforikus mód arra, hogy az egész személyre utaljanak, olyan, mint a "szív".

6:55 „igazi étel ... igazi ital” Ez az igaz/igazság kifejezés Jánosra jellemző használata (lásd

Különleges Téma alul). Mivel János később írt, mint a többi ÚSZ-i író, látta a különböző eretnekségek kialakulását (Keresztelő János túlhangsúlyozása, a szentségek túlhangsúlyozása, az emberi tudás túlhangsúlyozása–gnoszticizmus).

KÜLÖNLEGES TÉMA: "IGAZSÁG" A JÁNOS EVANGÉLIUMÁBAN (lásd még: Különleges Téma a 17:3-ban)

Bizonyos értelemben János összeköti/egyesíti a zsidó és a görög hátterét az *alétheia*, "igazság" szónak, úgy, ahogy azt a *logos*-szal tette (vö. 1:1-14). A héberben az *emeth* jelzi azt, ami igaz, vagy megbízható (a Szeptuagintában gyakran társították a *pisteuó* szóval). A görögben Platón valóság szemben a valótlannal elméletével társították: a mennyei szemben a földivel. Ez beleillik János kétértelműségébe. Isten világosan kijelentette (az *alétheia* etimológiája: kitenni magát valaminek, nem titkol, nyíltan kijelent) Magát a Fiában. Ezt számos módon fejezi ki:

1. FŐNÉV, *alétheia*, igazság
 - a. Jézus telve van kegyelemmel és igazsággal (vö. 1:4, 17 – ÓSZ-i szövetségi kifejezés)
 - b. Jézus a központja Keresztelő János tanúságának (vö. 4:33; 18:37 – utolsó ÓSZ-i próféta)
 - c. Jézus az igazságot szólja (vö. 8:4,44,45,46 – a kijelentés eseti és személyes)
 - d. Jézus (a *Logos*, 1:1-3) az igazság (vö. 17:17)
2. MELLÉKNÉV, *aléthés*, igaz, megbízható
 - a. Jézus tanúbizonysága (vö. 5:31-32; 7:18; 8:13-14)
 - b. Jézus ítélete (vö. 8:16)
3. MELLÉKNÉV, *aléthinus*, valóságos
 - a. Jézus az igazi világosság (vö. 1:9)
 - b. Jézus az igazi kenyér (vö. 6:32)
 - c. Jézus az igazi szőlőtő (vö. 15:1)
 - d. Jézus az igazi biznyságtétel (vö. 19:35)
4. HATÁROZÓSZÓ, *aléthós*, valóban
 - a. a samáriaiak biznyságtétele arról, hogy Jézus a világ Megváltója (vö. 4:42)
 - b. Jézus az igazi étel és ital, Mózes idejének mannájával szemben (vö. 6:55)

Az a kifejezés, hogy igaz és azok származékai, mások Jézusról szóló biznyságtételét is kifejezik, *aléthés*

- a. Keresztelő János biznyságtétele igaz (vö. 10:41)
- b. a keresztrefeszítésnél jelenlévő katonák egyikének a biznyságtétele igaz (vö. 19:35)
- c. János biznyságtétele (az Evangélium szerzőjének biznyságtétele) igaz (vö. 21:24)
- d. Jézust igaz prófétának látták (vö. 6:14; 7:40)

Az ÓSZ-ben és az ÚSZ-ben előforduló igazság-ról egy nagyon jó értekezést olvashatsz George E. Ladd a *Theology of the New Testament* (Az Újszövetség Teológiája) című könyvének 263-269-oldalán.

6:56 „énbennem marad, és én őbenne” Ugyanez az igazság van a János 15:4-7-ben, az I. János 2:6,27,28-ban és a 3:6,24-ben is megfogalmazva. Az ÚSZ-nek ez a folyamatos hangsúlya a szentek megőrzésével kapcsolatban (vö. Gal. 6:9; Jel. 2:7,11,17,26; 3:5,12,21). A valódi választ a folyamatos válasz erősíti meg. A megőrzésnek ez a hangsúlyozása hiányzik az amerikai evangelizmusból. Az illetőnek nem csak hogy hitben kell kezdenie, hanem a hitben kell bevégeznie is. Jonathan Edwards azt mondta, hogy "A kiválasztás biztos bizonyítéka az, ha az illető mindvégig kitart". W. T. Conner azt mondta, hogy "Azon ember üdvössége, aki az üdvösségre lett kiválasztva, örökkévalóságról örökkévalóságra, Isten gondolkodásában és céljában bizonyos, mégis a hit a

feltétele, az olyan hit, ami megőriz és legyőz".

6:57 „az élő Atya” Ez a kifejezés egyedülálló, de a fogalom maga gyakran előfordul a Bibliában. Számos különböző módja van, hogy Isten eme nevének eredetét megmagyarázzuk:

1. a Szövetség Istenének az alapvető neve (vö. II. Mózes 3:12,14-16; 6:2-3)
2. Isten esküvései, "életemre mondom", vagy Isten nevében, "az Élő Úrra" (vö. IV. Mózes 14:21,28; Ézs. 49:18; Jer. 4:2)
3. Isten leírása (Zsolt. 42:2; 84:2; Jozs. 3:10; Jer. 10:10; Dán. 6:20,26; Hós. 1:10; Máté 16:16; 26:63; Apcsel. 14:15; Róma. 9:26; II. Kor. 3:3; 6:16; I. Thessz. 1:9; I. Tim. 3:15; 4:19; Zsid. 3:12; 9:14; 10:21; 12:22; Jel. 7:2).
4. a János 5:26-ban lévő állítások, hogy az Atyának önmagában élete van, és ezt megadta a Fiúnak is, és az 5:21, ahol az Atya feltámasztja halottakat s ugyanúgy a Fiú is.

6:58 Ez az Ó Szövetség és az Új Szövetség összehasonlítása, Mózesé és Jézusé. (lásd a Zsidókhoz írt levelet.)

■ **„atyáitok ettek, és mégis meghaltak”** Lehetséges, hogy ez is teológiai eszközként szolgál arra, hogy tagadja a származáson alapuló üdvözülést (vö. 8:33-39), vagy a Mózesi Törvény (Tóra) általi üdvözülést.

■ **„örökké”** Lásd a következő Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: ÖRÖKKÉ (GÖRÖG IDIÓMÁK)

Az egyik ilyen idiomatikus kifejezés az "örökkön örökké, vagy mindörökké" (vö. Lukács 1:33; Róma 1:25; 11:36; 16:27; Gal. 1:5; I. Tim. 1:17), ami a héber *'olam* szót tükrözi vissza. Lásd Robert B. Girdlestone *Synonyms of the Old Testament* (az Ószövetség Szinonimái) című könyvének 321-319 oldalát. Más ezzel rokon kifejezések az "örökké" (vö. Máté 21:19 [Márk 11:14]; János 6:58; 8:35; 12:34; 13:8; 14:16; II. Kor. 9:9) és az "örökkön-örökké" (vö. Ef. 3:21). Úgy tűnik, hogy nincs igazán különbség e-között az idiómák között, ami mind az jelenti, hogy "örökké". Az angol kifejezésben szereplő "korok" szó szerepelhet többes számban, ami átvitt értelemben a rabbinikus nyelvtani szerkezetet jelöli, amit a "fennség többesszámának" neveznek, vagy utalhat a számos "korszak" fogalmára is annak zsidó értelmében: "az ártatlanság korszaka", "a gonoszság korszaka", "az eljövendő korszak" vagy az "igazság korszaka".

6:59 Jézus gyakorolta napjai judaizmusát. Tanult a zsinagógában, imádtta Istent a zsinagógában, tanított is a zsinagógában. A Törvény összes elvárását betartotta.

A zsinagógák alapvetően a Babilóniai fogság ideje alatt indultak (Kr. e. 605-538). Aztán a zsidók elkezdtek olyan különleges helyeken dicsőíteni és tanítani, mindenhol, ahol volt tíz zsidó férfi. Ezek a zsidó kultúra és szokások megőrzőjévé lettek. Amikor a zsidók visszatértek Júdeába, és a templomi istentiszteletekhez, megtartották ezeket a helyi központokat is.

SZÖVEG: 6:60-65

⁶⁰Tanítványai közül sokan, amikor ezt hallották, így szóltak: "Kemény beszéd ez: ki hallgathatja őt?" ⁶¹Mivel pedig Jézus magától is tudta, hogy ezért zúgolódnak tanítványai, így szólt hozzájuk: "Ez megbotránkoztat titeket? ⁶²Hát ha majd meglátjátok az Emberfiát felmenni oda, ahol előzőleg volt? ⁶³A lélek az, aki életre kelt, a test nem használ semmit: azok a beszédek, amelyeket én mondtam nektek: lélek és élet. ⁶⁴De vannak közöttetek néhányan, akik nem hisznek." Mert Jézus kezdettől fogva tudta, hogy kik azok, akik nem hisznek, és ki

az, aki el fogja árulni őt. ⁶⁵És így folytatta: "Ezért mondtam nektek, hogy senki sem jöhet hozzám, ha nem adta meg ezt neki az Atya."

6:60 „Tanítványai közül sokan, amikor” A "tanítvány" szó használatának széleskörű mellékjelentése van. A János evangéliumában ennek a kifejezésnek és a "hinni" szónak kétfajta használata van: (1) igaz követő (68-as vers) és (2) alkalmi követő (64-es vers, vö. 8:31-47).

6:62 Ez egy befejezetlen ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, aminek nincs következtetése. Azt sugallja ezzel, hogy láthatnák, de az eredményt megsemmisítik, mert túl sokáig vártak azzal, hogy helyénvaló módon válaszoljanak (vö. Fil. 2:10-11).

■ **„felmenni oda, ahol előzőleg volt”** Itt folytatja annak a hangsúlyozását, hogy Jézus "a mennyből szállt le". Ez beszél a mennyben való mindenképp előtti való létezéséről az Atyával, és a Vele való bensőséges kapcsolatáról is (vö. 17:5,24).

KÜLÖNLEGES TÁMA: A MENNYBEMENETEL

Számos olyan különböző görög szó van, amit arra használtak, hogy leírják vele Jézus mennybemenetelét:

1. Apcsel 1:2,11,22; *analambanó*, felvenni (vö. I. Tim. 3:16), amit a Septuaginta is használ a II. Kir. 2:9,11-ben, amikor Illés felvitetett a mennybe, és az I. Makkabeusok 2:58 is ezt használja
2. Apcsel 1:9, *epairó*, felemelni
3. Lukács 9:51, *analépsis* (az 1. formából)
4. *diistémi*, eltávozni
5. János 6:62, *anabainó*, felemelkedni, felszállni

Ezt az eseményt Máté és Márk nem jegyzi fel az evangéliumában. Márk evangéliuma a 16:8-nál ér véget, de a három későbbi írástudók általi hozzátoldás egyike leírja ezt az eseményt a 16:19-ben (az *analambanó*-t használva)

6:63 Ez a vers a 6. fejezet terjedelmesebb tartalma miatt lehet, hogy a régi szövetség szemben az új szövetséggel, Mózes szemben Jézussal témához kapcsolódik (vö. 58-as vers; II. Kor. 3:6 és a Zsidók könyvében található összehasonlítások a két szövetséggel kapcsolatban).

■ **„a Lélek az, aki életre kelt”** Ez azon számos kifejezések egyike, amiket Jézusra és a Lélekre is használtak: (1) a lélek élet-adó víz (7:38-39); Jézus az élő víz (4:10-14); (2) a Szent Lélek az igazság Lelke (14:17; 15:26; 16:13); Jézus az igazság (14:6); (3) a Lélek a pártfogó (14:16,26; 15:26; 16:7) és Jézus a pártfogó (I. János 2:1). Lásd még Különleges Téma s 16. fejezet végén.

6:64 A hamis követők ezen nyilvánvaló csoportját leredukálta a hamis követőre – Júdás (vö. 70-71; 13:11). A hit különböző szintjei közötti átmenetet minden bizonnyal rejtély lepi.

6:65 Ez a vers ugyanazt az igazságot fejezi ki, mint a 44. vers. A bukott emberiség nem keresi Istent saját akaratából (vö. Róma 3:9-18-számos ÓSZ-i idézetet tartalmaz). Lásd még Különleges Téma a 6:44-ben.

SZÖVEG: 6:66-71

⁶⁶Ettől fogva tanítványai közül sokan visszavonultak, és nem jártak vele többé. ⁶⁷Jézus ekkor megkérdezte a tizenkettőtől: "Vajon ti is el akartok menni?" ⁶⁸Simon Péter így felelt:

"Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad. ⁶⁹És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje." ⁷⁰Jézus így válaszolt nekik: "Nem én választottalak-e ki titeket, a tizenkettőt? Egy közületek mégis ördög." ⁷¹Júdás Iskáriótesre, Simon fiára mondta ezt, mert ez akarta őt elárulni, pedig egy volt a tizenkettő közül.

6:67 „a tizenkettő” A János evangéliumában ez az első olyan alkalom, hogy az Apostolokra ezt a gyűjtőfogalmat használja (vö. 6:70,71; 20:24).

6:68 „Simon Péter így felelt” Péter a tizenkettő szószólója (vö. Máté 16:16). De ez nem jelenti azt, hogy a többiek úgy látták őt, mint a vezetőjüket (vö. Márk 9:34; Lukács 9:46; 22:24).

■ **„Örök élet beszéde van nálad”** A kereszténység egyszerre (1) az igazság, amit egy üzenet tartalmaz, "örök élet beszédei", és (2) az igazság, ami egy személyben fejeződik ki, Jézusban. Az Evangélium tehát üzenet és személy is egyszerre. Az a kifejezés, hogy *pistis* egyszerre utalhat (1) egy üzenetre (vö. Júdás 3, 20) és (2) egy személyre (János 1:12; 3:15-16).

6:69 „És mi hisszük és tudjuk” Mind a kettő BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Az 53-as versben az üdvösség AORISZT IGEIDŐBEN van, egy a múltban befejezett cselekedet. A 40,53,54,56 és 57-es versekben az üdvösség JELENIDŐBEN van, ami egy folyamatban lévő cselekedet. Itt az üdvösség BEFEJEZETT IDŐBEN van, ami azt jelenti, hogy egy múltbeli cselekedet, ami már elérte tetőpontját és már megállapodott állapotban létezik. Az igazi üdvösség magában foglalja az összes görög igeidőt. Lásd Különleges Téma: Az Üdvösségre Használt Görög Igeidők a 9:7-ben.

■

NASB, NRSV,

NJB

„te vagy az Istennek Szentje”

NKJV

„te vagy a Krisztus, az Élő Isten Fia”

TEV

„te vagy a Szent, aki Istentől jött”

Ezen a ponton akad egy kis kézirati probléma. A rövidebb szöveget (NASB, NRSV, NJB angol fordításokat) támasztják alá az ősi görög kéziratok, P⁷⁵, x, B, C*, D, L, és a W. Később az írástudók nyilvánvalóan beillesztették a hozzáadott szavakat Márta bizonyágtételéből a 11:27-ből vagy Péteréből a 16:16-ból.

Az "Istennek Szentje" kifejezés egy ÓSZ-i Messiási megszólítás volt. A Lukács 1:35-ben és az Apcsel 3:14-ben is lett említve. Ez az a megszólítás, amit a Márk 1:24-ben és a Lukács 4:34-ben használt a démon megszállott.

6:70 „Nem én választottalak-e ki titeket” Ez a tanítványok isteni kiválasztásának egy újabb kihangsúlyozása (vö. 44-es és 65-ös vers). Figyeljük meg a 67-es versben Jézus kérdését. Az isteni kiválasztásnak és az emberi akaratnak meg kell maradnia a bibliai feszültségben. Ez a kettő a szövetségi kapcsolat két oldala.

■ **„Egy közületek mégis ördög”** Micsoda meghökkentő egy kijelentés! Ez nem azon tanítványok egyikére utal, akik hátat fordítottak Neki (vö. 66-os vers), hanem a tizenkettő közül az egyikre, aki azt vallja, hogy hisz Benne. Nagyon sokan összekapcsolják ezt a 13:2-vel vagy a 27-tel. Számos kérdés van, ami ennek a versnek a megértéséhez kapcsolódik: (1) miért választott Jézus egy gonoszt/ördögöt? És (2) ez a kifejezés ebben a szövegkörnyezetben mit jelent?

Az első kérdés az előre megjósoló próféciákkal van kapcsolatban (vö. 17:12; Zsolt. 41:9) Jézus tudta, hogy mit fog tenni Júdás. Júdás a legjobb példa a megbocsáthatatlan bűnnel kapcsolatban. Elutasította Jézust azok után, hogy hallotta, látta és évekig Vele volt.

A második kérdésnek két lehetséges jelentése van: (1) néhányan úgy viszonyulnak ehhez a

gonoszhoz (Sátánra utalva névelő nélkül használva az Apcsel. 13:10-ben és a Jel. 20:2-ben) ami megszállta Júdást (vö. 13:2, 27) vagy (2) lehetséges, hogy a kifejezést általánosságban használja (nincs névelő, mint az I. Tim. 3:11-ben, II. Tim 3:3-ban és a Titusz 2:3-ban). Az ÓSZ-i értelemben Júdás vádló volt, mint ahogy Sátán is az volt. A görög kifejezés azt sugallja, hogy rágalmozó, pletykafészek. A görög kifejezés egy szóösszetétel: "keresztül dobni".

6:71 „Iskáriótes, Simon” Az Iskáriótes névnek két lehetséges háttere van: (1) a héberből származik, egy férfi, aki a júdeai Kerioth városból való (vö. Józs. 15:25). Ha ez igaz, akkor Júdás volt az egyetlen nem Galileai apostol; vagy (2) a görögből, annak a késnek a neve, amit a zsidó bérgyilkosok használtak, ami azt jelentené, hogy tagja volt egy zsidó szélsőséges nacionalista csoportnak, a zelótáknak. Lásd a 18:1-ben a teljes jegyzetet.

■ **„elárulni”** Ezt a görög kifejezést széleskörűen fordítják és a legtöbb szövegkörnyezetben semlegesnemű. Bár azzal kapcsolatban, hogy Júdás átadja Jézust a hatalmaknak, egy baljóslatú mellékjelentést ölt magára.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. A János 6 megtárgyalja-e az "Úrvacsorát"? Miért, vagy miért nem?
2. Mit jelentett ki Jézus magáról, amikor azt mondta, hogy „Én Vagyok az élet kenyere”?
3. Miért tett Jézus olyan mehökkentő kijelentéseket ennek a tömegnek?

JÁNOS 7

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus Testvéreinek Hítetlensége	Jézus Testvérei Nem Hisznek	Jézus, az Élet Vize	Jézus és a Testvérei	Jézus Felmegy Jeruzsálembe az Ünnepre, és Tanít
7:1-9	7:1-9	7:1-9	7:1-9	7:1
Jézus a Sátoros Ünnepen	A Mennyei Tanító		A Sátoros Ünnepe	7:2-9
7:10-13	7:10-24	7:10-13	7:10-11 7:12-13	7:10-13
7:14-24		7:14-18 7:19-24	7:14-15 7:16-19 7:20 7:21-24	7:14-24
Ez az a Krisztus?	Lehet Ez a Krisztus?		Ő a Messiás?	Az Emberek Megvitatják a Messiás Eredetét
7:25-31	7:25-31	7:25-31	7:25-27 7:28-29 7:30-31	7:25-27 7:28-29 7:30
Katonákat Küldtek Jézus Letartóztatására	Jézus és a Vallási Vezetők		Testőröket Küldtek Jézus Letartóztatására	Jézus Előre Elmondja Közeledő Eltávozását
7:32-36	7:32-36	7:32-36	7:32-34 7:35-36	7:31-34 7:35-36
Élő Víznek Folyamai	A Szent Lélek Ígérete		Élet-adó Víz Folyamai	Az Élő Víz Ígérete
7:37-39	7:37-39	7:37-39	7:37-39	7:37-38 7:39
Szakadások az Emberek Között	Kicsoda Ő?		Szakadás az Emberek Között	Friss Felfedezések a Messiás Eredetével Kapcsolatban
7:40-44	7:40-44	7:40-44	7:40-44	7:40-44
A Hatalmon Léevők Hítetlensége	A Hatalmasságok Elutasítása		A Zsidó Hatalmasságok Hítetlensége	
7:45-52	7:45-52	7:45-52	7:45 7:46 7:47-49 7:50-51 7:52	7:45-52

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezéséért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp

kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-52-ES VERSEKBE

Háttér

- A. Az 5. és 6. fejezet háttere a Páska ünnepe. A 7:1-től a 10:21-ig a Sátoros Ünnep az események háttere (7:2).
- B. A Sátoros Ünnep elsősorban az aratásért való hálaadás volt (úgy is hívták, hogy a Betakarítás Ünnepe, vö. II. Mózes 23:16; 34:22). Továbbá a Kivonulásra való megemlékezés ideje is volt (a Lombsátorünnep is hívták, vö. III. Mózes 23:29-44 és V. Mózes 16:13-15). A Tishri hónap 15-én tartották ezt, ami a mi szeptember hónapunk végére október elejére esett.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 7:1-9

¹Jézus ezután Galileát járta. Nem akart ugyanis Júdeában tartózkodni, mivel a zsidók meg akarták ölni. ²Közel volt a zsidók ünnepe, a lombsátorünnep. ³Testvérei ekkor ezt mondták neki: "Menj el innen, és eredj Júdeába, hadd lássák a tanítványaid is a te dolgaidat, amelyeket cselekszel. ⁴Mert senki sem cselekszik semmit titokban, aki azt akarja, hogy nyilvánosan elismerjék őt. Ha ilyeneket cselekszel, tedd ismertté magadat a világ előtt." ⁵Mert a testvérei sem hittek benne. ⁶Jézus pedig így szólt hozzájuk: "Az én időm még nincs itt, nektek azonban minden idő alkalmas. ⁷Titeket nem gyűlölhét a világ, de engem gyűlöl, mert én arról tanúskodom, hogy a cselekedetei gonoszak. ⁸Ti menjetek fel az ünnepre, én erre az ünnepre még nem megyek fel, mert az én időm még nem jött el." ⁹Ezeket mondta nekik, és ott maradt Galileában.

7:1 „a zsidók meg akarták ölni” A János evangéliumában annak a kifejezésnek, hogy "a zsidók" van egy baljóslatú mellékjelentése (vö. 1:19; 2:18,20; 5:10,15,16; 6:41,52; 7:1,11,13,35; 8:22,52,57; 9:18,22; 10:24,31,33; 11:8; 19:7,12; 20:19). Számos alkalommal lett feljegyezve a gyűlöletük és a gyilkos szándékaik (vö. 5:16-18; 7:19,30,44; 8:37,40,59; 10:31,39; 11:8,53).

7:2 „a zsidók ünnepe, a lombsátorünnep” Sátoros Ünnepnek is hívták (vö. III. Mózes 23:34-44; V. Mózes 16:13-17), mert az aratás alatt a falusiak a földeken laktak kis sátrakban, ami a zsidókat a Kivonulásra emlékeztette. Ennek az ünnepnek a szertartásai és liturgiája szolgáltatja a háttérrel Jézus a 7:1 – 10:21-ben található tanításához, ugyanúgy, ahogy az 5. és 6. fejezetben a Páska ünnepe tette.

7:3 „Testvérei” A 2:12 óta ez az első alkalom, hogy Jézus családja meg lett említve. Nyilvánvaló, hogy nem értették a motivációját, módszerét és célját.

■ **„Menj el innen, és eredj Júdeába”** Ez a zarándokok évenként elinduló karavánjára utal (vö. Lukács 2:41-44), ami Galileából indult és Jeruzsálembe tartott. Ne felejtsük el, hogy János Evangéliuma Jézus jeruzsálemi szolgálatára összpontosít.

7:4 „nyilvánosan” Lásd a következő Különleges Témát.

Különleges Téma: MERÉSZSÉG, BÁTORSÁG (*PARRÉSIA*)

Ez a görög kifejezés egy összetett szó, két szóból áll: "minden" (*pan*) és a "beszéd" (*rhésis*). A szólásnak ez a szabadsága vagy bátorsága gyakran társult azzal a mellékértelemmel, hogy az elutasítás közepette is bátornak lenni (vö. János 7:13; I. Thessz. 2:2).

János írásaiban (13 alkalommal használta) gyakran jelzi a nyilvános felszólalást (vö. 7:4, ezenkívül Pál írásaiban is: Kol. 2:15). Bár néha egyszerűen csak annyit jelent, hogy "nyíltan" (vö. János 10:24; 11:14; 16:25, 29).

Az Apcselben az Apostolok ugyanolyan módon szólják Jézus üzenetét (bátorsággal), ahogyan Jézus is beszélt az Atyáról és az Ő terveiről és ígéretéről (vö. Apcsel. 2:29; 4:13,29,31, 9:27-28; 13:46; 14:3; 18:26; 19:8; 26:26; 28:31). Pál is azt kérte, hogy imádkozzanak érte, hogy bátran hirdesse az evangéliumot (vö. Ef. 6:19; I. Thessz. 2:2) és hogy megélje az evangéliumot (vö. Fil. 1:20).

Pál eszkatalogikus reménysege Krisztusban bátorságot és magabiztosságot adott neki, hogy ebben a jelenlegi gonosz világban hirdesse az evangéliumot (vö. II. Kor. 3:11-12). Abban is bizonyossága volt, hogy Jézus követői helyénvalóan fognak viselkedni (vö. II. Kor. 7:4).

Ennek a kifejezésnek vannak további aspektusai is. A Zsidók könyve nagyon egyedi módon arra használja, hogy legyen bátorságunk Krisztusban, hogy Isten elé járuljunk és beszéljünk is Hozzá (vö. Zsid. 3:6; 4:16; 10:19,35). A hívők tökéletesen elfogadottak és szívesen látottak az Atyával való bensőséges kapcsolatban a Fiún keresztül!

■ **„ha”** Ez egy ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt feltételezi, hogy a szerző szemszögéből nézve ez igaz.

7:5 „Mert a testvérei sem hittek benne” Nagyon nehéz lehetett Jézust Messiásként elfogadni, mikor vele együtt egy házban nőttél fel (vö. Márk 3:20-21). Jézus törődött a féltestvéreivel. A feltámadása utáni egyik megjelenésének az volt a célja, hogy kijelentse magát nekik. Akkor már hittek! Jakab lett a jeruzsálemi gyülekezet vezetője. Jakab és Júdás is írtak könyveket, amik bekerültek az újszövetségi kánonba.

■ **„tedd ismertté magadat a világ előtt”** Jézus felvette a "világ" kifejezés használatának szokását tőlük a 4. versben, és a 7. versben tett is egy megjegyzést róla. A világ nem volt elfogadó és rokonszenvező Jézussal kapcsolatban, hanem ellenséges (vö. 15:18-19,17:14; I. János 3:13), mert felfedte annak lázadását és bűnét (vö. 3:19-20).

7:6 „Az én időm még nincs itt” Jézus megértette a misszióját (vö. 12:23; 13:1; 17:1-5). Ezeknek az evangéliumi eseményeknek meg volt a saját időzítésük a kibontakozásra.

7:8

NASB **„Ti menjetek fel az ünnepre, én erre az ünnepre nem megyek fel”**

NKJV **„Ti menjetek fel erre az ünnepre. Én erre az ünnepre még nem megyek fel”**

NRSV, NJB **„Magatok menjetek fel erre az ünnepségre. Én nem megyek fel erre az ünnepségre”**

TEV **„Ti menjetek csak fel erre az ünnepségre. Én nem megyek fel erre az**

ünnepségre”

Számos ősi görög kézirat (⌘ és D) nem tartalmazza azt a határozószót, hogy "még" (vö. NKJV). Úgy tűnik, hogy volt egy korai próbálkozás az írástudók részéről, hogy a 8-as és 10-es versek közötti nyilvánvaló ellentmondást megszüntessék. Ezt a határozószót tartalmazza az MSS P⁶⁶, P⁷⁵, B, L, T, & W (NKJV, A Twentieth Century New Testament, NIV).

SZÖVEG 7:10-13

10Miután azonban elindultak testvérei az ünnepre, akkor ő is felment, nem nyíltan, hanem - amennyire lehetett – titokban. **11**A zsidók pedig keresték őt az ünnepen, és kérdezték: "Hol van ő?" **12**És sokat suttogtak róla a sokaságban: némelyek azt mondták róla, hogy jó, mások viszont ezt mondták: "Nem az, sőt félrevezeti a népet." **13**De nyilvánosan senki sem beszélt róla, mert féltek a zsidóktól.

7:11 „a zsidók” Négy különböző csoport van, akik kapcsolatba kerülnek Jézussal ebben a fejezetben: (1) a testvérei; (2) "a zsidók", ami a vallási vezetőkre utal; (3) "a tömeg", ami azokra a zarándokokra utal, akik a Sátoros Ünnepre igyekeztek felmenni; és (4) "a jeruzsálemi emberek", akik helybéli emberek voltak, akik ismerték a Szanhedrint és a tervüket, hogy megakarják Jézust ölni.

7:12 „sokat suttogtak róla a sokaságban” Annyira jellemző az, hogy az evangélium mit tesz minden tömeggel. Az emberiség között létező szellemi szinteket mutatja meg ez az igevers (vö. 7:40-44).

7:13 „a zsidók” Az egész tömeg zsidókból állt. Így ez tisztán megmutatja, hogy János ezt a kifejezést kifejezetten arra használta, hogy a jeruzsálemi vallási vezetőkre utaljon vele. Lásd a 7:1 jegyzetét.

SZÖVEG: 7:14-18

14Már az ünnepi hét fele elmúlt, amikor Jézus felment a templomba, és tanítani kezdett. **15**Csodálkoztak a zsidók ezen, és ezt kérdezték: "Hogyan ismerheti ez az Írást, hiszen nem is tanulta?" **16**Jézus erre így válaszolt nekik: "Az én tanításom nem az enyém, hanem azé, aki elküldött engem. **17**Ha valaki kész cselekedni az ő akaratát, felismeri erről a tanításról, hogy vajon Istentől való-e, vagy én magamtól szólok. **18**Aki magától szól, a saját dicsőségét keresi, aki pedig annak dicsőségét keresi, aki elküldte őt, az igaz, abban nincs hamisság.

7:14 „Már az ünnepi hét fele elmúlt” A pontos okát annak, hogy Jézus miért várt eddig a pontig, nem tudjuk, de feltételezhetjük, hogy így elég idő állt a zarándokok és a városiak rendelkezésére ahhoz, hogy megvitassák Jézus szolgálatát. Továbbá arra is adott időt, hogy a zsidó vezetők nyilvánosan kimutassák Jézus iránti ellenségességüket (vö. 13-as vers).

7:15 „Hogyan ismerheti ez az Írást, hiszen nem is tanulta?” Ez egyszerűen csak annyit jelent, hogy nem járt egyik hivatalos rabbinikus iskolába sem, sem nem volt egyik ismert rabbi tanítványa sem. Annak a kifejezésnek a használata, hogy "ez" tiszteletlenséget hordoz magában (vö. 18:17,29).

Jézus tanításai gyakran meglepték hallgatóit (vö. Márk 1:21-22, Lukács 4:22) a (1) tartalma és a (2) formája miatt. Más rabbik egymást idézgették; Jézus pedig azt vallotta, hogy Istent idézi!

7:16 Jézus ismét nem csak arra hívja fel a figyelmet, hogy Ő alávetette magát az Atyának (lásd az 5:19 jegyzetét), hanem arra is, hogy Ő milyen egyedülállóan ismeri az Atyát. Nekik földi tanítóik voltak; Neki mennyei Tanítója volt.

7:17 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami egy lehetséges cselekedetet jelent. Ez az Evangélium egyetemes ajánlatának (vö. 1:12; 5:16) és Isten szuverenitásának (vö. 6:44,65) paradoxona. A Léleknek kell megnyitnia a szívet (vö. 16:8-13).

7:18 Jézus a bukott emberiség számára kijelenti saját egyedülállóságát: (1) nem keresi a saját maga dicsőségét; (2) az Atya dicsőségét keresi; (3) Ő igaz; (4) és büntelen.

■ „**annak dicsőségét**” Lásd az 1:14 jegyzetét.

SZÖVEG: 19: 24

19Nem Mózes adta-e nektek a törvényt? De közületek senki sem tartja meg a törvényt. **Miért akartok engem megölni?”** **20**A sokaság erre ezt mondta: "Ördög van benned: ki akar téged megölni?" **21**Jézus így válaszolt nekik: "Egyetlen dolgot vittem véghez, és mindnyájan megütköztök rajta. **22**Minthogy a körülmetélést Mózes rendelte el nektek - nem mintha Mózes-től volna, hanem az atyáktól van -, és szombaton is körülmetéletek az embert. **23**Ha körülmetéletek az embert szombaton, hogy ne sértsék meg Mózes törvényét, akkor miért haragusztok énrám, hogy egy embert teljesen meggyógyítottam szombaton? **24**Ne ítéljetez látszat szerint, hanem hozzatok igazságos ítéletet."

7:19 A nyelvtani szerkezet "igenlő" választ vár erre a kérdésre.

■ „**De közületek senki sem tartja meg a törvényt**” Minden bizonnyal elég sokkoló kijelentés lehetett ez azoknak a zsidóknak a számára, akik egy kötelező ünnepen jelentek meg Jeruzsálemben.

Mózes Törvénye egyértelműen tiltja az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságot, mégis pontosan ez az amit a vezetők terveztek. A helybéli emberek tudtak erről, de nem voltak hajlandóak megállítani őket, sőt még meg sem kérdőjelezték a vezetőket ebben a dologban.

■ „**Miért akartok engem megölni?”** A 20. vers kérdése nem a vallási vezetőktől jön, hanem a zarándokok tömegétől, akik semmit sem tudtak arról az összeesküvésről, hogy megöljék Őt. Később a 25-ös versben a jeruzsálemi emberek már tudtak a Jézus megöléséről szóló összeesküvésről.

A vallási vezetők azzal is megvádolták Jézust, hogy démon megszállott volt, csak hogy kimagyarazzák, hogy honnan van hatalma és dolgokba való belátása (vö. Máté 9:34; 11:18; 12:24; Márk 3:22-30; János 8:48-52; 10:20-21).

7:20 „Ördög van benned!” Mindenki számára, aki csak kapcsolatba került Jézussal, nyilvánvaló volt, hogy szellemi hatalma volt. Az volt a kérdés, hogy honnan származik ez a hatalom? A zsidó vezetők nem tagadhatták meg Jézus "jeleit/csodáit", így hát a Sátán és démonjai hatalmának tulajdonították azokat.

Ebben a szövegösszefüggésben a zarándokok tömege, akik a Sátoros Ünnepen vesznek részt, ugyanezt a kifejezést használják, de más értelemben. Azt állítják, hogy Jézus irracionális, paranoid módon viselkedik.

7:22

NASB, NKJV

„- nem mintha Mózes-től volna, hanem az atyáktól van-”

NRSV

„(természetesen ez nem Mózes-től van, hanem az Ősatyáktól)”

TEV

„(bár nem Mózes volt, hanem az őseitek, akik ezt elkezdték”

NJB

„--nem mintha vele kezdődött volna, az ősatyáig nyúlik vissza--”

A körülmetélkedés szokása nem a Mózesi Törvénnyel kezdődött (vö. II. Mózes 12:48; III.

Mózes 12:3), hanem Ábrahámnak adatott annak a különleges szövetségnek jeleként, ami YHWH-val kötött (vö. I. Mózes 7:9-14; 21:4; 34:22).

■ „és szombaton is körülmetélték az embert” Jézus érvelésének lényege az volt, hogy hajlandóak voltak félretenni a szombattal kapcsolatos szabályaikat, csak hogy egy csecsemőt körülmetélhessenek, de nem voltak hajlandóak félretenni a szombattal kapcsolatos szabályaikat annak érdekében, hogy egy ember teljesen meggyógyulhasson. Fontos megjegyezni, hogy Jézus végig ebben a részben a Rabbiniikus Judaizmus logikáját és gondolkodási formáját használta.

7:23 „ha” Ez egy ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt feltételezi, hogy a szerző szemszögéből ez igaz volt, vagy pedig az irodalmi céljai miatt volt ez igaz.

■ „akkor miért haragusztok énrám, hogy egy embert teljesen meggyógyítottam szombaton?” Lehet, hogy ez az 5:1-9-ben feljegyzett gyógyítására utal, vagy pedig egy olyan gyógyítására, ami az ünnep alatt történt és nem lett feljegyezve.

7:24 „Ne ítéltetek látszat szerint, hanem hozzatok igazságos ítéletet.” Ez JELENIDEJŰ FELSZÓLÍTÓMÓD NEGATÍV ELŐJÁRÓSZÓVAL, ami azt jelenti, hogy be kell fejezni egy olyan cselekedetet, ami már folyamatban volt. Ezt egy AORISZT FELSZÓLÍTÁS követi, ami sürgetést sugall. Lehetséges, hogy ez az Ézs. 11:3-al van párhuzamban.

SZÖVEG: 7:25-31

²⁵A jeruzsálemiek közül ekkor így szóltak némelyek: "Vajon nem ő az, akit meg akarnak ölni?" ²⁶És íme, nyilvánosan beszél, és semmit sem szólnak ellene. Talán bizony felismerték a vezetők, hogy ő a Krisztus? ²⁷Csakhogy róla tudjuk, honnan való; amikor azonban eljön a Krisztus, róla senki sem tudja majd, honnan való." ²⁸Amikor Jézus a templomban tanított, hangosan kiáltva szólt: "Ti ismertek engem, tudjátok is, honnan való vagyok; de én mégsem önmagamtól jöttem, hanem az, aki engem elküldött, igaz, ti őt nem ismeritek. ²⁹Én ismerem őt, hiszen tőle származom, és ő küldött el engem." ³⁰El akarták fogni tehát, de senki sem vetette rá a kezét, mert még nem jött el az ő órája. ³¹A sokaságból sokan hittek benne, és ezt mondták: "A Krisztus, amikor eljön, tesz-e több jelt, mint amennyit ez tett?"

7:25 „Vajon nem ő az, akit meg akarnak ölni?” A mondat nyelvtani szerkezete "igenlő" választ vár a kérdésre (vö. 5:17; 7:19). Ez az első a kérdések sorozatában, amik egészen a 36-os versig tartanak.

7:26

NASB „Talán bizony felismerték a vezetők, hogy ő a Krisztus?”

NKJV „A vezetők valóban tudják-e hogy valóban ő -e a Krisztus?”

NRSV „Lehetséges, hogy a hatalmasságok valóban tudják, hogy ő a Messiás?”

TEV „Lehetséges, hogy valóban tudják, hogy ő a Messiás?”

NJB „Igaz lehet-e, hogy a hatalmasságok felismerték, hogy ő a Krisztus?”

Ez a nyelvtani szerkezet "nemleges" választ vár el a kérdésre.

7:27 „Csakhogy róla tudjuk, honnan való; amikor azonban eljön a Krisztus, róla senki sem tudja majd, honnan való” Ez arra a rabbiniikus Messiással kapcsolatos hagyományra utal, ami a Mal. 3:1-en alapszik, miszerint a Messiás hirtelen feltűnik a templomban. Megtalálható még az Énók 48:6-ban és a IV. Ezsdrás 13:51-52-ben is.

7:28 Ebben a versben Jézus két kijelentést tesz: (1) Isten küldte Őt (vö. 3:17,34; 5:36,38; 6:29; 7:29; 8:42; 10:36; 11:42; 17:3,18,21,23,25; 20:21) és (2) hogy ők nem ismerik Istent (vö. 5:42;

8:19,27,54-55; 16:3).

■ **„aki engem elküldött, igaz”** Az Atya igaz (3:33; 8:26; I. János 5:20) és az Fiú is igaz (vö. 7:18; 8:16). Lásd a Különleges Témát a 6:55-tel kapcsolatban.

7:29 „Én ismerem őt, hiszen tőle származom, és ő küldött el engem.” Ezt a mondatot a zsidó vezetők istenkáromlásnak tulajdonították, és megerősítették annak szükségességét, hogy Jézust meg kell ölni.

7:30 „El akarták fogni” Ez itt BEFEJEZETLEN IGEIDŐ, ami azt sejteti, hogy (1) elkezdték keresni a módot rá, vagy (2) újra és újra megpróbálták letartóztatni, de nem akartak lázadást keltetni a zarándokok között, akik úgy hitték, hogy Ő a Messiás.

■ **„mert még nem jött el az ő órája”** Ez egy visszatérő profetikus mondás, ami csak megerősíti, hogy létezik egy isteni menetrend (vö. 2:4; 7:6,30; 8:20; 12:23,27; 13:1; 17:1).

7:31 „A sokaságból sokan hittek benne” Igaz hit volt ez Jézusban, annak ellenére, hogy tele volt félreértésekkel a Messiási teendőit illetően. Senkinek sincs "tökéletes" hite (vö. Noé, Ábrahám, Mózes, Dávid, a Tizenkettő). Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

■ **„A Krisztus, amikor eljön, tesz-e több jelt, mint amennyit ez tett?”** A görög nyelvtani szerkezet "nemleges" választ vár erre a kérdésre.

George E. Ladd az *A Theology of the New Testament* (Az Újszövetség Teológiája) című könyvében tesz egy érdekes megjegyzést a "jelekkel" kapcsolatban, hogy a Jézusban való hitet bátorítsa:

„Az a kérdés, hogy a jeleknek mi a kapcsolata a hittel, nem könnyű, mert az adatok látszólag két különböző irányba mutatnak. Néha a jelek arra hivatottak, hogy a Jézusban való hitre vezessenek (2:23; 6:14; 7:31; 10:42). Másrészt, voltak olyanok, akik látták a jeleket, de nem hittek (6:27; 11:47; 12:37). Továbbá, alkalmanként Jézus megfeddi a zsidókat, mert nem hisznek, hacsak nem látnak jeleket (4:48; 6:30). A választ a jelek és a hit közötti feszültségben találjuk meg. Hitre van szükség ahhoz, hogy felismerjük a jelek igazi jelentését és azok Jézusról szóló bizonyágtételét; azok számára, akiknek nem volt hitük, a jelek csak pusztán csodák voltak. Azok számára, akik befogadóak, a jelek eszközök arra, hogy megerősödjének és elmélyüljenek hitükben. Világos, hogy Jézus csodáinak célja nem az volt, hogy kikényszerítsék a hitet bárkiből is. Másrészt viszont Jézus csodái elégséges bizonyosság volt azok számára, akik képesek voltak meglátni az, hogy mi is zajlott az ő szolgálatában. Jézus csodái a kárhóztatás eszközeként fognak szolgálni és meg fogják erősíteni a vak embereket az ő bűnösségükben” (274 oldal).

SZÖVEG: 7:32-36

³²Meghallották a farizeusok, hogy a sokaság ezeket suttogja róla, és szolgákat küldtek a főpapok és a farizeusok, hogy fogják el őt. ³³Jézus ekkor így szólt: "Még egy kis ideig veletek vagyok, de elmegyek ahhoz, aki elküldött engem. ³⁴Kerestek majd engem, de nem találtok meg, mert ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek." ³⁵A zsidók erre így beszéltek egymás között: "Hova akar menni, hogy nem találjuk meg? Talán a görögök között lévő szórványba készül, és a görögöket akarja tanítani?" ³⁶Miféle beszéd ez: Kerestek majd engem, de nem találtok, mert ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek?"

7:32 „főpapok és a farizeusok” Ez a Szanhedrin tagjaira utal. Csak egy főpap volt, de a Római megszállás óta ez a pozíció vált a legkívánatosabb pozícióvá, amiért számos gazdag zsidó család alkudozott, és családon belül örökítették tovább.

■ **„szolgákat küldtek, hogy fogják el őt”** Ez a "templomi rendőrséget, templom szolgákat" jelentette, akik valószínűleg Léviták voltak. A Templom területén kívül korlátozott hatalmuk volt (vö. 7:45,46, 18:3,12,18,22).

7:33 „Még egy kis ideig veletek vagyok” A János evangéliumában ez a kifejezés elég gyakori (vö. 12:35; 13:33; 14:19; 16:16-19). Jézus tudta, hogy ki volt Ő, hogy mi fog történni Vele, és hogy mikor (vö. 12:23; 13:1; 17:1-5).

■ **„elmegyek ahhoz, aki elküldött engem”** Ez Jézus megváltó szolgálatának befejező eseményeire utalt: a keresztre feszítésre, a feltámadásra, a mennybemenetelre és a mindenek előtt létező dicsőségének visszaállítására (vö. 17:1-5).

7:34 Ez nagyon hasonlít ahhoz a beszélgetéshez, amit Jézus a tanítványokkal folytatott a felső szobában (13:33; vö. 7:36 és 8:21).

7:35-36 „Talán a görögök között lévő szórványba készül, és a görögöket akarja tanítani?” A görög nyelvtani szerkezet "nemleges" válasz vár erre a kérdésre. Ez az ironia használatának egy formája. Mindig is ez volt Isten akarata (vö. I. Mózes 3:15). A Sátoros Ünnepen hetven bikát áldoztak fel a világ népeiért. A zsidók kötelezve voltak arra, hogy imádkozzanak a pogányokért, és hogy hozzák el számukra is a fényt. Ez a mondat felfedi ennek a kijelentésnek a kulturális hátterét. A "görögök" kifejezést oly módon használták, hogy azt jelentette "pogányok". A "*disperia*" kifejezés olyan zsidókra utalt, akik pogány földön laktak. Ez megint egy példa arra, hogy a tömeg hogyan értette félre Jézus metaforikus nyelvezetét.

Ez a mondat Jézus függőleges kétértelműségére is példa. A tömeg azért értette félre, mert az állításait szó szerint értelmezték, ahelyett, hogy észrevették volna a tanításaiban a "fent" és "alant" kategóriákat. Az Atyától származott, és az Atyához is tér vissza.

SZÖVEG: 7:37-39

³⁷Az ünnep utolsó nagy napján felállt Jézus, és így kiáltott: "Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék! ³⁸Aki hisz énbennem, ahogy az Írás mondta, annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek!" ³⁹Ezt pedig a Lélekről mondta, akit a benne hívők fognak kapni, mert még nem adatott a Lélek, mivel Jézus még nem dicsőült meg.

7:37 „Az ünnep utolsó nagy napján” Kérdéses, hogy ez egy hétnapos ünnep (vö. V. Mózes 16:13), vagy egy nyolcnapos ünnep volt (vö. III. Mózes 23:36; Neh. 8:17; II. Makkabeus 10:60, és Jozefusz). Ugy tűnik, hogy Jézus idejében ez egy nyolcnapos ünnep volt; bár a legutolsó napon nem vettek vizet a Siloám tavából, hogy az oltár lába elé öntsék, mint ahogy tették azt a többi hét napon. Az ünnepszég részleteiről a Talmud Tractate Sukka részében olvashatunk, ami az Ézs. 12:3-at idézi. Lehetséges, hogy ez egy vizualizált imádság volt a vetésre kért esőért.

■ **„ha”** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent.

■ **„valaki szomjazik”** A Jézusban való egyetemes hitre való felhívás! Lásd a 7:17 jegyzetét.

■ **„jöjjön hozzám, és igyék”** Jézus ugyanezt a metaforát használja a 4:13-15-ben. Lehetséges, hogy Jézusra, mint a Messiási Sziklára utal, ami gondoskodott a vízről (vö. I. Kor. 10:4). Nyilvánvalóan kapcsolódik az Ézs. 55:1-3 ÓSZ-i meghívásához, és ahhoz a kulturális lehetőséghez, hogy az ünnepek alatt szimbolikusan vizet öntöttek ki.

Néhány korai görög kézirat kihagyja a "hozzám" kifejezést (vö. MSS P⁶⁶, ... és D). A P^{66c}, P⁷⁵, N^c tartalmazza, és ezt a szövegkörnyezet is feltételezi. A János evangéliumában az embereket

sürgeti arra, hogy bízzanak Benne. Az Evangéliumnak személyes központja van.

7:38 „Aki hisz én bennem” Figyeljük meg, hogy ez egy JELENIDEJŰ MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez hitben résztvevő, folyamatos személyes kapcsolat hangsúlyozását mutatja, mint a János 15-ben a "megmaradni" kifejezés. Lásd Különleges Téma: A Kitartás Szükségessége a 8:31-ban.

■ **„ahogy az Írás mondta”** Ehhez az idézethez nagyon nehéz egy bizonyos Igeverset találni. Lehet, az Ézs. 44:3,58:11, Ezék. 47:1; Zak. 13:1 vagy a 14:8.

■ **„annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek!”** A főnévi előtaggal kapcsolatban számos feltevés létezik: (1) Jézus Maga (vö. korai egyházatyák, NEB); (2) azok a hívő személyek, akik hisznek Krisztusban (P⁶⁶, Origenész); vagy (3) Jeruzsálem városa. Az arám nyelvben a hímnemű "annak" jelentheti a nőnemű "annak" formát is, és ezzel utalhat a városra is (ezt vallják a rabbik is, vö. Ezék. 47:1-12 és Zak. 14:8).

Jézus magát az élő víznek hívta (vö. 4:10). Nos, ebben a szöveggörnyezetben a Szentlélek az (vö. 39-es vers) aki gondoskodik az élő vízről, és aki előállítja az élő vizet Jézus követőiben (vö. Gordon D. Fee, *To What End Exegesis?* 83-87-oldalak). Ez párhuzamos a Lélek azon munkájával, hogy a hívőben kifformálja Krisztus jellemét (vö. Róma 8:29; Gal. 4:19; Ef. 4:13).

7:39 „mert még nem adatott a Lélek, mivel Jézus még nem dicsőült meg” Nyilvánvaló, hogy ez itt János későbbi gondolata ennek az állításnak a jelentőségéről (vö. 16:70). Továbbá annak a jelentőségét is mutatja, hogy a Golgotát és a Pünkösdot is "dicsőségként" kellene szemlélnünk (vö. János 3:14; 12:23; 17:1).

SZÖVEG: 7:40-44

⁴⁰A sokaságból azok, akik hallották ezt az ígét, ezt mondták: "Valóban ez a próféta."
⁴¹Mások így szóltak: "A Krisztus ez." Többen pedig ezt mondták rá: "Csak nem Galileából jön el a Krisztus?" ⁴²Nem az Írás mondta-e, hogy Dávid magvából és Betlehemből, abból a faluból, ahol Dávid élt, jön el a Krisztus?" ⁴³Ellentét támadt tehát miatta a sokaságban:
⁴⁴némelyek közülük el akarták fogni, de senki sem vetette rá a kezét.

7:40 „Valóban ez a próféta” Ez az V. Mózes 18:15,18-ban található Mózesi Messiás ígéretre való utalás. Nagyon sokan elismerték Jézust prófétának (vö. 4:19; 6:14; 9:17; Máté 21:11). Elismerték Jézus hatalmát, de félreértették a személyét és munkáját. Az Iszlám is ezt a címet használja Jézusra, de félreérti az üzenetét.

7:41 „Mások így szóltak: „A Krisztus ez.” Ez azt mutatja, hogy a "Krisztus" kifejezés a héber "Messiás" megfelelője, ami azt jelenti, hogy "a felkent". Az ÓSZ-ben a királyok, papok és próféták fel lettek kenve, ami annak volt a jele, hogy Isten elhívta őket és felkészíti őket.

■ **„Többen pedig ezt mondták rá: „Csak nem Galileából jön el a Krisztus?”** A görög nyelvtani szerkezet "nemleges" választ vár erre a kérdésre. De mi a helyzet az Ézs. 9:1-gyel?

7:42 A nyelvtani szerkezet "igenlő" választ vár erre a kérdésre.

■ **„Dávid magvából”** (vö. II. Sámuel 7; Máté 21:9; 22:42).

■ **„Betlehemből, abból a faluból, ahol Dávid élt”** Ez is példa az irónia használatára (vö. Mikeás 5:2-3 és a Máté 2:5-6).

7:43 Jézus és az üzenete mindig megoszlast okozott (vö. 7:48-52; 9:16; 10:19; Máté 10:34-39; Lukács 12:51-53). Ez a magvető példázatának titka (vö. Máté 13). Némelyeknek van szellemi hallásuk, némelyeknek nincs (vö. Máté 10:27; 11:15; 13:9, 15-kétszer, 16, 43; Márk 4:9, 23; 7:16; 8:18; Lukács 8:8; 14:35).

SZÖVEG: 7: 45:52

⁴⁵A szolgák ekkor visszamentek a főpapokhoz és farizeusokhoz, akik ezt kérdezték tőlük: "Miért nem hoztátok ide?" ⁴⁶A szolgák így feleltek: "Ember még így soha nem beszélt, ahogyan ő." ⁴⁷A farizeusok ezt mondták nekik: "Titeket is megtévesztett? ⁴⁸Vajon a vezetők vagy a farizeusok közül hitt-e benne valaki? ⁴⁹De ez a sokaság, amely nem ismeri a törvényt, átkozott!" ⁵⁰Ekkor Nikodémus, aki korábban már járt nála, és közülük való volt, így szólt hozzájuk: ⁵¹"Elítéli-e az embert a mi törvényünk, míg ki nem hallgatták, és meg nem tudták tőle, hogy mit tett?" ⁵²Azok pedig így válaszoltak neki: "Talán te is galileai vagy? Nézz utána és lásd be, hogy Galileából nem támad próféta."

7:46 „A szolgák így feleltek: „Ember még így soha nem beszélt, ahogyan ő.” Ez egy eléggé meglepő bizonyágtétel: (1) nem említették meg a tömegtől való félelmüket, ami elég jó kifogás lett volna számukra; (2) ezek a Templom Szolgák azonos nézetben voltak Jézussal kapcsolatban, míg a tömeg megoszlott; és (3) ezek az emberek ahhoz voltak szokva, hogy parancsokat kövessenek, nem pedig ahhoz, hogy a véleményüket kinyilvánítsák.

7:48 „Vajon a vezetők vagy a farizeusok közül hitt-e benne valaki?” A görög nyelvtani szerkezet a 47-es és a 48-as versben is "nemleges" választ vár a kérdésre. A "vezetők" kifejezés a Szanhadrinre utal. Itt vannak a Szadduceusok és a Farizeusok (a teljes Szanhedrin), akik normális esetben egymás ellenségei voltak, itt mégis egyesítik Jézus elleni állásfoglalásukat (vö. 11:47,57; 18:3).

7:49 „De ez a sokaság, amely nem ismeri a törvényt, átkozott!” Ez a "föld népére" utal (*am há áres*) akiket a vallási vezetők lenéztek, mert nem követték a teljes Szájhagyományt (vö. V. Mózes 27:26). János iróniája úgy tűnik folytatódik az 50. versben, amikor Nikodémus rámutat, hogy ők maguk is vétkeznek a Törvény ellen, azáltal, ahogy Jézussal bánnak.

Oh, a vallásosság tragédiája. Azok, akik a köznépet átkozzák magukat átkozzák! Ha a világhosszág sötétségé lett, akkor milyen nagy a sötétség! Kapjátok fel a fejeteket modern, konzervatív, jól iskolázott vallásoskodók!

7:51 „Elítéli-e az embert a mi törvényünk, míg ki nem hallgatták, és meg nem tudták tőle, hogy mit tett?” A görög nyelvtani szerkezet "nemleges" választ vár erre a kérdésre (vö. II. Mózes 23:1; V. Mózes 1:16).

7:52 „Talán te is galileai vagy?” Ez megmutatja a Szanhedrin Jézussal való érzelmi szembenállását.

■ „Nézz utána és lásd be” A "nézz utána" kifejezésnek a Judaizmusban volt egy olyan mellékjelentése, hogy az Írásokat tanulmányozni (vö. 5:39). Ez megint csak János irónia használatát mutatja meg. Mi a helyzet Illéssel (vö. I. Kir. 17:1) és Jónással (vö. II. Kir. 14:25, Hóseással és Náhummal? Az V. Mózes 18:15,19; I. Mózes 49:10; és a II. Sám. 7-ben előforduló "a prófétát" kellett hogy értsék alatta.

7:53 – 8:11 Lásd a 8. fejezet elején lévő megjegyzést.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Milyen ünnepi háttére van Jézus szavainak a 7. fejezetben?
2. Írd le és magyarázd meg a Sátoros Ünnep célját.
3. A vallási vezetők miért voltak annyira ellenségesek Jézussal?
4. Sorold fel azokat a csoportokat, akik megjegyzéseket tesznek Jézussal kapcsolatban ebben a fejezetben.

JÁNOS 8

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Asszonyt Paráznaságon Érik 7:53 – 8:11	A Parázna Szembesül a Világ Világosságával 7:53 – 8:12	Az Asszonyt Paráznaságon Érik 7:53 – 8:11	Az Asszonyt Paráznaságon Érik 7:53 – 8:10	A Parázna Asszony 7:53 – 8:11
Jézus a Világ Világossága 8:12-20	Jézus Megvédi Saját Maga Bizonyágtételét 8:13-20	Jézus a Világ Világossága 8:12-20	Jézus a Világ Világossága 8:12 8:13 8:14-18 8:19a 8:19b 8:20	Jézus a Világ Világossága 8:12 Jézus Saját Magáról Való Bizonyágtételének Megvitatása 8:13-18 8:19 8:20
Ahova Én Megyek Ti Oda Nem Jöhettek 8:21-30	Jézus Megjósolja Elmenetelét 8:21-29 Az Igazság Szabaddá Tesz Titeket 8:30-36	8:21-30	Ahova Én Megyek Oda Ti Nem Jöhettek 8:21 8:22 8:23-24 8:25a 8:25b-26 8:27-29 8:30	8:21 8:22-24 8:25a 8:25b-26 8:27-29 8:30
Az Igazság Szabaddá Tesz Titeket 8:31-38	8:31-38	8:31-33 Ábrahám Magva és a Sátán 8:34-38	Az Igazság Szabaddá Tesz Titeket 8:31-32 8:33 8:34-38	Jézus És Ábrahám 8:31-32 8:33-38
Az Ördög a Ti Atyátok 8:39-47	8:37-47	8:39-47	8:39a 8:39b-41a 8:41b 8:42-47	8:39-41a 8:41b-47
Mielőtt Ábrahám Volt Én Vagyok 8:48-59	Mielőtt Ábrahám Volt Én Vagyok 8:48-59	8:48-59	Jézus És Ábrahám 8:48 8:49-51 8:52-53 8:54-56 8:57 8:58 8:59	8:48-51 8:52-56 8:57-58 8:59

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

A 7:53-8:11 SZÖVEGRÉSZ HÁTTERE

A. A János 7:53 – 8:11 az eredeti János Evangéliumának nem volt a része.

B. Bizonyíték arra, hogy ez az igerész (a görögben ez egyetlen egy mondat) hiányzik az Evangéliumból

1. Külső Bizonyíték

- a. hiányzik a legrégebbi görög kéziratokból
 - 1) papyrus – P⁶⁵ (korai harmadik század), P⁷⁵ (harmadik század)
 - 2) unciális – κ (negyedik század), B (negyedik század), lehetséges, hogy hiányzik az A és C-ből is. A János evangéliumának ezen részénél ezek meg vannak rongálódva, de amikor a maradék kéziratok leveleit megmérték, az látták, hogy nincs hely ennek az igerésznek a számára.
- b. nagyon sok későbbi görög kézirat, amiben mégis előfordul, egy különleges jellel vagy szimbólummal megjelölték, pl. egy csillaggal, hogy jelezzék, ez nem volt része az eredetinek
- c. különböző későbbi kéziratokban számos különböző helyen fordul elő
 - 1) a János 7:36 után
 - 2) a János 7:44 után
 - 3) a János 7:25 után
 - 4) a Lukácsban a 21:38 után
 - 5) a Lukácsban a 24:53 után
- d. hiányzik az ősi fordításokból
 - 1) a régi latinból
 - 2) a régi szíriaiból
 - 3) a Peshitta (későbbi szír) korai másolataiból
- e. a görög atyák egyike sem utal erre a szövegrészre (a tizenkettedik századig)
- f. jelen van a D kódexben (Bezae), egy hatodik századi nyugati kéziratban, a latin Vulgátában, és a Peshitta későbbi kiadásában.

2. Belső Bizonyíték

- a. a szóhasználata és stílusa inkább hasonlít Lukácsra, mint Jánosra. Néhány görög kéziratban a Lukács 21:38 után tették be, másokban pedig a 24:53 után.
- b. teljesen megtöri Jézus a zsidó vezetőkkal való beszélgetésének szövegösszefüggését, amit a Sátoros Ünnepe után találunk, 7:1-52; 8:12-59.

- c. az Együttlátó Evangéliumokban nincsen ezzel párhuzamos igerész.
3. Teljes technikai eszmefuttatásért lásd Bruce M. Metzger *A Textual Commentary on the Greek New Testament* (A Görög Újszövetség Szövegi Kommentára) című könyvének 219-221 oldalait.

C. Ez a feljegyzés lehet egy eredeti szájhagyomány Jézus Életéből. Bár nagyon sok olyan feljegyzés van Jézus Életéről, amit az evangélium írók nem írtak le (János 20:30-31). Maguk az evangélium írók voltak azok, akik ihletettséggel álltak. A későbbi írástudóknak nem volt semmi joguk arra, hogy hozzáadjanak olyan Jézus életéről szóló feljegyzéseket, még ha hitelesek voltak is, amiket az eredeti ihletett szerző nem foglalt bele. Egyedül csak is az eredeti szerzőknek volt meg a belátásuk a Szentlélek irányítása alatt arra, hogy hogyan válogassák, rendezzék és adoptálják Jézus tetteit és szavait. Ez a szakasz nem eredeti, és ezért nem is ihletett, és nem kellene benne lennie a Bibliáinkban!

D. Úgy döntöttem, hogy nem kommentálom ezt a szakaszt, mert nem hiszem, hogy ez János tollából származna, ezért nem ihletett (még nem is történelmi).

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 8:12-20

¹²Jézus ismét megszólalt, és ezt mondta nekik: "Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága." ¹³A farizeusok ekkor ezt mondták neki: "Te önmagadról teszel bizonytságot: a te bizonytságtételeid nem igazak." ¹⁴Jézus így válaszolt nekik: "Még ha én önmagamról teszek is bizonytságot, akkor is igaz a bizonytságtételem, mert tudom, honnan jöttem, és hová megyek, ti azonban nem tudjátok, honnan jövök, vagy hová megyek." ¹⁵Ti test szerint ítélték. Én nem ítélek senki felett. ¹⁶De még ha ítélek is, igaz az én ítéletem, mert nem egyedül vagyok, hanem én és az Atya, aki elküldött engem. ¹⁷Márpedig a ti törvényetekben is meg van írva, hogy két embernek a tanúságtétele igaz. ¹⁸Én önmagamról teszek bizonytságot, és bizonytságot teszek rólam az Atya is, aki elküldött engem." ¹⁹Erre megkérdezték tőle: "Hol van a te Atyád?" Jézus így válaszolt: "Sem engem nem ismertek, sem az én Atyámat: ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek." ²⁰Mindezeket a kincstárnál mondta Jézus, amikor tanított a templomban, és senki sem fogta el, mert még nem jött el az ő órája.

8:12 „Jézus ismét megszólalt, és ezt mondta nekik” "A sokaság" nincs megemlítve ebben a fejezetben. Nyilvánvalóan a Sátoros ünnepnek vége, és Jézus ott maradt a Templom környékén, hogy megpróbáljon érvelni/vitázni a zsidó vezetőkkel és bizonytságot tenni nekik.

Azonban Jézus az ünnep vízzel kapcsolatos szertartását használta arra, hogy kijelentse Önmagát, ebben a szakaszban az ünnep fénygyújtási szertartását használta, hogy kijelentse Önmagát.

■ **„Én vagyok a ... világossága”** Úgy tűnik, hogy a 6-os, 7-es és a 8-as fejezet Izrael történelmének a "pusztai vándorlás" időszakához kapcsolódik, azoknak a metaforáknak, amiket Jézus magára használ a forrása:

1. a 6. fejezet a "mannát" használja és az "élet kenyere";
2. a 7. fejezet a "víz" és az "élő víz" metaforáját használja;
3. a 8. fejezet a "fényt" és a "Shekinah dicsőséget" használja.

A fénynek ez a metaforája ismétlődően előfordul Jánosnál (vö. 1:4-5, 8-9; 3:19-21; 9:5; 12:46).

Volt némi vita arról, hogy ez pontosan mire is utal:

1. a sötétségtől való ősi félelem;
2. Isten megszólítása az ÓSZ-ben (vö. Zsolt. 27:1; Ézs. 62:20; I. János 1:5);

3. a Sátoros Ünnep háttére, amikor az Asszonyok udvarában meggyújtják a gyertyatartót;
4. utalás a Shekinah dicsőség felhőre, ami a pusztai vándorlás időszakában Isten jelenlétét szimbolizálta;
5. a Messiási megszólítás az ÓSZ-ben (vö. Ézs. 42:6; 49:6; Lukács 2:32).

A rabbik is a "fény" kifejezést használták a Messiásra. Az Asszonyok Udvarában lévő hatalmas gyertyatartónak a meggyújtása a Sátoros Ünnep alatt, nyilvánvalóan ez Jézus kijelentésének hátere. A fény Messiási utalása és az 1:4,8-ban szereplő különleges referenciák egybeesnek a Templomban lévő szertartással, így Jézus folytathatta valódi származásának kinyilatkoztatását.

Ez egyike a hét "Én vagyok" kijelentésnek, ami János evangéliumában található (amiket állítmányok követnek)

1. Én Vagyok az élet Kenyere (6:35,41,46,51)
2. Én Vagyok a világ Világossága (8:12; 9:5; vö. 1:4,9; 12:46)
3. Én Vagyok a juhakol ajtaja (10:7,9)
4. Én Vagyok a jó pásztor (10:11,14)
5. Én Vagyok a feltámadás és az élet (11:25)
6. Én Vagyok az út, az igazság és az élet (14:6)
7. Én Vagyok az igazi szőlőtő (15:1, 5)

Ezek az egyedülálló kijelentések, amiket csak a János evangéliumában találhatunk, Jézus személyére mutatnak. János az üdvösség személyes aspektusára összpontosít. Bízunk kell Benne!

■ **„a világ”** Ez a kifejezés Jézus Krisztus evangéliumának egyetemes hatáskörét jelzi (vö. 3:16).

■ **„aki engem követ”** Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a kereszténység nem elsősorban egy hitvallás vagy egy teológia, hanem inkább egy személyes kapcsolat, amit a tanítványság életformája követ (vö. I. János 1:7).

■ **„nem jár sötétségben”** Ez utalás arra a teológiai fogalomra, hogy a Sátán "megvakítja a meg nem váltottak szeméit" (vö. II. Kor. 4:4). Ez további utalás azokra az ÓSZ-i igeszakaszokra, amik úgy beszélnek Isten szaváról, hogy az a "lában előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága" (vö. Zsolt. 119:105).

■ **„az élet világossága”** Jézus bír Isten életével, és továbbadja azt az Ő követőinek (vö. Máté 5:14), azoknak, akiket Isten Neki adott.

8:13 „a te bizonyágtételed nem igaz” A zsidók törvényes szakmai bizonyítékot követeltek (vö. IV. Mózes 35:30; V. Mózes 17:6; 19:15.21). Jézus korábban már szólt ez ellen az ellenvetés ellen (vö. János 5:31) és számos bizonyágot adott. Ebben a szövegekörnyezetben az Atya a tanúja!

8:14, 16 „ha ... ha” Mind a kettő HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges, sőt nagyon is valószínű tettet sejtet. A nyolcadik fejezet legtöbb feltételes mondata ugyanilyen típusú.

■ **„mert tudom, honnan jöttem, és hová megyek”** Jézusnak tudatos emlékei voltak az Atyával való mindenek előtt létezéséről, értette a szolgálatát és a profetikus időbeosztást (vö. 1:1-4; 14-18; 7:28-29; 13:1; 17:5).

■ **„ti azonban nem tudjátok, honnan jövök, vagy hová megyek”** Biztos, hogy ez a 7. fejezete utal. Nem tudták Jézus születési helyét (vö. 41-42-es vers) s azt sem tudták, hogy hová megy (vö. 7:34-36; 8:21). Lásd Különleges Téma: Jézus Szemtanúi az 1:8-ban.

8:15 „Ti test szerint ítélték” Ez is a 7. fejezetre utal (vö. 24-es vers).

■ **„Én nem ítélek senki felett”** Néhányan ellentmondást látnak a János 3:17 és a 9:39 között. Jézus nem azért jött, hogy elítéljen, hanem hogy életet adjon. Eljövetelének pusztá ténye által vannak elítélve azok, akik elutasítják Őt (vö. 3:18-21).

8:16-18 Ez újra csak arra a dologra utal, hogy egy bírósági ügyben két tanúra volt szükség (vö. IV. Mózes 35:30; V. Mózes 17:6; 19:15). Jézus nem bizonytalan kifejezésekkel erősíti meg az Atyával való egységét (vö. 7:29; 14:9). Lásd Különleges Téma: Jézus Szemtanúi az 1:8-ban.

8:19 „Hol van a te Atyád?” Még mindig fizikai, szó szerinti szinten értették csak Jézust. Az előítéletekkel és büszkeséggel teli értelmük zárva maradt az igazság előtt (vö. 27. vers).

■ **„ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek.”** Ez egy MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. Ezt gyakran hívják "ténnyel ellenkezőnek" is. "Ha ismernétek engem, márpedig nem ismertek, akkor ismernétek az Atyámat is, akit nem ismertek." Ez a téma az 5:37-től kezdve ismétlődik. Nehéz felvázolni János evangéliumát, mert olyan, mint egy újra és újra ismétlődő mintákból álló faliszőnyeg, vagy egy ismétlődő dallamokból álló szimfónia.

8:20 „Mindezeket a kincstárnál mondta” A kincstár nem egy különálló épület volt. A rabbinikus hagyomány szerint tizenhárom trombita formájú tárolóedény volt, amiknek mindegyike külön célra volt megjelölve, és az Asszonyok Udvarában álltak (vö. Márk 12:41), ahol a Sátoros Ünnepe alatt a hatalmas gyertyatartókat meggyújtották.

■ **„még nem jött el az ő órája”** Lásd a 2:4 jegyzetét.

SZÖVEG: 8:21-30

²¹Majd Jézus ismét szólt hozzájuk: "Én elmegyek, és keresni fogtok engem, de a bűnökben haltok meg: ahova én megyek, oda ti nem jöhettek." ²²Erre ezt mondták a zsidók: "Talán megöli magát, hogy azt mondja: Ahova én megyek, oda ti nem jöhettek?" ²³Ő így folytatta: "Ti lenről származtok, én pedig fentről származom; ti e világból származtok, én nem e világból származom." ²⁴Ezért mondtam nektek, hogy meghaltok bűneitekben: mert ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok bűneitekben." ²⁵Megkérdezték tehát tőle: "Ki vagy te?" Jézus így válaszolt nekik: "Az, akinek eleitől fogva mondom magamat." ²⁶Sok mindent kellene mondanom rólatok és ítélnem felőletek, de aki elküldött engem, igaz, és én azt mondom a világban, amit tőle hallottam." ²⁷Ők nem ismerték fel, hogy az Atyáról szólt nekik. ²⁸Jézus tehát ezt mondta: "Amikor felemelitek az Emberfiát, akkor tudjátok meg, hogy én vagyok, és önmagamtól nem teszek semmit, hanem ahogyan az Atya tanított engem, úgy mondom ezeket." ²⁹És aki elküldött engem, velem van: nem hagyott egyedül, mert mindig azt teszem, ami neki kedves." ³⁰Amikor ezeket mondta, sokan hittek benne.

8:21-22 „ahova én megyek, oda ti nem jöhettek ... Talán megöli magát” A 22-es vers kérdése "nemleges" választ feltételez/vár el. A szöveggörnyezetből nyilvánvaló, hogy bár félreértették a kijelentését (vö. 7:34-36), mégis a halálához kapcsolták. Jozefusztól megtudhatjuk, hogy az öngyilkosság a Hádész legmélyebb bugyrába kárhoztatta az illetőt. A kérdésük nyilvánvalóan megmutatja azt, hogy azt gondolták, hogy Jézusnak ott lenne a helye.

8:21 „a bűnökben haltok meg” Ez szó szerint valóban ezt jelenti. A 21. versben a "bűn" kifejezés EGYESSZÁMÚ, és 24. versben pedig TÖBBESSZÁMÚ. Ez elsősorban arra vonatkozik, hogy elutasították Jézust, mint a Krisztust (vö. 24-es vers). Az Együttlátó Evangéliumokban valóban ez a megbocsáthatatlan bűn, a vezetők elutasítják Jézust az szavainak és csodáinak

hatalmas fényének jelenlétében.

8:23 „Ti lenről származtok, én pedig fentről származom” Ez újra egy példa János függőleges kétértelműségére.

Az a kontraszt, amit János használ Közötte, aki felülről való, és a zsidók között, akik alulról valók, olyan egyedi kétértelműséget alkot, ami valóban egyedülálló az Evangéliumok között. Az Együttlátó Evangéliumok (Máté, Márk és Lukács) szembeállítják a két zsidó korszakot, a jelenlegi gonosz korszakot és a jövőbeli igazságosság korszakát. Ezt a különbséget a vízszintes kétértelműség szemben a függőleges kétértelműséggel kifejezések írják le. Tanította Jézus mind a kettőt, különböző körülmények között? Valószínűleg az Együttlátók jegyezték fel Jézus nyilvános tanításait, míg János Jézus személyes tanításait jegyezte fel, amiket a tanítványainak mondott el.

■ **„ti e világból származtok”** A világ a Gonosz hatalmában leledzik (vö. II. Kor. 4:4; Ef. 2:2; I. János 5:19).

8:24 „mert ha nem” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent.

■

NASB, NKJV	„hiszitek, hogy én vagyok Ő”
NRSV, JB	„hiszitek, hogy én vagyok ő”
TEV	„hiszitek, hogy 'Vagyok Aki Vagyok'”
NJB	„hiszitek, hogy én ő vagyok”

Ez az egyik legerőteljesebb kijelentése Jézusnak, ami megmutatja, hogy mennyire tudatában volt Saját Maga isteni természetének. Az ŐSZ YHWH megszólítását használja (vö. Én Vagyok a II. Mózes 3:14-ben). A János Evangéliumában lévő "Én Vagyok" kijelentésektől ez különáll. Ennek nincs állítmánya (vö. 4:26; 6:20; 8:24,25,58; 13:19; 18:5,6,8). Lásd a Különleges Téma: A "hinni" szó használata János által a 2:23-ban.

8:25

NASB	„Az, akinek eleitől fogva mondom magamat”
NKJV	„Csak az, akinek eleitől fogva mondom magamat”
NRSV	„Miért is beszélek én veletek?”
TEV	„Az, akinek eleitől fogva mondtam magamat”
NJB	„Az, amit a kezdetektől mondtam nektek”

Eredetileg a Görög kéziratokban nem voltak a szavak szétválasztva. Ezek a görög betűk különböző módokon lehetnek elválasztva, hogy olyan szavakat képezzenek, amik illenek a szövegkörnyezetbe. A fordításokban való eltérések nem kapcsolódnak a kéziratok változataihoz. Íme a lehetőségek:

1. *ho ti* – miért is beszélek én veletek (NRSV);
2. *hote* – eleitől fogva mondom nektek (NASB, NKJV, TEV, NJB, NIV);
3. *ho ti* sémi idiómaként, ami felkiáltást fejez ki – miért is beszélek veletek (NRSV).

Lehetséges, hogy ez is egyike János szójátékainak, mert a "kezdetben" szó a Szeptuaginta fordításában az I. Mózes 1:1-ben szerepel, és a János 1:1-ben is. Jézus a "kezdetektől" fogva van, és mindig is ez az, amit mondott nekik!

8:26-27 Ezek a témák a hangsúlyozás miatt ismétlődnek a János evangéliumában:

1. az Atya küldött Engem (vö. 3:17,34; 4:34; 5:36,38; 6:29,44,47; 7:28-29; 8:16,26,42; 10:36; 11:42; 12:49; 14:24; 15:21; 17:3,18,21,23,25; 20:21);
2. az Atya igaz (vö. 3:33; 7:28);
3. Jézus tanításai az Atyától származnak (vö. 3:11; 7:16-17; 8:26,28,40; 12:49; 14:24; 15:15).

■ „a világban” Lásd az 1:10 jegyzetét.

8:28 „Amikor felemelitek az Emberfiát” Ez a IV. Mózes 21:4-9-re való ÓSZ-i utalás, amit a János 3:14-ben tárgyal. Ennek a kifejezésnek, mint nagyon sok kifejezésnek a János evangéliumában kettős értelme van. Azt is jelentheti "felemeltetni" mint a kereszten, de abban az értelemben is gyakran használják, hogy "felmagasztalni", mint az Apcsel 2:33-ban, az 5:31-ben és a Fil. 2:9-ben. Jézus tudta, hogy azért jött, hogy meghaljon (vö. Márk 10:45).

■ „az Emberfiát” Ez Jézus Saját maga által választott megnevezése, mert semmi katonai vagy nemzeti mellékértelme nem volt a Rabbiniikus Judaizmuson belül. Jézus azért választotta ezt a címet, mert ez összekapcsolja az emberiség (vö. Ezék. 2:1; Zsolt. 8:4) és az istenség (vö. Dán. 7:13) fogalmát.

8:29 „nem hagyott egyedül” Jézust az Atyával való kapcsolata táplálta/tartotta fent (vö. 8:16; 16:32). Ezért annyira nehéz a keresztet elfogadni (vö. Márk 15:34).

8:30 „sokan hittek benne” Ebben a szövegrészben a "hinni" kifejezés használata elég széles terjedelmű. Úgy tűnik, hogy néhány hallgató részéről csak egy sekélyes hitre utal (vö. Máté 12; Márk 4). Hajlandóak voltak beleegyezni abba, hogy Ő volt a Messiás az alapján, amennyit ebből megértettek. A 8:30-58 szöveggörnyezetében azonban világosan megmutatja, hogy nem voltak valódi hívők (vö. 2:23-25). A János evangéliumában számos szintje van a hitnek, s nem mindegyik vezet el az üdvösségre. Lásd a Különleges Témát a 2:23-ban.

SZÖVEG: 8:31-33

³¹Így szólt akkor Jézus azokhoz a zsidókhoz, akik hittek benne: "Ha ti megtartjátok az én igémet, valóban tanítványaim vagytok; ³²megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket." ³³Ők ezt kérdezték tőle: "Ábrahám utódai vagyunk, és soha nem voltunk szolgálói senkinek: hogyan mondhatod hát, hogy szabadokká lettek?"

8:31 „ha ti megtartjátok” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. A folyamatos hit hangsúlyozása a János 15-ben világosan van kifejezve. Ez az evangéliumi evangelizálás hiányzó eleme. Az igét el kell hinni (vö. 5:24), engedelmeskedni kell neki és lakozni kell benne. Lásd Különleges Téma: Megmaradni az I. János 2:10-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A KITARTÁS SZÜKSÉGESSÉGE

A keresztény élethez kapcsolódó tanokat nehéz megmagyarázni, mert tipikusan keleti párbeszéd formában lettek előadva. Ezek a párbeszéd párok ellentmondásosnak tűnnek, s mégis mindkettő biblikus. A nyugati keresztények hajlamosak kiválasztani az egyik igazságot és tudomást sem venni a másiktól vagy lebecsülni azt. Hadd illusztráljam.

1. Az üdvösség egy kezdeti/egyszeri döntés, hogy bízunk Krisztusban, vagy egy életre szóló odaszántság a tanítványságra?
2. Az üdvösség egy szuverén Istentől jövő kegyelem általi kiválasztás, vagy az emberiség hite és megtérése válaszként egy isteni ajánlatra?
3. Az üdvösséget, miután elnyertük, lehetlenség elveszíteni, vagy továbbra is szükséges a buzgóság?

A kitartás témája folyamatosan téma volt az egyháztörténelem során. A probléma a látszólag ellentmondásosnak tűnő igékkel kezdődik az ÚSZ-ben:

1. az üdvbizonyosságról szóló szövegrészek

- a. Jézus kijelentései (János 6:37; 10:28-29)
- b. Pál kijelentései (Róma 8:35-39; Ef. 1:13; 2:5,8-9; Fil. 1:6; 2:13; II. Thessz. 3:3; II. Tim. 1:12; 4:18)
- c. Péter kijelentései (I. Péter 1:4-5)
- 2. a kitarásról szóló szövegrészek
 - a. Jézus kijelentései (Máté 10:22; 13:1-9,24-30; 24:13; Márk 13:13; János 8:31; 15:4-10; Jel. 2:7,17,20; 3:5,12,21)
 - b. Pál kijelentései (Róma 11:22; I. Kor. 15:2; II. Kor. 13:5; Gal. 1:6; 3:4; 5:4; 6:9; Fil. 2:12; 3:18-20; Kol. 1:23)
 - c. A zsidókhöz írt levél írójának kijelentései (2:1; 3:6,14; 4:14; 6:11)
 - d. János kijelentései (I. János 2:6; II. János 9)
 - e. az Atya kijelentései (Jel. 21:7)

A bibliai üdvösség a szuverén Hárommegy Isten szeretetéből, irgalmából és kegyelméből származik. Egy ember sem szerezhet üdvösséget a Lélek kezdeményezése nélkül (vö. János 6:44, 65). Az Istenség az első, és meghatározza a tennivalók sorrendjét, de kötelezi az embert, hogy hitben és megtérésben válaszoljon először és folyamatosan. Isten az emberiséggel egy szövetséges kapcsolatban működik együtt. Vannak kiváltságok, és felelőségek is!

Az üdvösség lehetősége minden embernek fel lett ajánlva. Jézus halála elintézte a bukott teremtés bűn-problémáját. Isten gondoskodott egy útról és azt szeretné, ha mindenki, aki az Ő képére teremtett, válaszolna a szeretetére és a Jézusban való gondoskodására.

Ha szeretnél ebben a témában többet is olvasni nem Kálvinista szemszögből, akkor lásd:

1. Dale Moody, *The Word of Truth* (Az Igazság Szava), Eerdmans, 1981, (348-365 oldalak)
2. Howard Marshall, *Kept by the Power of God* (Isten Hatalma Által Megtartva), Bethany Fellowship, 1969
3. Robert Shank, *Life in the Son* (Élet a Fiúban), Westcott, 1961

A Biblia ezzel a témával kapcsolatban két különböző problémával foglalkozik: (1) az üdvbizonyosságot engedélyként használják arra, hogy gyümölcstelen, önző életet éljenek, és hogy (2) bátorítja azokat, akik küszködnek a szolgálattal és személyes bűnnel. Az a probléma, hogy rossz csoportok fogják a rossz üzenetet, és teológiai rendszert építenek fel korlátozott bibliai ígéretekre alapozva. Néhány kereszténynek elkeseredetten szüksége lenne az üdvbizonyosság üzenetére, míg másoknak kemény figyelmeztetésekre! Te melyik csoportba tartozol?

■ „**az én ígémet, valóban tanítványaim vagyok**” Jézus az engedelmisség életstílusát hangsúlyozta (vö. Lukács 6:46; II. János 9).

8:32 „megismeritek” Ezt a szót az "ismerni" ÓSZ-i értelmében használja itt, ami "személyes kapcsolatot" jelentett, nem pedig a "megismerhető igazságra" utal (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5).

8:32,40,44,45,46 „igazságot” Ez a szó a szövegrész kulcsfogalma. Ennek a kifejezésnek két mellékjelentése van: (1) megbízhatóság, vagy (2) igazság a hamissággal szemben. Mind a két mellékjelentés igaz Jézus életére és szolgálatára. Ő az evangélium tartalma és célja is egyszerre. Az igazság elsősorban egy személy! Jézus kijelenti a személyes Atyát. Ezt az igeverset gyakran kiemelik a szöveggörnyezetből és oktatási háttérben használják. Tények, még igaz tények, még sok-sok igaz tény sem szabadít meg senkit (vö. Préd. 1:18). Lásd az Igazságról szóló Különleges Témát a 6:55-ben és a 17:3-ban.

8:32 „megszabadít titeket” A hívők szabadok a törvényeskedéstől, a szertartásosságtól, és a teljesítmény orientált emberi vallásosságtól. Mégis a szabad hívők elvakítják magukat az evangélium kedvéért (vö. Róma 14:1 – 15:6; I. Kor. 8-10).

8:33 „Ábrahám utódai vagyunk, és soha nem voltunk szolgái senkinek” Hihetetlen, hogy milyen vak tud lenni a faji büszkeség. S mi van Egyiptommal, Asszíriával, Perzsiával, Görögországgal, Szíriával és Rómával?

SZÖVEG: 8:34-38

³⁴Jézus így válaszolt nekik: "Bizony, bizony, mondom néktek, hogy aki bűnt cselekszik, a bűn szolgája. ³⁵A szolga pedig nem marad a házban örökre: a fiú marad ott örökre. ³⁶Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek." ³⁷"Tudom, hogy Ábrahám utódai vagytok, de ti meg akartok ölni, mert az én ígémnek nincs helye bennetek. ³⁸Én azt mondom, amit az én Atyámnál láttam, és ti is azt teszitek, amit a ti atyátoktól hallottatok."

8:34 „aki bűnt cselekszik, a bűn szolgája” Jézus megpróbálta elvezetni őket arra a szellemi valóságra, ami az előbbi "szabaddá tesz titeket" kifejezés mögött rejtőzik a 32. versben, amit a 33. versben félreértettek. Ez a mondat kapcsolódik ahhoz az erős vádláshoz, amivel a 21. és 24. versben találkoztunk. Ezeknek a perifériás követőknek a kárhovatását a 44-47-es versekben hajtja végre.

Ahogy Frank Stagg írja a *New Testament Theology* (Az Újszövetség Teológiája) című könyvében (23. oldal): „az ember állapotának iróniája az, hogy a rabszolgaság az eredménye a szabadságra való törekvésének”.

8:35 Ez az ígevers nem kapcsolódik konkrétan a 34. vershez, hanem inkább a 36.-hoz. Jézus, és nem a Rabbiniikus Judaizmus Mózes az igaz fiú. Csak a Benne való hit tud szabaddá tenni, a véget nem érő szabályok és rituálék teljesítése nem (vö. 32. vers).

8:36 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelez.

8:37 „de ti meg akartok ölni” (vö. 5:18; 7:1,19; 8:37,40; 11:53).

■ „mert az én ígémnek nincs helye bennetek” Ezt a kifejezést számos módon lehet érteni. Egy nagyon hasznos segédeszköz a *The Bible in Twenty Six Translations* (A Biblia Huszonhat Fordításban).

1. „mert az én ígémnek nincs szabad pályája bennetek” – American Standard Version
2. „nem nyert talajt bennetek” – Haenry Alford: *The New Testament* (Az Új Szövetség)
3. „nincs előrehaladása köztetek” – James Moffatt: *The New Testament: A New Translation* (Az Új Szövetség: Az Új Fordítás)
4. „nem talált helyet bennetek” – J. B. Rotherham: *The Emphasized New Testament: a New Translation* (A Hangsúlyos Új Szövetség: Egy Új Fordítás)
5. „mert az én ígém nem találtak helyet a szíveitekben” – E. V. Rieu: *The Four Gospels* (A Négy Evangélium)

8:38 „amit láttam” Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS, ami Jézus mindennek előtt létezéséhez kapcsolódik és az Atyával való jelenlegi kapcsolatához (vö. 40, 42-es versek).

SZÖVEG: 8:39-47

³⁹Ezt mondták neki: "A mi atyánk Ábrahám." Jézus így szólt hozzájuk: "Ha Ábrahám gyermekei volnátok, Ábrahám cselekedeteit tennétek.⁴⁰De ti meg akartok engem ölni, olyan valakit, aki azt az igazságot hirdetem nektek, amelyet az Istentől hallottam: Ábrahám ezt nem tette volna. ⁴¹Ti ugyanazt cselekszitek, mint atyátok." Ezt mondták neki: "Mi nem paráznságból születünk: egy atyánk van, az Isten." ⁴²Jézus így szólt hozzájuk: "Ha az

Isten volna a ti Atyátok, szeretnétek engem, mert én az Istentől indultam el, és tőle jövök; nem magamtól jöttem, hanem ő küldött el engem. ⁴³Miért nem értitek az én beszédemet? Mert hallani sem bírtátok az én ígémet. ⁴⁴Ti atyátoktól, az ördögtől származtok, és atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Embergyilkos volt kezdettől fogva, és nem állt meg az igazságban, mert nincs benne igazság. Amikor a hazugságot szólja, a magáéból szól, mert hazug, és a hazugság atyja. ⁴⁵Mivel pedig én az igazságot mondom, nem hisztek nekem. ⁴⁶Közületek ki tud rám bünt bizonyítani? Ha az igazságot mondom, miért nem hisztek nekem? ⁴⁷Aki az Istentől van, hallja az Isten beszédeit; ti azért nem halljátok, mert nem az Istentől valók vagytok."

8:39 „A mi atyánk Ábrahám” Jézus megerősítette azt, hogy fizikailag Ábrahámától származnak, de rámutatott arra, hogy meg vannak bennük a Sátán családjának vonásai is (vö. 38. és 44. vers). A személyes hiten alapuló kapcsolat az, ami rendbe teszi a zsidók Istennel való kapcsolatát, nem pedig a faji hovatarozás (vö. V. Mózes 6:5,13; Róma. 2:28-29; 9:6).

■ **„ha”** Formailag ez egy ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT (alárendelt esetben – JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTÉS az *ei* – vel) de MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATKÉNT is funkcionálhat (vö. 19. és 42. vers). A görög kézirati változatok megpróbálták eltávolítani ezt a kevert feltételes formát azzal, hogy az ígét BEFEJEZETLEN időre változtatták. Ekkor így hangzik: „Ha Ábrahám gyermekei volnátok, de nem vagytok azok, akkor Ábrahám cselekedeteit tennétek, de nem teszitek.”

8:40 „olyan valakit” Jézus nem csak hogy azt értette magával kapcsolatban, hogy Ő volt YHWH képviselője, hanem hogy YHWHval egyenlő az isteni lényében, mégis igazi emberi lény. Ez a kijelentés megcáfolta a gnosztikus tévtanítók állítását, miszerint örök kettősség van a lélek és a fizikai dolgok között (vö. I. János 1:1-4; 4:1-4).

8:41

NASB, NKJV

„Mi nem paráznaságból születtünk”

NRSV

„Nem vagyunk törvénytelen gyermekek”

TEV

„Igaz gyermekek vagyunk”

NJB

„Nem törvénytelenységben születtünk”

Lehetséges, hogy ez a 48. versben lévő vádláshoz kapcsolódik ("samáriai vagy"). Úgy tűnik, hogy a zsidók azt állították, hogy Jézus törvénytelen gyermek volt, s nem tiszta zsidó. Később a rabbinikus források azt mondták, hogy Jézus apja római katona volt.

■ **„egy atyánk van, az Isten”** Ez az állítás visszatükrözi az ÓSZ egyistenhitét (vö. V. Mózes 4:35,39; 6:4-5) atyai ágon kifejezve (vö. V. Mózes 32:6; Ézs. 1:2; 63:16; 64:8). A probléma a következő volt: ezek a zsidó vezetők erősen állították, hogy Isten egy (vö. V. Mózes 6:4-5) és hogy a Mózesi Törvényeknek való engedelmesség Istennel való rendezett kapcsolatot eredményez (vö. V. Mózes 6:1-3,17,24-25). Aztán jött Jézus, aki azt vallotta magáról, hogy Ő egy Istennel! Jézus azt állította, hogy az Istennel való rendezett kapcsolat nem a Törvény cselekvésén alapszik, hanem a Benne való személyes hiten. Az összezavarodottságuk és ellenállásuk érthető, de ez az, ahol a Lélek betekintése és Jézus hatalmas csodái hitet eredményeznek!

8:42 „ha” Ez egy MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "ténnyel ellenkezőnek" hívnak. „Ha az Isten volna a ti Atyátok, márpedig nem az, akkor szeretnétek engem, amit nem tesztek” (vö. 47. vers).

8:43 „Mert hallani sem bírtátok az én ígémet” Ez szellemi befogadóképességre és szellemi megértésre utal. Nem volt szellemi hallásuk (vö. Ézs. 6:9-10; Máté 11:15; 13:9,15-16,43; Márk

4:9,23; 7:16; 8:18; Lukács 8:8; 14:35; Apcsel 7:51; 28:26-27).

8:44 „Ti atyátoktól, az ördögtől származtok” Micsoda meghökkenítő kijelentés ez Kora vallási vezetőiről (vö. 47. vers). A megosztott családi jellemvonások fogalma egy héber idiómában van megfogalmazva, "... fiai" (vö. Máté 13:38; Apcsel 13:10; I. János 3:8,10).

■ **„Embergyilkos volt kezdettől fogva”** Ez nem azt akarja jelenteni, hogy az ördög kezdetektől fogva létezik, hanem azt a szellemi halált tükrözi vissza, amit Ádám és Éva tapasztalt meg a kígyóban lakó hazug lélek közbenjárása miatt (vö. I. Mózes 3).

8:46 „Közületek ki tud rám bűnt bizonyítani” Ebben a szövegkörnyezetben ez hamis tanúzásra utal. A Sátán hazudik, de Jézus az igazat szólja. Jézus kéri a zsidó vezetőket, hogy cáfolják meg az állításait, vagy bizonyítsák be, hogy nincs igaza! Ebben a szövegkörnyezetben ez az állítás nem tűnik úgy, hogy Jézus büntelenségének teológiai tanára utalna.

A János evangéliumában a "bűn" inkább jelenti a gonosz alapelvet ebben a bűnös világban az Isten elleni lázadásban, mint egy konkrét cselekedetet vagy bűnt. Bűn minden, ami nem Jézus! A végső "bűn" a hitetlenség (vö. 16:9).

SZÖVEG: 8:48-59

⁴⁸Azután így szóltak hozzá a zsidók: "Vajon nem jól mondjuk, hogy samáriai vagy te, és ördög van benned?" ⁴⁹Jézus így válaszolt: "Bennem nincsen ördög, ellenben én tisztelem az én Atyámat, ti pedig gyaláztok engem. ⁵⁰Én nem keresem a magam dicsőségét: van, aki keresi, és ő majd ítéletet mond. ⁵¹Bizony, bizony, mondom néktek, ha valaki megtartja az én ígémet, nem lát halált soha." ⁵²A zsidók ezt mondták neki: "Most már tudjuk, hogy ördög van benned. Ábrahám meghalt, a próféták is meghaltak, te pedig azt mondod: Ha valaki megtartja az én ígémet, az nem ízleli meg a halált soha. ⁵³Te nagyobb vagy atyánknál, Ábrahámnál, aki meghalt? A próféták is meghaltak! Kinek tartod magadat?" ⁵⁴Jézus így válaszolt: "Ha én dicsőíteném magamat, a dicsőségem semmi volna: az én Atyám az, aki megdicsőít engem, akiről ti azt mondjátok, hogy a ti Istenetek, ⁵⁵pedig nem ismeritek őt; én azonban ismerem. Ha azt mondanám, hogy nem ismerem, hozzátok hasonlóvá, hazuggá lennék; de én ismerem őt, és megtartom az ő igéjét. ⁵⁶Ábrahám, a ti atyátok ujjongott azon, hogy megláthatja az én napomat: meg is látta, és örült is." ⁵⁷A zsidók erre ezt mondták neki: "Ötvenéves sem vagy, és láttad Ábrahámot?" ⁵⁸Jézus így felelt nekik: "Bizony, bizony, mondom néktek, mielőtt Ábrahám lett volna: én vagyok." ⁵⁹Erre köveket ragadtak, hogy megkövezzék, de Jézus elrejtőzött, és kiment a templomból.

8:48 „samáriai vagy te, és ördög van benned” Lehetséges, hogy csak az arám nyelv adja vissza az igazi jelentését annak, amit a "samáriai" kifejezés valójában rejt, ami azt jelentette, hogy "a démonok vezére". Jézus beszélt arámul. Ha ez valóban igaz, akkor ez illik ahhoz a folyamatos vádláshoz, amivel a vallási vezetők illették Jézust, hogy az Ő hatalma gonosz természetfeletti forrásból ered. Az is lehetséges, hogy ha valakire azt mondták, hogy démon van benne, az azt jelentette hogy hazudik (vö. 52. vers).

Ha a jelentése az, hogy "samáriai", akkor azt értik alatta, hogy Jézus eretnek, s ugyanígy nem igaz zsidó (nem Ábrahám az atyja). A "samáriai" kifejezés a szégyen és a megvetés kifejezése volt.

■ **„magam dicsőségét”** Lásd az 1:14 jegyzetét.

8:51, 52 „ha ... ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelez. Figyeljük meg, hogy az engedelmesség a hithez kapcsolódik (vö. 14:23; 15:20; 17:6).

■ **„nem ízeleli meg a halált soha”** Ez egy erős DUPLA TAGADÁS. Nyilvánvalóan a szellemi halálra utal (vö. 21 és 24-es vers), nem pedig a fizikai halálra (vö. 5:24; 6:40,47; 11:25-26). utalhat a haláltól való félelemre is (vö. I. Kor. 15:54-57).

8:52 Ez mutatja meg, hogy félreértették Jézus állítását (vö. 51. vers). Úgy vették, hogy Ábrahámra és a prófétákra utal.

8:53 Ez a kérdés "nemleges" választ vár a kérdésre.

■ **„Kinek tartod magadat?”** Pontosan ez volt a lényege! Jézus az 54. versben világosan kimondja a végső következtetést és az 58. versben megpróbálják megkövezni istenkáromlás miatt (vö. 59. vers).

8:54 „ha” Ez ismét egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelez.

■ **„dicsőíteném”** Itt olyan értelemben használja, ami tiszteletet jelent (vö. Róma 1:21; I. Kor. 12:26).

8:55 „ismeritek ... ismerem” Az angol fordítás két görög kifejezést fordít ugyanúgy, a *ginóskó* és az *oida* szavakat, amik ebben a szöveggörnyezetben úgy tűnek, hogy egymás szinonimái (7:28-29). Jézus ismeri az Atyát és kijelenti Őt a követőinek. A világ (még a zsidók sem) nem ismeri az Atyát (vö. 1:10; 8:51; 10:3; 17:25).

8:56 „Ábrahám, a ti atyátok” Ez egy meghökkentő kijelentés. Jézus elhatárolja magát a "zsidóktól", a "Törvénytől" (vö. 8:17), "a Templomtól" és még Ábrahám pátriárkától is. A Régi Szövetségtől való eltávolodás teljesen világos!

■ **„ujjongott azon, hogy megláthatja az én napomat”** Ez egy AORISZT KIJELENTŐ KÖZÉPIGE. Ábrahám mennyit értett meg a Messiásból? Számos fordítás ezt jövő időben fordítja. Ezek a lehetséges fordítások a *The Bible in Twenty Six Translations (A Biblia Huszonhat Fordításban)* című könyvből származnak

1. „ujjongott hogy megláthatja” – J. B. Rotherham: *The Emphasized New Testament: A New Translation (A Hangsúlyos Új Szövetség: Egy Új Fordítás)*
2. „örvendez, hogy megláthatja az én napomat” – Revised Standard Version
3. „határtalanul boldog volt annak a lehetősége miatt, hogy láthatja” – Gerrit Verkuyl: *The Berkeley Version of the New Testament (Az Újszövetség Berkeley Változata)*
4. „az én eljövetelem meglátása miatt” – Edgar J. Goodspeed: *The New Testament: An American Translation (Az Új Szövetség: Az Amerikai Fordítás)*
5. „örvendezett, hogy tudott az Én napomról” – William F. Beck: *The New Testament in the Language of Today (Az Új Szövetség A Mai Kor Nyelvén)*

Továbbá, a *The Analytical Greek Lexicon Revised (Az Átdolgozott Analitikus Görög Lexikon)*, amit Harold K. Moulton szerkesztett felsorolja, hogy ez az ige jelentheti a "lelkesen vágyani" kifejezést is a Szeptuaginta használata szerint (2. oldal).

■ **„meg is látta, és örült is.”** Ez a két dolog közül az egyiket jelenti: (1) hogy Ábrahám, még az életében, látott egy látomást a Messiásról (vö. II. Ezsdrás 3:14), vagy (2) hogy Ábrahám életben van (a mennyben) és tud a Messiás munkájáról, amit itt a földön végez (vö. Zsid. 11:13).

8:58 „mielőtt Ábrahám lett volna: én vagyok.” Ez a zsidók számára istenkáromlás volt és megpróbálták megkövezni Jézust (vö. II. Mózes 3:12,14). Tökéletesen értették, hogy mit is

mondott, ami azt jelentette, hogy Ő minden előtt létező istenség volt (vö. 4:26; 6:20; 8:24,28,54-59; 13:19; 18:5,6,8).

8:59 Ez egyike azoknak a verseknek, ami miatt a fordítók azon gondolkoztak, hogy lehetséges (1) ez egy csoda volt (vö. Lukács 4:30 és szövegi hozzátoldások) vagy (2) pedig azt jelentette, hogy Jézus beleolvadt a tömegbe, mert úgy nézett ki mint a többi zsidó a jelenlévők között.

Volt egy isteni időrendje a dolgoknak. Jézus tudta, hogy azért jött meghaljon, azt is tudta, hogy hogyan, mikor és hol. „Még nem jött el az Ő órája”!

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. A János 7:53 – 8:11 része az eredeti János Evangéliumának? Miért, vagy miért nem?
2. Mi a háttere Jézus „Én vagyok a világ világossága” kijelentésének?
3. Miért voltak a farizeusok annyira ellenségesek Jézussal?
4. Magyarázd meg a 30. versben szereplő "hinni" kifejezés használatát a szövegkörnyezet fényében.

JÁNOS 9

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Vakon Született Ember Meggyógyítása	Egy Vakon Született Ember Visszanyeri Látását	Jézus az Élet Világosságaként Jelenti ki Önmagát	Jézus Meggyógyít Egy Vakon Született Embert	A Vakon Született Ember Meggyógyítása
9:1-12	9:1-12	9:1-12	9:1-2 9:3-5 9:6-7 9:8 9:9a 9:9b 9:10 9:11 9:12a 9:12b	9:1-5 9:6-7 9:8-12
A Farizeusok Kivizsgálják a Gyógyítás Eseményét	A Farizeusok Kiközösítik a Meggyógyított Embert		A Farizeusok Kivizsgálják a Gyógyítás Eseményét	
9:13-17	9:13-34	9:13-17	9:13-15 9:16a 9:16b 9:17a 9:17b	9:13-17
9:18-23		9:18-23	9:18-19 9:20-23	9:18-23
9:24-34		9:24-34	9:24 9:25 9:26 9:27 9:28-29 9:30-33 9:34	9:24-34
Szellemi Vakság	A Valódi Látás és a Valódi Vakság		Szellemi Vakság	
9:35-39	9:35-41	9:35-41	9:35 9:36 9:37 9:38 9:39	9:35-39
9:40-41			9:40 9:41	9:40-41

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-41-ES VERSEKBE

- A. A vak meggyógyítása, egy elég gyakori csoda Jézus szolgálata során, amit számos különböző módon hajtott végre.
- B. A vakok meggyógyítása egy Messiási jel volt (Ézs. 29:18; 35:5; 42:7; Máté 11:5). Ezeknek a gyógyításoknak a jelentősége az ezt követő szöveggörnyezetben látható, amikor Jézus kijelenti, hogy Ő volt a világ Világossága (vö. 8:12 és 9:5).
- C. Ez a fejezet egy eljátszott példabeszéd, ami az ember fizikai vaksága és a Farizeusok szellemi vakságáról szól (vö. 39-41-es versek; Máté 6:23).

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 9:1-12

¹Amikor Jézus továbbment, meglátott egy születése óta vak embert. ²Tanítványai megkérdezték tőle: "Mester, ki vétkezett: ez vagy a szülei, hogy vakon született?" ³Jézus így válaszolt: "Nem ő vétkezett, nem is a szülei, hanem azért van ez így, hogy nyilvánvalóvá legyenek rajta Isten cselekedetei. ⁴Nekünk - amíg nappal van - annak a cselekedeteit kell végeznünk, aki elküldött engem. Mert eljön az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhat. ⁵Amíg a világban vagyok, a világ világossága vagyok." ⁶Ezt mondta, és a földre köpött, sarat csinált a nyállal, és rákenete a sarat a vakon született ember szemére, ⁷majd így szólt hozzá: "Menj el, mosakodj meg a Siloám-tavában" - ami azt jelenti: küldött. Az pedig elment, megmosakodott, és már látott, amikor visszatért. ⁸A szomszédok pedig, és azok, akik látták azelőtt, hogy koldus volt, így szóltak: "Nem ő az, aki itt szokott ülni és koldulni?" ⁹Egyesek azt mondták, hogy ez az, mások pedig azt, hogy nem, csak hasonlít hozzá. De ő kijelentette: "Én vagyok az." ¹⁰Erre ezt kérdezték tőle: "Akkor hogyan nyílt meg a szemed?" ¹¹Ő így válaszolt: "Az az ember, akit Jézusnak hívnak, sarat csinált, megkenete a szememet, és azt mondta nekem: Menj a Siloámhoz, és mosakodj meg. Elmentem tehát, megmosakodtam, és most látok." ¹²Megkérdezték tőle: "Hol van ő?" "Nem tudom" - felelte.

9:1 „születése óta vak” Ilyenfajta gyógyításra ez az egyetlen példa. Nem volt lehetőség a csalásra.

9:2 „tanítványai” A 6. fejezet óta ez az első említése a tanítványainak. Utalhat a (1) júdeai tanítványaira, akiket a 7:3 említ meg, vagy (2) a Tizenkettőre.

■ **„ki vétkezett: ez vagy a szülei, hogy vakon született?”** Ez a kérdés elég sok teológiai vitát szült. Az ősi Judaizmus keretein belül kell értelmeznünk, nem pedig a keleti vallásokén belül. Számos lehetőség akad: (1) terhesség alatti bűnre utal, amit a rabbik az I. Mózes 25:22-re alapozva feltételeztek; (2) olyan bűnre utal, amit a szülők vagy közvetlen elődök követtek el, s aminek hatása volt a meg nem született gyermekekre (vö. II. Mózes 20:5; V. Mózes 5:9); vagy (3) a bűn és a betegség közötti összefüggésre utal, ami nagyon gyakori volt a rabbinikus teológiában (vö. Jakab 5:15-16; János 5:14).

Ennek semmi köze a keleti reinkarnáció körkörös teológiájához vagy a *karma* körforgásához. Ennek zsidó háttere van. Ezzel a témával kapcsolatban egy nagyon jó értekezést olvashatsz James W. Sire, *Scripture Twisting* (Az Írások Elferdítése) című könyvében a 127-144 oldalakon.

9:3 Ez az igevers megadja Jézus választ a tanítványok kérdésére, amit a 2. versben tettek fel. Számos igazság feltételezhető: (1) a bűn és a betegség nem kapcsolódik automatikusan egymáshoz, és (2) a problémák gyakran lehetőséget biztosítanak Isten áldásaira.

9:4 „Nekünk ... Engem” Ezek a főnevek nyilvánvalóan nem értenek egyet. Számos görög kézirat vagy az egyiket vagy a másikat megváltoztatta, hogy a kettőt nyelvtani egységre hozza. Úgy tűnik, hogy azt a teológiai álláspontot tükrözi vissza, hogy Jézus a világ világossága, nekünk pedig a saját időnkben ezt a fényt kell visszasugározni (vö. Máté 5:14).

■ **„eljön az éjszaka”** Az 5. verssel összehasonlítva nyilvánvalóan megmutatja, hogy ez itt metaforikus. Az éjszaka jelentheti az (1) eljövendő ítéletet, a (2) lehetőségek lezárult periódusát, vagy (3) Jézus elutasítását és keresztrefeszítését.

9:5 „a világ világossága vagyok.” János gyakran használja a "világosság" és "sötétség" szavakat metaforaként a szellemi állapotra. Jézus, mint a "világ világossága" (vö. 1:4-5,8-9; 3:17-21; 8:12; 9:5; 12:46) lehet, hogy az ÓSZ-i Messiási utalásokat tükrözi vissza. (Ézs. 42:6; 49:6; 51:4; 60:1,3).

9:6 „a földre köpött, sarat csinált a nyállal” A nyál egy jól bevett zsidó, otthoni gyógyír volt, amit nem volt szabad szombaton használni (vö. 14. vers). Az Evangéliumok három példát említenek, amikor Jézus a nyálat használja (vö. Márk 7:33; 8:23; és itt). Az által, hogy ezt az elfogadott, sőt elvárt gyógyítási módszert használja, Jézus fizikailag bátorította ennek az embernek a hitét.

9:7 „Siloám-tavában” Az a szó, hogy Siloam azt jelenti "Az, Aki el lett küldve". Ezt a tavat a Sátoros Ünnepen használták egy szertartáshoz. Az a kifejezés, hogy "küldött" ahhoz kapcsolódott, hogy a tó vizét a Gihon forrásoktól vezetéken szállították a tóba, s ez a forrás Jeruzsálem városán kívül feküdt. A rabbik ezt a "küldött" kifejezést messiási jelentéstartalommal társították.

■ **„megmosakodott”** Ez hitből való cselekedet volt. Jézus szavai szerint cselekedett! S mégis ez a hit nem volt még üdvözítő hit (vö. 11, 17, 36, 38-as vers). A hit egy folyamat. Az összes evangélium közül Jánosé az, amelyik bemutatja a hit "szintjeit". A 8. fejezet megmutat egy olyan csoportot, akik "hittek" de hitük nem volt üdvözítő hit (vö. Máté 4; Márk 13; a magvető példázata). Lásd még az alábbi Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: GÖRÖG IGEIDŐK HASZNÁLATA AZ ÜDVÖSSÉGRE

Az üdvösség nem egy termék, hanem egy kapcsolat. Nem akkor fejeződik be, amikor valaki hisz Krisztusban; csak akkor kezdődik! Nem egy tűzkár biztosítási politika, sem nem jegy a

mennybe, hanem egy Jézussal való személyes kapcsolat, ami mindennapos Krisztusiasságot eredményez.

AZ ÜDVÖSSÉG MINT EGY BEFEJEZETT CSELEKEDET (AORISZT)

- Apcsel. 15:11
- Róma 8:24
- II. Timótheus 1:9
- Titus 3:5
- Róma 13:11 (együtt használja az AORISZT igeidőt a JÖVŐ idejű irányultsággal)

AZ ÜDVÖSSÉG MINT EGY ÁLLAPOT JELZŐJE (BEFEJEZETT IGEIDŐ)

- Efézus 2:5,8

AZ ÜDVÖSSÉG MINT JELENLEG IS ZAJLÓ FOLYAMAT (JELENIDŐ)

- I. Korinthus 1:18; 15:2
- II. Korinthus 2:15

AZ ÜDVÖSSÉG MINT EGY JÖVŐBELI BETELJESÜLÉS (JÖVŐIDEJŰ IGÉK, vagy a szöveggörnyezet maga)

- Róma 5:9,10; 10:9,13
- I. Korinthus 3:15; 5:5
- Filippi 1:28; I. Thesszalonika 5:8-9
- Zsidók 1:14; 9:28
- (a Máté 10:22; 24:13; és a Márk 13:13 sugallja)

9:8 „a szomszédok” Három csoportot említ meg ez a fejezet, akik erről a csodáról tanúságot tesznek: (1) a szomszédai (8. vers); (2) a férfi maga (11. vers); és (3) a szülei (18. vers). A szomszédai nem értettek egyet, ugyanúgy, mint a farizeusok sem, a gyógyulás miatt.

■ **„Nem ő az, aki itt szokott ülni és koldulni?”** A görög kérdés "igen" választ vár.

9:9 „Én vagyok az” Ez ugyanaz a görög idióma, amit Jézus a következő helyeken használja: 4:26; 6:20; 8:24,28,58; 13:19; 18:5,6,8. Ez a szöveggörnyezet azt mutatja, hogy ennek a formának nem feltétlenül volt isteni mellékjelentése. Nagyon ehhez hasonló az a kettős értelem ebben a fejezetben, ami a *kurios* kifejezéssel fordul elő a 36. (uram) és a 38. (Uram) versekben.

9:11-12 Ez a beszélgetés megmutatja, hogy ennek az embernek a meggyógyulása nem foglalta magában az azonnali szellemi üdvözülést. Ennek az embernek a hite a Jézussal való találkozások alkalmával fejlődik (vö. 35. vers).

SZÖVEG: 9:13-17

¹³Ezt a nemrég még vak embert a farizeusok elé vezették. ¹⁴Az a nap pedig, amelyen Jézus a sarat csinálta, és megnyitotta a szemét, szombat volt. ¹⁵Ekkor a farizeusok is megkérdezték tőle, hogyan jött meg a látása. Ő ezt mondta nekik: "Sarat tett a szemeimre, aztán megmosakodtam, és most látok." ¹⁶Erre a farizeusok közül néhányan ezt mondták: "Nem Istentől való ez az ember, mert nem tartja meg a szombatot." Mások így szoltak: "Hogyan tehetne bűnös ember ilyen jeleket?" És meghasonlás támadt köztük. ¹⁷Ezért ismét a vakhoz fordultak: "Te mit mondasz öröla, hogy megnyitotta szemedet?" Ő azt mondta, hogy próféta.

9:13 „vezették” Ez biztos hogy a szomszédaira utal.

■ **„a farizeusok”** A János evangéliumában a zsidó vezetők kétféle megnevezéssel szerepelnek. Általában úgy utal rájuk, mint "a zsidók" (vö. 18. és 22. vers). Bár ebben a fejezetben Farizeusoknak hívja őket a 13., 15., 16. és 40. versben.

9:14 „Az a nap pedig, amelyen Jézus a sarat csinálta, szombat volt” A zsidó vezetők hagyományos szabályai (a Szájhagyományok amiket a Talmudban foglaltak össze) precedens értékűnek vették ennek a férfinak a szükségét (vö. 5:9; 9:16; Máté 23:24). Olyan, mintha Jézus direkt szombaton cselekedett volna, csak hogy teológiai vitába szállhasson ezekkel a vezetőkkel. Lásd az 5:9 jegyzetét.

9:16 Lehetséges, hogy a Farizeusok az V. Mózes 13:1-5-re alapozták a Jézussal kapcsolatos vádjaikat.

■ **„meg hasonlós támadt köztük”** Jézus mindig ezt okoz (vö. 6:52; 7:43; 10:19; Máté 10:34-39).

9:17 „Ő azt mondta hogy próféta” Ez a fejezet megmutatja, hogyan növekedett ennek az embernek a hite (vö. 36. és 38. hite).

SZÖVEG: 9:18-23

¹⁸A zsidók azonban nem hitték el róla, hogy vak volt, és megjött a látása, amíg oda nem hívták a szüleit, ¹⁹és meg nem kérdezték tőlük: "A ti fiatok ez, akiről azt állítjátok, hogy vakon született? Akkor hogyan lehetséges, hogy most lát?" ²⁰Szülei pedig így válaszoltak: "Azt tudjuk, hogy ez a mi fiunk, és hogy vakon született, ²¹de hogy most mimódon lát, azt nem tudjuk, és hogy ki nyitotta meg a szemét, azt sem tudjuk. Tőle kérdezzétek meg, nagykorú már, majd ő beszél önmagáról." ²²Ezt azért mondták a szülei, mert féltek a zsidóktól, mivel a zsidók már megegyeztek abban, hogy ha valaki Krisztusnak vallja őt, azt ki kell zárni a zsinagógából. ²³Ezért mondták a szülei: "Nagykorú már, tőle kérdezzétek meg."

9:22-23 „ha valaki Krisztusnak vallja őt” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedet jelent. A szülők féltek ezektől a vezetőktől. Számos más szemtanú is van, akik bizonyítani tudják ezt a gyógyulást: (1) a szomszédok (8-10-es versek); (2) maga a férfi (11-17-es és a 24-33-as versek), és (3) a szülei 18-23-as versek).

KÜLÖNLGES TÉMA: HITVALLÁS

A. Ugyanannak a görög szótőnek két formája van, amit a hitvallásra és a nyilatkozatra használnak, a *homolegeó* és az *exomologeó*. Az összevont kifejezést, amit Jakab használ ebből ered: *homo* – ugyanaz, *legeó*, mondani/beszélni és *ex*, kifelé. Az alap jelentése az, hogy ugyanazt mondani, vagy egyetérteni. Az *ex* szócska azért lett hozzákapcsolva, hogy nyilvános kijelentés értelmet kapjon.

B. Ennek a szócsoporthoz az angol fordításai a következők:

1. dicsér
2. egyetért
3. kijelent/kimond
4. kijelent/vall/állít

- 5. bevall/megvall
- C. Ennek a szócsoporthoz látszólag két ellentétes használata volt
 - 1. dicsérni (Istent)
 - 2. bevallani a bűnt.

Lehetséges, hogy ez az emberiség azon érzéséből származik, hogy Isten szent, maguk pedig bűnösök. Ha az egyiket igaznak fogadják el, mind a kettő igaz.

- D. Ennek a szócsoporthoz az ÚSZ-i használatai a következők:
 - 1. megfogadni (vö. Máté 14:7; Apcsel 7:17)
 - 2. egyetérteni vagy beleegyezni valamibe (vö. János 1:20; Lukács 22:6; Apcsel. 24:14; Zsidók 11:13)
 - 3. dicsérni (vö. Máté 11:25; Lukács 10:21; Róma 14:11; 15:9)
 - 4. helyeselni/hozzájárulni/jóváhagyni/vallást tenni
 - a. egy személyt/személyről (vö. Máté 10:32; Lukács 12:8; János 9:22; 12:42; Róma 10:9; Filippi 2:11; Jel. 3:5)
 - b. igazságot/igazságról (vö. Apcsel. 23:8; II. Kor 11:13; I. János 4:2)
 - 5. nyilvánosan vallást tenni (a jogi értelem vallásos megerősítésé fejlődött, vö. Apcsel 24:14; I. Tim. 6:13)
 - a. a bűnök megvallása nélkül (vö. I. Tim. 6:12; Zsidók 10:23)
 - b. bűnvallással együtt (vö. Máté 3:6; Apcsel. 19:18; Zsidók 4:14; Jakab 5:16; I. János 1:9)

9:22 „ki kell zárni a zsinagógából” Nyilvánvalóan a szülők féltek a kiközösítéstől (vö. 7:47-49). Ez a procedúra egészen Ezsdrásig nyúlhat vissza (vö. 10:8). A rabbinikus irodalomból tudjuk, hogy háromféle kizárás létezett: (1) egy hétre; (2) egy hónapra; vagy (3) egy életre.

■ **„vallja”** Ez egy összetett kifejezés ("mint" és "beszélni"). Arra használták hogy nyilvánosan megvallani vagy nyíltan kijelenteni. Itt arra utal, hogy Jézust a Messiásnak vallani.

■ **„ki kell zárni a zsinagógából”** (vö. 12:42; 16:2).

SZÖVEG: 9:24-34

²⁴Odahívták tehát másodszor is a nemrég még vak embert, és ezt mondták neki: "Dicsőítsd az Istent: mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös." ²⁵Erre ő így válaszolt: "Hogy bűnös-e, nem tudom. Egyet tudok: bár vak voltam, most látok." ²⁶Ekkor megkérdezték tőle: "Mit tett veled? Hogyan nyitotta meg a szemedet?" ²⁷Ő így válaszolt: "Megmondtam már nektek, de nem hallgattok rám. Miért akarjátok ismét hallani? Talán ti is a tanítványai akartok lenni?" ²⁸Megszidták, és ezt mondták: "Te vagy az ő tanítványa, mi a Mózes tanítványai vagyunk." ²⁹Mi tudjuk, hogy Mózeshez szólt az Isten, de erről azt sem tudjuk, hogy honnan való." ³⁰Az ember így válaszolt nekik: "Ebben az a csodálatos, hogy ti nem tudjátok, honnan való, mégis megnyitotta a szememet." ³¹Tudjuk, hogy az Isten nem hallgat meg bűnösöket; de ha valaki istenfélő, és az ő akaratát cselekszi, azt meghallgatja. ³²Örök idők óta nem hallotta senki, hogy valaki megnyitotta volna egy vakon született ember szemét. ³³Ha ő nem volna Istentől való, semmit sem tudott volna tenni." ³⁴Erre így feleltek neki: "Te mindenestől bűnben születél, és te tanítasz minket?" És kiközösítették.

9:24 „Dicsőítsd az Istent” Ez az esküvés formája volt, amivel megerősítették a megbízhatóságot (vö. Józsué 7:19).

9:25 Ez a válasz biztos hogy a 16. versre utal. Az ember nem a teológiáról akar vitatkozni, hanem a Jézussal való találkozásának eredményét bizonygatja.

9:27 „**Talán ti is a tanítványai akartok lenni?**” A görög nyelvtani szerkezet "nemleges" választ vár, de az, hogy felteszi ezt a kérdést éles iróniát mutat, és megmutatkozik a vak koldus szellemessége is.

9:28a „**Te vagy az ő tanítványa**” Van itt egy valódi kérdés, mégpedig az, hogy milyen mértékben vált ebben a fejezetben ez az ember hívővé. Először úgy tűnt, hogy Jézus gyógyítása nem volt összefüggésben ennek az embernek a Jézusba mint Messiásba vetett hitével; s csak később szembesítette a Messiási követeléseivel (vö. 36-38-as versek). Ez az esemény megmutatja, hogy a fizikai gyógyulás nem hozott szükségszerűen üdvösséget.

9:28b-29 Ez megmutatja azt a nehézséget, amivel a vallási vezetők álltak szemben. Megpróbálták kielégíteni a részletes, sajátos értelmezését a Szájhagyományoknak (Talmud) a Mózesnek adott ihletett kijelentéssel. A szemüket elvakította a saját teológiai előítéletük (vö. Máté 6:23).

9:30 „**Ebben az a csodálatos, hogy ti nem tudjátok, honnan való, mégis megnyitotta a szememet**” Ez egy újabb példája a vak koldus éleselméljűségére és maró iróniájára, amikor megcáfolja a Farizeusok logikáját.

9:31-33 Ennek az iskolázatlan vak embernek jobb és következetesebb teológiája volt, mint a vallási vezetőknek!

9:33 „**ha**” Ez egy MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "a tényekkel ellentétesnek" hívtak. Így kell ezt a mondatot értelmezni: „Ha ő nem volna Istentől való, márpedig Tőle van, semmit sem tudott volna tenni, mégis tett.”

9:34 „**Te mindenestől bűnben születél**” Érdekes megfigyelni, hogy a Rabbiniikus Judaizmusban nem volt olyan fogalom, mint az "eredendő bűn" (vö. Jób 14:1-4; Zsolt. 51:7). A Rabbiniikus Judaizmusban nem hangsúlyozták ki az I. Mózes 3-ban történt bűnbeesést. Azt állították a zsidók, hogy minden emberben van jó és rossz szándék (*yetzer*). Ezek a farizeusok azt bizonygatták, hogy ennek a meggyógyult embernek a bizonyágtétele és logikája nem volt helyénvaló, mert nyilvánvalóan bűnös volt, aminek a bizonyítéka az, hogy vakon született.

■ „**És kiközösítették**” Szó szerint azt jelenti, hogy "kidobták". Ez arra utalhat, hogy (1) a tagságát és a közösségbe járását a helyi zsinagógába megszüntették vagy (2) hogy elbocsátották a megbeszélésről. A szöveggörnyezet miatt a második lehetőség tűnik a legvalószínűbbnek.

SZÖVEG: 9:35-41

³⁵Meghallotta Jézus, hogy kiközösítették, és amikor találkozott vele, megkérdezte tőle: "Hiszel te az Emberfiában?" ³⁶Ő így válaszolt: "Ki az, Uram, hogy higgyek benne?" ³⁷Jézus így felelt neki: "Látod őt, és aki veled beszél, ő az." ³⁸Erre az ember így szólt: "Hiszek, Uram." És leborulva imádta őt. ³⁹Jézus pedig ezt mondta: "Én ítéletre jöttem e világra, hogy akik nem látnak, lássanak, és akik látnak, vakká legyenek." ⁴⁰Meghallották ezt azok a farizeusok, akik a közelében voltak, és ezt kérdezték tőle: "Talán mi is vakok vagyunk?" ⁴¹Jézus ezt mondta nekik: "Ha vakok volnátok, nem lenne bűnötök, mivel azonban most azt mondjátok: látunk, megmarad a bűnötök."

9:35

NASB, NRSV

TEV, NJB

„Hiszel te az Emberfiában?”

NKJV

„Hiszel te az Isten Fiában?”

A régi unciális görög kéziratokban a következő fordítások szerepelnek: A: az "Isten Fia" kifejezést használja, de a P⁶⁶, P⁷⁵, 8, B, D az "Emberfia" kifejezést. János szóhasználatából és a kézirati bizonyítékokból az "Emberfia" sokkal inkább helyénvalónak és talán eredetibbnek tűnik. A kérdés nyelvtanilag "igen" választ vár.

9:36

NASB, NKJV,

NRSV, TEV

„Uram”

NJB

„Uram” (mint a férfiak tiszteletteljes megszólítása. A ford. megjegyzése)

Láthatjuk ennek az embernek a hitét hogyan fejlődik teológiailag a fejezetben belül abban, ahogyan Jézust megszólítja: először (1) emberként (11. vers); (2) majd prófétaként (17. vers); majd (3) az "uram" megtisztelő megszólítással (36. vers); végül (4) az "Uram" címmel, és ennek a kifejezésnek a teljes teológiai értelmével (38. vers). A görög szó mind a 36. és 38. versben ugyanaz. Csak a szövegekörnyezet tudja meghatározni a kettő közötti különbséget.

9:38 Ez a feljegyzés tetőpontja, már ami ennek a meggyógyított embernek a hitét és üdvösségét illeti. Meglepő, hogy ez az igevers hiányzik néhány régi görög kéziratból, (P⁷⁵, 8, W) és a Diatessaronból is (a négy Evangélium korai összevonása). Viszont tartalmaz két ritka kifejezést: (1) az "azt mondta" kifejezés csak itt és az 1:23-ban tűnik fel; és (2) a "dicsőítette" kifejezés csak itt a Jánosban fordul elő. A legtöbb modern fordításban szerepel.

9:39 „Én ítéletre jöttem e világra” Úgy tűnik, hogy ez összhangban áll az 5:22,27-tel, ami a végidőkben történő (eszkatologikus) ítéletről szól. Bár úgy tűnik, hogy ellentmond a 3:17-21-gyel és a 12:47,48-cal. Ezt össze lehet egyeztetni azzal a ténnyel, hogy Jézus azért jött, hogy üdvösséget hozzon, de azok az emberek, akik elutasítják az ajánlatát, automatikusan elítélik saját magukat.

■ **„hogyan akik nem látnak, lássanak, és akik látnak, vakká legyenek”** Ez a prófécia, főleg az Ézsaiási prófécia, kétszeres beteljesítése volt (1) a büszke Izraeliták nem értik meg Isten üzenetét (vö. Ézs. 6:10; 42:18-19; 43:8; Jer. 5:21; Ezék. 12:2); (2) a szegények, a kivetettek, a fizikailag nyomorultak akik hajlandóak a megtérésre és alázasak, meg fogják érteni azt (vö. Ézs. 29:18; 32:3-4; 35:5; 42:7,16). Jézus a világ világossága mindazoknak, akik úgy döntenek, hogy látni akarnak (vö. 1:4-5,8-9).

9:40 „Talán mi is vakok vagyunk?” A görög szintaxis "nemleges" választ vár (vö. Máté 15:14; 23-24). Ezek az utolsó versek mutatják meg, hogy ez a fejezet egy eljátszott példázat volt, mi a szellemi vakságról szólt, amit nem lehet meggyógyítani (a hitetlenség megbocsáthatatlan bűne), és a fizikai vakságról, amit meg lehet!

9:41 Ez az igevers egy általános igazságot fejez ki (vö. 15:22,24; Róma 3:20; 4:15; 5:13; 7:7,9).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Ez a fejezet elsősorban fizikai vagy szellemi gyógyításról szól? Fizikai vakságról vagy szellemi vakságról?
2. Hogyan vétkezhetett ez az ember, mielőtt megszületett volna?
3. Ennek a fejezetnek mely pontján nyer üdvösséget ez az ember?
4. Jézus azért jött erre a világra, hogy megítélje azt, vagy hogy megmentse a világot?
5. Magyarázd el az "Emberfia" kifejezés hátterét.
6. Sorold fel ennek a vak embernek az iróniáját tartalmazó verseket, amivel a zsidó vezetőknek válaszolt.

JÁNOS 10

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	JB
A Juhakol Példázata	Jézus Az Igazi Pásztor	Jézus a Pásztor, Aki az Életét Adja	A Pásztor Példázata	A Jó Pásztor
10:1-6	10:1-6	10:1-6	10:1-5 10:6	10:1-5 10:6
Jézus a Jó Pásztor	Jézus a Jó Pásztor		Jézus a Jó Pásztor	
10:7-18	10:7-21	10:7-10 10:11-18	10:7-10 10:11-16 10:17-18	10:7-18
10:19-21		10:19-21	10:19-20 10:21	10:19-21
Jézust Elutasítják a Zsidók	A Pásztor Ismeri a Juhait		Jézust Elutasítják	Jézus Azt Állítja, Hogy Ő az Isten Fia
10:22-30	10:22-30	10:22-30	10:22-24 10:25-30	10:22-30
10:31-39	10:31-39	10:31-39	10:31-32 10:33 10:34-38 10:39	10:31-38 10:39
	Hívek a Jordánon Túl			Jézus a Jordán Túlpartjára Húzódik Vissza
10:40-42	10:40-42	10:40-42	10:40-42	10:40-42

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 10:1-6

1"Bizony, bizony, mondom néktek: aki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másfelől hatol be, az tolvaj és rabló; **2**de aki az ajtón megy be, az a juhok pásztora. **3**Ennek ajtót nyit az ajtóőr, és a juhok hallgatnak a hangjára, a maga juhait pedig nevükön szólítja és kivezeti. **4**Amikor a maga juhait mind kivezeti, előttük jár, és a juhok követik, mert ismerik a hangját. **5**Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak tőle, mert az idegenek hangját nem ismerik." **6**Ezt a példázatot mondta nekik Jézus, de ők nem értették, mit jelent, amit mondott nekik.

10:1 „Bizony, bizony” Lásd az 1:49 jegyzetét

■ „nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másfelől hatol be, az tolvaj és rabló” Vegyük észre, hogy vannak néhányan az akolban, akik nem tartoznak a jó pásztorhoz (vö. 7:21-23, és a "búza és a konkoly" példázata, Máté 13:24-30). A probléma az, hogy néhányan személyes erőfeszítések által próbálják meg elérni mindazt, amit Isten Krisztuson keresztül ingyen ajánlott fel (vö. 3:14-16).

10:2 „de aki az ajtón megy be, az a juhok pásztora” Ebben a fejezetben elég nyilvánvaló a metaforák összekeverése: Jézus, mint a juhakol ajtaja, 7. vers, és a juhok pásztora is egyben (11. és 14. versek). Bár a metaforák ezen keveredése nem szokatlan a János evangéliumában és az ÚSZ-ben: (1) Jézus a kenyér, és az, aki a kenyeret adja (vö. 6:35,51); (2) Jézus az igazság és az igazság szólója (vö. 8:45-46 és 14:6); (3) Jézus az út és Ő mutatja meg az utat (14:6); (4) Jézus az áldozat és az, aki bemutatja az áldozatot (vö. Zsidók könyve).

Az a cím, hogy "pásztor" elég megszokott volt az ÓSZ-ben, amit Istenre és a Messiásra is használtak (vö. Zsolt 23; Zsolt. 80:2; Ézs. 40:10-11; I. Péter 5:1-4). A zsidó vezetőket "hamis pásztoroknak" hívja a Jer. 23; Ezék. 34 és az Ézs. 56:9-12. A "pásztor" kifejezés a "(lelki)pásztor" kifejezéshez kapcsolódik (Ef. 4:11; Titusz 1:5, 7).

10:3 „a juhok hallgatnak a hangjára” Az, hogy felismerik a hangját és engedelmeskednek neki mindkettő alapja a személyes kapcsolat.

■ „a maga juhait pedig nevükön szólítja” Jézus ismeri az övéit személyesen és külön-külön is. A pásztorok gyakran beceneveket adtak az állataiknak, még egy nagy nyájon belül is.

■ „és kivezeti” Ez nem csak az üdvösségre utal, hanem mindennapos vezetésre is (vö. 4. és 9. vers).

10:4 Lehet, hogy ez arra a szokásra utal, hogy számos különböző nyáját tartottak éjszaka egy karámban. Reggel a pásztor hívta a sajátjait, és azok odamentek hozzá.

10:5 Az Egyház mindig is bajlódott a hamis pásztorokkal (vö. I. Tim. 4:1-3; II. Tim. 4:3-4; I. János 4:5-6).

10:6 „Ezt a példázatot mondta nekik Jézus” Ez nem a normál "példázat"-ként fordított kifejezés, de ugyanabból a szótóból származik. Ez a formája csak itt található és a 16:25, 29-ben és a II. Péter 2:22-ben. Bár más formája van, úgy tűnik, hogy a szokásos "példabeszéd" kifejezéssel egymás szinonimái. A "példabeszéd" kifejezés általában azt jelenti, hogy egy megszokott kulturális eseményt egy szellemi igazsággal társít, hogy elősegítse a megértését. Bár arra is utalhat, hogy az igazság elrejtőzik a szellemileg vak szemek előtt (vö. 16:29; Márk 4:11-12).

■ „de ők nem értették” Ha a 10. fejezet időrendben kapcsolódik a 9. fejezethez, akkor az "ők" a Farizeusokra utal.

SZÖVEG: 10:7-10

⁷Jézus tehát így szólt hozzájuk: "Bizony, bizony, mondom néktek: én vagyok a juhok ajtaja. ⁸Aki énelöttem jött, mind tolvaj és rabló, de a juhok nem is hallgattak rájuk. ⁹Én vagyok az ajtó: ha valaki rajtam át megy be, megtartatik, az bejár és kijár, és legelőre talál. ¹⁰A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson: én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek."

10:7 „én vagyok a juhok ajtaja” Ez az egyike János híres hét "Én Vagyok" mondásainak. Ez a metafora kiemeli azt az igazságot, hogy Jézus az egyetlen igaz út (vö. 8,10; 14:6). Ezt az evangélium kizárólagosságának a botránya. Ha a biblia Isten ön-kijelentése, akkor csak egyetlen egy módja van annak, hogy Istennel rendezett kapcsolatunk legyen – a Krisztusban való hit (vö. Apcsel. 4:12; I. Tim. 2:5).

10:8 „Aki énelöttem jött, mind tolvaj és rabló” A 9. és 10. fejezet tartalma miatt a Templomszentelés ünnepe a Hanukkah (vö. 10:22), és lehetséges, hogy ez a Makkabeusok és a leszármazottaik messiási jogigényükre utal az inter-testamentális korszak alatt. Bár valószínű, hogy az ÓSZ-i igeversekre utal, amik a hamis pásztorokról szólnak (vö. Jer. 23 és Ezék. 34).

E miatt a nagymértékben figuratív nyelvezet és a kétértelmű/félreérthető előzmények miatt a korai írástudók módosították és kibővítették a szöveget, mintegy próbálkozásképp, hogy meg tudják magyarázni a szöveg értelmét. Egy kézirat (ms D) egyszerűen csak kihagyta azt a kizáró kifejezést, hogy "mind az" és számos korai kézirat (P⁴⁵, P⁷⁵, N^{*}) kihagyta azt a kifejezést, hogy "előttem".

10:9 „ha valaki rajtam át megy be, megtartatik” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT JÖVŐIDEJŰ PASSZÍV IGÉVEL. Jézus az egyetlen út Istenhez (vö. 14:6). Az az ige, hogy "megtartatik" ebben a szöveggörnyezetben valószínűleg az ÓSZ-i fizikai megmenekülés kifejezéshez kapcsolódik. Bár János gyakran választ olyan kifejezéseket, amiknek két, egymást fedő értelmük van. A szellemi üdvözülés fogalma sem áll távol ettől a szöveggörnyezettől (vö. 42. vers).

10:10 „A tolvaj” Ez megmutatja a hamis pásztorok hátsó gondolatait. Továbbá visszatükrözi a gonosz célját! Ez a fizetett munkások nemtörődöm hozzáállása, ami a 12-13. versekben látható.

■ „pusztítson” Lásd a következő Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: PUSZTÍTÁS (APOLLUMI)

Ennek a kifejezésnek széleskörű jelentéstartalma van, ami nagymértékű összezavarodottságot keltett az örök ítélet és a megsemmisítés teológiai fogalmak között. Az alapvető szó szerinti jelentése az *apo* plusz *ollumi* szóból származik, ami azt jelenti, hogy lerontani, elpusztítani.

A probléma ezen kifejezések figuratív módon való használatából erednek. Ezt tisztán megmutatja Louw és Nida *Greek-English Lexicon of the New Testament, Based on Semantic Domains*, (Az Újszövetség Görög-Angol Lexikonja, a Szemantikai Területre Alapozva) 2. kötetének 30. oldala. Ennek a kifejezésnek számos jelentését sorolják itt fel.

1. elpusztít (pl. Máté 10:28; Lukács 5:37; János 10:10; 17:12; Apcsel. 5:37; Róma 9:22 az 1. kötet 232. oldal)
2. nem tudja megtartani/elveszíteni (pl. Máté 10:42, 1. kötet 566. oldal)

3. elveszíteni (pl. Lukács 15:8, 1. kötet 566. oldal)
4. nem tudni hol van/elveszíteni (pl. Lukács 15:4, 1. kötet 330. oldal)
5. meghalni/elveszteni az életét Máté 10:39, 1. kötet 266. oldal)

Gerhard Kittel, a *Theological Dictionary of the New Testament* (Az Újszövetség Teológiai Szótára) 1. kötetének 394. oldalán megpróbálja körvonalazni ezek használatát azáltal, hogy négy jelentést sorol fel.

1. elpusztítani vagy megölni (pl. Máté 2:13; 27:20; Márk 3:6; 9:22; Lukács 6:9; I. Kor. 1:19)
2. elveszteni vagy veszteséget elszenvedni (pl. Márk. 9:41; Lukács 15:4,8)
3. elveszni/elpusztulni (pl. 26:52; Márk 4:38; Lukács 11:51; 13:3,5,33; 15:17; János 6:12,27; I. Kor. 10:9-10)
4. elveszíteni (pl. Máté 5:29-30; Márk 2:22; Lukács 15:4,6,24,32; 21:18; Apcsel. 27:34)

Aztán azt mondja Kittel:

„általában véve azt mondhatjuk, hogy a 2. és a 4. alapállítás ehhez a világhoz kapcsolódik az Együttlátókban, míg az 1. és a 3. alapja azoknak, akik az eljövendő világhoz kapcsolódnak, mint pl. Pálnál és Jánosnál” (394. oldal)

Ebben rejlik a zűrzavar. A kifejezésnek olyan széleskörű szemantikai használata létezik, hogy különböző ÚSZ-i szerzők számos különböző módon használják. Nagyon tetszik Robert B. Girdlestone *Synonyms of the Old Testament* (Az Ószövetség Szinonimái) című könyvének 275–277. oldala. Azokhoz az emberekhez kapcsolja ezt a kifejezést, akik erkölcsileg elpusztultak és az Istentől való örök elválasztottság vár rájuk, azokkal az emberekkel szemben, akik ismerik Krisztust, és Benne örök életük van. Az utóbbi csoport a "megváltottak", míg az előbbieket elpusztultak.

Én magam nem gondolom, hogy ez a kifejezés magában foglalja a megsemmisítést. Azt a kifejezést, hogy "örökkévaló" a Máté 25:46 az örök ítéletre és az örök életre is használja. Becsmérelni az egyiket azt jelenti, hogy mind a kettőt becsmérelni!

■ **„én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek.”** Ezt a kifejezést olyan gyakran idézik anyagi dolgok ígéretként, de a szövegkörnyezet szerint Jézus személyes ismeretéhez és a szellemi áldásokhoz kapcsolódik, nem pedig az anyagi gazdagsághoz, amit Ő hoz el. Nem azt jelenti, hogy ebben az életben olyan sok mindenünk van, hanem hogy ismerjük és birtokoljuk az igazi életet!

Ahogy az Együttlátók azt jegyzik fel, hogy Jézus hogyan hangsúlyozta Isten Királyságát, úgy János azt jegyzi fel, hogy Jézus hogyan hangsúlyozza az örök életet.

SZÖVEG: 10:11-18

¹¹„Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért. ¹²Aki béres és nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jönni, elhagyja a juhokat, és elfut, a farkas pedig elragadja és elszéleszti őket. ¹³A béres azért fut el, mert csak béres, és nem törődik a juhokkal. ¹⁴Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem, ¹⁵ahogy az Atya ismer engem, én is úgy ismerem az Atyát: és én életemet adom a juhokért. ¹⁶Más juhaim is vannak nekem, amelyek nem ebből az akorból valók: azokat is vezetnem kell, és hallgatni is fognak a hangomra: és akkor lesz egy nyáj, egy pásztor. ¹⁷Azért szeret engem az Atya, mert én odaadom az életemet, hogy aztán újra visszavegyem. ¹⁸Senki sem veheti el tőlem: én magamtól adom oda. Hatalmam van arra, hogy odaadjam, hatalmam van arra is, hogy ismét visszavegyem: ezt a küldetést kaptam az én Atyámtól.”

10:11, 14 „Én vagyok a jó pásztor” Ez a Messiás ÓSZ-i címe volt (vö. Ezék. 34:23; Zak. 11; I. Péter 5:4) és YHWH címe is volt (vö. Zsolt. 23:1; 28:9; 77:20; 78:52; 80:1; 94:7; 100:3; Ézs. 40:11;

Jer. 23:1; 31:10; Ezék. 34:11-16).

Két görög kifejezés van, amit "jó"-nak lehet fordítani: (1) *agathos*, amit a Jánosban általában dolgokra használ és a *kalos*, amit a Szeptuagintában arra a jóra utal, ami a gonosszal szemben áll. Az ÚSZ-ben más jelentései is vannak: "gyönyörű", "nemes", "erkölcsös", és "méltó". Ezt a két kifejezést a Lukács 8:15 együtt használja.

10:11 „A jó pásztor életét adja a juhokért” Ez Krisztus helyettesítő áldozatára utal (vö. 11., 15., 17., 18. versek). Önként letette életét a bűnös emberiségért (vö. Ézs. 52:13 – 53:12; Márk 10:45; II. Kor. 5:21). Igazi élet, bővülködő élet, csak az Ő halála által lehetséges.

Bruce M. Metzger az *A Textual Commentary on the Greek New Testament* (A Görög Újszövetség Szövegi Kommentára) című könyvében tett egy érdekes megállapítást ezzel a verssel kapcsolatban:

„Ahelyett a kifejezés helyett, hogy "leteszi életét", ami jellemzően jánosi vonás (10:15,17; 13:37,38; 15:13; I. János 3:16), számos más tanú (P⁴⁵, κ^* , D) ezt az "életét adja" kifejezéssel helyettesíti, ami az Együttlátó Evangéliumokban fordul elő (Máté 20:28; Márk 10:45).” (230. oldal)

10:14 (vö. 3-5-ös versek)

10:15 „ahogyan az Atya ismer engem, én is úgy ismerem az Atyát” Ez egy visszatérő téma a János evangéliumában. Jézus az Atyával való bensőséges kapcsolatára alapozva beszél és cselekszik.

Az a meglepő analógia, ami a 14-15. versekben szerepel, hogy az Atya és a Fiú között bensőséges a kapcsolat, össze lett hasonlítva azzal a bensőségességgel, ami a Fiú és a követői között létezik (vö. 14:23). János az "ismerni" ige héber mellékjelentésére összpontosít, ami egy bensőséges kapcsolatot jelent, nem pedig egy megismerhető tény. Jézus ismeri az Atyát; azok, akik ismerik Jézust, ismerik Istent!

10:16 „Más juhaim is vannak nekem, amelyek nem ebből az akorból valók” Ez az Ézs. 56:6-8-ra való utalás. A szöveggörnyezet úgy tűnik azt követeli meg, hogy ez a (1) samaritánusokra utal (vö. 4:1-42) vagy a (2) Pogány Egyházra (vö. 4:43-54). Ez a vers azoknak az egységéről beszél, akik a Krisztusban való hitet gyakorolják.

■ **„és akkor lesz egy nyáj, egy pásztor”** Mindig is ez volt Isten célja (vö. I. Mózes 3:15; 12:3; II. Mózes 19:5-6). Ennek az egységnek a teológiai vonatkozásait az Ef. 2:11-3:13 és a 4:1-6 tárgyalja.

10:17 „Azért szeret engem az Atya” Ahogy a Fiú nem volt arra kényszerítve, hogy letegye életét, ugyanúgy az Atya sem volt arra kényszerítve, hogy odaadja a Fiát. Ezt nem szabadna úgy értelmezni, hogy Isten megjutalmazta az ember Jézust az ő engedelmessége miatt (ezt az eretnekséget gyakran adopcionizmusnak nevezik).

■ **„én odaadom az életemet, hogy aztán újra visszavegyem”** Ez a feltámadást sejteti. Az ÚSZ-ben általában az Atya az, aki feltámasztja a Fiút (vö. 18b) hogy megmutassa azt, hogy elfogadta az áldozatát. De itt Jézusnak Magának van hatalma a feltámadáshoz, ezt erősíti itt meg.

Ez a kifejezés nagyszerű lehetőség arra, hogy megmutassa, hogy az ÚSZ gyakran a megváltás munkáját az Istenség mind három személyének tulajdonítja:

1. Isten az Atya feltámasztotta Jézust (vö. Apcsel. 2:24; 3:15; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33,34,37; 17:30; Róma 6:4,9; 10:9; I. Kor. 6:14; II. Kor. 4:14; Gal. 1:1; Ef. 1:20; Kol. 2:12; I. Thessz. 1:10);
2. Isten a Fiú feltámasztja Önmagát (vö. János 2:19-22; 10:17-18);
3. a Szentlélek Isten feltámasztja a Fiút (vö. Róma 8:11).

10:18 „hatalmam van arra” Ez ugyanaz a kifejezés, amit az 1:12 használ. Úgy lehet fordítani, hogy "hatalom", "jog" vagy "erő". Ez az igevers megmutatja Jézus erejét és hatalmát.

SZÖVEG: 10:19-21

¹⁹Ismét meg hasonlítás támadt a zsidók között e beszédek miatt. ²⁰Sokan így szóltak közülük: "Ördög van benne, és őrjöng: mit hallgatók rá?" ²¹Mások ezt mondták: "Nem megszállott ember beszédei ezek. Vajon meg tudja-e nyitni az ördög a vakok szemét?"

10:19 Ugyanúgy, ahogy a 6:52, 7:12,25; 9:8-9,16; 10:19-21 és a 11:36-37 feljegyezi a Jézussal kapcsolatos megosztottságot, ez a téma az egész evangéliumban újra és újra megjelenik. Az a misztikum, hogy néhányan elfogadják az evangéliumot mások elutasítják azt, ez az a feszültség, ami a predestináció és az ember szabad akarata között húzódik!

10:20 „Ördög van benne, és őrjöng” Ez egy gyakori vád volt Jézussal szemben, két különböző szemszögből nézve is: (1) ebben a versben, mint a 7:20-ban is, arra használták, hogy azt mondják ki, hogy Jézusnak mentális betegsége volt; és (2) ugyanezt a vádat használják a Farizeusok is arra, hogy megpróbálják megmagyarázni Jézus hatalmának forrását (8:48,52; 10:21).

10:21 A vak ember meggyógyítása Messiási jel volt (vö. II. Mózes 4:11; Zsolt 146: 18; Ézs. 29:18; 35:5; 42:7). Bizonyos értelemben Izrael vaksága lett itt bemutatva (vö. Ézs. 42:19), ugyanúgy, mint a 9. fejezetben is.

SZÖVEG: 10:22-30

²²Amikor eljött a templomszentelés ünnepe, Jeruzsálemben tél volt. ²³Jézus a templomban, a Salamon csarnokában járt. ²⁴Ekkor körülvették a zsidók, és így szóltak hozzá: "Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk nyíltan!" ²⁵Jézus így válaszolt nekik: "Megmondtam nektek, de nem hisztek. Atyám nevében végzett cselekedeteim tanúskodnak mellettem, ²⁶de ti nem hisztek, mert nem az én juhaim közül valók vagytok. ²⁷Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. ²⁸Én örök életet adok nekik, és nem vesznek el soha, mert senki sem ragadhatja ki őket az én kezemből. ²⁹Az én Atyám, aki nekem adta őket, mindennél nagyobb, és senki sem ragadhatja ki őket az Atya kezéből. ³⁰Én és az Atya egy vagyunk."

10:22 „a templomszentelés ünnepe” Jozefus a "Fények Ünnepe" nevezi. Manapság Hanukkah-ként ismerjük. Nyolc napos ünnepség volt és december közepén került rá sor. A Templom újraszentelését ünneplik, miután Júdás Makkabeus Kr. e. 164-ben katonai győzelmet aratott. Kr. e. 168-ban Antiochus IV. Epiphanes, aki Szír vezető volt, megpróbálta a zsidókat Hellenisztikus szertartásokba kényszeríteni (vö. Dán. 8:9-14). A jeruzsálemi templomot pogány szentéllé tette, és még egy Zeusz szobrot is betett a Szenthelyre. Júdás Makkabeus, Modin pap számos fia közül az egyik volt, s legyőzte ezt a szíriai uralkodót, és megtisztította majd újraszentelte a Templomot.

■ **„Salamon csarnokában”** Ez egy fedett terület volt az Asszonyok Udvarának keleti oldalán, ahol Jézus tanított. Jozefus azt mondta, hogy ez a rész túlélte a Kr. e. 586-ban történt babilóniai pusztítást.

10:24 „ha” Ez egy ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami a szerző szemszövegéből vagy az irodalmi céljai miatt igaznak tűnik. Ebben a szöveggörnyezetben számos ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT szerepel (vö. 24,35,37 és 38-as versek). A 24. versben történő használata megmutatja, hogy hogyan lehet ezt a szerkezetet irodalmi értelemben használni. Ezek a farizeusok

nem hitték igazán, hogy Jézus a Messiás. Lépre csalták.

■ **„mond meg nekünk nyíltan”** Számos dolog van ebben a versben, amit meg lehetne tárgyalni. Először is, Jézus példabeszédekben tanított, figuratív módon, és kétértelmű kijelentésekkel. Ez a Templomban lévő tömeg azt szerette volna, ha nyíltan jelenti ki Magát. Lásd Különleges Téma: *Parrésia* a 7:4-ben.

Másodszor, Jézus napjaiban a zsidók várták, hogy a Messiás testet öltött istenség lesz. Úgy tűnt, hogy Jézus számos alkalommal célzott az Istennel való egységére (vö. 8:56-59), de ebben a szövegkörnyezetben konkrétan a Messiásra kérdeztek rá. A zsidók azt várták, hogy ez a Felkent úgy fog majd cselekedni, mint Mózes (vö. V. Mózes 18:15,19). Jézus pontosan ezt tette a hatodik fejezetben. Cselekedetei ÓSZ-i próféciaikat töltött be, különösen is a vak meggyógyítása (9. fejezet). Az összes szükséges bizonyíték a kezükben volt. A probléma az volt, hogy Jézus nem illett bele a hagyományos katonai, nemzeti elvárásaikba, ami a Messiást illette.

10:25 „Atyám nevében végzett cselekedeteim tanúskodnak mellettem” Jézus bizonygatta, hogy a cselekedetei igazolják a követeléseit (vö. 2:23; 5:36; 10:25,38; 14:11; 15:24).

10:28 „Én örök életet adok nekik” Az örök élet egyszerre jelent mennyiséget és minőséget is. Ez az új korszak élete. Ami most érhető el a Krisztusban való hit által (vö. 3:36; 11:24-26).

■ **„nem vesznek el soha, mert senki sem ragadhatja ki őket az én kezemből”** Ez egy DUPLATAGADÁS AORISZT KÖTŐMÓDÚ KÖZÉPIGÉVEL. Ez az egyik legerőteljesebb igevers az ÚSZ-ben a hívő biztonságát illetően (vö. 6:39). Nyilvánvaló, hogy az egyetlen, aki el tud minket választani Isten szeretetétől, az mi magunk vagyunk (vö. Róma 8:38-39; Gal. 5:2-4). Az üdvbizonyosságnak egyensúlyban kell lennie a kitartással. Az üdvbizonyosságnak a Háromegy Isten személyén és tettein kell alapulnia.

János Evangéliuma megerősíti azok üdvbizonyosságát, akik folyamatosan Krisztusba helyezik hitüket. Egy kezdeti döntéssel indul, amikor megtérünk és hiszünk, ami életstílus-szerű hitet eredményez. A teológiai probléma az, amikor ez a személyes kapcsolat egy terméké fajul, amit birtoklunk ("egyszer megmenekült, végleg megmenekült"). A folyamatos hit az igaz üdvösség bizonyítéka (vö. Zsidók, Jakab és I. János).

10:29

NASB, NKJV „Az én Atyám, aki nekem adta őket, mindennél nagyobb”

NRSV „Amit az én Atyám nekem adott, nagyobb mindennél”

TEV „Amit az én Atyám nekem adott, mindennél nagyobb”

NJB „Az Atya, amiért nekem adta őket, mindenkinél nagyobb”

A kérdés az, hogy a "nagyobb mint" kifejezésnek mi a tárgya: (1) az emberek, akiket Isten Jézusnak adott (NRSV, TEV) vagy (2) Isten Maga (NASB, NKJV, NJB). Ennek a versnek a második része azt sugallja, hogy valaki megpróbálhatja elragadni Jézus követőit. Teológiailag ez a második lehetőség tűnik a legjobbnak. Lásd az üdvbizonyosságról szóló Különleges Témát a 6:37-ben.

Ez egy csodálatos igeszakasz a hívő üdvbizonyosságáról ami az Atya hatalmán alapszik! A hívő biztonsága, mint minden bibliai igazság, egy feszültséggel teli szövetségi formában jelenik meg. A hívők reménye és üdvbizonyossága a Háromegy Isten személyében van, az Ő irgalmában és kegyelmében. A hívőnek azonban meg kell maradnia a hitben. Az üdvösség egy kezdeti, Lélekvezette megtérő döntéssel és hittel kezdődik. Aminek folyamatos megtérést, hitet, engedelmisséget és kitartást kell eredményeznie!

Az Istennel való rendezett kapcsolat döntő bizonyítéka a megváltozott és folyamatosan változó hitélet és szolgálat (vö. Máté 7). Nagyon kevés a bibliai bizonyíték a testies keresztényekre (vö. I. Kor. 2-3). A norma a Krisztusiasság már most is, nem csak a mennyben, amikor majd meghalsz. Nincsenek hiányában a bibliai biztonságnak és bizonyosságnak azok, akik növekszenek,

szolgálnak, még ha küszködnek is a bűnnel. De ha nincs gyümölcs, nincs gyökér sem! Az üdvösség csakis kegyelemből van, egyedül hit által, de a valódi üdvösség "jó cselekedeteket" fog eredményezni (vö. Ef. 2:10; Jakab 2:14-26).

10:30-33 „Én és az Atya egy vagyunk ... Ekkor újra köveket vittek oda a zsidók” Ez csak egyike azoknak az erőteljes kijelentéseknek, amik Jézus Messiásságát és istenségét jelentik ki (vö. 1:1-14; 8:58; 14:8-10). A zsidók teljes mértékben megértették azt, hogy mit mondott, és azt istenkáromlásnak titulálták (vö. 33. vers; 8:59). A III. Mózes 24:16-ra alapozva meg is akarták kövezni.

SZÖVEG: 10:31-39

³¹Ekkor újra köveket vittek oda a zsidók, hogy megkövezzék. ³²Jézus megszólalt, és ezt mondta nekik: "Sok jó cselekedetet vittem véghez előttem az én Atyám nevében: ezek közül melyik cselekedetem miatt köveztek meg engem?" ³³A zsidók így feleltek neki: "Nem jó cselekedetért kövezünk meg téged, hanem káromlásért, és azért, hogy te ember létedre Istenné teszed magadat." ³⁴Jézus így válaszolt: "Nincs-e megírva a ti törvényetekben: Én mondtam: istenek vagytok? ³⁵Ha isteneknek mondta azokat, akikhez az Isten ígéje szólt, márpedig az Írást nem lehet érvénytelenné tenni, ³⁶akkor, akit az Atya megszentelt, és elküldött a világba, arról ti azt mondjátok: Káromlást szólsz, mert azt mondtam: az Isten Fia vagyok?! ³⁷Ha nem az én Atyám cselekedeteit teszem, ne higgyetek nekem; ³⁸de ha azokat teszem, akkor ha nekem nem is hinnétek, higgyetek a cselekedeteknek, hogy felismerjétek és tudjátok: az Atya énbennem van, és én az Atyában." ³⁹Ekkor ismét el akarták fogni, de ő kimenekült a kezük közül.

10:31 Ez a vers Jézus a 30. versben tett kijelentéséhez kapcsolódik. Jézus egy nagyon szokatlan rabbinikus érveléssel válaszol a vádjaikra. Alapvetően ez egy szójáték az *Elohim* szóval kapcsolatban, ami Isten ÓSZ-i neve volt (vö. I. Mózes 1), de formailag TÖBBESSZÁMÚ, és gyakran használták angyalokra és emberi vezetőkre is (bírák).

10:32 A jó (*kalos*) pásztor az Atyától való jó (*kalos*) cselekedeteket teszi.

10:33 „káromlásért” Jézus tudta, hogy helyesen értették azt a kijelentését, hogy Ő egy az Atyával.

10:34 „a ti törvényetekben” Jézus a Zsoltárokból idéz, de "a Törvénynek" hívja (vö. 12:3; 15:25; Róma 3:9-19). Az a kifejezés, hogy Törvény, általában Mózes írásaira utalt (Tóra), az I. Mózesről az V. Mózesig. Ez megmutatja ennek a kifejezésnek a szélesebb körű használatát, ami lefedte az egész ÓSZ-et.

■ **„ISTENEK VAGYTOK”** Jézus a Zsolt. 82:6-ból idézett. Az *Elohim* szót használta, hogy emberi bírákra utaljon. Ezeket a bírakat (bár gonoszak voltak) a "fenséges Isten fiainak" hívták. Ezek a zsidók azért támadták Jézust, mert bár ember volt, azt vallotta magáról, hogy egy Istennel. Mégis más embereket (II. Mózes 4:16; 7:1; 22:8-9; Zsolt. 82:6; 138:1) "isteneknek" neveztek.

Jézus rabbinikus érvelése úgy tűnik, hogy ezt a vonalat követi: az Írások igazak, embereket hívnak *Elohimnak*; ezért hát miért hívtok Engem istenkáromlónak, amiért azt állítom, hogy Én az Isten Fia vagyok? Az *Elohim* kifejezés TÖBBESSZÁMÚ a héberben, de EGYESSZÁMBAN fordították le, és EGYESSZÁMÚ ígét használnak, amikor az ÓSZ-i Istenségre utalnak vele. Lehet, hogy ez egy tipikus Jánosi szójáték: (1) egy kifejezésnek két értelme is van, és (2) a görög kérdés "igen" választ vár.

10:35 „(márpedig az Írást nem lehet érvénytelenné tenni)” János gyakran kommentálja Jézus párbeszédeit. Nem biztos az, hogy ki mondta ezt, Jézus vagy János. Bár mivel mind a ketten

ugyanúgy ihletettek, nem is számít. Az idézet lényege, hogy az Írások megbízhatóak. Jézus és az Apostolok is úgy tekintették az ÓSZ-et és annak magyarázatait, mint Isten valódi szavait (vö. Máté 5:17-19; I. Kor 2:9-13; I. Thessz. 2:13; II. Tim. 3:16; V. Mózes 1:23-25; II. Péter 1:20-21; 3:15-16).

H. C. G. Moule Püspök a *The Life of Bishop Moule* (Moule Püspök Élete) című könyvében ezt mondja:

„Ő (Krisztus) abszolút módon bízott a Bibliában, és bár vannak benne olyan dolgok, amik megmagyarázhatatlanok és zavarosak, amik annyiszor zavarba ejtettek, mégis nem vakon, hanem tisztelettel fogok bízni a Könyvben Miatta” (138. oldal).

10:36 Ebben a versben Jézus azt vallja, hogy az Atya kiválasztotta (vagy "felszentelte" vagy "megszentelte") Őt és elküldte Őt (Messiásként). Ezért tehát minden bizonnyal meg van a joga arra, hogy az "Isten Fiának" hívják. Ahogy Izrael bírái képviselték Istent (vö. Zsolt. 82:6), úgy Ő is képviseli az Atyát szóban és tettben).

10:37 Pontosan ez az, amit a 19-21-es versek is mondtak. Jézus csodái Isten munkáját tükrözik vissza.

10:37,38 „ha ... ha” Ezek ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATOK. Jézus az Atya cselekedeteit tette. Ha ez valóban így van, akkor hinniük kellene Benne, és biztosnak kellene lenniük, hogy Ő és az Atya egyek (vö. 30. és 38. versek). Lásd Különleges Téma: Benne Maradás az I. János 2:10-ben.

10:39 Ez egyike azoknak a számos alkalmaknak, amikor Jézus egérutat nyert azok elől, akik bántani akarták (vö. Lukács 4:29-30; János 8:59). Nem tudjuk, hogy ezek a megmenekülések (1) csodáknak tudható be, vagy (2) annak, hogy Jézus fizikailag hasonlított az átlag emberhez, ami miatt elvegyülhetett a tömegben.

SZÖVEG: 10:40-42

⁴⁰Jézus újra elment a Jordánon túlra, arra a helyre, ahol korábban János keresztelt, és ott tartózkodott. ⁴¹Sokan mentek oda hozzá, és azt mondták, hogy János nem tett ugyan egyetlen csodát sem, de mindaz, amit János órála mondott, igaz volt. ⁴²És ott sokan hittek benne.

10:40 Ez a Jordánon túli területre utal, ami szemben volt Jerikóval, közel ahhoz a városhoz, amit Bethániának hívtak.

10:42 Míg a zsidó vezetők elutasították Jézust, addig nagyon sokan a köznép közül (a területen lakók) hittel válaszolt Neki (vö. 2:23; 7:31; 8:30). Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért keveri János olyan gyakran ezeket a metaforákat (Példa: "Jézus a juhok ajtaja is és a jó pásztor is")?
2. Mi a János 10 ÓSZ-i háttere?
3. Mi a jelentősége annak, hogy Jézus "leteszi az Életét"?
4. Miért vádolták Jézust a zsidók állandóan azzal, hogy démonmegszállott?
5. Miért olyan fontosak Jézus cselekedetei?
6. Hogyan kapcsoljuk a "hívők biztonságát" a "szentek kitartásához"?

JÁNOS 11

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	JB
Lázár halála 11:1-16	Lázár halála 11:1-16	Lázár Feltámasztása 11:1-6 11:7-16	Lázár halála 11:1-3 11:4 11:5-7 11:8 11:9-11 11:12 11:13-15 11:16	Lázár Feltámadása 11:1-4 11:5-10 11:11-16
Jézus a Feltámadás és az Élet 11:17-27	Én Vagyok a Feltámadás és Az Élet 11:17-27	11:17-27	Jézus a Feltámadás és az Élet 11:17-19 11:20-22 11:23 11:24 11:25-26 11:27	11:17-27
Jézus Könnyekre Fakad 11:28-37	Jézus és Halál, az Utolsó Ellenség 11:28-37	11:28-37	Jézus Könnyekre Fakad 11:28-31 11:32 11:33-34a 11:34b 11:35-36 11:37	11:28-31 11:32-42
Lázárt Visszahozza az Életbe 11:38-44	Lázár Feltámasztása A Halálból 11:38-44	11:38-44	Lázárt Visszahozza az Életbe 11:38-39a 11:39b 11:40-44	11:43-44
A Terv Jézus Megölésére 11:45-53 11:54 11:55-57	A Terv Jézus Megölésére 11:45-57	11:45-53 11:54 11:55-57	A Jézus Elleni Terv 11:45-48 11:49-52 11:53-54 11:55-57	A Zsidó Vezetők Eldöntik, Hogy Jézusnak Meg Kell Halnia 11:45-54 Közeleg a Páska 11:55-57

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a

saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 11:1-16

¹Volt pedig egy beteg ember, Lázár, Betániából, Máriának és testvérének, Mártának a falujából. ²Mária volt az, aki megkente az Urat kenettel, és megtörölte a lábát a hajával: az ő testvére, Lázár volt a beteg. ³A nővérei megüzenték Jézusnak: "Uram, íme, akit szeretsz, beteg." ⁴Amikor Jézus ezt meghallotta, ezt mondta: "Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségét szolgálja, hogy általa megdicsőüljön az Isten Fia." ⁵Jézus szerette Mártát, ennek nővérét és Lázárt. ⁶Amikor tehát meghallotta, hogy beteg, két napig azon a helyen maradt, ahol volt, ⁷de azután így szólt tanítványaihoz: "Menjünk ismét Júdeába!" ⁸A tanítványok ezt mondták neki: "Mester, most akartak megkövezni a zsidók, és ismét oda mégy?" ⁹Jézus így válaszolt: "Nem tizenkét órája van-e a nappalnak? Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja a világ világosságát, ¹⁰de ha valaki éjjel jár, megbotlik, mert nincs világossága." ¹¹Ezeket mondta nekik, és azután hozzátette: "Lázár, a mi barátunk elaludt, de elmegyek, hogy felébresszem." ¹²A tanítványok ezt felelték rá: "Uram, ha elaludt, meggyógyul." ¹³Pedig Jézus a haláláról beszélt, de ők azt gondolták, hogy álomba merülésről szól. ¹⁴Akkor azután Jézus nyíltan megmondta nekik: "Lázár meghalt, ¹⁵és örülök, hogy nem voltam ott: tiértetek, hogy higgyetek. De menjünk el hozzá!" ¹⁶Tamás, akit Ikerneknél neveztek, azt mondta tanítványtársainak: "Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele."

11:1 „volt pedig egy beteg ember” Ez BEFEJEZETLEN IGEIDŐ. Ez azt sugallja, hogy már régóta beteg volt. Bár a BEFEJEZETLEN IGEIDŐT úgy is lehet értelmezni, hogy "most betegedett meg".

■ **„Lázár”** Ez a héber "Eleazer" név, ami azt jelenti, hogy "Isten segít" vagy hogy "Isten a segítő". János feltételezte, hogy az olvasók tudtak Jézus Máriával, Mártával és Lázárral való barátságáról (vö. Lukács 10:38-42, ami az egyetlen hely az Együttlátókban, ahol meg vannak említve).

■ **„Betánia”** Ez egy másik helység, nem az a Betánia, ami az 1:28-ban és a 10:40-ban van megemlítve, amelyik közel van Jerikóhoz a Jordán folyó partján. Ez a Betánia körülbelül 3,2 km-re volt Jeruzsálemtől délkeletre, ugyanazon a hegygerincen, mint az Olajfák Hegye. Ez egyike volt azoknak a helyeknek, ahol Jézus megszállt, amikor Jeruzsálemben volt.

■ „**Mária**” Ez a héber "Mirjam" név.

■ „**Márta**” Ez az arám kifejezés a "háziasszonyra". Szokatlan dolog, hogy Márta, aki a legidősebb volt, nem ő lett legelőször megemlítve; lehetséges, hogy a Lukács 10:38-42-re utal.

11:2 „Mária volt az, aki megkente az Urat kenettel, és megtörölte a lábát a hajával” Mária odaszántságának ezen feljegyzése (vö. 12:2-8) párhuzamos mind Máté (vö. 26:6-13) és Márk (vö. 14:3-9) feljegyzésével. Az az asszony, aki a Lukács 7:36-ban lett feljegyezve egy hasonló megkenéssel kapcsolatban, az egy másik asszony.

Ez a vers egy olyan eseményt ír le, ami még nem lett az Evangéliumban feljegyezve. A 12. fejezetben kerül megemlítésre. Sokan feltételezik azt, hogy ez azt sugallja, hogy János az várta az olvasóitól, hogy más forrásokból ismerik azt a családot.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A FELKENETÉS/MEGKENÉS A BIBLIÁBAN

- A. Használták szépészetre (vö. V. Mózes 28:40; Ruth 3:3; II. Sám. 12:20; 14:2; II. Kor. 23:1-5; Dán. 10:3; Ámós 6:6; Mik. 6:15)
- B. Használták vendégfogadásnál (vö. Zsolt. 23:5; Lukács 7:38, 46; János 11:2)
- C. Használták gyógyításra (vö. Ézs. 6:1; Jer. 51:8; Márk 6:13; Lukács 10:34; Jakab 5:14) [az Ezék. 16:9-ben higiénias eszközként használták]
- D. Használták a temetésre való felkészülésnél (vö. I. Mózes 50:2; II. Krón. 16:14; Márk 16:1; János 12:3,7; 19:39-40)
- E. Használták vallási értelemben is (tárgyként, vö. I. Mózes 28:18, 20; 31:13 [oszlop], II. Mózes 29:36 [az oltár]; II. Mózes 30:36; 40:9-16; III. Mózes 8:10-13; IV. Mózes 7:1) [a sátor]
- F. Használták vezetők beiktatására
 1. Papoknál
 - a. Áron (vö. II. Mózes 28:41; 29:7; 30:30)
 - b. Áron fiai (vö. II. Mózes 40:15; III. Mózes 7:36)
 - c. általános kifejezésként vagy címként (vö. IV. Mózes 3:3; III. Mózes 16:32)
 2. Királyoknál
 - a. Isten által (vö. I. Sám. 2:10; II. Sám. 12:7; II. Kir. 9:3,6,12; Zsolt. 45:7; 89:20)
 - b. a próféták által (vö. I. Sám. 9:16; 10:1; 15:1,17; 16:3,12-13; I. Kir. 1:45; 19:15-16)
 - c. a papok által (vö. I. Kir. 1:34,39; II. Kir. 11:12)
 - d. a vének által (vö. Bírák 9:8,15; II. Sám. 2:7; 5:3; II. Kir. 23:30)
 - e. Jézus követőire (vö. II. Kor. 1:21; I. János 2:20, 27 [*chrisma*])
 - f. isteni szabadítás hitetlen eszközeinél
 - (1) Círus (vö. Ézs. 45:1)
 - (2) Tírusz Királya (vö. Ezék. 28:11)
 - g. a "Messiás" kifejezés azt jelenti, hogy "a Felkent"
 - h. Jézusra, mint Messiási királyra (vö. Zsolt. 2:2; Lukács 4:18 [Ézs. 61:1]; Apcsel. 4:27; 10:38; Zsid. 1:9 [Zsolt. 45:7])
 3. valószínűleg prófétákra is (vö. 61:1)

11:3 „nővérei megüzenték Jézusnak” Üzenetet küldtek Jézushoz, aki Péreában volt, a Jordánon túl.

■ „**íme, akit szeretsz, beteg**” Ez megmutatja, hogy Jézusnak milyen különleges kapcsolata volt ezzel a családdal. Ez a görög *phileó* kifejezés. Bár a koine görögben a *phileó* és az *agapaó*

kifejezések felcserélhetőek (vö. 5. vers; 3:35; 5:20).

11:4 „Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségét szolgálja” Ez azt sugallja, hogy Jézus tudta, hogy Lázár beteg volt. Megengedte, hogy meghaljon, hogy az Atya megmutathassa az erejét Rajta keresztül azzal, hogy feltámasztja Lázárt a halálból. A betegség és a szenvedés néha benne vannak Isten akaratában (vö. Jób könyve; II. Kor. 12:7-10).

■ **„az Isten dicsőségét”** Lásd az 1:14 jegyzetét.

■ **„hogy általa megdicsőüljön az Isten Fia”** Az "Isten" kifejezés neve nincs megjelölve a régi papirusz kéziratokban, sem a P⁴⁵ sem a P⁶⁶ nem említi. A betegség mind az Atyára mind a Fiúra dicsőséget hozna. Jézus dicsősége ebben a felállásban sokkal másabb, mint ahogy az váránk. Az egész Evangéliumban János úgy utalt Jézus keresztfeszítésére, mint a megdicsőülésére. Lázár feltámasztása fogja azt eredményezni, hogy a zsidó vezetők Jézus halálát akarják.

11:6 „két napig azon a helyen maradt, ahol volt” Jézus addig késlekedett, míg Lázár meghalt! Jézusnak nem voltak kedvencei. Volt ebben a betegségben egy isteni cél is (vö. 15. vers).

11:7 „de azután így szólt tanítványaihoz: „Menjünk ismét Júdeába!” Az a párbeszéd, ami ezután következik megmutatja, hogy a tanítványok jól tudták, hogy a zsidók meg akarták kövezni Jézust (vö. 8. vers; 8:54; 10:39). A tanítványok a hit és a félelem érdekes keverékét mutatják (vö. 16. vers). Tamásra gyakran úgy gondolnak, hogy kétkedő volt, de itt hajlandó lett volna meghalni Jézussal.

1:9-10 Lehetséges, hogy ezekkel az igeversekkel tudunk visszacsatolni a 8:12-höz és a 9:4-hez (vö. 12:35).

■ **„ha”** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet takar.

11:11 „Lázár, a mi barátunk elaludt” Az ige BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐ módban van. A tanítványok gyakran félreértik Jézust, mert szó szerint veszik (vö. 13. vers). A Jézus által a halálra használt metafora annak az ÓSZ-i használatát tükrözi (vö. V. Mózes 31:16; II. Sám. 7:12; I. Kir. 1:21; 2:10; 11:21,43; 14:20, stb.). Az angol szó ami a "temetőt" jelenti, ugyanabból a tőből származik, mint a görög "aludni" szó.

11:12 Ez egy ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami igaznak tűnt a szerző szemszögéből, vagy az irodalmi céljai miatt.

■ **„ha elaludt, meggyógyul”** Ez szó szerint az a kifejezés, hogy "megmenekül", és ennek az ÓSZ-i használata a "fizikai megmenekülés" (vö. Jakab 5:15).

11:14 „Jézus nyíltan megmondta nekik” Lásd a Különleges Téma: *Parrésia* a 7:4-ben.

11:15 „s örülök, hogy nem voltam ott: tiértetek, hogy higgyetek” Jézus megerősíti azt, hogy Lázár feltámasztása nem a Lázárhoz fűződő barátsága miatt volt, nem is Mária és Márta gyásza miatt, hanem hogy megerősítse a tanítványok hitét (vö. 14. vers), és a zsidó tömeg hitét is (vö. 43. vers).

11:16 Ez a vers tisztán megmutatja Tamás hitét. Hajlandó lett volna meghalni Jézussal. A tanítványoknak meg kellett hogy mutassa Jézus a halál feletti hatalmát, ami az emberiség hatalmas ellensége volt.

A Tamás az arám "iker" szót adja vissza, ugyanúgy, mint a Didymus a görögben. Az Együttlátók csak az egyik apostolként sorolják őt fel (vö. Máté 10:3; Márk 3:18; Lukács 6:15); János Evangéliuma azonban gyakran beszél róla (vö. 11:16; 14:4; 20:24-29; 21:2).

SZÖVEG: 11:17-27

¹⁷Amikor aztán Jézus odaért, megtudta, hogy már négy napja a sírban van. ¹⁸Betánia pedig közel, mintegy félórányira volt Jeruzsálemhez, ¹⁹ezért a zsidók közül sokan elmentek Mártához és Máriához, hogy vigasztalják őket testvérük miatt. ²⁰Márta, amint meghallotta, hogy Jézus jön, elébe ment, Mária azonban otthon maradt. ²¹Márta ekkor így szólt Jézushoz: "Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem. ²²De most is tudom, hogy amit csak kérsz az Istentől, megadja neked az Isten." ²³Jézus ezt mondta neki: "Feltámad a testvéred!" ²⁴Márta így válaszolt: "Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor, az utolsó napon." ²⁵Jézus ekkor ezt mondta neki: "Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él; ²⁶és aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha. Hiszed-e ezt?" ²⁷Márta így felelt: "Igen, Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Isten Fia, akinek el kell jönnie a világba."

11:17 „már négy napja a sírban van” A rabbik azt mondták, hogy az emberi lélek a fizikai test közelében marad három napig. Jézus addig késlekedett, hogy négy nap telt el, csak hogy biztos legyen, hogy Lázár valóban halott, és túl volt már minden rabbi reményén is.

11:18 „mintegy félórányira” Szó szerint "tizenöt futamatnyira". (1 futamatnyi = 201,16 méter)

11:19 „ezért a zsidók közül sokan elmentek Mártához és Máriához” Ez egy megszemélyesítés nélküli semleges használata a "zsidók" kifejezésnek, ami Jánosnál általában Jézus ellenségeire utal. Ennek ellenére ebben a szöveggörnyezetben egyszerűen csak Jeruzsálem lakosaira utal, akik ismerték ezt a családot (vö. 31., 33., és 45. vers).

11:20 „Mária azonban otthon maradt” A zsidók hagyományosan a padlón ülve gyászoltak.

11:21,32 „Márta ekkor így szólt Jézushoz: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem” Ez egy M Á S O F I K T Í P U S Ú F E L T É T E L E S M O N D A T, amit "tényekkel ellentétesnek" hívtak. Így hát a következőképpen hangzik az értelme: „Ha itt lettél volna, márpedig nem voltál, nem halt volna meg a testvérem, márpedig meghalt”. Márta és Mária Jézus felé intézett szavai (32. vers) teljesen megegyeznek. Biztos, hogy gyakran megvitatták ezt a dolgot a gyász négy napja alatt. Ez a két nő volt annyira közvetlen kapcsolatban Jézussal, hogy kifejezzék felé a burkolt csalódásukat amiatt, hogy nem jött korábban.

11:22 „De most is tudom, hogy amit csak kérsz az Istentől, megadja neked az Isten” Nem tudjuk pontosan, hogy Márta mit kért Jézustól, hogy mit tegyen, mert a 39. versben meglepődött Lázár feltámadásán.

11:23-24 „Feltámad a testvéred!” Mártának ugyanaz a teológiai szemlélete volt a halál utáni életről, mint a farizeusoknak, akik hitték a testben való feltámadást az utolsó napon. Korlátozott számú ÓSZ-i bizonyíték áll a rendelkezésünkre ezzel a szemlélettel kapcsolatban (vö. Dán. 12:2; Jób 14:14; 19:25-27). Jézus ezt a doktrinális kijelentést a saját személyévé teszi (vö. 14:6)

11:24 „az utolsó napon” Bár igaz az, hogy János az üdvösség azonnalíságát hangsúlyozza (felismert eszkatalógia), ennek ellenére várja az utolsó időben ennek a beteljesedését. Ezt számos módon kifejezi:

1. az ítélet/feltámadás napja (vö. 5:28-29; 6:39-40,44,54; 11:24; 12:48)

2. az "óra" (vö. 4:23; 5:25,28; 16:32)
3. Krisztus második eljövetele (vö. 14:3, lehetséges, hogy a 14:18-19,28 és a 16:16,22 Jézus feltámadás utáni megjelenésére utal, és nem az eszkatalogikus eljövetelére).

11:25 „Én vagyok a feltámadás és az élet” Ez egy másik Jézus "Én Vagyok" mondásai közül. Lázár halálával szembesülve Mártát bátorította, hogy higgyen abban, hogy élni fog. Ez a remény az Atya és Jézus személyében és hatalmában gyökerezik (vö. 5:21).

11:26 „aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha” Számos szintaktikai jelentősége van ennek a szövegnek: (1) a "mindenki, aki" egyetemes főnév; (2) a JELENIDEJŰ MELLÉKNÉVI IGENEVEK, amik a folyamatos hit szükségességét mutatják (25. és 26. vers); és (3) a halállal kapcsolatos dupla tagadás, "nem hal meg soha", ami nyilvánvalóan a szellemi halálra utal. Az örök élet egy jelen valóság a hívők számára, s nem egy jövőbeli esemény.

11:27 „Igen, Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Isten Fia, akinek el kell jönnie a világba.” Ez az állítás BEFEJEZETT IGEIDŐBEN hangzott el. Ez egy nagyon erőteljes megvallása a Jézusba, mint Messiásba vetett hitéről. Teológiailag egyenértékű Péter megvallásával, amit Cézareában tett (vö. Máté 16).

Számos különböző címet használ, hogy kimutassa hitét

1. a Krisztus (ami a Messiás, a Felkent görög fordítása volt)
2. az Isten Fia (a Messiás ÓSZ-i címe)
3. Az, aki eljövendő (ez egy másik ÓSZ-i cím arra, akit Isten ígért meg, aki el fogja hozni az igazságosság új korszakát, vö. 6:14)

János a párbeszédet használja, mint irodalmi technikát arra, hogy az igazságot közvetítse. János evangéliumában számos Jézusba vetett hit megvallása lett feljegyezve (vö. 1:29,34,41,49; 4:42; 6:44,69; 9:35-38; 11:27). Lásd Különlleges Téma: A Hinni szó használata János által a 2:23-ban.

SZÖVEG: 11:28-29

²⁸Miután ezt mondta, elment, és titokban szólt a testvérének, Máriának: "A Mester itt van, és hív téged." ²⁹Ő pedig, amint ezt meghallotta, gyorsan felkelt, és odament hozzá.

SZÖVEG: 11:30-37

³⁰De Jézus még nem ért be a faluba, hanem azon a helyen tartózkodott, ahol Márta találkozott vele. ³¹A zsidók, akik vele voltak a házban, és vigasztalták, látták, hogy Mária hirtelen felállt, és kiment. Utánamentek tehát, mert azt gondolták, hogy a sírbolthoz megy, hogy ott sirjon. ³²Mária pedig, amint odaért, ahol Jézus volt, meglátta őt, leborult a lába elé, és így szólt hozzá: "Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem." ³³Amikor Jézus látta, hogy Mária sír, és a vele jött zsidók is sírnak, megrendült lelkében és háborgott, ³⁴és megkérdezte: "Hova helyeztéték őt?" Azt felelték: "Uram, jöjj és lásd meg!" ³⁵Jézus könnyekre fakadt. ³⁶A zsidók ezt mondták: "Íme, mennyire szerette!" ³⁷Közülük néhányan pedig így szóltak: "Ő, aki a vak szemét megnyitotta, nem tudta volna megtenni, hogy ez ne haljon meg?"

11:30 Ez megint csak egy szemtanúságra utaló részlet az apostoli szerzőtől.

11:33

- NASB „megrendült lelkében és háborgott”
 NKJV „felnyögött lelkében és háborgott”
 NRSV „nagyon zaklatott volt lelkében és megrendült”

TEV „megérintette a szívét és megrendült”

NJB „nagyon bánatos volt és mélységes sóhajjal...”

Ez szó szerint azt jelenti, hogy "felhorkant lelkében". Ez egy idióma, amit általában haragra használtak (vö. Dán. 11:30 [LXX]; Márk 1:43; 14:5). De ebben a szövegkörnyezetben egy olyan fordítás, ami mély érzelmeket mutat, sokkal inkább megfelelőbb (vö. 38. vers). Bár néhány kommentátor úgy látja ez az erőteljes érzelmek, lehetséges harag, hogy a halálra irányul, Jézusnak valójában igazán emberi, empatikus érzelmei voltak (vö. 33,35,36,38-as versek) ami itt ki is mutat a barátai felé.

11:37 Ez a kérdés "igen" választ vár.

SZÖVEG: 11:38-44

³⁸Jézus - még mindig mélyen megindulva - a sírhoz ment: ez egy barlang volt, és kő feküdt rajta. ³⁹Jézus így szólt: "Vegyétek el a követ." Márta, az elhunyt testvére így szólt hozzá: "Uram, már szaga van, hiszen negyednapos." ⁴⁰Jézus azonban ezt mondta neki: "Nem mondtam-e neked, hogy ha hiszel, meglátod az Isten dicsőségét?" ⁴¹Elvették tehát a követ, Jézus pedig felemelte a tekintetét, és ezt mondta: "Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. ⁴²Én tudtam, hogy mindig meghallgatsz, csak a körülálló sokaság miatt mondtam, hogy elhiggyék, hogy te küldtél engem." ⁴³Miután ezt mondta, hangosan kiáltott: "Lázár, jöjj ki!" ⁴⁴És kijött a halott, lábán és kezén pólyákkal körülkötve, arcát kendő takarta. Jézus szólt nekik: "Oldjátok fel, és hagyjátok elmenni!"

11:38 „egy barlang” Ebben az időszakban Palesztinában a sírok (1) sziklába vájt barlangok voltak, amit egy kör alakú kövel zártak le, amit egy árokba vezettek, vagy (2) egy üreg, amit a földbe vájtak, és nagy kövekkel fedték le. Régészeti szemszögből Jeruzsálem környékére az első lehetőség illik a leginkább.

11:39 „Vegyétek el a követ” Egy nagyméretű kő, amit egy árokba csúsztattak bele, így zárták le a sírokat.

■ **„hiszen negyednapos”** Egy egy görög idióma, ami szó szerint azt jelenti, hogy "negyednapos ember".

11:40 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hogy a cselekedet lehetséges, sőt, nagyon is valószínű. Ez a vers egy olyan kérdés, ami "igen" választ vár.

■ **„az Isten dicsőségét”** Isten dicsősége kijelentetett Jézus cselekedeteiben (vö. 4. vers). Egy teljesebb jegyzetet lásd az 1:14-ben.

11:41 „Jézus pedig felemelte a tekintetét” A zsidó imádság normális pozitúrája az volt, hogy a kezeiket és a szemeiket (nyitva) a menny felé emelik.

11:42 Ez a vers fogalmazza meg Jézus imádságainak és csodáinak célját. Jézus gyakran tett csodákat hogy erősítse a tanítványok hitét, és, mint ebben az esetben is, a jeruzsálemi zsidókban hitet ébresszen.

Teológiailag Jézus újra kijelenti a csodáiban az Atya hatalmát és elsődlegességét (vö. 5:19,30; 8:28; 12:49; 14:10). Ez a csoda felfedi Jézus az Atyával való bensőséges kapcsolatát.

11:43 „hangosan kiáltott: „Lázár, jöjj ki!”” Azt mondják, hogy ha Jézus nem mondta volna kimondottan, hogy Lázár gyere ki, akkor az egész temető előjött volna!

11:44 A testet a temetésre úgy készítették elő, hogy megmosták vízzel, aztán lenvászon ruhacsíkokkal, amik át voltak itatva különböző fűszernövényekkel, betekerték, hogy elrejtse a szagokat. A halottakat huszonnégy órán belül el kellett temetni, mert a zsidók nem balzsamozták be a halottaikat.

KÜLÖNLEGES TÉMA: TEMETKEZÉSI SZOKÁSOK

I. Mezopotámia

- A. A helyes/megfelelő temetés nagyon fontos volt a boldog másvilági élethez.
- B. Egy példa egy mezopotámiai átokra: "Ne fogadja be a föld a hulláitokat!"

II. Ószövetség

- A. A helyes/megfelelő temetés nagyon fontos volt (vö. Préd. 6:3).
- B. Nagyon gyorsan elvégezték (vö. Sára az I. Mózes 35:19-ben és figyeljük meg az V. Mózes 21:23-ban).
- C. A helytelen/nem megfelelő temetés a megvetés és a bűn jele volt
 - 1. V. Mózes 28:26
 - 2. Ézsaiás 14:2
 - 3. Jeremiás 8:2; 22:19
- D. Ha lehetséges volt, akkor a temetést családi kriptákban vagy barlangokban végezték a lakóhelyük területén.
- E. Nem volt balzsamozás, mint például Egyiptomban. Az emberiség a porból lett és vissza kell térnie a porba (pl. I. Mózes 3:19; Zsolt. 103:14; 104:29).
- F. A rabbinikus Judaizmusban nehéz volt egyensúlyban tartani a test helyes tisztelését és kezelését és a holttestekhez kötődő ceremoniális tisztátalanság elképzelését.

III. Újszövetség

- A. A temetés gyorsan követte a halált, általában huszonnégy órán belül. A zsidók gyakran figyelték a sírt még három napig, mert úgy hitték, hogy a lélek vissza tud térni a testbe ezalatt az időkorlát alatt (vö. János 11:39).
- B. A temetés magában foglalta a test megtisztítását és bepólyálását különböző fűszernövényekkel (vö. János 11:44; 19:39-40).
- C. Nem voltak megkülönböztetett zsidó vagy keresztény temetkezési szokások az első századi Palesztinában, s különböző tárgyakat sem helyeztek a sírba.

SZÖVEG: 11:45-46

⁴⁵Ekkor sokan hittek benne azok közül a zsidók közül, akik elmentek Máriához és látták, amit Jézus tett. ⁴⁶Némelyek pedig közülük elmentek a farizeusokhoz, és elmondták nekik, miket tett Jézus.

11:45 „sokan hittek benne azok közül a zsidók közül” Ez az evangélium témája (vö. 20:30-31). Ez a kifejezés visszatérő motívummá válik (vö. 2:23; 7:31; 8:30; 10:42; 11:45; 12:11, 42). Ennek ellenére újra csak meg kell állapítanunk, hogy a János Evangéliumában a hitnek számos szintje létezik, és nem mindig az üdvözítő hitről van szó (vö. 2:23-25; 8:30). Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

11:46 „Némelyek pedig közülük elmentek a farizeusokhoz, és elmondták nekik, miket tett Jézus” Fantasztikus a szellemi vakság mértéke, főleg a csodálatos tanítások és csodák fényében. Sőt, Jézus felosztja az összes csoportot aszerint, hogy ki az, aki hitt benne, és ki az, aki elutasítja a Róla szóló igazságot. Még egy ilyen erőteljes csoda sem, mint amilyen ez volt, nem vezet el mindenkit a hitre (vö. Lukács 16:30-31).

SZÖVEG: 11:47-53

⁴⁷Összehívták tehát a főpapok és a farizeusok a nagytanácsot, és így szóltak: "Mit tegyünk? Ez az ember ugyanis sok jelt tesz." ⁴⁸Ha egyszerűen csak hagyjuk őt, mindenki hisz majd benne, aztán jönnek a rómaiak, és elveszik tőlünk a helyet is, a népet is." ⁴⁹Egyikük pedig, Kajafás, aki főpap volt abban az esztendőben, ezt mondta nekik: "Ti nem értetek semmit." ⁵⁰Azt sem veszitek fontolóra: jobb nektek, hogy egyetlen ember haljon meg a népért, semhogy az egész nép elveszen." ⁵¹Mindezt pedig nem magától mondta, hanem mivel főpap volt abban az esztendőben, megjövendölte, hogy Jézus meg fog halni a népért; ⁵²és nem is csak a népért, hanem azért is, hogy Isten szétszóródott gyermekeit egybegyűjtse. ⁵³Attól a naptól fogva egyetértettek abban, hogy megölik őt.

11:47 „Összehívták tehát a főpapok és a farizeusok a nagytanácsot” Ez a Szanhedrinre vonatkozik, ami a zsidók jeruzsálemi legfelsőbb bírósága volt. 70 helyi tagja volt. A főpapok annak a politikai és vallási ágának voltak a tagjai, akiket Szadduceusoknak hívtak, akik csak Mózes írásait fogadták el, és tagadták a feltámadást. A Farizeusok voltak a népszerűbb, törvénykezőbb vallásos csoport, akik vallották/elfogadták a (1) teljes ÓSZ-t; (2) az angyalok szolgálatát; (3) és a halál utáni életet. Elképesztő lenne, ha ez a két ellenséges csoport egyesült volna bármilyen dologban is.

■ **„Ez az ember ugyanis sok jelt tesz”** Az, ahogy itt Jézusra utalnak, hogy "ez az ember", az elég ledegradáló volt, mivel nem említették meg a nevét. Az is hihetetlen, hogy ilyen hatalmas csodákat látva, mint Lázár feltámasztása, még mindig teljesen elvakította őket az előítéletük (vö. II. Kor. 4:4).

11:48 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedet jelent.

■ **„mindenki hisz majd benne”** A Jézusban való bizalmatlanságuk és a Tőle való félelmük oka a féltékenység és a teológiai egyet nem értés volt. Az a kifejezés, hogy "mindenki" lehet, hogy arra utal, hogy még a Samaritánusok és a pogányok is. Félelmüknek politikai vonatkozása is volt.

■ **„aztán jönnek a rómaiak, és elveszik tőlünk a helyet is, a népet is.”** Ez egyike volt a János Evangéliumában található ironikus próféciaáknak, mert ez Kr. u. 70-ben szó szerint megtörtént Titusz hadvezér (később császár) vezetésével.

A Római uralom politikai valósága lényeges része volt a zsidók végidőkhöz kötődő (eszkatologikus) reményének. Úgy hitték, Isten küldeni fog egy vallási/katonai alakot, mint az ÓSZ-ben a bírák, aki majd fizikailag megszabadítja őket Rómától. Számos önjelölt Messiás lázadásokat szított Palesztinában, hogy bevégezze ezt az elvárást.

Jézus azt állította magáról, hogy az Ő királysága nem múlandó/politikai uralkodás, hanem egy szellemi uralom, ami az egész földre kiterjedően a jövőben fog megvalósulni. Azt vallotta, hogy betölti az ÓSZ-i próféciaakat, de nem szó szerinti, zsidó, nacionalista értelemben. Mert a legtöbb zsidó elutasította Őt a maga korában.

11:49 „Kajafás, aki főpap volt abban az esztendőben” A főpapságnak egy életen át tartó pozíciónak kellett volna lennie, amit a gyermeke örököl, de miután a rómaiak megszállók lettek, az Olajfák Hegyén és a Templom környékét, s mivel ez lehetséges volt, a haszonleső kereskedelemben a legmagasabb árat ígérő alkudozónak adták el. Kajafás KR. u. 18-36-ig volt főpap.

11:50-52 „egyetlen ember haljon meg a népért” Ez egy újabb példa János iróniájára. Kajafás az örömhírt hirdeti!

11:52 „Isten szétszóródott gyermekeit egybegyűjtse” Ez úgy tűnik, hogy egy János által

hozzáadott megjegyzés volt, ami lehet, hogy a 10:16-tal párhuzamos. Utalhat (1) a Palesztinán kívül élő zsidókra; (2) fél-zsidókra, mint a Samaritánusok voltak; vagy (3) a pogányokra. A harmadik tűnik a legvalószínűbbnek.

11:53 „Attól a naptól fogva egyetértettek abban, hogy megölik őt” Ez egy visszatérő téma Jánosnál (vö. 5:18; 7:19; 8:59; 10:39; 11:8).

SZÖVEG: 11:54

⁵⁴Jézus tehát nem járt többé nyilvánosan a zsidók között, hanem elment onnan a pusztahoz közeli vidékre, egy Efraim nevű városba; és ott tartózkodott a tanítványaival.

11:54 „Jézus tehát nem járt többé nyilvánosan a zsidók között” A János 12 az utolsó próbálkozása Jézusnak, hogy a vallási vezetőkkel foglalkozzon.

■ **„egy Efraim nevű városba”** Lehetséges, hogy ez a város a Samáriai Bételhez volt köze (vö. II. Krón. 13:19).

SZÖVEG: 11:55.57

⁵⁵Közeledett a zsidók húsvétja, és vidékről sokan felmentek Jeruzsálembe húsvét előtt, hogy megtisztuljanak. ⁵⁶Keresték Jézust és a templomban megállva így tanakodtak egymás között: "Mit gondoltok, lehet, hogy el sem jön az ünnepre?" ⁵⁷A főpapok és a farizeusok pedig már kiadták a parancsot, hogy ha valaki megtudja, hol van, jelentse be, hogy elfoghassák.

11:55-57 Ezek az igeversek kötik össze 11. és 12. fejezetet.

11:55 „hogyan tisztuljanak” Ez arra a rituális mosakodásra utal, ami a Páskára való felkészülésre szolgált. Még mindig vitáznak arról, hogy meddig tanított, prédikált és szolgált Jézus Palesztinában. Az Együttlátók oly módon lettek megszerkesztve, hogy egy vagy két év teljesen lehetetlen. Bár Jánosnál számos Páska szerepel (ami egy évenkénti ünnep). Három biztosan említésre kerül (vö. 2:13; 6:4; és 11:55) és van egy esetleges negyedik is ami "ünnep"-ként lett megemlítve az 5:1-ben.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért engedte meg Jézus, hogy Lázár meghaljon?
2. Kifelé irányult ez a csoda?
3. Mi a különbség a feltámasztás és az újralesztés között?
4. Miért döbbsentek meg annyira a zsidó vezetők Lázár feltámasztásán?

JÁNOS 12

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Megkenetés Betániában	A Megkenetés Betániában	A Megkenetés Betániában	Jézus Megkenetése Betániában	A Megkenetés Betániában
12:1-8	12:1-8	12:1-8	12:1-6 12:7-8	12:1-8
Az Összeesküvés Lázár Ellen	Az Összeesküvés Lázár Megölésére		Az Összeesküvés Lázár Ellen	
12:9-11	12:9-11	12:9-11	12:9-11	12:9-11
A Dicsőséges Bevonulás Jeruzsálemben	A Dicsőséges Bevonulás	Virágvasárnap	A Dicsőséges Bevonulás Jeruzsálemben	A Messiás Bevonul Jeruzsálemben
12:12-19	12:12-19	12:12-19	12:12-13 12:14 12:15 12:16 12:18-19	12:12-19
Néhány Görög Megkeresi Jézust	A Gyümölcsöző Búzaszem	Jézus Nyilvános Szolgálatát Befejeződik	Néhány Görög Megkeresi Jézust	Jézus Előre Megmondja Halálát és Azutáni Megdicsőülését
12:21-26	12:21-26	12:21-26	12:20-21 12:22-26	12:20-28a
Az Emberfiának Fel Kell Emeltetnie	Jézus Megjósolja A Kereszten Való Halálát		Jézus a Haláláról Beszél	
12:27-36a	12:27-36	12:27-36a	12:27-28a 12:28b 12:29 12:30-33 12:34 12:35-36a	12:28b 12:29 12:33-36a
A Zsidók Hitetlensége	Ki Hitte El A Beszámolómat?		Az Emberek Hitetlensége	
12:36b-43		12:36b-43	12:36b-38	12:36b Befejezés: A Zsidók Hitetlensége
	12:37-41		1239-40 12:41	12:37-38 12:39-40 12:41
	Járj A Világosságban		12:42-43	12:42-50
Ítélet Jézus Szavai Által	12:42-50		Ítélet Jézus Szavai Által	
12:44-50		12:44-50	12:44-50	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-50-ES VERSEKBE

- A. Mind a négy Evangélium feljegyzí Jézus megkenetését az asszony által. Mindazonáltal a Máté 26:6-13, Márk 14:3-9; és a János 12:2-8 a betániai Máriaként, Lázár testvéreként azonosítja, míg a Lukács 7:36-50 egy galileai bűnös nőként.
- B. A 12. fejezet bezárja Jézus nyilvános szolgálatát. Újra és újra megpróbálta a zsidó vezetőket hitre vezetni. A 11. fejezet azon próbálkozása volt, amikor Jeruzsálem városának embereit próbálta meg hitre vezetni.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 12:1-8

¹Jézus tehát hat nappal húsvét előtt elment Betániába, ahol Lázár élt, akit feltámasztott a halottak közül. ²Vacsorát készítettek ott neki, s Márta szolgált fel, Lázár pedig a Jézussal együtt ülök között volt. ³Mária ekkor elővett egy font drága valódi nárduskenetet, megkenete Jézus lábát, és hajával törölte meg; a ház pedig megtelt a kenet illatával. ⁴Tanítványai közül az egyik, Júdás Iskáriótes, aki el akarta őt árulni, így szólt: ⁵"Miért nem adták el inkább ezt a kenetet háromszáz dénárért, és miért nem juttatták az árát a szegényeknek?" ⁶De nem azért mondta ezt, mintha a szegényekre lett volna gondja, hanem azért, mert tolvaj volt, és a nála levő erszényből elszedegette, amit beletettek. ⁷Jézus erre így szólt: "Hagyd, hiszen temetésem napjára szánta; ⁸mert a szegények mindig veletek lesznek, de én nem leszek mindig veletek!"

12:1 „hat nappal húsvét előtt” A Máté 26:2-höz képest a kronológiai sorrend itt különbözik. Emlékeznünk kell arra, hogy az evangélium elsődleges célja nem a kronológia, hanem hogy reprezentálja Jézus cselekedeteit és az igazságot közvetítse személyéről és munkájáról.

12:2 „készítettek (ők)” Az "ők" úgy tűnik, hogy a betániaiakra utal, akik vendégül látták Jézust és a tanítványait annak tiszteletére, hogy feltámasztotta Lázárt. Mindazonáltal a Máté 26:6-ban Simon, a leprás házában történik mindez.

12:3 „font” Ez egy latin kifejezés volt, ami a római fontra utalt, ami egyenlő volt 12 unciával. (kicsit több mint 30dkg. A fordító megjegyzése) Lehetséges, hogy ez a drága fűszer volt Mária hozománya. Nagyon sok hajadon ezt a fajta parfümöt hordta a nyakuk köré téve egy kis tartóban.

NASB „egy font drága valódi nárduskenetet”
NKJV „egy font drága nárdusolajat”
NRSV „egy font drága szintiszta nárdus parfümöt”
TEV „egy egész pint nagyon drága szintiszta nárdus parfümöt”
NJB „egy font nagyon drága kenetet, szintiszta nárdusból”

Elég sok találgatás folyt arról, hogy mi a határozószó jelentése: (1) tiszta; (2) folyadék; vagy (3) egy helység neve. Maga a parfüm egy aromás himalayan gyökérből származik, ami nagyon drága volt.

■ **„megkente Jézus lábát”** Más evangéliumi feljegyzések ugyanerről az eseményről úgy számolnak be, hogy az asszony a fejét kente meg. Úgy tűnik, hogy Mária az egész testét megkente, kezdve a fejével, és a lába felé haladt. Az ok, amiért Jézus lábai kilátszottak az, hogy egy alacsony asztalnál a bal könyökére támaszkodott.

Ez egyike János kettős értelmű kifejezéseinek. Ezt a füstert arra használták, hogy a testet előkészítsék a temetésre (vö. 19:40). Lehetséges, hogy Mária többet megértett Jézus közelgő haláláról szóló üzenetéből, mint a tanítványok (vö. 7. vers). Lásd Különleges Téma a felkenetésről a 11:2-ben.

12:4 „Júdás Iskáriótes” Az "Iskáriótes"-nek két lehetséges szótani eredete létezik: (1) Júda városa (Kerioth, vö. Józ. 15:25); vagy (2) a "bérgyilkosok kérésére" szolgáló kifejezés. Az összes evangélium író közül János használja a legdurvább kijelentést Júdáról (vö. 6. vers). Lásd a teljesebb jegyzetet a 18:1-ben.

■ **„elárulni”** Ennek a kifejezésnek általában nincs meg ez a mellékértelme. Szó szerint azt jelenti, hogy "átadni" vagy "kiadni" jogi értelemben, vagy rábízni valamit valakire.

12:5 „háromszáz dénárért” Egy dénár volt egy katona vagy egy napszamos egy napi keresete; így hát ez majd egy éves keresetnek számított.

12:6

NASB, NKJV „a pénzes dobozból” (az NASB-nak megfelelő magyar erszényt használ)
NRSV „a közös erszényből”
TEV „a pénzes zacskóból”
NJB „a közös összegből”

Ez a szó azt jelenti, hogy "kis dobozka". Eredetileg zenészek használták, hogy a hangszereik fűvós részeit tartsák benne.

■ **„elszedegette, amit beletettek”** A görög kifejezés a "vinni, hordozni". Két különböző értelemben használták: (1) ő hordozta a dobozát, de (2) el is vett a dobozka tartalmából. Ez az állítás lehet, hogy azért lett feljegyezve, hogy megmutassa, hogy Júdás a szegényekkel való törődése az 5. versben valójában egy kifogás volt arra, hogy még többet tudhasson magának.

12:7 Ez egy furcsa vers. Nyilvánvaló, hogy összeköti ezt a nagylelkűségről és odaszánásról szóló cselekedetet egy hasonló folyamattal, amit temetésnél szoktak végezni (vö. 19:40). Ez egyike János profetikus tetteinek.

12:8 „mert a szegények mindig veletek lesznek” Ez az V. Mózes 15:4,11-hez kapcsolódik. Ez nem egy a szegényeket becsmérő megjegyzés volt, hanem a Messiás jelenlétének hangsúlyozása. Az ÓSZ elég egyedülálló a közel keleti ősi irodalmi feljegyzések között, a szegények jogaival és a velük való törődéssel kapcsolatos feljegyzései miatt.

SZÖVEG: 12:9-11

⁹Nagyon sokan megtudták a zsidók közül, hogy ő ott van, és odamentek; nemcsak Jézus miatt, hanem azért is, hogy lássák Lázárt, akit feltámasztott a halottak közül. ¹⁰A főpapok pedig elhatározták, hogy Lázárt is megölik, ¹¹mert a zsidók közül sokan miatta mentek oda, és hittek Jézusban.

12:9 „Nagyon sokan megtudták a zsidók közül, hogy ő ott van” Elég szokatlan használata ez a zsidók kifejezésnek Jánostól. Általában ez a Jézussal szemben álló vallási vezetőkre utal. Mindazonáltal a 11:19,45-ben és a 12:7-ben úgy tűnik, hogy a Jeruzsálem városának lakóira utal, akik Lázár barátai voltak és eljöttek a temetésére.

12:10 „A főpapok pedig elhatározták, hogy Lázárt is megölik” El akarták távolítani a bizonyítékot! Motivációjuk a félelem (vö. 18:48) és a féltékenység (vö. 11:48; 12:11).

Bizonyára azt gondolták, hogy Jézus tette egy elszigetelt, ritka esemény volt. A vaksága és előítéletei ezeknek a zsidó vezetőknek a bukott emberiség sötétségét tükrözi vissza.

12:11 Ez a 11:45-re utal vissza. Lásd Különleges Téma: A "hinni" szó használata János által a 2:23-ban.

SZÖVEG: 12:12-19

¹²Másnap, amikor az ünnepre érkező nagy sokaság meghallotta, hogy Jézus Jeruzsálembe jön, ¹³pálmaágakat fogtak, kivonultak a fogadására, és így kiáltottak: "Hozsánna! Áldott, aki az Úr nevében jön, az Izráel Királya!" ¹⁴Jézus pedig egy samárcsikóra találva, felült rá, ahogyan meg van írva: ¹⁵"Ne félj, Sion leánya, íme, királyod jön, samárcsikón ülve." ¹⁶Tanítványai először nem értették mindezt, de miután Jézus megdicsőült, visszaemlékeztek arra, hogy az történt vele, ami meg volt írva róla. ¹⁷A sokaság, amely vele volt, amikor Lázárt kihívta a sírból, és feltámasztotta a halálból, most bizonyosságot tett mellette. ¹⁸Elébe is azért vonult ki a sokaság, mert hallották, hogy ezt a jelt tette. ¹⁹A farizeusok pedig így szóltak egymáshoz: "Látjátok, hogy semmit sem tudtok elérni: íme, a világ őt követi!"

12:12 „az ünnepre érkező nagy sokaság” Három olyan ünnep volt, amin a zsidó férfiaknak kötelező volt részt venni (vö. II. Mózes 23:14-17; III. Mózes 23; V. Mózes 16:16). A Palesztinán kívül (diaszpórában) élő zsidók egy életen át tartó vágya volt, hogy felmehessenek egy ünnepre Jeruzsálembe. Ezalatt a konkrét ünnepek alatt Jeruzsálem lakossága háromszorosára-ötszörösére nőtt. Ez a kifejezés erre a hatalmas számú kíváncsi zarándokra utal, akik hallottak Jézusról, és látni akarták Őt.

12:13 „pálmaágakat” Ez egy elég szokatlan görög kifejezés a pálmaágakra. Néhányan azt gondolják, hogy egy időben a pálmafák az Olajfák Hegyének lankáin nőtt (pl. Jozefusz), míg mások úgy, hogy Jerikóból importálták őket. Úgy tűnik, hogy a győzelem jelképe volt (vö. Jel. 7:9). Minden évben használták ezeket a Sátoros és a Páska ünnepén.

■ **„így kiáltottak”** Ez egy BEJEZETLEN IGEIDŐ, ami azt jelenti, hogy ez egy (1) a múltban történt ismétlődő cselekedet volt; vagy (2) a múltban történt cselekedet kezdetét jelenti.

■ **„Hozsánna”** Ez a kifejezés azt jelentette, hogy "ments meg most" vagy "kérlek ments meg" (vö. Zsolt. 118:25-26). A Páska ünnep alatt, amikor a Hillel Zsoltárokat (Zsoltárok 113-118) adták elő, ekkor hangzott el, miközben a zarándokok a Templom felé meneteltek. Ezek közül a cselekedetek és kifejezések közül nagyon sok minden évben megismétlődött a Páska ünnepe alatt. De ebben a bizonyos évben megtalálták ezek végső jelentését Jézusban! A tömeg megérezte ezt. A farizeusok pedig felismerték ezt.

■ „aki az Úr nevében jön” Pontosan ez az, amit Jézus magáról állított. Ő volt Az, Aki el lett küldve! Ő képviselte YHWH-t.

■

NASB „az Izráel Királya”

NKJV, NRSV,

TEV, NJB „Izrael Királya”

Ez a kifejezés nem volt része a Zsoltárnak, hanem a tömeg tette hozzá. Úgy tűnik, hogy ez egy konkrét utalás arra, hogy Jézus a Messiási Király, aki a II. Sámuel 7-ben lett megígérve (vö. Márk 11:10).

12:14 „szamárcsikón” A szamár volt az izraeli királyok királyi katonai hátasállata (vö. I. Kir. 1:33, 38, 44). Csak a király lovagolhatott a saját szamarán; így hát nagyon fontos volt, hogy Jézus egy olyan számaron lovagoljon, amin senki sem ült korábban (vö. Márk 11:2).

12:14-15 „ahogyan meg van írva” Ez az idézet a Zakariás 9:9-ből származik. A szamárcsikó nem csak a Messiási királyságáról szól, hanem az alázatról is. Jézus nem egy hódító, katonai alakként jött, ahogy azt a zsidók várták, hanem az Ézs. 53 Szenvedő Szolgájaként, aki szamárcsikón lovagol.

12:16 „Tanítványai először nem értették mindezt” Ez egy visszatérő téma (vö. 2:22; 10:6; 16:18; Márk 9:32; Lukács 2:50; 9:45; 18:34).

■ „de miután Jézus megdicsőült, visszaemlékeztek” Ez az emlékeztetés szolgálata egyike a Szentlélek szolgálatainak (vö. 14:26 és 2:22).

Ez a vers azt is megmutatja, hogy az Evangéliumírók az Evangéliumot a feltámadt Krisztusról szóló saját személyes megtapasztalásaik alapján szerkesztették. Az Együttlátók a történelmi folyamatban jelenítik meg Jézust, és elrejtik az ő dicsőségét későbbre, a beszámolójuk tetőpontjára; de János a megdicsőült Messiás fényében írja a teljes Evangéliumát. Az Evangéliumok visszatükrözik a későbbi emlékeket és ezeknek az ihletett embereknek a hit-közösségre való szükségüket. Így hát két történelmi felállás létezik (Jézus ideje és az övéké), s mind a kettő ugyanúgy ihletett.

■ „megdicsőült” Lásd az 1:14 jegyzetét.

12:17 Lásd Különleges Téma: Jézus szemtanúi az 1:8-ban.

12:19 „A farizeusok pedig így szóltak egymáshoz” Ez egy újabb profetikus előrevetítés. Kapcsolódik a (1) zsidókhoz, 11:48; 12:11, és (2) a pogányokhoz, 20-23 vers. Két történelmi felállást világít meg: Jézus életét és a korai egyházét.

SZÖVEG: 12:20-26

²⁰Néhány görög is volt azok között, akik felmentek az ünnepre, hogy imádják az Istent. ²¹Ezek odamentek Fülöphöz, aki a galileai Bétsaidából való volt, és ezzel a kéréssel fordultak hozzá: "Uram, Jézust szeretnénk látni." ²²Fülöp elment, és szólt Andrásnak, András és Fülöp elment, és szólt Jézusnak. ²³Jézus így válaszolt nekik: "Eljött az óra, hogy megdicsőíttessék az Emberfia. ²⁴Bizony, bizony, mondom néktek: ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz. ²⁵Aki szereti az életét, elveszti; aki pedig gyűlöli az életét e világon, örök életre őrzi meg azt. ²⁶Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is; és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya.

12:20 „Néhány görög” Ez abban az értelemben volt használva, hogy a pogányokra utalt, nem pedig etnikailag a görögökre.

■ **„azok között, akik felmentek az ünnepre, hogy imádják az Istent”** A JELENIDŐ azt sejteti, hogy meg volt az a szokásuk, hogy felmennek az Ünnepre. Vagy (1) istenfélők voltak, vagy (2) a judaizmus prozelitái. Az elsők rendszeresen jártak a zsinagógákba, a második csoport pedig hivatalosan áttért a zsidó hitre.

12:21 „kérdéssel fordultak hozzá” Ez BEFEJEZETLEN IGEIDŐ, ami azt jelenti, hogy (1) újra és újra kérdeztek, vagy (2) elkezdtek kérdezősködni. Bizalmasan szerettek volna beszélni Jézussal. Úgy tűnik a profetikus idő óráján ez volt az utolsó ütés Jézus halála előtt (vö. 23. vers).

12:22 A Fülöp és az András is görög nevek. Lehet, hogy ezzel a görögök úgy érezték, hogy ők is odamehetnek hozzájuk.

12:23 „Eljött az óra” Ez BEFEJEZETT IGEIDŐ. János gyakran használta az "óra" kifejezést, hogy a keresztfeszítésre és a feltámadásra utaljon, amik Jézus szolgálatának csúcspontjai (vö. 12:27; 13:1,32; 17:1).

■ **„az Emberfia”** Ez egy arám kifejezés, ami egyszerűen csak annyit jelent, hogy "emberi lény" (vö. Zsolt. 8:4; Ezék. 2:1). Bár a Dániel 7:13-ban is előfordul, ahol az istenség mint hozzáadott mellékjelentés is társul hozzá. Ez egy olyan cím, amit Jézus maga választott magának, hogy természetének két oldalát, az emberit és az istenit összevonja (vö. I. János 4:1-6).

■ **„megdicsőíttessék”** Jézus halálára mindig úgy utalnak, hogy "a dicsősége". Ebben a szöveggörnyezetben a "dicsőség" kifejezés számos alkalommal használja (vö. 28. vers [kétszer is]; 32. és 33. vers). Gyakran használják arra is megjelölni Jézus halálát és feltámadását (vö. 13:1, 32; 17:1). Lásd az 1:14 jegyzetét.

12:24 „ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg” Ez itt leíró nyelvezet, a dolgok, ahogyan azok az öt érzékszervnek feltűnnek. Egy mag sok-sok magot teremhet (vö. I. Kor. 15:36). Az Ő halála sokakat keltett valódi életre (vö. Márk 10:45).

■ **„ha”** Ebben a szöveggörnyezetben HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATOK sora található, amik lehetséges, sőt nagyon is valószínű cselekedet jelentenek (vö. 24,26,32,47).

12:25 „Aki szereti az életét, elveszti” Ez egy szójáték a görög *psyché* kifejezéssel, ami az ember személyiségének lényegére vagy éltető erejére utal (vö. Máté 10:39; 16:25). Ha egyszer valaki hisz Krisztusban, annak az embernek új élete van. Ez az új élet Istentől való ajándék a szolgálatra, nem pedig személyes használatra. A hívők ennek az új életnek a sáfárai. A bűnnek való szolgaságtól szabadok vagyunk, hogy Isten szolgálói legyünk (vö. Róma 6:1 – 7:6).

■ **„elveszti”** Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐ ige ami azt jelenti, hogy "elpusztítani". Ez az "örök élet" ellentettje. Ha valakinek nincs a hite Krisztusban, akkor ez az egyetlen alternatíva. Ez az elpusztítás nem eltörlés, hanem az Istennek való személyes kapcsolat elvesztése.

■ **„gyűlöli”** Ez egy héber idióma az összehasonlításra. Istennek kell az elsődlegesnek lennie (vö. Jákób feleségei; I. Mózes 29:30,31; V. Mózes 21:15; Ézsau és Jákób; Mal. 1:2-3; Róma 10-13; az ember családja, Lukács 14:26).

■ **„életét”** Ez a görög *zoé* kifejezés. János következetesen arra használja, hogy (1) a szellemi életre, (2) az örök életre, (3) az új korszak-beli életre és (4) a feltámadt életre utaljon vele.

12:26 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedet jelent.

■ **„engem kövessen”** Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS, ami egy folyamatos kapcsolatról szól (vö. János 15). Ez a kitartás elhanyagolt témája a bibliában. Ezt a témát gyakran összekeverik azzal a teológiai feszültséggel, ami a szuverén Isten és az emberi akarat között van. Bár az a legjobb, ha az üdvösséget úgy látjuk, mint egy szerződéses kapcsolatot. Mindig Isten kezdeményez (vö. 6:44, 65) és Ő tüzi ki a tennivalókat is, de azt is elvárja, hogy az emberiség válaszoljon az ajánlatára megtéréssel és hittel (vö. Márk 1:15; Apcsel. 20:21), mind kezdeti döntéssel, mind egy életen át tartó tanítványsággal. A kitartás annak a bizonyítéka, hogy ismerjük Őt (vö. Máté 10:22; 13:20-21; Gal. 6:9; I. János 2:19; Jel. 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

A keresztény doktrínák, Biblia-alapúak, mégis gyakran paradox, feszültséggel teli párokban jelennek meg. A nyugati irodalmat ez a figuratív, kontrasztokat állító gondolatmeneti minta jellemzi. Gyakran a modern keleti olvasók beleerőltetik az ellentmondásokat ezekben az "ez vagy az" választásokba, miközben azok igazából "mind a kettő és" igazságok lennének.

SZÖVEG: 12:27-36a

²⁷Most megrendült az én lelkem. Kérjem azt: Atyám, ments meg ettől az órától engem? De hiszen éppen ezért az óráért jöttem! ²⁸Atyám, dicsőítsd meg a te nevedet!" Erre hang hallatszott az égből: "Már megdicsőítettem, és ismét megdicsőítem." ²⁹A sokaság pedig, amely ott állt, és hallotta, azt mondta, hogy mennydörgés volt; mások azonban így szóltak: "Angyal beszélt vele." ³⁰Jézus megszólalt: "Nem értem hallatszott ez a hang, hanem tiértetek. ³¹Most megy végbe az ítélet e világ felett, most vettetik ki e világ fejedelme. ³²Én pedig, ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeneket. ³³Ezt azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal fog meghalni. ³⁴A sokaság megkérdezte tőle: "Mi azt hallottuk a törvényből, hogy a Krisztus örökre megmarad: akkor hogyan mondhatod, hogy fel kell emeltetnie az Emberfiának? Ki ez az Emberfia?" ³⁵Jézus ezt mondta nekik: "Még egy kis ideig közöttetek van a világosság. Addig járjatok a világosságban, amíg nálatok van, hogy a sötétség hatalmába ne kerítsen titeket; mert aki a sötétségben jár, nem tudja, hová megy. ³⁶Amíg nálatok van a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek!"

12:27 „Most megrendült az én lelkem” Ez egy BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐ mondat. Az okozó (az Atya, Sátán, körülmények, stb.) nincs megjelölve. Ez egy elég erőteljes kifejezés, amit az ÚSZ-ben számos módon használnak:

1. Heródes félelme (Máté 2:3)
2. A tanítványok félelme (Máté 14:26)
3. Jézus nyugtalan aggodalma (János 12:26; 13:21)
4. A jeruzsálemi gyülekezet (Apcsel. 15:24)
5. Galácia gyülekezeteinek szakadása a hamis tanítók miatt (Gal. 1:7)

János ilyen módon kapcsolódott Jézus emberi küszködéséhez, amit a keresztrefeszítésének közelgő traumája okozott (vö. Márk 14:32). János nem jegyzi fel Jézus Gecsemáné kerti agóniáját

■ **„ments meg ettől az órától engem”** Sok vita folyik ennek a kijelentésnek a pontos értelméről. Ez egy imádság? Vagy egy meglepődött reakció azzal kapcsolatban, hogy mit nem szabadna megtenni?

■ **„De hiszen éppen ezért az óráért jöttem”** Jézus élete isteni időbeosztás szerint bontakozott ki (vö. Lukács 22:22; Apcsel 2:23; 3:18; 4:28) amit Ő tökéletesen megértett (vö. Máté 20:28; Márk 10:45).

12:28 „dicsőítsd meg a te nevedet” Az Atya a 28b versben válaszol. A "megdicsőíteni" kifejezés nagyon képlékeny. Utalhat a (1) mindenképp előtt létező dicsőségre (vö. 17:5); (2) Jézus az Atyáról szóló kijelentése (vö. 17:4); vagy (3) Jézus keresztfeszítése és feltámadása (vö. 17:1). Lásd az 1:14 jegyzetét.

■ **„hang hallatszott az égből”** A rabbik ezt *bath-kol*-nak hívták. Malakiás óta nem volt Izraelben profetikus hang. Ha Isten akaratát kellett megerősíteni, az egy a mennyből szóló hang által történt volna. Az Evangéliumok feljegyezték, hogy Isten három alkalommal szólt Jézus élete alatt: (1) Jézus bementésénél, Máté 3:17; (2) a megdicsőülésénél, Máté 17:5; és (3) itt ebben a versben).

12:29 „A sokaság pedig, amely ott állt, és hallotta, azt mondta” Kétféle értelmezése van annak, hogy mi is történt: (1) mennydörgés volt. Ezt az ÓSZ-ben arra használták, amikor Isten szólt (vö. II. Sámuel 22:14; Jób37:4; Zsolt. 29:3; 18:13; 104:7; vagy (2) egy angyal szólt hozzá. Hasonló volt ez az összezavarodás Saul megtapasztalásához az Apcsel. 9:7, és 22:9-ben.

12:30 „Jézus megszólalt: „Nem értem hallatszott ez a hang, hanem tiértetek” Ez a kifejezés egy sémita összehasonlítás. Azt jelenti, hogy nem kizárólag, hanem elsősorban értük volt (vö. 11:42).

12:31 „Most megy végbe az ítélet e világ felett” Ez egy párhuzamos szerkesztés a következő kifejezéssel („most vettetik ki e világ fejedelme”). Az idő, amikor ez megtörtént, nem lett meghatározva pontosan.

■ **„e világ fejedelme”** Ez egy személyes gonosz erőre utal (vö. 14:30; 16:11) amit a Héber nyelvben úgy ismertek mint "Sátán" vagy "az ellenség" (vö. Jób 1-2) vagy a görögben mint "az ördög" vagy a "rágalmazó" (vö. Máté 4:1,5,8,11; 13:39; 25:41; János 6:70; 8:44; 13:2; II. Kor. 4:4; Ef. 2:2). Ez a két név egymás szinonimái a Máté 4:1-11-ben és a János 13:2, 27-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZEMÉLYES GONOSZ

Ez egy nagyon bonyolult téma, több okból kifolyólag is

1. Az ÓSZ nem jelenti meg a jó főellenségét, hanem YHWH egyik szolgálóját, aki az emberiségnek egy másik választási lehetőséget kínál, és gonoszsággal vádolja.
2. Az Isten személyes főellenségének fogalma az interbiblikus (nem kanonizált) irodalomban alakult ki, a perzsi vallás (*Zoroastrianizmus*) befolyása alatt. Ez aztán nagyban befolyásolta a rabbinikus Judaizmust.
3. Az ÚSZ az ÓSZ témáit meglepően merev, de szelektív módon kategóriákban fejt ki.

Ha valaki a bibliai teológia szemszögéből közelíti meg a gonosz tanulmányozását (minden könyvet vagy szerzőt vagy műfajt külön tanulmányozva és vázlatolva), akkor a gonosz nagyon különböző nézőpontjai tárulnak fel.

Ha viszont valaki nem bibliai vagy extra-bibliai megközelítésből vizsgálja a világ vallásokat vagy a keleti vallásokat, akkor az ÚSZ fejlődését előrevetíti a Perzsa dualizmus és a Greco-Roman spiritizmus.

Ha valaki az előfeltételezett világnézete miatt elkötelezett abban, hogy az Írások isteni ihletettségek, akkor az ÚSZ fejlődését úgy kell hogy lássa, mint egy progresszív kijelentést. A keresztényeknek vigyázniuk kell, hogy ne engedjék meg, hogy a zsidó folklór vagy a nyugati irodalom (pl. Dante, Milton) definiálja a bibliai fogalmakat. Minden bizonnyal a kijelentésnek ez a területe tartalmaz misztikumot és kétértelműségeket. Isten úgy döntött, hogy nem jelenti ki a gonosz minden aspektusát, ennek eredetét, célját, hanem kijelentette annak legyőztetését!

Az ÓSZ-i kifejezésekben – Sátán vagy vádló – úgy tűnik, hogy ehhez a három különálló csoporthoz kapcsolódik

1. emberi vádlók (I. Sám. 29:4; II. Sám. 19:22; I. Kir. 11:14,23,25; Zsolt. 109:6)
2. angyali vádlók (IV. Mózes 22:22-23; Zak. 3:1)
3. démoni vádlók (I. Krón. 21:1; I. Kir. 22:21; Zak. 13:2)

Csak később, az intertestamentális időszakban azonosították az I. Mózes 3 kígyóját a Sátánnal (vö. A Bölcsességek Köyve 2:23-24; II. Énók 31:3), és csak később válik ez a rabbik véleményévé (vö. *Sot* 9b és *Sanh.* 29a). Az I. Mózes 6-ban szereplő "istenfiak" az I. Énók 54:6-ban lettek először angyaloknak nevezve. Nem azért mondom ezt, hogy a teológiai pontosságát bizonygassam, hanem hogy bemutassam a fejlődését. Az ÚSZ-ben ezek az ÓSZ-i cselekményeket az angyali, személyes gonosznak (pl. a Sátánnak) tulajdonították a II. Kor. 11:3-ban és a Jel. 12:9-ben.

A személyes gonosznak az eredetét lehetetlenség az ÓSZ-ből meghatározni (bár ez a nézőponttól függ). Ennek az egyik oka az Izrael erős monoteizmusa (vö. I. Kir. 22:20-22; Préd. 7:14; Ézs. 45:7; Ámós 3:6). Minden okozatot YHWH-nak tulajdonítottak, hogy megmutassa az Ő egyedülállóságát és elsőbbségét (vö. Ézs. 43:11; 44:6,8,24; 45:5-6,14,18,21,22).

Az információ lehetséges forrásai a következőkre fókuszálnak: (1) Jób 1-2, amikor is Sátán az "istenfiak" egyike (azaz angyalok), vagy (2) Ézs. 14; Ezék. 28, amikor a büszke keleti királyokat (Babilon és Tírusz) a Sátán büszkeségének illusztrálására használja (I. Tim. 3:6). Vegyes érzéseim vannak ezzel a megközelítéssel kapcsolatban. Ezékiel Éden Kerti metaforákat nem csak Tírusz királyára, mint Sátánra használ (vö. Ezék. 28:12-16), hanem Egyiptom királyára is, mint a Jó és Gonosz Tudásának Fája (Ezék. 31). Mindamelllett az Ézs. 14, főleg a 12-14-es versek, mintha egy angyali lázadást írna le, amit a büszkeség váltott ki. Ha Isten ki szeretne volna jelteni számunkra a Sátán pontos természetét és származását, akkor erre ez egy nagyon is burkolt mód. Vigyáznunk kell amiatt a trend miatt, amit a szisztematikus teológia felvett, hogy veszi a különböző evangéliumok, szerzők, könyvek és műfajok kis darabkái, és összekeveri azokat, mint az isteni kirakós játék egy-egy darabját.

Alfred Edersheim (*The Life and Times of Jesus the Messiah*, [Jézus a Messiás Élete és Kora] második kiadás, függelék XIII [748-763 oldalak] és XVI [770-776 oldalak]) azt mondja, hogy a Rabbiniikus Judaizmust túlságosan is befolyásolta a Perzsiai dualizmus és a démoni spekulációk. Ezen a területen a rabbik nem túl jó források az igazsággal kapcsolatban. Jézus radikálisan eltér a Zsinagógák technikájától. Azt gondolom, hogy az a rabbiniikus fogalom, hogy angyali közbenjárás és ellenségeskedés történt a Sion Hegyén, amikor Mózes megkapta a törvényt, ajtót nyitott annak a fogalomnak, hogy YHWH-nak és az egész emberiségnek fő-angyali ellensége van. Az iráni dualizmus (Zoroastrian) két fő istene *Ahkiman* és *Ormaza*, a jó és a rossz, és ez a kettősség egy Judaikus, korlátozott kettősséggé fejlődött: YHWH és Sátán kettőssége.

Minden bizonnyal van progresszív fejlődés az ÚSZ-ben, ami a gonosz fejlődését illeti, de nem annyira bonyolult, mint ahogy azt a rabbik mondják. Jó példa erre a különbségre a "mennyeben lévő harc". Sátán bukása egy logikus szükségszerűség, de pontosan nincs megadva, hogy hogyan. S még az is, ami adva van, apokaliptikus műfajban van elrejtve (vö. Jel. 12:4,7,12-13). Bár Sátánt száműzték a földre, még mindig YHWH szolgájaként funkcionál (vö. Máté 4:1; Lukács 22:31-32; I. kor. 5:5; I. Tim. 1:20).

Meg kell fékeznünk a kíváncsiságunkat ezen a területen. A kísértéseknek és a gonosznak van egy személyes hajtóereje, de mégis csak egyetlen Isten van és az emberiség még mindig felelős a saját választásaiért. Van egy szellemi harc, az üdvösség előtt és után is. A győzelem csakis a Háromez Istenen keresztül jöhet és maradhat meg. A gonosz legyőzött és el lesz távolítva!

■ „**vettetik ki**” Ez JÖVŐIDEJŰ PASSZÍV KIJELENTŐMÓD. Az Írások nem jelölik meg a pontos idejét a Sátán kivettetésének a mennyből. Sátánról az Ézs. 14 és Ezék. 28 szól, másodlagos értelemben. A profetikai ígerész Babilon és Tírusz büszke királyairól szól. Az ő bűnös

arroganciájuk visszatükrözi a Sátánét (vö. Ézs. 14:12,15; Ezék. 28:16). Bár Jézus azt mondta, hogy Ő látta Sátánt leesni a hetven tanítvány missziós útja során (vö. Lukács 10:18).

Az ÓSZ-ben is van szó Sátán fejlődéséről. Eredetileg egy szolgáló angyal volt, de a büszkeség miatt Isten ellenségévé vált. A legjobb értekezés erről a témáról A. B. Davidson *Old Testament Theology* (Ószövetségi Teológia) című könyvének 300-306 oldalain található.

KÜLÖNLEGES TÉMA: HARC A MENNYBEN

Nagyon sok vita volt ennek a szembesítésnek a pontos időpontjával kapcsolatban. Úgy tűnik, hogy Jézus megemlíti ezt a Lukács 10:18-ban és a János 12:31-ben is. De kronológiailag időpontok szerint elrendezni ezt az eseményt elég nehéz lenne:

1. az I. Mózes 1:1 előtt (a teremtés előtt)
2. az I. Mózes 1:1 és az 1:2 között (szünet elmélet)
3. az ÓSZ-ben Jób 1-2 után (Sátán a mennyben)
4. az ÓSZ-ben az I. Kir. 22:21 után (Sátán a mennyei tanácsban)
5. az ÓSZ-ben a Zak. 3 után (Sátán a mennyben)
6. az ÓSZ-ben az Ézs. 14:12-ben, Ezék. 20:15-ben és a II. Énók 29:4-5-ben (a keleti királyok elítélése)
7. az ÚSZ-ben Jézus megkísértése után (vö. Máté 4)
8. az ÚSZ-ben a hetven kiküldött tanítvány szolgálata közben (látták a Sátánt lehullani a mennyből, vö. Luk. 10:18)
9. az ÚSZ-ben a Jeruzsálembé való dicsőséges bevonulás után (a Jeruzsálembé való dicsőséges bevonulás után, vö. János 12:31)
10. az ÚSZ-ben Jézus feltámadása és mennybemenetele után (vö. Ef. 4:8; Kol. 2:15)
11. a végidőkben (vö. Jel. 12:7, valószínűleg mikor a Sátán dühöng a Gyermekek keresése közben)

Egyszerűen csak úgy kellene erre tekintenünk, mint az Isten és a gonosz seregek közötti örök harcra; ez a konfliktus akkor fog beteljesedni, mikor a sárkány és seregei végleg legyőzöttek. Később, a 20. fejezetben látjuk az elmozdításukat és az elszigetelésüket.

12:32 „Én pedig, ha felemeltetem” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedet jelent. Ez a kifejezés azt is jelentheti, hogy (1) felemeltetni (vö. 3:14), (2) keresztrefeszíteni (vö. 8:28), felmagasztaltatni (vö. Apcsel. 2:33; 5:31) vagy magásra felmagasztaltatni (vö. Fil. 2:9). Ez az a többértelműsége a kifejezéseknek, ami János Evangéliumát annyira jellemzi.

■ **„magamhoz vonzok mindenedet”** Lehetséges, hogy ez egy utalás YHWH Izrael iránti szövetséges szeretetére a Jer. 31:3-ból, ami természetesen az "új szövetségről" szóló ígérés (vö. Jer. 31:31-34). Isten az embereket az irántuk való szeretetén és az értük tett cselekedetein keresztül csábítgatja. Ennek a kifejezésnek ugyanez a metaforikus használata fordul elő a János 6:44-ben és a 6:65-ben van megmagyarázva. Itt a "mindenedet" az egyetemes meghívást és az üdvösség ígéréteinek egyetemességét jelenti.

Van ebben a kifejezésben egy elég jelentőségteljes változat is. Az, hogy "mindenedet" lehet HÍMNEMŰ, amit úgy lehetne fordítani, hogy "minden férfit" és a régi görög kéziratokban ez szerepel: P⁷⁵ (VID), \aleph^2 , B, L, és W; míg a SEMLEGESNEMŰ változata, amit úgy lehetne fordítani, hogy "minden dolgot", ami a következőkben szerepel: P⁶⁶ és \aleph . Ha itt valóban a SEMLEGESNEMŰ használatos, akkor Krisztus kozmikus megváltásáról beszélne, hasonlóan, mint a Kol. 1:16-17, ami valószínűleg a gnosztikus eretnekséget tükrözné vissza, ami annyira nyilvánvaló az I. Jánosban.

12:33 „Ezt azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal fog meghalni” Ez az V. Mózes 21:23-hoz kapcsolódik, ahol a fán függő kifejezés azt jelentette, hogy "Isten által megátkozva". Ez az, amiért a

vallási vezetők meg akarták feszíteni Jézust, nem pedig megkövezni. Jézus a törvény átkát hordozta el értünk (vö. Gal. 3:13).

12:34 „A sokaság megkérdezte tőle ... hogy a Krisztus örökre megmarad” Lehetséges, hogy ez a 89. Zsoltárra való utalás. Az ÓSZ csak egyszeri eljövetelet várt a Messiástól, és azt hogy egy Palesztin világbéke uralmat fog felállítani (Zsolt. 110:4; Ézs. 9:7; Ezék. 37:25 és Dán. 7:14).

12:35 „Addig járjatok a világosságban, amíg nálatok van” Ez a "járni" szó metaforikus használata. Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS, ami azzal folytatódik, hogy Jézus kihangsúlyozza a hitet, ami egy folyamatos kapcsolat, s nem csak egy eseti döntés (vö. 44-46-os versek).

12:36 Ez a téma, hogy Jézus a világ világossága egy fő visszatérő hangsúly Jánosnál (vö. 1:4,5,7,8,9; 3:19,20,21; 5:35; 8:12; 9:5; 11:9,10; 12:35,36,46). A sötétség és a világosság a Holttengeri Tekercsekben is egymásnak ellentmondó szellemi valóságok voltak.

SZÖVEG: 12:36b-43

Ezeket mondta Jézus, majd eltávozott és elrejtőzött előlük. ³⁷Noha ennyi jelt tett előttük, mégsem hittek benne, ³⁸hogy beteljesedjék Ézsaiás próféta szava, amely így hangzik: "Uram, ki hitt a mi beszédünknek, és az Úr karjának ereje ki előtt lett nyilvánvalóvá?" ³⁹Azért nem tudtak hinni, mert Ézsaiás ezt is mondta: ⁴⁰"Megvakította a szemüket, és megkeményítette a szívüket, hogy szemükkel ne lássanak és szívükkel ne értsenek, hogy meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket." ⁴¹Ezeket mondta Ézsaiás, mert látta az ő dicsőségét, és órála szólt. ⁴²Mindazáltal a vezetők közül is sokan hittek benne, mégsem vallottak színt a farizeusok miatt, nehogy kizárják őket a zsinagógából; ⁴³mert többre becsülték az emberektől nyert dicsőséget, mint az Isten dicsőségét.

12:38 „Ézsaiás próféta szava” Ez a szenvedő szolgáról szóló igeszakaszból való idézet, az Ézs. 53:1-ből.

12:39 „Azért nem tudtak hinni” Ez egy BEFEJEZETLEN MIDDLE KIJELENTÉS és egy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. Képtelenek voltak folytatni a Jézussal való hit-kapcsolatot. A csodái vonzották őket, de nem vezette el őket a megmentő hitre/bizalomra Jézusban, mint a Messiásban.

■ **„mert Ézsaiás ezt is mondta”** Az Ézsaiás 6:10 és a 43:8 utal a zsidók szíveinek keménységére az Isten üzenetével szemben, amit Ézsaiáson keresztül közölt velük (vö. Jer. 5:21; Ezék. 12:2; V. Mózes 29:2-4).

12:40 „szívüket” Lásd a következő Különleges Témát,

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZÍV

A görög *kardia* kifejezést arra használják a Szeptuagintában és az ÚSZ-ben, hogy a héber *leb* kifejezésre utaljanak. Számos módon használják ezt (vö. Bauer, Arndt, Gingrich és Danker, *A Greek-English Lexicon* [Görög–Angol Lexikon], 403-404 oldala).

1. a fizikai élet központja, a személyre használt metafora (vö. Apcsel. 14:17; II. Kor. 3:2-3; Jakab 5:5)
2. a szellemi (erkölcsi) élet központja
 - a. Isten ismeri a szívet (vö. Lukács 16:15; Róma 8:27; I. Kor. 14:25; I. Thessz. 2:4; Jel.

2:23)

- b. az emberiség szellemi életére használva (vö. Máté 15:18-19; 18:35; Róma. 6:17; I. Tim. 1:5; II. Tim. 2:22; I. Péter 1:22)
3. a gondolati élet központja (azaz az intellektus, vö. Máté 13:15; 24:48; Apcsel. 7:23; 16:14; 28:27; Róma. 1:21; 10:6; 16:18; II. Kor. 4:6; Ef. 1:18; 4:18; Jakab 1:26; II. Péter 1:19; Jel. 18:7; a szív az értelem/elme szinonimája a II. Kor. 3:14-15-ben és a Fil. 4:7-ben)
4. az akarat központja (vö. Apcsel 5:4; 11:23; I. Kor. 4:5; 7:37; II. Kor. 9:7)
5. az érzelmek központja (vö. Máté 5:28; Apcsel 2:26,37; 7:54; 21:13; Róma 1:24; II. Kor. 2:4; 7:3; Ef. 6:22; Fil. 1:7)
6. a Lélek munkásságának különleges helye (vö. Róma 5:5; II. Kor. 1:22; Gal. 4:6 [azaz Krisztus a szívünkben van, Ef. 3:17])
7. A szív egy metaforikus mód arra, hogy az egész személyre utaljanak (vö. Máté 22:37, az V. Mózes 6:5-öt idézve). A gondolatok, a motivációk, és a cselekedetek, amiket a szívnek tulajdonítanak, teljesen felfedik a személy karakterét. Az ÓSZ-ben van néhány nagyon meglepő használati módja ennek a kifejezésnek
 - a. I. Mózes 6:6; 8:21: „Isten megszorodott szívében” (a Hóseás 11:8-9-ben is látható)
 - b. V. Mózes 4:29; 6:5: „teljes szívvel és teljes lélekkel”
 - c. V. Mózes 10:16: „körülmetéletlen szív”, és a Róma 2:29
 - d. Ezék. 18:31-32: „új szívet”
 - e. Ezék. 36:26: „új szív” a „kő szívvel” szemben

12:41 „Ezeket mondta Ézsaiás, mert látta az ő dicsőségét” Ez egy megerősítése annak, hogy az ÓSZ-i próféták igenis tudtak a Messiás eljövételéről (vö. Lukács 24:27). Lásd az 1:14 jegyzetét a "dicsőségről".

12:42 „Mindazáltal a vezetők közül is sokan hittek benne” Jézus üzenete valóban gyümölcsöző volt (vö. 11-es vers; Apcsel. 6:7). Lásd a 2:23 Különleges Témáját.

■ **„mégsem vallottak színt”** Lásd a 9:22 Különleges Témát a megvallásról a 9:22-ben.

■ **„nehogy kizárják őket a zsinagógából”** (vö. 9:22; 16:2).

12:43 Ez azt sejteti, hogy az igazi hit lehet gyenge és félnék! János Evangéliuma a hinni szót (*pisteuó*) számos értelemben használja, az elsődleges vonzódástól az érzelmi válaszon át az igazi, megváltó hitig.

SZÖVEG: 12:44-50

⁴⁴Jézus felemelve a hangját ezt mondta: "Aki hisz énbennem, az nem énbennem hisz, hanem abban, aki elküldött engem; ⁴⁵és aki lát engem, az azt látja, aki elküldött engem. ⁴⁶Én világosságul jöttem a világba, hogy aki hisz énbennem, ne maradjon a sötétségben. ⁴⁷Ha valaki hallja az én beszédeimet, és nem tartja meg azokat, én nem ítélem el azt; mert nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem azért, hogy megmentsem. ⁴⁸Aki elvet engem, és nem fogadja el az én beszédeimet, annak van ítélő bírója: az az ige, amelyet szóltam, az ítéli el őt az utolsó napon. ⁴⁹Mert én nem magamtól szóltam, hanem aki elküldött engem, maga az Atya parancsolta meg nekem, hogy mit mondjak, és mit beszéljek. ⁵⁰Én pedig tudom, hogy az ő parancsolata örök élet. Amit tehát én mondok, úgy hirdetem, ahogyan az Atya mondta nekem."

12:44 „Aki hisz énbenem, az nem énbenem hisz, hanem abban, aki elküldött engem” A hit célja végső soron az Atyában van (vö. I. Kor. 15:25-27). Ez egy visszatérő téma (vö. Máté 10:40; 5:24). Ismerni a Fiút egyenlő azzal, hogy Ismerni az Atyát (vö. I. János 5:10-12).

12:47 „Ha valaki hallja az én beszédeimet, és nem tartja meg azokat” Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami egy lehetséges tetről szól. A folyamatos engedelmesség a hit általi folyamatos személyes kapcsolat jele! Az üdvbizonyosság a megváltozott és folyamatosan változó engedelmes életen és a kitartáson alapszik (vö. Jakab könyvei és I. János).

12:47-48 „mert nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem azért, hogy megmentsem” Jézus elsődlegesen azért jött, hogy megváltsa a világot, de eljövételének pusztán ténye arra kényszeríti az embereket, hogy döntsenek. Ha elutasítják Őt saját magukat ítélik el (vö. János 3:17-21).

12:49-50 Jézus Isten hatalmából szólt, nem saját magától.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mária, Lázár testvére miért kente meg Jézus lábait?
2. Miért van az, hogy Máté, Márk és János kicsit eltér abban, ahogy ezt az eseményt feljegyzik?
3. Miért volt olyan jelentős, hogy a tömeg pálmaágakkal és a 118. Zsoltár idézetével fogadta Jézust?
4. Miért indította meg Jézust annyira, hogy a görögök találkozni akartak vele?
5. Miért volt rendült meg olyan mélyen Jézus a lelkében? (vö. 27. vers)
6. Magyarázd meg, hogy János miért használja a "hinni" szót számos különböző értelemben.

JÁNOS 13

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Tanítványok Lábainak Megmosása	A Mester Szolgává Válik	Az Utolsó Vacsora	Jézus Megmossa a Tanítványok Lábát	A Lábmosás
13:1-11	13:1-11	13:1-11	13:1 13:2-6 13:7 13:8a 13:8b 13:9	13:1 13:2-5 13:6-11
	Nekünk Is Szolgálni Kell		13:10-11	
13:12-20	13:12-30	13:12-30	13:12-17 13:18-20	13:12-16 13:17-20
Jézus Előre Megmondja Elárultatását			Jézus Előrejelzi Elárultatását	Júdás Árulásának Előre Kijelentése
13:21-30		13:21-30	13:21 13:22-24 13:25 13:26-29 13:30	13:21-30
Az Új Parancsolat	Az Új Parancsolat		Az Új Parancsolat	A Búcsú Megbeszélése
13:31-35	13:31-35	13:31-35	13:31-35	13:31-35
Péter Tagadása Előre Meg Lett Mondva	Jézus Megjósolja Péter Tagadását		Jézus Megjósolja Péter Tagadását	
13:36-38	13:36-38	13:36-38	13:36a 13:36b 13:37 13:38	13:36-38

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 13:1-38-AS VERSEKBE

- A. János nem ugyanúgy jegyzi fel az Úrvacsorát (Eucharisziát) mint az Együttlátók. Bár ő az egyedüli, aki feljegyzi a Felső Szobában történt párbeszédet, ami aznap este történt (13-17-es fejezetek). Néhányan azt gondolják, hogy ennek az elhagyása egy tudatos próbálkozás volt arra nézve, hogy ellen-hangsúlyozza a szentségek fontosságának egyre növekvő hangsúlyozását ami a korai egyházra jellemző volt. János soha nem részletezi Jézus bemerítését vagy az Úrvacsorát.
- B. A János 13 történelmi háttérét a Lukács 22:24-ben láthatjuk. A tanítványok még mindig azon vitatkoztak, hogy ki a nagyobb.
- C. A 13-17. fejezetek helyszíne egy jeruzsálemi felső szoba, valószínűleg János Márk házában, azon az éjszakán, amikor Júdás elárulta Jézust.
- D. Úgy tűnik, hogy két, egymástól elkülönülő oka volt annak, hogy Jézus megmosta a tanítványok lábait:
1. a 6-10-es versek előrevetítik azt a munkáját Jézusnak, amit értünk/helyettünk fog elvégezni a kereszten.
 2. a 12-20-as versek szemléltető példa az alázatosságról (a Lukács 22:24 fényében).
- E. János Evangéliuma a 12. fejezettel lezárja Jézus csodáit. A 13. fejezetben elkezdődik a végső passió hete.

SZÖVEG ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 13:1-11

¹A húsvét ünnepe előtt Jézus jól tudva, hogy eljött az ő órája, amelyben át kell mennie e világból az Atyához, jóllehet szerette övéit e világban, szerette őket mindvégig. ²És vacsora közben, amikor az ördög már a szívébe sugallta Júdás Iskariótesnek, Simon fiának, hogy árulja el őt, ³Jézus jól tudva, hogy az Atya mindent kezébe adott, és hogy az Istentől jött, és az Istenhez megy: ⁴felkelt a vacsorától, letette felsőruháját, és egy kendőt véve, körülkötötte magát; ⁵azután vizet öntött a mosdótálba, és elkezdte a tanítványok lábát mosni, és törölni azzal a kendővel, amellyel körül volt kötve. ⁶Eközben Simon Péterhez ért. Az így szólt hozzá: "Uram, te mosod meg az én lábamat?" ⁷Jézus így válaszolt neki: "Amit én teszek, most még nem érted, de később majd megérted." ⁸Péter így szólt hozzá: "Az én lábamat nem mosod meg soha." Jézus így válaszolt neki: "Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám." ⁹Simon Péter erre ezt mondta neki: "Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet, sőt a fejemet is!" ¹⁰Jézus így szólt hozzá: "Aki megfürdött, annak csak arra van szüksége, hogy a lábát mossák meg, különben teljesen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mind." ¹¹Mert tudta, ki árulja el, azért mondta: "Nem vagytok mindnyájan tiszták."

13:1 „A húsvét ünnepe előtt” János és az Együttlátó Evangéliumok nem értenek egyet abban, hogy ez a Páska vacsora előtti napon történt, vagy ez volt maga a Páska vacsora. Mindannyian

Csütörtökre tették a vacsorát, és péntekre a keresztfeszítést (vö. 19:31; Márk 15:43; Lukács 23:54). Ez a Páska vacsora emlékeztette őket Izrael Egyiptomból való szabadulására (vö. II. Mózes 12). János azt erősíti meg, hogy ez az esemény a szokásos Páska vacsora előtti napon történt (vö. 18:28; 19:14, 31, 42).

■ **„szerette övéit e világban”** János a világ (*kosmos*) kifejezést számos különböző módon használja: (1) ez a bolygó (vö. 1:10; 11:9; 16:21; 17:5,11,24; 21:25); (2) az emberiség (vö. 3:16; 7:4; 11:27; 12:19; 14:22; 18:20,37; és (3) a lázadó emberiség (vö. 1:10,29; 3:16-21; 4:42; 6:33; 7:7; 9:39; 12:31; 15:18; 17:25).

■ **„Jézus jól tudva, hogy eljött az ő órája, amelyben át kell mennie e világból az Atyához”** Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVIIGENÉV (mint a 3. vers). Jézus jól értette az Atyával való különleges kapcsolatát, legalább tizenkét éves korától (Lukács 2:41-51). A 12:20-as vers, amikor a görögök jönnek hozzá, megmutatja Jézusnak, hogy a halálának és megdicsőülésének órája elérkezett (vö. 2:4; 12:23,27; 17:1).

János evangéliuma folyamatosan hangsúlyozza függőleges dualizmust, fent és alant (vö. 3. vers). Jézus el lett küldve (vö. 8:42) az Atyától, és most vissza fog oda térni. Az Együttlátó Evangéliumok úgy festik le Jézust, mint aki a horizontális dualizmust tanítja a két zsidó korszakról, Isten Királyságának feszültségéről: a "már de még nem" feszültsége.

Nagyon sok kérdés van az Evangéliumokkal kapcsolatban, amit a modern olvasóknak fel kell tenniük, de amikor már minden elhangzott és elvégeztetett, ezek a szent írások egy következetes biblikus világnézetet fednek fel.

1. egy szent Isten van
2. az Ő különleges teremtménye, az emberiség, bűnbe és lázadásba esett
3. Isten egy testet öltött Megváltót küldött
4. az emberiségnek hittel, megtéréssel, engedelmességgel és kitartással kell válaszolnia
5. van egy személyes gonosz erő, ami szemben áll Istennel és az Ő akaratával
6. minden lelkiismerettel rendelkező teremtménynek számot kell adnia Isten előtt az életéről

■ **„szerette övéit”** Ez a görög kifejezés az egyiptomi papirusz tekercsekben is megtalálható a "közeli rokon" szóra használva (vö. Lukács 8:19-21).

■ **„szerette őket mindvégig”** Ez a görög "*telos*" szó, ami egy elvégzett célt/szándékot jelentett. Ez Jézus az emberiségért elvégzett megváltó munkájára utal, amit a kereszten tett. Ennek a szónak az egyik formája volt az, amit Jézus a kereszten mondott utoljára (vö. 19:30), "Elvégeztetett", amiről az egyiptomi papirusz tekercsekből tudjuk, hogy azt a mellékjelentést hordozta, hogy "teljesen ki lett fizetve"!

13:2 „vacsora közben” Számos kézirati változat létezik ezzel kapcsolatban. Valószínűleg azt jelenti, hogy (1) a vacsora után; (2) az első Áldás Pohara után, amikor a szertartás kézmosást írt elő; vagy (3) a harmadik Áldás Pohara után.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A PÁSKA ÜNNEPI SZERTARTÁS MENETE AZ ELSŐ SZÁZADI JUDAIZMUSBAN (II. Mózes 12)

- A. Imádság
- B. Egy pohár bor
- C. A házigazda megmossa a kezét, és továbbadja a kézmosó tálat
- D. A keserű füvek bemártása és más szöszök
- E. A bárány és a főétel

F. Imádság és a második bemártása a keserű füveknek és szoszoknak
 G. Második pohár bor és a gyerekekkel való kérdés-válasz rész
 H. A Hallel Zsoltárok, 113-114, első részének éneklése és imádság
 I. Az ünnepet levezénylő személy mártást készít mindenkinek, miután megmosta a kezeit
 J. Mindenki addig eszik, amíg tele nem lesz; egy bárány darabbal befejezve
 K. Harmadik pohár bor kézmosás után
 L. A Hallel Zsoltárok, 115-118, második részének éneklése
 M. Negyedik pohár bor
 Sokan azt gondolják, hogy az Úrvacsora bevezetése a "K" pontnál történt.

■ **„az ördög már a szívébe sugallta Júdás Iskáriótesnek”** Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Jézus már az elejétől fogva tudott Júdásról (vö. 6:70). A gonosz már régóta kísértette Júdást (vö. 27. vers). Lásd a Különleges Téma: a Szív, a 12:40-ben. Júdással kapcsolatban a teljes jegyzetet lásd a 18:1-ben.

13:3 „Jézus jól tudva, hogy az Atya mindent kezébe adott” Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV mint az 1. vers, amit egy AORISZT AKTÍV KIJELENTŐMÓD követ. Ez egyike Jézus megdöbbentő kijelentéseinek (vö. 3:35; 17:2; Máté 28:18). Az AORISZT igeidő nagyon jelentőségteljes. Az Atya a keresztfeszítés előtt adott "mindent" Jézus kezébe. Nem csak az engedelmségéért való jutalomként adattak Neki, hanem azért is, aki Ő valóban volt! Ő tudta, hogy ki is volt Ő Maga, és megmosta a lábait azoknak, akik azon vitakoztak, hogy ki volt a legnagyobb!

13:4 „felkelt a vacsorától” Emlékezz arra, hogy a bal könyökükön támaszkodtak úgy, hogy a lábuk a testük mögött volt, nem székeken ültek.

■ **„letette felsőruháját”** Eredetileg TÖBBESSZÁMBAN van, és az felső öltözékére utal (vö. 19:23; Apcsel. 8:16). Érdekes, hogy ugyanez az ige szerepel a 10:11,15,17,18 -as versekben, amikor Jézus leteszi az életét (37. vers). Lehetséges, hogy ez egy újabb Jánosi kétértelműség. Úgy tűnik, hogy a lábmosás több volt, mint pusztán egy szemléltető példa az alázatosságról (vö. 6-10).

13:5 „tanítványok lábát mosni” Ezt a görög szót arra használták, amikor "a test egy részét mosták" meg. A 10. versben használt szó teljes fürdőre utal. A lábmosás a rabszolga dolga volt. Még a rabbi sem várták ezt el a tanítványaiktól. Jézus, tudva, hogy Ő Isten, hajlandó volt megmosni ezeknek a féltékeny és ambicionista tanítványoknak lábát.

13:6 Péter kérdése egy retorikus mód volt arra, hogy visszautasítsa Jézus gesztusát. Péter gyakran gondolta azt, hogy ő tudja, hogy Jézusnak mit kellene vagy hogy mit nem kellene tennie (vö. Máté 16:22).

13:7 Az Apostolok, akik Jézusál éltek, nem mindig értették az Ő cselekedeteit és tanításait (vö. 2:22; 10:6; 12:16; 16:18).

13:8 „Az én lábamat nem mosod meg soha” Ez egy erőteljes dupla tagadás, ami azt jelentette, hogy "soha, nem, soha, semmilyen körülmények között sem".

■ **„Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám”** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. Ez a vers azt sejteti, hogy több történt itt, mint egy egyszerű pusztán gyakorlati szemléltető példa. A 6-10-es versek úgy tűnnek, mintha Jézus a kereszten elvégzett bűnöket megbocsátó munkájára utalnának.

Ez a kifejezés lehet, hogy egy ÓSZ-i idiómát tükröz vissza, ami az örökségre utalt (vö. V. Mózes 12:12; II. Sám. 20:1; I. Kir. 12:12). Nagyon erőteljes kifejezése ez a kirekesztésnek.

13:9 A görög NEGATÍV NÉVELŐ, a "nem" (*mé*) egy utaló FELSZÓLÍTÁST jelöl "mosd".

13:10 „Aki megfürdött” Jézus metaforikusan beszél a megváltásról. Péter már megfürdött (megmenekült, vö. 15:3), de szükséges, hogy folyamatosan megbánja bűneit (vö. I. János 1:9) hogy a bensőséges kapcsolatot fent tarthassa.

A másik szövegösszefüggési lehetőség az, hogy Jézus Júdás árulásáról beszél (vö. 11. és 18. vers). Tehát a megfürdés metaforája vagy (1) Péter testére vagy (2) azt Apostoli csoportra utal.

13:11 A TEV fordítás ezt a verset idézőjelbe teszi, úgy értelmezve, hogy ez a szerző megjegyzése.

SZÖVEG: 13:12-20

12Miután megmosta a lábukat, és felvette a felsőruháját, ismét letelepedett, és ezt mondta nekik: "Értitek, hogy mit tettem veletek? **13**Ti így hívtok engem: Mester, és Uram, és jól mondjátok, mert az vagyok. **14**Ha tehát megmostam a ti lábatokat, én, az Úr és a Mester, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. **15**Mert példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek. **16**Bizony, bizony, mondom néktek: a szolga nem nagyobb az uránál, sem a küldött nem nagyobb annál, aki elküldte. **17**Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha így cselekesztek. **18**Nem mindnyájatokról szólok: én tudom, kiket választottam ki, de be kell teljesednie az Írásnak: Aki az én kenyeremet eszi, az emelte fel ellenem a sarkát. **19**Már most, mielőtt ez megtörténik, megmondom nektek, hogy amikor meglesz, higgyétek, hogy én vagyok. **20**Bizony, bizony, mondom néktek: aki befogadja azt, akit elküldök, engem fogad be; aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki engem elküldött."

13:12-20 A 6-10-es versekkel szemben itt Jézus az alázatosság példajaként írja le tettét. Az Apostolok azon vitakoztak, hogy ki a nagyobb (vö. Lukács 22:24). Ebben a szövegösszefüggésben Jézus egy rabszolga munkáját végzi el.

13:14 „Ha” Ez egy ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami a szerző szemszögéből vagy célja miatt úgy tűnik, hogy igaz.

13:14-15 „nektek is meg kell mosnotok egymás lábát” Azt jelentené ez a kifejezés tehát, hogy az alázatosságnak eme cselekedete egy harmadik egyházi szertartásnak kellene hogy legyen? A legtöbb keresztény csoport azt mondta, hogy nem, mert (1) sehol nincs feljegyezve az Apsel.-ben, hogy bármelyik gyülekezet gyakorolta volna; (2) soha nem lett az ÚSZ-ben javasolva; és (3) soha nem lett külön megemlítve, hogy folyamatosan jelenlévő szertartás legyen, mint a bemelegítés (vö. Máté 28:19) és az Úrvacsora (vö. I. Kor. 11:17-34). Ez persze nem azt jelenti, hogy ez nem lehet egy fontos istentiszteleti/dicsőítési esemény/eszköz/mód.

13:16 „Bizony, bizony, mondom néktek” Ez szó szerint azt jelenti, hogy "Ámen, Ámen". Ez az ÓSZ-i "hit" szó egyik formája (vö. Hab. 2:4). Jézus volt az egyetlen (a görög irodalomban) aki ezt valaha is mondat nyitásra használta. Általában utoljára tették, hogy egyetértsenek vagy megerősítsék az állítást vagy a cselekedetet. Amikor a mondat elején használták és megduplázva, akkor az figyelemfelkeltésként szolgált.

13:17 „Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha így cselekesztek” Az első "ha" az ELSŐTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami igaznak tűnik a szerző szemszögéből. A Második "ha" ebben a versben egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Ha tudjuk, hogy meg kellene tennünk (vö. Máté 7:24-27; Lukács 6:46-49; Róma

2:13; Jakab 1:22-25; 4:11)! Nem a tudás a cél, hanem a Krisztusi élet.

13:18 „be kell teljesednie az Írásnak” Ez Júdásra utal (vö. 17:12; 19:24,36; 15:25; 18:32).

■ **„AZ EMELTE FEL ELLENEM A SARKÁT”** Ez a Zsoltárok 41:9-ből való idézet. A keleti szokások szerinti együtt étkezés, ami a barátság és szövetség jele volt csak súlyosbítja Júdás árulását. A közel-keleten ha valaki megmutatja valakinek a talpát, az a megvetés jele volt.

3:19 Ez a vers megmutatja Jézus csodáinak és jóslatainak a célját. A János Evangéliumában a hit egy növekvő és folyamatos megtapasztalás. Jézus folyamatosan fejleszti az Apostolok bizalmát!

■ **„hogy én vagyok”** Ez Isten nevére, a "YHWH"-ra való utalás, ami a héber "lenni/létezni" igéből származik (vö. "Vagyok" a II. Mózes 3:14-ben). Jézus világosan azt állítja, hogy Ő a megígért Messiás, aminek itt isteni mellékjelentése is van (vö. 4:26; 6:20; 8:24,28,58; 13:19 és 18:5,6,8).

13:20 János általában a "hinni" (pisteuó), a "hinni valamiben" (pisteuó eis) vagy a "hinni hogy" (pisteuó hoti) szavakat használja, hogy megkülönböztesse a keresztényeket, de más kifejezéseket is használ, mint a "fogadni" vagy "üdvözölni" (vö. 1:12; 5:43; 13:20). Az evangélium az a személy üdvözlése és a bibliai igazságok és világnézet elfogadása is egyben.

SZÖVEG: 13:21-30

²¹Miután ezeket elmondta Jézus, megrendült lelkében, és bizonyosságot tett e szavakkal: "Bizony, bizony, mondom néktek, közületek egy elárul engem." ²²Zavartan néztek egymásra a tanítványok: vajon kiről beszél? ²³Jézus mellett telepedett le egyik tanítványa, akit Jézus szeretett. ²⁴Intett neki Simon Péter, hogy tudakolja meg, ki az, akiről beszél? ²⁵Az ráhajolt Jézus keblére, és megkérdezte tőle: "Uram, ki az?" ²⁶Jézus így felelt: "Az, akinek én mártom be a falatot, és odaadom." Bemártotta tehát a falatot, és odaadta Júdás Iskáriótesnek, a Simon fiának; ²⁷és akkor a falat után belement a Sátán. Jézus pedig így szólt hozzá: "Amit tenni szándékozol, tedd meg hamar!" ²⁸Az ott ülők közül senki sem értette, hogy miért mondja ezt neki. ²⁹Egyesek ugyanis azt gondolták, hogy mivel az erszény Júdásnál volt, azt mondja neki Jézus: "Vedd meg, amire szükségünk van az ünnepre", vagy azt, hogy a szegényeknek adjon valamit. ³⁰Miután tehát elfogadta a falatot, azonnal kiment. Már éjszaka volt.

13:21 „megrendült lelkében” Júdás árulása nagyon feldühítette Jézust (vö. 12:27). Jézus Júdást a benne rejlő szellemi potenciál miatt választotta, de az soha nem jutott el a gyümölcsstermésig (vö. 18. vers).

13:23 „akit Jézus szeretett” Úgy tűnik, hogy magára Jánosra utal (vö. 13:23,25; 19:26-27,34-35; 20:2-5,8; 21:7,20-24). János neve sehol nem tűnik fel ebben az Evangéliumban.

13:25 Ez a szöveggörnyezet visszatükrözi a tipikus, első századi, Palesztin étkezési szokásokat. A tanítványok egy lópatkó alakú, alacsony asztalnál feküdtek, a bal könyökükön támaszkodtak úgy, hogy a lábuk maguk mögött volt, és a jobb kezükkel ettek. János Jézus jobbján volt, Júdás pedig a bal oldalon (a tisztelet helyén). János hátradőlt, és kérdést tett fel Jézusnak.

13:26 „Az, akinek én mártom be a falatot, és odaadom” Ez a megtiszteltetés jele volt (vö. Rúth 2:14). Júdás Jézus bal oldalán támaszkodott, ami szintén a megtiszteltetés helye volt. S Jézus még most is megpróbálta elérni/megnyerni Júdást!

13:27 „után belement a Sátán” Ez az egyetlen használata a "Sátán" kifejezésnek a János

Evangéliumában. Héberül azt jelenti, hogy "ellenség", (vö. Lukács 22:3 és János 13:2). Júdásnak nincs ebben felelőssége, mert belement a Sátán? A Bibliában van egy bizonyos feszültség a szellemi birodalom cselekedetei (Isten megkeményíti a Fáraó szívét) és a fizikai birodalomban lévő emberi felelősség között. Az emberek minden bizonnyal nem olyan szabadok a döntéseiket illetően, mint ahogy gondolják. Történelmileg, tapasztalatilag és genetikailag mindannyian feltételekhez vagyunk kötve. Ezekhez a fizikai meghatározó dolgokhoz még hozzájön a szellemi birodalom (Isten, a Lélek, az angyalok, Sátán és a démonok). Ez a misztérium! Bár az emberek nem robotok; felelősek vagyunk a cselekedeteinkért, döntéseinkért és azok következményeiért. Júdás döntött! Nem egyedül cselekedett! De erkölcsileg felelős a tetteiért. Júdás árulása előre meg lett mondva. Sátán volt a felbujtó. Tragikus, hogy Júdás soha nem "ismerte" meg Jézust vagy bízott Benne.

13:29 „az erszény Júdásnál volt” Júdás volt a felelős a csapat pénzéért (vö. 12:6). Lásd a teljes jegyzetet a 18:1-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: ISKÁRIÓTES

Júdás hallotta, megfigyelte, és elég közeli közösségben volt az Úr Jézussal számos éven át, de nyilvánvalóan még mindig nem volt személyes, hit általi kapcsolata Vele (vö. Máté 7:21-23). Péter ugyanolyan intenzitású kísértésen megy keresztül, mint Júdás, de drasztikusan mások a következményei. Nagyon sok vita folyt már arról, hogy mik voltak Júdás árulásának motivációi.

1. elsődlegesen a pénz miatt volt (vö. János 12:6)
2. elsődlegesen politikai volt (vö. William Klassen, *Judas Betrayer of Friend of Jesus* [Júdás Jézus Barátjának Árulása] című könyve)
3. szellemi volt (vö. János 13:27)

A Sátáni befolyás és a démonmegszállottság témában számos nagyszerű forrásmunka létezik (a következőkben azok vannak felsorolva, amelyikében én bízom)

4. Merrill F. Unger, *Biblical Demonology, Demons in the World Today* (Biblikus Démonológia, Démonok a Mai Világban)
5. Clinton E. Arnold, *Three Crucial Question About Spiritual Warfare* (Három Kritikus Kérdés a Szellemi Harccal Kapcsolatban)
6. Kurt Knoch, *Christian Counseling and Occultism, Demonology Past and Present* (Keresztény Tanácsadás és az Okkultizmus, Démonológia a Múltban és a Jelenben)
7. C. Fred Dickason, *Demon Possession and the Christian* (A Démonmegszállottság és a Keresztény)
8. John P. Newport, *Demons, Demons, Demons* (Démonok, Démonok, Démonok)
9. John Warwick Montgomery, *Principalities and Powers* (Fejedelemségek és Hatalmasságok)

Légy nagyon óvatos a kulturális mítoszokkal és a babonákkal szemben. A Sátán befolyással van Péterre a Máté 16:23-ban, hogy Jézust is hasonló módon megkísértse – a helyettesítő áldozatával kapcsolatban. A Sátán nagyon következetes. Minden lehetséges módot kipróbál, hogy megállítsa Jézus ránk vonatkozó megváltó munkáját.

10. Jézus megkísértése, Lukács 4
11. Pétert használja
12. Júdást és a Szanhedrint használja

A János 6:70-ben Jézus még le is írja Júdást, mint az ördögöt. A biblia nem tárgyalja a démonmegszállottság és a démoni befolyás azon területét, hogy az hogyan kapcsolódik a hívőkhöz. De a hívők nyilvánvalóan ki vannak téve a személyes döntések és a személyes gonosz hatásainak.

13:30 „Már éjszaka volt” Ez egy időhatározó, vagy pedig egy szellemi kiértékelés? János gyakran használja ezeket a kétértelmű kifejezéseket, amiket számos módon lehet értelmezni (vö. 3:2; 19:39).

SZÖVEG: 13:31-35

³¹Amikor kiment, így szólt Jézus: "Most dicsőült meg az Emberfia, és az Isten dicsőült meg őbenne; ³²ha pedig az Isten dicsőült meg benne, az Isten is megdicsőíti majd őt önmagában, sőt azonnal megdicsőíti őt. ³³Gyermekeim, még egy kis ideig veletek vagyok: kerestek majd engem, és ahogyan megmondtam a zsidóknak, hogy ahova én megyek, oda ti nem jöhettek, most nektek is ezt mondom. ³⁴Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! ³⁵Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást."

13:31-38 Ezek a versek egy nagyobb szöveggörnyezet részét alkotják, amikor a tanítványok kérdések egész sorozatát teszik fel (vö. 13:36; 14:5,8,22; 16:17).

13:31 „az Emberfia” Ezt a megnevezést Jézus saját maga választotta magának. Aminek az Ezék. 2:1 és a Dán. 7:13 a háttere. Ez a megszólítás emberi és isteni jellemvonásokat sejtet. Jézus azért használta ezt a kifejezést, mert ezt a rabbinikus judaizmus is használta; így nem volt semmilyen nacionalista vagy katonai mellékjelentése, és összefoglalta az Ő kétféle természetét (vö. I. János 4:1-6).

■ Ezzel a verssel kapcsolatban van egy görög kézirati változat. A hosszabb szöveget megtalálhatjuk a következő angol fordításokban: NASB, NKJV, NRSV, TEV és NJB. Ezt a következő kéziratok támasztják alá: κ^c , A, C², K, és a Textus Receptus. Ez a rész („és az Isten dicsőült meg őbenne”) ki lett hagyva a következő iratokból: MSS P66, κ^* , B, C*, D, L, W és X. Úgy tűnik, hogy ezek a kéziratok a jobbik változatok. De az is lehetséges, hogy az írnokokat összezavarta a párhuzam, és egyszerűen csak kihagyták az első kifejezést.

■ **„dicsőült meg”** Ez a kifejezés négy vagy öt alkalommal fordul elő a 31 és 32-es versekben – két vagy három alkalommal AORISZT IGEIDŐBEN és kétszer JÖVŐIDŐBEN. Isten megváltó tervére utal, amit Jézus halálán és feltámadásán keresztül hozott el (vö. 7:39; 12:16,23; 17:1,5). Itt Jézus életének soron következő eseményeire utal. Annyira biztos, hogy meg fognak történni, hogy már megtörtént múltidejű cselekményekként fejezi ki (AORISZT IDŐK). Lásd az 1:14 jegyzetét.

13:33 „Gyermekeim” János, idős emberként Efézus városából vagy annak környékéről írva, ugyanezt a megszólítást használja a olvasói/hallgatói megszólítására a következő helyeken: I. János 2:1,12,28; 3:7,18; 4:4; 5:21. Jézus metaforája egy másik módja annak, hogy Őt az Atyával azonosítsuk. Ő atya, testvér, megmentő, barát és ÚR. Vagy hogy másképp fogalmazzak, Ő egyszerre transzcendens istenség és bennerejlő társaság.

■ **„még egy kis ideig veletek vagyok ...és ahogyan megmondtam a zsidóknak”** Jézus a zsidó vezetőknek ugyanezt mondta hónapokkal ezelőtt (vö. 7:33); most pedig a tanítványainak mondja (vö. 12:35; 14:9; 16:16-19). Éppen ezért nyilvánvaló, hogy az idő tényezője valamennyire bizonytalan.

■ **„ahova én megyek, oda ti nem jöhettek”** A zsidó vezetők egyáltalán nem mehettek oda (vö. 7:34,36; 8:21). A tanítványok nem lehetnek vele a halálukig. Halál vagy elragadtatás, ez a kettő fogja egyesíteni a követőit ismét Vele (vö. II. Kor. 5:8; I. Thessz. 4:13-18).

13:34 „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást” „Szeressétek egymást”, ez egyáltalán nem volt új parancsolat (vö. Lukács 19:18). Ami új volt az az, hogy a hívőknek úgy

kellett egymást szeretniük, ahogy Jézus szerette őket (vö. 15:12,17; I. János 2:7-8; 3:11,16,23; 4:7-8,10-12,19-20; II. János 5).

Az evangélium egy személy, akit üdvözölni kell, igazságok megtestesülése, amit hinni kell, és egy élet, amit meg kell élni (vö. 14:15,21,23; 15:10,12; I. János 5:3; II. János 5,6; Lukács 6:46). Az evangéliumot fogadni kell, hinni és megélni!

Nagyon tetszik nekem Bruce Corley álltása a "Biblical Theology of the New Testament" (Az Újszövetség Bibliái Teológiája) cikkében, ami a *Foundations For Biblical Interpretation* (A Bibliái Értelmezés Alapjai) című hermeneutika könyvében található: „Krisztus embereit a szeretet etikája jellemzi, ami által a kegyelem jelenléte a szeretett szükségességéhez kapcsolódik a Lélek munkáján keresztül (vö. Gal. 5:6,25; 6:2; Jakab 3:17-18; János 13:34-35; I. János 4:7) (562. oldal).”

13:35 „Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok” A szeretet az egyetlen olyan tulajdonság, amit a Sátán nem tud meghamisítani. A hívőket a szeretet kell hogy jellemezze (vö. I. János 3:14; 4:20).

■ **„ha”** Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelöl. Más keresztények felé cselekedeteink megerősítik a Jézussal való kapcsolatunkat (vö. I. János 2:9-11; 4:20-21).

SZÖVEG: 13:36-38

³⁶Simon Péter megkérdezte tőle: "Hova mégy?" Jézus így felelt: "Ahova én megyek, oda most nem követhetsz, de később majd követsz." ³⁷Péter így szólt hozzá: "Uram, miért ne követhetnék most? Az életemet adom érted!" ³⁸Jézus így válaszolt: "Az életedet adod értem? Bizony, bizony, mondom néked, mire a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem."

13:36 „Simon Péter megkérdezte tőle” Ez az első a kérdések sorozatában, amit a tanítványok tesznek fel Jézus kijelentéseivel kapcsolatban a 31-35-ös versekben (vö. 13:36; 14:5,8,22; 16:17).

13:37 „Az életemet adom érted” Péter ezt valóban komolyan gondolta! De ez azt is megmutatja, hogy mennyire gyenge a bukott emberiség, és hogy mennyire odaszánt a mi Urunk, aki valóban megtette ezt.

13:38 „Bizony, bizony” Lásd az 1:51 jegyzetét.

■ **„mire a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem”** Ez biztos, hogy egy római kakas volt. A zsidók nem engedték, hogy állatok legyenek a városban, mert a város szent volt. Ezért volt a gazdag embereknek a város falain kívül a kertje (amiknek műtrágyára volt szükségük) az Olajfák hegyén. A Gecsemáné kertje is ilyen kert volt.

Jézus jóslatokat használ arra, hogy a Benne való hitet megerősítse az emberekben. Még egy ilyen negatív dolog is a jövő ismeretét és eseményei felett való hatalmát jelenti ki (vö. 18:17-18,25-27; Máté 26:31-35; Márk 14:27-31; Lukács 22:31-34).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért nem jegyzi fel János az Úrvacsora tényleges részleteit?
2. Miért mosta meg Jézus a tanítványok lábát? Nekünk is meg kell mosnunk egymás lábát?
3. Miért választotta Jézus Júdást is tanítványává?
4. Hogyan tudhatjuk, hogy valóban keresztények vagyunk?

JÁNOS 14

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ^d	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus az Út az Atyához 14:1-14	Az Út, az Igazság és az Élet 14:1-6 A Kijelentett Atya 14:7-11 A Megválaszolt Ima 14:12-14	A Hívők Kapcsolata Megdicsőült Krisztussal 14:1-7 14:8-14	a Jézus az Út az Atyához 14:1-4 14:5 14:6-7 14:8 14:9-14	Bűsübeszéd (13:31 – 14:31) 14:1-4 14:5-7 14:8-21
A Lélek Ígérete 14:15-24	Jézus Egy Másik Segítőt Ígér 14:15-18 Az Atya és a Fiú Lakozása 14:19-24 Az Ő Békéjének Ajándéka	14:15-17 14:18-24	A Szentlélek Ígérete 14:15-17 14:18-20 14:21 14:22 14:23-24	14:22-31
14:25-31	14:25-31	14:25-31	14:25-26 14:27-31a 14:31b	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

A JÁNOS 14:1-31 HÁTTERE

A. A János 13. fejezetétől a 17. fejezetig nem kellene hogy legyenek fejezeti felbontások, mert irodalmilag ez egy egység. Nyilvánvaló, hogy Jézus kijelentései az eltávozásáról sok kérdést

ébresztett a tanítványokban. Ez a szövegrész ezeknek a kérdéseknek a sorozatára épül, amit az Apostolok azért tettek fel, mert félreértették Jézus szavait.

1. Péter (13:36)
2. Tamás (14:5)
3. Fülöp (14:8)
4. Júdás (nem Iskáriótes) (14:22)
5. néhány tanítványa (16:17)

B. Ezek a kérdések még mindig segítenek a híveknek

1. Megmutatják azt, hogy még az Apostolok sem, akik fizikálisan közel voltak Jézushoz, még ők sem értették Őt mindig.
2. Jézus néhány legdrágább és legmélyrehatóbb szavait pont ezekre az őszinte, félreértésekből származó kérdésekre adott válaszából ismerhetjük.

C. A 13-17 fejezetek egy irodalmi egységet alkotnak, a Felső Szobában elhangzott párbeszédet, az Úrvacsora éjszakáján.

D. A 14. fejezetben kezdi el Jézus az eljövendő "segítőről" szóló értekezését.

1. Jézusnak a Szentlélekre való utalása ebben a Felső Szobában elhangzott beszélgetésben direkt mód kapcsolódik (és lekorlátozódik) a tanítványok Jézus távozása miatti félelmükhöz és aggodalmaikhoz.
2. Ez a beszélgetés a Szentlélek szolgálatáról elég limitált annak hatáskörére nézve. Olyan sok más lényeges aspektusa van az Ő szolgálatának, amit ebben a szövegekörnyezetben nem tárgyalnak meg.
3. A Lélek munkája, amit kihangsúlyoz az az (1) igazság felfedője és a (2) személyes vizsgáló.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 14:1-7

¹"Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem. ²Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? ³És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is. ⁴Ahova pedig én megyek, oda tudjátok az utat." ⁵Tamás erre így szólt hozzá: "Uram, nem tudjuk, hova mégy: honnan tudnánk akkor az utat?" ⁶Jézus így válaszolt: "Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam. ⁷Ha ismernétek engem, ismernétek az én Atyámat is: mostantól fogva ismeritek őt, és látjátok őt."

14:1 „Ne nyugtalankodjék” Ez egy JELENIDEJŰ PASSZÍV FELSZÓLÍTÁS NEGATÍV ELŐLJÁRÓSZÓVAL, ami azt jelenti, hogy be kell fejezni egy olyan cselekedetet, ami már folyamatban volt, "Hagyjátok abba, hogy nyugtalankodik a szívetek". Jézus Saját távozásáról szóló üzenetei nagy nyugtalanságot keltettek.

■ **„szívetek”** Vegyük észre, hogy TÖBBESSZÁMBAN van. Jézus mind a tizenegy tanítványhoz szólt. A szív héber használata a teljes személyt jelentette: értelmet, akaratot és érzelmeket (vö. V. Mózes 6:5; Máté 22:37). Lásd a Különleges Témát a 12:40-ben.

■ **„higgyetek Istenben és higgyetek énbennem”** Ez mind a kettő vagy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS (vö. Márk 11:22) vagy mind a kettő JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTÉS. A hit folyamatos és állandó/szokásos. A nyelvtanilag kiegyensúlyozott szerkezete ennek a versek azt

mutatja, hogy Jézus azt vallja, hogy egyenlő Istennel. Azt se felejtjük el, hogy a hallgatók olyan zsidók voltak, akik odaszánt egyistenhitűek voltak (V. Mózes 6:4-6) és mégis felismerték Jézus kijelentésének mögöttes tartalmát. Egy dolog hinni egy Felsőbbrendű Lényben, és egy teljesen más dolog kereszténynek lenni. Ez a kifejezés nem egy doktrinális hitvallásra fókuszál, hanem Jézus Krisztus személyére.

14:2 „Az én Atyám házában” A "ház" szót az ÓSZ-ben a Szentsátorra vagy a Templomra használták (vö. II. Sám. 7); bár ebben a szöveggörnyezetben nyilvánvalóan Isten mennyei családi szálláshelyére utal.

■ **„sok hajlék”** A KJV fordítás, amiben a "palota" szó szerepel, kicsit csalóka lehet. A görög kifejezés azt jelentette, hogy "tartós lakhely" (vö. 14:23) a pazarlás gondolata nélkül. A lényege az volt ennek, hogy minden hívőnek meg lesz a saját szobája az Atya házában (vö. TEV, NJB).

Az is érdekes, hogy ennek ugyanaz a görög gyökere, mint a "megmaradni" szónak, ami annyira kulcs fogalom (vö. 15. vers) János Evangéliumában. Az Atyával való lakásunk a Benne való megmaradással kezdődik!

■ **„ha”** Ez részben MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "tényekkel ellentétesnek" neveznek. Nagyon sok szoba található. Ezt a kifejezést nagyon nehéz lefordítani.

NASB	„ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek”
NKJV	„ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek”
TEV	„nem mondanám ezt nektek, ha nem így volna”
NJB	„egyébként megmondtam volna nektek”
Young szó szerinti fordítás	„és ha nem, megmondtam volna nektek”
New Berkley Version	„ha nem így volna, megmondtam volna nektek”
Williams Translation	„ha nem lenne, megmondtam volna nektek”

14:3 „Ha” Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges, sőt, nagyon is valószínű cselekedetet jelent. Jézus azt mondta nekik, hogy Ő hamarosan visszatér az Atyához. És helyet készít nekik.

A "Help for Translators" (segítség fordítóknak) sorozat, amit a United Bible Society adott ki a János evangéliumával kapcsolatban, és Newman és Wider írta, azt mondja, hogy ezt a mellékmondatot úgy kellene érteni, hogy a "miután elmegyek" vagy a "mikor elmegyek" vagy a "mivel elmegyek" után fog megtörténni. (456. oldal)

■ **„helyet készítettem nektek”** Ez nem azt akarja jelenteni, hogy fizikai értelemben a menny még nem állt készen ezelőtt, hanem hogy Jézus élete, tanítása és halála megengedte a bűnös emberiségnek, hogy megközelítsék a Szent Istent, és hogy Vele lakozzanak. Jézus a hívők előtt jár, az ő vezetőjük és előfutárunk (vö. Zsid. 6:20).

■ **„ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket”** Ez a második eljövételre vagy a halálra utal (vö. II. Kor. 5:8; I. Thessz. 4:13-18). A Jézussal való közvetlen kapcsolat visszatükrözi Jézus és az Atya közösségét (vö. 1:1,2). A keresztények részt fognak venni Jézus és az Atya közötti bensőséges kapcsolatban (14:23; 17:1).

Az itt használt ige, a "fogadni" (*paralambanó*) azt jelenti, hogy "magához venni". Ez nem ugyanaz, mint ami az 1:12-ben szerepel (*lambanó*). Nehéz megállapítani ennek a két szónak a jelentéstani átfedését; gyakran egymás szinonimái.

■ **„hogyan ahol én vagyok, ott legyetek ti is”** A menny az, ahol Jézus tartózkodik (vö. 17:24)! A mennyország valóban egy szemtől szembe való közösség a Háromegegy Istennel!

14:4 „tudjátok az utat” Jézus kijelentése Tamásban kételyeket ébreszt az úttal kapcsolatban. Jézus

a választ három olyan kifejezéssel fejezi ki, amit gyakran használt az ÓSZ.

14:6 „Én vagyok az út” Az ÓSZ-ben a hitről úgy beszéltek, mint egy életösvényről (vö. V. Mózes 5:32-33; 31:29; Zsolt. 27:11; Ézs. 35:8). A korai egyház neve az volt, hogy "az Út" (vö. Apcsel. 9:2; 19:9,23; 24:14,22). Jézus azt hangsúlyozta, hogy Ő volt és ma is Ő az egyetlen út Istenhez. János evangéliumának ez a teológiai lényege! Az életstílusszerű jó cselekedetek a személyes hit bizonyítékai (vö. Ef. 2:8-9,10), nem pedig az igaz állapot eszköze.

■ **„az igazság”** A görög filozófiában az "igazságnak" mindig ott volt az a mellékjelentése, hogy az "igazság" szemben a "hamissággal" vagy a "valóság" szemben az "illúzióval". Bár ezek arám nyelvű tanítványok, akik megértették volna Jézust, amikor az "igazság" ÓSZ-i értelméről beszélt, ami azt jelentette, hogy "hűségesség" vagy "lojalitás" (vö. Zsolt. 26:3; 86:11; 119:30). Mind az "igazság" mind az "élet" jellemzi "az utat". Az "igazság" kifejezés gyakran isteni tetteket ír le a János evangéliumában (vö. 1:14; 4:23-24; 8:32; 14:17; 15:26; 16:13; 17:17,19). Lásd az Igazságról szóló Különleges Témát a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„az élet”** Az ÓSZ-ben a hívő életstílusszerű hite egy az életre vezető ösvényről szólt (vö. Zsolt. 16:11; Péld. 6:23; 10:17). Mind három kifejezés az életstílusszerű hithez kapcsolódik, amit egyedül a Jézus Krisztussal való személyes kapcsolatban lehet megtalálni.

■ **„senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam”** Micsoda sokkoló kijelentés! Ez így nagyon kizárólagos, de nagyon is nyilvánvaló, hogy Jézus hitte, hogy csakis a Vele való személyes kapcsolat által ismerheti meg valaki Istent. Ezt gyakran a kereszténység kizárólagosságának botrányaként hívták. Nincs középút. Vagy ez az állítás igaz, vagy a kereszténység hamis! Számos módon nagyon hasonlít ez a János 10-hez.

14:7 „Ha” Van egy olyan kézirati változat, ami a FELTÉTELES MÓDHOZ kapcsolódik. A United Bible Societies Görög szövege az ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATOT támasztja alá, mint ahogy az ősi görög szövegek is: P⁶⁶, κ és D. Ez alapján így lehetne fordítani: „ha ismernétek engem, márpedig ismertek, akkor ismernétek az én Atyámat is, márpedig ismeritek is”.

Lehet MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT is, amit gyakran "tényekkel ellentétesnek" mondanak. A fordítása akkor így hangzana: „ha ismernétek engem, márpedig nem ismertek, akkor ismernétek az én Atyámat is, márpedig nem ismeritek”. Különböző kéziratok ezt a változatot is alátámasztják: A, B, C, D^b, K, L és X. Ez egy nehéz állítás, mert azt feltételezzük, hogy az Apostolok ekkora már hittek Jézusban, mint a Messiásban, és üdvösségük volt. Ezt az új és végső soron kizárólagos igazságot bizonyára nagyon nehéz volt számukra megérteni. János Evangéliuma úgy tűnik, hogy a hit különböző szintjeiről beszél. A szövegkörnyezet úgy tűnik, hogy a MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MÓDOT támasztja alá. S vegyük észre, hogy a 28. versben is ugyanez a feltétel.

■ **„ismernétek engem”** Jézus ismételt a teljes Apostoli csoporthoz szól (vö. 9. vers). Az "ismerni" kifejezést az ÓSZ-i értelmében használja, ami egy bensőséges személyes kapcsolatra utal, nem pedig egy tudáson alapuló ismeretre (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5).

■ **„ismernétek az én Atyámat is”** Jézust látni ugyanaz, mint Istent látni (vö. János 1:14-18; 5:24; 12:44-45; II. Kor. 4:4; Kol. 1:15; Zsid. 1:3)! Jézus a láthatatlan Isten tökéletes kijelentése. Senki nem mondhatja, hogy ismeri Istent, ha elutasítja Jézust (vö. I. János 5:9-12).

SZÖVEG: 14:8-14

⁸Fülöp így szólt hozzá: "Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és az elég nekünk!" ⁹Jézus erre ezt mondta: "Annyi ideje veletek vagyok, és nem ismertél meg engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát. Hogyan mondhatod te: Mutasd meg nekünk az Atyát? ¹⁰Talán nem

hiszed, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van? Azokat a beszédeket, amelyeket én mondok nektek, nem önmagamtól mondom; az Atya pedig bennem lakozva viszi végbe az ő cselekedeteit. ¹¹Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van; ha pedig másért nem, magukért a cselekedetekért higgyetek." ¹²"Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz énbennem, azokat a cselekedeteket, amelyeket én teszek, szintén megteszi, sőt ezeknél nagyobbakat is tesz. Mert én az Atyához megyek, ¹³és amit csak kértek majd az én nevemben, megteszem, hogy dicsőíttessék az Atya a Fiúban; ¹⁴ha valamit kértek tőlem az én nevemben, megteszem."

14:8 „Fülöp így szólt hozzá” Úgy tűnik, hogy Fülöp látni szerette volna Istent (Theophany), olyan módon, mint Mózes, Ézsaiás vagy Ezékiel. Jézus úgy válaszol, hogy azzal megerősíti Fülöpöt, hogy amikor látta és megismerte Őt, akkor látta és megismerte Istent is (vö. Kol. 1:15; Zsid. 1:3)!

■

NASB „az elég nekünk”
NKJV „az elégséges a számunkra”
NRSV „azzal megelégszünk”
TEV „csak erre van szükségünk”
NJB „aztán megelégszünk”

Ezek a tanítványok valamilyen fajta megerősítést akartak, csakúgy, mint a Farizeusok. Mindazonáltal a hívőknek hitben kellene járniuk, nem pedig a láthatóktól függve (vö. II. Kor. 4:18; 5:7) a szellemi dolgokat illetően. A bizalom a lényeg!

14:9 „Annyi ideje veletek vagyok” Figyeljük meg, hogy itt TÖBBESZÁMOT használ. Fülöp tette fel azt a kérdést, amin mindannyian gondolkoztak.

■ **„Aki engem lát, látja az Atyát”** Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, és egy BEFEJEZETT AKTÍV IGE, ami azt jelenti, hogy "már látta, és továbbra is látja". Jézus teljes mértékben kijelenti az istenséget (vö. Kol. 1:15; Zsid. 1:3).

14:10 A görögben ez a kérdés "igen" választ vár.

■ **„(te) hiszed ... (ti) nektek”** Az első megszólítás EGYESSZÁMÚ, és Fülöpre utal. A második megszólítás TÖBBESSZÁMÚ, és az Apostoli csoportra utal (vö. 7. és 10. vers). Lásd az I. János 2:10-ben található Különleges Témát a Megmaradással kapcsolatban.

■ **„Azokat a beszédeket, amelyeket én mondok nektek, nem önmagamtól mondom”** Jézus az Atya nevében cselekedett mindenben (vö. 24. vers; 5:19,30; 7:16-18; 8:28; 10:38; 12:49). Jézus tanításai az Atya szavai (vö. 24. vers).

■ **„az Atya énbennem van”** Ez az Atya és a Fiú közötti kapcsolat, amit Jézus Főpapi Imája annyira kihangsúlyoz a 17. fejezetben, válik a hívők Krisztusban való "megmaradásának" alapjává a 15. fejezetben. János evangéliuma az üdvösséget a következőképpen írja le: (1) tanítás; (2) közösség; (3) engedelmisség; és (4) kitartás.

14:11 „Higgyetek” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS vagy JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTÉS (vö. 14:1).

Van egy kézirati változat, ami némi jelentőséggel bír ennek a versnek a nyitó kifejezésével kapcsolatban. Néhány korai görög szövegben (P⁶⁶, P⁷⁵, Ɑ, D, L, és W) csak a "hinni" szó fordul elő, amit a (*hoti*) "azt" szó követ, ami azt sugallja, hogy el kell fogadniuk az igazságot arról, hogy Jézus és a Atya egy. Más ősi szövegek (A és B) hozzáteszik a RÉSZESETET is azzal a kifejezéssel, hogy

"Nekem", megjelölve a hit személyes tárgyát. A United Bible Societies görög tudósai azt gondolják, hogy az első opció volt az eredeti (vö. Bruce M. Metzger *A Textual Commentary on the Greek New Testament* [A Görög Újszövetség Szövegi Kommentárja] című könyve, ami ennek az opciónak négyes osztályzatot ad, 244. oldal). A legtöbb modern fordítás megtartja a "nekem" kifejezést, de hozzáteszi a "hogymé" szócskát is (ami megmutatja azt a tartalmat, amit hinni kell).

■ **„ha pedig másért nem, magukért a cselekedetekért higgyetek”** Jézus azt mondja nekik, hogy higgyenek az Ő cselekedeteiben (vö. János 5:36; 10:25,38). Az Ő cselekedetei betöltötték az ŐSZ-i próféciaikat. A cselekedetei fedik fel, hogy ki is Ő valójában! Az Apostoloknak, mint nekünk mindannyiunknak, növekedniük kellett a hitben.

14:12 „aki hisz ... megteszi” A hit nem csupán egy mentális cselekedet, hanem egy cselekvés-orientált szó. Az a kifejezés, hogy "ezeknél nagyobbakat is tesz" JÖVŐIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓDBAN van, és úgy kellene lefordítani, hogy "ezeknél nagyobbakat is fog tenni". Valószínű, hogy ez a (1) földrajzi elterjedésre utal; vagy a (2) pogányok közti misszióra; vagy arra (3) hogy a Lélek minden hívővel ott lesz. Lásd a Különleges Témát az I. János 3:22-ben: Imádság, Korlátlan mégis Korlátozott.

14:13-14 „amit csak kértek majd az én nevemben, megteszem” Figyeljük meg, hogy Jézus azt állítja, hogy az Ő személyén alapszik az, hogy megválaszolja az imádságainkat. Az Apcsel 7:59-ben István Jézushoz imádkozik. A II. Kor. 12:8-ban Pál Jézushoz imádkozik. A János 15:16-ban és 16:23-ban a hívők az Atyát szólítják meg. Jézus nevében imádkozni nem egy varázsszó, amit az imádságaink végére teszünk, hanem Jézus akaratában és személyében imádkozunk.

Ez egy nagyon jó példa arra, hogy meg kell vizsgálni a párhuzamos ígéresek is, mielőtt bibliai témákról dogmákat alkotnánk. Egyensúlyoznunk kell azzal, hogy "bármit ami kértek" a következők között:

1. "az Én nevemben" (János 14:13-14; 15:7,16; 16:23);
2. "folyamatosan kérjétek" (Máté 7:7-8; Lukács 11:5-13; 18:1-8);
3. "ketten egyetértenek" (Máté 18:19);
4. "hittel" (Máté 21:22);
5. "nem kételkedve" (Márk 11:22-24; Jakab 1:6-7);
6. "nem önzésből" (Jakab 4:2-3);
7. "megtartva parancsolatait" (I. János 3:22);
8. "Isten akaratára szerint" (Máté 6:10; I. János 5:14-15).

Jézus neve az Ő személyét képviseli. Ez egy másik mód arra, hogy Jézus értelmére és szívére utaljunk. Ez a kifejezés gyakran feltűnik János evangéliumában (vö. 14:13-14,26; 15:16; 16:23-26). Minél inkább hasonlít valaki Krisztusra, annál valószínűbb, hogy az imádságai igenlő válaszokat kapnak. A legrosszabb dolog, amit Isten tehetne szellemileg a legtöbb keresztténnyel az az, hogy megválaszolja az ő önző, anyagi imádságaikat. Lásd az I. János 3:22 jegyzetét.

KÜLÖNLEGES TÉMA: HATÉKONY IMÁDSÁG

A. Kapcsolódik az egyén személyes kapcsolatához a Háromegey Istennel

1. Az Atya akaratához kapcsolódik
 - a. Máté 6:10
 - b. I. János 3:22
 - c. I. János 5:14-15
2. Megmaradni Jézusban
 - a. János 15:7
3. Jézus nevében imádkozni
 - a. János 14:13,14

- b. János 15:16
- c. János 16:23-24
- 4. Lélekben imádkozni
 - a. Ef. 6:18
 - b. Júdás 20
- B. Kapcsolódik az egyén személyes motivációihoz
 - 1. Kétkedés nélkül
 - a. Máté 21:22
 - b. Jakab1:6-7
 - 2. Helytelenül kérni
 - a. Jakab 4:3
 - 3. Önzően kérni
 - a. Jakab 4:2-3
- C. Kapcsolódik az egyén személyes döntéseihez
 - 1. Kitartás
 - a. Lukács 18:1-8
 - b. Kolossé 4:2
 - c. Jakab 5:16
 - 2. Otthoni viszálykodás
 - a. I. Péter 3:7
 - 3. Bűn
 - a. Zsolt 66:18
 - b. Ézs. 59:1-2
 - c. Ézs. 64:8

Minden imádság megválaszolásra kerül, de nem minden imádság hatékony. Az imádság egy kétoldalú kapcsolat. A legrosszabb dolog, amit Isten megtehet, az az, hogy megteszi a hívők helytelen kéréseit. Lásd Különleges Téma: Közbenjáró Imádság a Kol. 4:3-ban. Lásd még: Különleges Téma: Közbenjáró Imádság az I. János 5:14-ben.

■ „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent.

SZÖVEG: 14:15-17

15”Ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat, **16**én pedig kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: **17**az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem látja őt, nem is ismeri; ti azonban ismeritek őt, mert nálatok lakik, sőt bennetek lesz.”

14:15 „Ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Az engedelmisség rendkívül fontos (vö. 8:51; 14:23-24; 15:10; I. János 2:3-5; 3:22,24; 5:3; II. János 6; Lukács 6:46). A 21,23 és 24-es versek ugyanezt az igazságot hangsúlyozzák. Az engedelmisség a valódi megtérés bizonyítéka (vö. Jakab és I. János).

14: 16

NASB, NKJV,

TEV

NRSV

NJB

„másik Segítőt”

„másik Közbenjárót”

„másik Pártfogót”

Az a kifejezés, hogy "másik" egy olyan görög kifejezés fordítása (*allos*), ami azt jelenti, hogy

"ugyaneből a fajtából egy másik". A Szentlelket "a másik Jézusnak" hívják (G. Campbell Morgan).

A második kifejezés az a görög "*paraklétos*" szó, amit az I. János 2:1 Jézusra használ (mint közbenjáró) a János 14:26 és 16:7-17 pedig a Szentlélekre használja ugyanezt. Ennek az etimológiai jelentése jogi értelmű: "az, aki segítségképp hívatott". Ezért tehát az a kifejezés, hogy "segítő/közbenjáró" pontos fordítása ennek a szónak. Ugyanennek a görög szónak egy másik formája "vigasztalás" (*parakaléo*), amit a II. Kor. 1:3-11 az Atyára használ.

KÜLÖNLEGES TÉMA: JÉZUS ÉS A LÉLEK

Van egy bizonyos fajta képlékenység a Lélek és a Fiú munkája között. G. Campbell Morgan mondta, hogy a legjobb név a Lélekre az a "másik Jézus". A következőkben egy vázlatos összehasonlítást láthatunk a Fiú és a Lélek munkája és nevei között.

1. A Lelket "Jézus Lelkének" hívja, vagy ehhez hasonló kifejezésekkel illeti (vö. Róm. 8:9; II. Kor. 3:17; Gal. 4:6; I. Pét. 1:11).
2. Mind a kettőjüket ugyanazon kifejezéssel illeti
 - a. "igazság"
 - 1) Jézus (János 14:6)
 - 2) Lélek (János 14:17; 16:13)
 - b. "pártfogó"
 - 1) Jézus (I. János 2:1)
 - 2) Lélek (János 14:16,26; 15:26; 16:7)
 - c. "Szent"
 - 1) Jézus (Lukács 1:35; 14:26)
 - 2) Lélek (Lukács 1:35)
3. Mind a ketten lakoznak a hívőkben
 - a. Jézus (Máté 28:20; János 14:20,23; 15:4-5; Róma 8:10; II. Kor. 13:5; Gal. 2:20; Ef. 3:17; Kol. 1:27)
 - b. Lélek (János 14:16-17; Róma 8:9,11; I. Kor. 3:16; 6:19; II. Tim. 1:14)
 - c. Sőt még az Atya is (János 14:23; II. Kor. 6:16)

■ **„hogy veletek legyen mindörökké”** Három különböző előjárószót használ a Szentlélekre utalva: (1) "*meta*" (16. vers) ami azt jelenti, hogy "vele"; (2) "*para*" (17. vers) ami azt jelenti, hogy "melletti"; (3) "*en*" (17. vers) ami azt jelenti, hogy "ban-ben". Figyeljük meg, hogy a Szentlélek velünk van, mellettünk áll, és bennünk van. Az a feladata, hogy Jézus életét megnyilvánítsa a hívők életében 14:16-17,26; 16:11).

Figyeljük meg, hogy a Lelket úgy szólítja meg, hogy "Ő". Ez azt sugallja, hogy a Lélek személyes. A KJV fordításban a Lelket gyakran úgy nevezi meg, hogy "az", de ez csak azért van, mert a "lélek" kifejezés a görögben SEMLEGESNEMŰ (vö. János 14:17,26; 15:26). Ő a Szentháromság harmadik személye. Az a kifejezés, hogy Szentháromság nem egy bibliai kifejezés, de ha Jézus isteni és a Lélek személy, akkor valamilyenfajta hármass-egységről van szó. Isten egyetlen egy isteni lényeg, de három tartós, személyes megnyilvánulásban (vö. Máté 3:16-17; 28:19; Apcsel. 2:33-34; Róma 8:9-10; I. Kor. 12:4-6; II. Kor. 1:21-22; 13:14; Ef. 1:3-14; 2:18; 4:4-6; Titusz 3:4-6; I. Péter 1:2).

14:17 „az igazság Lelkét” Az "igazság" kifejezésnek itt ugyanaz a mellékjelentése, mint a 6. versben (vö. 15:26; 16:13; I. János 4:6). Ez a kifejezés úgy írja le a Lelket, mint (1) istenséget vagy (2) azt, aki az Atya istenségét jelenti ki. Lásd a Különleges Témát az Igazságról a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„akit”** "Ez" SEMLEGESNEMŰ, hogy összhangban legyen a "szellem" (*pneuma*) kifejezéssel.

Bár máshol a görögben HÍMNEMŰ főnevet is használna rá (vö. 26. vers; 15:26; 16:7,8,13,14). A Szentlélek valóban nem hímnemű vagy nőnemű; Ő lélek/szellem. Fontos, hogy ne felejtsük el, hogy Ő is egy különálló személyiség (vö. Ef. 4:3; I. Thessz. 5:19).

■ **„a világ nem kaphat meg”** A Szentlelket csak a Krisztusban való hit által tudhatjuk magunkénak (vö. 1:10-12). Mindenről gondoskodik, amire a hívőnek szüksége van (vö. Róma 8:1-11). A hitetlen világ nem értheti meg és nem értékelheti a szellemi dolgokat (vö. I. Kor. 2:14).

■ **„ismeri ... ismeritek”** Valószínűleg ez ismételt egy kétértelműség, ami Jánosra jellemző. A héber mellékjelentése egy intim, személyes kapcsolat lenne (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5). A görög mellékjelentése az ismeret lenne. Az evangélium mind a kettőt magába foglalja, személyes is és tudás is.

■ **„nálátok lakik”** A megmaradás/benne maradás kulcsfontosságú fogalom János írásaiban. Lásd az I. János 2:10-ben lévő Különleges Témát. Az Atya a Fiúban lakozik; A Lélek a hívőkben lakozik, a hívők pedig a Fiúban lakoznak. Ez a lakozás/megmaradás JELENIDEJŰ, nem egy elszigetelt döntés vagy érzelmi válaszreakció.

■ **„bennetek lesz”** Ezt úgy is lehet érteni, hogy "közöttetek lesz" (TÖBBESZÁMBAN, vö. NRSV lábjegyzete) vagy "bennetek" (TÖBBESSZÁMBAN, vö. NASB, NKJV, NRSV, TEV és NJB). Isten lakozása a hívőkben egy csodálatos ígélet. Az ÚSZ megerősíti, hogy a Szentháromság három személye lakozik a hívőkben.

1. Jézus (Máté, 28:20; János 14:20,23; 15:4-5; Róma 8:10; II. Kor. 13:5; Gal. 2:20; Ef. 3:17; Kol. 1:27)
2. Lélek (János 14:16-17; Róma 8:11; I. Kor. 3:16; 6:19; II. Tim. 1:14)
3. Atya (János 14:23; II. Kor. 6:16)

SZÖVEG: 14:18-24

¹⁸Nem hagylak titeket árván, eljövök hozzátok. ¹⁹Még egy kis idő, és a világ többé nem lát engem, de ti megláttok, mert én élek, és ti is élni fogtok. ²⁰Azon a napon megtudjátok, hogy én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek. ²¹Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szeret engem, aki pedig szeret engem, azt szeretni fogja az én Atyám; én is szeretni fogom őt, és kijelentem neki magamat." ²²Így szólt hozzá Júdás, de nem az Iskáriótes: "Uram, miért van az, hogy nekünk akarod kijelenteni magadat, és nem a világnak?" ²³Jézus így válaszolt: "Ha valaki szeret engem, az megtartja az én ígémet; azt pedig az én Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és szállást készítünk magunknak nála. ²⁴Aki nem szeret engem, nem tartja meg az én ígémet. Az az ige pedig, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki elküldött engem."

14:18 „Nem hagylak titeket árván, eljövök hozzátok” Jézus minden próféciát betöltött, amit a tanítványoknak mondott azon a vasárnap estén Húsvét után, amikor először jelent meg nekik a felső szobában a feltámadása után. Bár néhány kommentátor úgy látja, hogy a szövegekörnyezet a pünkösdkor eljövendő Lélek eljövételére utal.

14:19 „Még egy kis idő, és a világ többé nem lát engem, de ti megláttok” A 20. vers azt mutatja, hogy ez Jézus feltámadás utáni megjelenéseire utal. Ez az az állítás, amivel kapcsolatban Júdás 22. versben egy másik kérdést tesz fel. A tanítványok még mindig azt várták Tőle, hogy fel fogja állítani a földi Messiási Királyságát, és nagyon összezavarodtak, amikor azt mondta, hogy „a világ nem fog látni engem”. A 23-24-es versben lévő válasz Júdás kérdésére az volt, hogy Ő majd kijelenteni Magát a hívők életében, így a világ rajtuk keresztül fogja Őt meglátni!

■ **„mert én élek, és ti is élni fogtok”** Jézus feltámasztása Isten erejének a bemutatása volt, és annak, hogy Ő életet akar adni (vö. Róma 8:9-11; I. Kor. 15).

14:20 „azon a napon” Ezt a kifejezést általában eszkatalogikus értelemben használják, de itt utalhat Jézus feltámadás utáni megjelenéseire, vagy pedig a Szellem Pünkösdkor érkező teljes eljövételére.

■ **„megtudjátok”** Az "ismerni/tudni" szónak a héberben személyes, bensőséges kapcsolatra utaló mellékjelentése van, de itt a "hogy" (*hoti*) szó követi, ami tisztázza az ismereti jelentését. Ennek a szónak, úgy mint a "hinni"-nek is, kettős értelme van. János ezeket a szavakat választja, hogy kifejezze az evangéliumot. A hívők ismerik Őt (hisznek Benne), de tudják az igazat is Róla (hiszik hogy).

■ **„én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek”** János gyakran hangsúlyozza Jézus és az Atya egységét (vö. 10:38; 14:10-11; 17:21-23). Azt az igazságot adja még hozzá, hogy úgy, ahogy az Atya és Jézus bensőségesen összekapcsolódik, ugyanúgy Jézus és az Ő követői is!

14:21 „Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat” Ez itt mind a kettő JELENIDEJŰ MELLÉKNÉVIIGENÉV. Az engedelmisség létfontosságú (vö. 15:10; Lukács 6:46; I. János 5:3; II. János 6). Ez a jele a valódi megtérésnek (vö. 23. vers).

Az apostolok zsidók voltak és gyakran használtak sémita idiómákat az írásaikban. A zsidó imádságot, amivel minden szertartás elkezdődött, V. Mózes 6:4-5, úgy hívták, hogy *shema*, ami azt jelentette, hogy úgy hallani, hogy utána meg is kell tenni! Ez a lényege János hozzászólásának (vö. Jakab 2:14-26).

■ **„és kijelentem neki magamat”** Ez vagy a (1) feltámadás utáni megjelenéseire utal, vagy (2) a Szentlélek elküldésére, hogy a hívőkben megjelenítse és kimunkálja Krisztust (vö. 26. vers; Róma 8:29; Gal. 4:19).

■ Jézus hitte és megerősítette, hogy Ő az Atyát (1) képviselte; (2) az Ő nevében szólt, és (3) Őt jelentette ki. A hívők számára ez a hatalommal szólott beszéd, amit Jézus mondott és az apostolok lejegyeztek, az egyetlen tiszta forrása az Istenről és az Ő céljairól szóló információnak. A hívők megerősítik, hogy Jézus és az Írások hatalma (helyesen értelmezve) a végső hatalom; az érvek, a tapasztalatok és a hagyományok hasznosak, de nem alapvetőek.

Van egy bizonyos fajta képlékenység a Lélek és a Fiú munkája között. G. Campbell Morgan mondta, hogy a legjobb név a Lélekre az a "másik Jézus". Lásd a Különleges Témát a 14:16-ban.

14:22 Lásd a 19. vers jegyzetét.

■ **„Júdás, (de nem az Iskáriótes)”** Ez Volt Taddeus másik neve (vö. Máté 10:3; Márk 3:18).

14:23 „Ha” Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetről szól. A tanítványok Jézus iránti szeretete az egymás iránt való szereteten keresztül lesz látható!

SZÖVEG: 14:25-31

25"Elmondom ezeket nektek, amíg veletek vagyok. 26A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek. 27Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen. 28Hallottátok, hogy én megmondtam nektek: elmegyek, és visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örülnétek, hogy elmegyek az Atyához, mert az Atya nagyobb nálam. 29Most mondom ezt nektek, mielőtt megtörténik, hogy ha majd

megtörténik, higgyetek. 30Már nem sokat beszélek veletek, mert eljön e világ fejedelme, bár felettem nincs hatalma. 31Hogy azonban megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát, és úgy cselekszem, ahogyan az Atya parancsolta: keljetek fel, menjünk el innen."

14:25 „ezeket” Ennek a felső szobában elhangzott tanításokra kell utalnia (vö. 15:11; 16:1,4,6,25, 33).

14:26 „a Szentlélek” A Szentháromság ezen megszólítása csak az 1:33-ban és itt fordul elő János evangéliumában. Bár a János evangéliumában számos más néven is néven is megemlíti (pártfogó, az igazság Lelke, a Lélek).

Számos ígérés van az ÚSZ-ben, ami a Lélekre személyes módon utal (vö. Márk 3:29; Lukács 12:12; János 14:26; 15:26; 16:7-15). Vannak más olyan szövegrészek is, ahol a Lélekre SEMLEGESNEMŰ főnevet használ a görög lélek/szellem (*pneuma*) SEMLEGESNEME miatt (vö. 14:17; Róma 8:26).

Továbbá, ezen a ponton hadd mondjak még egy szót a Szentháromság fogalmáról. A "szentháromság" kifejezés nem bibliai szó, de számos szövegrészben az egy igaz Isten személyes megnyilvánulása együtt látható (vö. Máté 3:16-17; 28:19; János 14:26; Apcsel 2:32-33,38-39; 1:1-4; 5:1,5; 8:1-4 8-10; I. Kor. 12:4-6; II. Kor. 1:21-22; 13:14; Gal. 4:4-6; Ef. 1:3-14,17; 2:18; 4:4-6; II. Thessz. 2:13; Titusz 3:4-6; I. Pét. 1:2). Ha Jézus isteni és a Lélek személyes, akkor teológiailag mint monoteisták (vö. V. Mózes 6:4-6) arra kényszerülünk, hogy a hármas egységként valljuk – nem progresszív megjelenésként, hanem örökkévaló személyekként!

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZENTHÁROMSÁG

Figyeljük meg a Szentháromság mind három személyének tevékenységét. A "szentháromság" kifejezést először Tertullianus használta, ami nem bibliai szó, de a fogalma áthatja azt.

1. Az Evangéliumok
 - a. Máté 3:16-17; 28:19 (és párhuzamos igeversek is)
 - b. János 14:26
 2. Apcsel – Apcsel 2:32-33,38-39
 3. Pál
 - a. Róma 1:4-5; 5:1,5; 8:1-4,8-10
 - b. I. Korintus 2:8-10; 12:4-6
 - c. II. Korintus 1:21; 13:14
 - d. Galata 4:4-6
 - e. Efézus 1:3,14,17; 2:18; 3:14-17; 4:4-6
 - f. I. Thesszalonika 1:2-5
 - g. II. Thesszalonika 2:13
 - h. Titusz 3:4-6
 4. Péter – I. Péter 1:2
 5. Júdás – 20, 21
- Az ÓSZ-ben is utalnak rá rejtetten
1. Isten megnevezésénél többesszámot használnak
 - a. Az *Elohim* név többesszámú, de amikor Istenre használja mindig egyszámú főnevet használ
 - b. "Mí" az I. Mózes 1:26-27; 3:22; 11:7-ben
 - c. "Egy" az V. Mózes 6:4 *Shema* imádságában többesszámot használ (mint az I. Mózes 2:24; Ezék. 37:17)
 2. Az Úr anyaga, mint az istenség látható képviselője
 - a. I. Mózes 16:7-13; 22:11-15; 31:11,13; 48:15-16
 - b. II. Mózes 3:2,4; 13:21; 14:19

c. Bírák 2:1; 6:22-23; 13:3-22

d. Zakariás 3:1-2

3. Isten és a Lélek különálló, I. Mózes 1:1-2; Zsolt. 104:30; Ézs. 63:9-11; Ezék. 37:13-14

4. Isten (YHWH) és a Messiás (*Adon*) különálló, Zsolt. 45:6-7; 110:1; Zak. 2:8-11; 10:9-12

5. A Messiás és a Lélek különálló, Zakariás 12:10

6. Az Ézs. 48:16-ban és a 61:1-ben mind a három meg van említve

Jézus istensége és a Lélek személyessége a szigorú, monoteista korai hívőknek problémát okozott.

1. Tertullianus – a Fiút alárendelte az Atyának

2. Origenész – a Fiúnak és a Léleknek az isteni lényegét alárendelte

3. Arius – tagadta a Fiú és a Lélek istenségét

4. Monarchianizmus – Isten megjelenésének egymásutánosságában hitt

A szentháromság egy történelmileg kialakult formaiság, amit bibliai anyagok láttak el információval.

1. Jézus teljes istenségét, ami egyenlő az Atyával a 325-ös Níceai Zsinat erősítette meg

2. A Lélek teljes istenségét, ami egyenlő az Atyáéval és Jézuséval a Konstantinápolyi Zsinak erősítette meg (381-ben)

3. A szentháromság tana Augustus *De Trinitate* művében van teljesen kifejtve

Kétséget kizárólag van ebben titok. De az ÚSZ úgy tűnik, hogy megerősíti azt, hogy egy isteni lényeg három örökkévaló személyes megjelenésben létezik.

■ **„akit küld az Atya”** Hatalmas vita folyt a korai egyházban (negyedik század) azon, hogy a Lélek vajon az Atyától származik (vö. János 3:34; Apcsel. 2:33) vagy a Fiútól (vö. János 15:26; 16:7; Lukács 24:49). Az Arius és Szent Atanáz közötti vitának az volt a teológiai témája, hogy Isten az Atya egyenlő-e a teljes és örökkévaló istenségben Jézussal, a Fiúval.

■ **„ő tanít majd meg titeket mindenre”** Ezt tisztázni kell. A Lélek nem tanítja a hívőket a tudás minden területén, hanem a szellemi igazságról, különösen is Jézus személyével és munkájával kapcsolatban és az evangéliummal kapcsolatban.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZENTLÉLEK SZEMÉLYESSÉGE

Az ÓSZ-ben "Isten Lelke" (azaz *ruach*) egy olyan erő volt, ami véghez vitte YHWH akaratát, de semmi utalás nincsen arra, hogy személyes lett volna (azaz az ÓSZ monoteizmusa). Mindazonáltal az ÚSZ-ben a Lélek teljes személyisége és személyessége fel van jegyezve:

1. Lehet káromolni (vö. Máté 12:31; Márk 3:29)

2. Tanít (vö. Lukács 12:12; János 14:26)

3. Tanúskodik (vö. János 15:26)

4. Meggyőz és vezet (vö. János 16:7-15)

5. Az "aki" személyes névmással illetik (azaz *hos*) (vö. Ef. 1:14)

6. Meg lehet szomorítani (vö. Ef. 4:30)

7. Meg lehet oltani (vö. I. Thessz. 5:19)

A Szentháromságról szóló szövegek is három személyről szólnak (lásd Különleges Téma: a Szentháromság a 2:32-33-ban.):

1. Máté 28:19

2. II. Kor. 13:14

3. I. Pét. 1:2

A Lélek emberi cselekvésekhez van hozzákapcsolva

1. Apcsel 15:28

2. Róma 8:26
3. I. Kor. 12:11
4. Ef. 4:30

Az Apcsel legelején kihangsúlyozzák a Lélek szerepét. Nem a pünkösdi volt a Lélek munkájának a kezdete, hanem az egy új fejezet volt. Jézus mindig is a Lélek birtokában volt. A bemerítése nem a Lélek Benne való munkájának volt a kezdete, hanem egy teljesen új fejezet. Lukács felkészíti az egyházat a hatékony szolgálat új fejezetére. Még mindig Jézus a központ, még mindig a Lélek a hatékony eszköz, és a cél még mindig az Atya szeretete, megbocsátása és az összes ember helyreállítása, akik az Ő képmására teremtettek.

■ **„és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek”** A Lélek céljai a következők: (1) hogy meggyőzze az embereket a bűnről; (2) hogy Krisztushoz vonzza őket; (3) hogy bemerítse őket Krisztusba; (4) hogy kiformalja bennük Krisztust (vö. 16:7-15). Továbbá segíteni fog az Apostoloknak, hogy emlékezzenek mindarra, amit Jézus mondott nekik és hogy letisztázza bennük azok jelentését, hogy lejegyezhessek azokat az Írásokban. Jézus maga is adott utasításokat az apostoloknak miután feltámadt, különösen is arról, hogy az ÓSZ hogyan mutat Önmagára (Jézusra), és hogy hogyan teljesedett az be Őbenne (vö. Lukács 24:13).

14:27 „Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek” A hívők békessége nem függ össze a körülményeikkel, hanem egy nyugalomhoz, ami az Ő ígéretein és jelenlétén alapszik (vö. 16:33; Fil. 4:7; Kol. 3:15).

A "békesség" kifejezést mind objektív módon – Istennel való kapcsolat helyreállítása – mind szubjektív módon is – biztonság és stabilitás érzése a nehéz körülményekben is – használja. Egy zsidó köszöntést, a *Shalom* szót tükrözi vissza, ami a probléma hiányát és az elégedettség jelenlétét is jelentette egyszerre (vö. 20:19,21,26; III. János 14).

KÜLÖNLEGES TÉMA: BÉKESSÉG

Ez a görög kifejezés eredetileg azt jelentette, hogy "összekötözni azt, ami eltörött" (vö. János 14:27; 16:33; Fil. 4:7). Három módon beszél az ÚSZ a békéről.

1. A Krisztus általi Istennel való békességünkről, objektív aspektusban (vö. Kol. 1:20)
2. Szubjektív aspektusban az Istennel való viszonyunk helyzetéről (vö. János 14:27; 16:33; Fil. 4:7)
3. Hogy Isten egy új testben egyesített minket Krisztuson keresztül, hívő zsidókat és hívő pogányokat (vö. Ef. 2:14-17; Kol. 3:15).

Newman és Nida nagyszerű hozzáfűzése a békességgel kapcsolatban a következő könyvben: *A Translator's Handbook on Paul's Letters to the Romans* (Egy Fordító Kézikönyve Pál a Rómaiakhoz Írt leveléről), 92. oldal.

Mind az ÓSZ-ben mindaz ÚSZ-ben a békesség kifejezésnek széleskörű jelentése létezett. Alapvetően leírja az illető életének teljes körű jólétét; sőt a zsidók között még az üdvözlés egy formájává is vált. Ennek a kifejezésnek annyira beható jelentése volt, hogy a zsidók által arra is használható volt, hogy leírják vele a Messiási megváltást. Emiatt a tény miatt van amikor majdnem szinonimájaként használják annak a kifejezésnek, amit így fordítanak: "az Istennel való kapcsolat rendben van". Itt úgy tűnik fel ez a kifejezés, hogy egy harmonikus kapcsolatra használják, ami ember és Isten között lett felépítve, s ami azon alapszik, hogy Isten az embert rendezett kapcsolatba hozta önmagával".

■ **„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek”** Ez egy JELENIDEJŰ PASSZÍV FELSZÓLÍTÁS NEGATÍV ELŐLJÁRÓSZÓVAL, ami azt jelenti, hogy "abbahagyni egy cselekedetet, ami már

folyamatban volt" (vö. 14:1).

14:28 „Ha szeretnétek engem” Ez egy MÁSODIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, mint a 7. vers, amit "ténnyel ellentétesnek hívnak". Jobb lesz, ha Jézus az Atyához megy, és elküldi a Lelket, de természetesen ezt ők nem ismerik fel.

■ **„mert az Atya nagyobb nálam”** Ez nem egy olyan kijelentés, ami a Fiú egyenlőtlenségére fókuszál, hanem egy olyan állítás, ami azzal foglalkozik, hogy a Szentháromságon belül milyen feladatok különülnek el az emberiség üdvösségével kapcsolatban (vö. 10:29-30). A Fiúnak ez az alárendeltsége csak egy bizonyos időre szólt (a földi életének idejére), amíg a földön volt, hogy betöltse Isten tervét a kinyilatkoztatással és a megváltással kapcsolatban (vö. 17:4-5; Fil. 2:6-11). Bár valamilyen értelemben az Atya elsőbrendű, mert Ő küldte el (vö. 13:15; I. Kor. 15:27-28; Ef. 1:3-14).

14:29 „Most mondom ezt nektek, mielőtt megtörténik” Ez azért történt, hogy a hitük megerősödjön (vö. 13:19; 16:4).

14:30

NASB „a világ fejedelme”

NKJV, NRSV,

TEV „e világ fejedelme”

NJB „e világ hercege”

Ez Sátánra utal, akinek a földre korlátozódik a tevékenysége (12:31; Ef. 2:2; II. Kor 4:4). Valószínűleg Jézus Júdás eljövételét a sátán eljövételének látta (vö. 13:27).

■

NASB, NKJV „semmije nincsen Bennem”

NRSV, TEV,

NJB „felettem nincs hatalma”

Ennek az a jelentése, hogy Sátánnak semmi alapja nincs Jézus vádlásához, sem nincs hatalma felette, sem nincs benne és Jézusban semmi közös. James Moffatt úgy fordította ezt, hogy "nincs rajtam hatalma"; William F. Beck úgy, hogy "nincs felém követelése"; a New English Bible úgy, hogy "nincs joga felettem"; és a Twentieth Century New Testament úgy, hogy "semmi közös nincs benne velem".

14:31 „Hogy azonban megtudja a világ” Sátánt Isten az Ő akaratában tartja, és Isten végső céljának, az emberiség megváltásának beteljesülése érdekében manipulálja.

■ **„keljetek fel, menjünk el innen”** Ez JELENIDEJŰ FELSZÓLÍTÓ KÖZÉPIGE. Ez egy nagyon bonyolult kifejezés, mert feltűnik a Mátéban és a Márkban is, a Gecsemáné kertben, amikor Júdás és a rendőrök csoportja megközelíti Jézust. Hogy pontosan miért használja itt a felső szobában elhangzott szövegkörnyezetben, nem tudni (13-17 fejezetek). Lehet, hogy Jézus elhagyta a felső szobát, és a Gecsemáné kértig végig tanított (vö. 18:1).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Magyarázd meg a Theizmus, Deizmus és a kereszténység közötti különbséget az 1. versre alapozva.
2. Magyarázd meg az 5. versben található három főnév ÓSZ-i háttérét.
3. Csak a 13. versre alapozva felépítheti bárki is az imádság teológiáját?
4. Mi a Szentlélek legfőbb célja? (az elveszettek és a megváltottak felé)
5. Sátán benne van Isten akaratában?

JÁNOS 15

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ^d	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus az Igazi Szőlőtő	Az Igazi Szőlőtő	A Keresztény Életének Sémája	Hívó Jézus a Valódi Szőlőtő	Az Igazi Szőlőtő
15:1-10	15:1-18 A Tökéletesített Szeretet és Öröm 15:9-17	15:1-11	15:1-4 15:5-10	15:1-17
15:11-17		15:12-17	15:11-17	
A Világ Gyűléte	A Világ Gyűléte		A Világ Gyűléte	A Tanítványok és a Világ
15:18-16:4a				15:18-16:4a
15:18-25	15:18-25 Az Elkövetkező Elutasítás	15:18-25	15:18-25	
15:26-16:4a	15:26-16:4	15:26-27	15:26-16:4a	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A JÁNOS 15:1-27-BE

A. Ez egy csodálatos és egyben zavaró igerész! Nagyszerű bátorítást ad a hívőknek Isten szeretetéről és a hatékonyság ígérését is adja, viszont szörnyű figyelmeztetéseket is tartalmaz! A teológiai hagyományokat nagyon nehéz ezen a területen megvitatni; hadd idézzek most itt az egyik kedvenc kommentátoromtól, F. F. Bruce-tól, az *Answers to Questions* (Válaszok a Kérdésekre) című könyvéből:

„János 15:4,6. „Mit ért azalatt, a kifejezések alatt, hogy "ha nem maradtok" és "ha valaki nem marad meg" a János 15:4,6-ban? Lehetséges nem megmaradni Krisztusban?

„Az ilyen igerészek önmagukban nem nehezek; a nehézség akkor merül fel, amikor megpróbáljuk ezeket és más igerészeket a teológiánkkal összegyúrni, ahelyett, hogy a teológiánk alapjaként használnánk őket. Abban a bizonyos időben, amikor Urunk ezt mondta, volt egy kirívó példa, aki

elbukott abban, hogy megmaradjon Benne – Iskáriótes Júdás, aki épp akkor hagyta ott őket. Júdás is ki lett választva, mint ahogy a többi tizenegy kollégája (Lukács 6:13; János 6:70); az Úrral való azonosításuk semmilyen kiváltságot nem hozott a számukra, s ezek nem voltak számukra egyenlő arányban elérhetőek. Azokat az ígeréseket, amik világosan tanítják a szentek végsőig való kitarását, nem szabadna félrehasználni arra, hogy tompítsuk azoknak a szintén világos ígerések jelentését, amik a hitehagyás veszélyéről beszélnek” (71-72 oldal)

- B. Meglepő, hogy milyen sok AORISZT igeidőt használ ebben a szöveggörnyezetben, amiben az ember teológiailag JELENIDŐT várna. Úgy tűnik, hogy az AORISZT igeidőt olyan értelemben használja, hogy megnézzze valaki életét, és azt egy lezárt egészként kezelje.
- C. A 15. fejezet bekezdési felosztásai elég bizonytalanok. János evangéliuma, mint az I. János is, olyan, mint egy különböző színekből álló gobelin. A minták újra és újra megismétlődnek.
- D. A "megmaradni" (*menó*) körülbelül 112 alkalommal fordul elő az ÚSZ-ben. Ezek közül negyven a János evangéliumában fordul elő, és 26 a leveleiben. Ez egy elég meghatározó teológiai fogalom János számára. Bár a 15. fejezet a klasszikus kifejezése Jézus parancsának, hogy maradjunk meg Benne, Jánosnál ennek a kifejezésnek szélesebb körű alkalmazása van:
1. a törvény örökké megmarad (Máté 5:17-18) így a Krisztus is (12:34).
 2. a Zsidókhöz írt levél a kijelentés egy új eszközére mutat rá, nem szolgák által, hanem az örökké megmaradó fiú által (Zsid. 1:1-3; így a János 8:35 is).
 3. azt mondta Jézusról, hogy olyan ételt ad, ami megmarad (6:27) és olyan gyümölcsöt terem, ami megmarad (15:16). Mind a két metafora ugyanazt az igazságot fejezi ki, szükségünk van Krisztusra (1) a kezdetekben is és (2) folyamatosan (vö. 6:53; 15:3).
 4. Keresztelő János látta, ahogy leszállt a Lélek és ottmaradt Jézuson a bemeztésénél (1:32).
- E. Lásd Különleges Téma: Megmaradni az I. János 2:10-ben.
- F. A 11-16-os versekben a tanítványoknak ígerte Jézus örömet, míg a 17-27-es versekben Jézus üldöztetése lett nekik megígérve. Az üldöztetés témája egészen a 16:4-ig nyúlik. Bár mindezek közepette is a hívőknek szeretniük kell egymást, mint ahogy Ő is szerette őket!

SZÖVEG ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 15:1-11

¹Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlősgazda. ²Azt a szőlővesszőt, amely nem terem gyümölcsöt énbennem, lemetszi; és amely gyümölcsöt terem, azt megtisztítja, hogy még több gyümölcsöt teremjen. ³Ti már tiszták vagytok az ige által, amelyet szóltam nektek. ⁴Maradjatok énbennem, és én tibennetek. Ahogyan a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok énbennem. ⁵Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni. ⁶Ha valaki nem marad énbennem, kivetik, mint a lemetszett vesszőt, és megszárad, összegyűjtik valamennyit, tűzre vetik és elégetik. ⁷Ha megmaradtok énbennem, és beszédeim megmaradnak tibennetek, akkor bármit akartok, kérjétek, és megadatik nektek. ⁸Az lesz az én Atyám dicsősége, hogy sok gyümölcsöt teremtek, és akkor a tanítványaim lesztek." ⁹Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben. ¹⁰Ha parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok a szeretetemben, ahogyan én mindig megtartottam az én Atyám

parancsolatait, és megmaradok az ő szeretetében. ¹¹Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömtök teljessé legyen."

15:1 „Én vagyok az igazi szőlőtő” Ez egyike a János evangéliumában található híres "Én Vagyok" mondásainak (vö. 4:26; 6:35; 8:12; 10:7,9,10,11,14; 11:25; 14:6). Az ÓSZ-ben a szőlőtő Izrael szimbóluma volt (Zsolt. 80:8-16; Ézs. 5:1-7; Jer. 2:21; Ezék. 15; 19:10; Hóseás 10:1; továbbá az ÚSZ-ben: Máté 21:33; Márk 12:1-12; Róma 11:17). Az ÓSZ-ben a példának mindig negatív mellékjelentésük volt. Jézus megerősíti, hogy Ő volt az ideális Izraeli (vö. Ézs. 53). Ahogy Pál Krisztus testét, Krisztus menyasszonyát, Isten épületét használta metaforaként az egyházra, úgy János a szőlőt használta. Ennek az lehet a mellékjelentése, hogy az egyház az igazi Izrael a Jézussal, az igazi szőlőtővel való kapcsolata miatt (vö. Gal. 6:16; I. Pét. 2:5,9; Jel. 1:6). Lásd a 6:55-ben és a 17:3-ban lévő Különleges Témát.

■ **„és az én Atyám a szőlősgazda”** Jézus itt újra megerősíti az Atyával való bensőséges kapcsolatát, ugyanakkor az Atya akaratának való alárendeltségét is.

15:2 „Azt a szőlővesszőt, amely nem terem gyümölcsöt énbennem, lemetszi ... és amely gyümölcsöt terem” A JELENIDEJŰ PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV kétszer tűnik fel ebben a versben. A gyümölcsstermés, és nem a kicsirázás az üdvösség bizonyítéka (vö. Máté 7:16,20; 13:18; 21:18,22; Lukács 6:43-45). A szövegkörnyezet azt sugallja, hogy Jézus (1) Júdás árulásáról beszélt (6. vers; 13:10; 17:12); vagy (2) a hamis tanítványokról (vö. 2:23-25; 8:30-47; I. János 2:19). A János evangéliumában a hitnek több szintje van.

■ **„azt megtisztítja”** Ez szó szerint valóban azt jelenti, hogy "megtisztítja". Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. A szenvedésnek célja van a hívők életében (vö. 17-22. vers). Fokozza a gyümölcsstermést, felfedi a hamisságokat, és Istentől függővé teszi őket (vö. Máté 13:20-23; Róma 8:17; I. Péter 4:12-16). Ezzel a témával kapcsolatban egy nagyon jó gyakorlatias könyv Miles Stanford: *Principles of Spiritual Growth* (A Szellemi Növekedés Alapelvei).

Ez azért lehetséges, mert a 13-17. fejezetek szövegkörnyezete ezt a megtisztítást visszakapcsolja a 13. fejezetben lévő lábmosáshoz. Már megfürödtek (megváltattak) de a lábukat meg kellett mosni (folyamatos bocsánat). Ez a JELENIDEJŰ ige szólította meg a tanítványokat, mint ahogy azt az I. János 1:9 meg is erősíti. Nem csak az engedelmesség az, ami a megmaradáshoz szükséges, hanem a folyamatos megtérés is!

A szenvedésnek a hívők életében számos tekintetben lehet célja:

1. kiformalja a Krisztus-szerúséget (vö. Zsid. 5:8);
2. múltó büntetés valamilyen bűn miatt;
3. és egyszerűen csak a bukott világban való élet miatt.

Mindig nehéz megállapítani Isten célját, de az elsődleges cél mindig a lehetséges következmény.

15:3 „Ti már tiszták vagytok” Annak a kifejezésnek, hogy "megmetsz" (*kathairó*) a 2. versben ugyanaz a görög szógyökere, mint a "tisztít"-nak (*katharos*). Ez az egész szövegkörnyezet tartalmazza a valódi tanítványság bizonyítékait. Az a kifejezés, hogy "már" hangsúlyos a görög szövegben, ami a maradék tizenegy tanítványnak magabiztosságot adott a Krisztusban való biztos pozíciójukat illetően (összehasonlítva ugyanazzal a gyökérrel, amit Iskáriótes Júdásra használt a 13:10-ben).

■ **„az ige által, amelyet szóltam nektek”** (vö. 17:17; Ef. 5:26; I. Péter 1:23).

15:4

NASB, NKJV

„Maradjatok énbennem, és én tibennetek”

NRSV

„Maradjatok énbennem, ahogy én megmaradok tibennetek”

TEV

„Maradjatok velem egyesülve, és én is megmaradok bennetek egyesülve”

NJB

„Maradjatok énbennem, és én tibennetek”

Ez egy AORISZT AKTÍV TÖBBESZÁMÚ FELSZÓLÍTÁS (vö. János 6:56; I. János 2:6). A nyelvtani kérdés az, hogy a második kérdés leírás vagy összehasonlítás. Ebben az igerészben számos alkalommal lett kiemelve az igaz szent kitartásának teológiai doktrinális hangsúlyossága (vö. 4,5,6,7,9,10,14. vers; Márk 13:13; I. Kor. 15:2; Gal. 6:9; Jel. 2:7,11,17,26; 3:5,12,21; 21:7). A valódi üdvösség mind egy kezdeti mind egy folyamatos választ jelent. Ezt a teológiai igazságot gyakran semmibe vesszük a személyes üdvbizonyosságunkért való lelkesedésünkben. A bibliai bizonyosság kapcsolódik a (1) hitben való kitartáshoz; (2) a megtérés életmódjához; (3) folyamatos engedelmességhez (vö. Jakab és I. János); és (4) a gyümölcssterméshez (vö. Máté 7:13). Lásd a "Megmaradás" Különleges Témáját az I. János 2:10-ben.

■ **„a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától”** Ez az isteni gondoskodás elsőbbségét mutatja. A "gyümölcs" témájával kapcsolatban lásd az 5. verset.

■ **„ha nem marad a szőlőtőn ... ha nem maradtok énbennem”** Ez mind a kettő HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. A szellemi hatékonyságunk a Jézussal való folyamatos kapcsolatunkhoz kapcsolódik.

15:5 „aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, amit JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTÉS követ. A folyamatos közösség a forrása a folyamatos gyümölcstermésnek. A gyümölcs utalhat a hívők hozzáállására és a cselekedeteikre is (vö. Máté 7:15-23; Gal. 5:22-23; és I. Kor. 13). A hívőknek meg lett ígérve a hatékony szolgálat, ha megmaradnak (vö. 16. vers). Lásd a 8:31-nem a Kitartás Különleges Témáját.

■ **„mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni”** Ez egy erős DUPLATAGADÁS. Ez egy pozitív igazságról (5. vers) szóló negatív állítás, és a Filippi 4:13-ban is látható.

15:6 „Ha valaki nem marad énbennem, kivetik” Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. A szőlőágak háztartási szempontból (tűzifa) haszontalanok voltak, mert túl gyorsan és túl magas hővel égtek (vö. Ezék. 15). Úgy tűnik, hogy Júdásra és valószínűleg Izraelre utal. Ha mégsem, akkor a hamis hitre kell utalnia (vö. Máté 13:41-42,50; és I. János 2:19).

■ **„tűz”** Lásd a következő Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: TŰZ

A tűznek pozitív és negatív mellékjelentése is van az Igében.

A. Pozitív

1. melegít (vö. Ézs. 44:15; János 18:18)
2. világít (vö. Ézs. 50:11; Máté 25:1-13)
3. főz (vö. II. Mózes 12:8; Ézs. 44:15-16; János 21:9)
4. megtisztít (vö. IV.Mózes 31:22-23; Péld. 17:3; Ézs. 1:25; 6:6-8; Jer. 6:29; Mal. 3:2-3)
5. szentség (vö. I. Mózes 15:17; II. Mózes 3:2; 19:18; Ezék. 1:27; Zsid. 12:29)
6. Isten vezetése (vö. II. Mózes 12:21; IV. Mózes 14:14; I. Kir. 18:24)
7. Isten felhatalmazása (vö. Apcsel. 2:3)
8. védelem (vö. Zak. 2:5)

B. Negatív

1. ég (vö. Józs. 6:24; 8:8; 11:11; Máté 22:7)
2. pusztít (vö. I. Mózes 19:24; III. Mózes 10:1-2)
3. harag (vö. IV. Mózes 21:28; Ézs. 10:16; Zak. 12:6)

4. büntetés (vö. I. Mózes 38:24; III. Mózes 20:14; 21:9; Józs. 7:15)
 5. hamis végidőket jelentő jel (vö. Jel. 13:13)
- C. Isten haragja a bűn ellen tőzzel kapcsolatos metaforákban kifejezve
1. az Ő haragja égető (vö. Hós. 8:5; Zof. 3:8)
 2. kitölti tüzét (vö. Nah. 1:6)
 3. örökkévaló tűz (vö. Jer. 15:14; 17:4)
 4. a végidők ítélete (vö. Mázé 3:10; 13:40; János 15:6; II. Thessz. 1:7; II. Péter 3:7-10; Jel. 8:7; 13:13; 16:8)
- D. Ugyanúgy, mint a Bibliában lévő megannyi metafora (pl. kovász, oroszlán) a tűz is lehet áldás is és átok is, a szövegkörnyezettől függően.

15:7 „Ha megmaradtok énbennem, és beszédeim megmaradnak tibennetek” Ez HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Az imádság nem kerül megválaszolásra automatikusan! Jézus megváltoztatja itt a metaforát arról, hogy Ő marad meg a tanítványokban arra, hogy az Ő igéje az, ami megmarad. Jézus kijelenti az Atyát, és így az Ő tanításait is. Ezek a források felcserélhetőek. Az evangélium személy és üzenet egyszerre.

■ **„akkor bármit akartok, kérjétek, és megadatik nektek”** Ez egy AORISZT FELSZÓLÍTÓ KÖZÉPIGE (vö. 16. vers). Ezt a kifejezést már többször helytelenül értelmezték keresztreferenciákkal. Légy óvatos, és mindig az egész Ige tanítását keresd, ne hangsúlyozz ki egy elszigetelt szöveget sem (vö. a 14:13 jegyzetét). Lásd: Különleges Téma: Imádság, Korlátlan, mégis Korlátolt az I. János 3:22-ben.

15:8 „az én Atyám dicsősége” A hívők Krisztusi élete (és imádsága, vö. 7. vers b része) dicsőséget hoz Istenre, és bizonyítja, hogy valódi tanítvány. A következő igeversekben az Atya a Fiú cselekedeteiben dicsőült meg, János 13:31-32; 14:13; 17:4; és a Máté 9:8; 15:31, most pedig a hívők cselekedeteiben (vö. Máté 5:16). Lásd az 1:14 jegyzetét.

15:9 „Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket” Isten családját a szerető kapcsolatok láncja jellemzi; az Atya szereti a Fiút, a Fiú szereti a követőit, a követői szeretik egymást.

■ **„maradjatok meg az én szeretetemben”** Ez egy AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. A hívőknek meg lett parancsolva, hogy maradjanak meg (1) az imádságban (7. vers és 14:14); (2) az engedelmisségben (10,20 vers; 14:15,21,23,24); (3) örömben (11. vers); és a (4) szeretetben (12. vers; 14:21,22,24). Ezek mind az Istennel való személyes kapcsolatot bizonyítékai. Lásd Különleges Téma: Megmaradni az I. János 2:10.

15:10 „Ha parancsolataimat megtartjátok” Ez HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Az engedelmisség a valódi tanítványság bizonyítéka (vö. 8:31; 14:15-21,23-24; Lukács 6:46). Jézus az Ő Atyához való hűségét használja példának.

■ **„szeretet”** Ez a görög kifejezés, amit a szeretetre használnak (*agapé*) nem nagyon volt használatos a Klasszikus vagy a Koine Görög nyelvben, amíg az egyház el nem kezdte ebben a különleges értelemben használni. Elkezdtek önzetlen, áldozati, hűséges, aktív szeretetre használni. A szeretet egy cselekedet, nem pedig érzelem (vö. 3:16). Az ÚSZ-i *agapé* kifejezés teológiailag megfelel az ÓSZ-i *hesed* szónak, ami szerződéses szeretetet és hűséget jelentett.

■ **„ahogyan én mindig megtartottam az én Atyám parancsolatait”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS. Ahogy Jézus kapcsolódik az Atyához, úgy kell a hívőknek kapcsolódnuk Hozzá.

Egység van az Atya és a Fiú között, amit le kell másolni a hívőknek egymás között (vö. 14:23).

15:11 „örömötök teljessé legyen” A hívőknek bírniuk kell Jézus örömével (vö. 17:13). Az öröm a valódi tanítványság bizonyítéka (vö. 15:11 [kétser]; 16:20,21,22,24; 17:13). Ebben a világban fájdalom és válság van; Krisztusban öröm, teljes öröm, az Ő öröme.

SZÖVEG: 15:12-17

¹²„Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. ¹³Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért. ¹⁴Ti barátaim vagytok, ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek. ¹⁵Többé nem mondalak titeket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Titeket azonban barátaimnak mondalak, mert mindazt, amit hallottam az én Atyámtól, tudtul adtam nektek. ¹⁶Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendeltelek titeket arra, hogy elmenjete és gyümölcsöt teremjete, és gyümölcsötök megmaradjon, hogy bármit kérte az Atyától az én nevében, megadja nektek. ¹⁷Ezeket azért parancsolom nektek, hogy szeressétek egymást.”

15:12 „Az az én parancsolatom” Jézus gyakran ismételte ezt a témát (vö. 13:34; 15:17; I. János 3:11,23; 4:7-8; 11-12,19-21; II. János 2:5).

■ **„hogy szeressétek egymást”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS, egy folyamatos parancs. A szeretet a Lélek gyümölcse (vö. Gal. 5:22). A szeretet nem egy érzelem, hanem egy cselekedet. Gyakorlati módon definiálják (vö. Gal. 5:22-23; I. Kor. 13).

■ **„ahogyan én szerettelek titeket”** Ez egy AORISZT AKTÍV KIJELENTÉS. Ez valószínűleg átvitt módon a keresztre való utalás (vö. 13. vers). Ismét csak, ez Jézus különleges fajta önfeláldozó szeretete volt, amit a hívőknek is mutatniuk kell (vö. II. Kor. 5:14-15; Gal. 2:20; I. János 3:16).

15:13 „hogy valaki az életét adja barátaiért” Ez Jézus más helyett végzett, helyettesítő áldozatára utal (vö. 10:11; Róma 5:7-8). Ez a szeretet cselekedetben való megnyilvánulása!

15:14 „Ti barátaim vagytok” Ez a görög *philos* főnév, amit gyakran a baráti szeretettel azonosítanak (*phileó*). A Koine görögben az *agapaó* és a *phileó* gyakran szinonim igék, amik az isteni szeretetet jelzik (hasonlítsd össze a 11:3-mal [*phileó*] és 5. verssel [*agapaó*]); a *phileót* Isten szeretetére is használja az 5:20-ban.

■ **„ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek”** Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Megadja a barátság feltételét, ami maga az engedelmesség (vö. 14:15,23-24; 15:10; Lukács 6:46). Ahogy Jézus megmaradt az Atyában és az Ő szeretetében, úgy kell az Ő tanítványainak is ezt tenniük!

15:15 Jézus tudatja a tanítványaival (1) az Istenről szóló igazságokat és (2) a jövő eseményeit. Megmutatja hatalmát, hogy a tanítványok növekedhessenek a hitben és a bizalom terén. Jézus megosztotta a tanítványaival mindazt, amit az Atyától hallott; nekik pedig másokkal kellett ezt megosztaniuk (vö. Máté 28:20).

15:16 „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki” Számos más kulcsfontosságú nyelvtani részlet van itt: (1) egy AORISZT KIJELENTŐ KÖZÉPIGE – Maga Jézus választotta ki őket, egyszer s mindenkorra; (2) az erős *alla* (de) ellentétes értelmű kötőszó; és az (3) empatikus *ego* vagy *én* állítás! Itt van az emberi válasz és az isteni elrendelés közti egyensúly. Mind a kettőt tanítja a Biblia. Mindig Isten kezdeményez (vö. 6:44,65; 15:16,19), de az

embereknek válaszolniuk kell erre (vö. 1:12; 3:16; 15:4,7,9). Az, ahogy Isten az emberiséggel bánik, az mindig szövetséges kapcsolatot jelent ("ha ... akkor"). Lásd Különleges Téma: Elhívva a 6:44-ben.

■ **„és rendeltelek titeket arra, hogy elmenjeteK és gyümölcsöt teremjeteK”** Ez mind a három JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD; (1) menjeteK; (2) teremjeteK gyümölcsöt; és (3) a gyümölcs megmarad. A hívők misszióban állnak (vö. Máté 28:19-20). Az "elrendelni" kifejezés teológiai aspektusát lehet látni a következő helyeken: Apcsel. 20:28; I. Kor. 12:28, II. Tim. 1:11. Arra is használták, hogy Krisztus a hívők helyetti halálát fejezze ki (10:11,15,17-18; 15:13).

■ **„az én nevemben”** A hívőknek le kell másolniuk Jézus jellemét. Ez a kifejezés szinonimája az "Isten akarata szerint" kifejezésnek (vö. I. János 5:14). A szeretet és a megválaszolt imádság itt összekapcsolódik, mint a 14:13-15-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: AZ ÚR NEVE

Ez a kifejezés elég gyakori volt az ÚSZ-ben, amit a Háromegy Isten az egyházban lévő jelenlétére és hatalmára használtak. Nem varázsszó volt ez, hanem Isten jellemére apellált.

Ez a kifejezés gyakran utal Jézusra, mint Úrra (vö. Fil. 2:11)

1. amikor a bementésnél valaki megvallja a Jézusban való hitét (vö. Róma 10:9.13; Apcsel. 2:38; 8:12,16; 10:48; 19:5; 22:16; I. Kor. 1:13,15; Jakab 2:7)
2. ördögűzésnél (vö. Máté 7:22; Márk 9:38; Lukács 9:49; 10:17; Apcsel. 19:13)
3. gyógyításnál (vö. Apcsel. 3:6,16; 4:10; 9:34; Jakab 5:14)
4. szolgálatnál (vö. Máté 10:42; 18:5; Lukács 9:48)
5. egyházfegyelmzés alkalmával (vö. Máté 18:15-20)
6. pogányoknak való tanítás alkalmával (vö. Lukács 24:47; Apcsel. 9:15; 15:17; Róma 1:5)
7. imádságban (vö. János 14:13-14; 15:2,16; 16:23; I. Kor. 1:2)
8. egy mód, ahogyan a kereszténységre utalnak (vö. Apcsel 26:9; I. Kor. 1:10; II. Kor. 2:19; Jakab 2:7; I. Péter 4:14)

Bármit is teszünk mi, akik hirdetők, szolgálók, segítők, gyógyítók, ördögűzők, stb. azt mi az Ő jellemében, az Ő hatalmában, az Ő gondoskodásában – az Ő Nevében tesszük!

15:17 „Ezeket azért parancsolom nektek, hogy szeresséteK egymást” Lásd a 12. vers jegyzetét. A megválaszolt imádság a szeretethez és a szolgálathoz kapcsolódik!

SZÖVEG: 15:18-25

18“Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket. **19**Ha e világból valók volnátok, a világ szeretné a magáét, de mivel nem e világból valók vagytok, hanem én választottalak ki titeket a világból, azért gyűlöl titeket a világ. **20**Emlékezzetek arra az ígére, amelyet én mondtam nektek: Nem nagyobb a szolga az uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak, ha az én ígémet megtartották, a titeket is meg fogják tartani. **21**De mindezt az én nevemért teszik veletek, mert nem ismerik azt, aki elküldött engem. **22**Ha nem jöttem volna, és nem szóltam volna hozzájuk, nem volna bűnük, most azonban nincs mentségük bűneikre. **23**Aki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat is. **24**Ha nem tettem volna közöttük olyan cselekedeteket, amelyeneket senki más nem tett, nem volna bűnük; most azonban látták azokat, és mégis meggyűlöltek engem és az én Atyámat is. **25**De be kell teljesednie annak az ígének, amely meg van írva az ő törvényükben: Gyűlölnek engem, ok nélkül.”

15:18 „ha” Ez egy ELSŐTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami a szerző szemszögéből vagy irodalmi célja miatt igaznak feltételezhető. A világ, a bukott emberi rendszer, gyűlöli Jézus követőit.

■ **„a világ”** Jézus ezt a kifejezést számos módon használja: (1) ez a bolygó, mint egy metafora az emberiségre (vö. 3:16); és (2) mint egy emberi társadalom, ami Istentől elszakadva szerveződött meg és nélküle működik (vö. 10:8; I. János 2:15-17).

■ **„gyűlöl titeket”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTÉS, a világ továbbra is gyűlölni fog (vö. 20. vers).

■ **„tudjátok meg”** Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. A hívők ismerete az ÚSZ-i igazságokról segíteni fogja őket abban, hogy szembenézzenek a bukott világ üldöztetésével.

■ **„hogyan engem előbb gyűlölt, mint titeket”** Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS. Az "Engem" főnév a hangsúlyos (vö. 7:7). Ez felfedi a világ Istennel, az Ő Messiásával, és az Ő népével való ellenségességét (vö. 17:14; I. János 3:13).

A hívők egyik Krisztus szeretetében, és egyik Krisztus üldöztetésében. A Krisztussal való azonosulás békességet, örömet és üldöztetést hoz, sőt még halált is!

15:19 „ha” Ez egy MÁSODIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "ténnyel ellentétesnek" hívnak. Ezt úgy kellene fordítani, hogy "ha e világból valók volnátok, márpedig nem vagytok, a világ szeretne titeket, de nem szeret".

15:20 „Emlékezzetek” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS, mint a 18. vers, vagy pedig JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTÉS.

■ **„Ha engem üldöztek ... ha az én igémet megtartották”** Ez mind a kettő ELSŐTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amik a szerző szemszögéből igaznak feltételezhetőek. Az a kifejezés, hogy "üldözött" azt jelenti, hogy egy vadat üzni. Krisztus követőinek az üldöztetés a norma ebben a bukott világban (vö. Róma 8:17; II. Kor 1:5,7; Fil. 3:10; II. Tim. 2:12; I. Péter 4:12-19).

15:21 „mert nem ismerik azt, aki elküldött engem” Ez nyilvánvalóan az Atyára utal. Azt sejteti, hogy a zsidók, úgy ahogy a pogányok is, nem ismerték Istent. Az "ismerni" kifejezés sémita (ÓSZ-i) értelemben van használva, amikor is személyes kapcsolatot jelent (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5). Az elveszett világ azért üldözte a hívőket, mert (1) Jézushoz tartoztak, akit szintén üldöztek; és (2) mert nem ismerték Istent!

15:22 „Ha nem jöttem volna” Ez egy újabb MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "ténnyel ellentétesnek" hívnak. Ezt úgy kellene fordítani, hogy "Ha nem jöttem volna vissza, és nem szóltam volna hozzájuk, márpedig megtettem, akkor nem követtek volna el bűnt, márpedig megtették". A felelősség kapcsolódik az ismerethez. Ebben a szövegekörnyezetben a gyümölcstelen ágaknak hatalmas lehetőségük volt az ismeretre, sokkal több, mint azoknak, akiknek csak a természetes kijelentés jutott (Vö. Zsolt. 19:1-6; Róma 1:18:20; vagy 2:14-15).

15:23 A Jézussal szemben mutatott folyamatos ellenségesség egy folyamatos ellenségesség Istennel szemben (vö. 24. vers; I. János5:1).

15:24 „ha” Ez egy újabb MÁSODIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "ténnyel ellentétesnek" hívnak. Ezt úgy kellene fordítani, hogy "Ha nem tettem volna közöttük olyan cselekedeteket, amilyeneket senki más nem tett, nem volna bűnük, márpedig van".

A fény elhossa a felelősséget (vö. 1:5; 8:12; 12:35,46; I. János 1:5; 2:8,9,11; Máté 6:23).

■ **„látták azokat, és mégis meggyűlöltek engem és az én Atyámat is”** Ez mind a kettő BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS, ami egy már nem változó hozzáállást mutat. Elutasítani Jézust azt jelenti, hogy az Atyát is elutasítják (vö. I. János 5:9.13).

15:25 Meglepő, hogy a "Törvény" vagy "Tóra" kifejezést arra használja, hogy a Zsoltárokból való idézetet jelöljön vele, Zsolt. 35:19; 69:4. Általában ezt a kifejezést Mózes írásaira használták, az I. Mózesből az V. Mózesig.

Jézus zsidók általi elutasításának titka annak tükrében, hogy annyira nyilvánvaló kijelentés volt számukra elérhető, akaratlagos hitetlenségnek tulajdonítható (vö. Ézs. 6:9-13; Jer. 5:21; Róma 3:9-18).

SZÖVEG: 15:26-27

26„Amikor eljön a Pártfogó, akit én küldök nektek az Atyától, az igazság Lelke, aki az Atyától származik, az tesz majd bizonyosságot én rólam; **27**de ti is bizonyosságot tesztek, mert kezdettől fogva velem vagytok.”

15:26 „Amikor eljön a Pártfogó, akit én küldök nektek” Mind az Atya mind a Fiú küldi a Lelket (vö. 14:15.26; 15:26; 16:7). A megváltás munkájában a Szentháromság mind három személye részt vesz.

■ **„az igazság Lelke”** Ezt olyan értelemben használta a Szent Lélekkel kapcsolatban, hogy Ő az aki felfedi az Atyát (vö. 14:17,26; 15:25; 16:13). Lásd Különleges Téma az Igazsággal kapcsolatban a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„az tesz majd bizonyosságot én rólam”** A Lélek feladata, hogy Jézusról és az Ő tanításairól tegyen bizonyosságot (vö. 14:26; 16:13-15; I. János 5:6).

15:27 „ti is bizonyosságot tesztek” Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTÉS. Ez biztosan azoknak az ŰSZ-i szerzőknek az ihletettségre utal, akik ott voltak Jézussal a földi élete során (vö. Lukács 24:48). Lásd Különleges Téma: Jézus Tanúi az 1:8-ban.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mit foglal magában a megmaradás?
2. Mi történik, ha egy hívő "megszűnik megmaradni"? Mi történik, ha egy hívőnek nincsenek gyümölcsei?
3. Sorold fel a valódi tanítványság bizonyítékait.
4. Ha a szenvedés a norma a keresztyének számára, akkor ennek ma mi a mondanivalója a mi számunkra?
5. A saját szavaiddal magyarázd meg a 16. verset.

JÁNOS 16

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Világ Gyűlölete (15:18-16:4a)	Az Eljövendő Elutasítás (15:26-16:4)	A Keresztények Kapcsolata a Világgal 16:1-4a 16:4b-11	(15:18-16:4a)	A Tanítványok és a Világ (15:18-16:4a)
A Lélek Munkája 16:4b-11	A Szentlélek Munkája 16:5-15	16:12-15	A Szentlélek Munkája 16:4b-11	A Pártfogó Eljövetele 16:4b-15
A Szomorúság Öröme Változik 16:16-24	A Szomorúság Öröme Változik 16:16-24	16:16-24	Szomorúság és Öröm 16:16 16:17-18 16:19-22 16:23-24	Jézus Nagyon Hamar Visszatér 16:16 16:16-28
Én Legyőztem 16:25-33	Jézus Krisztus Legyőzte a Világot 16:25-33	16:25-28 16:29-33	Győzelem a Világ Felett 16:25-28 16:29-30 16:31-33	16:29-33

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A JÁNOS 16:1-33-BA

A. A szövegkörnyezet a 15:18-16:4a-ig terjed. A fejezetfelosztások nem ihletettek, hanem későbbi hozzátoldások, mint a bekezdések felosztásai, nagybetűs részek kiválasztása, írásjelek hozzáadása és a versek megszámozása.

B. A szellemileg elveszettek felé való szolgálata a Szentléleknek a 8-11-versekben van leírva, a

megváltottak felé való szolgálata pedig a 12-15-ös versekben. Samuel J. Mikolaski nagyon érdekesen összegezte a Szentlélek ÚSZ-i tevékenységét a "The Theology of the New Testament" (Az Újszövetség Teológiája) című cikkében, ami a *The Exposition Bible Commentary* (Az Expozíciós Biblia Kommentár) 1. kiadásában

„A megszentelődés ÚSZ-i tana, miközben összekapcsolódik a megigazulással, mégis különbözik attól. Mint az ÓSZ-ben is, a megszentelődés először is az önállóságra mutat – Isten szent felsőbbrendűsége – másodsorban pedig az erkölcsi minőségre és a kapcsolatra, ami Isteni/Istenhez hasonlatos. A megszentelődés a Szentlélek munkája, aki egyesíti az illetőt Krisztussal, és szellemileg megújítja az életét. Az ÚSZ-i nyelvezet maga után vonja a lélekkeresztséget (I. Kor. 12:13); a lélek pecsétjét (Ef. 1:13,14; 4:30); a Lélek lakozását (János 14:17; Róma 5:4; 8:9-11; I. Kor. 3:16; 6:19; II. Tim. 1:14); a Lélek vezetését (János 14:26; 16:12-15); a Lélekkel való betöltekezést (Ef. 5:18); és a Lélek gyümölcsét (Gal. 5:22,23). A megszentelődéshez kapcsolódik a megigazulás, ami az Isten előtti helyzetünk (Zsid. 10:10), és lehet hogy úgy gondolhatunk rá, mint egy új ideál kifejlődésére.” (474. oldal)

C. A 17. vers, úgy mint a 13:36; 14:5,8, és 22, is egy kérdés, amit az Apostolok tettek fel.

D. Sokan hiszik azt, hogy a 14:31 és 18:1 szerint Jézus a 15-17-es fejezeteket a Gecsemáné kertbe tartó úton mondta, nem pedig a felső szobában.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 16:1-4

¹Ezeket azért mondom nektek, hogy meg ne botránkozzatok. ²A zsinagógákból kizárnak titeket, sőt eljön az óra, amikor mindaz, aki megöl titeket, azt hiszi, hogy Istennek tetsző szolgálatot végez; ³és mindezt azért teszik, mert nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem. ⁴Ezeket pedig azért mondom nektek, hogy amikor eljön az órája, emlékezzetek rá: én megmondtam nektek." "Kezdetől fogva azért nem mondtam ezeket nektek, mert veletek voltam.

16:1

NASB „hogy meg ne botránkozzatok”

NKJV „hogy nehogy megbotránkoztassanak titeket”

NRSV „hogy megtartsalak titeket a megbotránkozástól”

TEV „hogy nehogy feladjátok a hiteteket”

NJB „hogy nehogy eltávolodjatok”

Ez egy AORISZT PASSZÍV KÖTŐMÓD. Ezt a görög kifejezést egy csalétekre szokták használni, amivel állatokat kapnak el (vö. 6:61). Ebben a szövegkörnyezetben arra utal, hogy a hívőket ne kapják el váratlanul a gyűlölködő zsidó társaik, sőt még a vallási vezetők sem. Jézus ezt a Máté 11:2-6-ban Keresztelő János hitére használta.

16:2 „A zsinagógákból kizárnak titeket” Ez arra utal, hogy kitagadják őket a Judaizmusból (vö. 9:22,34; 12:42). Olyan sok minden van, amit nem tudunk a zsidó közösségből való kitagadási eljárásokról. Volt időszakos és végleges kizárás a zsinagógai istentiszteleti alkalmakról. Később, az első századi Palesztínában a rabbik kifejlesztettek egy "átok esküt" a keresztyékekkel kapcsolatban, amivel szerették volna kizárni a keresztyékeket a zsinagógai szertartásokról. Ez az, ami végül szakadást okozott Krisztus követői és a helyi zsidó zsinagógák között.

16:3 „mindezt azért teszik” Őszinteség és odaszánás egy felsőbbrendű lény felé, még nem elég. Gyakran előfordul gonoszság, hibák és fanatizmus az Isten nevében való cselekedetekben.

■ **„mert nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem”** Az a kifejezés, hogy "ismerni" az ÓSZ-i mellékjelentésére utal, ami egy bensőséges, személyes kapcsolatot jelölt (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5). Ez egy nagyon erőteljes megerősítése annak, hogy Jézus elutasítása végső soron Isten elutasítása (vö. 8:19; 15:21; I. János 5:9-12).

János gyakran kihangsúlyozza a világ szellemi vakságát és tudatlanságát (vö. 1:10; 8:19,55; 15:21; 16:3; 17:25). Bár a Fiú eljövetelének a célja az volt, hogy megmentse a világot (vö. 3:16 és hogy kijelentse az Atyát, hogy a világ megismerhesse Őt (vö. 17:23) Krisztus által.

16:4 Jézus jóslatai eszközként szolgáltak, hogy bátorítsa a tanítványokat az üldöztetések és az elutasítások közepette is (vö. 13:19; 14:29).

SZÖVEG: 16:5-11

⁵De most elmegyek ahhoz, aki elküldött engem, és közületek senki sem kérdezi tőlem: Hova mégy? ⁶Mivel ezeket mondom nektek, szomorúság tölti el a szíveteket. ⁷Én azonban az igazságot mondom nektek: jobb nektek, ha én elmegyek; mert ha nem megyek el, a Pártfogó nem jön el hozzátok, ha pedig elmegyek, elküldöm őt hozzátok. ⁸És amikor eljön, leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság és mi az ítélet. ⁹A bűn az, hogy nem hisznek énbennem; ¹⁰az igazság az, hogy én az Atyához megyek, és többé nem láttok engem; ¹¹az ítélet pedig az, hogy e világ fejedelme megítéltetett."

16:5 „közületek senki sem kérdezi tőlem: Hova mégy?” Úgy tűnik, hogy Péter ugyanezt a kérdést kérdezte a 13:36-ban, és azonnal megzavarta az elméjét az az agónia, hogy Jézus elhagyja őket, és mi fog aztán velük történni. János 14:1-3 szól Jézus mennybemeneteléről (vö. Apcsel 1:9-11).

Ez egy nagyon jó alkalom arra, hogy emlékeztessük magunkat arra, hogy az Evangéliumok nem szó szerinti feljegyzések Jézus beszélgetéseiről. Ezek összegzések, amiket teológiai célokból jegyeztek fel évekkel később. Az evangéliumíróknak ihletettséggel meg volt a lehetőségük arra, hogy válogassanak, rendszerezzenek és adaptálják Jézus szavait. Azt viszont nem hiszem, hogy meg volt a joguk arra, hogy szavakat adjanak Jézus szájába. Az evangéliumi feljegyzések közötti sok eltérést megmagyarázhatja az, hogy Jézus szavainak, tanításainak és tetteinek teológiai szerkesztése bizonyos célközönség evangelizációja céljából született!

16:6 „szomorúság tölti el a szíveteket” Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS. A felső szobában történt események egyike volt ezeknek a szomorúságoknak (vö. 14:1; 16:6,22). A "szív" kifejezést annak héber értelmében használja, ami az egész személyt jelenti – értelem, érzelmek és akarat. Lásd Különleges Téma: a Szív a 12:40-ben.

16:7 „jobb nektek, ha én elmegyek” Jézus fizikai teste egyszerre csak egy helyen lehetett ott, ami korlátozta abban, hogy minden tanítványa felé szolgálhasson és taníthassa őket. Továbbá földi élete alatt elsősorban Izraelre fordította figyelmét. A Szentlélek eljövetele egy új területet nyitna meg ami egy kiterjedt szolgálatot eredményezne (vö. Ef. 2:11-3:13).

Az a kifejezés, hogy "javatokra válna" azt jelenti, hogy "hasznos", és a 11:50 és a 18:14 is használja Jézus halálával kapcsolatban. Az a kifejezés, hogy "elmenni" magában foglalhatja Jézus utolsó hetének összes eseményét.

■ **„mert ha nem megyek el, a Pártfogó nem jön el hozzátok”** Két HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT áll itt ebben a versben, amik lehetséges cselekedetet jelentenek. Jézusnak azért kellett elmennie, hogy a Lélek eljöhessen! Azt a kifejezést, hogy *paraclétos* úgy lehetne fordítani, hogy "közbenjáró" vagy "vigasztaló" vagy "segítő" (vö. 14:16; 15:26). A görög irodalomban használták arra, hogy egy védőügyvédet hívtak, hogy csatlakozzon és segítséget

nyújtson. A 8-11-es versekben a Lélek ügyésként cselekedett a világ oldalán, a 12-15-ös versekben viszont a Lélek a hívők nevében jár el közbenjáróként.

Ez ugyanaz a *paraclétos* kifejezés, amit az I. János 2:1 használ a Fiúra. A görög szótövet "vigasz"-nak lehetne fordítani. Ebben az értelemben az atyára használja a II. Kor. 1:3-11.

■ **„elküldöm őt hozzátok”** A Lélek az Atyától és a Fiútól is származik (vö. 14:26).

16:8 „És amikor eljön, leleplezi a világ előtt” Figyeljük meg, hogy a Lélek bizonyosságának mind három területe kapcsolódik az emberiség szükségéhez és Jézus Krisztus megváltó munkájához. Az a kifejezés, hogy leleplezi (meggyőzi) egy jogi kifejezés volt, amit "kereszt-vizsgálatnak neveztek".

A "világ" kifejezés az emberi, bukott társadalomra utal, ami Istentől elszakadva szerveződött és működik. Lásd a 15:18 jegyzetét.

16:9 „A bűn az, hogy nem hisznek énbennem” Az evangélium azzal kezdődik, hogy személyesen el kell ismerni a bűnösséget az egész emberiségnek, és hogy szüksége van Isten igazságára (vö. 3:9-18,23). Nem a bűn a legfőbb akadálya az üdvösségnek a kereszt felénk eső oldalán, hanem az emberiség Jézus Krisztus munkáját és személyét érintő hitetlensége (vö. János 3:6-21). A "hinni" kifejezés tartalmaz kognitív (tudással megismerhető) és érzelmi elemeket is, de elsősorban ez akarati kérdés. Nem arra figyel, hogy a hívő méltó-e vagy hogy milyen a teljesítménye, hanem Isten Krisztusban adott gondoskodására és ígéreteire vonatkozó megtérő hitére néz (vö. Róma3:21-30).

16:10 „mi az igazság” Ez lehet, hogy (1) Krisztus hamarosan megtörténő megváltói munkájára utal a kereszten, majd a feltámadására és mennybemenetelére, ahogy azt egy egységként látjuk (vö. 10. vers), vagy (2) azokra utal, akik azt gondolják, hogy az Istennel való kapcsolatuk rendben van Krisztus nélkül is, miközben az az igazság, hogy Krisztus az egyetlen, akinek a kapcsolata rendben lehet Istennel.

16:11 „az ítélet pedig az, hogy e világ fejedelme megítéltetett” Lesz egy nap, amikor a bukott angyalok és a bűnös emberiség meg fog állni az Igaz Isten előtt (vö. Fil. 2:6-11). Sátán, bár még mindig hatalmas hatalommal bír ebben a világban (vö. 12:31; 14:30; II. Kor. 4:4; Ef. 2:2; I. János 5:19), már egy legyőzött ellenség (BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTÉS). Az ő gyermekei (vö. 8:44; Máté 13:38; I. János 3:8-10) Isten haragját fogják aratni!

SZÖVEG: 16:12-15

12"Még sok mindent kellene mondanom nektek, de most nem tudjátok elviselni: **13**amikor azonban eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek. **14**Ő engem fog dicsőíteni, mert az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek. **15**Mindaz, ami az Atyáé, az enyém; ezért mondtam, hogy az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek."

16:12 „most nem tudjátok elviselni” Az a szó, hogy "elviselni" arra volt használatos, amikor arról beszéltek, hogy egy állat fizikai terhet hordozott. Néhány olyan dolog, amit nem tudtak megérteni: (1) Krisztus szenvedése; (2) Krisztus feltámadása, és (3) az egyház világmissziója.

A modern kor olvasójának emlékeznie kell arra, hogy nagyon sok értelemben az ÚSZ egy átmeneti időszak volt. Az Apostolok nagyon sok dolgot nem értettek meg Krisztus feltámadás utáni megjelenéséig és a Szentlélek Pünkösdkor történt eljövételéig.

Azonban azt sem szabad elfelejteni, hogy az evangéliumokat évekkel később írták bizonyos célközönség evangelizációja céljából.

16:13 „az igazság Lelke” Az "igazság" (*alétheia*) kifejezést az ÓSZ-i mellékjelentésével használja, ami megbízhatóságot jelentett, és csak másodsorban jelentett igazságot. Jézus azt mondta a 14:6-

ban, hogy Ő az igazság. A Szentlélek ezen megnevezése kihangsúlyozza azt a munkáját, hogy Ő Jézus kijelentője (vö. 14:17; 15:26; 16:13; I. János 4:6; 5:7). Lásd a János 6:55 jegyzetét.

■ **„elvezet titeket a teljes igazságra”** Nem arra utal ezzel, hogy minden területen megmutatja az abszolút igazságot, hanem csak a szellemi igazságok területén és Jézus tanításaiban (pl. az evangélium). Ez elsősorban az ÚSZ- i írások szerzőinek ihletettségére utal. A lélek egyedülálló hatalommal bíró (ihletett) módon vezette őket. Másodlagos értemben utal a Lélek azon munkájára, hogy a későbbi olvasóknak megvilágítja a Biblia írott igazságait. Lásd a Különleges Témát az Igazságról a 6:55-ban és a 17:3-ban.

■ **„mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek”** Az eljövendő dolgok kifejezés a megváltói eseményekre utal: a keresztt, a feltámadás, a mennybemenetel és Pünkösöd. Ezzel nem arra, utal, hogy a jövő megjósolása egy folyamatos/állandó szolgálat lenne.

A Lélek fogadja az igazságot az Atyától, úgy ahogy Jézus is tette, és továbbadja a hívőknek, mint ahogy Jézus is tette. A Lélek üzenetének nem csak a tartalma származik az Atyától, hanem a módszere is. Az Atya funkcionálisan felsőbbrendű (vö. I. Kor. 15:27-28).

16:14-15 „Ő engem fog dicsőíteni, mert az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek” A Lélek elsődleges feladata, hogy felemeltesse és megmagyarázza Jézust a Messiást. (vö. 15. vers). A Lélek soha sem helyezi magát a rivaldafénybe, hanem mindig Jézust világítja meg (vö. 14:26).

■ **„Mindaz, ami az Atyáé, az enyém”** Micsoda megdöbbenő kijelentés (vö. 3:35; 5:20; 13:3; 12:10; Máté 11:27). Ez párhuzamos a következő igeversekkel: Máté 28:18; Ef. 1:20-22; Kol. 2:10; I. Pét. 3:22.

Funkcionális rend van a Szentháromságon belül, nem pedig egyenlőtlenség. Ahogy Jézus visszatükrözi az Atyát úgy tükrözi vissza a Lélek Jézust.

SZÖVEG: 16:16-24

¹⁶„Egy kis idő még, és nem láttok engem, de ismét egy kis idő, és megláttok engem.” ¹⁷A tanítványai közül egyesek ezt kérdezték egymástól: "Mi az, amit mond nekünk: Egy kis idő, és nem láttok engem, és ismét egy kis idő, és megláttok engem, és ez: Mert én elmegyek az Atyához?" ¹⁸Így szóltak tehát: "Mi az a kis idő, amiről szól? Nem tudjuk, mit beszél." ¹⁹Jézus észrevette, hogy meg akarják kérdezni, és ezt mondta nekik: "Arról kérdezősködtök egymás között, hogy ezt mondtam: Egy kis idő még, és nem láttok engem, de ismét egy kis idő, és megláttok engem? ²⁰Bizony, bizony, mondom néktek, hogy ti sírni és jajgatni fogtok, a világ pedig örül; ti szomorkodtok, de szomorúságotok örömmre fordul. ²¹Amikor az asszony szül, fájdalma van, mert eljött az ő órája, de amikor megszülte gyermekét, nem emlékszik többé a gyötrelmekre az öröm miatt, hogy ember született a világra. ²²Így most titeket is szomorúság fog el, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömtöket senki sem veheti el tőletek: ²³és azon a napon nem kérdeztek értőlem semmit." "Bizony, bizony, mondom néktek, hogy amit csak kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek. ²⁴Eddig nem kértetek semmit az én nevemben: kérjétek és megkapjátok, hogy örömtök teljes legyen.

16:16 „Egy kis idő még” Ez a kifejezés gyakran előfordul Jánosnál (vö. 7:33; 12:35; 13:33; 14:19). Számos teória született már arról, hogy mit is jelent ez az idiomatikus kifejezés:

1. a feltámadás utáni megjelenései;
2. a második eljövétel; vagy
3. Jézus eljövetele a Szentlélekben és általa.

A szövegkörnyezet fényében az első lehetőség tűnik a legvalószínűbbnek (vö. 22. vers). A

tanítványokat összezavarta ez a kijelentés (vö. 17-18).

16:17 „A tanítványai közül egyesek ezt kérdezték egymástól” Ez megint egy olyan kérdés, mint a 13:36; a 14:5,8,22. Jézus arra használja ezeket a kérdéseket, hogy megerősítse őket és hogy kijelentse Önmagát. Ez jellemző Jánosra, hogy párbeszédet használ arra, hogy igazságokat fedjen fel. A János evangéliumában huszonhét beszélgetés van Jézussal vagy Jézusról.

■ **„Mert én elmegyek az Atyához”** Jézus azt a 16:5-ben már kijelentette, úgy ahogy a "még kis idő" kifejezésben is a 16:10-ben. Bizonyos értelemben ez egy nagyon is sajátos Messiási utalás (vö. 13:1,3; 16:28; 17:24).

■ **„nem láttok ... megláttok”** A "látni" kifejezésre két szót használ a 16. és 17. versben. Úgy tűnik, hogy ezek egymás szinonimái. Ha valóban így van, akkor egyetlen időintervallum az, amire ez vonatkozik, és valószínű, hogy ez a Jézus kereszthalála és a feltámadásának reggele közötti idő.

Mások azt feltételezik, hogy két ige és két kifejezés utal a "fizikai" és "szellemi" látásra, épp ezért itt a (1) kereszthalál és vasárnap reggel közti időszakra vagy a (2) mennybemenetele és a második eljövetele közötti időszakra utal.

Az a tény, hogy az első ige (*theóreo*) JELENIDEJŰ mind a 16. mind a 17. versben, a második pedig (*horaó*) JÖVŐIDŐBEN van mind a 16. mind a 17. versben azt a feltevést igazolja, hogy egymás szinonimái.

16:18 „Így szóltak tehát” Ez BEFEJEZETLEN IGEIDŐ, ami azt jelentheti, hogy (1) ezt újra és újra mondogatták, vagy azt, hogy (2) épp csak elkezdték mondani.

■ **„Nem tudjuk, mit beszél”** Azok, akik ott voltak Vele, akik hallották tanítani, és akik látták az Ő csodáit, ők sem mindig értették meg Őt (vö. 8:27,43; 10:6; 12:16; 18:4). Ezt fogja a Lélek munkája enyhíteni.

16:19 „Jézus észrevette, hogy meg akarják kérdezni” Jézus gyakran ismerte az emberek gondolatait (vö. 2:25; 6:61,64; 13:11). Nem tudjuk biztosan, hogy ez az Ő isteni természete miatt volt, vagy az emberekbe és helyzetekbe való beelátásának képessége, vagy mind a kettő.

16:20 „Bizony, bizony, mondom néktek” Szó szerint ez azt jelenti, hogy "Ámen, ámen" (vö. 1:51). Az "Ámen" kifejezés az ÓSZ-i "hit" szó volt (*ama, emeth, emunah*) (vö. Hab. 2:4). Elsődleges etimológiája az volt, hogy "szilárdnak lenni" vagy "biztosnak lenni". Jelképes módon Isten megbízhatóságára használták, ami a bibliai hit/hűség hátere lett. Jézus az egyetlen, aki valaha is arra használta ezt a kifejezést, hogy mondatot kezdjen vele. Úgy tűnik, hogy az a mellékjelentése, hogy "ez egy fontos és megbízható állítás, nagyon figyeljetek".

■ **„sírni és jajgatni fogtok”** Ez egy hangos és kifejező bánkódást jelentett, ami a zsidó gyászszertartásokra annyira jellemző volt (vö. 11:31,33; 20:11). Jézus háromszor használta az empatikus "ti" tulajdonnevet TÖBBESSZÁMBAN, amikor a tanítványok bánatáról beszélt (20. vers [kétszer] és 22. vers). A vezetőség (1) szolgásgot; (2) a világ általi megvetést; és (3) üldöztetést jelent, mint ahogy a Messiást is üldözték.

■ **„ti szomorkodtok, de szomorúságotok örömmre fordul”** Micsoda hatalmas bátorítás volt ez a tanítványoknak az összezavarodásuk és értetlenkedésük közepette. Minden, amit Jézus megígért ennek a központi magnak a tanítványokon belül, beteljesedett Jézus első feltámadás utáni megjelenésekor, azon az első, feltámadás utáni utáni vasárnap reggelen, ott a felső szobában: (1) nem hagyja el őket (vö. 16:19); (2) eljön hozzájuk (vö. 16:19); (3) békességet ad nekik (vö. 16:19); és (4) megadja nekik a Lelket (vö. 16:22; 20:20).

16:21 „Amikor az asszony szül, fájdalma van” Az Ó és Új Szövetségben gyakori a szülő asszony metaforája. Általában arra használják, hogy kihangsúlyozzák a szülés hirtelenségét vagy elkerülhetetlenségét, de itt az anya hozzáállásán van a hangsúly, hogy milyen előtte és utána. Ez a metafora gyakran összekapcsolódik az Új Korszak "szülési fájdalmával" (vö. Ézs. 26:17-18; 66:7; Márk 13:8). Pontosan ez volt az, mire Jézus utalt, és pontosan ez volt az, ami miatt a tanítványok, akik még mindig a kereszt másik oldalán tartózkodtak, és a mennybemenettel foglalkoztak, nem értették Jézus szavait!

16:23 „azon a napon” Ez egy másik héber idiomatikus kifejezés, (mint a gyerekszülés, vö. 21. vers), amit általában az Új korszak eljövételével szoktak azonosítani (vö. 14:20; 16:25,26).

■ **„Eddig nem kértetek semmit az én nevemben”** Két különböző szó fordul elő ebben a versben a "kérdésre" vagy a "kérésre" (vö. 26. vers). Az elsőnek az a tartalma, hogy "feltenni egy kérdést" (vö. 16:5,19,30). Ha valóban ez a helyes értelmezés, akkor Jézus azokra a kérdésekre utalt, amiket a 13-17 fejezetekben tettek fel (vö. 13:36; 14:5,8,22; 16:17-18). A második kifejezés tehát a Szent Lélek eljövételére utal (vö. 14:16-30, 15:26-27; 16:1,15) aki meg fogja válaszolni a kérdéseiket.

■

NASB „mit csak kértek az Atyától az én nevemben”

NKJV „bármit amit kértek az Atyától az én nevemben”

NRSV „ha bármit kértek az Atyától az én nevemben”

TEV „az Atya meg fog adni nektek akármit kértek tőle az én nevemben”

NJB „bármit kértek az Atyától, megadja nektek az én nevemben”

Ez egy HATÁROZATLAN JELZŐI MELLÉKMONDAT, s nem egy FELTÉTELES MONDAT. Meg kell érteni, hogy Jézus nevében kérni nem csupán annyit jelent, hogy egy rituális formátummal zárjuk le az imádságunkat, hanem hogy Jézus Krisztus akaratában, értelmében és jellemében imádkozunk (vö. I. János 5:13). Lásd a 15:16 jegyzetét. Különleges Téma: Imádság, Korlátlan, mégis Korlátozott az I. János 3:22-ben.

Van egy kézirati változat az "az Én Nevemben" kifejezéssel kapcsolatban. Melyik a helyénvaló? A "kérni" vagy az "adni" vagy mindkettő? A szövegkörnyezet az imádságról szól; így tehát valószínűleg a "kérni" a helyénvaló, bár valójában minden ami az Atyától származik az Jézuson keresztül jön ("Az Én Nevemben" 14:13,14; 16:15,24,26). Lásd Különleges Téma: Az Úr Neve a 15:16-ban.

16:24 „kérjétek és megkapjátok” A "kérni" ige JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓDBAN van. Ez azt hangsúlyozza, hogy a hívők imádsága kitartó és folyamatos. Bizonyos értelemben a hívőknek csak egyszer kell kérniük, hittel, másrésztől viszont az imádság egy folyamatos közösség és bizalom Istennel, továbbra is kérjétek (vö. Máté 7:7-8; Lukács 11:5-13; 18:1-8).

■ **„hogyan örömtök teljes legyen”** Ez egy KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV (vö. I. János 1:4). A megválaszolt imádság ok arra, hogy örvendezzünk! Az öröm Jézus követőinek jellemvonása (vö. 15:11; 16:20,21,24; 17:13).

SZÖVEG: 16:25-28

²⁵Ezeket példázatokban mondom nektek, de eljön az az óra, amikor többé nem példázatokban szólok hozzátok, hanem nyíltan beszélek nektek az Atyáról. ²⁶Azon a napon az én nevemben kértek, és nem mondom nektek, hogy én kérem majd az Atyát értetek, ²⁷hanem maga az Atya szeret titeket, mivel ti szerettek engem, és hiszitek, hogy én az Istentől jöttem. ²⁸Én az Atyától jöttem, és eljöttem a világba; de most elhagyom a világot, és az Atyához megyek."

16:25 „példázatokban szólok” Jézus tanításainak kettős hatása volt (1) felnyitották az értelmet és (2) blokkolták azt (vö. Márk 4:10-11; Ézs. 6:9-10; Jer. 5:21). A hallgató szívének állapota kulcsfontosságú a hatékony megértésben. Bár voltak olyan igazságok, amiket még a megtértek sem tudtak felfogni, csak a Passió heti események után (keresztrefeszítés, feltámadás, feltámadás utáni megjelenések, mennybemenetel, és Pünkösöd).

A feltámadás utáni megjelenése az Emmausi úton haladó két tanítványnak (vö. Lukács 24:13-35) betekintést adhat abba, hogy Jézus hogyan tanította az Apostolokat (vö. 25-27,32-es versek). Ő Maga mutatta meg a feltámadása utáni megjelenéseiben, hogy az ÓSZ-et hogyan lehet alkalmazni a szolgálatára, és hogy az ÓSZ hogyan vetítette előre az Ő szolgálatát. Péter beszédének ez a meghatározott mintája az Apcselben (*kerygma*).

■ **„nyíltan beszélek nektek”** Lásd: Különleges Téma: *Parrésia* 7:4.

16:26 „Azon a napon az én nevemben kértek, és nem mondom nektek, hogy én kérem majd az Atyát értetek” Ez az igevers egy nagyon fontos igazságot fejez ki. Nagyon sok modern kori keresztény érzi úgy, hogy nem közelítheti meg Istent direkt módon! A Biblia azonban azt tanítja, hogy (1) a Lélek imádkozik a hívőkért (vö. Róm. 8:26-27), (2) a Fiú közbenjár a keresztényekért az I. János 2:1-ben, és (3) a hívők Krisztus miatt imádságban direkt módon megközelíthetik Istent.

16:27 „hanem maga az Atya szeret titeket” Ez a kifejezés a "szeretni" szóra a *phileo*, amit az 5:20-ban is használt az Atya Jézus iránti szeretetére. Micsoda hatalmas kijelentés ez, ami megerősíti a János 3:16-oz (ami az *agapaó* szót használja). Isten nem egy vonakodó Isten, akit Jézusnak ki kell engesztelni, hanem egy szerető Atya, akivel Jézus együtt dolgozik, hogy véghezvigyék a közös megváltó tervüket!

■

NASB „Atyától”

NKJV, NRSV,

TEV, NJB „Istentől”

Kétfajta görög kézírati változat létezik: (1) "Isten" vagy "Atya", és (2) a NÉVELŐ jelenléte vagy hiánya. "Isten" a P⁵, 28, A, és N szövegekben szerepel, míg "az Isten" a C³ és W szövegekben jelenik meg. Úgy tűnik, hogy ez a nehezebb és a szokatlanabb megfogalmazás. Ez a szövegi kritikáknak az egyik legjobb célpontja, mert a legnehezebb vagy legszokatlanabb szöveg valószínűleg az eredeti, amit az írástudók hajlamosak módosítani. A The United Bible Societies Greek New Testament fordítása ennek hármas osztályzatot adott. Bár az "Atya" a 81 szövegben megtalálható, és "az Atya" pedig a B, C*, D, és L szövegekben. Ez illik legjobban a szövegbe.

A. **„mivel ti szerettek engem, és hiszitek, hogy én ... jöttem”** Ez két BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS. A Jézusban való szeretet és hit megteremti az Atyával való közösség színterét. Barclay Newman és Eugene Nida *A Translator's Handbook on the Gospel of John* (A Fordító Kézikönyve a János Evangéliumáról) című könyvében van egy nagyon érdekes kijelentés:

„Ezek az állítások azt jelzik, hogy János számára a szeretet, az engedelmesség és a hit fogalma egyszerűen csak más módjai annak, hogy kifejezze az egyén kapcsolatát a Fiúval” (518. oldal)

Lásd Különleges Téma: A "Hinni" szó használata János által a 2:23-ban.

16:28 „jöttem ... eljöttem” Ez AORISZT IGEIDŐ, amit BEFEJEZETT IGEIDŐ követ. Jézus Betlehemben született (testet öltés) és az Ő eljövételének az eredménye a megmaradás (vö. Máté 28:20).

■ **„de most elhagyom a világot, és az Atyához megyek”** Ez az elkövetkező mennybemenetelére utal, és a "Segítő" szolgálatának és Jézus közbenjáró szolgálatának kezdetét jelzi (vö. I. János 2:1).

Ahogy a János 1:1-ben a mindenek előtt való létezése lett megerősítve, úgy ebben a versben Jézus a dicsőségre és hatalomra való visszahelyezése lett megerősítve (vö. 17:5,24).

SZÖVEG: 16:29-33

²⁹Ekkor így szóltak hozzá tanítványai: "Íme, most nyíltan beszélsz, és nem példázatot mondasz. ³⁰Most már tudjuk, hogy mindent tudsz és nincs szükséged arra, hogy valaki megkérdezzen téged: ezért hisszük, hogy az Istentől jöttél." ³¹Jézus így válaszolt: "Most hiszitek? ³²De eljön az az óra, sőt már el is jött, amikor elszéledtek, mindenki a maga otthonába, és engem egyedül hagytok: de én mégsem vagyok egyedül, mert az Atya velem van. ³³Ezeket azért mondom nektek, hogy békességetek legyen énbennem. A világon nyomorúságotok van, de bízzatok: én legyőztem a világot."

16:29 „nyíltan beszélsz” Lásd Különleges Téma: *Parrésia* a 7:4-ben.

16:30 Ezt a mondatot annak a fényében kell megértenünk, hogy Jézus ismerte a tanítványok kérdését a 19. versben. Ez az állítás visszatükrözi a növekedésüket, de a még mindig tökéletlen hitüket is. Annyi mindent láttak és hallottak; ez az esemény (19. vers) valóban fontos fordulópont volt a megértésükkel kapcsolatban?

16:31 „Most Hisztek?” Ez lehet kérdés és lehet kijelentés is. A legtöbb modern angol fordítás kérdésként értelmezi. Még ebben a kritikus időszakban sem volt teljes az Apostolok hite. A mai hívők kezdeti, de gyenge hite is elfogadásra talál Istennél, amikor válaszolnak Jézusnak azon az ismereten alapulva, ami éppen a rendelkezésükre áll. A tanítványok hitetlensége világossá válik, amikor szétszélednek Jézus kihallgatása és keresztfeszítése idején.

16:32 „elszéledtek, mindenki a maga otthonába, és engem egyedül hagytok” Nyilvánvalóan csak János volt jelen a kihallgatásokon és a keresztfeszítéskor (vö. Máté 26:31; a Zak. 13:7-ből). A János 21:1-3 azt sugallja, hogy számos Apostol visszatért a halászhóhoz, mint megélhetési munkához.

Jézust megfosztották az emberi társaságtól (vö. Máté 26:38,40-41,43,45), de az isteni közösségtől soha (vö. 8:16,29) a kereszthalálig, amikor az egész világ bűnét magára vette (vö. Máté 27:45-46).

16:33 „hogy békességetek legyen énbennem” Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD (vö. 14:27). Mind az objektív és a szubjektív békesség megtalálható és fenntartható Krisztusban.

■ **„a világ”** János a "világ" szót használja ebben a szöveggörnyezetben az emberi társadalomra, ami Istentől elszakadva szerveződött meg és működik.

■ **„de bízzatok”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS (vö. Máté 9:2,22; 14:27; Márk 6:50; 10:49; Apcsel. 23:11). Ez úgy hangzik, mint Isten Józsuéhoz intézett szavai (vö. Józs. 1:6,9,18; 10:25).

■ **„én legyőztem a világot”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS. A győzelem bizonyos, még a Gecsemáné kert előtt is, még a Kereszt előtt is, még az üres sír előtt is (vö. I. Kor. 15:57)! Nincs végső kétértelműség. Isten irányít.

Úgy ahogy Jézus legyőzte a világot az Atya iránt való szeretetével és engedelmisségével, a hívők is győzelmesek Általa (vö. I. János 5:4-5).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mi a kapcsolat a 15. és a 16. fejezet között?
2. Az 5. verssel kapcsolatban hogyan értelmezzük a 13:36-ot?
3. Mi a Szentlélek szolgálata az elveszett világ felé?
4. Mi a Szentlélek szolgálata a hívők felé?
5. Miért olyan szükséges a 26-27. versben lévő igazság a modern felekezeti tendenciák fényében?

JÁNOS 17

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus Imádsága	Jézus Imádkozik Magáért	Jézus Főpapi Imája	Jézus Imádkozik a Tanítványaiért	Jézus Imádsága
17:1-5	17:1-5	17:1-5	17:1-5	17:1-23
	Jézus Imádkozik a Tanítványaiért			
17:6-19	17:6-19	17:6-19	17:6-8	
	Jézus Minden Hívőért Imádkozik		17:9-19	
17:20-26	17:20-26	17:20-24	17:20-23	
		17:25-26	17:24-26	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-26-OS VERSEKBE

A. Történelmi háttér

1. Ez a fejezet Jézus Főpapi imája önmagáért (1-5.vers), tanítványaiért (6-19.vers), és jövőbeni követőiért (20-26. vers). A bizonyosság légkörében hangzott el, nem pedig a belenyugvás vagy lemondás jellemzi (vö. 16:33).
2. Ez Jézus leghosszabb feljegyzett imája.
3. Ezt a fejezetet nehéz témák szerint felosztani, mert ugyanazok a motívumok ismétlődnek újra és újra. Olyan, mint egy visszatérő mintákból álló faliszőnyeg. A kulcsszavak: "dicsőség", "adni", "tudni/ismerni", "küldött", "név", a "világ" és "egy".
4. Ebben a fejezetben a Szentlélek nincs megemlítve. Ez szokatlan, mert a 14-16. fejezetekben kiemelkedő szerepet kapott.

B. A tanítványok jellemzői a 6-19. versek alapján

1. Kiválasztottak
2. Engedelmesek
3. Ismerik Istent és Krisztust
4. Elfogadják az igazságot
5. Jézus maga imádkozik értük
6. A világban maradnak
7. Isten ereje/hatalma tartja meg őket
8. Egyek, úgy, ahogy Jézus és az Atya is egy
9. Az Ő öröme van bennük
10. Nem e világtól valók
11. Az igazság által megszentelődtek
12. Küldöttek, ahogyan Jézust is elküldte az Atya
13. Úgy szereti őket az Atya, ahogy Jézust is szeretete

C. A "dicsőség" kifejezés János Evangéliumában

1. Több mint 25 olyan héber szót találunk, amit a Szeptuagintában (LXX) a görög *doxa* kifejezéssel fordítottak. A legfőbb ÓSZ-i kifejezés a *kabod*, ami azt jelenti, hogy "különböző", "súly", "nehézség/súlyosság", "méltóság/méltónak lenni", "hírnév", "tisztelet" vagy "csillogás/ragyogás".
2. A görög *doxa* szó a "gondolni/gondolkodni" igéből származik, már ami a hírnevet illeti.
3. A János evangéliumában ennek a szónak több mellékjelentését is megtaláljuk
 - a. isteni dicsőség (vö. 5:24; 1:14; 12:40; 12:16)
 - b. az Atya kinyilatkoztatása Jézus jelein, tanításain és Szenvedésének Hetében elvégzett munkáján keresztül (vö. 4,10,22; 1:14; 2:11; 7:18; 11:4,40)
 - c. kimondottan a keresztről (vö. 1,4; 7:39; 12:123; 13:31-32)

Ezen jelentések használata között nyilvánvaló a képlékenység. A központi igazság az, hogy a láthatatlan Isten egy emberben és az Ő cselekedeteiben mutatkozik meg.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 17:1-5

¹Miután ezeket mondta Jézus, tekintetét az égre emelve így szólt: "Atyám, eljött az óra: dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a Fiú is megdicsőítsen téged, ²mivel hatalmat adtál neki minden halandó felett, hogy mindazoknak, akiket neki adtál, örök életet adjon. ³Az pedig az örök élet, hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust. ⁴Én megdicsőítettelek téged a földön azzal, hogy elvégeztem azt a munkát, amelyet rám bízál, hogy elvégezzem: ⁵és most te dicsőíts meg, Atyám, önmagadnál azzal a dicsőséggel, amely már akkor az enyém volt tenálad, mielőtt még a világ lett."

17:1 „ezeket mondta Jézus” Ez minden bizonnyal a 13-16-os fejezet felső szobában elhangzott beszélgetéseire utal.

■ **„tekintetét az égre emelve”** Ez volt a megszokott pozíció, mikor a zsidók imádkoztak: a kezek, a fej és nyitott szemek az ég felé emelve (vö. 11:41; Márk 7:34; Zsolt. 123:1). Jézus gyakran imádkozott. Ezt világosan láthatjuk a Lukács Evangéliumában: 3:21; 5:16; 6:12; 9:18,28; 11:1; 22:41-45; 23:34.

■ **„Atyám”** Jézus gyakran használta ezt a kifejezést az istenség megszólítására (vö. 11:41; 12:27,28; Máté 11:25-27; Lukács 22:42; 23:34). Jézus arámul beszélt. A Jézus által használt szó az *Abba*, ami az a szó, amit egy gyermek használt otthon, "apu/apuci" (vö. Márk 14:36).

■ **„eljött az óra”** Ez azt mutatja, hogy Jézus ismerte szolgálatának célját és időzítését (vö. 2:4; 7:6,8,30; 8:20; 12:23; 13:1). Nem lett áldozata ismeretlen körülményeknek.

■ **„dicsőítsd meg a te Fiadat”** ez egy AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. Jézus mindig hasonló formákban utal halálára a János Evangéliumában. (vö. 4; 7:39; 12:23; 13:31-32). Ez a kifejezés Jézus mindenek előtt való létezésének isteni mivoltához is kapcsolódik (vö. 1:14; és 5. ill. 24-es versek). Jézus tettei az Atyát dicsőítették. Kölcsönösség van itt jelen! Lásd: az 1:14 jegyzetét.

17:2 „hatalmat adtál neki minden halandó felett” Ez egy csodálatos kijelentés egy parasztszektől (vö. János 5:27; Máté 11:27; 28:18; Luk. 10:22). A "hatalom/autoritás" kifejezés (*excousia*) ugyanaz, amit az 1:12; 5:27; és a 19:10-11-es versekben használ. Lehetséges fordításai még: "legális jog", "hatalom/autoritás", "erő". A "minden halandó" kifejezés EGYESSZÁMÚ (egy héber idióma, ami az emberiségre utal, vö. I. Mózes 6:12; Zsolt. 65:2; 145:21; Ézs. 40:5; 66:23; Jóel 2:28).

■ **„mindazoknak, akiket neki adtál”** Az "akiket" itt SEMLEGES és EGYESSZÁMÚ (vö. 7,24) ami a tanítványokra koncentrál, Krisztus testére és nem egyénekre! Az ige itt BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD-ban áll ami egy folyamatosan tartó ajándékról beszél! Ez a kiválasztásról és az "előre tudás"-ról szól (vö. 6,9,12; 6:37,39; Róma 8:29-30; Efézus 1:3-14). Az ÓSZ-ben a kiválasztás a szolgálatra történt, míg az ÚSZ-ben ez egy szellemi, biztos, örökkévaló megváltásról szól. A hívők a szolgálatra is elhívták. A kiválasztás/kiválasztottság nem csak egy isteni tett, hanem emberi felelősség is. Nem a halálra összpontosít hanem az életre! A hívők "szentségre" vannak kiválasztva (vö. Efézus 1:4), nem pedig valamilyen kiváltságos helyzetre. Ezt a kifejezést nem szabad úgy értelmezni, hogy az Atya néhány embert oda adott Jézusnak, a többit pedig nem.

■ **„örök életet adjon”** Az örök élet Isten ajándéka Krisztuson keresztül (vö. 5:21,26; 6:40,47; 10:28; I. János 2:25; 5:11). Azt jelenti "Isten élete", "az új korszakban való élet" vagy "feltámadás élet". Ez elsősorban nem mennyiségi, hanem minőségi (vö. 10:10).

17:3 „Az pedig az örök élet” Ez egy János által beillesztett definíciója az örök életnek. Ez a vers megmutatja a kereszténység két alapigazságát: (1) monoteizmus (vö. V. Mózes 6:4-6) és (2) Jézus Isteni Dávidi Messiás (vö. II. Sám. 7).

■ **„hogyan ismernek téged”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD. Ez nem csak Istenről való, ésszel felfogható tudásra utal, bár az igazságot el kell ismerni, hanem a személyes kapcsolatot sémita értelmében is használja. Minden esetre az igazság az, hogy Jézus a Messiás, az egy igaz Isten teljes és tökéletes kinyilatkoztatása (vö. 1:12,14; Kol. 1:15; Zsid. 1:3), és az egyénnek hinnie, elfogadnia, megtérnie, engedelmessé válnia és kitartania kell.

■ **„az egyedül igaz Istent”** Az ÓSZ különleges volt abban a kijelentésében, miszerint egy Isten és csakis egyetlen Isten létezik (vö. II. Mózes 8:10; 9:14; V. Mózes 4:35,39; 6:4; 33:26; I. Sám. 2:2; II. Sám. 7:22; I. Kir. 8:23; Ézs. 37:20; 44:6,8; 45:6-7,14,18,21,22; 46:9; János 5:44; I. Kor. 8:4,6; I. Tim. 1:17; Júdás 25). Őszintén ki kell jelentenünk, hogy az ÓSZ kijelentése Isten különlegességének és egyedülállóságának szemben áll azzal az ókori közel-keleti látásmóddal, miszerint sok szellemi lény létezik. Csak egy Isten van, de több szellemi lény (vö. II. Mózes 15:11; V. Mózes 3:24; Zsolt. 86:8; 89:6).

Egyfajta értelemben néhány ÓSZ-i szakasz henoteizmusra utal (sok isten [elohim] van, de csak egy Isten van számomra). Mózes felismerte más szellemi lények jelenlétét. Ez nem azt hivatott állítani, hogy a különféle nemzetek bálványai valóságosak voltak, hanem hogy a démoni ott volt a fizikális bálványok mögött (vö. I. Kor. 10: 19:20).

A másik melléknév ebben a kifejezésben az "igaz" (*aléthinos*). Ez a szó és a rokonértelmű

szavai (*aléthis*) nagyon gyakran előfordulnak János írásaiban, mégis nehéz leszögezni jelentésüket. Nagyon széles a mellékjelentések köre (szemantikai terület). Az ŐSZ-i metaforikus háttér ez lenne: valami, ami megbízható, hűséges és lojális (az "emeth" szóból). A görög háttér az lenne, hogy valami, ami felfedett, világosan manifesztálódott. Néhányszor úgy jelenik meg, hogy az igazság egy hazugsággal szemben (vö. Titusz 1:2). Az *inos* végződése egy görög szónak (*aléthinós*) olyasvalamire utal, amiből valamit csinálnak, amiből valami készül. Lehetséges, hogy a következő használati módok egy általános értelmet adnak a kifejezések értelmével kapcsolatban.

KÜLÖNLEGES TÉMA: Az "IGAZ" SZÓ HASZNÁLATA JÁNOS ÍRÁSAIBAN (lásd még Különleges Témát a 6:55-ben)

1. Isten az Atya
 - a. Isten igaz/megbízható (vö. János 3:33; 7:18,28; 8:26; Róma 3:4; I. Thessz. 1:9; I. János 5:20; Jel. 6:10)
 - b. Isten útjai igazak (vö. Jel. 15:3)
 - c. Isten ítéletei igazak (vö. Jel. 16:7; 19:2)
 - d. amit Isten mond, az igaz (vö. Jel. 19:11)
2. Isten a Fiú
 - a. a Fiú igaz/igazság
 - 1) igaz világosság (vö. János 1:9; I. János 2:8)
 - 2) az igazi szőlőtő (vö. János 15:1)
 - 3) telve kegyelemmel és igazsággal (vö. János 1:14,17)
 - 4) Ő az igazság (vö. János 14:6; 8:32)
 - 5) Ő igaz (vö. Jel. 3:7,14; 19:11)
 - b. a Fiú bizonyágtétele/tanúsága igaz (vö. János 18:37)
3. összehasonlító értelme is lehet
 - a. Mózes törvénye Jézus kegyelmével és igazságával szemben (vö. János 1:17)
 - b. a szentsátor a pusztában szemben a mennyei szentsátorral (vö. Zsid. 8:2; 9:1)
4. Mint János írásaiban oly gyakran, ennek a szónak jó pár mellékjelentése ismert (héber és görög). János mindet arra használja, hogy leírja, milyen az Atya és a Fiú, mint személyek, mint szóokok/tanítók és az üzeneteiket is, amit a követőiknek kell átadniuk (vö. János 4:13; 19:35; Zsid. 10:22; Jel. 22:6).
5. János számára ez a két melléknév mutatja be/írja le az Atyát, mint egyetlen megbízható istenséget (vö. 5:44; I. János 5:20) és Jézust, aki Isten igaz és teljes kinyilatkoztatása a megváltás céljából, s nem csak az ésszel felfogható tények miatt!

■ **„és akit elküldtél, a Jézus Krisztust”** Annak a kihangsúlyozása, hogy Jézus az Atyától lett "elküldve", egy visszatérő függőleges dualizmus a János Evangéliumában (vö. 3:17,34; 5:36,38; 6:29,38,57; 7:29; 8:42; 10:36; 11:42; 17:3,8,18,21,23,25; 20:21). A rabbik az *apostelló* szót használták akkor, mikor olyasvalakire utaltak, akit hivatalos képviselőként küldtek el. Lásd Különleges Téma: Kiküld (*Apostelló*) az 5:24-ben.

17:4 „Én megdicsőítettem téged a földön” (lásd jegyzet a 13:31-32-ig). A "dicsőség" szó két értelemben is használható (1) "dicsőséget adni valakinek"; (2) "valaki dicsőségét felfedni". A 6. vers a második jelentést sugallja. Jézus egyik fő feladata az volt, hogy kinyilatkoztassa/felfedje az Atyát (vö. 1:14,18)

■ **„azzal, hogy elvégeztem azt a munkát”** A görög szótő, *telos*, arra utal: "teljesen befejezni" (vö. 4:34; 5:36; 19:30). A munka három rétegű: (1) az Atya felfedése (vö. 1:14,18); (2) a bukott emberiség megváltása (vö. Márk 10:45; II. Kor. 5:21); és (3) az igazi humanitás/igaz emberségesség példája (vö. 13:31; I. Péter 2:21). Emellett Jézus közbenjáró munkája folytatódik (vö. I. János 2:1).

17:5 „megdicsőíteni ... dicsőség” Ez a vers Krisztus mindenképp előtti való létezését hangsúlyozza ki (vö. 1:1,15; 6:62; 8:58; 16:28; 17:11,13,24; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-11; Kol. 1:17; Zsid. 1:3; 10:5-8). Jézus "dicsőséget" nyilatkoztatott ki tanítványainak, jelei és csodái által (vö. 1:14; 2:11; 11:4,40; 12:28). Most a végső "dicsőség" nem más, mint a halála, feltámadása és a mennybéli dicsőségébe való visszatérése (vö. 24.vers; Fil. 2:5-6). A "dicsőségről" szóló teljes jegyzetet lásd az 1:14-nél.

SZÖVEG: 17:6-19

6"Kijelentettem a te nevedet az embereknek, akiket nekem adtál a világból. A teid voltak, és nekem adtad őket, és ők megtartották a te igédet. **7**Most tudják, hogy mindaz, amit nekem adtál, tetőled van; **8**mert azokat a beszédeket, amelyeket nekem adtál, átadtam nekik, ők pedig befogadták azokat, és valóban felismerték, hogy tetőled jöttem, és elhitték, hogy te küldtél el engem. **9**Én őértük könyörgök: nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál, mert a teid, **10**és ami az enyém, az mind a tied, és ami a tied, az az enyém, és megdicsőítettem őbennük. **11**Többé nem vagyok a világban, de ők a világban vannak, én pedig hozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket a te neved által, amelyet nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi! **12**Amikor velük voltam, én megtartottam őket a te nevedben, amelyet nekem adtál, és megőriztem őket, és senki sem kárhozott el közülük, csak a kárhozat fia, hogy beteljesedjék az Írás. **13**Most pedig hozzád megyek, és ezeket elmondom a világban, hogy az én örömöm teljes legyen bennük. **14**Én nekik adtam igédet, és a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való. **15**Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól. **16**Nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való. **17**Szenteld meg őket az igazsággal: a te igéd igazság. **18**Ahogy engem elküldtél a világba, én is elküldtem őket a világba: **19**én őértük odaszentelem magamat, hogy ők is megszentelődjenek az igazsággal."

17:6 „Kijelentettem a te nevedet az embereknek” A zsidó nevek arra voltak hivatva, hogy jellemet tükrözzenek vissza (vö. 11,12,25-26 versek; Zsolt. 9:10). Ez a kifejezés teológiailag is megerősíti, hogy Jézust látni egyenlő azzal, hogy az Atyát látni (vö. János 1:18; 14:8-11; Kol. 1:15; Zsid. 1:3).

■ **„az embereknek, akiket nekem adtál a világból”** Teológiailag ez kiválasztásról szól (vö. 2,9,24-es vers, 6:37,39).

■ **„ők megtartották a te igédet”** Az engedelmisség döntő fontosságú (vö. 8:51,55; 14:23; 15:10,20). Hasonló értelemben használatos, mint az ÓSZ-ben a "feddhetetlen" (vö. Noé, I. Mózes 6:9; Ábrahám, I. Mózes 17:1; Izráel, V. Mózes 18:13; Jób, Jób 1:1). Nem sugall tökéletes engedelmisséget vagy büntelenséget, hanem vágyat a hallásra, a kinyilatkoztatott dolgok cselekvésére; egyelőre a tanítványok Jézusban való hitére utal, a benne való lakozásra és hogy úgy szeressék egymást, ahogy Jézus is szerette őket.

17:7 „Most tudják” A nyelvtani forma itt BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐ MÓD, amit egy "azt/azokat" (*hoti*) követ, ami az üzenet tartalmára utal. Lásd Különleges Téma a 16:27-ben.

■ **„hogy mindaz, amit nekem adtál, tetőled van”** Jézus azt mondta, amit az Atya számára felfedett (vö. 8. vers, 7:16; 12:48-49).

17:8 „ők pedig befogadták azokat” Elfogadták Jézus Istentől szóló üzenetét. Nem jelent ki

konkrét tárgyat. Az 1:12-ben a befogadás/elfogadás konkrét tárgya magára Jézusra utal; ezen a helyen, ez az Istenről szóló üzenet, amit Jézus hozott (vö. 4. vers). Ez az evangélium iker aspektusát emeli ki; az evangélium, mint (1) egy személy és mint (2) egy üzenet.

■ **„befogadták ... hittek”** Ezek AORISZT AKTÍV KIJELENTŐMÓD-ban állnak. Ezek az igazságok Jézus isteni eredetére és üzenetére utalnak (vö. 5:19; 6:68-69; 12:48-49; 16:30; 17:18,21,23,25).

17:9 „Én őértük könyörgök” Jézus a mi Közbenjárónk és Pártfogónk (vö. I. János 2:1). Mind az Atya (vö. 16:26-27) mind pedig a Lélek részt vesz ebben a munkában (vö. Róma 8:26-27). A Szentháromság mind három Személye részt vesz a megváltás minden aspektusában.

■ **„a világ”** A *kosmos* szó 18-szor fordul elő ebben a fejezetben. Jézus törődik a (1) bolygóval (vö. 17:5,24) és (2) a hívők e világ bukott voltával való kapcsolatával (vö. 1:10; 17:6,9,11,13,14,15,16,17,18,21,23). János írásaiban ennek a kifejezésnek egyedülálló jelentése van: "az emberi társadalom Istentől távol/függetlenül/elválasztva szerveződik és működik".

17:10 „és ami az enyém, az mind a tied, és ami a tied, az az enyém” Ez a Szentháromság egységét fedi fel (vö. 11,21-23 versek; 16:15).

■ **„és megdicsőíttetem őbennük”** Ez BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD. Egy tanítvány élete arra hivatott, hogy tiszteletet adjon Jézusnak, mint ahogy Jézus tiszteletet adott az Atyának. Micsoda csodálatos felelősség!

17:11 „Többé nem vagyok a világban” Ez a közvetlen jövőre utal (mennybemenetel), amikor Jézus vissza fog térni az Atyához (vö. Apcsel 1:9-10).

■ **„Szent Atyám”** A "szent" kifejezés nem fordul elő olyan gyakran az ÚSZ-ben az Atyára vonatkozóan (vö. I. Péter 1:16; Jel. 4:8), mint az ÓSZ-ben. Ezt a melléknevet (*hagios*) a Szentléleknek tulajdonítják. Ugyanazt a görög szótövet használja a 17-es versben a tanítványokra (*hagiasmos*) és Jézusra a 19-es versben (*hagiazó*).

A szótó alap jelentéstani értelme: "szétválasztani", "elválasztani". Személyekre, helyekre és dolgokra használták, amiket kizárólag az Isten által való használatra adtak. Ez Isten transzcendens jellemét írja le (Izrael Szentje), és a fizikai, földi, bukott dolgoktól való különbözőségét. Jézus szent volt; ahogy követői egyre inkább hozzá hasonlóvá válnak, ők is "szentséget" tükröznek vissza. A "szent" (mint személy) (saint) kifejezés szótöve a görög "szent" (holy) szóból származik. A hívők szentek, mert Krisztusban vannak, de ahogy neki élnek, és úgy élnek, ahogy Ő, szentekké kell, hogy váljanak.

■ **„hogy egyek legyenek, mint mi”** Ez itt JELENIDEJŰ KÖTŐMÓD. A Háromegy Isten kapcsolati egységére utal (vö. 21-23). Ugyanakkor ez egy fantasztikus kérdés és felelősség is a keresztények számára! Napjainkban ez hiányzik (vö. Efézus 4:1-6). Az egység a kulcs, nem az egyformaság.

17:12 „megtartottam őket ... és megőriztem őket” Az első ige FOLYAMATOS MŰLT IDŐ a második AORISZT IGEIDŐ. Ezek az igék szinonimák. A szakasz lényege Jézus folyamatos védelme (vö. I. Péter 1:3-9).

M.R.Vincent, a Word Studies in the New Testament (Szótanulmányok az Újszövetségből) 1. kiadásában különbséget tesz a két ige között. Szerinte az első (*téreo*) azt jelenti megőrizni, a második (*phulassó*) pedig védelmezni (496. oldal).

■ **„senki sem kárhozott el közülük”** Ez Jézus megvédelmező hatalmát mutatja meg (vö. 6:37,39;

10:28-29).

Ezt a szót (*apollumi*) nehéz lefordítani, mert két fajta értelemben is használják. A Theological Dictionary of the New Testament (Az Újszövetség Teológiai Szótára) c. könyvének 1. kiadásában Gerhard Kittel ezt írja a kifejezésről: „Általánosságban mondhatjuk azt, hogy a b. és a d. alapjául szolgál olyan kijelentéseknek, amik erre a világra vonatkoznak, mint ahogy azt az Együttlátóknál találjuk, amíg az a. és a c. annak adnak alapot, amik az elkövetkező világra vonatkoznak, mint Pálnál és Jánosnál” 394. oldal. Az általa megadott definíciók:

1. "elpusztítani, megölni"
2. "elveszíteni, vagy veszteséget szenvedni valamitől"
3. "elveszni"
4. "eltévedni, elveszettnek lenni"

A megsemmisülés tantételét bizonyítandó, miszerint a meg nem tért emberek az ítélet után megszűnnek létezni, ezt a kifejezést szokták gyakran használni. Ez úgy tűnik, hogy megszegi a Dániel 12:2-t. Emellett elmulasztja a Szinoptikus Evangéliumokban található különféle mellékjelentéseket és a Pál és János által használt mellékjelentéseket, amiket ők metaforikusan a szellemi elveszettségre használnak, nem pedig fizikai pusztulásra. Lásd a Különleges Témát a 10:10-ben..

■ **„csak a kárhozat fia”** Ez egyértelműen Iskáriótes Júdásra utal. Ugyanezt a kifejezést használja a II. Tesszalonika 2:3, amikor a "a bűn emberéről" beszél (végidőkbeli Anti-Krisztus). Ez egy héber idióma, ami azt jelenti: "az, aki arra van rendeltetve, hogy elveszen". Ez egy szójáték az "elveszett" szóval, amit a versben korábban már használt: "senki nincs elveszve kivéve azt, aki arra lett rendelve, hogy elveszen".

KÜLÖNLEGES TÉMA: HITEHAGYÁS (*APHISTÉMI*)

Ennek a görög kifejezésnek, hogy *aphistémi*, nagyon széleskörű jelentéstani kiterjedése van. Bár az angol "apostasy" (hitehagyás) kifejezés ebből a szóból származik, és az alkalmazását tekintve a modern kori olvasókra való utalást sejtet előítéletként. A szövegkörnyezet a kulcs, mint mindig, és nem az előre felállított definíció.

Ez egy szóösszetétel az *apo* előjárószóból, ami azt jelenti, hogy "ból/ből/tól/től"; és a *histémi* szóból, ami azt jelenti, hogy "ülni", "állni" vagy "rögzíteni". S vegyük figyelembe a következő, nem teológiai használati módokat is:

1. Fizikailag elmozdulni/elmozdítani
 - a. a templomból, Lukács 2:37
 - b. a házból, Márk 13:34
 - c. egy személytől, Márk 12:12; 14:50; Apcsel 5:38
 - d. mindentől, Máté 19:27,29
2. Politikailag elmozdulni/elmozdítani, Apcsel 5:37
3. Kapcsolatilag elmozdulni/elmozdítani, Apcsel 5:38;15:38; 19:9; 22:29
4. Jogilag elmozdulni/elmozdítani (elválni), V. Mózes 24:1,3 (LXX) és NT, Máté 5:31; 19:7; Márk 10:4; I. Kor. 7:11
5. Adósságot eltörölni, Máté 18:24
6. Érdektelenséget mutatni azáltal, hogy elmegyünk, Máté 4:20; 22:27; János 4:28; 16:32
7. Törődést mutatni azáltal, hogy nem megyünk el, János 8:29; 14:18
8. Megengedni, Máté 13:30; 19:14; Márk 14:6; Lukács 13:8

Teológiai értelemben az igének is elég széleskörű használata létezik:

1. Eltörölni, megbocsátani és elengedi a bűn miatti büntudatot, a Septuagintában a II. Mózes 32:32; IV. Mózes 14:19; Jób 42:10; és az ÚSZ-ben Máté 6:12,14-15; Márk 11:25-26
2. Tartózkodni a büntől, II. Tim. 2:19
3. Elhanyagolni, azáltal, hogy eltávolodunk

1. a Törvénytől, Máté 23:23; Apcsel 21:21

2. a hittől, Ezék. 20:8 (LXX); Lukács 8:13; II. Thessz. 2:3; I. Tim. 4:1; Zsid. 3:12

A modern kori hívők sok olyan teológiai kérdést tesznek fel, amire az ÚSZ írói soha nem gondoltak volna. Ezek közül az egyik ahhoz a modern kori tendenciához kapcsolódna, ami a hitet elválasztja a hűségességtől.

Vannak a Bibliában olyan személyek, akik Isten népével vannak elfoglalva, aztán valami történik velük.

1. Ószövetség

a. Kórah, IV. Mózes 16

b. Éli fiai, I. Sám. 2, 4

c. Saul, I. Sám. 11-31

d. Hamis próféták (példák)

1) V. Mózes 13:1-5; 18:19-22

2) Jeremiás 28

3) Ezékiel 13:1-7

e. Hamis prófétanők

1) Ezékiel 13:17

2) Nehémiás 6:14

f. Izrael gonosz vezetői (példák)

1) Jeremiás 5:30-31; 8:1-2; 23:1-4

2) Ezékiel 22:23-31

3) Mikeás 3:5-12

2. Újszövetség

a. Ez a görög kifejezés szó szerint az *apostasize*. Mind az Ó, mind az Újszövetség megerősíti, hogy a Második eljövétel előtt a hamis tanítások meg fognak növekedni, meg fognak erősödni (vö. Máté 24:24; Márk 13:22; Apcsel 20:29,30; II. Thessz. 2:3,9-12; II. Tim. 4:4). Ez a görög kifejezés lehet, hogy Jézus azon szavait tükrözi vissza, amit a különböző földekről szóló példázataiban használt. Ezek a hamis tanítók nyilvánvalóan nem keresztények, de belülről támadtak (vö. Apcsel 20:29-30; I. János 2:19); mindazonáltal képesek arra, hogy elcsábítsanak és rabul ejtsenek valódi, de éretlen híveket (vö. Zsid. 3:12).

A teológiai kérdés itt az, hogy ezek a hamis tanítók valaha hívők voltak-e? Ezt nagyon nehéz megválaszolni, mert voltak hamis tanítók a helyi gyülekezetekben is (vö. I. János 2:18-19). Gyakran a teológiai vagy a felekezeti hagyományaink válaszolják meg ezt a kérdést anélkül, hogy megadnának egy bizonyos Bibliai szöveget (kivéve a szövegkiragadási módszert, amikor egy verset a szöveggörnyezet nélkül idéznek, hogy alátámasszák az illető előfeltételezett véleményét).

b. Kétségtelen, nyilvánvaló hit

1) Júdás, János 17:12

2) Simon Mágus, Apcsel 8

3) azok, akikről a Máté 7:21-23 szól

4) azok, akikről a Máté 13 szól

5) Alexandrosz és Hümenaios, I. Tim. 1:19-20

6) Hümenaios és Filétosz, II. Tim. 2:16-18

7) Démász, II. Tim. 4:10

8) hamis tanítók, II. Péter 2:19-21; Júdás 12-19

9) antikrisztusok, I. János 2:18-19

c. Gyümölcstelen hit

1) Máté 7:13-23

2) I. Korinthus 3:10-15

3) II. Péter 1:8-11

Nagyon ritkán gondolunk ezekre a szövegrészekre, mert a szisztematikus teológia (Kálvinizmus, Arminiánizmus, stb.) a kötelező választ diktálja. Nagyon kérlek, ne legyenek előítéleteid velem szemben, csak azért mert felhozom ezt a témát. Ami engem érdekel az a helyes hermeneutikai folyamat. Engednünk kell, hogy a Biblia szóljon hozzánk, és nem azt kell megpróbálni, hogy egy előre felállított teológiába beletuszkoljuk. Ez gyakran fájdalmas és sokkoló, mert a teológiánk nagy része felekezeti, kulturális vagy kapcsolatokon alapuló (szülők, barátok, pásztor), és nem Bibliái. Néha azokról, akik beletartoznak Isten népébe, kiderül, hogy nem is tartoznak Isten népébe (ld. Róma 9:6).

■ **„hogyan beteljesedjék az Írás”** A Zsolt. 41:9 idézve a János 13:18, és 6:70-71-ben.

17:13 „hogyan az én örömöm teljes legyen bennük” Ez itt JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD és BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Micsoda csodálatos ígélet (vö. 15:11; 16:24). János újra csak ugyanezt a kifejezést használja (vö. I. János 1:4; II. János 12).

17:14 „Én nekik adtam ígédet” A "szó" itt a *logos*. A görög eredeti szinonimája, a *rhéma* a 8-as versben található. Ez megerősítése annak az isteni kinyilatkoztatásnak, ami Jézus személyén, tanításain és példáján keresztül történt. Jézus adja az Igét és ő maga az Ige. A szónak mind személyre vonatkozó, mind pedig tudással kapcsolatos tartalma is van. Fogadjuk az evangélium Személyét és hisszük az evangélium üzenetét!

■ **„a világ gyűlölte őket”** A világ elutasítása jele Krisztus elfogadásának (vö. János 15:18-20).

■ **„mert nem a világból valók”** A hívők a világban vannak, de nem abból valók (vö. 16-os vers; I. János 2:15-17).

■ **„mint ahogy én sem vagyok a világból való”** "A világ" erre a bukott korra utal, ami emberi és angyali lázadás következménye (vö. 8:23).

17:15 „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból” A keresztényeknek küldetésük van a világban (vö. 18. vers; Máté 28:19-20; Apcsel 1:8). Még nincs itt az ideje, hogy hazamenjenek!

■

NASB, NKJV **„a gonosz személy”**

NRSV **„a gonosz”**

TEV, NJB **„a Gonosz Személy”**

Ez a szó vagy SEMLEGESNEMŰ vagy HÍMNEMŰ. Ez az irodalmi egység gyakran említi a gonosz személyes hatalmát/erejét (vö. 12:31; 13:27; 14:30; 16:11); épp ezért ez a vers, úgy mint a Máté 5:5,37; 6:13; 13:19,38 így kell, hogy szóljon „the evil one” azaz „a gonosz” (vö. II. Thessz. 3:3; I. János 2:13-14; 3:12; 5:18-19).

17:17 „Szenteld meg” Ez egy AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, a gyökere a "szent" (*hagios*). A hívők arra vannak elhívva, hogy Krisztushoz legyenek hasonlatosak (vö. 19. vers; Róma 8:24; Gal. 4:19; I. Thessz. 5:23). Ez csakis az igazság ismerete által lehetséges, ami mind élő Ige (Jézus, vö. 10:36), mind pedig írott Ige (Biblia, vö. 15:3).

■ **„az igazsággal: a te igéd igazság”** Az igazság Jézus Istenről szóló üzenetére utal (vö. 8:31-32). Jézus Isten üzenetének (*Logos*, vö. 1:1, 14), és igazságának (vö. 14:6) nevezetik. A Lélekre is gyakran látunk utalást, mint az Igazság Lelke (vö. 14:17; 15:26; 16:13). Vedd figyelembe azt is,

hogya a hívők az igazság által (vö. 19. vers, BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV), és a Lélek által szentelődnek meg (vö. I. Péter 1:2). A görög "igazság, igaz" szótöről bővebben lásd a Különleges Téma: Igazság, a 6:55-ben és a 17:3-ban.

17:18 „Ahogyan engem elküldtél a világba” Jézus élete az engedelmisségé és a szolgálaté volt, egészen a halálig hajlandó volt elmenni (II. Kor. 5:14-15; Gal. 2:20; I. János 3:16), és ezzel példát adott a követőinek (vö. 19. vers). Kiküldi őket az elveszett világba, úgy, ahogyan Ő is el lett küldve a 20:21-ben. Össze kell kapcsolódnia a világgal, nem elzárkózni kell előle. Lásd Különleges Téma: Kiküld (*Apostelló*) az 5:24-ben.

17:19 „én őértük odaszentelem magamat” Ebben a kontextusban ez biztos, hogy a Golgotára utal!

■ **„hogya ők is megszentelődjenek az igazsággal”** Ez célhatározói mellékmondat (*hina*) KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉVVEL, ami arra utal, hogy az eredmény már megtörtént és továbbra is érvényben van. Mindazonáltal van egy előre nem látott esemény, ami (1) Krisztus elkövetkezendő munkáján alapszik, amit a kereszten, feltámadásában és mennybemenetelén keresztül végzett el, vagy (2) a hívők folyamatos megtérő hiteli válaszában Jézus és az Ő tanításai felé. Lásd Különleges Téma az Igazságról a 6:55-ben és a 17:3-ban.

SZÖVEG: 17:20-24

20„De nem értük könnyörgök csupán, hanem azokért is, akik az ő szavukra hisznek énbennem; **21**hogya mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned, hogya ők is bennünk legyenek, hogya elhiggye a világ, hogya te küldtél el engem. **22**Én azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogya egyek legyenek, ahogya mi egyek vagyunk: **23**én őbennük és te énbennem, hogya tökéletesen egyé legyenek, hogya felismerje a világ, hogya te küldtél el engem, és úgy szeretted őket, ahogyan engem szerettél.” **24**„Atyám, azt akarom, hogya akiket nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogya lássák az én dicsőségemet, amelyet nekem adtál, mert szerettél engem már a világ kezdete előtt.

17:20 „hanem azokért is, akik ... hisznek énbennem” Ez itt JELENIDŐ, ami JÖVŐIDŐKÉNT funkcionál. Ez minden későbbi hívőre utal és a 10:16-ban még a pogányokat is beleveszi ebbe. Lásd a Különleges Témát a 2:23-ban.

■ **„az ő szavukra”** A *logos* kifejezést használja itt. E szó 14. versbeli használata miatt, és a szinonimájának, a *rhéma*-nak használata miatt a 8. versben, ez itt arra kell, hogy utaljon, ahogya a tanítványok tovább adják Jézus kijelentő üzenetét (szóban elhangzott és írott).

17:21 „hogya mindnyájan egyek legyenek” Ez az egység nem más, mint a Szentháromság egysége (vö. 11,22,23. versek, Efézus 4:1-6). Ez egyike Jézus tanításai aspektusának, amit a követői nem követtek.

■ **„hogya elhiggye a világ, hogya te küldtél el engem”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD. Az egység célja az evangelizálás. A 23. vers majdnem ugyanolyan felépítésű, ugyanazzal a hangsúllyal!

Jézus imájában feszültség van. Nem a világért imádkozik (vö. 9. vers), mégis követőit a világba küldi ki az Ő üzenetével, ami az üldöztetésüket fogja okozni, mert Isten szereti a világot (vö. 21,23. versek; 3:16). Isten azt akarja, hogya az egész világ higgyen (vö. I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9). Isten szereti azokat, akiket az Ő képére és hasonlatosságára teremtett. Jézus meghalt az egész világ bűneiért. Lásd Különleges Téma: Kiküld (*Apostelló*) az 5:24-ben.

17:22 „Én azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nekik adtam” Itt mindkettő BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. A dicsőség a kijelentő üzenetre utal. A.T. Robertson ezt írja a Word Pictures in the New Testament (Szóképek az Újszövetségben) c. könyvének 5. kiadásában: „A Testté lett Ige dicsősége ez (vö. 1:14 és 2:11) nem pedig az Örök Ige dicsősége, amit a 17:24-ben említ (280.oldal). A "dicsőségről" szóló teljes jegyzetet lásd az 1:14-ben.

17:23 „hogy tökéletesen egygé legyenek” Ez egy *hina* mellékmondat egy KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV szerkezettel, mint a 19-es versben, de ugyanúgy, mint a 19. versben, itt is van egy előre nem látott esemény, ami (1) Krisztus elkövetkezendő munkáján alapszik, vagy (2) a hívők folyamatos hitén. Arra következtethetünk, hogy ők már egygé lettek Jézus közbenjárása által és ez így is fog maradni! Az egység célja az evangelizáció.

■ **„úgy szeretted őket, ahogyan engem szerettedél”** Ez egy ígéret (vö. 16:27; és 14:21,23), de feltétele van. Isten a szövetség eszköze által foglalkozik az emberekkel ("ha ... akkor")

17:24 „ott legyenek velem, ahol én vagyok” Jézus visszatér a dicsőségbe, hogy követőinek elkészítsen egy helyet (vö. 14:1-3). Ez a világ, úgy, ahogy neki sem volt az otthona, nekünk sem az! Az Ő teremtése, amit majd helyreállít egyszer.

■ **„hogy lássák az én dicsőségemet, amelyet nekem adtál”** Nyilvánvalóan, ez a "dicsőség" itt nem jelentheti ugyanazt, mint amit a 22-es versben jelent. Úgy tűnik, hogy itt magában foglalja Jézus mindenek előtt való létezésének isteniségét is.

■ **„a világ kezdete előtt”** A Háromegy Isten már a teremtés előtt is aktív volt a megváltást illetően. Ez a kifejezés jó néhányszor előfordul az ÚSZ-ben (vö. Máté 25:34; Lukács 11:50; Efézus 1:4; Zsid. 4:3; 9:26; I. Péter 1:20; Jel. 13:8; 17:8).

SZÖVEG: 17:25-26

²⁵Igazságos Atyám, a világ nem ismert meg téged, de én megismertelek, és ők is felismerték, hogy te küldtél el engem. ²⁶És megismertettem velük a te nevedet, és ezután is megismertetem, hogy az a szeretet, amellyel engem szerettedél, bennük legyen, és én is öbennük."

17:25 „Igazságos Atyám” Ez megfelel a 11. versben lévő "Szent Atyával". Egy héber szóból ered, ami azt jelenti "mérő nád". Isten az ítélet mértékadója!

■ **„a világ nem ismert meg téged”** A világ, az emberi társadalom, amely Istentől elválasztva szerveződik és működik, nem ismeri Istent (vö. 17:25), sem a Fiát (vö. 1:10). Gonosz és bűnös (vö. 3:19-20; 7:7).

■ **„de én megismertelek”** Jézus a legmagasabb és legtisztább információforrás Istenről (vö. 1:18; 3:11).

17:26 „megismertettem velük a te nevedet” Ez Jézus kinyilatkoztatására utal az Atya jelleméről és az emberiség megváltásának tervéről (vö. 6,11,12 versek). A 25-26-os versekben a "ismerni" ötször fordul elő.

■ **„és ezután is megismertetem”** Ez két dologra utalhat. (1) Jézus folyamatos kinyilatkoztatására a Lélek által, aki rávilágít az Ő tanításaira; vagy (2) a megváltási munka eseményeire (Passió Hét), amik most fognak bekövetkezni. A szövegösszefüggés értelmileg az 1. lehetőséget támogatja. A megváltás magába foglal egy személyt és egy üzenetet, egy döntést, és életstílust, kezdeti hitet és egy folyamatos/folytatólagos hitet. Benne foglaltatik az "ismerni" görög mellékjelentése és a héber mellékjelentése is.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Teológiai szemszögből miért olyan fontos ez az ima?
2. Júdás egy olyan hívő volt, aki elesett/kiesett a kegyelemből?
3. Mi az egységünk célja?
4. Miért fontos az, hogy Jézus már létezett minden előtt?
5. Ebben a szövegösszefüggésben definiáld ezeket a szavakat:
 - a. "megdicsőült"
 - b. "adni"
 - c. "tudni/ismerni"
 - d. "elküldve/elküldött"
 - e. "név"
 - f. "világ"

JÁNOS 18

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus Elárultatása és Letartóztatása	Az Árulás és a Letartóztatás a Gecsemáné kertben	Jézus Letartóztatása, Kihallgatása, Keresztrefeszítése és Eltemetése (18:1-19:42)	Jézus Letartóztatása	Jézus Letartóztatása
18:1-11	18:1-11	18:1-11	18:1-4 18:5a 18:5b 18:5c-7a 18:7b 18:8-9 18:10-11	18:1-9 18:10-11
Jézus a főpap előtt	A Főpap előtt		Annás Előtt	Jézus Annás és Kajafás előtt, Péter Megtagadja
18:12-14	18:12-14	18:12-14	18:12-14	18:12-14
Péter Megtagadja Jézust	Péter Megtagadja Jézust		Péter Megtagadja Jézust	
18:15-18	18:15-18	18:15-18	18:15-17a 18:17b 18:18.	18:15-18
A Főpap Kihallgatja Jézust	A Főpap Kihallgatja Jézust		A Főpap Kihallgatja Jézust	
18:19-24	18:19-24	18:19-24	18:19-21 18:22. 18:23. 18:24.	18:19-24
Péter Újra Megtagadja Jézust	Péter még egyszer Megtagadja		Péter Újra Megtagadja Jézust	
18:25-27	18:25-27	18:25-27	18:25a 18:25b 18:26. 18:27.	18:25-27
Jézus Pilátus előtt	Jézus Pilátus Udvarában		Jézus Pilátus előtt	Jézus Pilátus előtt
18:28-38a	18:28-38	18:28-32 18:33-38	18:28-29 18:30. 18:31a 18:31b-32 18:33. 18:34. 18:35. 18:36. 18:37a 18:37b 18:38.	18:28-32
Jézus Halálos Ítélete (18:38b-19:16c)	Barabbás Helyének Elfoglalása		Jézus Halálra Ítéltetik (18:38b-19:16c)	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 18:1-40-ES VERSEKBE

- A. János kihagyja Jézus haláltusáját a Gecsemáné kertben. Ezt nyilvánvalóan azért teszi, mert Jézus dinamikus jellemére fekteti a hangsúlyt, ami minden körülményt uralt. Ő maga tette le a saját életét (vö. 10:11,15,17,18).
- B. Ebben a fejezetben az események sorrendje némileg eltér a Szinoptikus Evangéliumokétól. Ez az eltérés úgy tűnik, hogy (1) a szemtanúk beszámolóinak a természetének, vagy (2) az író teológiai szándékainak tulajdonítható. Az evangélium ihletett íróinak kétségtelenül volt hatalmuk az ihletettség alatt arra, hogy Jézus szavait és életének eseményeit átdolgozzák, válogassanak belőle és hogy rendszerezzék azokat.
- C. Ezzel a fejezettel kapcsolatban jó hivatkozási könyv lehet A. N. Sherwin-White: *Roman Society and Roman Law in the NT* (Római Társadalom és a Római Törvény az ÚSZ-ben) című könyve.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 18:1-11

¹Miután ezeket elmondta Jézus, kiment tanítványaival a Kedron-patakon túlra. Volt itt egy kert, ide ment be tanítványaival együtt. ²Júdás, aki elárulta őt, szintén ismerte ezt a helyet, mert gyakran gyűltek ott össze Jézus és a tanítványai. ³Júdás tehát maga mellé vette a katonai csapatot, a főpapoktól és a farizeusoktól küldött templomi szolgákat, és odament fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel. ⁴Mivel pedig tudta Jézus mindazt, ami reá vár, előlépett, és így szólt hozzájuk: "Kit kerestek?" ⁵Azok pedig így feleltek: "A názáreti

Jézust." "Én vagyok" - mondta Jézus. Ott állt velük Júdás is, aki elárulta őt. ⁶Amikor azt mondta nekik: "Én vagyok" - visszatántorodtak, és a földre estek. ⁷Ekkor újra megkérdezte tőlük: "Kit kerestek?" Ők ismét ezt felelték: "A názáreti Jézust." ⁸Jézus így szólt: "Megmondtam nektek, hogy én vagyok: ha tehát engem kerestek, engedjétek ezeket elmenni!" ⁹Így kellett beteljesednie annak az ígének, amelyet mondott: "Azok közül, akiket nekem adtál, nem hagytam elveszni senkit." ¹⁰Simon Péternél volt egy kard, azt kihúzta, lecsapott a főpap szolgájára, és levágta a jobb fülét: a szolga neve pedig Málkus volt. ¹¹Erre Jézus így szólt Péterhez: "Tedd hüvelyébe a kardodat! Vajon nem kell kiinnom azt a poharat, amelyet az Atya adott nekem?"

18:1 „Kedron-patak” A "ravine" azaz "vízmosásos szakadék" azt jelentette, hogy "téli patak" vagy "gázló". A Kedron jelentése (1) cédrusé, vagy (2) fekete. Ez egy olyan gázló volt, ami nyáron teljesen száraz volt és csak a téli időszakban volt benne víz. Ezen a helyen folyatták ki az áldozati állatok véréét. Talán ebből eredhet a "fekete" jelentése a szónak. A Mórija Hegy és az Olajfák hegye között helyezkedett el (vö. LXX II. Sámuel 15:23; II. Kir. 23:4,6,12; II. Krón. 15:16; 29:16; 30:14; Jer. 31:40).

Ezen a ponton van a görög kézírati változat:

1. "a cédrusoké" (*kedrón*) κ^c, B, C, L és több más unciális kézirat
2. "a cédrusé" (*kedrou*) κ^{*} N, D és W
3. "a Kidroné" (*kedrón*) A és S-ben

A United Bible Sociaty negyedik kiadása a 3.-at használja

■ **„egy kert”** Ez a fejezet teljesen kihagyja Jézus haláltusáját a Gecsemáné kertben, de a letartóztatás helyszínéül egy kertet jelöl meg. Ez Jézus kedvenc pihenőhelye volt (vö. 2. vers; Lukács 22:39). Jézus nyilvánvalóan itt aludt életének utolsó hete alatt (vö. Lukács 21:37).

A kertek be voltak tiltva Jeruzsálemben, mert a szükséges trágyázás tisztátalanná tette azokat. Ezért sok gazdag ember birtokolt szőlőskertet, gyümölcsöst, stb., az Olajfák Hegyén.

■ **„Júdás”** Rengeteg feltevés létezik Júdásról és a motivációiról. János Evangéliumában gyakran van megemlítve és rágalmazva is. (vö. 6:71; 12:4; 13:2,26,39; 18:2,3,5). A "Jézus Krisztus Szupersztár" című modern darabban úgy festik le, mint egy hűségese, de kiábrándult követőt, aki megpróbálta Jézust arra kényszeríteni, hogy betöltsse a Zsidó Messiás szerepét – vagyis, hogy megbuktassa a Római Birodalmat, megbüntesse a gonoszokat és Jeruzsálemet tegye a világ fővárosává. János viszont a motivációit kapzsinak és szándékosan rosszindulatúnak írja le.

A fő probléma Isten szuverenitásának és az ember szabad akaratának teológiai kérdése. Isten vagy Jézus manipulálta-e Júdást? Felelős-e Júdás a tetteiért, ha Sátán irányította őt, vagy Isten volt az, aki előre megmondta és azt okozta, hogy elárulja Jézust? A Biblia közvetlenül nem tárgyalja ezeket a kérdéseket. Isten tartja irányítása alatt az egész történelmet; ismeri a jövőbeli eseményeket, de az emberiség felelős a saját választásaiért és tetteiért. Isten fair és nem manipulál.

Van egy új könyv, amely megpróbálja Júdást megvédeni – Wiliam Klassen: *Judas Betrayer or Friend of Jesus?* (Júdás Jézus Elárulója vagy Barátja Volt?), Fortress Press, 1996. Nem értek egyet a könyvvel, mert lekicsinyli/becsmérli János bizonyágtételét Júdásról, mindamellett nagyon érdekes és gondolatébresztő.

18:3

NASB „egy római csapat/sereg”
 NKJV „egy katonai különítmény”
 NRSV „katonák egy különítménye”
 TEV „római katonák egy csoportja”
 NJB „a sereg/csapat”

Ez egy római katonai egységre utal, ami egy légiónak a tizede, és akár 600 katona is állomásozhatott az Antónia Erődben, ami a Templom mellett volt (vö. Apcsel 21:31,33).

Valószínűtlen, hogy egy ekkora csapatot rendeltek volna ki. Az ünnepi időszakban a rómaiak fel voltak készülve a zavargásokra Jeruzsálemben. Megtették volna a szükséges óvintézkedéseket úgy, hogy a tenger mellől, Cézáréből áthelyezik csapataikat. A rómaiak be voltak vonva Jézus perébe, mivel a zsidók meg akarták Jézust feszíttetni. Ez általában több napba tellett; s ezt csakis a római hatóságok engedélyével és közreműködésével tudták megtenni.

■ **„a főpapoktól és a farizeusoktól küldött templomi szolgálakat”** A Lévíta Templom rendőrség/őrség kísérette a római helyőrséget. Ők már egyszer elmulasztották Jézus letartóztatását (vö. 7: 32,45).

18:3 „fegyverek” Kardot a római katonák viseltek (vö. 6:64; 13:1,11) botot pedig a templomőrség használt (vö. Máté 26:43; Márk 14:43; Lukács 22:52).

18:4 „Mivel pedig tudta Jézus mindazt, ami reá vár” Ez egy nagyon erős kihangsúlyozása annak, hogy Jézus tisztában volt mindennel és irányítása alatt volt minden, a letartóztatása, a per és a keresztfeszítése is (vö. 10:11,15,17,18). Nem véletlenül történt, hogy Jézust megfeszítették (vö. Márk. 10:45; Apcsel 2:23; 3:18; 14:29).

18:5

NASB, NJB „a Jézus a nazarénus”

NKJV, NRSV, TEV „Názáreti Jézus”

A "Názáret" szó etimológiájáról folyt már némi vita. Lehetséges, hogy azt jelenti (1) nazarénus; (2) názáreti (vö. IV. Mózes 6), aki Názáretből való. Az ÚSZ-i használata (vö. Máté 2:23) a 3. verziót támasztja alá. Néhányan még a héber mássalhangzókhoz – nzer – is kapcsolatba hozták, ami a Messiási cím, a "vessző" mássalhangzó (nezer, vö. Ézs. 11:1; 14:19; 60:21).

■ **„Én vagyok”** Ez szó szerint az "én vagyok", a héber létige (lásd Különleges Téma a 6:20-ban), amit a zsidók YHWH-hoz kötöttek, Isten szövetségi nevéhez (vö. II. Mózes 3:14; és Ézs. 41:4). Jézus ugyanilyen erőteljes nyelvtani kifejezéssel (*ego eimi*) teszi ezt az istenségéről szóló csodás kijelentést a 4:26; 8:24,28,58 és a 13:19 versekben. Ebben a szöveggörnyezetben még háromszor hangzik ez el, a kihangsúlyozás miatt (vö. 6 és 8. versek).

18:6 „visszatántorodtak, és a földre estek” János ezzel mutat rá és hangsúlyozza ki Jézus dinamikus karakterét és jelenlétét. Ez nem hódolatot jelöl (meghajolni valaki előtt), hanem félelmet.

18:7 „Ekkor újra megkérdezte tőlük” Lehetséges, hogy Jézus magára vonta a figyelmet, elterelvén azt a tanítványairól. Ez megfelel a 8. vers közvetlen szövegösszefüggésének.

18:8 „ha” ez egy ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT; keresték őt.

■ **„engedjétek ezeket elmenni!”** AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD Ez egy prófécia a Zakariás 13:7-ből (vö. Máté 26:31; János 16:32).

18:9 „Így kellett beteljesednie annak az ígének, amelyet mondott” Ez valószínűleg a 16:32-re utal vissza, de a 17:12-öt idézi

18:10 „Simon Péternél volt egy kard, azt kihúzta, lecsapott a főpap szolgájára, és levágta a jobb fülét” Péter nem a fülére célzott, hanem a fejére! Ez azt mutatja, hogy Péter hajlandó lett volna Jézusért meghalni. Péter tette lehet, hogy Jézus a Lukács 22:36-38-ban elhangzott szavainak félreértéséből származhatott. A Lukács 22:51 tájékoztatást ad arról, hogy Jézus egy érintéssel meggyógyította a szolga fülét.

■ „a szolgálja neve pedig Málkus volt” Ez szemtanú beszámolóját feltételezi.

18:11 „a poharat” Ez egy ÓSZ-ben használatos metafora, ami valakinek az általában véve negatív sorsát szimbolizálja (vö. Zsolt. 11:6; 60:3; 75:8; Ézs. 51:17,22; Jer. 25:15,16,27-28).

A nyelvtani forma, amiben Jézus a kérdést felteszi, "igen" választ vár. Péter megint úgy viselkedik, mint aki tudja, mi a legjobb teendő (vö. Máté 16:22; János 13:8).

SZÖVEG: 18:12-14

¹²A katonai csapat, az ezredes és a zsidók templomszolgái ekkor elfogták Jézust és megkötözték. ¹³Először Annáshoz vitték, ez ugyanis apósa volt Kajafásnak, aki főpap volt abban az esztendőben. ¹⁴Kajafás volt az, aki azt tanácsolta a zsidóknak, hogy jobb, ha egy ember hal meg a népért.

18:12 „megkötözték” Ez nem sugallja azt, hogy különösen féltek volna Jézustól, hanem ez volt a szokásos eljárás (vö. 24. vers)

18:13 „Először Annáshoz vitték” Elég sok a vita az Annás és Kajafás előtt zajlott kihallgatás sorrendjét illetően. A 24. vers Jánosnál lábjegyzetnek tűnik, viszont szervesen hozzátartozik a Szinoptikus feljegyzésekhez Jézus peréről. (vö. Máté 26:57; Márk 14:53).

Az ÓSZ-ben a főpapság egy életre szólt és Áron családfájában maradt. Mindazonáltal a rómaiak ezt a tisztséget tették a legrangosabb állássá, amit egy lévita család vásárolt meg. A főpap tartotta kézben és működtette a kereskedelmi tevékenységeket, amely az Asszonyok Udvarában zajlott. Mikor Jézus megtisztította a templomot, ezt a családot gerjesztette haragra.

Jozefusz Flaviusz szerint Annás Kr. u. 6-14-ig volt a Főpap. Ciréneusz, Szíria helytartója nevezte őt ki és Valerius Gratus távolította el őt e posztról. Rokonai (5 fia és 1 unokája) lettek az utódai. Kajafás (Kr. u. 18-36), a veje volt a közvetlen utóda (vö. János 18:13). Annás volt a hivatal mögött az igazi hatalom. János úgy írja le őt, mint az első személyt, akihez Jézust vitték (vö. 18:13,19-22).

18:14 „Kajafás” Jánost legfőképpen az érdekelte, hogy Kajafás, tudatlanul, de Jézus haláláról profétált (vö. 11:50). Ő Annás veje volt, és főpap Kr. u. 18-36-ig. Lásd jegyzet a 11:49-nél.

SZÖVEG: 18:15-18

¹⁵Simon Péter és egy másik tanítvány követte Jézust. Ez a tanítvány ismerőse volt a főpapnak, és bement Jézussal együtt a főpap palotájába; ¹⁶Péter pedig kívül állt az ajtónál. Kiment tehát a másik tanítvány, a főpap ismerőse, szól az ajtót őrző leánynak, és bevitte Pétert. ¹⁷Az ajtót őrző szolgálóleány ekkor így szólt Péterhez: "Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy te is?" De ő így felelt: "Nem vagyok." ¹⁸Ott álltak a szolgák és a templomőrök, akik tüzet raktak, mert hideg volt, és melegedtek. Péter is ott állt köztük, és melegedett.

18:15 „Simon Péter és egy másik tanítvány követte Jézust” Nagy a vita a körül, hogy ki ez a másik tanítvány: (1) a hagyományos elmélet azt tartja, hogy János Apostol, mivel hasonló kifejezést használ Jánosra a 20:2-4, és 8. vers. Egy másik lehetséges kapcsolódási pont a János 19:25, ami János anyját nevezi meg, aki lehet, hogy Mária testvére volt, ami azt jelenti, hogy János Lévita lehetett, tehát pap (vö. Polükarposz tanúságtétele). (2) Lehet, hogy Jézus egy helyi, névtelen követője az, mint Nikodémus vagy Arimátiai József, a főpap és családjához fűződő viszonya miatt (vö. 15-16. versek).

■ „Ez a tanítvány ismerőse volt a főpapnak” Ez egy nagyon erős szó az "ismeretség"-re és egy "közeli barát"-ra utal (vö. Lukács 2:44 és 23:49). A János Evangéliumában ez utalhat a halászatra,

amiben János családja is benne kellett, hogy legyen, a hal rendszeres Jeruzsálembe szállítása miatt.

18:17 „az ajtót őrző szolgálóleány ekkor így szólt Péterhez: "Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy te is?"” Ez a nyelvtani forma, úgy, mint a 25. versben, nemleges választ feltételez. Azzal, hogy nem használja Jézus nevét, a vele kapcsolatban levők megvetését mutatja ki. A lány azért kérdezhetette ezt Pétertől, mert (1) Péternek köze volt Jánoshoz, vagy (2) Péter galileai akcentusa miatt.

■ **„Nem vagyok”** Lehet, hogy Péter kész lett volna meghalni Jézusért, de nem volt kész arra, hogy egy rabszolgány kérdésére igaz választ adjon! A Szinoptikus Evangéliumokban Péter három tagadása együtt van megemlítve, míg Jánosnál ezek közé ékelődik Jézus kihallgatása Annásnál (vö. 24.vers).

18:18 Ez a történet nagyon eleven részletezéssel tárul elénk. A 18 és 25. versekben is két KÖRÜLÍRÓ FOLYAMATOS MŰLT IDŐ-t találunk.

SZÖVEG: 18:19-24

¹⁹A főpap pedig tanítványai és tanítása felől kérdezte Jézust. ²⁰Jézus így válaszolt neki: "Én nyilvánosan szoltam a világhoz: én mindig a zsinagógában és a templomban tanítottam, ahol a zsidók mindannyian összejönnek, titokban nem beszéltem semmit. ²¹Miért kérdezel engem? Kérdezd meg azokat, akik hallották, mit beszéltem nekik: íme, ők tudják, mit mondtam." ²²Amikor ezt mondta, az ott álló szolgák közül az egyik arcul ütötte Jézust, és így szólt: "Így felelsz a főpaprak?" ²³Mire Jézus így válaszolt neki: "Ha rosszat mondtam, bizonyítsd be, hogy rossz volt, ha pedig jót mondtam, miért ütsz engem?" ²⁴Annás ezután elküldte őt megkötözve Kajafáshoz, a főpaphoz.

18:19 „A főpap pedig tanítványai és tanítása felől kérdezte Jézust.” Ez Annásra utal, nem pedig Kajafásra. Annás volt a hatalom a trón háttérében. Kr. u. 6-15-ig uralkodott. Őt veje majd 5 fia és egy unokája követte. Annás, akinek tulajdonában voltak a templom kereskedelmi jogai, valószínűleg izgatottan hallgatta ki azt az embert, aki kétszer is megtisztította a templomot. Érdekes, hogy Annást érdekelték Jézus tanítványai is és a tanításai is.

18:20 Bizonyosan igaz az, hogy Jézus nyilvánosan tanított. Ezzel együtt az is igaz, hogy sok tanítása rejtve volt a nyilvánosság elől (vö. Márk 4:10-12). Az igazi probléma a hallgatóinak szellemi vaksága volt.

18:21 „Miért kérdezel engem?” A 20. versben Jézus már kijelentette a tanítói szolgálatának publikus mivoltát. Jézus itt rámutat Annás számára, hogy a zsidó törvényeknek megfelelően a kérdései törvénytelenek voltak.

18:22 „Amikor ezt mondta, az ott álló szolgák közül az egyik arcul ütötte Jézust, és így szólt:” Ez a kifejezés eredetileg azt jelentette "megütni, arcon ütni" vagy "bottal megverni". Későbbi jelentése az lett "nyitott tenyérrel megütni". Ez hivatkozás az Ézs. 50:6-ra. Jézus azt mondja ezzel, ha tett valami helytelent, vádolják őt meg; máskülönben miért ütik meg?

18:23 „ha ... ha” Ez két ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami az író nézőpontját tükrözi, vagy az író irodalmi céljait. Itt ez a valóságra nézve nem igaz. Jézus kihívást állít Annás elé, hogy hozakodjon elő a bizonyítékaival.

18:24 A Szinoptikus Evangéliumokban a kihallgatások eseményei fordított sorrendben vannak.

SZÖVEG 18:25-27

²⁵Simon Péter pedig ott állt, és melegedett. Ekkor így szóltak hozzá: "Nem az ő tanítványai közül való vagy te is?" Ő tagadta, és megint csak azt mondta: "Nem vagyok." ²⁶A főpap egyik szolgája, annak a rokona, akinek Péter levágta a fülét, így szólt: "Nem láttalak én téged veled együtt a kertben?" ²⁷Péter ismét tagadta, és akkor nyomban megszólalt a kakas.

18:26 „A főpap egyik szolgája, annak a rokona, akinek Péter levágta a fülét, így szólt:” Egy kis eltérést találunk a négy Evangéliumban a kérdést feltevő személyét illetően: (1) Márknál egy szolgálólány az, aki először megkérdezi Pétert (vö. Márk 15:69); (2) Máténál egy másik szolgálólány (vö. Máté 26-71); (3) Lukácsnál pedig egy férfi (vö. Lukács 22:58). A történelmi háttér alapján nyilvánvaló, hogy egy ember tette fel a kérdést a tűz körül, és többen csatlakoztak hozzá (vö. 18.vers).

18:26 „Nem láttalak én téged veled együtt a kertben?!” Eltérően a 17. ill. 25. versben feltett két kérdéstől, ez a nyelvtani alak igenleges választ feltételez.

18:27 „Péter ismét tagadta” A Márk 14:71 és Máté 26:74-ből tudhatjuk, hogy Péter szitkozódva és káromkodva tette ezt.

■ **„akkor nyomban megszólalt a kakas”** Az események kronológiája, mind a négy evangéliumban arra enged következtetni, hogy mindez éjfél és hajnali 3:00 óra között történt. Római kakas lehetett, mert a zsidók nem engedték, hogy Jeruzsálem határain belül csirkék legyenek. A Lukács 22:61 azt is leírja, hogy ebben a pillanatban Jézus rátekintett Péterre. Feltételezhető, hogy Annás és Kajafás egy házban éltek, és az őrség Jézust elvitte az Annással való találkozási pontra a Kajafással és a Szanhedrinnel való találkozásra. Akkor történt, hogy Jézus Péterre nézett. Ez csupán feltevés, hiszen nincsen elég történelmi információk ahhoz, hogy határozottan állíthassuk, hogy milyen sorrendben történtek ezek a kihallgatások az este során.

SZÖVEG: 18:28-32

²⁸Jézust Kajafástól a helytartóságra vitték. Kora reggel volt. Akik vitték, maguk nem mentek be a helytartóságra, hogy ne legyenek tisztátalanokká, hanem megehessék a húsvéti vacsorát. ²⁹Pilátus ekkor kijött hozzájuk az épület elé, és megkérdezte: "Milyen vádat emeltek ez ellen az ember ellen?" ³⁰Ezt válaszolták: "Ha ez nem volna gonosztevő, nem adtuk volna át neked." ³¹Pilátus erre ezt mondta nekik: "Vegyétek át ti, és ítéljétek el a ti törvényetek szerint!" A zsidók így feleltek: "Nekünk senkit sincs jogunk megölni!" ³²Így kellett beteljesednie Jézus szavának, amelyet akkor mondott, amikor jelezte: milyen halállal kell meghalnia.

18:28

NASB, NKJV, JB „a Pretóriumba”
NRSV „Pilátus főhadiszállására”
TEV „a kormányzó palotájába”

Ez egy latin szó, ami a római kormányzó hivatalos jeruzsálemi rezidenciáját jelöli. Ez lehetett az Antónia Erőd, ami közvetlenül Nagy Heródes palotája mellett helyezkedett el.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A PRAETORIÁNUS TESTŐR

Eredetileg a kifejezés, praetorian, a római generális sátrát jelentette (*praetor*) de a római megszállás ideje után adminisztratív értelemben kezdték el használni ezt a szót, hogy a katonai/politikai adminisztráció főhadiszállását jelöljék vele (vö. Máté 27:27; János 18:28,33;

19:9, Apcsel 23:35).

Mindazonáltal az első századi római világban azokra a tisztekre használták, akik a különleges Birodalmi Őrséget alkották. Augusztusz indította el ezt az elit csoportot, de végül is Tibériusz alatt koncentrálták Rómába.

1. Mindannyian ugyanazon raggal rendelkeztek, centúrió, százados
2. dupla annyi fizetést kaptak
3. különleges kiváltságokban részesültek
4. olyan hatalom került a kezükbe, hogy mindig tiszteletben tartották azt, hogy ők kit szeretnének uralkodónak látni

Konstantin idejében történt csak meg, hogy végül ezt az elit, politikailag hatalmas csoportot feloszlatták.

■ **„kora reggel volt”** Római feljegyzésekből tudjuk, hogy a római hivatalnokok Palesztinában hajnalhasadtakor gyűltek össze a törvényszéki ülésekre. Úgy tűnik, hogy a Szanhedrin pontosan hajnalban gyűlt össze, hogy valamennyire a hitelesség és a törvényesség látszatát keltsék a törvénytelen éjjeli kihallgatásoknak. Jézust azonnal Pilátus elé vezették.

■ **„Akik vitték, maguk nem mentek be a helytartóságra, hogy ne legyenek tisztátalanokká”** Ha beléptek volna egy pogány rezidenciájába, a Húsvét/Páska Ünnepe tisztátalanná váltak volna, és nem fogyaszthatták volna el a húsvéti ételt. Ironikus, hogy mennyire kínosan ügyeltek a szertartásokra, de semmi lelkiismeretfurdalásuk nem volt azzal kapcsolatban, hogy egy embert törvénytelenül ítéljenek halálra.

Ez a vers a középpontja annak a vitának, ami a nyilvánvaló történelmi eltérés körül forog, ami az, hogy a Szinoptikus Evangéliumok azt állítják, Jézus az ünnepi húsvéti ételt/vacsorát a tanítványaival fogyasztotta el (vö. Máté 26:17; Márk 14:12; Lukács 22:1), János pedig azt mondja, hogy mindez csütörtökön, az ünnep előtti napon történt, a húsvéti előkészületekkor. Raymond Brown, a neves római katolikus johannita tudós ezt a kommentárt fűzi ehhez a Jerome Biblical Commentary-ban:

„Ha a "hisztoricitás" álláspontjából nézve az események krónikáját a Szinoptikus tradíció által feljegyzett formájában előnyben részesítjük a János által feljegyzettekkel, akkor az ezt követő rész – egy szemtanú tudósítása, aki minden bizonnyal tisztában volt a Szinoptikus hagyománnyal – néhány feloldhatatlan nehézséget tár elénk. Másrészt pedig, felismerjük, hogy az a szemtanúi bizonyágtétel, amiből János építkezik, gyakran közelebb van a tényszerű eseményekhez, mint a sematikus Szinoptikus vázlat, s így az igerész még érthetőbbé válik. 458. oldal.

Az is lehetséges, hogy a Páska Ünnep megtartására két dátum is lehetséges volt, csütörtök, és péntek. Ott van még maga a "Páska (Ünnep)" szó is, mint probléma, hiszen ez használható az egy napos ünnepre is, és a nyolc napos ünnepre is (Páska és a Kovásztalan Kenyerek ünnepe, vö. II. Mózes 12).

■ **„hanem megehessék a húsvéti vacsorát”** Az Utolsó Vacsora idejét illetőleg még mindig fennáll néhány probléma. A Szinoptikus Evangéliumok úgy utalnak rá, mint a húsvéti vacsorára, János viszont azt állítja, hogy ez a hivatalos ünnepi vacsora előtti nap történt (vö. János 19:14 és ez a vers). A válasz talán abban a tényben rejlik, hogy a "Páska" kifejezés utalhat a hétre, az étkezésre vagy a különleges Sabbat-ra.

18:29 Isten úgy használta Pilátus személyét, mint ahogy a fáraót a II. Mózesben. Tiberius Császár tette meg prokurátornak Kr. u. 26-ban. Valerius Gratuszt váltotta fel (aki Annást eltávolította a főpapi székéből). Poncius Pilátus volt az ötödik prokurátor. Arkelausz (Nagy Heródes fia) birodalmát kormányozta, amibe beletartozott Samária, Júdea, Gáza és a Holt Tenger. Pilátusról a legtöbb

információt Jozefusz Flavius írásaiból tudhatjuk meg.

KÜLÖNLEGES TÉMA: PONCIUS PILÁTUS

I. Az ember

- A. Születésének helye és ideje ismeretlen
- B. A római lovagrendből származik (a római társadalom felső középosztálya)
- C. Nős, gyerekekről nem tudni
- D. Korábbi közigazgatási kinevezései ismeretlenek (ebből lehetett néhány)

II. Személyisége

A. Két különböző álláspont létezik

- 1. Philón (*Legatio and Gaium*, 299-305) és Jozefusz (*Antiq.* 18.3.1 és *Jewish Wars* 2.9.2-4) úgy jellemzi, mint kegyetlen és fanyar/keserű diktátort.
- 2. Az ÚSZ (Evangéliumok és Apcsel) gyenge, könnyen manipulálható római prokurátorként festik le.

B. Paul Barnett, a *Jesus and the Rise of Early Christianity* (Jézus és a Kereszténység Korai Felemelkedése) című könyvében (143-148. oldal) elfogadható magyarázatot ad e két álláspontra.

- 1. Pilátus nem volt kinevezett prokurátor Kr. u. 26-ban Tiberius alatt, a zsidó barát volt (vö. Philón, *Legatio and Gaium*, 160-161), hanem Seianus nevezte őt ki, aki Tiberius császár zsidó-ellenes főtanácsadója volt.
- 2. Tiberius elvesztette politikai hatalmát, és L. Aelius Seianus, az ő praetoriánus prefektusa vált a trón mögötti igazi hatalommá, aki gyűlölte a zsidókat (Philón, *Legatio and Gaium*, 159-160).
- 3. Pilátus Seianus pártfogoltja volt, és megpróbálta lenyűgözni, a következő módokon:
 - a. római szobrokat hozott Jeruzsálembe (Kr. u. 26), amit előtte egy helytartó sem tett meg még. Ezek a római isteneket ábrázoló oszlopok feldühítették a zsidókat (vö. Jozefusz: *Antiq.* 18.3.1; *Jewish Wars* 2.9.2-3).
 - b. pénzérmeget veretett, amikben római istenek voltak rávésve. (Kr. u. 29-31). Jozefusz azt mondja, szándékosan fel akarta forgatni a zsidó törvényeket és szokásokat. (vö. Joz.: *Antiq.* 18.4.1-2).
 - c. A Templom kincstárából vett ki pénzt egy vízvezeték megépítéséhez (vö. Jozefus. *Antiq.* 18.3.2.; *Jewish Wars* 2.9.3).
 - d. több galileait megöletett a Jeruzsálemi húsvéti áldozati ünnepek alatt (vö. Lk. 13:12)
 - e. római pajzsokat hozatott Jeruzsálembe Kr. u. 31-ben. Nagy Heródes fia fellebbezett, hogy távolítsák azokat el, de nem tette. Így Tiberiusnak írtak, aki követelte, hogy ezeket visszavigyék Cezáreába a tenger mellé. (vö. Philón, *Legatio and Gaium*, 299-305).
 - f. Samaritánusokat öletett meg a Gerizim Hegyen (Kr. u. 36/37), amikor azok a vallásukhoz tartozó elveszett ereklyéket kerestek. Emiatt Pilátus helyi felettese (Vitelliusz, Szíria prefektusa) el kellett, hogy távolítsa őt hivatalából, és Rómába küldte (vö. Jozefus. *Antiq.* 18.4.1-2).
 - g. Seianuszt Kr. u. 31-ben kivégezték, Tiberiust pedig visszaállították teljes politikai hatalmába; így az 1-4. pontokban leírtakat Pilátus valószínűleg Seianusz bizalmának megnyeréséért tehette. Az 5. és 6. pontban leírtak lehet, hogy Tiberius bizalmának megnyeréséért történhettek, amik visszafelé süllhettek el.

- h. Nyilvánvaló, hogy egy zsidó-párti uralkodóval, akinek hatalmát helyreállították, és egy helytartóhoz intézett hivatalos irattal, ami azt tartalmazta, hogy legyenek kedvesek a zsidókhoz (vö. Philón, *Legatio and Gaium*, 160-160), a zsidó vezetők Jeruzsálemben kihasználták Pilátus politikai sebezhetőségét Tiberiussal kapcsolatban, és úgy manipulálták, hogy Jézust megfeszíttesse. Barnettnek ez az elmélete Pilátus két fajta megítélését kézenfekvő/elfogadható módon hozza össze.

III. Sorsa

- A. Röviddel Tiberius halála után rendelték vissza és érkezett meg Rómába (Kr. u. 37).
- B. Nem nevezték ki újra.
- C. Ezután az életéről nem tudunk semmit. Vannak különböző feltevések, de biztosat nem tudunk.

18:30 „**Ha ez nem volna gonosztevő, nem adtuk volna át neked.**” Ez MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT amit gyakran hívunk tényekkel ellentétesnek. Jézus nem cselekedett gonoszságokat. Ez egy szarkasztikus megjegyzés volt Pilátushoz, aki nem volt hajlandó belemerülni a zsidók kákán is csomót kereső vallási vádaskodásaikba.

Az ige "átadni" ugyanaz a kifejezés, amit általában "elárult"-nak fordítanak, amikor Júdásról van szó (vö. 6:68,71; 12:4; 23:2,11,21; 18:2,5). Szó szerinti jelentése: "átadni valakit a hatóságoknak", vagy "átadni egy tradíciót". Júdással kapcsolatosan ez a kifejezés fokozódott az angol fordítók körében.

18:31 „**Nekünk senkit sincs jogunk megölni!**” A zsidó vezetőség Jézust istenkáromlásért ítélte halálra, de a lázadás vádját használták fel, azért, hogy a rómaiak végezzék ki őt. A zsidó vezetőség számára nagyon fontos volt, hogy Jézust a V. Mózes 21:23 miatt feszítsék keresztre. Jézus ezt előre megmondta a 32; 3:14; 8:28; 12,32-33 versekben, ill. lásd Gal. 3:13.

18:32 „**jelzte: milyen halállal kell meghalnia**” Miért akarták a zsidó vezetők Jézust megfeszíttetni? Világosan tudjuk az Apcsel 7 alapján, hogy az istenkáromlást azonnali megkövezéssel büntették. Ez valószínűleg a V. Mózes 22-23-ban található isteni átokhoz kapcsolódik. Eredetileg ez a halál utáni nyilvános karóba húzást volt, de a korabeli rabbik ezt a verset a római keresztre feszítés fényében értelmezték. Azt akarták, hogy Jézus, ez a Messiás-tettető legyen Isten által megátkozva. Ez volt Isten terve a bukott emberiség megváltására nézve. Jézus, Isten Báránya, helyettesítő áldozatként magát ajánlotta/adta (vö. Ézs. 53; II. Kor. 5:21). Jézus "átokká" lett értünk (vö. Gal. 3:13).

SZÖVEG: 18:33-38b

³³Pilátus azután ismét bement a helytartóságra, behívatta Jézust, és megkérdezte tőle: "Te vagy a zsidók királya?" ³⁴Jézus viszont ezt kérdezte tőle: "Magadtól mondod-e ezt, vagy mások mondták neked rólam?" ³⁵Pilátus erre így szólt: "Hát zsidó vagyok én? A te néped és a főpapok adtak át neked téged: Mit tettél?" ³⁶Jézus így felelt: "Az én országom nem e világból való: ha ebből a világból való volna az én országom, az én szolgálaim harcolnának, hogy ne szolgáltatassanak ki a zsidóknak. De az én országom nem innen való." ³⁷Pilátus ezt mondta neki: "Akkor mégis király vagy te?" Jézus így válaszolt: "Te mondod, hogy király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra." ³⁸Pilátus így szólt hozzá: "Mi az igazság?"

18:33 „a helytartóságra” Lásd Különleges Téma a 18:28-ban.

■ „Te vagy a zsidók királya?” Jézust árulással vádolták (vö. Máté 27:1; Márk 15:2; Lukács 23:2; János 19:3,12,15,19-22).

18:34 „Jézus viszont ezt kérdezte tőle: "Magadtól mondod-e ezt, vagy mások mondták neked rólam?" Ha Pilátus ezt egy politikai királyság értelmében kérdezte volna, Jézus tagadta volna a vádat. Ha a zsidók sugallták volna ezt a kérdést, ez a Messiási mivoltára utalt volna és akkor Jézus megerősítette volna azt. Pilátus láthatólag nem volt kész arra, hogy a zsidó vallási gondolatok bonyolultságáról vitába szálljon (vö. 35.vers).

18:35 Ez a kérdést nemleges választ feltételez. Pilátus itt a zsidó vallás iránti megvetését fejezi ki.

18:36 „ha ebből a világból való volna az én országom, az én szolgálaim harcolnának” Ez MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT amit tényekkel ellentétesnek hívunk. Így kéne fordítani: „ha a királyságom e világi lenne, márpedig nem az, a szolgálaim harcolnának, amit nem tesznek”. A "szolgálaim" kifejezés. jelölheti a (1) tanítványokat vagy (2) az angyalokat (vö. Máté 26:53).

18:37 „Pilátus ezt mondta neki: "Akkor mégis király vagy te?" Ez nagy mértékű irónia a földi hatalom jelképe szájából, aki itt Jézust és az Ő szellemi királyságát szembeesíti.

■ „Te mondod, hogy király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem a világba” Az első kifejezést nehéz lefordítani a félreérthetősége/kétértelműsége miatt. Állítás minősítéssel (vö. Máté 27:11; Márk 15:2; Lukács 23:3). Jézus tudta, kicsoda (két BEFEJEZETT IDEJŰ IGE), és hogy miért jött (vö. János 13:1,3; Lukács 2:49; Máté 16:22). Pilátus nem értette volna meg!

18:38 „Pilátus így szólt hozzá: "Mi az igazság?" Pilátus feltette ezt a kérdést, de úgy tűnik, távozott, mielőtt választ kapott volna. Pilátus biztosan akarta tudni, hogy Jézus nem jelent veszélyt a római vezetésre. Ezt meg is tette. Ezután megpróbálta Jézust szabadon bocsáttatni, a zsidók húsvét heti szokásainak és annak a napnak alapján (vö. 39. vers, Máté 27:15). János azért írja ezt, úgy, mint ahogy Lukács is, hogy megmutassa, a kereszténység nem veszélyeztette a Római Birodalmat.

SZÖVEG: 18:38b-40

Miután ezt mondta, ismét kiment a zsidókhoz, és így szólt hozzájuk: "Én nem találok benne semmiféle bűnt. ³⁹Szokás nálatok, hogy valakit szabadon bocsássak a húsvét ünnepén: akarjátok-e hát, hogy szabadon bocsássam nektek a zsidók királyát?" ⁴⁰Ekkor újra kiáltozni kezdtek: "Ne ezt, hanem Barabbást!" Ez a Barabbás pedig rabló volt.

18:39 „Szokás nálatok” Ezt a Máté 27:15 és a Lukács 23:17 megmagyarázza.

18:40 „Ekkor újra kiáltozni kezdtek: "Ne ezt, hanem Barabbást!" Ironikus, hogy Barabás a zelóta párt tagjaként, pontosan abban volt bűnös, amivel Jézust vádolták (vö. Márk 15:7; Lukács 23:19,25). Ez a tömeg láthatóan azért gyűlt itt össze, hogy a helyi népi-hőst támogassák. A zsidó vezetők csak kihasználták az alkalmat, hogy Jézus elítélését bebiztosítsák (vö. Márk 15:11).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért ment Jézus egy olyan helyre, ahol tudta, hogy Júdás megtalálja?
2. Miért hagyja ki János Jézus haláltusáját a Gecsemáné kertben?
3. A Szanhedrin miért vitte Jézust Pilátushoz?
4. Miért olyan zavaros az események időrendje Jánosnál és a Szinoptikusoknál?
5. Miért írja le János Pilátust úgy, mint aki próbálja Jézust szabadon engedni?

JÁNOS 19

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézust Halálra Ítélik (18:38b-19:16a) 18:38b-19:7	A Katonák Kigúnyolják Jézust 19:1-4 Pilátus Döntése 19:5-16	(18:38b-19:7) 18:38b-19:7	Jézust Halálra Ítélik (18:38b-19:16) 18:40-19:3 19:4-5 19:6a 19:6b 19:7.	Jézus Pilátus Előtt (18:28-19:11) 18:33-19:3 19:4-7
19:8-12		19:8-12	19:8-9a 19:9b-10 19:11:00 19:12:00	19:8-11 Jézust Halálra Ítélik 19:12-16a
19:13-16a		19:13-16a	19:12-14 19:15a 19:15b 19:15c 19:16.	
Jézus Keresztre Feszítése 19:16b-22	A Király a Kereszten 19:17-24	19:16b-25	Jézus Megfeszítik 19:16b-21 19:22:00	A Keresztrefeszítés 19:16b-22 Jézus Öltözékén Megosztóznak
19:23-27	Íme az Anyád 19:25-27	19:25b-27	19:23-24 19:25-26 19:27.	19:23-24 Jézus és az Ő Anyja 19:25-27
Jézus Halála 19:28-30	Elvégeztetett 19:28-30	19:28-30	Jézus Halála 19:28. 19:29-30a 19:30b	Jézus Halála 19:28. 19:29-30
Jézus Oldalának Átdöfése 19:31-37	Jézus Oldalát Átdöfik 19:31-37	19:31-37	Jézus Oldalát Átdöfik 19:31-37	Az Átdöfött Oldal 19:31-37
Jézus Eltemetése 19:38-42	Jézus József Sírjában Temetik El 19:38-42	19:38-42	Jézus Eltemetése 19:38-42	A Temetés 19:38-42

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a

saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 19:1-7

¹Akkor Pilátus elvitette Jézust, és megkorbácsoltatta. ²A katonák tövisből koronát fontak, a fejére tették, és bíborruhát adtak rá; ³oda járultak hozzá, és ezt mondták: "Üdvözlégy, zsidók királya!" - és arcul ütötték. ⁴Pilátus ismét kiment az épület elé, és így szólt hozzájuk: "Íme, kihozom őt nektek. Tudjátok meg, hogy semmiféle bűnt nem találok benne." ⁵Ekkor kijött Jézus az épület elé, rajta volt a töviskorona és a bíborruha. Pilátus így szólt hozzájuk: "Íme, az ember!" ⁶Amint meglátták Jézust a főpapok és a szolgák, így kiáltoztak: "Feszítsd meg, feszítsd meg!" Pilátus pedig ezt mondta nekik: "Vegyétek át ti, és feszítsétek meg, mert én nem találok bűnösnek." ⁷A zsidók így válaszoltak neki: "Nekünk törvényünk van, és a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát."

19:1 „Akkor Pilátus elvitette Jézust, és megkorbácsoltatta.” Ennek a korbácsolásnak/fenyítésnek a pontos időrendi sorrendje bizonytalan. Minden rabot megkorbácsoltak, akit kereszt általi halálra ítélték. Annyira brutális volt, hogy sokan ebbe haltak bele. Ezzel együtt Pilátus feltehetőleg azért korbácsoltatta meg, hogy szimpátiát nyerjen és ezzel elérje célját, hogy szabadon bocsáthassa Jézust (vö. Lukács 23:16,22; Lukács 19:12). Ez lehet az Ézs. 53:5-nek a profétikus beteljesedése.

A római korbácsolás egy borzalmasan fájdalmas és nagyon brutális büntetés volt, amit nem rómaiak számára tartottak fenn. Egy csont vagy fém darabokkal kiszögezett bőr szíjakkal álló ostorral verték az embert, aki egy alacsony karóhoz volt hozzákötve és arra hajolt rá. A csapásokat nem diktálták. Általában a Keresztrefeszítés előtt hajtották ezt végre (vö. Livy XXXIII:36).

19:2 „A katonák tövisből koronát fontak, a fejére tették” Hagyományosan ezt a kínzás egy módjának tekintették, amikor is e töviseket Jézus szemöldöke magasságában a fejére tűzték. Mindazonáltal az is eléggé lehetséges, hogy ez egy pálma levelekből készült ragyogó korona volt, ami egy másik módja volt annak, hogy királynak gúnyolják Jézust (vö. Máté 27:27-31, Márk 15:15-20). A görög "korona" kifejezést (*stephanos*) az atlétikai versenyek győzelmére adott koszorúra értették, vagy a babérszörűre, amit az uralkodók hordtak.

■ **„bíborruhát adtak rá”** A lila a királyi méltóság jele volt, a festék nagyon drága volt, mivel egy puhatestű kagylóból nyerték. A skarlátvörös a római tisztek palástjának volt a színe. A skarlát

festéket egy tölgyfán élő rovar pikkelyéből nyerték. Ez a palást célzás volt a lila királyi palástra, de valószínűleg a valóságban csak egy kifakult skarlát színű tisztai palást lehetett (vö. Máté 27:18).

19:3

NASB „elkezdtek jönni hozzá, mondván”

NKJV „aztán azt mondták”

NRSV „folyamatosan jöttek hozzá, mondván”

TEV „odajöttek és mondták neki”

NJB „jöttek és jöttek, és mondták neki”

Ezek BEFEJEZETLEN IGEIDŐK. Nyilvánvalóan a katonák egymást követték. Ez a gúnyolódás inkább általánosságban a zsidók iránti megvetés volt, nem kifejezetten Jézus iránti. Lehetséges, hogy Pilátus ez által akart szimpátiát kelteni Jézus iránt, de ez nem működött.

■ **„arcul ütötték”** Ez a szó eredetileg ezt jelentette "bottal verni" de később egyszerűen azt jelentette "nyitott tenyérrel ütni". Ez inkább lehetett egy királyi üdvözlés kigúnyolása, mint brutális arcul ütés.

19:4

NASB „nem találok benne bűnt”

NKJV „nem találok benne hibát”

NRSV „nem találok ellene semmit”

TEV „nem találok okot rá, elítéljem”

NJB „nem találok ellene semmit”

János egyik célja az volt, hogy rámutasson, hogy a kereszténység nem jelentett veszélyt a római vezetésre és tisztjeire. János feljegyzi, hogy Pilátus többször is megpróbálta Jézust szabadon bocsáttatni (vö. 18:38; 19:6,12).

19:5 Azáltal, hogy Jézus (1) királyt gúnyoló ruhába volt öltözve és hogy (2) nagyon össze volt verve, Pilátus a zsidó vezetők vádjának nevetséges mivoltára akart rámutatni. János számára ez lehetett a Zak. 6:12-re való utalás is.

19:6 „így kiáltoztak: "Feszítsd meg, feszítsd meg!"”Az ok, amiért a zsidó vezetők Jézust meg akarták feszíttetni az volt, hogy az V. Mózes 21:23-ban lévő átok érvényessé legyen. Ez az az ok ami miatt valószínűleg Pálnak annyi kétsége volt afelől, hogy a Názáreti Jézus Isten Messiása. Mindemellett azt látjuk a Gal. 3:13-ban, hogy Jézus a mi átkunkat hordozta a kereszten (vö. Kol. 2:14).

■ **„én nem találok bűnösnek”** Pilátus ezt háromszor mondja el (vö. 18:38; 19:4).

19:7 „a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát” Jézus valóban állította, hogy egyik Istennel, Ő Isten Fia. A zsidók, akik hallották ezt a kijelentést és értették szándékát, kétségtelenül tudták, hogy isteninek állítja magát (vö. 5:18; 8:53-59; 10:33). Az igazi zsidó vád Jézus ellen az istenkáromlás volt (Máté 20:6,65). Az istenkáromlást megkövezéssel büntették (vö. III. Mózes 24:16).

SZÖVEG: 19:8-12

⁸Amikor Pilátus ezt meghallotta, még nagyobb félelem szállta meg. ⁹Ismét bement a helytartóságra, és megkérdezte Jézust: "Honnan való vagy te?" De Jézus nem felelt neki. ¹⁰Pilátus ekkor így szólt hozzá: "Nekem nem felelsz? Nem tudod, hogy hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak, de hatalmam van arra is, hogy megfeszíttesselek?" ¹¹Jézus így válaszolt: "Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked: ezért annak, aki engem átadott neked, nagyobb a bűne." ¹²Ettől fogva Pilátus igyekezett őt

szabadon bocsátani, de a zsidók így kiáltoztak: "Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja: aki királlyá teszi magát, az ellene szegül a császárnak."

19:8 „Amikor Pilátus ezt meghallotta, még nagyobb félelem szállta meg” Pilátust felesége már figyelmeztette Jézussal kapcsolatban (Máté 27:19), és most a zsidó vezetők azt állították, hogy kijelentette magáról, hogy Ő Isten Fia. Pilátus, aki babonás volt, elkezdett félni. Megszokott dolog volt a római és görög istenek között, hogy emberi formában meglátogassák az földi halandókat.

19:9 Pilátusnak emlékeznie kellett Jézus válaszára (vö.18:37)! Néhányan ezt az Ézs. 53:7 beteljesülésének tekintik.

19:10 „de hatalmam van arra is, hogy megfeszíttesselek?” Pilátus azt állítja, hogy politikai hatalma van élet és halál felett, mégis egy engedetlen csöcselékkel szemben ezt a jogot átengedte az ő akaratuknak.

19:11 „Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked” Ez egy MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit tényekkel ellentétesnek hívunk. Jézust nem félemlítette meg Pilátus. Ő tudta, hogy kicsoda és miért jött. A Biblia kijelenti, hogy minden emberi hatalom mögött Isten áll (vö. Róma13:1-7).

■ **„annak, aki ENGEM átadott neked, nagyobb a bűne.”** Első olvasásra úgy tűnne, ez Iskáriótes Júdást jelenti (vö. 6:64,71; 13:11) de a legtöbb kommentátor egyetért abban, hogy itt Kajafásról van szó, aki hivatalosan átnyújtotta Jézust a rómaiaknak. Ezt a kifejezést lehet úgy is érteni, hogy kollektívan a (1) zsidó vezetőkre vagy a (2) a zsidó népre utal.

19:12 „Pilátus igyekezett őt szabadon bocsátani” Ez egy BEFEJEZETLEN IGE IDŐ, ami múlt béli ismétlődő eseményt jelent. Többször megpróbálta

■ **„Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja”** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekvésre utal. A zsidó vezetők azzal fenyegették Pilátust, hogy jelentik őt a feletteseinél Rómában, ha nem viszi véghez a kívánásaikat és nem ítéli Jézust halálra. A "császár barátja" kifejezés egy idióma, ami arra a megtisztelő címre utal, amit a római császár adományozott (vagy Augustus vagy Vespasianus kezdte el).

A császár/cézár a római uralkodó címe volt. Julius Cézár nevéből származik és Augustus vette fel elsőként.

SZÖVEG: 19:13-16

¹³**Amikor Pilátus meghallotta ezeket a szavakat, kihozatta Jézust az épület elé, és a bírói székbe ült azon a helyen, amelyet Kövezett-udvarnak, héberül pedig Gabbatának neveztek.**
¹⁴**A húsvétra való előkészület napja volt, délfelé járt az idő. Pilátus így szólt a zsidókhöz: "Íme, a ti királyotok!"** ¹⁵**Azok pedig felkiáltottak: "Vidd el, vidd el, feszítsd meg!"** Pilátus ezt mondta nekik: **"A ti királyotokat feszítsem meg?"** A főpapok így válaszoltak: **"Nem királyunk van, hanem császáruk!"** ¹⁶**Ekkor kiszolgáltatta őt nekik, hogy megfeszítsék. Átvették tehát Jézust,**

19:13 „Amikor Pilátus meghallotta ezeket a szavakat, kihozatta Jézust az épület elé, és a bírói székbe ült azon a helyen” A szöveg kétértelmű abban, hogy ki ült az ítélő székben. A Williams és a Goodspeed (angol) fordítások egyaránt állítják, hogy Jézust magát ültették oda, mint a Zsidók Királyát, gúnyolódó módon. Ennek ellenére a szövegkörnyezet Pilátusra utal, aki ítélethirdetésre készült.

NASB, NKJV, NJB

„Járdának hívták, de héberül a neve Gabbata”

NRSV

„amit Kövezett Járdának neveztek, vagy héberül Gabbata”

TEV

„amit a Kövezett Járdának hívtak (héberül a neve Gabbata)”

Az arám/héber kifejezések használata a definíciókkal együtt azt mutatja, hogy János hallgatósága pogány volt (vö. 17.vers). A köves járda volt az a hely, ahol a rómaiak hivatalos nyilatkozatokat/hirdetményeket tettek. Az arám *gabbatha* szó azt jelenti "felemelt kövek".

19:14 „A húsvétra való előkészület napja volt” Nyilvánvaló eltérést mutat ezzel kapcsolatban a Szinoptikusok időrendi elhelyezése és a Jánosé. A Szinoptikusoknál, Jézus e húsvéti vacsorát tanítványaival fogyasztotta el letartóztatása előtt (vö. Márk 15:42), Jánosnál viszont ez a vacsora az ünnep előtti Előkészületi Napon történt. Lásd jegyzet a 18:28-nál.

■ **„dél felé járt az idő”** Jézus Pilátus előtt való kihallgatásának és keresztfeszítésének kronológiája a következő:

	<u>Máté</u>	<u>Márk</u>	<u>Lukács</u>	<u>János</u>
Pilátus ítélete				6. óra 19:14
Keresztfeszítés		3. óra 15:25		
Sötétség Támadt	6-9. óra 27:45	6-9. óra 15:33	6-9. óra 23:44	
Jézus felkiáltott	9. óra 27:46	9. óra 15:34		

Amikor ezeket az időmegjelöléseket összehasonlítjuk, két értelmezési lehetőség merül fel: (1) ugyanazt az időt jelöli mind. János római időt használt, 0:00 órától kezdve a számolást (vö. Gleason L. Archer, *Encyclopedia of Bible Difficulties* [A Biblia Nehézségeinek Enciklopédiája], 364. oldal), a Szinoptikusok pedig a héber idő szerint számoltak, 6:00 órától indulva. (2) János Jézus keresztfeszítését későbbre teszi, ami még egy példája lenne a közte és a Szinoptikusok közti különbségeknek. A János 1:39 és 4:6-ból láthatjuk, hogy János a héber időszámítást használja, nem pedig a rómaiakat (vö. M. R. Vincent, *Word Studies* [Szavak Tanulmányozása] 1. kiadása 403. oldal).

Lehetséges, hogy az időmegjelölések mind a négy evangéliumban szimbolikusak, mert (1) a Templomban történő napi áldozati bemutatásokra utalnak (de. 9:00 és du. 3:00 vö. Apcsel 2:15; 3:1) és (2) éppen déli 12:00 után volt az ideje annak, hogy a szokásnak megfelelően leöljék az áldozati bárányt, a Nissan hónap 14. napján. A Biblia, mivel egy ókori keleti könyv, nem fektet hangsúlyt a kronológiára úgy, mint a modern nyugati történelmi feljegyzések.

■ **„Íme, a ti királyotok!”** Ahogy az 5. vers célzás lehet a Zak. 6:12-re, úgy ez itt célzás lehet a Zak. 9:9-re.

19:15 „Vidd el, vidd el, feszítsd meg!” Itt három AORISZT AKTIV FELSZÓLÍTÓMÓD szerepel. A "megfeszíteni" szótöve azt jelenti "felemelni" vagy "felmagasztalni"; lehet, hogy ez egyike János "kétértelmű kifejezéseinek" (vö. 3:14; 8:28; 12:32).

■ **„A főpapok így válaszoltak: "Nem királyunk van, hanem császáruk!"** Lenyűgöző az ironia. Ezek a zsidó vezetők bűnösök voltak istenkáromlás miatt, pont abban, amivel Jézust vádolták. Az ÓSZ-ben egyedül Isten a Királya az Ő népének (vö. I. Sám. 8).

■ „ők” A Máté 27:26-27 és a Márk 15:15-16-ban a névmás a római katonákra utal. Itt Jánosnál arra lehet következtetni, hogy Pilátus Jézust átadta zsidó vezetők kívánságainak és a csöcseléknek.

SZÖVEG: 19:17-22

¹⁷ő pedig maga vitte a keresztet, és kiért az úgynevezett Koponya-helyhez, amelyet héberül Golgotának neveznek. ¹⁸Ott megfeszítették őt, és vele másik kettőt, jobbról és balról, középen pedig Jézust. ¹⁹Pilátus feliratot is készíttetett, és rátétette a keresztre. Ez volt ráírva: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA. ²⁰A zsidók közül sokan olvasták ezt a feliratot, amely héberül, latinul és görögül volt írva, ugyanis közel volt a városhoz az a hely, ahol megfeszítették Jézust. ²¹A zsidók főpapjai akkor szóltak Pilátusnak: "Ne azt írd: A zsidók királya! - hanem ahogyan ő mondotta: A zsidók királya vagyok." ²²Pilátus így válaszolt: "Amit megírtam, megírtam."

19:17 „ő pedig maga vitte a keresztet” A kereszt formája az első századi Palesztinában nem bizonyos; lehetett nagy T alakú, kis t alakú vagy X alakú. Néhány bűnözőt állványzatra feszítettek fel. Függetlenül a kereszt alakjától, a rabnak, akit éppen előtte korbácsoltak meg, vinnie kellett a fa szerkezetnek egy részét a megfeszítés helyszínére (vö. Máté 27:22; Márk 15:21; Lukács 14:27; 23:26).

■ „az úgynevezett Koponya-helyhez, amelyet héberül Golgotának neveznek” Ennek a pontos jelentése bizonytalan. A héber/arám szó nem egy olyan hegyre utalt, amely pontosan koponya alakú volt, hanem egy alacsonyan fekvő kopasz hegyre, amely egy Jeruzsálembé vezető főútvonal mentén helyezkedett el. A rómaiak azért feszítettek keresztre, hogy az elrettentse az embereket a lázadástól. A modern régészet bizonytalan, ami a város ősi falainak elhelyezkedését illeti. Jézust a városfalakon kívül ölték meg.

19:18 „Ott megfeszítették őt,” Egyik Evangélium sem részletezi a római keresztrefeszítés fizikai részét. A rómaiak a karthágóiaktól tanulták, akik a perzsáktól vették át. Még a kereszt pontos formája sem biztos. Azt azért tudjuk, hogy brutális, hosszadalmas halál volt! Úgy fejlesztették ki, hogy napokig életben és fájdalmakban tartsa az embert. A halál általában fulladás által következett be. Elrettentésként volt hivatott szolgálni, a rómaiak elleni lázongásoktól.

■ „másik kettőt” Ez az Ézs. 53:9-ben lévő prófécia beteljesülése, ami a következő helyeken van feljegyezve: Máté 27:38; Márk 15:27 és Lukács 23:33-ban.

19:19 „Pilátus feliratot is készíttetett” Pilátus valószínűleg saját kezűleg írhatta fel ezt a címet (*titlon*) amit valaki más vésett egy fatáblára. Máté ezt "a vád"-nak nevezi (*aitan*, vö. Máté 27:37), Márk és Lukács pedig feliratnak (*epigraphe*, vö. Márk 15:26; Lukács 23:28).

19:20 „héberül, latinul és görögül volt írva” Érdekes megfigyelni a változatosságot abban, ahogy az Evangéliumokban a Jézus feje fölé szegezett tábla felirata megjelenik

1. Mt. 27:37 – "Ez Jézus, a zsidók Királya"
2. Mk. 15:26 – "A Zsidók Királya"
3. Lk. 23:38 – "Ez a zsidók Királya"
4. Jn. 19:19 – "Jézus, a Nézéreti, a zsidók Királya"

Mindegyik más, de alapvetően ugyanaz. Ez a legtöbb történelmi részletre igaz az Evangéliumokban. Mindegyik író halványan eltérő módon jegyezte fel az emlékeit, de mindegyik ugyanaz a szemtanú feljegyzés.

Pilátus a zsidó vezetőket akarta ingerelni azzal, hogy azt a címet tette a keresztre, amittől a zsidók annyira félték. (vö. 21-22. vers).

19:22 „Amit megírtam, megírtam.” Ez két BEFEJEZETT IDEJŰ IGE amik a teljességét és véglegességét hangsúlyozzák a leírt dolognak.

SZÖVEG: 19:23-24

²³A katonák pedig, amikor megfeszítették Jézust, fogták felsőruháit, elosztották négy részre, mindegyik katonának egy részt. Fogták köntösét is, amely varratlan volt, felülről végig egybeszöve. ²⁴Ekkor ezt mondták egymásnak: "Ne hasítsuk el, hanem vessünk rá sorsot, hogy kié legyen!" Így teljesedett be az Írás: "Elosztották ruháimat maguk között, és köntösökre sorsot vetettek." Ezt tették a katonák.

19:23 „elosztották négy részre, mindegyik katonának egy részt” A katonák sorsot vetettek Jézus ruháira. Ez csak a felső ruháira vonatkozott. Nem egyértelmű, hogyan lehetett ezeket négy részre osztani. Lehet, hogy ez a cipőjére, az imasájljára (*tallith*), csukló szalagjára és felső ruháira utal. Nem tudjuk pontosan azt, hogy Jézus viselt-e turbánt. A zsidókra nézve sértő lett volna a teljes mezítelenség. Ez egy újabb beteljesült prófécia, amit a 24. versben idéz (vö. Zsolt. 22:18).

■ **„köntös”** Jézus felső/külső öltözetét TÖBBES SZÁMBAN jelöli, a *himatia* szóval. Hosszú alsóruhája, ami közvetlen a bőrével érintkezik, volt a tunika (*chiton*). A kettő közti különbség látható a Máté 5:40-ben és a Lukács 6:29-ben. Dorkás is készített mind a két ruhadarabból (Apcsel 9:39). Az első századi zsidók hordtak még egy plusz alsó ruhát, amit lágyékkötőnek neveztek. Jézus nem volt teljesen levetkőztetve.

SZÖVEG: 19:25-27

²⁵Jézus kereszttjénél ott állt anyja és anyjának nővére, Mária, Klópás felesége, valamint a magdalai Mária. ²⁶Amikor Jézus meglátta ott állni anyját, és azt a tanítványt, akit szeretett, így szólt anyjához: "Asszony, íme, a te fiad!" ²⁷Azután így szólt a tanítványhoz: "Íme, a te anyád!" És ettől az órától fogva otthonába fogadta őt az a tanítvány.

19:25 „Jézus kereszttjénél ott állt anyja és anyjának nővére, Mária, Klópás felesége, valamint a magdalai Mária.” Nagy a vita akörül, hogy négy, vagy három név van-e itt megemlítve. Valószínű, hogy négyről van szó, mert nem valószínű, hogy két nővér lehetett Mária néven. Mária testvérét Salomé megnevezi a Márk 15:40 és a Máté 27:56. Ha ez igaz, akkor ez azt jelentené, hogy Jakab, János és Jézus unokatestvérek voltak. Egy második századi tradíció szerint (*Hegesippus*) Klópás József testvére volt. Magdalai Mária volt az, akiből Jézus 7 ördögöt űzött ki, és ő volt az első, akinek feltámadása után megjelent (vö. 20:1-2; 11-18; Márk 16:1; Lukács 24:1-10).

KÜLÖNLEGES TÉMA: A NŐK AKIK JÉZUST KÖVETTÉK

- A. Az első említése a nőknek, akik követték Jézust, segítették őt és az Apostoli csapatot, a Lukács 8:1-3-ban található.
1. Mária, akit Magdalainak neveztek (2. vers)
 - a. Máté 27:56, 61; 28:1
 - b. Márk 15:40, 47; 16:1,9
 - c. Lukács 8:2; 24:10
 - d. János 19:25; 20:1,11,16,18
 2. Johanna, Kuzának (Heródes egyik főemberének felesége, 3. vers) fel van sorolva a Lukács 24:10-ben
 3. Zsuzsánna, (3. vers)
 4. „sok más asszony is, akik szolgáltak neki vagyonukból” (3. vers)
- B. Nők egy csoportja, akik jelen voltak a keresztfeszítéskor
1. Máté listája
 - a. magdalai Mária (27:56)

- b. Mária, a Jakab és József anyja (27:56)
 - c. a Zebedeus fiainak anyja (27:56)
- 2. Márk listája
 - a. a magdalai Mária (15:40)
 - b. Mária, a kis Jakab és József anyja (15:40)
 - c. Salomé (15:40)
- 3. Lukács csak annyit mond „az asszonyok, akik elkísérték őt Galileából” (23:49)
- 4. János listája
 - a. Mária, Jézus anyja (19:25)
 - b. anyjának testvére (19:25)
 - c. Mary Klópás felesége (KJ angol fordítás: Cleophas, ez jelentheti azt is, Klópás felesége, vagy Klópás leánya) (19:25)
 - d. a magdalai Mária (19:25)
- C. Említést találunk asszonyok egy csoportjáról, akik jelen voltak Jézus temetésén
 - 1. Máté listája
 - a. a magdalai Mária (27:61)
 - b. a másik Mária (27:61)
 - 2. Márknál
 - a. a magdalai Mária (15:47)
 - b. Mária, József anyja (15:47)
 - 3. Lukács annyit mond: „asszonyok, akik Galileából jöttek el vele” (23:55)
 - 4. Jánosnál nincs feljegyzés asszonyokról aki megnézték a sírt
- D. Asszonyok egy csoportja jött ki a sírhoz vasárnap kora reggel
 - 1. Máténál
 - a. a magdalai Mária (28:1)
 - b. a másik Mária (28:1)
 - 2. Márknál
 - a. a magdalai Mária (16:1)
 - b. Mária, Jakab anyja (16:1)
 - c. Salomé (16:1)
 - 3. Lukácsnál
 - a. „a sírhoz jöttek” (24:1-5, 24)
 - (1) a magdalai Mária (24:10)
 - (2) Johanna (24:10)
 - (3) Mária, Jakab anyja (24:10)
 - 4. János egyedül a magdalai Máriát említi (20:1,11)
- E. Asszonyok, akik jelen voltak a felső szobában (Apcsel.1:14)
 - 1. „az asszonyok” (1:14)
 - 2. Mária, Jézus anyja (1:14)
- F. A pontos kapcsolat ezek között az asszonyok között bizonytalan. Láthatólag túlsúlyban van a magdalai Mária szerepe. A Jézus életében lévő nőkről egy jó cikk a *Dictionary of Jesus and the Gospels* (Jézus és az Evangéliumok Szótára) című könyvben található, kiadó a IVP, 880-886.oldal

19:26 „a tanítványt, akit szeretett” Mivel János név szerint nincs megemlítve az evangéliumban, sokan azt feltételezik, hogy ily módon azonosította magát (vö. 13:23; 19:26; 21:7,20). Ezeken a helyeken mindig az *agapaó* szót használja, de a 20:2-ben pedig ugyanazt a kifejezést használja, csak a *phileó* szóval. Jánosnál ezek a szavak szinonimák; hasonlítsd össze a 3:35 *agapaó* szóját és az 5:20 *phileó* szóját; mindkét helyen az Atya Fia iránti szeretetére utal.

19:27 „És ettől az órától fogva otthonába fogadta őt az a tanítvány” Ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy János azon nyomban elvitte őt magához, bár az a tény, hogy nincs felsorolva a többi asszonnyal együtt sem a Máté 27:56-ban, sem a Márk 15:40-ben ezt sugallhatja. A hagyomány azt tartja, hogy János Mária haláláig gondját viselte az asszonynak, aztán elköltözött Kis-Ázsiába (főként Efézusba) ahol hosszú és sikeres szolgálatot folytatott. Az efézusi vének biztatására írta meg az idős János a memoárját Jézus életéről (azaz a János Evangéliumát).

SZÖVEG: 19:28-30

²⁸Jézus ezek után tudva, hogy már minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: "Szomjazom." ²⁹Volt ott egy ecettel tele edény. Egy szivacsot ecettel megtöltve izsópra tűztek, és odatartották a szájához. ³⁰Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: "Elvégeztetett!" És fejét lehajtva, kilehelte lelkét.

19:28 „Jézus ezek után tudva, hogy már minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: "Szomjazom."” Mondattanilag kétértelmű, vajon az említett Igehely a "Szomjazom", vagy pedig a "minden bevégeztetett"-re vonatkozik. Ha a tradicionális módon értelmezzük, akkor a "Szomjazom" a Zsolt. 69:21-re utal vissza.

19:29 „Volt ott egy ecettel tele edény” Ez egy olcsó, savanyú bor volt. Mind a katonák, mind pedig a megfeszítettek számára volt odakészítve. Kis adagokban kaphattak belőle, azért, hogy a keresztfeszítés minél hosszabb ideig tarthasson.

■ **„ecet/savanyú bor”** Ez szó szerint ecetet jelent. Ez a szegény emberek itala volt. Figyeljük meg, hogy Jézus nem itta meg fűszerezett/begyógyszerezett bort, amit a jeruzsálemi asszony(ok) ajánlottak fel neki (vö. Márk 15:23; Máté 27:34). Valószínűleg az oka annak, hogy inkább ezt a bort fogadta el, azt volt, hogy betöltse a Zsolt. 22:15-ben írtakat. Túlságosan ki volt száradva ahhoz, hogy beszélni tudjon és még egy valamit mondani szeretett volna.

■ **„izsópra tűztek”** Néhányan úgy tekintenek erre, mint annak a speciális növénynek a szimbolikus használatára, amit a Páska ceremóniában használtak (vö. II. Mózes 12:22). Mások úgy hiszik, hogy itt egy ősi szövegromlás/írási hiba áll fenn, és a szó eredetileg dárdát, gerelyt vagy pálcát/karót jelentett (vö. NEB de a REB [angol fordítások] visszatér az izsóp használatára). A Máté 27:48 és a Márk 15:36 "nád"-nak mondja.

Az oka annak, hogy sokan itt írno ki változtatásra gondolnak az, hogy az izsópnak nem volt nagyon hosszú szára (60-120cm), viszont emlékeznünk kell arra is, hogy a keresztet nem emelték túl magasra a földtől. A mi tradicionális képeink a magas keresztről valószínűleg a 3:14 félreértésén/félreértelmezésén alapszik. Jézus lába kb. 30-60cm magasan lehetett a földtől.

19:30 „Elvégeztetett!” BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD. A Szinoptikus Evangéliumokból tudjuk, hogy Jézus ezt hangosan kiáltotta (vö. Márk 15:37; Lukács 23:46; Máté 27:50). Ez a megváltás befejezett munkájára utal. A szó e formája (*telos*) az egyiptomi papiruszokban egy kereskedelmi kifejezés volt, "teljesen kifizetve".

■ **„fejét lehajtva, kilehelte lelkét”** A "meghajtotta fejét" egy köznyelvi fordulat arra, hogy "aludni tért". Jézus halála számára egy nyugodt pillanat volt. A következtetés ennél fogva az, hogy a halálban az ember szellemi aspektusa, lényé különválk a fizikaitól. Ez úgy tűnik, hogy a hívőktől egy testen kívüli állapotot kíván a halál és a feltámadás napja között (vö. II. Kor. 5; I. Thessz. 4:13-18).

Ugyanerről a Márk 15:37 és a Lukács 23:46 párhuzamosan úgy ír, hogy "utoljára lehelt". A héber szó a "szellem"-re és a "lélegzet"-re egy és ugyanaz. Utolsó leheletére úgy tekinthetünk, mint a szellemére, ami elhagyta testét (vö. I. Mózes 2:7).

SZÖVEG: 19:31-37

³¹Mivel péntek volt, a zsidók nem akarták, hogy a testek szombaton a kereszten maradjanak; az a szombat ugyanis nagy nap volt. Arra kérték tehát Pilátust, hogy törjék el a lábszárcsontjukat, és vegyék le őket. ³²Ezért odamentek a katonák, és eltörték az egyik, majd a másik vele együtt megfeszített ember lábszárcsontját. ³³Amikor pedig Jézushoz értek, mivel látták, hogy már halott, az ő lábszárcsontját nem törték el, ³⁴hanem az egyik katona lándzsával átszúrta az oldalát, amelyből azonnal vér és víz jött ki. ³⁵Aki pedig látta ezt, az tesz róla bizonyosságot, és az ő bizonyágtétele igaz, és ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. ³⁶Ezek pedig azért történtek, hogy beteljesedjék az Írás: "Csontja ne töressék meg." ³⁷Viszont az Írásnak egy másik helye így szól: "Néznek majd arra, akit átszúrtak."

19:31 „nem akarták, hogy a testek szombaton a kereszten maradjanak” A zsidók nagyon aggódtak a halott testek miatt, amik szertartásilag beszennyezték a földet (vö. V. Mózes 21:23), különösen a Páska Ünnepe Előkelő Szent Sabbath napján.

■ **„a szombat ugyanis nagy nap volt”** Ezt két módon fordították: (1) a Páska ünnepe és a Sabbath ebben az évben egy napra esett (a zsidók holdnaptárat használtak) vagy (2) a Kovásztalan Kenyér Ünnepe esett egybe a Sabbathal abban az évben. A Páska és a Kovásztalan kenyér ünnepe (vö. II. Mózes 12) egy 8 napos fesztivállá vált.

■ **„hogy törjék el a lábszárcsontjukat, és vegyék le őket”** Ez nyilván már megtörtént máskor is. Egy hatalmas fakalapácsot használtak arra, hogy a megfeszítettek lábszárát eltörjék. A keresztrefeszítés általában fulladásos halálhoz vezetett. A láb eltörése szinte azonnali halált okozott, mivel az ember nem volt képes magát felnyomni, hogy levegőt vehessen.

19:33 „látták, hogy már halott, az ő lábszárcsontját nem törték el” Ez is beteljesült prófécia a II. Mózes 12:46, IV. Mózes 9:12 és a Zsolt. 34:20-ból.

19:34 „az egyik katona lándzsával átszúrta az oldalát, amelyből azonnal vér és víz jött ki” Ez egy szemtanú orvosi részletezése, ami azt mutatja, hogy Jézus valóban halott volt, ezáltal támasztva alá Jézus, a Messiás emberi voltát. János Evangéliuma és 1. levele abban az időben íródott, amikor növekedett a gnoszticizmus, ami egyetértett Jézus istenségével, de emberi mivoltát elutasította.

Mások próbálták ezt úgy értelmezni, hogy ez itt célzás/utalás az Úrvacsorára és a Keresztelésre, mint szentségre, de ez csupán allegória.

19:35 Ez a vers János megjegyzése, aki az egyetlen szemtanúja volt az eseményeknek, (1) az esti kihallgatásoknak, (2) a római pernek és a (3) keresztrefeszítésnek. Ez a megjegyzés Jézus haláláról párhuzamos a 20:30-31-gyel, ami az Evangélium evangelizációs célját mutatja (vö. 21:24). Lásd Különleges Téma: Jézus Tanúi az 1:8-ban.

Létezik egy görög kézírati változat az utolsó mellékmondat igéjében. Néhány szövegben JELEN IDŐ van, néhányban AORISZT IDŐ. Ha ez eredetileg AORISZT volt, akkor a nem hívőkre összpontosít, mint a 20:30-31. Míg ha ez JELEN IDŐ, akkor a folyamatos, fejlődő hitre fókuszál. János Evangéliuma látszólag mindkét csoportra irányul.

19:36 Ez valószínűleg utalás a Páska Bárányra a II. Mózes 12:46-, IV. Mózes 9:12; vagy a Zsolt. 34:20-ból. Attól függ, hogy melyik szóra történik az utalás: (1) átszúrva vagy (2) törött. Maga Jézus is rámutatott ezekre az Igeversekre azalatt a 40 nap alatt, míg itt volt a földön feltámadása után (vö. Lukács 24:27; Apcsel 1:2-3). A korai egyház tanításai (az Apcselben) ezeket a beteljesült ÓSZ-i próféciaikat tükrözte vissza, amit Jézus megmutatott nekik akkor.

19:37 Ez idézet a Zak. 12:10-ből, ami egyike azoknak a nagyszerű ígéreteknek, hogy (1) Izrael egy napon hittel Jézushoz, a Messiáshoz fog térni (vö. Jel. 1:7) vagy (2), hogy sok zsidó, akik már hittek benne, ott voltak és sírtak a halála felett.

Érdekes, hogy ez a rész nyilvánvalóan a Maszoréta Héber szövegből való, és nem a Szeptuagintából, amiből az evangéliumok írói általában idéznek. A Szeptuagintában az áll: "kigúnyolták", a Maszoréta szövegben pedig, hogy "átszúrták".

SZÖVEG: 19:38-42

³⁸Ezután az arimátiai József, aki Jézus tanítványa volt - de csak titokban, mert félt a zsidóktól -, megkérte Pilátust, hogy levehesse Jézus testét. Pilátus megengedte neki. Elment tehát, és levette Jézus testét. ³⁹Eljött Nikodémus is, aki először éjszaka ment hozzá, és mirhából és aloéból készült kenetet hozott, mintegy száz fontnyit. ⁴⁰Fogták tehát Jézus testét, és leplekbe takarták az illatszerekkel együtt, ahogyan a zsidóknál szokás temetni. ⁴¹Azon a helyen, ahol Jézust megfeszítették, volt egy kert, és a kertben egy új sír, amelybe még senkit sem helyeztek. ⁴²Mivel közel volt a sír, a zsidók ünnepi előkészülete miatt ott helyezték el Jézust.

19:38-39 „József ... Nikodémus” Ez a két vagyonos és befolyásos tagja a Szanhedrinnek Jézus titkos követői voltak, akik ebben a kritikus és veszélyes időben léptek ki a nyilvánosság elé.

19:38 „mirhából és aloéból készült kenetet hozott, mintegy száz fontnyit” Ezek voltak az első századi zsidók hagyományos temetési fűszerei, gyógynövényei. A mennyiség egy kissé túlzó; sokan úgy tekintik ezt, mint egy szimbólumot, hogy Jézust királyként temették el (vö. II. Krón. 16:14). Lásd Különleges Téma a Megkenetésről a 11:2-nél

KÜLÖNLEGES TÉMA: TEMETKEZÉSI FŰSZEREK

- A. Mirha, egy illatos gumi, ami arab fákról származik
1. Ez a fűszer 12-szer fordul elő az ÓSZ-ben, legtöbbször a bölcsesség irodalomban, parfümként
 2. Egyike volt azoknak az ajándékoknak, amit a Bölcsék/Mágusok vittek az újszülött Jézusnak (vö. Máté 2:11)
 3. Lenyűgöző a szimbolikája
 - a. használták a "szent kenetben" (II. Mózes 30:23-25)
 - b. használták ajándékként a királynak (Máté 2:11)
 - c. használták Jézus bebalzsamozására a temetésén (vö. János 19:39 és jelképesen a 11:2-ben). Ez megfelelt a Talmudban leírt zsidó szokásoknak (vö. Berakhoth 53a).
- B. Aloék, egy illatos fajta fa
1. kötődik illatos parfümhöz (vö. IV. Mózes 24:6; Zsolt. 45:8; Péld. 7:17; Én. 4:14)
 2. az egyiptomi balzsamozási szokásokban ezt keverték össze mirhával
 3. Nikodémus nagy mennyiségben hozta ezt Jézus temetésére és bebalzsamozta vele (vö. János 19:39). Ez megfelelt a Talmudban leírt zsidó szokásoknak (ld. Betsah 6a).

19:40 „Fogták tehát Jézus testét, és leplekbe takarták az illatszerekkel együtt” Az illatszerek két célt szolgáltak: (1) a szag semlegesítésére és (2) hogy összetartsák a halotti lepleket.

19:41 „Azon a helyen, ahol Jézust megfeszítették, volt egy kert” Fontos megértenünk azt a sietséget, amivel József és Nikodémus dolgoztak. Jézus délután 3:00 órakor halt meg, és este 6:00 óráig a sírban kellett, hogy legyen, ami a Zsidó Páska Ünnepe Sabbathjának a kezdete volt.

■ „egy új sír, amelybe még senkit sem helyeztek” Ez KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. A Máté 27:6-ból tudjuk, hogy ez József saját sírhelye volt. Ez a Máté 27:57-ben idézett Ézs. 53:9-nek a beteljesülése.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért korbácsolták meg és gúnyolták ki Jézust a katonák?
2. Mi a jelentősége annak, hogy Pilátus többször is megpróbálta Jézust szabadon bocsáttatni?
3. Miért olyan lenyűgöző a főpap kijelentése a 15. versben?
4. Miért térnek el a keresztfeszítés részletei az Evangéliumokban?
5. Hogyan kapcsolódik az V. Mózes 21:23 Jézus keresztfeszítéséhez?

JÁNOS 20

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus Feltámadása 20:1-10	Az Üres Sír 20:1-10	A Feltámadás 20:1-10	Az Üres Sír 20:1-10	Az Üres Sír 20:1-2 20:3-10
Jézus Megjelenik Magdalai Máriának 20:11-18	Magdalai Mária Látja a Feltámadt Urat 20:11-18	20:11-18	Jézus Megjelenik Magdalai Máriának 20:11-13a 20:13b 20:14-15a 20:15b 20:16a 20:16b 20:17. 20:18.	Jézus Megjelenik Magdalai Máriának 20:11-18
Jézus Megjelenik a Tanítványainak 20:19-23	A Tanítványok Kiküldetése 20:19-23	20:19-23	Jézus Megjelenik a Tanítványainak 20:19-23	Jézus Megjelenik a Tanítványainak 20:19-23
Jézus és Tamás 20:24-29	Látni és Hinni 20:24-29	20:24-29	Jézus és Tamás 20:24-25a 20:25b 20:26-27 20:28. 20:28.	20:24-29
A Könyv Célja 20:30-31	Hogy Higgyetek 20:30-31	20:30-31	A Könyv Célja 20:30-31	Első Következtetés 20:30-31

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-29-es VERSEKBE

A. Minden ígéret, amit Jézus az apostoloknak tett a 14-17. fejezetekben, a feltámadás első vasárnapján beteljesedett. Lásd a 16:20 jegyzetét.

B. Az evangéliumok feljegyzései a feltámadás körüli részekben eltérnek, mert (1) szemtanúk feljegyzései, (2) évek teltek el, mielőtt az eseményeket lejegyezték volna, és (3) mindegyikőjük egy kiválasztott célcsoportnak írt és különböző dolgokra fektették a hangsúlyt (vö. Máté 28; Márk 16; Lukács 24).

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 20:1-10

¹A hét első napján, korán reggel, amikor még sötét volt, a magdalai Mária odament a sírhoz, és látta, hogy a kő el van véve a sírbolt elől. ²Elfutott tehát, elment Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és így szólt hozzájuk: "Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hova tették!" ³Elindult tehát Péter és a másik tanítvány, és elmentek a sírhoz. ⁴Együtt futott a kettő, de a másik tanítvány előrefutott, gyorsabban, mint Péter, és elsőnek ért a sírhoz. ⁵Előrehajolt, és látta, hogy ott fekszenek a lepedők, de mégsem ment be. ⁶Nyomában megérkezett Simon Péter is, bement a sírba, és látta, hogy a leplek ott fekszenek, ⁷és hogy az a kendő, amely a fején volt, nem a lepleknél fekszik, hanem külön összegöngyöltve, egy másik helyen. ⁸Akkor bement a másik tanítvány is, aki elsőnek ért a sírhoz, és látott, és hitt. ⁹Még nem értették ugyanis az Írást, hogy fel kell támadnia a halottak közül. ¹⁰A tanítványok ezután hazamentek.

20:1 „A hét első napján” Ez vasárnap volt, az első, nagy Húsvét heti Sabbathot követő munkanap, mikor az első zsenget hozták a templomba annak bemutatására. Jézus volt az első zsenge a halottak között (vö. I. Kor. 15:23). Jézus megjelenése a három egymást követő vasárnapon készítette elő azt, hogy a hívők vasárnap gyűljenek össze Istent dicsőíteni (vö. 19,26. versek; Lukács 24:36; Apcsel 20:7; I. Kor. 16:2).

■ **„magdalai Mária”** Ő egy volt azok közül az asszonyok közül, akik Jézust és az apostolokat kísérték. Még Galileában Jézus több démontól szabadította meg (vö. Márk 16:9; Lukács 8:2).

Bár János evangéliuma nem mondja, mi volt Mária látogatásának célja, a Márk 16:1 és a Lukács 23:56 megemlíti, hogy több asszony is (vö. 2.vers) eljött korán, hogy megkenjék Jézus testét. Láthatólag nem tudtak arról, hogy József és Nikodémus már bebalzsamozták a testet, vagy úgy gondolták, pótlásra volt még szükség.

■ **„amikor még sötét volt”** Nyilvánvalóan még akkor indultak el otthonról, amikor sötét volt, de mire odaértek, megvirradt (vö. Máté 28:1; Márk 16:2).

■ **„a kő el van véve a sírbolt elől”** Szó szerinti jelentése az, hogy "kivették" az árokból, amiben állt (Máté 28:2). Ne felejtjük el, hogy a kő nem azért lett elmozdítva, hogy Jézus kijöhessen, hanem, hogy a szemtanúk bemehessenek. Az új feltámadt testének nem voltak fizikai határai, mint a földi testének.

20:2 „Elfutott tehát” Nyilvánvalóan hamar elhagyta az üres sírt, hogy a tanítványoknak elmondhassa, Jézus nem volt ott (vö. Máté 28:5).

■ **„a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett”** A görög szó itt a szeretetre a *phileó* aminek a mellékjelentése "testvéri szeretet". Bár a koiné görögben (Kr. e. 300 – Kr. u. 300) az *agapaó*

szinonimájaként használták. Az említett tanítvány valószínűleg János, az evangélium írója (vö. 4-8. versek és 13:23). Itt Péterrel van összekapcsolva.

■ **„Elvitték az Urat”** Ez AORISZT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, azaz befejezett cselekvés; Jézus eltűnt. Mária fejében az "ők" a zsidó vezetőket jelentette. A felső szobában összegyűlt apostolok és tanítványok szemmel láthatólag meglepődtek a feltámadáson!

■ **„mi”** Ez magába foglalja magdalai Máriát, Máriát, Jakab anyját, Salomét, Johannát és más asszonyokat (vö. Máté 28:1; Márk 16:1; Lukács 24:10).

20:4 „de a másik tanítvány előrefutott, gyorsabban, mint Péter, és elsőnek ért a sírhoz” János volt valószínűleg az apostolok között a legfiatalabb.

20:5 „Előrehajolt” Ebben az időszakban a síroknak alacsony, kb. 1 méter magas bejáratai voltak. Az embernek le kellett hajolnia (vö. 11. vers) ahhoz, hogy be tudjon lépni a sötét sírkamrába.

■ **„látta”** Szó szerint: "hunyorítani, hogy lásson". Ez a kinti reggeli világosság és a sírban lévő sötétség kontrasztja miatt volt.

■ **„ott fekszenek a lepedők”** Az, hogy hol és hogyan feküdtek a rongyok, nem pontosítja a görög szöveg. Ha a testet ellopták volna, a vásznak sem lettek volna ott, hiszen az illatszerek/balzsam ragasztóként szolgált!

20:6 „Simon Péter” Simon (*Kéfas*) volt a héber (arám) neve, míg Péter (*Petrosz*) volt a Jézus által adott görög neve. Görögül azt jelentette: egy elmozdított kő, vagy szikladarab (vö. Máté 16:18). Az arám nyelvben nincs különbség a *Petrosz* és *Petra* nevek között.

20:7 „a kendő, amely a fején volt” Az arcot/fejet egy külön ruhadarabbal tekerték be (vö. 11:44). Lehetséges, hogy ezt a kendőt arra használták, hogy (1) az arcra terítsék; (2) körbetekerjék vele (vö. NJB); vagy (3) az állkapcsot finoman a helyére tegyék vele (vö. TEV).

■ **„hanem külön összegöngyölítve, egy másik helyen”** Ez újabb BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKÉNÉVI IGENÉV, ami arra enged következtetni, hogy valaki különös figyelmet fordított arra, hogy összehajtsa. Minden bizonnyal ez volt az, ami János figyelmét megragadta és hitre ösztönözte/sarkallta.

20:8 „látott, és hitt” János látta a bizonyítékot és hitt a feltámadásban. Vagy valóban hitt (vö. 11 és 19. versek)?

20:9 „Még nem értették ugyanis az Írást” Valószínűleg a Zsolt. 16:10-re utal, amit Péter idézett Pünkösöd napján az Apcsel 2:27-ben. De utalhat még az Ézs. 53:10-12-re és a Hós. 6:2-re is. A Szanhedrin megértette Jézus jövődölését a haláláról (vö. Máté 27:62-66), míg a tanítványok nem. Micsoda irónia!

Ez a vers teológiailag szolgálhatott arra is, hogy alátámassza azt az igazságot, hogy a Lélek még nem jött el a maga teljességében a tanítványokra. A Lélek az, aki – miután kitöltetett – segít a hívőknek megérteni Jézus szavait és tetteit (vö. 2:22; 14:26).

20:10 Ez azt jelenti, hogy (1) visszamentek Galileába (vö. Máté 20:37; 28:7,10,16; János 21 – mind ott találja őket a Galileai Tengerben halászva) vagy (2) Jeruzsálembe mentek, szállásaikra. Mivel a feltámadás utáni események a felső szobában történtek, a 2. variáció a lehetségesebb.

SZÖVEG: 20:11-18

¹¹Mária pedig a sírbolton kívül állt és sírt. Amint ott sírt, behajolt a sírboltba, ¹²és látta, hogy két angyal ül ott fehérben, ahol előbb Jézus teste feküdt; az egyik fejtől, a másik meg lábtól. ¹³Azok így szóltak hozzá: "Asszony, miért sírsz?" Ő ezt felelte nekik: "Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom, hova tették." ¹⁴Amikor ezt mondta, hátrafordult, és látta, hogy Jézus ott áll, de nem ismerte fel, hogy Jézus az. ¹⁵Jézus így szólt hozzá: "Asszony, miért sírsz? Kit keresel?" Ő azt gondolta, hogy a kertész az, ezért így szólt hozzá: "Uram, ha te vitted el őt, mondd meg nekem, hova tetted, és én elhozom." ¹⁶Jézus nevén szólította: "Mária!" Az megfordult, és így szólt hozzá héberül: "Rabbuni!" - ami azt jelenti: Mester. ¹⁷Jézus ezt mondta neki: "Ne érints engem, mert még nem mentem fel az Atyához, hanem menj az én testvéreimhez, és mondd meg nekik: Felmegyek az én Atyámhoz, és a ti Atyátokhoz, az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez." ¹⁸Elment a magdalai Mária, és hírül adta a tanítványoknak: "Láttam az Urat!", és hogy ezeket mondta neki.

20:11 „sírt” Szó szerint "siránkozás, jajveszékelés" (vö. 11:31). BEFEJEZETLEN IGEIDŐ, ami a múltban történő folyamatos cselekvésre utal. A keleti temetési szokások jellemzője az erős érzelmesség.

20:12 „két angyal” János és Lukács (24:23) egyet ért abban, hogy két angyal volt. Máté, akinél általában mindenből kettő van (vö. 8:28; 9:27; 20:30) csak egy angyalról beszél! Ez egy az evangéliumok közti megmagyarázhatatlan különbségek közül.

Az evangéliumok szemtanúk feljegyzései, amik válogatják, alkalmazzák és vegyítik Jézus szavait és tetteit a saját (ihletett) teológiai céljaiknak és célcsoportjuknak megfelelően. Korunk olvasói gyakran tesznek fel olyan kérdéseket, mint (1) az evangéliumok közül melyik a történelmileg pontos? Vagy (2) egy eseménnyel vagy tanítással kapcsolatban több történelmi részletet keresnek, mint amennyit feljegyzett az egyénileg ihletett evangéliumszerző. Azoknak, akik értelmezni szeretnék az írásokat, először az eredeti író szándékát kell kutatni, ami abban a bizonyos evangéliumban kifejeződik. Nincs szükségünk több történelmi részletre ahhoz, hogy megértsük az evangéliumot.

20:14 „nem ismerte fel, hogy Jézus az” Magdalai Mária nem ismerte fel Jézust. Erre a lehetséges okok a következők lehetnek: (1) könnyes volt a szeme; (2) a sötétségből hirtelen a világosságba nézett; (3) Jézus külső megjelenése kissé más volt (vö. Máté 28:17; Lukács 24:15).

20:15 „Uram” Ez a görög *kurios* szó. Itt a nem teológiai értelmében használatos. Jelenthet "urat, mestert, tulajdonost, férjet vagy fejedelmet/földes urat". Mária azt gondolta, hogy vagy a (1) kertésszel, vagy (2) a kert tulajdonosával beszél.

■ **„Ha”** Ez ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit igaznak feltételezünk a beszélő szemszögéből. Az asszony hitte, hogy valaki elrabolta a holttestet.

20:16 „Mária ... Rabbuni” Mária szó szerint Mirjam. Mindkét szó arám. Úgy tűnik, Jézus itt a nevét jellegzetes módon ejtette ki. Minden bizonnyal ugyanígy tett a két tanítvánnyal, akikkel az Emmausi úton imádkozott (vö. Lukács 24:30-31). A "Rabbuni" végén lévő "i" azt tükrözheti, hogy "én Rabbim", "én mesterem", "tanítóm".

KÜLÖNLEGES TÉMA: JÉZUS FELTÁMADÁSA UTÁNI MEGJELENÉSEI

Jézus számos embernek mutatta meg magát, hogy megerősítse feltámadását:

1. a sírnál lévő asszonyoknak, Máté 28:9
2. a tizenegy tanítványnak, Máté 28:16

3. Simonnak, Lukács 24:34
4. két férfinak, Lukács 24:15
5. a tanítványoknak, Lukács 24:36
6. magdalai Máriának, János 20:15
7. tíz tanítványnak, János 20:17
8. tizenegy tanítványnak, 20:26
9. hét tanítványnak, János 21:1
10. Kéfásnak (Péternek), I. Kor. 15:5
11. a Tizenkettőnek (Apostoloknak), I. Kor. 15:5
12. 500 testvérnek, I. Kor. 15:6 (Máté 28:16-17)
13. Jakabnak (földi családjának), I. Kor. 15:7
14. az összes apostolnak, I. Kor. 15:7
15. Pálnak, I. Kor. 15:8 (Apcsel 9)

Nyilvánvalóan pár alkalom ezek közül ugyanarra a megjelenésre utal. Jézus mindenképpen bizonyítékát akarta adni annak, hogy él!

20:17

NASB	„ne érints engem”
NKJV	„ne csüngj rajtam”
NRSV	„ne kapaszkodj belém”
TEV	„ne kapaszkodj belém”
NJB	„ne csüngj rajtam”

A Károli fordítás úgy fordítja: "ne illess engem". Ez JELEN IDEJŰ KÖZÉPIGEI FELSZÓLÍTÓMÓD TAGADÓ SZÓCSKÁVAL, ami azt jelenti, abbahagyni egy cselekvést, ami már folyamatban van. Mária megragadta őt, és fogta őt. Ennek nincs semmilyen teológiai burkolt célzata Jézus testének érintésével kapcsolatban a mennybemenetele előtt. A János 20:26-ban Jézus megengedi Tamásnak, hogy megérintse, a Máté 28:9-ben pedig megengedi az asszonynak, hogy megfogja a lábát.

■ **„még nem mentem fel az Atyához”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Jézus nem fog a mennybe térni csak feltámadása után a 40. napon (vö. Apcsel 1:9).

■ **„menj az én testvéreimhez”** A feltámadt, megdicsőült Úr ezeket a "gyáva fickókat" testvéreinek nevezi (vö. Máté 12:50).

■ **„Felmegyek”** Ez JELENIDŐ. Ez nem történt meg, csak 40 nap múlva, addig a jelenlétükben volt (vö. Lukács 24:50-52; Apcsel 1:2-3). János következesen használja a függőleges dualizmust: "fenn", "lenn". Jézus az Atyától van (mindenek előtt való létezése) és az Atyához tér vissza (megdicsőülés).

■ **„az én Atyámhoz, és a ti Atyátokhoz”** Micsoda csodálatos kijelentés! Emellett azt is ki kell jelentenünk, hogy ez nem feltételezi/sugallja azt, hogy a hívők fiúsága azonos lenne Jézus fiúságával. Ő az Atya különleges Fia, teljesen Isten és teljesen ember. A hívők csakis rajta keresztül válnak családtaggá. Ő egyszerre Úr, Megváltó és testvér!

20:18 Mária is szemtanú!

SZÖVEG: 20:19-23

¹⁹Aznap, amikor beesteledett, a hét első napján, ott ahol összegyűltek a tanítványok, bár a

zsidóktól való félelem miatt az ajtók zárva voltak, eljött Jézus, megállt középen, és így szólt hozzájuk: "Békesség néktek!" ²⁰És miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, hogy látják az Urat. ²¹Jézus erre ismét ezt mondta nekik: "Békesség néktek! Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket." ²²Ezt mondván, rájuk lehelt, és így folytatta: "Vegyetek Szentlelket! ²³Akiknek megbocsátjátok a bűneit, azok bocsánatot nyernek, akikéit pedig megtartjátok, azoknak a bűnei megmaradnak."

20:19 „Aznap, amikor beesteledett” A zsidó időszámítás alkonyatkor kezdődik és végződik (vö. I. Mózes 1:5), ami ebben a szöveggörnyezetben kb. este 6:00 órát jelent, vasárnap.

■ **„a hét első napján”** Vasárnap, mint nálunk a hétfő, volt az első munkanap. Ez lett az egyház napja az összegyülekezésre, hogy megemlékezzenek Jézus feltámadásáról. Ő maga tette ezt ismétlődő példává azáltal, hogy három egymást követő vasárnap este jelent meg a Felső Szobában (vö. 19,26. vers; Lukács 24:36; Apcsel 20:7; I. Kor. 16:2).

Az első generációs hívők továbbra is összegyűltek Sabbath napján a helyi zsinagógákban, kijelölt ünnepeken pedig a Templomban. Emellett viszont a rabbik létrehoztak egy "átok esküt", ami megkövetelte a zsinagóga tagjaitól, hogy Jézust mint Messiást elutasítsák. Ekkor elhagyták a Sabbath napi alkalmakat és folytatták a többi hívővel való összegyülekezést vasárnaponként, a feltámadás napján, hogy megemlékezzenek Jézus feltámadásáról.

■ **„az ajtók zárva voltak”** Ez BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. A TÖBBESSZÁM azt jelzi, hogy mind az emeleten, mind a földszinten zárva voltak az ajtók. Ez azért van megemlítve, hogy (1) kiemelje Jézus megjelenését, vagy (2) hogy megmutassa, hogy mennyire féltek a letartóztatástól.

■ **„a tanítványok”** Tamás nem volt jelen. A 11 apostol mellett még más tanítványok is jelen voltak (vö. Lukács 24:33).

■ **„Békesség néktek!”** Ez mutatja meglepetésüket és valószínűleg a félelmüket is. Jézus békességet ígért nekik (vö. 14:27; 16:33; 20:21). Ez valószínűleg a héber *shalom* köszöntést tükrözi vissza.

20:20 „megmutatta nekik a kezét és az oldalát” János láthatóan több figyelmet szentel annak, hogy Jézus oldalát átszúrták, mint a többi evangélium (vö. 19:37; 20:25). Lábait egyedül Lukács említi a Lukács 24:39-ben és a Zsolt. 22:16 beszél még róla. Jézus megdicsőült teste megőrizte a keresztfeszítés nyomait (vö. I. Kor. 1:23; Gal. 3:1).

■ **„Urat”** Ez a megszólítás itt a teljes teológiai értelmében használandó, ami az ÓSZ YHWH kifejezéséhez kötődik (vö. II. Mózes 3:14). Az ÚSZ-i írók egyik módja, mellyel Jézus istenségét alátámasztották az volt, hogy Isten, az Atya egyik ÓSZ-i nevét alkalmazták Jézusra.

20:21 „Ahogyan engem elküldött az Atya” Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD (vö. 17:18). Az Egyháznak isteni meghatalmazása van (vö. Máté 28:18-20; Apcsel 1:8). A hívők is áldozatos misszióra lettek elküldve (vö. II. Kor. 5:14-15; I. János 3:16).

Jézus két különböző szót használ a "küldeni"-re. Jánosnál ezek szinonimák. Ez a 8. fejezetben világosan kiderül, ahol a *pempó* kifejezést használja arra, amikor Jézust elküldi az Atya (vö. 8:16,18,26,29), mégis az *apostelló* kifejezést használja a 8:42-ben. Ez igaz az 5. és 6. fejezetre is.

20:22 „rájuk lehelt” Ez egy szójáték a "rálehel" szóval. A héber *ruach* és a görög *pneuma* több mindent jelenthet: "lélegezni", "szél", "szellem". A Szeptuagintában ugyanez az IGE található az ÓSZ-ben, Isten teremtő cselekvésére az I. Mózes 2:7-ben, és Izrael újraéledésére az Ez. 37:5,9-ben.

A "rájuk" egy nagyobb csoportra utal, nem csak az apostolokra (vö. Lukács 24:33).

■ **„vegyetek Szentlelket”** Ez AORISZT AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD. Hogy ez hogyan kapcsolódik a Szent Lélek Pünkösdkor történt eljövételéhez, nem tudjuk biztosan. Jézus az első megjelenésekor beteljesített mindent, amit a tanítványainak megígért. Ez ahhoz kötődik, hogy Jézus a tanítványokat felkészíti az új küldetésükre, mint ahogyan a Lélek felruházta őt a megkeresztelek.

Ezt a verset használták fel abban a vitában, ami a korai egyházban folyt arról, hogy vajon a Lélek egyedül az Atyától ered-e, vagy az Atyától és a Fiútól. A valóságban a Háromság mind három személye részt vesz a megváltás minden munkájában.

George Ladd, az *A Theology of the New Testament* (Az Újszövetség Teológiája) című könyvében összefoglalja ennek a szakasznak a lehetséges értelmezéseit:

„Ez a szakasz nehézségeket állít a Szent Lélek pünkösdi eljövételével kapcsolatban, amit a következő három módok egyikével meg lehet oldani. János vagy nem tudott Pünkösdről; és behelyettesíti a történetet, ami valójában a Jánosi Pünkösddé válik; vagy tulajdonképpen a Léleknek két ajándéka volt; vagy az, hogy Jézus a tanítványokra lehelt, egy eljátszott példázat volt, ígervén és megelőlegezven a Lélek pünkösdi jövetelét.” (289. oldal)

20:23 „Akiknek megbocsátjátok a bűneit” Ez két HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT *an* szócskával, amit általában MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATTAL szoktak használni, s nem pedig az *ean* szócskával. Ez a kevert feltétel fokozza az előre nem látható eseményeket ami azokra vonatkozik, akik az evangéliumot hirdetik, és azokra is, akik hittel válaszolnak erre. Valaki, aiki ismeri az evangéliumot, úgy dönt, hogy tovább adja, valaki pedig, aki ezt hallja, úgy dönt, hogy elfogadja azt. Mindkét aspektus szükséges. Ez a vers nem korlátlan hatalmat ad a papság kezébe, hanem csodálatos, életet adó erőt/hatalmat a tanúknak, akik hisznek! Ezt a hatalmat/autoritást bizonyította a 70 tanítvány missziós útja Jézus életében.

■ **„azok bocsánatot nyerne”** Ez a nyelvtani szerkezet BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD. A PASSZÍV IGEALAK Isten megbocsátását sugallja, ami teljes mértékben elérhető az evangélium hirdetése által. A hívők kezében ott van a menny kulcsa (vö. Máté 16:19), bárcsak használnák is. Ez az ígéret az Egyházé, nem személyeké. Ez teológiailag hasonlít a Máté 18:18-ban található "megkötni és szétválasztani" témához.

SZÖVEG: 20:24-25

²⁴Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívtak, éppen nem volt velük, amikor megjelent Jézus. ²⁵A többi tanítvány így szólt hozzá: "Láttuk az Urat." Ő azonban ezt mondta nekik: "Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem."

20:24 „Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívtak, éppen nem volt velük, amikor megjelent Jézus.” Didimosz görögül azt jelenti, "iker" (vö. 11:16). Gyakran arra használják ezt a verset, hogy Tamást kételkedőnek nevezzék, de ne feledjük a 11:16-ot. Tamás többször jelenik meg János evangéliumában, mind bármelyik másikban (vö. 11:16; 14:5; 20:24,26-29; 21:21).

20:25 „Ha nem ... nem hiszem” A "hacsak nem" egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, erős DUPLA TAGADÁSSAL, "Soha nem fogom, nem, nem fogom elhinni anélkül hogy látnám, megérinthetném". Jézus tiszteletben tartotta ezt a kérést. Jézus együttműködött tanítványai hitével (1) csodái és (2) jövendölései által. Jézus üzenete annyira radikálisan új volt, hogy adott nekik időt arra, hogy megértsék és feldolgozzák az evangéliumban rejlő kijelentéseket és célzásokat.

■ **„helyét”** Lásd a Különleges Témát alul.

KÜLÖNLEGES TÉMA: FORMA/PÉLDA (TUPOS)

A probléma a *tupos* szó, aminek nagyon sokféle használata létezik.

1. A Moulton és Milligan által írott, *The Vocabulary of the Greek New Testament* (A Görög Újszövetség Szótára) című könyv 645. oldalán ez található:
 - a. minta
 - b. terv
 - c. az írás formája vagy módja
 - d. rendelet vagy leirat
 - e. ítélet vagy döntés
 - f. az emberi test modellje fogadalmi áldozatként a gyógyító Istennek
 - g. az igének az az értelmezése, ami a törvény elveit betartatja
2. A Louw és Nida által írott *Greek-English Lexicon* (Görög–Angol Lexikon) második kiadásának 249. oldalán ez található:
 - a. seb (vö. János 20:25)
 - b. képek (vö. Apcsel 7:43)
 - c. képmás (vö. Zsid. 8:5)
 - d. példa (vö. I. Kor. 10:6; Fil. 3:17)
 - e. előkép (vö. Róma 5:14)
 - f. mód (vö. Apcsel 23:25)
 - g. tartalom (vö. Apcsel 23:25)
3. A Harold K. Moulton áéttal írt, *The Analytical Greek Lexicon Revised* (Az Analitikus Görög Lexikon Átdolgozott Kiadása) című könyvben a 411. oldalon ez található:
 - a. ütésnyom, lenyomat, jel (vö. János 20:25)
 - b. alaprajz/tervrajz/körvonal
 - c. képmás (Apcsel 7:34)
 - d. formula, terv (vö. Róma 6:17)
 - e. forma, cél/tartalom, értelem (vö. Apcsel 23:25)
 - f. alak, alakmás (vö. I. Kor. 10:6)
 - g. jövőbeli forma, típus (vö. Róma 5:14; I. Kor. 10:11)
 - h. követendő minta (vö. Apcsel 7:44; Zsid. 8:5)
 - i. erkölcsi minta (vö. Fil. 3:17; I. Thessz. 1:7; II. Thessz. 3:9; I. Tim. 4:12; I. Pét. 5:3)

Ebben a szövegkörnyezetben a fent említett i. lehetőség tűnik a legmegfelelőbbnek. Az evangéliumnak mind tanbeli mind életstílusbeli elvárásai is vannak. A Krisztusban való üdvösség ingyen ajándéka Krisztusi életet követel!

SZÖVEG: 20:26-29

²⁶Nyolc nap múlva ismét benn voltak a tanítványai, és Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, bement Jézus, megállt középen, és ezt mondta: "Békesség néktek!" ²⁷Azután így szólt Tamáshoz: "Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg a kezeimet, nyújtsd ide a kezedet, és tedd az oldaladra, és ne légy hitetlen, hanem hívő." ²⁸Tamás pedig így felelt: "Én Uram, és én Istenem!" ²⁹Jézus így szólt hozzá: "Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek."

20:26 „nyolc nap múlva” Ez egy újabb vasárnap este volt. Jézus három egymást követő vasárnap jelent meg a tanítványoknak a felső szobában (valószínűleg János Márk házában), s ezzel irányt adott a keresztény istentiszteletnek.

20:27 „ne légy hitetlen, hanem hívő” Ez JELEN IDEJŰ FELSZÓLÍTÓMÓDÚ KÖZÉPIGE TAGADÓSZÓCSKÁVAL ami azt jelenti, befejezni egy folyamatban lévő cselekvést. Minden hívő

a kétely és hit egy furcsa keveréke!

20:28 Tamás kérdése teológiailag visszautalhat a 17. versre. Teológiailag Jézusnak valamelyest kényelmetlen, hogy az Atyát "én Istenem"-nek szólítsa. Ezzel úgy tűnhet, a saját isteni voltában zavarja meg. Tamás e kijelentése, mellyel megerősíti Jézus istenségét, ellensúlyozza ezt a célzást.

Tamás vallomásának lehet egy ÓSZ-i előfutára lehetett az, hogy bármikor, amikor a YHWH *Elohim* együtt fordult elő, a nevet "Úr Isten"-nek fordították. Jézus teljes mértékig elfogadja istenségének ezt a megdöbbentő megerősítését. Az első fejezet első versétől fogva János evangéliuma teljes mértékben állítja a Názáreti Jézus isteni voltát.

Jézus a János Evangéliumában többször is kijelenti, hogy ő isteni/Isten (vö. 8:58; 10:30; 14:9; 20:28) és az író ugyanezt teszi (vö. 1:1,14-18; 5:18). Más bibliai szerzők is világosan állítják, hogy Jézus Isten (vö. Fil. 2:6-7; Kol. 1:15-17; Tit. 2:13).

20:29 Ez a nyitó kifejezés lehet egy állítás, vagy kérdés, ami igenlő választ feltételez. A nyelvtani szerkezet kétértelmű. Hasonlít a 17:20-ban levő áldásra (vö. I. Pét. 1:8).

SZÖVEG: 20:30-31

³⁰Sok más jelt is tett Jézus a tanítványai szemé láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben. ³¹Ezek pedig azért írtattak meg, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az ő nevében.

20:30 A 30-31-es vers nyilvánvalóan az evangélium témája és célja. Ez egy evangelizációs röpirat! Az evangéliumok íróinak, ihletettség alatt, joguk és Isten által adott képességük volt arra, hogy szelektálják, rendszerezzék, átdolgozzák és összefoglalják Jézus cselekedeteit, szavait, hogy világosan kommunikálják Jézus igazságait a választott közönségnek, zsidóknak, pogányoknak, rómaiaknak. Az ÚSZ nem egy keresztény Talmud.

Carl F. H. Henry, a *The Expositor's Bible Commentary*, (Az Értelmező Bibliai Kommentára) című könyvének első kiadásának nyitó bekezdésében így ír:

„A Bibliának nem célja, hogy események teljes kronológiáját bemutassa, legyen szó a teremtés beszámolójáról, megváltástörténetéről, beleértve a testté válás történetét. De a bibliai írások kijelentett célja az, hogy megadja az embernek mindazt, ami szükséges és elegendő a megváltó megmeneküléséhez és a Teremtőjének való engedelmes szolgálathoz. Bár a bibliaírók néha az Isten egyetlen megváltó munkáját számos szemszögből is megnézik más-más célok miatt, amit végül elmondanak nekünk az megbízható és pontos. Máté Jézus szolgálatának kronológiáját nagyban aláveti annak témák szerinti felsorolásának, hogy hasznos legyen a tanításra. Lukács elhagyja annak az agyagnak a nagyját, amit Márk felsorol, ami továbbra is egy rendszerezett beszámoló maradt, ami a kérdés-felelet formájú bevezetés bástyájává lett (vö. 1:4). János nyíltan kommentálja a radikális válogatást, ami meghatározza a negyedik Evangéliumot (20:30,31)” (27-28).

20:30

NASB, NKJV,

TEV, NJB „**hogy higgyetek**”

NRSV „**hogy hitre jussatok**”

Néhány korai görög kéziratban, P⁶⁶, \aleph^* , H, B, és az Origenész által használt görög szövegben JELENIDEJŰ KÖTŐMÓD található, ami arra engedne következtetni, hogy János hívőknek írt, bátorítván őket a hitben való járásra.

Minden más görög kézirat AORISZT KÖTŐMÓD-ot használ, ami pedig azt sugallja, hogy János hitetleneknek írt. Ez a vers az evangélium célja. Ugyanúgy, mint a többi evangélium is, Jánosé is egy evangelizációs röpirat.

■ „**a Krisztus**” Ez a héber "Messiás (Messiah)" szó szerinti görög fordítása, ami azt jelenti: a felkent. Az ÓSZ-i Dávid leszármazottja volt az, aki a prófécia szerint elhozza az igazság új

korszakát. A Názáreti Jézus (vö. 1:45) a zsidó Messiás (vö. 11:27)

Jézusnak ez a megjelölése az evangélium elején található (vö. 1:41). Mindemellett az "Úr", és nem a "Messiás" volt a szokványos megszólítása Jézusnak a pogány háttérben (vö. Róma 10:9-13; Fil. 2:9-11).

A Messiási elképzelésnek eszkatológiai jelentősége volt, (1) a farizeusoknak ez politikai és nemzeti elvárást jelentett, (2) az Apokaliptikus Zsidó irodalomban kozmikus, univerzális jelentőséggel bírt.

■ „az Isten Fia” Ezt a titulust a szinoptikus evangéliumokban alig használják (valószínűleg azért, mert a pogányok könnyen félreértik), viszont János használja, főleg az evangélium elején (vö. 1:14,34,49). Ez János módszere, hogy alátámassza, kijelentse a Jézus és az Atya közti különleges kapcsolatot. János ezt a családra vonatkozó metaforát többféleképpen használja: (1) egy cím; (2) "az egyszülött"-tel kapcsolatban (*monogenes*, vö. 1:18; 3:16; I. János 4:9); és (3) az "Atya" címmel egyesítve (vö. 20:17).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Ki, mikor és miért jött a sírhoz?
2. Miért nem várták a tanítványok/nem számítottak a feltámadásra? Volt bárki is, aki számított erre?
3. Miért nem ismerte fel Mária Jézust?
4. Miért mondta Jézus Máriának, hogy ne érintse meg?
5. Magyarázd el a 22-23-as verseket saját szavaiddal.
6. Fair dolog Tamást kételkedőnek nevezni?
7. Definiáld a "hinni" kifejezést annak megfelelően, ahogyan azt Jézus napjaiban értelmezték, nem napjainkban.

JÁNOS 21

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus Megjelenik a Hét Tanítványnak 21:1-14	Reggeli a Tenger Mellett 21:1-14	Utószó 21:1-3 21:4-8 21:9-14	Jézus Megjelenik Hét Tanítványnak 21:1-3a 21:3b-5a 21:5b 21:6. 21:7-10 21:11-14	A Tibériás Tenger Partjánál Történt Megjelenése 21:1-3 21:4-8 21:9-14
Jézus és Péter 21:15-19	Jézus Helyreállítja Pétert 21:15-19	21:15-19	Jézus és Péter 21:15a 21:15b 21:15c-16a 21:16b 21:16c-17a 21:17b 21:17c-19	21:15-19
Jézus és a Szeretett Tanítvány 21:20-23 21:24. 21:25.	A Szeretett Tanítvány és Könyve 21:20-25	21:20-23 21:24-25	Jézus és a Másik Tanítvány 21:20-21 21:22. 21:23. 21:24. Összegzés 21:25.	21:20-23 Második Összegzés 21:24. 21:25.

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-25-ÖS VERSEKBE

- A. Sok vita folyt a 21. fejezetről, hogy az valamiféle hozzacsatolás, mivel az evangélium úgy tűnik, hogy a 20:31-gyel befejeződik. Emellett nincs olyan görög kézirat, amelyik kihagyná a 21. fejezetet.
- B. A 25-ös verset gyakran gondolják későbbi beillesztésnek, mert néhány kéziratban a János 7:53-8:11 a 24. vers után van beillesztve. Az ősi Sinaiticus kéziratban az írnok eredetileg elhagyta a 25. verset, és vissza kellett volna mennie kitörölni egy díszített kolofont és úgy kellett volna beillesztenie annak a helyére.
- C. Bár a 21. fejezet nem szerves része az evangéliumnak, biztosan János tollából származik. A korai két kérdését válaszolja meg:
1. Pétert helyreállították-e?
 2. Mi a helyzet a János hosszú életével kapcsolatos legendákkal?

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 21:1-3

¹Ezután ismét megjelent Jézus a tanítványoknak a Tibériás-tengernél. Így jelent meg: ²együtt voltak Simon Péter és Tamás, akit Ikernek hívtak, és Nátánaél, a galileai Kánából és Zebedeus fiai; a tanítványok közül pedig még kettő. ³Simon Péter így szólt hozzájuk: "Elmegyek halászni." Ők erre ezt mondták: "Mi is elmegyünk veled." Elindultak, és beszálltak a hajóba, de azon az éjszakán semmit sem fogtak.

21:1 „a Tibériás-tengernél” Tiberiás volt Galilea római közigazgatási fővárosa. Ezt a nagy kiterjedésű vizet úgy is ismerték, mint Galileai tengert (vö. 6:1) vagy mint Genezáret tavát (vö. Máté 14:34; Márk 6:35; Lukács 5:1) az ÓSZ-ben pedig mint Kinneret-tó (vö. IV. Mózes 34:11; V. Mózes. 3:17; Józsué 11:2; 12:3; 13:27; 19:35; I. Kir. 15:20).

■ **„Így jelent meg”** Ennek az igének a mellékjelentése: "világosan, teljességében bemutatni" (vö. 1:31; 2:11; 7:4; 9:3; I. János 1:2; 2:28; 3:2; 4:9). Máténál ez a találkozó Galileában egy hegyen történik (vö. 16:32; 28:7,10,16), a "Nagy Parancsolat" helyszínén. A Jánosban a helyszín a Tibériás-tenger. Ennél a találkozásnál Jézus két olyan kérdéssel foglalkozik, ami a korai egyházat nagyon foglalkoztatta: (1) Péter helyre lett-e állítva, és (2) hogy mi van azzal a legendával, hogy János nem fog meghalni?

21:2 „Zebedeus fiai” Ez Jakabra és Jánosra (Johanán, vö. Máté 4:21) vonatkozik. Sem Jakab, sem János nincs név szerint megemlítve János Evangéliumában.

21:3 „Simon Péter így szólt hozzájuk: "Elmegyek halászni"” Ez JELENIDŐ. Több teória létezik ezzel a halászással kapcsolatban: (1) pihentető kiruccanás volt, hogy eltöltsék az időt a Jézussal való kijelölt találkozásig (vö. Máté 26:32; 28:7,10); (2) pénzkérés céljából történt; vagy (3) Péter halászmesterségének az újraélesztése volt. Ez a fejezet nagyon hasonló a Lukács 5-höz.

■ **„azon az éjszakán semmit sem fogtak”** Vegyük észre, hogy ezeknek az embereknek, akik betegeket tudtak meggyógyítani és démonokat űztek ki, nem volt csodás erejük/hatalmunk minden alkalommal és mindenféle célra. Ez az ige sehol máshol nem fordul elő az ÚSZ-ben, amikor halfogásról van szó. Általában valakinek a letartóztatására használják ezt a kifejezést.

SZÖVEG: 21:4-8

⁴Amikor már reggel lett, megállt Jézus a parton, a tanítványok azonban nem tudták, hogy Jézus az. ⁵Jézus ekkor megkérdezte tőlük: "Fiaim, nincs valami ennivalótok?" Így válaszoltak neki: "Nincs." ⁶Ő pedig ezt mondta nekik: "Vessétek ki a hálót a hajó jobb oldalán, és találtok!" Kivetették tehát, de kivonni már nem tudták a rengeteg hal miatt. ⁷Ekkor odaszólt Péterhez az a tanítvány, akit Jézus szeretett: "Az Úr az!" Amikor Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára vette felső ruháját, mert mezítelen volt, és belevetette magát a tengerbe. ⁸A többi tanítvány pedig a hajón jött ki, mert nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire, és kivonták a hálót a halakkal.

21:4 „a tanítványok azonban nem tudták, hogy Jézus az” Sok feltevés létezik, hogy miért nem voltak képesek felismerni Jézust:

1. túl sötét volt
2. túl messze volt tőlük
3. túl fáradtak voltak
4. Jézus egy picit másként nézett ki (vö. János 21:12; Máté 28:16-17; Lukács 24:13)
5. isteni módon akadályoztattak meg abban, hogy felismerjék őt (vö. Lukács 24:16)

21:5 „Fiaim” Ezt metaforikusan használja. Két általában használatos kifejezést találunk a "kicsi gyermekeim"-re az ÚSZ-ben. Ez itt (*paidion*) a legkevésbé előforduló, és különbözik a sokkal gyakrabban használt szótól (*teknion*) amit a Jánosban és az I. Jánosban találunk. Ez a kifejezés az evangéliumban csak a 4:49 és a 16:21-ben fordul elő. Az I. Jánosban szinonimaként találkozunk velük; *paidion* a 2:13, 18-ban, de *teknion* a 2:1,12,28-ban.

■ **„nincs valami ennivalótok”** Az itt használt szó (*prospagion*) bármilyen ételt jelent, amit kenyérral fogyasztanak, de ebben a szöveggörnyezetben kétségtelenül "hal"-at jelent. Ez a kérdés nemleges választ feltételez.

21:6 Jézus ugyanúgy viselkedett a tanítványokkal, mint legelőször, mikor elhívta őket a Lukács 5:1-11-ben. A fejezet jellemzője (lásd jegyzet a 15. versnél), hogy a hajóra két különböző görög szót használ; *ploion* a 3. és 6. versben, és *plouaron* (kicsi hajó) a 8. versben. János ebben a fejezetben sokszor megmutatja irodalmi változatosságát.

21:7

NASB,, „magára vette felső ruháját, mert mezítelen volt”

NKJV „felvette köntösét (mert levette előtte)”

NRSV „felöltözött. Mert mezítelen volt”

TEV „maga köré tekerte köntösét (mert levette ruháit)”

NJB „Péter maga köré tekerte köntösét (mert nem volt rajta semmi)”

Az első században a palesztin emberek egy köpenyt hordtak ami alatt hosszú, szorosan passzoló alsóruha volt. Péter levetette a köpenyét, és az alsó ruháját derékig letúrte.

■ **„az a tanítvány, akit Jézus szeretett”** Ez János apostolra, az evangélium írójára utal (vö. 12:23; 20:2,3,8; 21:20). János soha nincs megnevezve az evangéliumban.

■ **„Az Úr az!”** A görög *kurios* szó volt, ami "urat", "mestert", "tulajdonost" jelentett. Néhány szöveggörnyezetben ez pusztán egy udvarias megszólítás, máshol viszont Jézus istenségének teológiai megerősítése. Ebben a szöveggörnyezetben ezek a halászok a parton lévő személyt úgy ismerték fel, mint a megdicsőült, feltámadt Urat!

A fordítás eredete az ÓSZ-ből származik, ahol YHWH Úrnak van fordítva. Ez azért történt, mert a zsidók féltek kimondani Isten e szövetségi nevét, így másik héber szóval helyettesítették, az *Adonai* szóval, ami a *kurios*-szal egyezik meg.

Úr az a cím, ami minden név felett való a Fil. 2:9-11-ben. Ez része volt a korai egyház bemelegítési megvallásának, "Jézus Úr" (vö. Róm. 10:9-13).

SZÖVEG: 21:9-14

⁹Amint kiszálltak a partra, parazsat láttak ott, rajta halat és kenyeret. ¹⁰Jézus így szólt hozzájuk: "Hozzatok a most fogott halakból!" ¹¹Simon Péter beszállt, és kivonta a partra a hálót, amely tele volt nagy halakkal, szám szerint százötvenhárommal; és bár ilyen sok volt, nem szakadt el a háló. ¹²Jézus erre ezt mondta nekik: "Jöjjetek, egyetek!" A tanítványok közül azonban senki sem merte őt megkérdezni: ki vagy te? Tudták ugyanis, hogy az Úr ő. ¹³Jézus tehát odament, vette a kenyeret, és odaadta nekik; ugyanúgy a halat is. ¹⁴Ez már a harmadik alkalom volt, hogy Jézus megjelent a tanítványoknak, miután feltámadt a halottak közül.

21:9 „parazsat láttak ott, rajta halat és kenyeret” Ennek a korai reggelinek a célja a közösség volt, és alkalom teológiai elmélkedésre. A teológiai célzások: (1) ez a szakasz Péter tagadásával foglalkozik, ami szintén egy tűz körül történt (vö. 18:18). Ez a kifejezés csak ezeken a helyeken fordul elő, és (2) a János Evangéliuma, János levelei azért íródtak, hogy a gnosztikus eretnektannal vegye fel a harcot, ami tagadja Jézus, a Messiás emberi voltát. Jézus velük együtt evett.

21:10 Ebben a bekezdésben két különböző szót találunk a halra: (1) a 9,10,13 versekben a szó *opsarion*, ami kis halat jelent, (2) a 6,8,11. versekben az *ichthus* szót találjuk, ami nagy méretű halat jelent. Ebben a szöveggörnyezetben úgy tűnik a két kifejezés felcserélhető.

21:11 „szám szerint százötvenhárom” A szöveggörnyezet nem utal arra, hogy ennek a számnak szimbolikus jelentése lenne; ez pusztán egy szemtanúi feljegyzés. Mindemellett a korai egyház hajlama arra, hogy minden számot és részletet allegorizáljon, kényszerítőleg hatott a jelentésre: (1) Cirill azt állítja, hogy a 100 a pogányokat jelenti, az 50 a zsidókra utal, a 3 pedig a Háromságra; (2) Szent Ágoston állítja, hogy a számok a Tízparancsolatra és a Lélek 7 ajándékára utalnak, ami egyenlő a 70-es számmal. Ha összeadjuk a számokat 1,2,3,4-től egészen 17-ig, 153-at kapunk. Ágoston szerint ennyi a száma azoknak, akik a törvényen és a kegyelmen keresztül Krisztushoz jöttek; Jeromos pedig (3) azt mondja, hogy 153 fajta hal létezik, ezért ez azt szimbolizálja, hogy minden nemzet Jézushoz tér. Az értelmezés eme allegorikus módszere az értelmező okosságáról beszél, és nem az eredeti, ihletett író szándékáról!

■ **„és bár ilyen sok volt, nem szakadt el a háló”** Ez vagy egy átlagos szemtanú által megfigyelt részlet, vagy egy csodára való burkolt utalás.

21:14 „Ez már a harmadik alkalom volt, hogy Jézus megjelent a tanítványoknak” Ez minden bizonnyal a 20. fejezetben látott két esetre utal.

SZÖVEG: 21:15-19

¹⁵Miután ettek, így szólt Jézus Simon Péterhez: "Simon, Jóna fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek?" Ő pedig így felelt: "Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged!" Jézus ezt mondta neki: "Legeltesd az én bárányaimat!" ¹⁶Másodszor is megszólította: "Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?" Ő ismét így válaszolt: "Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged." Jézus erre ezt mondta neki: "Őrizd az én juhaimat!" ¹⁷Harmadszor is szólt hozzá: "Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?" Péter elsomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte tőle: szeretsz-e engem? Ezért ezt mondta neki: "Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy szeretlek téged." Jézus ezt mondta neki: "Legeltesd az én juhaimat!" ¹⁸Bizony, bizony, mondom néked: amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat, és oda mentél, ahova akartál; de amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarod." ¹⁹Ezt

azért mondta, hogy jelezze: milyen halállal dicsőíti meg majd Istent. Miután ezt mondta, így szólt hozzá: "Kövess engem!"

21:15 „Simon, Jóna fia” Vedd észre, hogy Jézus nem hívja őt Simon Péternek. Ez az ember minden volt, csak nem köszikla!

■ **„szeretsz-e ... szeretsz-e ... szeretsz-e”** Nyilvánvaló a hármas ismétlődés, ami Péter háromszoros tagadásával kapcsolható össze, ami a főpap udvarában történt (vö. 18:17,25,27). Párhuzamok és kontrasztok változata követhető végig ebben a szakaszban: (1) szeretet (*phileó*) szemben a szeretettel (*agapaó*); (2) bárányok szemben a juh-val; (3) és tudni (*ginosko*) szemben az ismerni (*oida*) kifejezéssel. Nagy a vita akörül, hogy ezek irodalmi változatok-e, vagy van-e szándékos jelentésbeli kontraszt a kifejezések között. János gyakran használ változatokat egyes szavakra, különösen ebben a fejezetben (két kifejezés a gyerekekre, hajóra és halra). Van némi különbség ebben a szöveggörnyezetben az *agapaó* és a *phileó* között, de ezt nem lehet ráerőltetni, mert a koiné görögben ezek szinonimák (vö. 3:35; 5:20; 11:3,5).

■ **„jobban szeretsz-e engem, mint ezek”** Mondattanilag homályos, hogy a kérdésnek mi a tárgya. Néhányan állítják, hogy ez (1) a halászatra, mint foglalkozásra utal; (2) vagy Péter korábbi kijelentéseire, hogy ő jobban szereti Jézust a többi tanítványnál (vö. Máté 26:33; Márk 14:29; János 13:37); vagy (3) az első mindenki szolgálja kell, hogy legyen (vö. Lukács 9:46-48; 22:24-27).

■ **„Legeltesd az én bárányaimat”** Ez JELEN IDEJŰ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD. Mindhárom kijelentés ugyanolyan nyelvtani forma (vö. 16,17. vers), csak picit más szóhasználattal (viseld gondját/irányítsd/örizd az én bárányaimat, és ápold/lásd el/gondozd/örizd az én bárányaimat).

21:17 „Uram, te mindent tudsz” Péter tanulja, hogy ne szólaljon meg olyan hirtelen. Helyes/jó teológiát fejez ki itt (vö. 2:25; 6:61,64; 13:11; 16:30).

■ **„te tudod, hogy szeretlek téged”** Itt változás van a görög "tudni" szóban a 16. (*oida*) és a 17. vers (*oida* és *ginoskó*) között. A pontos ok bizonytalan, lehet, hogy csupán az irodalmi változatosságról van szó.

21:18 „kinyújtod a kezedet” Ez egy technikai idióma lehet, amit (1) a korai egyház és a (2) görög irodalom a "keresztrefeszítésre" használt.

21:19 „jelezze: milyen halállal dicsőíti meg majd Istent” A hagyomány azt tartja, hogy Pétert fejjel lefelé feszítették keresztre. Az Ecclesiastcal History, 3:1-ben Euszebiosz ezt mondja: „Péter tanított/prédikált Pontuszban, Galáciában, Bitiniában, Kappadóciában és Ázsiában, a szórványban élő zsidóknak. Amikor Rómába ment, saját kérésére fejjel lefelé feszítették keresztre. Lásd jegyzet az 1:14-nél.

■ **„Kövess engem”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD, mint a 22. vers. Ez kapcsolódik Péter vezetésre való elivásának megújításához és megerősítéséhez (vö. Máté 4:19-20).

SZÖVEG: 21:20-23

²⁰Péter ekkor megfordult, és látta, hogy követi az a tanítvány, akit Jézus szeretett, aki a vacsorán ráhajolt a keblére, és megkérdezte: "Uram, ki az, aki elárul téged?" ²¹Őt látta tehát Péter, és megkérdezte Jézustól: "Uram, hát vele mi lesz?" ²²Jézus pedig így szólt hozzá: "Ha akarom, hogy ő megmaradjon, amíg eljövök, mit tartozik rád? Te kövess engem!" ²³Elterjedt tehát az atyafiak között az a mondás, hogy ez a tanítvány nem hal meg. Pedig Jézus nem azt mondta neki, hogy nem hal meg, hanem ezt: "Ha akarom, hogy megmaradjon, amíg eljövök, mit tartozik rád?"

21:20 „a tanítvány, akit Jézus szeretett” Ez a 13:25-ben található feljegyzésre utal. Hogy miért jelöli őt ilyen titokzatos módon, nem tudjuk pontosan (vö. 13:23; 19:26; 20:2; 21:7,20). Lehetséges feltevések: (1) a tradicionális zsidó iratok sosem említették az író nevét; (2) János annyira fiatal volt, mikor Jézus követője lett; (3) János volt az egyetlen apostol, aki Jézus mellett maradt a kihallgatások és a keresztfeszítés alatt.

21:22 „Jézus pedig így szólt hozzá: "Ha akarom, hogy ő megmaradjon, amíg eljövök, mit tartozik rád?" Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. Emlékeznünk kell arra, hogy nekünk a saját ajándékainkkal és szolgálatunkkal kell törődnünk, nem pedig azzal, hogy Isten mit tervezett másoknak! Egy lehetséges ok, hogy a 21. fejezet hozzá került az evangéliumhoz pont az, hogy ezt a félreértést tisztázza. Láthatólag az a szóbeszéd járta, hogy János életben marad Jézus második jöveteléig. (János valóban beszél a Parousia-ról, vö. 14:23; I. János 3:2).

■ **„Kövess engem”** Ez majdnem hogy összefoglalja János evangéliumának személyes meghívását (vö. 1:43; 10:27; 12:26; 21:19,22). Ez az evangélium személyes megközelítését hangsúlyozza, míg a "hidd ezt" "higgy" az evangélium tartalmi megközelítésére fekteti a hangsúlyt.

SZÖVEG: 21:24

²⁴**Ez az a tanítvány, aki bizonyosságot tesz ezekről, és megírta ezeket, és tudjuk, hogy igaz az ő bizonyágtétele.**

21:24 „megírta ezeket” Hogy ez a (1) 20-23. versekre utal, vagy (2) a 21. fejezetre, vagy (3) az egész evangéliumra, azt nem tudjuk biztosan.

■ **„tudjuk, hogy igaz az ő bizonyágtétele”** Nem vagyunk bizonyosak, hogy a "mi tudjuk" kire utalhat. Nyilvánvaló, hogy másokat is bevon, hogy a János evangéliumának hitelességét alátámassza. Valószínűleg az efezusi vénekre/elöljárókra utal. Ez volt az a környék, ahol János élt, szolgált és meghalt. A korai hagyomány úgy tartja, hogy az efezusi vezetők sürgették az idős Jánost, hogy írja meg a saját evangéliumát, a többi apostol halála és az egyre növekvő tévhités/eretnektanok miatt, amik Jézusról terjedtek. Lásd Különleges Téma: Jézus tanúi az 1:8-nál.

SZÖVEG: 21:25

²⁵**De van sok egyéb is, amit Jézus tett, és ha azt mind megírnák egytől egyig, úgy vélem: maga a világ sem tudná befogadni a megírt könyveket.**

21:25 A 25. versen két okból folyik a vita: (1) néhány kéziratban a János 7:53-8:11 a 24. és 25. vers közé van beillesztve; (2) a Sinaiticus kéziratban (Ⲙ) az írnok kitörölte egy díszített kolofont és a 25. verset később illesztette be. Ezt a British Museumban fedezték fel ultra-viola sugárzás segítségével. Ez a vers kifejezetten arról informál minket, hogy az evangéliumírók válogattak aközött, hogy mit írtak le. Az értelmezés szemszögéből a kérdés az, hogy "az evangélium írói miért választották azt, hogy úgy jegyzik le a dolgokat, ahogyan lejegyezték, és nem csak úgy összecsapták a négy evangéliumot?"

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

3. Hogyan hasonlít a János 21 a Lukács 5-re?
4. Miért nem ismerték fel a tanítványok Jézust azonnal?
5. Ki az a tanítvány, akit Jézus szeretett?
6. Miért kérdezte meg Jézus Pétert háromszor, hogy szereti-e őt?
7. Jézus kijelentette-e, hogy János addig fog élni, míg Jézus másodszor vissza nem jön?
8. Kire utal a 24. vers?
9. Eredeti-e a 25. vers?

JÁNOS I. LEVELE

BEVEZETŐ JÁNOS ELSŐ LEVELÉHEZ

A KÖNYV KÜLÖNLEGESSÉGE

- A. Az I. János nem egy személyes jellegű levél, sem pedig egy gyülekezetnek szóló levél, hanem inkább egy "Szenvedélyes Irodai Jegyzet a Főhadiszállásról" (közösségi levél).
1. Nincs hagyományos bevezetője (kitől, kinek).
 2. Nincs személyes üdvözlés vagy záró üzenet.
- B. Személyek nevére nem találunk utalást. Ez felettébb szokatlan, kivéve olyan könyveknél, amik több gyülekezetnek íródtak, mint az Efézusi és a Jakab levél. Az egyetlen ÚSZ-i levél, amelyik nem említi az író nevét, a Zsidókhöz írt levél. Mindazonáltal az I. János nyilvánvalóan olyan hívőknek íródott, akik a hamis tanítókkal kellett, hogy szembenézzenek az egyházon/gyülekezeten belül.
- C. Ez a levél egy erőteljes teológiai tanulmány/értekezés:
1. Jézus központi szerepe
 - a. teljesen Isten és teljesen ember
 - b. a megváltás Jézus Krisztusba vetett hit által van, nem egy misztikus megtapasztalás vagy titkos tudás (hamis tanítók)
 2. A keresztény életstílus követelménye (három teszt a valódi kereszténységre nézve)
 - a. testvéri szeretet
 - b. engedelmesség
 - c. a bukott világ rendszerének elutasítása
 3. A Názáreti Jézusba vetett hit által kapott örök megváltás bizonyossága (a "tudni" 27szer fordul elő)
 4. Hogyan ismerhető fel a hamis tanító
- D. Az ÚSZ-i írók közül János írásai (különösen az I. János) azok, amit legkevésbé komplikált Koiné görög nyelven íródtak, mégis könyvei, Isten Jézus Krisztusban való létezésének beható és örökkévaló igazságának mélységét úgy vizsgálja, mint semelyik más könyv (vö. Isten a Világosság, 1:5; Isten a Szeretetet 4:8,16; Isten szellem, János 4:24).
- E. Lehetséges, hogy az I. János a János Evangéliumának kísérő levele volt. Az első század gnosztikus eretneksége adja mind két könyv háttérét. Az evangéliumnak az evangelizáló a lényeges pontja, míg az I. János hívőknek íródott.
- Westcott, a híres kommentátor azt állította, hogy az evangélium Jézus istenségét támasztja alá, míg az I. János az emberi mivoltát. Ez a két könyv kéz a kézben jár egymással!
- F. János fekete-fehér (dualista) stílusban ír. Ez a jellemzője a Holt Tengeri Tekercseknek és a gnosztikus tévtanítóknak is. Az I. János strukturált irodalmi dualizmusa/kettőssége látható mind verbális (világosság szemben a sötétséggel), mind stilisztikai síkon (egy negatív állítást követ egy pozitív). Ez különbözik a János Evangéliumtól, ami függőleges dualizmust alkalmaz (felülről-alulról)
- G. Nagyon nehéz az I. Jánost vázlatolni János visszatérő témahasználata miatt. A könyv olyan, mint egy faliszőnyeg, ami az igazságok ismétlődő mintáiból van összeszöve (vö. Bill Hendricks, *Tapestries of Truth, The Letters of John* [Az Igazságok Szövevénye, János

Levelei] című könyve).

AZ IRÓ

A. Az I. János szerzősége része annak a vitának, ami a Jánosi Korpusz (gyűjtemény) – az Evangélium, I. János, II. János és III. János és a Jelenések Könyve – szerzősége felett zajlik.

B. Két alapvető álláspont létezik

1. Tradicionális

- a. a korai egyházatyák közt egyöntetű volt az a hagyomány, hogy az I. János írója János, a szeretett apostol volt.
- b. a korai egyház bizonyítékainak áttekintése
 - (1) I. Kelemen Pápa (Kr. u. 90) hivatkozik az I. Jánosra
 - (2) Szmürnai Szent Polükarposz, *Philippians 7* (Kr. u. 110-140) idéz az I. János-ból
 - (3) Justinus (mártír) *Dialogue 123:9* (Kr. u. 150-160) idézi az I. Jánost
 - (4) Az I. Jánosra találunk hivatkozást a következő emberek írásaiban:
 - (a) Antiochiai Szent Ignác (írásainak keletkezése valószínűleg a Kr. u. 100-as évek)
 - (b) Papiasz Hierapolitész (Kr. u. 50-60 között született, mártír halált halt Kr. u. 155)
 - (5) Szent Ireneus (Kr. u. 130-202) János első levelét János Apostolnak tulajdonítja. Tertullianus, egy korai hitvédő, aki 50 könyvet írt az eretnekek ellen, gyakran idéz az I. Jánosból
 - (6) További korai írások még, amik János Apostolnak tulajdonítják a szerzőséget: Alexandriai Kelemen, Origenész és Alexandriai Dionüsziosz (mindhárman Alexandriaiak), a Muratori Töredék (Kr. u. 180-200) és Eusebiosz (3.század).
 - (7) Szent Jeromos (4. sz. második fele) megerősítette János szerzőségét de beismerte, hogy vannak, akik ezt elutasították a kortársai közül
 - (8) Mopsuestiai Theodor, Antiókia püspöke Kr. u. 392-428, elutasította János szerzőségét
- c. Ha János, mit tudunk János Apostolról?
 - (1) Zebedeus és Salomé fia
 - (2) Jakabbal, testvérével együtt halász volt a Galileai Tengeren (valószínűleg több hajójuk is volt)
 - (3) Néhányan úgy hiszik, anyja Jézus anyjának, Máriának a testvére volt (János 19:25, Márk 15:20)
 - (4) Minden bizonnyal gazdag volt, mert birtokolt:
 - (a) szolgákat (Márk 1:20)
 - (b) több hajót
 - (c) egy házat Jeruzsálemben (Máté 20:20)
 - (5) János bejáratos volt a Főpap jeruzsálemi otthonába, ami azt mutatja, hogy ismert ember lehetett (János 18:15-16)
 - (6) Jézus anyja, Mária, János gondjaira lett bízva
- d. A korai egyház egyhangúlag tanúsította, hogy János túlélte az összes többi apostolt és Mária halála után Jeruzsálemből elköltözött Kis- Ázsiába és Efezusban, a környék legnagyobb városában telepedett le. Ebből a városból száműzték Patmosz szigetére (közel a szárazföldről) és később, szabadulása után visszatért Efezusba (Eusebios Polükarposzt, Papiaszt és Ireneust idézi).

2. Modern Tudomány

- a. A jelenkori tudósok túlnyomó többsége elismeri a Jánosi írások közti hasonlóságot, különösen fogalmazás, szóhasználat és a nyelvtani szerkezetek használata terén. Jó példa erre a tiszta, erős kontraszt, ami ezen írásokat jellemzi: élet-halál, igazság-

- hamisság. Ez az erőteljes kettősség a kor más írásaiban is látható, pl. A Holt-tengeri Tekercsek és korai gnosztikus írások.
- b. Léteznek más elméletek is a hagyományosan Jánosnak tulajdonított öt könyv kapcsolatát illetően. Néhány csoport állítja, hogy egy ember, két ember, három ember, stb. írta őket. Úgy tűnik, hogy a legelfogadhatóbb álláspont az, hogy a Jánosi írások egy ember gondolatainak eredményei, még ha lehetséges módon, több más tanítványa is vetette papírra.
 - c. Személyes meggyőződésem az, hogy János, az idős apostol írta mind az öt könyvet, Efezsi szolgálatának vége felé.
3. Az, hogy ki volt az író egy hermeneutikai kérdés, nem pedig az ihletettség megkérdőjelezése. Végző soron az Írások szerzője Isten!

IDŐPONT – ez nyilván összefügg a szerzőséggel

- A. Ha János Apostol írta ezeket a leveleket, különösen az I. Jánost, akkor az első század utolsó szakaszáról beszélünk. Ez időt adna a gnosztikus hamis teológiai/filozófiai rendszer kifejlődésének és egyben beleillene az I. János terminológiájába is ("kicsi gyermekeim"), ami arra enged következtetni, hogy egy idősebb ember beszél fiatal hívők csoportjához. Szent Jeromos szerint János 68 évig élt még Jézus keresztfeszítése után. Ez beleillik ebbe a képbe.
- B. A. T. Robertson szerint az I. János Kr. u. 85-95 között, míg az Evangélium Kr. u. 95 körül íródott.
- C. Az I. Howard Marshall által összeállított *The New International Commentary Series on I John* (Az Új Nemzetközi Kommentátor Sorozat az I. Jánosról) című könyv az bizonygatja, hogy a Kr. u 60-100-ig terjedő időszak a legszűkebb intervallum, amit a modern tudomány a Jánosi írások keletkezésének idejére meg tud állapítani.

CÍMZETTEK

- A. A hagyomány azt állítja, hogy ez a könyv Kis-Ázsia Római Provinciájának (nyugat Törökország) íródott, melynek Efezus volt a központja, mint a környék legkiterjedtebb városa.
- B. Úgy tűnik, hogy a levél Kis-Ázsiában lévő konkrét gyülekezeteknek lett elküldve, akiknek hamis tanításokkal kellett szembenézniük (mint például Kolossé, Efezus), egész pontosan (1) a docetista gnosztikusokkal, akik tagadták Krisztus emberi voltát, de istenségét hitték, és (2) az antinomista gnosztikusokkal, akik szétválasztották a teológiát az etikától/moralitástól.
- C. Ágoston (4. sz.) azt mondja, hogy a babilóniai pártusoknak íródott. Cassiodorusz is követi ebben (korai 6. sz.). Ez valószínűleg szóhasználati félreértésből származik: "a választott Úrnő" és az "ő, aki Babilóniában van" kifejezésekből, amik az I. Péter 5:13-ban és a II. János 1-ben találhatóak.
- D. A Muratori Töredék, egy korai Új Szövetségi írásokat összefoglaló kanonikus lista (Kr. u. 180-200, Róma) szerint a levél "tanítvány- és püspöktársait buzdító beszéde (Kis-Ázsiában)" után született.

AZ ERETNEK-TAN

- A. Maga a levél nyilvánvalóan egy hamis tanításra való ellenreakció ("Ha azt mondjuk..." 1:6

és "aki azt állítja..." 2:9; 4:20 [támadó beszéd]).

B. Számos alapvető eretnek tant tudhatunk meg az I. János belső bizonyítékaiból.

1. Jézus Krisztus megtestesülésének tagadása
2. Jézus Krisztusnak a megváltásban való központi szerepének tagadása
3. helyes keresztény életstílus hiánya
4. az ismeretre fektetett hangsúly (gyakran titkos ismeret)
5. hajlam az elzárkózásra/kizárólagosságra

C. Az első század háttere

A Római Birodalom világát az első században a keleti és nyugati vallások eklekticizmusa jellemezte. A római és görög panteonok istenei rossz hírűek voltak. A titkos vallások nagyon népszerűek voltak, mert a hangsúly egy titkos tudáson és egy istenséggel való személyes kapcsolaton volt. Népszerű volt a görög világi filozófia, amely más világnézetekkel olvadt egybe. Ebbe az eklektikus vallási világba lépett be a minden mást kizáró keresztény hit (Jézus az egyetlen út Istenhez, János 14:6). Bármi is a tévtan pontos háttere, ez egy kísérlet volt arra, hogy a szűklátókörűnek tűnő kereszténységet tetszetőssé és intellektuálisan elfogadhatóvá tegye egy szélesebb római-görög közönség számára.

D. Lehetséges verziók arra nézve, hogy a gnosztikusok mely csoportjáról beszél János

1. Korai gnoszticizmus

- a. Úgy tűnik, hogy az első századi korai gnoszticizmus alaptanítása a szellem és anyag örök (ontológikus) dualizmusára fekteti a hangsúlyt. A szellem (Magas Isten) jó, míg az anyag elidegeníthetetlenül gonosz. Ez a kettősség hasonlít a platóni idea-fizikális, mennyei-földi, láthatatlan-látható ellentétpárokra. Túlzó hangsúlyt fektettek a megváltáshoz szükséges titkos tudás fontosságára is (jelszavak vagy titkos kódok ami által a lélek az anyagi szférákon (*aeonok*) keresztül beléphet a magasságos isten jelenlétébe).
 - b. Két formája van a korai gnoszticizmusnak, mindkettő elképzelhető az I. János háttereként
 - (1) docetista, ami tagadja Jézus istenségét, mivel az anyag gonosz
 - (2) cerintiánus, ami a Krisztust úgy azonosítja, mint egyet a sok *aeon* vagy anyagi közegből, ami a jó magas isten és a gonosz anyag között van. Ez a "Krisztus Szellem" szállt le az ember Jézusra megkereszteléskor és keresztrefeszítése előtt távozott belőle.
 - (3) E két csoportból néhányan gyakorolták az aszketizmust (ha a test kívánja, akkor az gonosz), mások az ökonomizmust (ha a test akarja, add meg neki). Az első században nem találunk írásos bizonyítékot egy kifejlett gnosztikus rendszerre. Csak a második század közepén jelennek meg az első írásos dokumentumok. Bővebben a gnoszticizmusról:
 - (a) Hans Jonas, *The Gnostic Religion* (A Gnosztikus Vallás), Beacon Press kiadó
 - (b) Elaine Pagels, *The Gnostic Gospels* (A Gnosztikus Evangéliumok, Random House kiadó
 - (c) Andrew Helmbold, *The Nag Hammadi Gnostic Texts and the Bible* (A Nag Hammadi Gnosztikus Szövegek és a Biblia)
2. Ignácusz, az "A Szmirnaiakhoz" címzett írásában felvet egy másik lehetséges forrást, ami a tévtanítás forrása lehet. Ők tagadták Jézus megtestesülését és antinomista életstílust folytattak.
 3. Még egy kevésbé lehetséges forrás lehet Antiókiai Meander, aki Ireneus: Tévtanok ellen XXIII c. írásaiból ismert. Ő Szamaritánus Simon követője volt és szószólója a titkos tudásnak/ismeretnek.

E. A tévtan ma

1. Ennek a tévtanításnak a szelleme jelen van napjainkban is, amikor az emberek megpróbálják a kereszténységet más gondolatrendszerrel társítani.
2. Ennek a tévtanításnak a szelleme jelen van napjainkban is, amikor az emberek a "helyes" elméletet hangsúlyozzák, kihagyva a személyes kapcsolatot és az életstílusban megnyilvánuló hitet.
3. Ennek a tévtanításnak a szelleme jelen van napjainkban is, amikor az emberek a kereszténységet egy előkelő, zártkörű intellektuális elit-klubbá teszik.
4. Ennek a tévtanításnak a szelleme jelen van napjainkban is, amikor az emberek az aszketizmushoz vagy az antinomianizmushoz fordulnak.

A KÖNYV CÉLJA

A. Van egy gyakorlati középpontja a hívők számára

1. hogy örömet adjon nekik (vö. 1:4)
1. hogy bátorítsa őket az istenfélő életre (vö. 1:7; 2:1)
2. hogy elrendelje/utasítsa (és emlékeztesse) őket arra, hogy egymást szeressék (vö. 4:7-21) és ne a világot (vö. 2:15-17)
3. hogy bizonyosságot adjon a Jézusban való megváltásuk felől (vö. 5:13)

B. Van egy doktrinális középpontja a hívők számára

1. cáfolja azt a tévedést, hogy Jézus istensége és embersége két különválasztandó dolog lenne
2. cáfolja az a tévedést, hogy a szellemiséget egy olyan intellektualizmussá teszik, ami mentes az Istenfélő élettől
3. cáfolja azt a tévedést, hogy valaki másoktól elkülönülve is örök életet nyerhet

ELSŐ OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az egész bibliai könyvet. Saját szavaiddal fogalmazd meg az egész könyv központi témáját.

3. A teljes könyv témája
4. Irodalmi stílus (műfaj)

MÁSODIK OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az egész bibliai könyvet másodszor is. Vázold a fő témákat és nevezd is meg azokat egyetlen mondatral.

1. Az első irodalmi egység témája

2. A második irodalmi egység témája
3. A harmadik irodalmi egység témája
4. A negyedik irodalmi egység témája
5. stb.

I. JÁNOS 1

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Élet Igéje	Amit Hallottak, Láttak és Megérintettek	Bevezetés	Az Élet Igéje	A Testté Lett Ige és az Atyával és a Fiúval való Közösség
1:1-4	1:1-4	1:1-4	1:1-4	1:1-4
Isten a Világosság	A Vele Való Közösség Alapja	A Bűn Felé Való Helyes Hozzáállás	Isten a Világosság	A Világosságban Jámi
1:5-10	1:5-2:2	1:5-10	1:5-7	1:5-2:28 1:5-7
			1:8-10	Az Első Feltétel: Szakítani a Bűnnel 1:8-2:2

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

* Bár nem ihletettek, de a bekezdések mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden modern fordítás rendelkezik felosztott és összegzett bekezdésekkel. Minden bekezdésnek van egy központi témája, igazsága vagy gondolatmenete. Minden változat külön magában foglal egy témát saját stílusa szerint. Miközben olvasod a különféle fordításokat találd meg azt a fordítást, amelyik legjobban segít téged abban, hogy megértsd a témát és a verseket.

Minden fejezetben először is a Bibliát olvassuk el és próbáljuk meg a témáit (bekezdéseit) azonosítani, aztán hasonlítsuk össze az értelmezésünket a modern változatokkal. Csak akkor érthetjük meg igazán a Bibliát, ha értjük az eredeti szerző szándékát és követjük az ő logikáját és annak bemutatását. Csak az eredeti szerző volt ihletett – az olvasónak nincs joga megváltoztatni vagy módosítani az üzenetet. A Biblia olvasóinak felelőssége az, hogy alkalmazzák az ihletett igazságot mindennapjaikban és az életükre.

Vegyük figyelembe, hogy nem minden megfogalmazás van teljes mértékben megmagyarázva az első, második és harmadik függelékben.

TEOLÓGIAI HÁTTÉR

A. Ez a szakasz kapcsolódik a János Evangéliumának bevezetőjéhez (1:1-18, a fizikai teremtés előtt), ami kapcsolódik az I. Mózes 1:1-hez

B. A hangsúly a következőkön van:

1. Jézus Krisztus teljesen emberi volta
 - a. MELLÉKNÉVI IGENEVEK, amik az emberi érzékszervekhez kapcsolódnak: látás, hallás, érintés (vö. 1,3. versek). Jézus valóságosan emberi és fizikai volt.
 - b. Jézus teljes címei
 - (1) Az Élet Igéje (vö. 1. vers)
 - (2) Az Ő fia Jézus Krisztus (vö. 3. vers)
2. A Názáreti Jézus istensége
 - a. mindenek előtt való létezése (1,2 versek)
 - b. megtestesülése (2.vers)

Ezek az igazságok a tévtanítók világnézete ellen irányulnak.

MONDATTAN

A. 1-4. versek

1. A görögben az 1-3a versek egy mondatot alkotnak
2. A fő ige, "hirdetni" a 3. versben van. A hangsúly az apostoli tanítás tartalmán van.
3. Négy VONATKOZÓI MELLÉKMONDAT van az 1. versben, ami a kihangsúlyozás végett a mellékmondatok elejére kerülnek.
 - a. "ami kezdettől fogva volt"
 - b. "amit hallottunk"
 - c. "amit szemünkkel láttunk"
 - d. "amit megfigyeltünk, amit kezünkkel is megtapintottunk"
4. A 2. vers zárójelnek tűnik, ami Krisztus megtestesülését illeti. Az a tény, hogy nyelvtanilag nagyon furcsa, magára vonja a figyelmet!
5. A 3. és 4. vers meghatározzák János apostoli kiáltványát: közösség és öröm. Az apostoli szemtanúi feljegyzés volt a korai egyház egyik kritériuma a kanonizációhoz.
6. Figyeld meg az igeidők folyását az 1. versben
 - a. BEFEJEZETLEN (már létezett)
 - b. BEFEJEZETT, BEFEJEZETT (maradandó igazság)
 - c. AORISZT, AORISZT (konkrét példák)

B. 1:5-2:2 versekig

1. A névmások ebben a szakaszban nagyon kétértelműek, de én úgy gondolom, hogy az 5. vers kivételével mind az Atyára utalnak (hasonlóan az Ef. 1:3-14-hez)
2. Mindegyik "ha" HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATOT kezd el, amik lehetséges cselekedetről beszélnek.
3. Van egy kiemelkedő teológiai variáció a következőkben:
 - a. a "bűn"-nel kapcsolatos igék JELEN IDEJŰ és AORISZT módja között
 - b. az EGYES SZÁM és a TÖBBES SZÁM, "bűn" szemben a "bűnökkel"

AZ ERETNEKEK

A. Az eretnekek hamis állításait láthatjuk az 1:6,8,10; 2:4,6,9-es versekben

B. Az 5-10-es versek ahhoz a teológiai kísérlethez kötődnek, ami megpróbálja az Isten ismeretét (teológia) szétválasztani az Isten követésétől (etika). Ez kifejezi a tudásra helyezett

indokolatlan gnosztikus hangsúlyt. Azok, akik ismerik Istent, fel fogják fedni az Ő karakterét/jellemvonásait az életstílusukban.

C. Az 1:8-2:2-t egyensúlyban kell tartani a 3:6-9-cel. Ezek az érem két oldalai. Valószínűleg két hibára reflektálnak:

1. teológiai tévedés (nincs bűn)
2. morális tévedés (a bűn nem számít, nincs jelentősége)

D. Az I. János 2:1-2 egyensúly a között, hogy a bűnt túl könnyen vesszük (antinomianizmus) és a keresztyén ítélkezés, kulturális törvénykezés vagy az aszketizmus visszatérő problémája között.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 1:1-4

¹Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit szemünkkel láttunk, amit megfigyeltünk, amit kezünkkel is megtapintottunk, azt hirdetjük az élet ígéről. ²Mert megjelent az élet, mi pedig láttuk, és bizonyosságot teszünk róla, és ezért hirdetjük nektek is az örök életet, amely azelőtt az Atyánál volt, most pedig megjelent nekünk. ³Amit tehát láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is, hogy nektek is közösségetek legyen velünk: a mi közösségünk pedig közösség az Atyával és az ő Fiával, a Jézus Krisztussal. ⁴Ezt azért írjuk meg nektek, hogy örömünk teljes legyen.

1:1 „Amit” A könyv egy SEMLEGES névmással kezdődik. Ez isten üzenetének kettős aspektusáról beszél: (1) az üzenet Jézusról; és (2) Jézus személyéről (vö. 1:8,10; 2:20,24; 3:11,14). Az evangélium egy üzenet, egy személy és egy életstílus.

■ **„volt”** Ez BEFEJEZETLEN KIJELENTŐMÓD. Jézus mindenek előtt való létezését állítja (azaz ez János írásaiban egy visszatérő téma, vö. 2.vers; János 1:1,15; 3:13; 8:58-58; 17:5). Ez volt egy módja annak, hogy Jézus isteni voltát alátámassza. Jézus felfedi az Atyát, mivel már kezdetektől fogva az Atyával volt.

■ **„kezdettől fogva”** Ez nyilvánvalóan utalás az I. Mózes 1-re és az I. Ján.1-re (lásd Különleges Téma: *Arché* a János 1:1-ben). Jézus eljövele nem egyfajta "B-terv" volt. Az evangélium mindig is Isten megváltási terve volt (vö. I. Mózes 3:15; Apcsel 2:23; 3:18; 4:28; 12:29). Ez a kifejezés ebben a szöveggörnyezetben a tizenkét Apostol Jézussal való személyes találkozásának kezdetére utal.

János gyakran használja a "kezdet" (*arché*) fogalmát. Ezeknek az előfordulásait alapvetően két kategóriába sorolhatjuk:

1. a teremtéstől fogva
 - a. János 1:1,2 (Jézus a kezdetnél)
 - b. I. János 1:1 (Jézus a kezdettől fogva)
 - c. János 8:44; I. János 3:8 (Sátán gyilkos és hazug a kezdetektől fogva)
 - d. Jel. 3:14; 21:6,12 (Jézus a kezdet és a vég)
2. Jézus megtestesülésének és szolgálatának idejétől fogva
 - a. János 8:25; 16:4; I. János 2:7 (kétszer); 3:11; II. János 5,6 (Jézus tanításai)
 - b. János 15:27 (Jézussal)
 - c. I. János 2:13,24 (kétszer) (Jézusba vetett bizalmuktól kezdve)
 - d. János 6:64 (onnantól, hogy elutasították Jézust)
3. a szöveggörnyezet a másodikat támogatja

KÜLÖNLEGES TÉMA: JÁNOS 1 ÖSSZEHASONLÍTÁSA AZ I. JÁNOS 1-GYEL

Evangélium

1. Kezdetben (1:1,2)
2. Ige (*logos*) (1:1)
3. Élet (*zóé*) (1:4)
4. Világosság Jézusban (1:4)
5. A világosság kijelentve (1:4)
6. Sötétség (1:5)
7. Tanúk a világosságról (1:6-8)
8. Emberek Istenhez térnek (1:7,12-13)
9. Íme az Ő dicsősége (1:14)

Levél

1. A kezdetektől fogva (1:1)
2. Ige (*logos*) (1:1)
3. Élet (*zóé*) (1:1,2)
4. Világosság Istenben (1:5)
5. A világosság kijelentve (1:4)
6. Sötétség (1:5)
7. Tanúk a világosságról (1:3,5)
8. Emberek Istenhez térnek (1:3)
9. Íme az Ő dicsősége (1:1-3)

■ **„mi”** Ez az apostolok kollektív/együttes, mégis személyes tanúságára utal. Az I. Jánosra jellemző ez a kollektív bizonyosság. Legalább 50-szer fordul elő.

Egyesek ezt a kollektív névmást úgy látják, mint utalást azokra, akik "János hagyományait" követik. Ez János egyedülálló teológiájának a tanítóira, védelmezőire utalna.

■ **„hallottunk ... láttunk”** Ez mindkettő BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami maradandó eredményt hangsúlyoz ki. János Jézus emberi voltát a melléknévi igenevek visszatérő használatával bizonyítja/támasztja alá, amik az 1,3. versekben felsorolt öt érzékelési módhoz kapcsolódnak. Ezzel bizonyítja, hogy ő a Názáreti Jézus életének és tanításainak szemtanúja.

■ **„megfigyeltünk ... megtapintottunk”** Ez mindkettő AORISZT KIJELENTŐMÓD, ami konkrét eseményt hangsúlyoz ki. A "megfigyeltünk" azt jelenti "közelről megvizsgáltuk" (vö. János 1:14); a "megtapintottuk" azt jelenti "érintéssel közelről megvizsgálni" (vö. János 20:20,27; Lukács 24:39).

A görög kifejezés, amit a "megérinteni/tapintani"-ra (*psélaphaó*) használ, csak két helyen fordul elő az ÚSZ-ben: itt és a Lukács 24:39-ben. A Lukácsban a feltámadás utáni Jézussal való találkozásra használja. Az I. János valószínűleg ugyanebben az értelemben használja.

■ **„az élet Igéje”** A *logos* kifejezés használata arra hivatott, hogy megragadja a görög hamis tanítók figyelmét, úgy, mint a János Evangéliumának bevezetőjében (János 1:1). Ezt a szót gyakran és széleskörűen használták a görög filozófiában. A zsidó életben is volt ennek egy specifikus háttere (vö. Bevezetés a János 1-be, C pont). Ez a szó itt utalás mind az evangélium tartalmára, mind pedig annak személyére.

1:2 Ez a vers egy zárójel, ami az "élet"-et definiálja.

■ **„élet”** (kétszer a 2 versben) A "*Zoé*" János írásaiban folyamatosan jelen van/megjelenik, szellemi életre, feltámadás utáni életre, az új korszakban való életre vagy Isten életére használva (vö. Jn. 1:4; 3:15,36[kétszer]; 4:14,36; 5:24[kétszer],26[kétszer],29,39,40; 6:27,33,35,40,47,48,51,53,54,63,68; 8:12; 10:10,28; 11:25; 12:25,50; 14:6; 17:2,3; 20:31; I. Jn. 1:1,2; 2:25; 3:14-15; 5:11,12,13,16,20). Jézus magát "az élet"-nek nevezte (vö. János 14:6).

■ **„megjelent”** [kétszer] Mindkettő AORISZT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD. A SZENVEDŐ IGEALAK gyakran Isten, az Atya közbenjárására használatos. Ez a kifejezés (*phaneroó*) arra utal, hogy "világosságra hozni valamit, ami már jelen volt". Jánosnak ez kedvelt szóhasználata volt (vö. János 1:31; 3:21; 9:3; 12:6; I. János 1:2 [kétszer]; 2:19; 3:5,8,10; 4:9). Az AORISZT IGEIDŐ a megtestesülést hangsúlyozza ki (vö. János 1:14), amit a hamis tanítók tagadtak.

■ **„bizonyoságot teszünk”** Ez János személyes tapasztalatára utal. Ezt a kifejezést gyakran használták bírósági tanúvallomáskor. Lásd Különleges Téma: Jézus Tanúi a János 1:8-nál.

■ **„hirdetjük”** Ez János hiteles és irányadó bizonyoságtételére utal, ami tanításaiban és írásaiban nyilatkozik meg és jegyezték le. Az 1-3. versekben ez a fő ige. Kétszer ismétlődik meg (2. és 3. vers).

■ **„az Atyánál volt”** Mint az 1. vers, ez is Jézus mindenképp előtti való létezését jelenti ki. Ugyanúgy fogalmaz, mint a János 1:1. Az Istenség testté lett egy emberben (vö. János 1:14). Jézust ismerni egyenlő Isten ismeretével.

1:3 „Amit tehát láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is” Ez az ÖTÖDIK VONATKOZÓI MELLÉKMONDAT, ami az 1. vers gondolatát folytatja, a 2. vers zárójele után. Az 1. versben található észlelés ígét ismétli meg.

■ **„azt hirdetjük nektek is”** Ez az 1-4. versek fő IGÉJE. JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Az Isten ismerete az Ő gyermekeivel való közösséget szabja feltételül.

■ **„hogyan nektek is közösségetek legyen velünk”** Ez CÉLHATÁROZÓI MELLÉKMONDAT (hina) JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓDDAL. Ez azt a horizontális kapcsolatot bizonyítja (ember az emberrel), amit a függőleges kapcsolat (ember a Teremtővel) hoz el. Ez hangsúlyozza továbbá a keresztény közösség szükségességét és annak örömét. Az igeidő ennek a közösségnek a kezdetét és folytonos megtapasztalását hangsúlyozza ki (vö. 1:3 [kétszer],6,7). A kereszténység közösség!

KÜLÖNLEGES TÉMA: KOINÓNIA (KÖZÖSSÉG)

A "közösség" (*koinónia*) szó a következőket jelenti:

1. közeli kapcsolat egy személlyel
 - a. a Fiúval (vö. I. János 1:6; I. Kor. 1:9)
 - b. a Lélekkel (vö. II. Kor. 13:13; Fil. 2:1)
 - c. az Atyával és a Fiúval (vö. I. János 1:3)
 - d. más szövetségben lévő testvérekkel (vö. I. János 1:7; Apcsel 2:42; Gal. 2:9; Filemon 17)
2. közeli kapcsolat dolgokkal vagy csoportokkal
 - a. az evangéliummal (vö. Fil. 1:5; Filemon 6)
 - b. Krisztus vérével (vö. I. Kor. 10:16)
 - c. nem a sötétséggel (vö. II. Kor. 6:14)
 - d. a szenvedéssel (vö. Fil. 3:10; 4:14; I. Péter 4:13)
3. Ajándék vagy felajánlás, ami nagylelkű módon történik (vö. Róma 12:13; 15:26; II. Kor. 8:4; 9:13; Fil. 4:15; Zsid. 13:16)
4. Isten kegyelmének ajándéka Jézuson keresztül, ami helyreállítja az emberiség kapcsolatát Istennel, és az emberek egymással való kapcsolatát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A KERESZTÉNYSÉG KÖZÖSSÉG

A. Pál többes számú metaforái:

1. test (vö. I. Kor. 12:12-20)
2. szántó föld (vö. I. Kor. 3:9)
3. épület/építés (vö. I. Péter 2:4-5)

- B. A "szent" kifejezés mindig TÖBBESSZÁMÚ (kiv. Fil. 4:21, de még itt is közösségre utal)
- C. Reformációban lévő hangsúly, amit Luther Márton terjesztett, azaz "a hívő papi mivolta" nem igazán biblikus. A hívők papságáról van szó (II. Mózes 19:6; I. Péter 2:5,9; Jel. 1:6).
- D. Minden hívő kapott ajándékokat, mindenki javára (vö. I. Kor. 12:7)
- E. Isten emberei csak együttműködve tudnak hatékonyak lenni. A szolgálat közösségi/közösség (vö. Ef. 4:11-12).

■ **„az Atyával és az ő Fiával”** Ezek a kifejezések nyelvtanilag párhuzamosak az ELŐLJÁRÓSZÓBAN és a HATÁROZOTT NÉVELŐBEN. Ez a szintaktika megerősíti Jézus egyenlőségét/egyenlő mivoltát és istenségét (vö. János 5:18; 10:33; 19:7). Lehetetlen az Atyát (Magas Istent) a Fiú (Testté lett Isten) nélkül befogadni, mint ahogy azt a hamis tanítók állították (vö. I. János 2:23; 5:10-12).

Az Atya és a Fiú e közössége nagyon hasonló a János 14:23-hoz, ahol kölcsönös "lakozás"-ról beszél.

1:4 „Ezt azért írjuk” Az író itt az egyik célját jelenti ki itt (vö. 2:1).

■ **„hogymint teljes legyen”** Ez KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV KÖTŐMÓD (vö. János 15:11; 16:20,22,24; 17:13; II. János 12; III. János 4). A hívők öröme az Atyával, Fiával és a Lélekkel való közösség által lett teljes. Ez egy fontos alkotóelem a hamis tanítók bomlasztásának fényében. János céljai ennek a könyvnek a megírásával ezek: (1) közösség Istennel, és az Ő gyermekeivel; (2) öröm; és (3) bizonyosság. Ami a negatív oldalt illeti, célja volt az is, hogy a hívőket felkészítse, felruházza a gnosztikus tanítók hamis teológiája ellen.

SZÖVEG: 1:5-2:2

⁵Ez pedig az az üzenet, amelyet tőle hallottunk, és hirdetünk nektek, hogy az Isten világosság, és nincs benne semmi sötétség. ⁶Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és a sötétségben járunk, akkor hazudunk, és nem cselekszük az igazságot. ⁷Ha pedig a világosságban járunk, ahogyan ő maga a világosságban van, akkor közösségünk van egymással, és Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől. ⁸Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság. ⁹Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól. ¹⁰Ha azt mondjuk, hogy nem vagyunk bűnösök, hazuggá tesszük őt, és nincs meg bennünk az ő igéje. ^{2:1}Gyermekeim, ezt azért írom nektek, hogy ne vétkezzetek; ha pedig vétkezik valaki, van pártfogónk az Atyánál: az igaz Jézus Krisztus, ²mert ő engesztelő áldozat a mi bűneinkért; de nemcsak a mienkért, hanem az egész világ bűnéért is.

1:5 „az üzenet, amit ... hallottunk” A "mi" névmás Jánosra és a többi szemtanúra utal, akik Jézus földi életében hallgatói és követői voltak. János közvetlenül hallgatóihoz szól a 2:1-ben ("ti"), ahol valószínűleg a Kis-Ázsiai gyülekezetekhez szól.

A "hallottunk" ige BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Ez tükrözi azt az élénk visszatérő kifejezést, ami a fizikai érzékelésre utal az 1:1-4-ben. Egy bizonyos értelemben János Apostol így hangsúlyozza ki személyes jelenlétét Jézus tanítói alkalmain. János Jézus kinyilatkoztatásait adja tovább, nem a sajátjait! Az is lehetséges, hogy az Evangélium egyedülálló "én vagyok" kijelentései Jánosnak a Jézus privát tanításaira való személyes visszaemlékezéseiből erednek.

■ **„tőle”** A "tőle" az egyetlen NÉVMÁS az egész 1:5-2:2-ig terjedő szakaszban, ami Jézusra utal. Jézus azért jött, hogy kijelentse az Atyát (János 1:18). Teológiailag szólva Jézus három cél miatt jött: (1) hogy kinyilatkoztassa az Atyát (vö. 1:5); (2) a hívőknek követendő példát adjon (vö. 1:7); és

(3), hogy meghaljon a bűnös emberiség nevében (vö. 1:7; 2:2).

■ **„Isten világosság”** Itt nincs NÉVELŐ. Ez Isten természetének kinyilatkoztatói és erkölcsi aspektusát hangsúlyozza (vö. Zsolt. 27:1; Ézs. 60:20; Mik. 7:8; I. Tim. 6:16; Jakab 1:17). A gnosztikus hamis tanítók azt állították, hogy a fény tudásra utal, de János kijelenti, hogy ez etikai tisztaságot is jelent. A "világosság" és a "sötétség" elterjedt kifejezések voltak (egy etikai dualizmus is, ami ezeket a kifejezéseket használja, megtalálható a Holt-tengeri Tekercsekben is, és korai gnosztikus írásokban is). Ez kapcsolódott a jó és gonosz közti dualizmushoz, és valószínűleg a gnosztikus dualizmushoz, szellem az anyaggal szemben. Ez egyike János egyszerű mégis mélyreható teológiai állításai közül, ami az istenséggel kapcsolatos. A többi állítás, (1) "Isten szeretet" (vö. 4:8,16); és (2) "Isten szellem/Lélek" (vö. János 4:24). Isten családja, mint Jézus (vö. János 8:12; 9:5), az Ő karakterét kell, hogy tükrözze (vö. Máté 5:14). Ez a megváltott és folyamatosan változó élet, amely a szeretetről, megbocsátásról és tisztaságról szól, az egyik bizonyítéka a valódi megtérésnek.

■ **„nincs benne semmi sötétség”** A hangsúly kedvéért ez egy DUPLA TAGADÁS. Ez egy kijelentés Isten változatlan és szent jelleméről (vö. I. Tim. 6:16; Jakab 1:17; Zsolt. 102:27; Mal. 3:6).

1:6 „Ha azt mondjuk” Ez egyike annak a számos HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATnak, amik a hamis tanítók állításaira utalnak (vö. 1:8,10; 2:4,6,9). Ezek az állítások az egyetlen módja annak, hogy a hamis tanokat beazonosítsuk. Úgy tűnik, korai (kezdeti) gnoszticizmusról beszélhetünk.

Egy feltételezett tiltakozó személy irodalmi technikáját támadó beszédnek hívjuk. Ez arra adott módot, hogy az igazságot kérdés/válasz formában mutathassák be. Ez tisztán megfigyelhető a Malakiásban (vö. 1:2,6,7,12; 2:14,17; 3:7,14) és a Római levélben (vö. 2:3,17,21-23; 3:1,3,7-8,9,31;4:1, 6:1; 7:7).

■ **„közösségünk van vele”** Az eretnekek állították, hogy a közösség egyedül tudáson alapszik. Ez a görög Platóni filozófia egyik aspektusa. János azonban azt bizonygatja, hogy a keresztényeknek Krisztusi életet kell folytatniuk (vö. 7. vers; III. Mózes 19:2; 20:7; Máté 5:48). Lásd a Különleges Témát az 1:3-ban.

■ **„és a sötétségben járunk”** A "járni" JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD. Ez egy bibliai metafora, ami egy erkölcsös életstílust fejez ki (vö. Ef. 4:1,17; 5:2,15). Isten világosság, sötétség nélkül. Gyermekeinek ugyanilyenek kellene lenniük (vö. Máté 5:48).

■ **„akkor hazudunk, és nem cselekedszük az igazságot”** Ez mindkettő JELENIDEJŰ IGE. János többféle típusú vallásos embert nevez hazugnak (vö. 1:10; 2:4,20; 4:20; Ézs. 29:13). Az életstílusból fakadó cselekedetek mutatják meg/fedik fel igazán a szívet (vö. Máté 7). Lásd Különleges Téma: Az Igazság János írásaiban, János 6:55-ben.

1:7 „Ha pedig a világosságban járunk” Ez újabb JELENIDŐ, ami folyamatos cselekvést hangsúlyoz ki. A "járás" kifejezés az ÚSZ-ben a keresztény élet metaforája (vö. Ef. 4:1,17; 5:2,15).

Figyeld meg, milyen gyakran kerül összefüggésbe a "járás" és más JELENIDEJŰ IGÉk a keresztény élettel. Az igazság olyan valami, amit megélünk, nem csak tudunk róla! Az igazság János írásainak kulcsfontosságú gondolata. Lásd a Különleges Témákat a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„ahogyan ő maga a világosságban van”** A hívőknek ugyanúgy kell gondolkodniuk és élniük, mint Istennek (Máté 5:48). Arra hívtunk, hogy az Ő jellemét tükrözzük vissza az elveszett világ felé. A megváltás az Isten képmásának a helyreállítása az emberiségben, ami az I. Mózes 3-ban történt bűnesetben megromlott.

■ **„közösségünk van egymással”** A "közösség" szó itt a görög *koinónia* ami egy együttes együttműködés két vagy több ember között (lásd a Különleges Témát az 1:3-ban). A kereszténység azon alapszik, hogy a hívők Jézus életében osztoznak. Ha elfogadjuk az Ő életét a megbocsátásban, el kell fogadunk a szeretetének szolgálatát is (vö. I. János 3:16). Istent ismerni nem valami elvont igazság, hanem egy kezdeményezett közösség és istenfélő élet. A kereszténység végcélja nem csak a menny, mikor meghalunk, hanem a Krisztushoz való hasonlóság itt és most. A gnosztikus eretnekek hajlamosak voltak a kizárólagosságra. Viszont ha valaki helyes módon viszonyul Istenhez, az helyes módon fog viszonyulni keresztény társaihoz is. A más keresztények felé való szeretetlenség ordító jele annak, hogy valami probléma van az Istennel való kapcsolatunkban (vö. 4:20-21, és Máté 5:7; 6:14-15; 18:21-35).

■ **„Jézus vére”** Ez Krisztus áldozati halálára való utalás (vö. Ézs. 52:13-53:12; II. Kor. 5:21). Nagyon hasonló a 2:2-höz, "engesztelő áldozat a mi bűneinkért". Ez Keresztelő János kijelentésének lényege "Íme az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit" (vö. János 1:29). Az ártatlan halt meg a bűnösök nevében!

A korai gnosztikusok tagadták Jézus valódi emberi mivoltát. János azzal, hogy a "vér" szót használja, alátámasztja Jézus valódi emberi voltát.

■ **„megtisztít minket minden bűntől”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. A "bűn" kifejezés EGYESSZÁMBAN van, NÉVELŐ nélkül. Ez mindenféle bűnre utal. Vedd észre, hogy ez az ígevers nem egy egyszeri megtisztulásra összpontosít (megváltás, 7. vers), hanem egy folyamatos megtisztulásra (keresztény élet, 9. vers). Mindkettő része a keresztény megtapasztalásnak (vö. János 13:10).

1:8 „Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk” Ez újabb HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. A bűn egy szellemi valóság egy bukott világban. János evangéliuma gyakran foglalkozik ezzel a kérdéssel (vö. 9:41; 15:22,24; 19:11). Ez a vers minden ókori és modern állítást elutasít, ami a személyes morális felelősséget megtagadja.

■ **„önmagunkat csaljuk meg”** Ez a görög kifejezés az igazság személyes, akaratlagos elutasítását jelenti, és nem a tudatlanságról beszél.

■ **„nincs meg bennünk az igazság”** Az út ahhoz, hogy egy Szent Isten elfogadjon minket, nem az, hogy tagadjuk, hanem, hogy beismerjük bűneinket, és elfogadjuk Krisztust, aki által Isten rólunk gondoskodott. Az "igazság" utalhat a Jézusról szóló üzenetre, de az ő személyére is (vö. János 14:6). Lásd Különleges Témák a János 6:55-ben és a 17:3-ban.

1:8,9 „ha” Ezek mind HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATok, ami lehetséges cselekedeteket jelentenek.

1:9 „megvalljuk” Ez egy összetett görög kifejezés a "szólni" és az "ugyanaz" szavakból. A hívők továbbra is egyetértenek abban Istennel, hogy megszegették az ő szentségét (vö. Róma 3:23). Ez JELENIDEJŰ, ami folyamatos cselekvésre utal. A megvallás a következőket sejteti:

1. a bűn konkrét megnevezését (9. vers)
2. bűnök nyilvános megvallását (vö. Máté 10:32; Jakab 5:16)
3. konkrét bűnöktől való elfordulást (vö. Máté 3:6; Márk 1:5; Apcsel. 19:18; Jakab 5:16).

Az I. János elég gyakran használja ezt a kifejezést (vö. 1:9; 4:2,3,15; II. János 7). Jézus halála a megbocsátás eszköze, de a bűnös emberiségnek válaszolnia kell, és folyamatosan válaszolnia kell hitben, hogy üdvössége legyen (vö. János 1:12; 3:16). Lásd Különleges Téma: Megvallás a János 9:22-23-ban.

■ **„bűneinket”** Vedd észre, hogy TÖBBESSZÁMÚ. Ez konkrét bűnös cselekedetekre utal.

■ **„Ő hű”** Ez Istenre, az Atyára utal (vö. V. Mózes 7:9; 32:4; Zsolt. 36:5; 40:10; 89:1,2,5,8; 92:2; 119:90; Ézs. 49:7; Róma 3:3; I. Kor. 1:9; 10:13; II. Kor. 1:18; I. Tessz. 5:24; II. Tim. 2:13). Ez az igazság a mi legbiztosabb reményünk! Ez a kifejezés kiemeli Isten hűségét az Ő Igéjéhez (vö. Zsid. 10:23; 11:11). Ez utalhat még Isten Új Szövetségi ígéreteré is, amit a Jeremiás 31:34-ben találunk, ami a bűnök bocsánatát ígéri.

■ **„és igaz”** Ez a kifejezés szokatlan, abban az összefüggésben, hogy egy szent Isten szabadon megbocsát nem szent embereknek. Mindenesetre ez teológiailag pontos, mert Isten komolyan veszi a mi bűneinket, mégis kirendelte a megbocsátásunk eszközét Krisztus helyettesítő halálában. Lásd Különleges Téma a 2:9-nél.

■ **„megbocsát ... megtisztít”** Ez mindkettő AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓD. Ebben az összefüggésben ez a két szó egymás szinonimái; egyszerre utalnak az elveszettek üdvözülésére, és arra a folyamatos megtisztulásra, ami szükséges az Istennel való kapcsolathoz (vö. Ézs. 1:18; 38:17; 43:25; 44:22; Zsolt. 103:3,11-13; Mikeás 7:19). A hamis tanítóknak, akik elutasították az evangéliumot, szükségük lett volna a megváltásra (feltételes mondat). A hívőknek, akik továbbra is bűnös cselekedeteket tesznek, szükségük van a kapcsolat helyreállítására. Itt János az első csoportot hallgatólagosan szólítja meg, az utóbbit nyíltan.

1:10 „ha azt mondjuk” Lásd ja egyzetet az 1:6-nál.

■ **„hogyan nem vagyunk bűnösök”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami azt sugallja, hogy az a bizonyos személy sosem vétkezett a múltban, sem a jelenben. A "bűn" EGYESSZÁMÚ, és a bűnre általánosságban utal. A görög szó azt jelenti "célttéveszteni". Ez azt jelenti, hogy a bűn egyszerre utasítása mind pedig az elmulasztása azoknak a dolgoknak, amik Isten Igéjében vannak kijelentve. A hamis tanítók azt állították, hogy a megváltás egyedül a tudáshoz kapcsolódik, nem pedig az élethez.

■ **„hazuggá tesszük őt”** Az evangélium az egész emberiség bűnösségén alapul (vö. Róma 3:9-18,23; 5:1; 11:32). Vagy Isten hazudik (vö. Róma 3:4), vagy azok, akik büntelenségüket állítják.

■ **„nincs meg bennünk az ő igéje”** Ebben benne foglaltatik a "logos" szó kettős aspektusa; mint üzenet és mint egy személy (vö. 1:1,8; János 14:6). János gyakran utal erre, mint az "igazság"

2:1 „gyermekeim” („kis gyermekeim”) János az I. Jánosban két különböző kicsinyítő képzőt használ a gyermekek szóra: (1) *teknion* (vö. 2:1,12,28; 3:7,18; 4:4; 5:21) és (2) *paidion* (vö. 2:14,18). Ezek egymás szinonimái, bármiféle teológiai megkülönböztetés nélkül. Ezek a gyengéd szavak valószínűleg János az írások idejében való előrehaladott korából fakadnak.

■ **„ezt azért írom nektek, hogy ne vétkezzetek”** Ez AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓD. János egyértelmű különbséget tesz a JELENIDŐ közt, egy folyamatos bűnös életmód (vö. 3:6,9) és a különálló bűnös cselekedetek között, amit bajlódó/harcoló és megkísértett keresztények követnek el. Egyensúlyt próbál állítani a két véglet között; (1) túl könnyen venni a bűnt (vö. Róma 6:1; I. János 1:8-10; 3:6-9; 5:16); és (2) a keresztény kíméletlenség és merevség a személyes bűnnel kapcsolatban. Ez a két véglet valószínűleg a gnosztikus tanítás két különböző iskoláját tükrözi. Az egyik csoport szerint a megváltás az intellektuális dolog; nem számított, ki hogyan élt, hiszen a test gonosz. A gnosztikusok másik csoportja is úgy hitte, a test gonosz, és éppen ezért korlátozni kell vágyaiban.

■ **„ha pedig vétkezik valaki”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami

lehetséges cselekedetre utal. Még a keresztények is vétkeznek (vö. Róma 7).

■ **„van pártfogónk az Atyánál”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami arra utal, hogy Jézus folyamatosan közbenjár értünk, mint a mi mennyei ügyvédünk (*paraklétos*). Ez egy bírósági kifejezés volt, amit a védőügyvédre használtak, vagy valakire, aki "elhívatott, hogy segítsen" (*para* – mellett, *kaleó* – elhívni, hívni). János evangéliumában, a felső szobában történő beszélgetés alkalmával ezt a szót használja a Szentlélekre, aki a mi földi, bennünk lakozó közbenjárónk (vö. János 14:16,25; 15:26; 16:7). Viszont Jézusra használva itt jelenik meg egyedül ez a kifejezés (bár ezt sugallja a János 14:16; Zsid. 7:25; 9:24). Pál a Róma 8:34-ben ugyanezt a gondolatot használja Krisztus közbenjáró munkájával kapcsolatban. Ugyanebben a részben a Szent Lélek közbenjárásáról is beszél a Róma 8:26-ban. Van egy védőügyvédünk a mennyben (Jézus) és egy bennünk lakozó védőügyvéd (a Lélek), akiket a szerető Atya küldött el az Ő nevében.

■ **„az igaz Jézus Krisztus”** Ezt a jellemzést Istenre az Atyára használja az 1:9. Az ÚSZ-i írók számos irodalmi technikát használnak, hogy Jézus Istenségét megerősítsék:

1. Isten címeit használják
2. Isten tetteit erősítik meg
3. nyelvtanilag párhuzamos kifejezéseket használnak mindkettőjükre.

Krisztus büntelenségéről (szentségéről, Istenhez való hasonlóságáról) beszél (vö. 3:5; II. Kor. 5:21; Zsid. 2:18; 4:15; 7:26, I. Péter 2:22). Ő volt az Atya eszköze arra, hogy "igazságot" hozzon el az embereknek.

2:2

NASB, NKJV **„mert ő engesztelő áldozat a mi bűneinkért”**

NRSV **„ő az engesztelő áldozat a mi bűneinkért”**

TEV **„Krisztus maga az eszköze bűneink bocsánatának”**

NJB, RSV **„Ő az áldozat a mi bűneinkért való vezeklésért”**

A *hilasmos* szót használták a Szeptuagintában a Szövetség Ládájának tetejére, amit úgy neveztek, hogy az irgalom trónusa, vagy az engesztelés helye. Jézus a mi vétkes helyünkre önmagát helyezte Isten előtt (vö. 4:10; Róma 3:25).

A görög-római világban ez a szó egy olyan jelentést hordozott, hogy egy elidegenedett istenséggel való kapcsolatot állítottak helyre egy bizonyos ár kifizetése által, viszont a Szeptuagintában nem ez az értelme a szó használatának (ne felejtsük el, hogy az ÚSZ-i írók [kivéve Lukácsot] héberül gondolkodtak, akik koiné görög nyelven írtak). A Szeptuagintában és a Zsid. 9:5-ben arra használták, hogy az "irgalom trónusát" lefordítsák vele, ami a Szövetség Ládájának teteje volt, ami a Szentek Szentjében helyezkedett el, azon a helyen, ahol az Engesztelés Napján a népért való engesztelő/békéltető áldozatot bemutatták (vö. III. Mózes 16).

Ezt a kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az ne kicsinyítse le Isten ellenérzését a bűnnel szemben, de megerősítse/biztosítsa az Ő pozitív, megváltó hozzáállását a bűnösökkel szemben. Erről egy jó értekezést találhatunk James Stewart: *A Man in Christ* (A Krisztusban Lévo Ember) című könyvében, annak 214–224. oldalán. Egy módja annak, hogy elérjük ezt a célt az, ha úgy fordítjuk ezt a szót, hogy az visszatükrözze Isten Krisztusban végzett munkáját; "kiengesztelő áldozat", vagy "kiengesztelő hatalommal bíró".

A modern angol fordítások eltérnek abban, hogy ezt az áldozati kifejezést hogyan kell érteni. A "kiengesztelés" kifejezés azt sugallja, hogy Jézus kiengesztelte Isten haragját (vö. Róma 1:18; 5:9; Ef. 5:6; Kol. 3:6). Isten szentségét az ember bűnei megsértették. Jézus szolgálatával ezzel foglalkozott (vö. Róma 3:25; II. Kor. 5:21; Zsid. 2:17).

Néhány tudós (pl. C.H. Dodd) úgy érzi, hogy egy pogány (görög) fogalmat (egy istenség haragját lecsillapítani) nem szabadna YHWH-ra vonatkozni; éppen ezért szívesebben használják a "vezeklést, megbűnhődést", amiben Jézus szolgálata az ember Isten előtt való büntudatával (vö. Jn. 1:29; 3:16) foglalkozik, nem pedig Isten bűn miatti haragjával. Mindazonáltal, mindkettő biblikus.

■ „a mi bűneinkért; de nemcsak a mienkéért, hanem az egész világ bűnéért is” Ez korlátlan engesztelésre utal (vö. 4:14; János 1:29; 3:16,17; Róma 5:18; Tit. 2:11; Zsid. 2:11; 7:25). Jézus az egész világ bűnéért és bűneiért halt meg (vö. I. Mózes 3:15). mindazonáltal az embereknek hitben, megtéréssel, engedelmisséggel és kitartással kell válaszolniuk, és folyamatosan ezekben kell járniuk!

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért használ János anyyi igét az öt érzékkel kapcsolatban?
2. Sorold fel az áldozatra használt kifejezéseket a 7. és 9. versben.
3. Magyarázd meg az eretnektanokat, amik ellen János felveszi a harcot.
4. Hogyan viszonyul a 9. vers mind a gnosztikusokhoz, mind pedig a hívőkhöz?
5. Írd le és definiáld a "megvallás" szót.

I. JÁNOS 2:3-3:3

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Krisztus a Mi Pártfogónk	A Vele Való Kapcsolat Alapja (1:5-2:2)	Engedelmesség	Krisztus a Mi Segítők	A Fényben Járn
2:1-6	Az Ő Ismeretének Próbája	2:1-2	2:1-2	Második Feltétel: Megtartani a Parancsolatokat, Főleg azt, Ami a Szeretetről Szól
Az Új Parancsolat	2:3-11	2:3-6	2:3-6	2:3-11
2:7-14	A Szellemi Állapot	Az Egymás Iránt Való Szeretet	Az Új Parancsolat	
	2:12-14	2:7-11	2:7-8	
	Ne Szeresd a Világot	Az Istennel Való Valódi Kapcsolat Krisztusban	2:9-11	Harmadik Feltétel: Elszakadás a Világtól
	2:15-17	2:12-14	2:12-13	2:12-17
	Az Antikrisztus	A Világ Valódi Értékelése	2:14.	
	Az Utolsó Óra Megtévészése	2:15-17	2:15-17	Negyedik Feltétel: Legyünk Éberek Az Antikrisztusok Mmiatt
2:18-25	2:18-23	2:18-25	2:18-19	2:18-28
	Maradjon Meg Benned az Igazság		2:20-21	
	2:24-27		2:22-23	
2:26-27		2:26-27	2:24-25	
Isten Gyermek	Az Isten Gyermek		2:26-27	Isten Gyermek
(2:28-3:10)				
2:28-3:3	2:28-3:3	2:28.	2:28-29	(2:29-4:6)
		2:29.		2:29-3:2

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉSA 2:3-3:3 VERSEKBE

A. Visszatérő témái miatt nagyon nehéz az I. Jánost vázlatos formába önteni. A legtöbb kommentátor azonban abban mindenesetre egyetért, hogy a 2. fejezet az 1. fejezet témáit folytatja, ezek pedig az Istennel való kapcsolat pozitív és negatív jellemzői.

B. Az 1. és 2. fejezetek között szerkezeti párhuzam húzódik. János az üzenetet a gnosztikus hamis tanokhoz viszonyuló kontraszttal tárja elénk.

1. Fejezet

1. Ha azt mondjuk ... (6-7. vers)
2. Ha azt mondjuk ... (8-9. vers)
3. Ha azt mondjuk ... (10. vers)

2. Fejezet

1. Aki azt mondja ... (4-5. vers)
2. Aki azt mondja ... (6. vers)
3. Aki azt mondja ... (8-11. vers)

C. Ez a szövegrész számos olyan próbát vagy bizonyítékot sorol fel, amik bemutatják a valóban megtért hívőt (2:3-25)

1. Hajlandóság a bűn megváltására (kezdetben és folyamatosan is) (1:5; 2:22)
2. Az engedelmesség az életstílusa (2:3-6)
3. A szeretet az életstílusa (2:7-11)
4. Győzelem a gonosz felett (2:12-14)
5. Elhagyni a világot (2:15-17)
6. Kitartás/állhatatosság (2:19)
7. A helyes tanítás ismerete (2:20-24)

D. Speciális Teológiai Fogalmak (a 2:18-19-ben)

1. "az utolsó óra" (18. v.)

- a. Ez a kifejezés és ehhez hasonlóak, mint pl. "az utolsó napok" a Jézus betlehemi születésétől a második eljöveteleig tartó időszakra vonatkozik. A királyság eljött, de még nem teljesedett ki egészen.
- b. Az ÓSZ-i emberek két korszakban hittek, a jelenlegi gonosz időkben és az igazságosság korában, amit az eljövendő Lélek vezet be, ami még ezután fog bekövetkezni. Amit az ÓSZ nem fedett fel világosan, az a Messiás két eljövetele volt, először mint Megváltó, másodjára mint Végrehajtó. Ez a két korszak átfedi egymást.
- c. Ez az "óra" (*kairos*) metaforikus használata, ami nem meghatározott időszakot jelöl (vö. János 4:21,23; 5:25,28; 16:2).

2. "az antikrisztus" (18.v.)

- a. Csak János használja az "antikrisztus" kifejezést (vö. 2:18,22; 4:3; II. János 7). Figyeld meg, hogy a 2:18-ban mind EGYESSZÁMban, mind pedig TÖBBESSZÁMban megjelenik (vö. II. János 7).
 - 1) Más bibliai íróknál is találunk utalásokat ugyanarra a végidőkbeli személyre: (1) Dániel – "Negyedik Vadállat" (vö. 7:7-8, 23-26; 9:24-27); (2) Jézus – "Pusztító Utálatosság" (vö. Márk 13; Máté 24); (3) János – "A tengerből feljövő fenevad" (vö. Jel. 13); és (4) Pál – "A kárhozat fia" (vö. II. Thessz. 2).
 - 2) János továbbá megkülönbözteti az eszkatológiai személyt az újra és újra előforduló lélektől, vagy hozzáállástól, ami a világban mindig is jelen van (vö. 2:18; 4:3; II. János 7; Márk 13:6,22; Máté 24:5,24).
 - 3) Az *anti* előjárósó a görög nyelvben jelentheti azt, hogy (1) ellen, vagy (2) helyett. Ez legalább annyira jelentőségteljes, mint az, hogy 18. versben mind a TÖBBESSZÁMot mind az EGYESSZÁMot is használja. A történelem bővelkedik az olyan személyekben, akik szembeszegültek Istennel és az Ő Krisztusával (1. jelentés):
 - a) IV Antiokhusz Epiphanész (a kicsi szarv a Dániel 8-ban, ill. 11:36-45)

- b) Néro és Domitianus (istennek állították magukat, de messiásnak nem)
- c) Ateista Kommunizmus
- d) Világi Humanizmus

Másrészt ez azokra is jellemző, akik nincsenek Krisztus ellen, hanem Krisztusnak mondják magukat (2. jelentés)

- a) hamis tanítók a Márk 13:6,22; és Máté 24:5,24-ben
 - b) mai szektavezetők
 - c) az Antikrisztus (Dániel 7:8; 9:23-26, 24-27; II. Tessz. 2:3; Jel. 13)
- 2) A keresztények minden korban meg fogják tapasztalni, hogy lesznek hamis tanítók, akik elutasítják Krisztust, és hamis Messiások, akik Krisztusnak vallják magukat. Azonban lesz egy nap, az utolsó nap, mikor a gonosz egy különleges testet öltött megszemélyesülése mind kettőt vallani fogja magáról!
2. "benne lakozik" (19,24,27,28. versek)
- a. A legtöbb modern/mai evangéliumi keresztény hangsúlyt fektet a Krisztus melletti személyes döntésre, és ez minden bizonnyal igaz. Mindemellett a Biblia hangsúlya nem a döntéseken, hanem a tanítványságon van (vö. Máté 28:19-20).
 - b. A hívő biztonságának tantétele elválaszthatatlanul kell, hogy kapcsolódjon a kitartás/állhatatosság tanához. Lásd Különleges Téma a János 8:31-ben. Ez nem egy vagy/vagy lehetőség, hanem egy olyan bibliai valóság amiben mindkettő jelen van. A valóságban a "benne lakozás" egy bibliai figyelmeztetés!
 - c. Más igehelyek még a lakozásról: Máté 10:22; 13:1-9; 18-23; Márk 13:13; János 8:31; 15:1-27; I. Kor. 15:2; Gal. 6:1; Jel. 2:2,7,11,17,26; 3:5,12,21; 21:7. Lásd Különleges Téma: "benne lakozás" a 2:10-nél.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 2:3-6

³És abból tudjuk meg, hogy ismerjük őt, ha megtartjuk az ő parancsolatait. ⁴Aki azt mondja: ismerem őt, de nem tartja meg parancsolatait, az hazug, és abban nincs meg az igazság, ⁵aki pedig megtartja az ő igéjét, abban igazán teljessé lett az Isten szeretete. Ebből tudjuk meg, hogy őbenne vagyunk. ⁶Aki azt mondja, hogy őbenne van, annak magának is úgy kell élnie, ahogyan ő élt.

2:3 „abból tudjuk meg, hogy ismerjük őt” Szó szerint ez azt jelenti, hogy: "tudjuk, hogy megismertük őt". Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD, amit BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD követ, ami kihangsúlyozza, hogy ezek a megsebesített gyülekezetek teljesen biztosak lehetnek megváltásuk felől a gnosztikus hamis tanítások fényében. Az "ismerni" szó itt a héber jelentésével használatos, ami egy személyes kapcsolatra utal (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5), és a görög értelmével, ami valakiről, vagy valamiről szóló tényeket jelent. Az evangélium az egy személy, és az igazságok rendszere. A hangsúly ebben a kifejezésben a következőkön van: (1) ismerhetjük Istent; (2) tudhatjuk, hogy mit szeretne az életünkre vonatkozólag; és (3) tudhatjuk, hogy mi ismerjük! (vö. 5:13). Az Istennel való kapcsolatunk egyik bizonyítéka a motivációnkban és cselekedeteinkben nyilvánul meg (vö. Máté 7; Jakab, I. Péter). Ez az I. János visszatérő témája (vö. 2:3,5; 3:24; 4:13; 5:2,13).

János írásai két görög szót találhatunk a "tudni/ismerni" szóra (*ginosko* és *oida*), gyakran (az I. János 5 fejezetében összesen 27-szer) és szinonimaként. Úgy tűnik, hogy a koiné görögben nincs igazán észrevehető szemantikai különbség ezek között a kifejezések között. Stilisztikailag választja ki az író a használandó kifejezést. Az is érdekes, hogy János nem használja a fokozottabb kifejezést, az *epiginosko*-t.

János egyrészt azért ír, hogy bátorítsa a hívőket, másrészt, hogy cáfolja az eretnektanokat. A János evangéliuma és az I. János többször használja a "tudni/ismerni" szó különböző formáit, mint

az ÚSZ bármelyik másik könyve. Az I. János az evangélium ismeretén alapuló bizonyosság, valamint az ahhoz hozzáillesztett életstílusszerű szeretet és engedelmesség könyve (vö. Jakab Levele).

■ **„ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent.

■ **„megtartjuk az ő parancsolatait”** Figyeld meg a feltétel elemét (JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD). Az új szövetség feltétel nélküli, ami Isten ajánlatát illeti, de feltételhez kötött, ami az embert és az ő megtérő/megbánó hitét és engedelmes válaszreakcióját illeti (vö. 2:3-5; 3:22,24; 5:2,3; János 8:51-52; 14:15,21,23; 15:10; 12:17; 14:12). Az egyik bizonyítéka annak, hogy valaki valóban megtért, az az, hogy engedelmeskedik a Világosságnak (mind Jézusnak, mind az evangéliumnak, vö. Lukács 6:46). Már az ÓSZ-ben is az engedelmesség jobb volt az áldozatnál (vö. I. Sám. 15:22; Jer. 7:22-23).

2:4 „Aki azt mondja” Ez a szövegi megjelölése János támadó beszéd alakjának.

■ **„ismerem őt”** Ez egyike a hamis tanítók állításainak (vö. 1:6,8,10; 2:4,6,9). Ez egy támadó beszéd ("aki azt mondja ...") hasonló a Malakiához, a Római levélhez és a Jakab leveléhez. A hamis tanítók állították, hogy ismerik Istent (BEFEJEZETT IGEIDŐ), de megpróbálták a megváltást elválasztani az életstílusbeli erkölcsösségtől. Azt állították, felsőbbrendű tudással rendelkeznek Istenről, de életstílusuk felfedte valódi indítékaikat.

■ **„de nem tartja meg parancsolatait”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami szokásszerű életstílusbeli cselekedetekről beszél. Az életünk felfedi szellemi orientáltságunkat (vö. Máté 7). A 4. vers negatív módon fejezi ki az igazságot, míg az 5. vers ugyanezt az igazságot pozitívan fejezi ki.

■ **„az hazug”** Nincs annál rosszabb, mint a saját akartból fakadó becsapás! Az engedelmesség a valódi megtérés bizonyítéka. Gyümölcsseiről ismeritek meg őket (vö. Máté 7).

János számos vallási réteget nevezett hazugnak (tanítókat, prédikátorokat) (vö. 1:6,10; 2:4,20; 4:20)

2:5 „aki pedig megtartja az ő igéjét” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD, szokásszerű életstílusbeli cselekedetekről beszél. A *Handbook on The Letters of John* (János Leveleinek Kézikönyve) című könyv szerzői (Haas, Jonge és Swellengrebel) érdekes megjegyzést tesz erről a görög szerkezetről: "a vonatkozó névmás a görög "an" vagy "ean" szócskával és a következő igével, ami KÖTŐMÓDBAN van, a következő helyeken tűnik fel: 3:17,22; 4:15; 5:15; III. János 5. Úgy tűnik, hogy általában előforduló körülményeket fejez ki" (40. oldal). Az engedelmesség életbevágó aspektusa a szövetségi hitnek. Ez az I. János és a Jakab levelének központi üzenete. Senki nem mondhatja, hogy ismeri Istent, miközben elutasítja az élő Igét, és az írott Igét, azáltal, hogy életstílusszerűen vétkezik!

■ **„abban igazán teljessé lett az Isten szeretete”** Ez BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD, ami befejezett cselekedetről szól (vö. 4:12,17,18). Nyelvtani értelemben, bizonytalan az, hogy a BIRTOKOSESET (1) Isten irántunk való szeretetéről, (2) a mi Isten iránti szeretetünkről, vagy (3) általában Istennek a szívünkben lévő szeretetéről beszél-e. A "teljes/tökéletes" szó (*telos*, vö. 4:12,17,18) azt jelenti érett, befejezett, vagy teljesen felkészített egy bizonyos feladat elvégzésére, nem pedig azt, hogy bűn nélküli (vö. 1:8,10).

■ **„Ebből tudjuk meg, hogy őbenne vagyunk.”** Itt a hangsúly megint csak a hívők képességén van, miszerint az Istennel való kapcsolatukban bizonyosak lehetnek. Az a fogalom, hogy mi Őbenne vagyunk (benne lakozás, vö. 6. vers) János írásainak visszatérő témája (vö. János 14:20,23;

15:4-10; 17:21,23,26; I. János 2:24-28; 3:6,24; 4:13,16).

2:6 „őbenne van (lakozik)” Lásd a Különleges Témát a 2:10-ben. Az ÚSZ azt is állítja, hogy az Atya bennünk lakozik (vö. I. János 5:20), és, hogy az Atya és a Fiú is bennünk lakozik (vö. János 14:23 és 17:21). Figyeld meg, hogy még abban a mellékmondatban is, ami kihangsúlyozza a bizonyosságot, szükség van és utalva figyelmeztet, az "illene/kellene" szóra (vö. 2:6; JELENIDEJŰ FŐNÉVI IGENÉV, "Benne lakozik").

■ **„annak magának is úgy kell élnie, ahogyan ő élt”** Ez egy újabb kihangsúlyozása annak, hogy az "igaz hit" az életstílusbeli hit. A hit nem csak egy döntés, hanem egy folyamatos személyes kapcsolat Jézussal, ami természetes módon a mindennapi krisztusi életvitelben jelenik meg. Az örök élet megfigyelhető jellemvonásokkal rendelkezik! Ez párhuzamos az 1:7-tel. A keresztyénység célja nem csak a menny, mikor meghalunk, hanem Krisztushoz való hasonlóság most! Azért váltattunk meg, hogy szolgáljunk. Nekünk is küldetésünk van, mint ahogyan Neki is küldetése volt. Ahogyan Ő letette életét másokért, nekünk is szolgálaként kell magunkat látni (vö. I. János 3:16).

Az NÉVMÁSOK nem világosak arra nézve, hogy Isten, az Atyára, vagy Isten a Fiúra utalnak. A 6. versben a szövegösszefüggés "a Fiú"-t igényli (úgy, mint a 3:2,5,7,16; 4:17). Mindazonáltal János számára képlekeny a Három-Egy Isten megváltó és megszentelő cselekedetei közötti különbség.

SZÖVEG: 2:7-11

⁷Szeretteim, nem új parancsolatot írok nektek, hanem egy régi parancsolatot, amely kezdettől fogva megvan nálatok: ez a régi parancsolat az az ige, amelyet hallottatok. ⁸Viszont új parancsolatot írok nektek: azt, ami igaz őbenne és tibennetek, hogy múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világosság. ⁹Aki azt mondja, hogy a világosságban van, de gyűlöli a testvérét, az még mindig a sötétségben van. ¹⁰Aki szereti a testvérét, az a világosságban van, és nincs benne semmi megbotránkoztató; ¹¹aki pedig gyűlöli a testvérét, az a sötétségben van, és a sötétségben jár, és nem tudja, hova megy, mert a sötétség megvakította a szemét.

2:7 „szeretteim” János gyakran szólítja meg olvasóit gyengéd szavakkal (vö. 2:1). Ezt a kifejezést általában az Atya használta Jézusra utalva a megkeresztelése (vö. Máté 2:17) és az átváltozása (vö. Máté 17:5) alkalmával. Megismétlődik még a következő helyeken: 3:2,21; 4:1,7,11 és a III. János 1,2,5,11-ben). A Textus Receptus "testvérek"-et ír, de az I. Jánosban ez csak a 3:13-ban fordul elő. A "szeretteim"-et a négy legrégebb unciális görög kézirat is támogatja (Ⲙ, A, B és C).

■ **„nem új parancsolatot írok nektek, hanem egy régi parancsolatot”** Ez jellemző János írásaira (vö. János 13:34; 15:12,17). A parancsolat idő tekintetében nem volt új, de minőségére nézve új volt. A hívőknek meg lett parancsolva, hogy úgy szeressenek, ahogy Jézus szerette őket (vö. János 13:34).

■ **„régi parancsolatot”** A 2:3-ban a "parancsolat" szó TÖBBESSZÁMBAN van, itt viszont EGYESSZÁMÚ. Ez arra enged következtetni, hogy a szeretet minden más parancsolatot betölt (vö. Gal. 5:22; I. Kor. 13:13). A szeretet az evangélium megbízása.

■ **„amely kezdettől fogva megvan nálatok”** Ez BEFEJEZETLEN AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami a hallgatóság az evangéliummal való első találkozására utal (vö. 24. vers; 3:11; II. János 5-6).

■ **„hallottatok”** A Textus Receptus hozzáilleszti azt a kifejezést, hogy "kezdettől fogva" (a vers korábbi részében használva).

2:8 „ami igaz őbenne” Ennek a NÉVMÁSNAK a neve a 7. versbeni NŐNEM-ből megváltozik, ami illik a "parancsolatra", SEMLEGESNEMRE, ami az egész evangéliumra céloz. Hasonló

NÉVMÁS változás fordul elő az Ef. 2:8-9-ben.

■ **„múlik a sötétség”** Ez JELEN IDEJŰ KIJELENTŐMÓDÚ KÖZÉPIGE (A. T. Robertson *Word Pictures of the New Testament* (Szóképek az Újszövetségben) című könyvének 212. oldala szerint). Azok számára, akik Istent Krisztusban ismerik, az új kor kezd kivilágosodni/derengeni, és folyamatosan felviláglik szívükben és elméjükben (azaz felismert eszkatalógia).

■ **„már fénylik az igazi világosság”** Jézus a világ világossága (vö. János 1:4-5,9), ami egy bibliai metafora az igazságra, kijelentésre és morális tisztaságra. Lásd az 1:5 és az 1:7 jegyzetét.

2:9 „de gyűlöli a testvérét” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami állandósult, folyamatos hozzáállásról beszél. A gyűlölet a sötétség bizonyítéka (vö. Máté 5:21-26).

2:10 „Aki szereti a testvérét, az a világosságban van” Ebben a szövegben a JELENIDEJŰ IGÉK dominálnak. A hívő üdvösségének és az igazsággal és a világossággal való személyes kapcsolatának és annak ismeretének a szeretet az egyik bizonyítéka. Ez az új, mégis régi parancsolat (vö. 3:11,24; 4:7,11,21).

KÜLÖNLEGES TÉMA: "BENNE LAKOZÁS, BENNE MARADÁS" JÁNOS IRÁSAIBAN

János evangéliuma egy különleges kapcsolatot ír le Isten az Atya és Jézus a Fiú között. Alávetettségen és egyenlőségen alapuló kölcsönös bensőségesség. Végig az evangéliumban Jézus azt szólja, amit az Atyától hall és azt cselekszi, amit lát, hogy az Atya cselekszik. Jézus nem magától cselekszik, hanem az Atya akarata szerint.

Ez a bensőséges kapcsolat és szolgáló lét példát szolgáltat arra, hogy Jézus és a követői között milyen legyen a kapcsolat. Ez az intim kapcsolat nem az egyéni elmélyülésről szól (mint a keleti misztikában), hanem etikai, morális életstílusbeli versengésről. A közösség (1) kognitív/megismerésen alapuló (az evangélium világnézete, mint Isten Szava); (2) kapcsolati (Jézus Isten megígért Messiása volt, akiben bizni kellett és rátámaszkodni); és (3) etikus (az Ő jelleme megismétlődik, reprodukálódik az istenfélő hívőkben).

Jézus az ideális ember, az igaz izraelita, az emberiség mércéje. Azt jelenti ki/fedi fel, amit Ádámnak kellett volna, amit megtehetett volna (emberi szemszögből szólva). Jézus az alapvető "Isten képmás". Helyreállítja az emberiségben a bukott képmást azáltal, hogy (1) felfedi Istent; (2) meghal értünk/helyettünk (helyettesítő áldozat); és (3) az emberek elé követendő példát ad. A "benne lakozás/benne maradás" kifejezés (*menó* a Krisztushoz való hasonlóság célját mutatja meg (vö. Róma 8:29), és a bukás helyreállítását (vö. I. Mózes 3).

Isten és az Ő alapvető teremtésének, az emberiségnek a közösség céljából történő eme újraegyesülése az, amit Pál az általa használt "Krisztusban" kifejezés, és a János által használt "benne lakozni" kifejezés jelent.

Figyeld meg János szóhasználatát:

1. Lakozás/megmaradás az Atya és a Fiú között
 - a. Az Atya Fiúban (János 10:38; 14:10,11,20; 17:21,23)
 - b. A Fiú az Atyában (János 10:38; 14:10,11,20; 17:21)
2. Lakozás/megmaradás az istenség és a hívők között
 - a. az Atya a hívőkben (János 14:20,23; I. János 3:24; 4:12-13,15)
 - b. a hívő az Atyában (János 14:20,23; 17:21; I. János 2:24,27; 4:13,16)
 - c. a Fiú a hívőben (János 6:56; 14:20,23; 15:4,5; 17:21,23)
 - d. a hívő a Fiúban (János 6:56; 14:20,23; 15:4,5,7; I. János 2:6,24,27,28)
3. Más fogalmi/aszpektusai a lakozásnak/megmaradásnak (pozitív értelemben)
 - a. Isten igéje/szava
 - 1) negatívan (János 5:38; 8:37; I. János 1:10; II. János 9)

- 2) pozitívan (János 8:31; 15:2; I. János 2:14,24; II. János 9)
- b. Isten szeretete (János 15:9-10; 17:26; I. János 3:17; 4:16)
- c. Isten Lelke
 - 1) a Fiún (János 1:32)
 - 2) a hívőben (János 14:17)
- d. az engedelmesség a benne megmaradás (János 15:10; I. János 3:24)
- e. a szeretet a világosságban való megmaradás (I. János 2:10)
- f. Isten akaratának cselekvése a benne megmaradás (I. János 2:17)
- g. a kenet megmarad bennünk (I. János 2:27)
- h. az igazság megmarad bennünk (II. János 2)
- i. a Fiú megmarad (János 8:35; 12:34)
- 4. Más fogalmi/aszpektusai a lakozásnak/megmaradásnak (negatív értelemben)
 - a. Isten haragja megmarad (János 3:36)
 - b. sötétségben maradni (János 12:46)
 - c. kivetik ... elégetik (nem marad meg benne) (János 15:6)
 - d. bűnt követni (nem lenni benne) (I. János 3:6)
 - e. nem szeretni (nem lenni benne) (I. János 3:14)
 - f. egy gyilkos sem (nincs örök élete) (I. János 3:15)
 - g. a halálban (I. János 3:14)

NASB, NKJV „és nincs benne semmi megbotránkoztató”
NRSV „az ilyen emberben nincs semmi ok a megbotránkozásra”
TEV „nincs bennünk semmi, ami miatt más vétkezni akarna”
NJB „nincs benne semmi, amitől elmaradna”

Ennek a versnek két lehetséges fordítása van: (1) az a hívő, aki szeretetben jár, nem fog személyesen elbukni (vö. 11. vers) és (2) az a hívő, aki szeretetben jár, nem fogja más bukását okozni/előidézni (vö. Máté 18:6; Róma 14:13; I. Kor. 8:13). Mindkettő igaz! Az evangélium a hívő és mások javára is szolgál (más hívők és az elveszettek is).

Az ÓSZ-ben a botránkozás a hit ellentéte (biztosan áll, szilárdan áll). Isten akarata vagy parancsolatait világos ösvényként vagy útként illusztrálták. Így lehet a "járás" az életstílust jelentő metafora.

2:11 „aki pedig gyűlöli a testvérét, az a sötétségben van, és a sötétségben jár” Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV (gyűlöli), amit JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD követ (jár). A gyűlölet a hitelenség jele (vö. 3:15; 4:20). Világosság és sötétség, szeretet és gyűlölet nem létezhet egyszerre egy személyben. Ez tipikus János fekete-fehér kijelentéseire. Ő az ideálisat fejezi ki! Mindazonáltal a hívők gyakran küszködnek előítélettel, szeretetlenséggel és a hanyagsággal! Az evangélium azonnali és folyamatos változást is hoz.

■ **„a sötétség megvakította a szemét”** Ez vagy a hívők megmaradó bűnös természetére utal (vö. II. Péter 1:5-9), vagy a Sátán tetteire (vö. II. Kor. 4:4). Az emberiségnek három ellensége van: (1) a bukott világrendszer; (2) egy személyes angyali kísértő, a Sátán; és (3) a saját bukott, ádami természetünk (vö. Ef. 2:2-3,16).

SZÖVEG: 2:12-14

¹²Írok nektek, gyermekek, mert megbocsáttattak bűneitek az ő nevéért. ¹³Írok nektek, apák, mert ismeritek azt, aki kezdettől fogva van. Írok nektek, ifjak, mert legyőztétek a gonoszt. ¹⁴Írtam nektek, gyermekek, mert ismeritek az Atyát. Írtam nektek, apák, mert ismeritek azt, aki kezdettől fogva van. Írtam nektek, ifjak, mert erősek vagytok, és Isten igéje

lakik bennetek, azért legyőztétek a gonoszt.

2:12-14 Ezekben a versekben az összes ige (kivéve az "írok") BEFEJEZETT IGEIDŐ, ami olyan múltbeli cselekedetről beszél, aminek eredménye egy folyamatos/folytatódó (jelenlegi) állapot. Ahogyan az előző szövegrész a hamis tanítóknak szólt, ez a rész a hívőt szólítja meg. Három különböző megszólítást találunk a hívőkre nézve: "kis gyermekek", "atyák" és "fiatalok/íjjak". Ez a szövegrész nem illik olyan simán bele abba a szövegkörnyezetbe, ami a bizonyosság életmódban megjelenő bizonyítékairól szólt. Lehetséges, hogy nem három embercsoportról van itt szó, hanem egy olyan irodalmi eszköz ez, ami az összes keresztény megállapodott helyzetét írja le.

Négy dolgot sorol fel, amit a keresztények tudnak:

1. hogy vétkeik megbocsáttattak, 12. v.;
2. hogy Krisztuson keresztül legyőzték a gonoszt, 13. v.;
3. hogy "tudják", közösségük van mind az Atyával (14. v.), mind a Fiúval (13-14. v.); és,
4. hogy erősek Isten Igéjében (15. v.).

Nyelvtanilag ezt a felsorolást az (1) "írok nektek" kifejezés, és (2) a hat *hoti* (mert) MELLÉKMONDAT fejezi ki.

■ **„mert megbocsáttattak bűneitek az ő nevéért”** Jézus szolgálata az emberiség egyetlen reménye a bűnök bocsánatára (BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD). A zsidó értelmezés szerint a név egyenlő a jellemvonásokkal és a személyiséggel (vö. 3:23; III. János 7; Róm. 10:9-13; Fil. 2:6-11).

2:13 „azt, aki kezdettől fogva van” Az I. Jánosban található NÉVMÁSok elég kétértelműek/homályosak, és Istenre, az Atyára, ill. Istenre, a Fiúra egyaránt utalhatnak. Ebben a szövegkörnyezetben ez itt Jézusra utal. Ez az ő mindenek előtt való létezésére vonatkozó kijelentés, és mint ilyen, isteni voltára vonatkozó kijelentés (vö. János 1:1,15; 3:13; 8:48-59; 17:5,24; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-7; Kol. 1:17).

■ **„legyőztétek”** Ez egy visszatérő ígélet és figyelmeztetés az I. Jánosban (vö. 2:14; 4:4; 5:4-5; 18-19). BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD-ban fejezi ezt ki, ami a folyamat betetőzéséről szól. János itt megint fekete-fehér kifejezésekben fogalmaz (ez a felismert eszkatalógiai győzelem annyira emlékeztet a János evangéliumára). A hívők győztesek, mégis küzdenek még a bűnnel, kísértéssel és az üldöztetésekkel Isten királyságának a "már, de még nem" feszültsége miatt.

■ **„a gonoszt”** Ez utalás a Sátánra, akit a 14. versben ismét megemlít. A 13. és 14. versek párhuzamosak egymással.

■ **„mert ismeritek az Atyát”** Az "ismerni" bibliai fogalma magába foglalja a héber értelmezést, ami egy bensőséges, személyes kapcsolatot jelent (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5), és a görög fogalmát, is, ami a "tények valamiről/valakiről". Az evangélium egyrészt egy személy (Jézus), akit be kell fogadni, másrészt egy üzenet (tantétel/doktrina), amit el kell fogadni, az alapján cselekedni, és az életet ehhez mérten élni.

2:14 „erősek vagytok” Figyeld meg, hogy az erejük a bennük lakozó Igén alapszik. Ez hasonló Pál figyelmeztetéseire, amik az Efezus 6:10-18-ban vannak A bennünk lakozó Ige az evangélium. Mind elvi, mind személyes, Isten kezdeményezi és az egyén fogadja be, döntés és tanítványság, igazság és megbízhatóság is egyszerre.

■ **„Isten igéje lakik bennetek”** Ez személyesíti meg az Isten Igéjének fogalmát (az evangélium, vö. 24. vers). Ez utalás a János 15-re. A János 5:38 és 8:37-ben negatív értelemben jelenik meg.

■ **„legyőztétek a gonoszt”** Ez kihangsúlyozza az igaz szentek kitartását. Megtalálható még a

17,19,24,27,28. versekben, az 5:18 és a II. János 9-ben. A hívő biztonságának tantétele egyensúlyban kell hogy legyen azzal az igazsággal, hogy akik valóban megváltottak, kitartanak a végsőkig (vö. Jel. 2:7,11,17,26; 3:5,12,21). Lásd Különleges Téma: a Kitartás SZükségessége a János 8:21-ben. Ez nem a jelenben való büntelenséget jelentené, bár Krisztusban ez lehetséges (vö. Róma 6).

SZÖVEG: 2:15-17

¹⁵Ne szeressétek a világot, se azt, ami a világban van. Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete. ¹⁶Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, a szem kívánsága, és az étellel való kérkedés, nem az Atyától, hanem a világtól van. ¹⁷A világ pedig elmúlik, és annak kívánsága is; de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.

2:15 „Ne szeressétek” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, TAGADÓSZÓCSKÁVAL, ami azt jelenti, hogy abbahagyni egy cselekedetet, ami már folyamatban van. A világ szeretete jellemezte a gnosztikusok egyik csoportját.

■ **„a világ”** Ez a kifejezés két különböző értelemben szerepel az ÚSZ-ben: (1) a fizikai bolygó és/vagy a teremtett univerzum (vö. János 3:16; 16:33; I. János 4:14) és (2) az emberi társadalom, ami Istentől függetlenül szerveződik és működik (vö. I. János 2:15-17; 3:1,13; 4:45; 5:4-5,19). Az első a kezdeti fizikai teremtésre utal (vö. I. Mózes 1-2) a második pedig a bukott teremtésre (vö. I. Mózes 3).

KÜLÖNLEGES TÉMA: EMBERI KORMÁNYZAT

I. BEVEZETÉS

A. Definíció – A Kormányzat az, amikor az emberiség saját magát szervezi meg arra, hogy biztosítsa és biztonságba helyezze az ismert fizikai szükségeket.

B. Cél – Isten akarata az volt, hogy a szervezett rend jobb, mint az anarchia.

1. A Mózesi törvényhozás, különösen is a Tízparancsolat, Isten akarata az emberiség számára a társadalmon belül. Egyensúlyba hozza az Istentiszteletet és az életet.

2. Az Írásokban a kormányzat egyetlen formája vagy szerkezete sem lett ajánlva, bár az ősi Izrael theokráciája az, amit a menny elvárna. A demokrácia sem pedig a kapitalizmus nem egy Bibliai Igazság. A keresztényeknek helyesen kell cselekedniük bármilyen kormányzati rendszerben is találják magukat. A keresztények célja az evangelizáció és a szolgálat, nem pedig a forradalom.

C. Az emberi kormányzat eredete

1. A Római Katolicizmus azt bizonygatta, hogy az emberi kormányzat egy velünk született szükség, ami már a bűnbeesés előtt is ott volt. Úgy tűnik, hogy Arisztotelész egyet értett ezzel az előfeltétellel. Azt mondta, hogy "az ember egy politikai állat", ez alatt azt értette, hogy a kormányzat "a jó élet előmozdításáért létezik".

2. A Protestantizmus, főleg Luther Márton, azt bizonygatta, hogy az emberi kormányzat a bukás velejárója. Úgy hívja, hogy "az Isten Királyságának bal keze". Azt mondta, hogy "Isten úgy kontrollálja a rossz embereket, hogy rossz embereket helyez vezető szerepbe."

3. Karl Marx azt bizonygatta, hogy a kormányzat az az eszköz, ami által egy pár az elitbe tartozó ember a tömegeket az irányítása alatt tarthatja. Számára a kormányzat és a vallás hasonló szerepet játszott.

II. BIBLIAI ANYAG

A. Ószövetség

1. Izrael a minta, ami a mennyben is fel lesz használva. Az ősi Izraelben YHWH volt a Király. A Theokrácia az a kifejezés, amit arra használnak, hogy leírják Isten közvetlen uralkodását (vö. I. Sám. 8:4-9).
2. Isten szuverenitása az emberi kormányzatban tisztán látható a következőkben:
 - a. Jeremiás 27:6; Ezsdrás 1:1
 - b. II. Krónikák 36:22
 - c. Ézsaiás 44:28
 - d. Dániel 2:21
 - e. Dániel 2:44
 - f. Dániel 4:17,25
 - g. Dániel 5:28
3. Isten embereinek alázatosnak és tiszteletteljesnek kell lennie még a megszálló és elfoglaló kormányzatokkal is:
 - a. Dániel 1-4, Nebukadneccar
 - b. Dániel 5, Bélsaccar
 - c. Dániel 6, Dárius
 - d. Ezsdrás és Nehémiás
4. Isten embereinek imádkozniuk kell a polgári hatalmakért:
 - a. Jeremiás 28:7
 - b. Mishnah, Avot. 3:2

B. Újszövetség

1. Jézus is tiszteletet mutatott az emberi kormányzatokkal szemben
 - a. Máté 17:24-27; kifizette a Templom adót
 - b. Máté 22:15-22; támogatta a Római adó fizetésének helyénvalóságát, ezzel pedig a Római polgári hatalmat
 - c. János 19:11; Isten adja a polgári hatóságokat
2. Pál szavai az emberi kormányzattal kapcsolatban
 - a. Róma 13:1-7; a hívőknek alá kell vetni magukat a polgári hatóságoknak és imádkozniuk kell értük
 - b. I. Timóteus 2:1-3; a hívőknek imádkozniuk kell a polgári hatóságokért
 - c. Titusz 3:1; a hívőknek alá kell vetniük magukat a polgári hatóságoknak
3. Péter szavai az emberi kormányzattal kapcsolatban
 - a. Apcsel 4:1-31; 5:29; Péter és János a Szanhedrin előtt (ez polgári engedetlenséget mutat)
 - b. I. Péter 2:13-17; a hívőknek alá kell vetniük magukat a polgári hatóságoknak
4. János szavai az emberi kormányzattal kapcsolatban
 - a. Jelenések 17; a babiloni parázna az emberi kormányzatot képviseli, aki szemben áll Istennel

III. ÖSSZEGZÉS

- A. Az emberi kormányzatot Isten rendelte el. Ez nem a "Királyok isteni jogát" jelenti, hanem a kormányzat isteni helyét. Egyik formája sem jobban ajánlott, mint a másik.
- B. Vallási kötelezettsége a hívőknek az, hogy engedelmeskedjenek a polgári hatalmaknak megfelelő tiszteletteljes hozzáállással.
- C. A hívők számára helyénvaló az emberi kormányzat támogatása az adók megfizetésével és imádsággal.
- D. Az emberi kormányzat a rend érdekében van. Ők Isten szolgálói ebből a célból.
- E. Az emberi kormányzat nem teljhatalmú. Korlátozva van hatalmában. A hívőknek a lelkiismeretük szerint kell cselekedniük a kormányzat elutasításában akkor, amikor az túllépi az Isten által megszabott korlátait. Ahogy Szent Ágoston írja a *The City of God* (Isten Városa) című művében, mi két birodalom állampolgárai vagyunk, egy

ideiglenesé és egy örökkévalóé. Mind kettőben vannak kötelességeink, de Isten Királysága a végső/kizárólagos! Személyes és közösségi megközelítése is van az Istennek való felelősségünknek.

F. Arra kellene bátorítanunk a hívőket egy demokratikus rendszerben, hogy aktívan vegyenek részt a kormányzás folyamatában, és amikor csak lehetséges vigyék keresztül az Írások tanításait betöltve azokat.

G. A társadalmi változást személyes megtérésnek/átváltozásnak kell megelőznie. A kormányzatban nincsen semmilyen valódi eszkatalogikus remény. Minden emberi kormányzat, bár Isten akaratából léteznek és használja is azokat, csak bűnös kifejeződése az emberi szervezetnek Istentől való függetlenségére.

A Jánosi szóhasználatban ezt a "világ"-ként fejezi ki.

■ **„se azt, ami a világban van”** Úgy tűnik, hogy ez az anyagi tárgyak szeretetére utal (16. v.), vagy azokra a dolgokra, amiket a világ kínál: hatalom, presztízs, befolyás, stb. (vö. Róma 12:2; Jakab 1:27). Ez a bukott világrendszer megkísérli az emberiség szükségéit betölteni, Istentől elválasztva. Olyan módon építi fel az életet, hogy úgy tűnik mintha az ember független lenne. Intézmények, amikért mindannyian hálásak vagyunk, bálványimádókká válhatnak, mikor megengedik az Istentől való függetlenedést. Néhány példa: (1) emberi kormányzati rendszerek; (2) emberi oktatási rendszerek; (3) emberi gazdasági rendszerek; (4) egészségügyi rendszerek, stb. ...

Ahogy az Szent Ágoston mondta, "az emberben van egy Isten-alakú űr" ebben az életben. Megpróbáljuk ezt az űrt földi dolgokkal betömködni, de csak Benne találhatunk békét és beteljesülést! A függetlenség Éden átka!

■ **„Ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Amit szeretünk, az annak a bizonyítéka, hogy kihez tartozunk ... Istenhez, vagy Sátánhoz.

2:16 „a test kívánsága” Ez a bukott emberiség önző hozzáállására utal (vö. Gal. 5:16-21; Ef. 2:3; I. Péter 2:11).

■ **„a szem kívánsága”** A zsidók felismerték, hogy a szem a lélek ablaka. A bűn a gondolati világnál kezdődik, és cselekedetekbe torkollik.

■ **„és az étellel való kérkedés”** Ez az Istentől távol való emberi büszkeségre utal (azaz, az ember a saját erőforrásaiban bízik). A *Jerome Bible Commentary* (Jerome Biblia Kommentár) második kiadásában Raymond Brown, a hírneves katolikus tudós, aki a jánosi írásokat tanulmányozza, ezt mondja a kifejezésről:

"Mindazonáltal a Jakab 4:16-ban is található *alazoneia* kifejezésnek aktívabb jelentése van, mint csak pusztán büszkeség: Arroganciát, felfuvalkodottságot és az önelégültség elégségességét jelenti". (408.o.)

A görög kifejezés az "élet"-re a *bios*, ami a földi, fizikai, átmeneti életre utal, amit ezen a bolygón töltünk (amit az emberiség az állatokkal és növényekkel oszt meg, vö. 3:17). Ezek a jellemzők a gnosztikus hamis tanítók mindkét csoportját jól körülírják, és nem javítják meg a bukott emberiséget. De legyünk őszinték, sajnos ezek az éretlen keresztényeket is jellemzik.

■ **„nem az Atyától, hanem a világtól van”** Két oka van annak, hogy a keresztényeknek miért nem szabad a világot szeretniük: (1) az a szeretet nem az Atyától van (vö. 16. vers), és (2) a világ elmúlik (vö. 17. vers).

2:17 „A világ pedig elmúlik” Ez JELENIDEJŰ KIJELENTŐMÓDÚ KÖZÉPIGE (vö. 2:8). Ez a zsidó két korszakhoz kapcsolódik. Az új és beteljesített kor most következik; a bűn és a lázadás régi

korszaka elmúlóban van (vö. Róma 8:18-25).

KÜLÖNLEGES TÉMA: A JELEN KORSZAK ÉS AZ ELJÖVENDŐ KORSZAK

Az ÓSZ-i próféták úgy tekintettek a jövőre, mint a jelen meghosszabbítására. Számukra a jövő a földrajzi Izrael helyreállítása lesz. Mindazonáltal ők is meglátták az új napot (Ézs. 65:17; 66:22). De mivel Ábrahám leszármazottjai továbbra is folyamatosan akaratlagosan elutasították YHWH-t (még a száműzetés után is) egy új paradigma váltás következett be a zsidó intertestamentális apokaliptikus irodalomban (vö. I. Énók, IV Ezsdrás, II Báruk). Ezek az írások elkezdtek különbséget tenni két korszak között: a jelen gonosz korszak, amiben a Sátán dominál, és az eljövendő korszak, ami az igazságosság korszaka, amiben a Lélek uralkodik és a Messiás vezeti be ezt a korszakot (gyakran egy dinamikus harcosként ábrázolva).

A teológia ezen területén (eszkatalógia) van egy nyilvánvaló fejlődés. A teológusok ezt "progresszív kijelentésnek" hívják. Az ÚSZ megerősíti ennek a két korszaknak az új kozmikus valóságát (azaz az időszakos dualizmust):

<u>Jézus</u>	<u>Pál</u>	<u>Zsidók</u>
Máté 12:32	Róma 12:2	1:2
Máté 13:22 és 29	I. Kor. 1:20; 2:6,8; 3:18	6:5
Márk 10:30	II. Kor. 4:4	11:3
Lukács 16:8	Galata 1:4	
Lukács 18:30	Ef. 1:21; 2:1,7; 6:12	
Lukács 20:34-35	I. Timóteus 6:17	
	II. Timóteus 4:10	
	Titusz 2:12	

Az ÚSZ-i teológiában ebben a két zsidó korszakban volt némi átfedés a nem várt és a figyelmen kívül hagyott jövendölések miatt a Messiás két eljövételéről. Jézus testetöltése beteljesítette az ÓSZ-i próféciákat az új korszak bevezetésével kapcsolatban. Bár az ÓSZ úgy látta az Ő eljövételét mint Bíró és Győztes Hódító, mégis először úgy jött el, mint a Szenvedő Szolga (vö. Ézs. 53), alázatos és szelíd (vö. Zak. 9:9). Vissza fog térni hatalommal, pontosan úgy, ahogy az ÓSZ megjövendölte (vö. Jelenések 19). Ez a kétlépéses beteljesülés miatt van az, hogy a Királyság jelenvaló (bevezetett) de mégis jövőbeli (még nem teljesült be egészen). Ez az ÚSZ feszültsége, ami a már de még nem között húzódik!

■ „de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.” Ez az átmeneti kontraszt a 16. versben található *bios* és Isten élete (*zoé*) között. Figyeld meg, hogyan kapcsolódik az örök élet (azaz szó szerint "megmarad a korszakban") egy szerető életstílushoz, s nem csak a hitnek egy múltban történt megvallásához (vö. Máté 25:31-46; Jakab 2:14-26). Lásd Különleges Téma: Isten akarat, a 4:34-ben.

SZÖVEG: 2:18-25

¹⁸Gyermekeim, itt az utolsó óra, és amint hallottátok, hogy antikrisztus jön, most meg is jelent; mégpedig sok antikrisztus jelent meg: ebből tudjuk, hogy itt az utolsó óra. ¹⁹Közülünk indultak el, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, megmaradtak volna közöttünk. De nyilvánvalóvá kellett lennie, hogy nem mind közülünk valók. ²⁰Nektek pedig kenetek van a Szenttől, és ezt tudjátok is mindnyájan. ²¹Nem azért írtam nektek, mintha nem tudnátok az igazságot, hanem azért, mert tudjátok az igazságot, és azt, hogy semmiféle hazugság sem származhat az igazságból. ²²Ki a hazug, ha nem az, aki tagadja, hogy Jézus a Krisztus? Ez az antikrisztus, mert tagadja az Atyát és a Fiút. ²³Aki tagadja a Fiút, azé nem lehet az Atya sem. Aki vallja a Fiút, azé az Atya is. ²⁴Amit tehát ti kezdettől fogva hallottátok, az maradjon meg bennetek! Ha megmarad bennetek az, amit

kezdettől fogva hallottatok, akkor megmaradtok ti is a Fiúban és az Atyában. ²⁵**Az az ígéret pedig, amelyet ő maga ígért nekünk, az örök élet.**

2:18 „Gyermekeim” Lásd jegyzet a 2:1-nél

■ **„itt az utolsó óra”** Szó szerint "utolsó óra", NÉVELŐ nélkül. Úgy, mint "az utolsó napok", ez egyike azon kifejezéseknek, amit az ÚSZ használ Jézus második eljövételére (vö. János 6:39-40,44). Ez Jánosnál fontos fogalom, hiszen napjainkban olyan sok bibliai értelmezőt/kommentárt befolyásol C. H. Dodd "felismert eszkatológiája" (az amillenizmus egyik fő tana). Minden bizonnyal igaz, hogy János egyedülállóan és erélyesen tanítja, hogy Isten királysága eljött Jézusban. Emellett a szöveg azt is felfedi, hogy lesz egy jövőbeni beteljesítés (esemény vagy időszak). Mindkettő igaz. Ez egy újabb kifejezése az ÚSZ-i feszültségnek (paradoxon), ami a "már de még nem" (azaz "eljövendő") zsidó két korszak között van, amik most időben átfedik egymást.

■ **„antikrisztus...sok antikrisztus”** Ez a leíró kifejezés egyszerre EGYESSZÁMÚ és TÖBBESSZÁMÚ is; s egyik szó előtt sincs NÉVELŐ. Egyedül János használja ezt a kifejezést az ÚSZ-ben (vö. 2:18,22; 4:3; II. János 7). Lásd a bővebb jegyzetet a szövegösszefüggési betekintés a 2:3-3:3-as versekbe, D pontjánál.

■ **„jön”** Ez JELEN IDEJŰ KIJELENTŐMÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent – álszenvedő igealak). A koiné görögben az ige néhány használatos formája kimaradt a mindennapi használatból, és más formák vették át azok funkcióját. A deponent igék formájukat tekintve vagy KÖZÉPIGÉK vagy SZENVEDŐ IGALAKOK, de CSELEKVŐ IGEALAKKÉNT vannak lefordítva azok jelentésében. Itt a JELENIDŐT egy jövőbeni esemény bizonyosságának kifejezésére használja. Az Antikrisztus, EGYESSZÁM, el fog jönni, és sok más, hozzá hasonló hamis tanító és hamis messiás jelent már meg (antikrisztusok).

Teológiaiilag szólva egyszerűen csak lehetséges, hogy mivel Sátán nem ismeri Krisztus második eljövételének az idejét, valakit már felkészített arra, hogy bármelyik pillanatban be tudjon lépni a világvezetői szerepébe.

■ **„jelent meg”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Az "anti"-Krisztus szelleme már jelent van és aktív ebben a bukott világban, mégis a jövőbeni manifesztálódása még hátra van. Néhány bibliakommentátor úgy értelmezi ezt, mint a János napjainak Római Birodalmára való utalást, míg mások ezt mint az utolsó napok világhatalmaként látják. Több értelemben is igaz mindkettő! Az utolsó óra bevezetése a megtestesüléskor történt és annak beteljesedéséig tart (Krisztus második eljövetele).

2:19 „Közülünk indultak el, de nem voltak közülünk valók” Ez a látható egyházban megnyilvánuló hamis tanítások és hamis hitvallások tökéletes példája (vö. Máté 7:21-23; 13:1-9, 18-23). Az igazság, szeretet és kitartás hiánya bizonyítékai annak, hogy nem igaz(i) hívők. Az eretnokség mindig belülről ered!

Az I. János írója nagy odafigyeléssel választja meg az igeidők használatát. A 19. vers azt tükrözi:

1. a hamis tanítók elmentek (AORISZT)
2. igazán sosem voltak részei az egyháznak (BEFEJEZETLEN)
3. ha részei lettek volna, nem mentek volna el (MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT egy RÉGMŰLT idejű igével)

Ezek nem esnek el a kegyelemtől. Sosem tapasztalták meg a Szent Lélek életet megváltoztató kenetét. Sosem tértek meg bűneikből, sosem hitték az evangéliumot és sosem fogadták be Krisztust személyesen. Ezek hamis pásztortok, hamis juhok! Lásd Különleges Téma: Hitehagyás a János 17:12-ben.

■ **„ha”** Ez MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit úgy neveznek, hogy a tényekkel ellentétes. Így kelle fordítani: "Ha hozzánk tartoztak volna, de nem tartoztak hozzánk, akkor velünk maradtak volna, amit nem tettek.

■ **„megmaradtak volna közöttünk”** Ez RÉGMÚLT AKTÍV KIJELENTÉS, ami egy múltban történt befejezett tette utal. Ez egyike a sok utalásnak, ami a szentek kitartásának tantételére történik (vö. 24,27,28.versek). Az igaz hit megmarad és gyümölcsöt terem (vö. Máté 13:1-23). Lásd a Különleges Témát a János 8:31-ben).

2:20 „Nektek pedig kenetek van a Szenttől” A "nektek" TÖBBESSZÁMÚ, a görög szövegben ez hangsúlyos hogy szembeállítsa őket azokkal, akik elhagyták a keresztény közösséget. Lehetséges, hogy a gnosztikusokra befolyással voltak a keleti misztérium vallások, és azt tanították, hogy létezik egy különleges, speciális kenet, ami tudást és Istennel való azonosulást hoz. János kijelenti, hogy nem a gnosztikusoknak, hanem a hívőknek volt kenetük az istenségtől (egyedi beavatás).

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZENT

A "Szent" utalás lehet

1. Istenre, az Atyára (vö. Számptalan ÓSZ-i rész "Izrael Szentjéről"; II. Kor. 1:21);
2. Istenre, a Fiúra (vö. Márk 1:24; Jn. 6:69; Apcsel. 3:44);
3. a Szent Lélekre (vö. János 1:33; 14:26; 20:22).

Az Apcsel. 10:38 egy olyan igevers, amiben az Istenség mind három személye részt vesz a felkenetésben. Jézust is felkenték (vö. Lukács 4:18; Apcsel.4:17; 10:38). Itt ezt a fogalmat kibővítette, és minden hívőt beleért (27. vers). A "Felkent" felkentekké vált! Ez párhuzamos lehet az Antikrisztus – antikrisztusok fogalmával (vö. I. János 2:18). Az ÓSZ-i szimbolikus olajjal való fizikai megkenetés (vö. II. Mózes 29:7; 30:25; 37:29) azokhoz kapcsolódik, akiket Isten elhívott és felkészített egy különleges feladat elvégzésére (azaz proféták, papok és királyok). A "Krisztus" szó a héber "Felkent", vagy Messiás kifejezés fordítása.

■ **„kenet”** Lásd Különleges Téma: Megkenetés a János 11:2-ben.

NASB „tudjátok is mindnyájan”

NKJV „és ti mindent tudtok”

NRSV „és mindannyioknak van ismerete”

TEV „és így mindannyian ismeritek az igazságot”

NJB „és mindannyian kaptátok az ismeretet”

Ez egy jelentőségteljes kijelentés a gnosztikusok arrogáns állításainak fényében, miszerint náluk van a titkos tudás. János itt megerősíti, hogy a hívőknek birtokukban van egy alapvető keresztény tudás (27. vers; János 16:7-14 és Jer. 31:34), s nem egy kimerítő tudás, sem vallási, sem más szellemi szférával kapcsolatos vagy más ismerettel kapcsolatos tudás ez (vö. 3:2). János számára az igazság mind elvi, mind személyes, csakúgy, mint a kenet, ami utalhat az evangéliumra és a Lélekre egyaránt.

Ebben a szakaszban van egy görög kézirati változat. Az NKJV (angol fordítás) az A, C és K kéziratokat követi, ahol *panta* kifejezést SEMLEGESNEMŰ TÖBBESSZÁMBAN használja KÖZVETLEN TÁRGYként, míg az NASB (angol fordítás) az α , B és P kéziratokat követi, amiben a *pantes* szerepel HÍMNEMŰ TÖBBESSZÁMBAN, és az a "ti" többesszámra összpontosít. A hamis tanítók kizárólagos tanításainak fényében az utóbbi lehetőség a legjobb. E kenet és a tudás minden hívőnek megadatott, nem csak néhány kiválasztott, különleges, intellektuális, szellemi egyénnek.

2:21 Ez egyike azon verseknek, amik azt állítják, János olvasóinak bizonyosságuk van megváltásuk

felől és ismerik az igazságot. Ebben a versben a bizonyosság a Lélek kenetére alapozódik, aki az evangélium utáni éhséget és az evangélium ismerete utáni éhséget adja a hívőknek.

2:22 „Ki a hazug” HATÁROZOTT NÉVELŐ áll a szó előtt, és így János vagy (1) egy konkrét hamis tanítóra (valószínűleg Cerinthus), vagy a (2) "nagy hazugság"-ra, és az evangélium elutasítására, utal (vö. 5:10). A "hazug" az "antikrisztus" szinonimája. Az antikrisztus szelleme minden korban jelen van; egy alapvető definíciója: "aki elutasítja, hogy Jézus a Krisztus", vagy "aki megpróbálja Krisztus helyére lépni".

2:22-23 „Aki tagadja a Fiút” Nyilvánvalóan a gnosztikus hamis tanítók azt állították, hogy ismerik Istent, de Jézus helyét elutasították, decentralizálták és nem értékelték (vö. 4:1-6; 5:11-12; János 5:23).

A Kr. u. második század gnosztikus írásai, az ÚSZ-en belüli megjegyzések és a korai egyházatyák alapján a következő hiedelmek tűntek fel:

1. A gnosztikusok megpróbálták a kereszténységet a görög filozófiával (Platón) és a keleti misztérium vallásokkal összeházasítani.
2. Azt tanították, hogy Jézus Isten volt, de nem volt ember, mivel a szellem jó, az anyag (test) pedig gonosz. Éppen ezért nem lehetséges, hogy az isteni fizikailag megtestesülhessen.
3. Az üdvösségről két dolgot tanítottak:
 - a. az egyik csoportjuk azt állította, hogy az anyagi szférák (*aeon*) egy különleges ismerete/tudása üdvösséget hozott a léleknek, aminek nincs kapcsolata a test cselekedeteivel a fizikai síkon.
 - b. másik csoportjuk az aszketizmust hangsúlyozta (Kol. 2:20-23). Azt állították, hogy a testi vágyak és szükségek megtagadása létfontosságú az igazi megváltás szempontjából.

2:23 A Textus Receptus-ban ez a vers véletlenül lerövidítette az eredeti szöveget, azáltal, hogy kihagyta a második párhuzamos utalást az Atyáról, amit viszont az unciális görög kéziratok, \aleph , A, B és C, erőteljesen támogatnak.

■ **„aki vallja”** Ez az "aki tagadja" abszolút ellentéte a 22. versben (háromszor), a 23. versben (egyszer) és a 26. versben (egyszer). Lásd Különleges Téma: Megvallás, a János 9:22-23-ban.

■ **„a Fiút”** Az Istennel való közösség csakis a Fiúba vetett hiten keresztül lehetséges (vö. 5:10-12,13). Jézus nem egy opció! Ő az egyetlen út az Atyához (vö. János 5:23; 14:6; Lukács 10:16).

2:24 „Amit tehát ti” / (ami titeket illet) Ez egy nagyon empatikus kontraszt János olvasói és azok között a hamis tanítók és követőik között, akik elmentek (27. vers).

■ **„Amit ... kezdettől fogva hallottatok, az maradjon meg bennetek”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, nyelvtani hangsúllyal a "ti" szócskán (ami a görög kifejezés elején van), szembeállítva a hamis tanítók üzenetével. Az evangélium úgy van megszemélyesítve és leírva, mint a bennünk lakozó vendég. Ez az egyik oka, ami a keresztényeknek a hamis tanítók (a hazugok) feletti győzelemre adatott. A második ok a 20. és a 27. versben van, ahol a Lélek kenetét említi. Ismétlem, az evangélium mint üzenet és mint személy a "kezdettől fogva" kifejezéssel van összekötve (vö. 13,14,24. vers). Isten ígéje mind tartalmi, mind személyes, írott és élő (vö. 1:8,10; 2:20,24)! Lásd Különleges Téma: Benne lakozás a 2:10-ben.

■ **„ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges tetről beszél. Ez a "benne lakozás" – hoz kapcsolódó figyelmeztetés és intés folytatása. A benne megmaradás megszűnése felfedi, hogy soha nem is voltak részesei (vö. 2:18-19). Az életmódban megnyilvánuló bizonyítéka a "benne való megmaradásnak" hozza el az üdvbizonyosságot (vö. János 15). A benne megmaradás az az üzenet, amit hallottuk és befogadtuk, az mind a Fiúval mind az Atyával való

közösség (vö. János 14:23), ami az életmódunkat illető döntésükben nyilvánul meg, pozitívan (szeretet) és negatívan (a világ elutasítása) egyaránt.

2:25 „Az az ígélet pedig, amelyet ő maga ígért nekünk, az örök élet.” A NÉVMÁSOK itt is homályosak, kétértelműek, utalhatnak Istenre az Atyára, és Istenre a Fiúra egyaránt. Lehet, hogy ez szándékosan van így (mint a II. Péter 1-ben). Nyilvánvalóan ez a kijelentés nagyon hasonló a János 3:15-16, és a 6:40-hez. A hívő reménye Isten jellemében és ígéreteiben nyugszik (vö. Ézs. 45:33; 55:11). A Háromegy Istennel való közösségünk az örök élet reményére, sőt, annak ígéletére vezet minket (vö. 5:13). Az örök életnek megfigyelhető jellemzői vannak.

SZÖVEG: 2:26-27

²⁶Ezt azokról írtam nektek, akik megtévesztenek titeket, ²⁷de bennetek megvan az a kenet is, amelyet tőle kaptatok, ezért nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket; sőt amire az ő kenete tanít meg titeket, az igaz, és nem hazugság; és ahogyan megtanított titeket, úgy maradjatok meg őbenne.

2:26 „akik megtévesztenek titeket” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKÉNÉVI IGENÉV. Minden kornak megvannak a maga megtévesztői (vö. Máté 7:15; 24:11,24; II. János 7).

2:27 „a kenet” Ez úgy tűnik, a megkenetés eredményét hangsúlyozza ki, nem az eszközt (Lélek), vagy az abban résztvevő dolgokat (az evangélium igazságai). A megkenetés az ÓSZ-ben annak volt a jele, hogy valaki elhivatott és felkészítettett egy különleges feladatra, amit Isten adott neki. Prófétákat, papokat és királyokat kentek fel. Etimológiailag tekintve ez a kifejezés a Messiás szóhoz kapcsolódik. Itt arra utal, hogy a Szentlélek megvilágosítást hoz az evangéliumra nézve a szívnek és az értelemnek, s ez maradandó stabilitást hoz a hívő életében. Lásd Különleges Téma: Megkenetés a Bibliában, a János 11:2-ben.

A hamis tanítók Istentől jövő különleges kinyilatkoztatásra apelláltak (azaz különleges kenet). János itt azt erősíti meg, hogy minden hívő birtokolja az igazi kenetet, amint bizalmukat a Felkentbe vetik, betöltettek Szentlélekkel, és Isten igéjében maradnak.

■ **„amelyet tőle kaptatok”** Ez AORISZT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami valami a múltban véghezvitt cselekvésre mutat. A "felkent" párhuzamos a 24. vers "ti hallottátok" kifejezésével. Az evangéliumot hit által (1) személyesen kell fogadni (vö. János 1:12; 3:16) és mint (2) az igazság egységét kell fogadni (vö. II. János 9-10; I. Kor. 15:1-4). Mindkét tettet a Szent Lélek közvetítette.

■ **„nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket”** A 27. vers párhuzamos a 20. verssel (azaz az új szövetség, vö. Jer. 31:34). János visszatérő témákat használ (20,24,27. v.). A szent Lélek, nem pedig a gnosztikus tanítók, a mi alapvető és nélkülözhetetlen tanítónk (vö. János 14:26). Mindazonáltal ez nem azt jelenti, hogy a tanítói ajándék és hivatal ne lenne aktív a korai egyházban és napjainkban is (vö. Ef. 4:11; Apcsel.13:1; II. Kor. 12:28). Egyszerűen csak azt jelenti, hogy az alapvető dolgok az üdvösséggel kapcsolatban a Szentlélektől származnak és a Bibliától, nem pedig valamilyen különleges, tehetséges és ajándékokkal bíró embertől, tanítótól, bár Isten gyakran használja őket eszközként.

■ **„sőt amire az ő kenete tanít meg titeket, az igaz, és nem hazugság”** Ez a szellemi igazságokra utal. Minden keresztény lelkiismeretét a Szentlélek irányítja. Igazság és etika területén hallgatnunk kell a Szentlélek gyengéd vezetésére.

■ **„és ahogyan megtanított titeket, úgy maradjatok meg őbenne”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD. János elég alaposan használja a "benne megmaradás" fogalmát ebben a levélben, mint egy hozzávalót olvasói üdvbizonyosságának (vö. János 15). A biblikus hit egy szövetség, amelyben Isten kezdeményez és szabja a feltételeket, nekünk viszont erre reagálnunk

kell az elején is és folyamatosan (lakozni, benne megmaradni)! A lakozásnak/benne megmaradásnak van egy isteni és egy emberi aspektusa is.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Magyarázd el a hamis tanítók hitét.
2. Add meg azt a bizonyítékot, ami által tudhatjuk, valóban megváltattunk.
3. Magyarázd meg a kapcsolatot a szokásszerűen elkövetett bűn, és az elszigetelt, egyedülálló bűnös cselekedetek között.
4. Magyarázd meg a kapcsolatot szentek kitartása és a hívő üdvbizonyossága között.
5. Sorold fel és definiáld az ember három ellenségét.

I. JÁNOS 2:28-3:24

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Isten Gyermekai	Isten Gyermekai	Gyermeki Kapcsolat a Helyes Magatartásban Kimutatva	Isten Gyermekai	Isten Gyermekéként Élni
2:28-3:3	2:28-3:3			(2:29-4:6 2:29-3:2 Első Feltétel: Szakítani a Bűnnel 3:3-10
	A Bűn és Isten Gyermeké			
3:4-10	3:4-9		3:1-3 3:4-6 3:7-8 3:9-10	
Szeressétek Egymást	Felszólítás a Szeretetre			
	3:10-15	Az Egymás Felé Való Szeretet	Szeressétek Egymást	Második Feltétel: Megtartani a Parancsolatokat, Leginkább az Életet
3:11-18		3:11-18	3:11-12 3:13-18	3:11-24
	A Szeretet Kimunkálása			
Isten előtti Magabiztosság	3:16-23	A Keresztény Bizonyosság	Isten Előtti bátorság	
3:19-24	Az Igazság Szelleme és a Bűn Szelleme	3:19-24	3:19-24	
	3:24-4:6			

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉSEK

- A. A 2. fejezet a gnosztikus hamis tanítók ellen íródott (leginkább a doketikus gnosztikusok ellen, akik tagadták Jézus emberi mivoltát).

B. A 3. fejezet folytatja a hamis tanítókra való célzást, akik elválasztották az üdvösséget az etikától és az erkölcsösségtől. Mégis a 3. fejezet direkter módon szólítja meg a hívőt.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉS TANULMÁNY

SZÖVEG: 2:28-3:3

²⁸Mármost, gyermekeim, maradjatok meg őbenne, hogy amikor megjelenik, bizalmunk legyen iránta, és meg ne szégyenítsen minket eljövetelekor. ²⁹Ha tudjátok, hogy ő igaz, ismerjétek fel, hogy aki az igazságot cselekszi, az is mind tőle született. ¹Lássátok meg, milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten gyermekeinek neveznek minket, és azok is vagyunk. Azért nem ismer minket a világ, mert nem ismerte meg őt. ²Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, de még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk. Tudjuk, hogy amikor ez nyilvánvalóvá lesz, hasonlóvá leszünk hozzá, és olyannak fogjuk őt látni, amilyen valójában. ³Ezért akiben megvan ez a reménység, megtisztítja magát, mint ahogyan ő is tiszta.

2:28 Nagyon sok vita folyik arról a kommentátorok között, hogy az új bekezdés hol kezdődjön, a 28., 29-es, vagy a 3:1-es versnél. A 27 és 28 versek közötti ismétlés miatt a bekezdésnek valószínűleg itt kellene kezdődnie.

■ **„maradjatok meg őbenne”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. Ez a harmadik JELENIDEJŰ FELSZÓLÍTÁS, amit arra használ, hogy a keresztény kietartást támogassa (vö. 19,24). Lásd Különleges Téma: A Kietartás Szükségessége a János 8:31-ben és a Lakozás/Megmaradás az I. János 2:10-ben.

■ **„amikor megjelenik”** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, mint a 29. vers, és az "amikor Jézus megjelenik" (ez az angol fordítás jelentése, a magyar új-fordítás így hozza: "amikor ez nyilvánvalóvá lesz) a 3:2-ben. Ez nem azt jelenti, hogy maga az esemény bizonytalan, hanem azt, hogy az ideje nem bizonyos (hasonló a "remény" kifejezés ÚSZ-i használatához, vö. 3:3). Amikor ez valóban megtörténik, akkor a valódi hívőket benne megmaradva fogja találni!

■ **„bizalmunk legyen”** A görög szó a "bizalom/önbizalom" (*parrhésia*) a "szabadon beszélni" gyökeréből származik. A bizonyosság egy olyan jelen állapot, ami a hívő Jézus Krisztus evangéliumának ismeretén és abba vetett bizalmán alapszik. Az ÚSZ-ben számos módon használják.

- Magabiztosság, bátorság, vagy bizonyosság ami a következőkhöz kapcsolódik:
 - az emberhez (vö. Apcsel 2:29; 4:13,31; II. Kor. 3:12; Ef. 6:19)
 - Istenhez (vö. I. János 2:28; 3:21; 4:12; 5:14; Zsid. 3:6; 4:16; 10:19)
- nyíltan, világosan beszélni, vagy félreérthetetlenül (vö. Márk 8:32; János 7:13; 10:24; 11:14; 16:25; Apcsel 28:31)
- egy rokonértelmű szó (*parrhésziazomai*), amit arra használnak, hogy nehéz helyzetekben is bátran hirdetni az igét (vö. Apcsel 18:26; 19:8; Ef. 6:20; I. Thessz. 2:2)

Ebben a szöveggörnyezetben ez egy eszkatalogikus magabiztosságra utal. A hívők nem félnek a Krisztus Második Eljövetelétől; magabiztos lelkesedéssel teszik magukévá, mert Krisztusban maradnak és Krisztusi életet élnek.

■	
NASB	„meg ne szégyenítsen minket”
NKJV	„hogy ne szégyenkezzünk előtte”
NRSV	„meg nem szégyenítsenek meg előtte”

TEV „**hogy ne bújjunk el előle szégyenünkben**”

NJB „**ne hátráljunk meg előle szégyenünkben**”

Egy egy AORISZT PASSZÍV (deponent) KÖTŐMÓD, ami azt jelenti, hogy kétféleképpen lehet érteni, vagy (1) a hívő fogja magát szégyellni (NASB, TEV, NJB angol fordítások), vagy (2) a hívőt fogják szégyenbe hozni (NRSV). A hívőknek várniuk kellene és örvendezniük kellene Krisztus visszatérésében, de azok, akik önző, világi módon éltek biztosan meglepődnek és szégyenkezni fognak a megjelenésekor! A hívők is meg lesznek ítélve (vö. II. Kor. 5:10).

■ **„eljövetelekör”** Ez a Második Eljövételre való utalás. Ez a szó, *Parousia*, János írásaiban csak itt található meg, és olyan mellékjelentése van, ami egy közelgő királyi látogatást jelent.

Szó szerint így hangzik: "a *Parousia*-ig", ami "jelenléte" jelentett, és királyi látogatásra használták. Más ÚSZ-i kifejezések, amiket a Második eljövételre használnak az (1) *epiphaneia*, "szemtől szembe megjelenni"; (2) *apokalupsis*, "leleplezés"; és (3) "az Úr Napja" és ezen kifejezések számos változata. Ami az "Úr" szót megelőzi ebben a szövegrészben, az mind a YHWH, mint a 10. és a 11. versben, mind pedig a Jézus szó, mint a 7. 8. és 14. versben. Ez a nyelvtani kétértelműség általánosan használt volt az ÚSZ-i írók között arra, hogy Jézus istenségét megerősítsék.

KÜLÖNLEGES TÉMA: ÚSZ-i KIFEJEZÉSEK KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉRE

Pál írásaiban számos megnevezéssel illeti azt az eszkatalogikus hangsúlyozású eljövendő napot, amikor a hívők találkozni fognak Jézussal (mint Megváltóval és Bíróval): (1) "a mi Urunk Jézus Krisztus napja" (vö. I. Kor. 1:8); (2) "az Úrnak (ama) napja" (vö. Kor. 5:5; I. Thessz. 5:2; II. Thessz. 2:2); (3) "az Úr Jézus napja" (vö. I. Kor. 5:5; II. Kor. 1:4); (4) "a Krisztus Jézus napja" (vö. Fil. 1:6); (5) "a Krisztus napja" (vö. Fil. 1:10; 2:16); (6) "az Ő napja (Emberfia)" (vö. Lukács 17:24); (7) "a nap, amikor az Emberfia megjelenik" (vö. Lukács 17:30); (8) "a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenése" (vö. I. Kor. 1:7); (9) "amikor az Úr Jézus megjelenik a mennyből" (vö. II. Thessz. 1:7); (10) "a mi Urunk Jézus Krisztus színe előtt az ő eljövetelekör" (vö. I. Thessz. 2:19)

Legalább négy olyan mód van, ahogyan az ÚSZ-i írók Jézus visszajövetelére utalnak:

1. *epiphaneia*, ami egy vakító fényességre utal, ami teológiailag (bár szótanilag nem) a "dicsőséghez" kötődik. A II. Tim. 1:10-ben, a Titusz 2:11-ben és 3:4-ben Jézus első eljövételére (azaz a testetöltésére) és a Második Eljövételére is utal. A II. Thessz. 4:8-ban használja, ami magában foglalja mind a három legfőbb kifejezést a Második Eljövételre: I. Tim. 6:14; II. Tim. 4:1,8; Titusz 2:13.
2. *parousia*, ami a jelenlétre utal, és eredetileg királyi látogatásra utalt. Ezt a kifejezést használják a legszélesebb körben (vö. Máté 24:3,27,37,39; I. Kor. 15:23; I. Thessz. 2:19; 3:13; 4:15; 5:23; II. Thessz. 2:1,8; Jakab 5:7,8; II. Péter 1:6; 3:4,12; I. János 2:28).
3. *apokalupsis* (vagy *apocalypsis*), ami azt jelenti, hogy leleplezni a megjelenítés céljából. Ez az ÚSZ legutolsó könyvének a címe (vö. Lukács 17:30; I. Kor. 1:7; II. Thessz. 1:7; I. Péter 1:7; 4:13).
4. *phaneroó*, ami azt jelenti, hogy fényt deríteni rá, vagy nyilvánvalóan kijelenteni, megtestesíteni. Ezt a kifejezést nagyon sok aspektusban használják arra, hogy Isten kijelent valamit. Ugyanúgy, mint az *epiphaneia* utalhat Krisztus első eljövételére (vö. I. Péter 1:20; I. János 1:2; 3:5,8; 4:9) és a Második Eljövételére is (vö. Máté 24:30; Kol. 3:4; I. Péter 5:4; I. János 2:28; 3:2).
5. A "jövétel" szó, amit gyakran használnak, *erchomai*, azt is szokták alkalmasszerűen Krisztus visszatérésére használni (vö. Máté 16:27-28; 23:39; 24:30; 25:31; Apcsel 1:10-11; I. Kor. 11:26; Jel. 1:7,8).
6. Azzal a kifejezéssel együtt is szokták használni, hogy "az Úr napja" (vö. I. Thessz. 5:2), ami egy ÓSZ-i cím Isten áldásának (feltámadás) és ítéletének napjára.

Az ÚSZ egésze az ÓSZ világnézetének keretein belül íródott, ami a következőket erősített meg:

- a. a jelenvaló gonoszt, lázadó korszakot
- b. az igazságosság eljövendő új korszakát
- c. egy új korszakot, amit a Lélek munkálkodása által a Messiás (a Felkent) munkája fog elhozni

A progresszív kijelentés teológiai feltevése kötelező jellegű, mivel az ÚSZ-i írók enyhén módosították Izrael elvárásait. Ahelyett, hogy a Messiás katonai, nemzeti (Izraelért) eljövetele megtörténne, két eljövetele lesz. Az első eljövétel az istenség testetöltése a Názáreti Jézus fogantatása és megszületése által. Úgy jött el, mint egy nem katonai, nem bíraskodó "szenvedő szolgál", Ézs. 53; szelíd utasa egy szamárcsikónak (nem csatalónak vagy királyi öszvérnek), Zak. 9:9. Az első eljövétel bevezette az Új Messiási Kort, Isten Királyságát a földön. Egy bizonyos értelmében a királyságnak, természetesen, a másik fajta értelmében még nagyon is messze van. Ez a Messiás két eljövetele közötti feszültség, ami bizonyos értelemben a két zsidó korszak átfedése, amit nem lehetett látni, vagy legalábbis nem volt világos az ÓSZ-ből. A valóságban viszont ez a kettős eljövétel YHWH odaszánását hangsúlyozza, hogy megmentse az egész emberiséget (vö. I. Mózes 3:15; 12:3; II. Mózes 19:5 és a próféták tanításai, főleg Ézsaiásé és Jónásé).

Az egyház nem az ÓSZ-i prófécia beteljesedésére vár, mert a legtöbb prófécia az első eljövételre utal (vö. *How to Read the Bible For All Its Worth* [Hogyan Olvasd a Bibliát Annak Teljes Értékéért], 165-166. oldal). Amit a hívők várnak, az a dicsőséges eljövetele a feltámadt Királyok Királyának és Uraknak Urának, a történelmi beteljesedését annak a várt eseménynek, amikor az igazságosság korszaka beteljesedik itt a földön, úgy, ahogy az a mennyben van (vö. Máté 6:10). Az ÓSZ-i megjelenítése ennek nem pontatlan volt, hanem nem teljes. El fog jönni újra, pont úgy, ahogy a próféták azt megjósolták, YHWH erejével és hatalmával.

A Második Eljövétel nem egy bibliai kifejezés, de annak a fogalma a teljes ÚSZ világnézete és kerete. Isten mindent helyreállít. Az Isten és az Ő képmására teremtett emberiség kapcsolata helyre lesz állítva. A gonosz meg lesz ítélve és el lesz mozdítva jelenlegi helyzetéből. Isten céljai nem fognak megbukni, nem bukhatnak meg!

2:29 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetre utal. Itt egy feltételezett tudásra utal, amiben a hívők osztoznak, a hamis tanítók viszont nincsenek birtokában.

■ **„tudjátok”** Ez vagy JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami egy folyamatos tudást jelöl, vagy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, ami egy hívő szükségzerű tudását jelenti.

■ **„Ő”** A 28; 2:1 és 3:7-es versek azt mutatják, hogy ez Jézusra való utalás. Mindemellett, az utolsó NÉVMÁS, "Tőle született", úgy tűnik, Istenre, az Atyára utal, mert ezt a kifejezést olyan gyakran használja (vö. 3:9; 4:7; 5:1,4,18; János 1:13).

■ **„igaz ... igazságot”** Ez egy elvárt családi jellemvonás!

KÜLÖNLEGES TÉMA: IGAZNAK LENNI (TISZTESSÉG, BECSÜLETESSÉG)

Az "igaznak lenni" fogalma annyira meghatározó téma, hogy a Bibliát tanulmányozó embernek muszáj egy alapos, átfogó személyes tanulmányt végeznie erről a fogalomról.

Az ÓSZ-ben Isten jellemét "igaznak", "igazságosnak" fogalmazták meg. Maga a mezopotámiai kifejezés a nádból származik, amit arra használtak, hogy az építkezések során a falak vagy a kerítések vízszinteségét ítélik meg vele. Isten választotta ki ezt a fogalmat, hogy metaforikusan a természetére használják ezt a kifejezést. Ő az az egyenes (vonalzó), ami által mindent megítélnek. Ez a fogalom megerősíti Isten igazságát/igazságosságát ugyanúgy mint ahogy az ítékezéshez való jogát is.

Az ember az Isten képmására teremtett (vö. I. Mózes 1:26-27; 5:1,3; 9:6). Az emberiség az Istennel való kapcsolatra teremtett. A teljes teremtés a színpada vagy a háttere az Isten és az ember kapcsolatának. Isten azt szerette volna, ha az Ő legnagyobb teremtése, az emberiség, ismerné Őt, szeretné Őt, szolgálná Őt és olyan lenne, mint Ő! Az ember hűsége meg lett próbálva (vö. I. Mózes 3) és az első pár megbukott ezen a teszten. Ennek az lett az eredménye, hogy az Isten és az emberek közti kapcsolat megszakadt (vö. I. Mózes 3; Róma 5:12-21).

Isten megígérte, hogy helyrehozza és helyreállítja ezt a kapcsolatot (vö. I. Mózes 3:15). Ezt Saját akaratóból és a Saját Fia által teszi. Az emberek képtelenek voltak ezt a törést helyreállítani (vö. Róma 1:18-3:20).

A Bűneset után Isten első lépése a helyreállítás felé annak a szövetségnek a fogalma volt, ami az Ő elhívásán és az emberiség bűnbánó, hittel teli, engedelmes válaszára alapszik. A bűneset miatt az emberiség képtelen volt helyesen cselekedni (vö. Róma 3:21-31; Gal. 3). Istennek magának kellett kezdeményeznie, hogy helyreállítsa a szövetséget megszegő embereket. Mindezt a következők által tette:

1. kijelentette, hogy a bűnös emberiség igazá lett Krisztus munkája által (törvényszerű igazság)
2. ingyen adja az emberiségnek Krisztus munkája által az igazságot (tulajdonított igazság)
3. biztosította a Lélek bennük való lakozását, aki kimunkálja az igazságot bennük (erkölcsi igazság)
4. helyreállítja az édenkerti kapcsolatot azáltal, hogy Krisztus helyreállítja Isten képmását (vö. I. Mózes 1:26-27) a hívőkben (kapcsolati igazság)

Mindazonáltal Isten elvárja, hogy a szövetségre választ adjanak. Isten elhatároz (azaz ingyen ad) és gondoskodik, de az embereknek muszáj válaszolniuk és folyamatosan válaszolniuk kell

1. bűnbánásban
2. hitben
3. életstílusban megnyilvánuló engedelmisségben
4. kitartásban

Az igazság tehát egy szövetségi, kölcsönös cselekmény Isten és az Ő legmagasabb rangú teremtése között. Isten jellemén, Krisztus munkáján és a Lélek alkalmassá tételén alapszik, amire minden egyes személynek személyesen és folyamatosan válaszolnia kell a megfelelő módon. Ezt a fogalmat úgy nevezik, hogy "hit általi megigazulás". Ezt a fogalmat az evangéliumok mutatják be, de nem ezekkel a kifejezésekkel. Elsősorban Pál definiálta, aki a görög "igazságosság" szónak számos formáját használja több mint 100 alkalommal.

Pál, mivel tanult rabbi volt, a *dikaioné* kifejezést használja annak héber értelmében, amit a Septuagintában is használnak, nem pedig a görög irodalomban. A görög írásokban ez a kifejezés egy olyan valakihez kapcsolódik, aki az istenség és a társadalom elvárásaihoz igazodott. A héber értelmezés szerint viszont ez mindig szövetségi kifejezésekhez kapcsolódik. YHWH egy igaz, etikus, erkölcsös Isten. Azt szeretné, ha a népe visszatükröznék az Ő jellemét. A megváltott emberiség új teremtménnyé válik. Ez az megújulás az istenfélelem új életstílusában jelenik meg (a Római Katolikus nézőpont a megigazulással kapcsolatban). Mivel Izrael teokráciában élt, nem volt világosan körvonalazódva, hogy mi a világi (a társadalmi norma) és mi a szent (Isten akarata). Ezt a héber és görög kifejezések közti különbséget úgy jelenítették meg, hogy az angolban két szót használtak a fordításkor a "justice – igazság" szót

(ami a társadalomhoz kötődik) és a "righteousness – igazság, becsületesség" szót (ami a valláshoz kötődik).

Jézus evangéliuma (jó hír) az, hogy a bukott emberiség helyre lett állítva arra, hogy kapcsolata lehessen Istennel. Pál ellentmondásos állítása az, hogy Isten Krisztuson keresztül torolja meg a bűnösöket. Ezt az Atya szeretetén, irgalmán és kegyelmén keresztül; a Fiú életén, halálán és feltámadásán keresztül; és azon keresztül, hogy a Lélek csábít és vonz az evangéliumhoz. A megigazítás Isten ingyen cselekedete, de az istenfélelemben kell megmutatkoznia (Ágoston álláspontja, ami visszatükrözi mind a reformáció hangsúlyát, ami az evangélium szabadsága, és a Római Katolicizmus hangsúlyát is, ami a megváltozott élet, amit a szeretet és a hűség tükröz). A reformátusok számára abban a kifejezésben, hogy "Isten igazsága" a NEMET MEGHATÁROZÓ NÉVMÁS TÁRGYÉSETBEN van (azaz az a cselekedet, hogy a bűnös emberiséget Isten számára elfogadhatóvá teszi [helyzeti megigazulás]), míg a katolikusok számára a NEMET MEGHATÁROZÓ NÉVMÁS ALANYÉSETBEN van, ami annak a folyamata, hogy egyre inkább Istenhez hasonlókká válunk (megtapasztalási folyamatos megigazulás). A valóságban azonban minden bizonnyal mind a kettő egyszerre!!

Az én szemszögemből, nézőpontomból, az egész Biblia, az I. Mózes 4-től a Jel. 20-ig annak a feljegyzése, hogy Isten helyreállítja az édenkerti kapcsolatot. A Biblia azzal kezdődik, hogy Isten és az emberiség egy földi kapcsolatban van egymással (vö. I. Mózes 1-2), és a Biblia ugyanezzel a színtérrel zárul (vö. Jel. 21-22). Isten képmása és célja helyre lesz állítva!

Hogy dokumentáljuk a fentebbi eszmefuttatást, nézd meg a válogatott ÚSZ-i ígéresekkel, amit a görög szócsoportot illusztrálják.

1. Isten igaz (gyakran úgy kapcsolódik Istenhez, mint Bíróhoz)
 - a. Róma 3:26
 - b. II. Thesszalonika 1:5-6
 - c. II. Timóteus 4:8
 - d. Jelenések 16:5
2. Jézus igaz
 - a. Apcsel 3:14; 7:52; 22:14 (a Messiás címe)
 - b. Máté 27:19
 - c. I. János 2:1,29; 3:7
3. Isten akarata a teremtése számára az igazságosság
 - a. III. Mózes 19:2
 - b. Máté 5:48 (vö. 5:17-20)
4. Isten eszközei hogy biztosítsa és kimunkálja az igazságosságot
 - a. Róma 3:21-31
 - b. Róma 4
 - c. Róma 5:6-11
 - d. Galata 3:6-14
 - e. Isten adta
 - (1) Róma 3:23; 6:23
 - (2) I. Korinthus 1:30
 - (3) Efézus 2:8-9
 - f. Hittel fogadva
 - (1) Róma 1:17; 3:22,26; 4:3,5,13; 9:30; 10:4,6,10
 - (2) I. Korinthus 5:21
 - g. A Fiú cselekedetei által
 - (1) Róma 5:21-31
 - (2) II. Korinthus 5:21
 - (3) Filippi 2:6-11
5. Isten akarata az, hogy a követői igazak legyenek

- a. Máté 5:3-48; 7:24-27
- b. Róma 2:13; 5:1-5; 6:1-23
- c. II. Korinthus 6:14
- d. I. Timóteus 6:11
- e. II. Timóteus 2:22; 3:16
- f. I. János 3:7
- g. I. Péter 2:24

6. Isten igazságosan fogja megítélni a földet

- a. Apcsel 17:31
- b. II. Timóteus 4:8

Az igazságosság Isten jellemvonása, amit Krisztuson keresztül ingyen odaadott a bűnös emberiségnek. Ez nem más, mint

1. Isten határozata
2. Isten ajándéka
3. Krisztus cselekedete

Ugyanakkor ez egy folyamat is, hogy igazzá leszünk, amire szorgalmasan és rendületlenül törekednünk kell; ami egy napon majd a Második Eljövételkor teljessé válik. Az Istennel való kapcsolat a megtéréskor állítódik helyre, de egész életen keresztül folyamatban van, és egy szemtől szembe való találkozássá válik a halálkor vagy a Parousiakor (második eljövételkor)!

Itt egy nagyon jó idézet amit a *Dictionary of Paul and His Letters* (Pál és Leveleinek Szótára):

„Kálvin, sokkal inkább mint Luther, kihangsúlyozza Isten igazságának kapcsolati aspektusát. Luther nézőpontja Isten igazságáról úgy tűnik, hogy magában foglalja a felmentő ítéletet is. Kálvin kihangsúlyozza annak a bámulatos természetét, ahogyan Isten az Ő igazságát kommunikálja felénk és nekünk tulajdonítja” (834. oldal).

Számomra a hívő Istennel való kapcsolatának három aspektusa létezik:

1. az evangélium egy személy (ezt hangsúlyozta ki a keleti Egyház és Kálvin is)
2. az evangélium igazság (ezt hangsúlyozta ki Ágoston és Luther)
3. az evangélium egy megváltozott élet (ezt hangsúlyozta ki a Katolikus Egyház)

Mindenyik igaz, és együtt kell ezeket megtartani, hogy a kereszténység egészséges, józan, biblikus legyen. Ha bármelyik is túl van hangsúlyozva vagy el van hanyagolva, problémák lépnek fel.

Örömmel kell fogadnunk Jézust!

Hinnünk kell az evangéliumot!

Törekednünk kell a Krisztusi életre!

■ **„született”** Ez BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD, ami egy megállapodott állapotot jelent, amit egy külső okozó idézett elő, aki nem más, mint Isten (vö. János 3:3). Figyeld meg, hogy egy másik családi metaforát is használ, hogy a kereszténységet leírja vele (ez egy család). Lásd a 3:1d jegyzetét.

3:1 „Lássátok meg, milyen nagy szeretetet” A szeretetre használt kifejezés itt, és az I. Jánosban mindenhol az az *agapaó* (IGE), vagy *agapé* (FŐNÉV, vö. 2:5,15; 3:1,16,17; 4:7,8,9,10,12,16,17,18; 5:3). Ezt a kifejezést a klasszikus görög nyelv is használta, bár nem gyakran. Úgy tűnik, hogy a korai egyház az evangélium fényében ezt újraértelmezte. Egy olyan szóvá vált, ami a bennünk lakozó mély szeretetet képviseli. Nem fair azt mondani, hogy ez egy "Isten-fajta/féle önmagát adó szeretet", mert János Evangéliumában a *phileó* szinonimájaként is használatos (vö. 5:20; 11:3,36; 12:25; 15:19; 16:27; 20:2; 21:15,16,17). Mindemellett érdekes, hogy (az I. Jánosban) mindig a

hívők közti szeretettel kapcsolatban fordul elő. A Jézusba vetett hit és a vele való kapcsolat megváltoztatja az istenséggel és az emberiséggel való kapcsolatunkat is!

■ **„tanúsított irántunk az Atya”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Ennek az igeidőnek a használata Isten a Krisztusban nekünk adott üdvösség ajándékához kapcsolódik, ami az egyik bibliai alapja annak a tannak, hogy a hívőnek üdvbizonyossága lehet (vö. János 6:35:40; 10:1; Ef. 2:5,8; 3:14; 5:1).

KÜLÖNLEGES TÉMA: AZ EMBER ÜDVÖSSÉGÉNEK ÚJSZÖVETSÉGI BIZONYÍTÉKA

A Jézusban lévő Új Szövetségen alapszik (vö. Jer. 31:31-34; Ezék. 36:22-38):

1. Az Atya jelleme (vö. János 3:16), a Fiú munkája (vö. II. Kor. 5:21), és a Lélek szolgálata (vö. Róma 8:14-16), nem emberi teljesítményen, nem engedelmesség miatti jutalmon, nem csupán egy hitvalláson
2. Az üdvösség ajándék (vö. Róma 3:24; 6:23; Ef. 2:5,8-9)
3. Ez egy új élet, egy új világnézet (vö. Jakab és I. János)
4. Ez tudás, ismeret (az evangélium), közösség (hit Jézusban és vele), és egy új életstílus (Lélek vezette Krisztushoz való hasonlóság), ez a három együtt, nem csak valamelyik, egyedül.
5. Lásd a valódi üdvösség próbáit a 2:3-3:3 szövegösszefüggési betekintésében.

■ **„hogyan ... neveznek minket”** Ez AORISZT PASSZÍV KÖTŐMÓD, ami olyan értelemben áll itt, mint egy Isten által adott megtisztelő cím (Isten gyermekei).

■ **„isten gyermekeinek”** Ez a középpontja a 2:29-3:10-nek. Ez azt támasztja alá, hogy Isten a kezdeményezője a mi megváltásunknak (vö. János 6:44,65). János családra vonatkozó kifejezéseket használ arra, hogy leírja a hívő új kapcsolatát az istenséggel (vö. 2:29; 3:1,2,9,10; János 1:12).

Érdekes, hogy János (vö. János 3:3) és Péter (vö. I. Péter 1:3,23) azt a családi metaforát használja, hogy "újja született", vagy "felülről született", míg Pál az "örögbefogadás" metaforáját (vö. Róma 8:15,23; 9:4; Gal. 4:15; Ef. 1:5), Jakab pedig a "születés" családi metaforáját használja (vö. Jakab 1:18), vagy az "előhozni" családi metaforát annak leírására, hogy milyen a hívő új kapcsolata Krisztuson keresztül Istennel. A kereszténység egy családot jelent.

■ **„és azok is vagyunk”** Ez JELENIDEJŰ KIJELENTŐMÓD. Ez a kifejezés nem található meg az angol Biblia King James féle fordításában, mivel azokban a kései görög kéziratokban, amire a King James fordítás alapszik, sem volt benne. Mindenesetre jó pár, a legrégebbi görög kéziratok közül tartalmazza ezt a mondatot (P⁴⁷, 8, A, B és C). Lásd a Függelék 2-ben a szövegkritikát.

■ **„nem ismer minket a világ”** A "világ" szó hasonló teológiai értelemben van itt jelen, mint a 2:15-17-ben. A világ azt az emberi társadalmat jelenti, amely Istentől elszakadva szerveződik és működik (vö. János 15:18-19; 17:14-15). A világ által történő üldöztetés és elutasítás a Krisztusban való helyzetünk egy újabb bizonyítéka (vö. Máté 5:10-16).

■ **„mert nem ismerte meg őt”** Ez nyilvánvalóan Istenre, az Atyára való utalás, mert János Evangéliumában Jézus újra és újra elmondja, hogy a világ nem ismeri Őt (vö. János 8:19,55; 15:18,21; 16:3). Az I. Jánosban a NÉVMÁSOK nem egyértelműek. Ebben az szövegekörnyezetben a nyelvtani előtag az Atya, viszont a 2. versben a teológiai utalás a Fiú. Mindazonáltal Jánosnál ez lehet, hogy direkt kettős értelmű, hiszen Jézust látni azt jelenti, az Atyát látni (vö. János 12:45; 14:9).

3:2 „még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk” Ez arról beszél, hogy János képtelen leírni a végidők eseményeit (vö. Apcsel. 1:7) vagy a feltámadt test pontos természetét (I. Kor. 15:35-49). Azt is mutatja, hogy a 2:27 nem egy minden területre vonatkozó kimerítő tudásról szól. Maga Jézus is korlátozott tudással rendelkezett ezeket illetően, amíg testben a földön járt (vö. Máté 24:36; Márk 13:22).

■ **„amikor ez nyilvánvalóvá lesz” (szó szerint az angolból „amikor Ő megjelenik”)** Az "amikor" szócska HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT-ot vezet be. Itt nem a Második Eljövetelet kérdőjelezi meg, hanem annak bekövetkezésének bizonytalan idejét.

■ **„hasonlóvá leszünk hozzá”** Ebbe benne foglalják a Krisztushoz való hasonlóságunk beteljesedése (vö. II. Kor. 3:18; Ef. 4:13; Fil. 3:21; Kol. 3:4). Ezt gyakran "megdicsőülésnek" nevezik (vö. Róma 8:28-30). Ez megváltásunk betetőződése! Ez az eszkatológiai átváltozás kapcsolódik ahhoz, hogy Isten képe a saját képmására teremtett emberekben teljesen helyre lesz állítva (vö. I. Mózes 1:26; 5:1,3; 9:6). Az Istennel való bensőséges kapcsolat újra lehetséges!

■ **„olyannak fogjuk őt látni, amilyen valójában”** Jób vágyott arra, hogy láthassa Istent (vö. Jób 19:25-27). Jézus azt mondta nekünk, hogy a tiszta szívűek meglátják az Istent (vö. Máté 5:8). Őt a maga teljességében látni azt jelenti, hogy mi is elváltozunk az ő hasonlatosságára (vö. I. Kor. 13:12). Ez a hívő megdicsőülésére utal (vö. Róma 8:29), ami a második eljövetelekor történik meg. Ha a "megigazulás" azt jelenti, szabaddá válunk a bűn büntetése alól, és a "megszentelődés" pedig, hogy szabadok vagyunk a bűn hatalmától, a "megdicsőülés" szabadságot jelent a bűn jelenléte alól!

3:3 „akiben” A 2:29 és 3:10 között a *pas* görög szó hétszer fordul elő. Nincs kivétel. János az igazságot mereven, fekete-fehér kategóriákban tárja elénk. Valaki vagy Isten, vagy a Sátán gyermeke (vö. 2:29; 3:3,4,6 [kétszer],9,10).

■ **„ez a reménység”** Ez a leginkább páli kifejezés gyakran a feltámadás napjára utal (vö. Apcsel. 23:6; 24:15; 26:6-7; Róma 8:20-25; I. Thessz. 2:19; Titusz 2:13; I. Péter 1:3,21). Az esemény bizonyosságát fejezi ki, de az esemény ideje nem egyértelmű.

János nem beszél a második eljövetele "reménységéről" olyan gyakran, mint más ÚSZ-i írók. Írásaiban ez az egyetlen hely, ahol ezt a kifejezést használja. Ő arra összpontosít, hogy a Krisztusban való lakozással milyen előnyök és kötelezettségek járnak a jelenben! Mindezzel együtt ez nem azt próbálja sugallni, hogy János nem várta, hogy eljön majd a gonosz megítélése az utolsó időkben (vö. 2:18), és a hívők végidők-beli megdicsőülése (vö. 3:1-3).

■ **„megtisztítja magát, mint ahogyan ő is tiszta”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Fontos a tisztaság (vö. Máté 5:8,48). Együtt kell működnünk a megszentelődés folyamatában (vö. II. Kor. 7:1; Jakab 4:8; I. Péter 1:22) ugyanúgy, ahogy a János 1:12 arról beszél, hogy együtt kell működnünk a megigazulás folyamatában. Ugyanez a feszültség tisztán látható a mi megváltásunkban Isten része (szuverenitás) és a mi részünk (emberi szabad akarat) között, ha összevetjük az Ezékiel 18:31-et a 36:26-27-es részekkel. Mindig Isten kezdeményez (vö. János 6:44, 65), de azt kérte/követelte, hogy a szövetségben álló emberek kezdetben forduljanak el a bűntől és higgyenek, továbbá folyamatosan forduljanak el a bűntől és higgyenek, engedelmeskedjenek, szolgáljanak neki, imádják Őt és tartsanak ki.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 3:4-10 VERSEKBE

- A. Ez a szakasz a központja annak a vitának, ami a keresztény perfekcionizmus (vö. Róma 6), amit néha teljes megszentelődésnek hívnak, és a keresztény ember folyamatos bűnössége (vö. Róma 7) körül zajlik.

- B. Nem szabad megengednünk, hogy a teológiai elfogultságunk befolyásolja ennek a résznek a szövegmagyarázatát. Nem szabad hagynunk továbbá azt sem, hogy más szövegrészek befolyásolják ezt a szakaszt, míg a saját független tanulmányozásunk, amit ebben a részben folytattunk nem volt teljes, és meg nem állapítottuk, hogy János mit mond a 3. fejezetben és a teljes János első levelében!
- C. Ez a szövegrész világosan bemutatja azt a célt, hogy minden hívő a bűntől való teljes szabadulásra vágyik. Ugyanez az eszménykép jelenik meg a Róma 6-ban is. Krisztus hatalmán/erején keresztül meg van a lehetőségünk, hogy büntelen életet éljünk.
- D. Mindemellett ez a rész bele kell, hogy illjen a teljes I. János szövegösszefüggésébe
1. ostobaság lenne ezt a részt az 1:8-2:2 (a keresztyények még mindig követnek el bűnöket) rész figyelembe vétele nélkül értelmezni
 2. szintén ostobaság lenne olyan módon értelmezni ezt a szakaszt, hogy azzal megdöntjük a teljes I. János célját, ami a megváltásunkba vetett biztonság/bizonyosság, a hamis tanítók állításai ellenére.
 3. a szakaszt össze kell vetni a hamis tanítók állításaival, a büntelenséggel, illetve a bűn jelentéktelen mivoltával kapcsolatban. Az 1:8-2:2 valószínűleg a hamis tanítók egyik végletével foglalkozik, míg a 3:1-10 a másik véglettel. Ne feledd el, hogy az ÚSZ leveleinek értelmezése olyan, mintha egy telefonbeszélgetésnek csak az egyik oldalát hallgatnád.
- E. E két szakasz között paradox kapcsolat van. A keresztyény ember életében lévő bűn visszatérő probléma az ÚSZ-ben (vö. Róma 7). Ez ugyanolyan ellentmondó feszültséget képez, mint a predestináció kontra szabad akarat, vagy bizonyosság kontra kitarítás. Ez az ellentmondás teológiai egyensúlyt biztosít, és támadja a végletes álláspontokat. A hamis tanítók két hibát tártak fel a bűn terén.
- F. Ez az egész teológiai vita azon a félreértésen alapszik, ami a felsorolt három dolog értelmezése között van:
1. Krisztusban való helyzetünk
 2. azon törekvésünk, hogy ezt a helyzetünket tapasztalati úton betöltsük a mindennapi életben
 3. az ígéret, hogy a győzelem egy napon a miénk lesz!
- Krisztusban szabadok vagyunk a bűn büntetésétől (megigazulás), mégis még mindig küszködünk annak hatalmával (progresszív megigazulás) és egy nap majd szabadok leszünk a jelenlététől (megdicsőülés). Ez a teljes könyv azt tanítja, hogy elsődleges dolgunk kell, hogy legyen, hogy beismerjük bűnünket, és törekedjünk a büntelenségre
- G. Egy másik lehetőséget ajánl János irodalmi dualizmusa. Ő fekete-fehér kategóriákban ír (a Holt-tengeri tekercsekben is ez található). Számára valaki vagy Krisztusban van, s ezáltal igaz, vagy a Sátánban, ezáltal bűnös. Nem létezik harmadik kategória. Ez amolyan "ébredtökként" szolgál a perifériás, kulturális, részidős, temetésekre illetve húsvétra szorítókozó keresztyénység számára!
- H. Néhány referencia ehhez a nehéz témához:
1. E szakasz hét hagyományos értelmezéséhez lásd "The Epistles of John" (János Leveli), John R. W. Stott, a *The Tyndale New Testament Commentaries* (A Tyndale Úszjövetségi Kommentárok) című könyvében, Eerdmans kiadó (130-136. oldal).
 2. A tökéletesség témakörében kiváló tanulmány: H. Orlon Willie: *Christian Theology* (Keresztyény Teológia) második kiadása, 440. oldal Beacon Hill Press kiadásában.

3. A keresztyén életében folyamatosan jelenlevő bűn tantételéről: B.B. Warfield: "Perfectionism". The Presbyterian and Reformed Published Company kiadásában

SZÓ ÉS KIFEJEZÉS TANULMÁNY

SZÖVEG: 3:4-10

⁴Aki bűnt cselekszik, törvényszegést követ el, mert a bűn törvényszegés. ⁵Azt pedig tudjátok, hogy ő azért jelent meg, hogy elvegye a bűnöket, és hogy őbenne nincsen bűn. ⁶Aki őbenne marad, az nem vétkezik: aki vétkezik, az nem látta őt, és nem is ismeri őt. ⁷Gyermekeim, senki meg ne tévesszen titeket: aki az igazságot cselekszi, az igaz, mint ahogyan ő is igaz. ⁸Aki a bűnt cselekszi, az az ördögtől van, mert az ördög cselekszi a bűnt kezdettől fogva. Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa. ⁹Aki az Istentől született, az nem cselekszik bűnt, mert az ő magja van benne, és nem vétkezik, mert az Istentől született. ¹⁰Erről ismerhetők meg az Isten gyermekei és az ördög gyermekei: aki nem cselekszi az igazságot, nem az Istentől van, és az sem, aki nem szereti a testvérét.

3:4

NASB „aki bűnt cselekszik, törvényszegést követ el”
NKJV „bárki, aki bűnt követ el, törvényteleniséget követ el”
NRSV „mindenki, aki bűnt követ el, törvényteleniségben bűnös”
TEV „bárki, aki vétkezik, Isten törvényének a megszegésében vétkes”
NJB „bárki, aki vétkezik, gonoszul cselekszik”

A "mindenki" NÉVMÁS itt és a 6. versben a mondat elején áll. Ez a szövegrész az egész emberiségre vonatkozik!

Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV és JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Jelentőséggel bír az, hogy ezek a JELENIDEJŰ IGÉK megszokott, szokásszerű, folyamatos, életstílusból fakadó cselekedetet hangsúlyoznak, a 2:1-2 szakasszal szemben, ami AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓDban van. Persze a szakasz teológiai problémáját (hasonlítsd össze az 1:7-10-et a 3:6-9-cel) nem lehet megoldani egy igeidővel. Ezt a problémát a két fajta gnosztikus hamis tanítók történelmi háttére és a könyv teljes szövege oldja meg.

Egy másik megkülönböztető jegye ennek a szakasznak a "törvénytelen" szó használata. Ez nem annyira egy törvény megszegésére vonatkozik (Mózesi törvények, vagy társadalmi normák), hanem inkább egy lázadó magatartásra. Ugyanez a szó szerepel az Antikrisztus jellemzésére a II. Thesz. 2:3,7-ben. Jelentheti a bűnnek egy teljesebb meghatározását (vö. János 9:41; Róma 14:23; Jakab 4:17; I. János 5:17), a Krisztushoz hasonlóság ellentétét (vö. 5.vers), s nem csak egy szabály, vagy norma megszegését.

3:5 „Ő azért jelent meg” Ez AORISZT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD, ami Jézus testetöltésére utal (vö. 8. vers, II. Tim. 1:10). Ugyanez az ige, a *phaneroó* jelenik meg kétszer is a 2. versben, amikor a második eljövételről beszél. Először mint Megváltó érkezett (vö. Márk 10:45; János 3:16; II. Kor. 5:21), de Végrehajtóként fog visszatérni! Az egyik kedvenc tanítóm, Bill Hendricks, a *The Letters of John* (János Levelei) című kommentárjában ezt mondja:

„Krisztus eljövételének céljáról a két legáthatóbb kijelentés ebben, és a 8-as versben található. Isten küldte őt, hogy elvegye a bűnöket (3:5), és azért lett kinyilatkoztatva, hogy lerontsa az ördög munkáját (3:8). Lukács máshol azt írja, hogy Krisztus jövételének a célja az volt, hogy megkeresse és megmentse az elveszettet (Lukács 19:10). János evangéliuma kijelenti, hogy Jézus azért jött, hogy az ő nyájának bővelkedő élete legyen (János 10:10). Máté a maga feljegyzésében Jézus nevével sugallta azt, hogy mi volt jövételének a célja; Ő fogja megmenteni népét a bűneikből (Máté 1:21). Az összes állításban az alapvető tény az, hogy Jézus Krisztus valami olyasmit tett az emberért, amit az ember nem tudott megtenni önmaga számára.” (79-80. oldalak)

■ „**hogy elvegye a bűnöket**” Ez AORISZT KÖTŐMÓD. A cselekedet az ember

reakciójától/válaszától, büntől való elfordulásától/megtérésétől és hitétől függ. Ennek az állításnak a háttere két lehetséges dologgal állhat kapcsolatban: (1) az Engesztelés Napjától (vö. III. Mózes 16), amikor a két bűnbak/áldozati állat közül az egyik szimbolikusan elvitte Izrael táborának bűneit (vö. Keresztelő János használja ezt a János 1:29-ben); vagy (2) utalás Jézus kereszten elvégzett tetteire (vö. Ézs. 53:11-12; Zsid. 9:28; I. Péter 2:24).

■ **„őbenne nincsen bűn”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Jézus Krisztus büntelensége (vö. János 8:46; II. Kor. 5:21; Zsid. 4:15, 7:26; I. Péter 1:19; 2:22) az alapja az ő helyettesítő áldozatának amit a mi nevünkben végzett el.

Figyeld meg, hogy az 5. vers első felében a "bűn" TÖBBESSZÁMBAN van, az utolsó felében pedig EGYESSZÁMBAN. Az első bűnös cselekedetekre utal, a második az Ő igaz jellemére. A cél az, hogy a hívők részesei legyenek Krisztus helyzeti és progresszív megszentelésének. A bűn idegen Krisztus számára és az Ő követői számára is.

3:6 „Aki őbenne marad, az nem vétkezik” A 3:4-hez hasonlóan ez egy újabb JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ezt a szakaszt szembe kell állítani az 1:8-2:2 illetve az 5:16-tal. Lásd Szövegösszefüggési Betekintés az I. János bevezetőjében.

KÜLÖNLEGES TÉMA: MEGSZENTELŐDÉS

Az ÚSZ megerősíti, hogy amikor a bűnösök megtérnek Jézushoz megbánással és hittel, azonnal megigazulnak és megszentelődnek. Ez lesz a Krisztusban lévő új helyzetük. Az Ő igazsága nekik tulajdonított. Igaznak és szentnek lettek kijelentve (Isten törvényszéki cselekedete).

De az ÚSZ arra is biztatja a hívőket, hogy igyekezzenek szentek lenni vagy hogy megszentelődjenek. Ez egyszerre egy teológiai helyzet, a Jézus Krisztus elvégzett munkájában, mind pedig egy elhívás arra, hogy Krisztushoz hasonlóak legyenek mind hozzáállásban mind pedig a minden napi cselekedetekben. Ugyanúgy, ahogy az üdvösség egy ingyen ajándék és egy mindent megérvő életstílus, ugyanúgy a megszentelődés is az.

Kezdeti Válaszreakció

Apcsel 20:32; 26:18
Róma 15:16
I. Korinthus 1:2-3; 6:11
II. Thesszalonika 2:13
Zsidók 2:11; 10:10,14; 13:12
I. Péter 1:1

Folyamatos Krisztusiasság

Róma 6:19
II. Korinthus 7:14,18,27I.
Thesszalonika 3:13; 4:3-4,7; 5:23
I. Timóteus 2:15
II. Timóteus 2:21
Zsidók 12:14
I. Péter 1:15-16

■ **„aki vétkezik, az nem látta őt, és nem is ismeri őt”** Ebben a versben egy JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV van, amit két BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD követ. Kirívó bűnök folyamatos cselekvése azt mutatja, hogy az illető nem ismeri Krisztust, és soha nem is ismerte Őt. A vétkező keresztények (1) akadályozzák Krisztus küldetését, (2) a Krisztushoz való hasonlóság célját, és (3) felfedik az ember szellemi eredetét (vö. János 8:44).

3:7 „senki meg ne tévesszen titeket” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD TAGADÁSSAL együtt, ami általában azt jelentette, hogy be kell fejezni egy már folyamatban lévő cselekedetet. A hamis tanítók jelenléte (vö. 2:26) megadja a történelmi helyzetet ahhoz, hogy az egész I. János, és különösen az 1:7-10 és a 3:4-10 helyes teológiai értelmezést nyerjen.

■ **„aki az igazságot cselekszi, az igaz”** Ezt a verset nem lehet elszigetelni az általános szövegkörnyezettől, és arra használni, hogy egy tantételhez viszonyuló álláspont mellett, vagy ellen tegyük le a voksot ("cselekedetek általi megigazulás"). Az ÚSZ világosan kijelenti, hogy az ember, személyes érdeme által nem közelítheti meg a Szent Istent. Az emberek nem menekülhetnek meg önerőből, hanem válaszolniuk kell Isten felajánlott megváltására, ami Krisztus elvégzett munkáján keresztül lehetséges. A mi erőfeszítéseink nem juttatnak el Istenhez. Azt megmutatják, hogy már találkoztunk vele. És világosan felfedik szellemi állapotunkat (vö. Jel. 22:11) és megmutatják a megtérés utáni érettségünket. Nem a jó cselekedetek "által" váltattunk meg, hanem a "jó cselekedetekre". Isten Krisztusban lévő ingyen ajándékának a célja a Krisztushoz hasonló követők (vö. Ef. 2:8-9,10). Isten legvégső akarata minden hívő számára nem csak a menny, amikor meghalunk (törvényszéki igazság), hanem a "krisztusiasság" (időleges megszentelődés) a jelenben (vö. Róma 8:28-29; Gal. 4:19). Az "igazság" szóról való részletes tanulmányát lásd a Különleges Téma a 2:29-ben.

3:8 „Aki a bűnt cselekszi, az az ördögtől van” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKÉNEVI IGENÉV. Isten gyermekeit arról ismerik fel, ahogyan élnek, így van ez a Sátán gyermekeivel is (vö. 3:10; Ef. 2:1-3).

■ **„mert az ördög cselekszi a bűnt kezdettől fogva”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Az ördög kezdettől fogva folyamatosan vétkezik (vö. Jn. 8:44). Ez vajon a teremtésre, vagy egy angyali lázadásra utal?

Teológiailag nehéz meghatározni, hogy Sátán mikor lázadt fel Isten Ellen. Jób 1-2; Zak. 3 és az I. Kir. 22:19-23 azt mutatja, hogy Sátán Isten egyik szolgája, és egyike az angyali tanácsadóknak. Lehetséges, hogy a keleti királyok büszkeségét, arroganciáját és ambícióit (Babilóniai királyok, Ézs. 14:13-14, vagy Tírusz királya is, Ez. 28:12-16) arra használták, hogy bemutassák a Sátán lázadását, (nyilvánvalóan egy felkent kérés, Ez. 28: 14,16). Mindazonáltal, a Lukács 10:18-ban Jézus azt mondja, hogy látta a Sántát aláhullni a mennyből, mint egy villámot, de pontosan nem mondja meg, mikor. A gonosz eredete és fejlődése kinyilatkoztatás hiányában bizonytalanságban kell, hogy maradjon. Bánj óvatosan az elszigetelt, kétértelmű, képletes szövegrészek rendszerezésével és dogmatizálásával! Sátánnak a szolgából gyarló ellenséggé való fejlődésének az ÓSZ-i történéseiről a legjobb tanulmány A. B. Davidson-nak az *Old Testament Theology* (Ószövetségi Teológia) című könyvében található, a 300-306. oldalon. Kiadja a T & T Clark. Lásd Különleges Téma: A Személyes Gonosz a János 12:31-ben

■ **„Isten Fia”** Lásd az alább következő Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: AZ ISTEN FIA

Ez Jézus egyik legfőbb ÚSZ-i címe. Mindenképp van isteni mellékjelentése. Jézust "a Fiú"-ként vagy az "én Fiam"-ként foglalja bele, Istent pedig "Atyaként" szólítja meg. Az ÚSZ-ben több, mint 124-szer fordul elő. Még amikor önmagát az "Ember Fiának" nevezi Jézus, annak is isteni mellékjelentése van a Dán. 7:13-14 alapján.

Az ÓSZ-ben a "fiú" megjelölés három specifikus csoportra utalhatott:

1. angyalok (általában TÖBBESSZÁMBAN, vö. I. Mózes 6:2; Jób 1:6; 2:1)
2. Izrael Királya (vö. II. Sám. 7:14; Zsolt. 2:7; 89:26-27)
3. Izrael nemzete, mint egész (vö. II. Mózes 4:22-23; V. Mózes 14:1; Hós. 11:1; Mal. 2:10)
4. Izrael bírái (vö. Zsolt. 82:6)

A második használata az, ami Jézushoz kapcsolódik. Ily módon az "Isten Fia" és a "Dávid Fia" mind a II. Sám. 7-hez; a 2. és a 89. Zsoltárhoz kötődik. Az ÓSZ-ben az "Isten Fia" megjelölés soha nem utal kifejezetten a Messiásra, kivéve, mint az eszkatológiai királyra, mint Izrael egyik

felkent hivatalára. Mindemellett a Holt-tengeri tekercsekben ez a cím Messiási utalással gyakran előfordul (lásd a specifikus utalásokat a *Dictionary of Jesus and the Gospels* (Jézus és az Evangéliumok Szótára) című könyvben, 770.o). Továbbá az "Isten Fia" két, a Biblia ideje alatt íródott apokaliptikus zsidó írásban is Messiási címként fordul elő (vö. II. Ezsdrás 7:28; 13:32,37,52 és Énók 105:2).

Az ÚSZ-i háttérét, mint Jézusra való utalás, legjobb, ha úgy foglaljuk össze, hogy kategóriákba soroljuk őket:

1. Az Ő mindenek előtt való létezése (vö. János 1:1-18)
2. Egyedülálló (szüztől) születése (vö. Máté 1:23; Lukács 1:31-35)
3. Megkeresztelkedése (vö. Máté 3:17; Márk 1:11; Lukács 3:22) Isten mennyből szóló hangja egyesíti a 2. Zsoltár királyát az Ézs. 53 szenvedő szolgájával).
4. A Sátán általi megkísértetése (vö. Máté 4:1-11; Márk 1:12,13; Lukács 4:1-13). Megkísértetik abban, hogy kételkedjen a fiúságában, de legalábbis, hogy annak a célját más módon teljesítse be, ne a kereszttel).
5. Elfogadhatatlan megvallók általi megerősítések
 - a. Démonok (vö. Márk 1:23-25; Lukács 4:31-37; Márk 3:11-12)
 - b. Hitetlenek (vö. Máté 27:43; Márk 14:61; János 19:7)
6. Tanítványai általi megerősítés
 - a. Máté 14:33; 16:16
 - b. János 1:34, 49; 6:69; 11:27
7. Önmaga kijelentése
 - a. Máté 11:25-27
 - b. János 10:36
8. A családi metafora használata, amikor Istent az Atyjának nevezi
 - a. Az "abba" szó használata Istenre
 - 1) Márk 14:36
 - 2) Róma 8:15
 - 3) Gal. 4:6
 - b. Visszatérő szóhasználata, hogy Atyának (*patér*) szólítja Istent, amikor a saját, istenséghez való kapcsolatáról beszél

Összefoglalva, az "Isten Fia" cím nagy teológiai jelentéssel bírt azok számára, akik ismerték az ÚSZ-et, és annak ígéreteit és kategóriáit, az ÚSZ írói viszont idegenkedtek a használatától a pogányok miatt, akiknek a pogány háttérben szereplő "istenek" magukévá tették a nőket, és az ő leszármazottjaik voltak a "titánok" vagy az "óriások".

■ **„jelent meg”** Ez a görög *phaneroó* szó, ami azt jelenti, hogy a "világosságra hozni, hogy tisztázva legyen". Az 5-ös és 8-as versek párhuzamosak egymással, és mindkettő SZENVEDŐ IGEALAK-ban használja ezt a szót, ami arról szól, hogy Krisztus, a megtestesülésében valóban fel lett fedve (vö. 1:2). A probléma a hamis tanítókkal nem az volt, hogy az evangélium nem volt világos számukra, hanem, hogy nekik meg volt a saját teológiai és filozófiai rendszerük.

■ **„hogyan az ördög munkáit lerontsa”** Jézus testben és időben való megnyilvánulásának célja az volt, hogy lerontsa (AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓDja a *luo* szónak), ami azt jelenti, hogy "feloldja", "eloldja", vagy "elpusztítsa" az ördög munkáját. Jézus pontosan ezt tette a Golgotán, de az embereknek azzal kell válaszolniuk az ő beféjezett munkájára és ingyen ajándékára, hogy hittel elfogadják azt (vö. János 1:12). Az ÚSZ "már, de még nem" feszültsége a gonosz elpusztítására is vonatkozik. Az ördögöt már legyőzték, de még aktív a világban, Isten királyságának teljes megvalósulásáig.

3:9 „(senki) Aki Istentől született” Ez BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV (vö. a párhuzamos megfelelője a 9c versben; 2:29 és 5:18), ami egy megállapodott állapotra utal, amit egy külső közvetítő eredményezett (Isten).

■ **„az nem cselekszik bűnt”** ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD, szemben a 2:1-gyel, ahol az AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓD kétszer fordul elő. E kijelentés jelentőségéről két elmélet létezik: (1) a gnosztikus hamis tanítókhöz kapcsolódik, különösen ahhoz a párthoz, akik a megváltást intellektuális fogalommal redukálták le, eltávolítva ezzel egy morális életstílus szükségességét, vagy (2) a JELENIDEJŰ IGE folyamatos, szokás szerű bűnös cselekvést hangsúlyoz ki (vö. Róma 6:1), nem pedig elszigetelt bűnös tetteket (vö. Róma 6:15). Ezt a teológiai különbséget a Róma 6 (Krisztusban való potenciális büntelenség) és 7 (az a folyamatos küzdelem, hogy a hívő kevesebbet akar vétkezni) illusztrálja. Az első, történelmi megközelítés tűnik a legjobbnak, mégis valahogy szükségesnek tartjuk, hogy ezt a jelenre is vonatkoztassuk, amit a második feltevés tesz lehetővé. Walter Kaiser, Peter Davids, F.F. Bruce és Manfred Brauch *Hard Sayings of the Bible* (A Biblia Súlyos Kijelentései) című könyve nagyszerűen tárgyalja ezt a bonyolult igeverset, a 736-739. oldalon.

■ **„mert az Istentől született”** Az angol fordításban itt az áll, hogy "mert az Ő magja lakozik benne". Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Több elmélet létezik azzal kapcsolatban, hogy az "ő magja" görög kifejezés pontosan mit is jelent.

1. Szent Agoston és Luther szerint ez Isten Igéjére utal (vö. Lukács 8:11; János 5:38; Jakab 1:18; I. Péter 1:23);
2. Kálvin szerint a Szentlélekre utal (vö. János 3:5,6,8; 1 János 3:24; 4:4,13);
3. mások szerint az isteni Természetre, vagy új természetre utal (vö. II. Péter 1:4; Ef. 4:24);
4. lehet, hogy magára Krisztusra, mint "Ábrahám magjára" való utalás (vö. Gal. 3:16);
5. néhányan azt mondják, hogy az "Istentől született" kifejezés szinonimája (vö. Lukács 1:55; János 8:33,37);
6. egy gnosztikusok által használt kifejezés volt, ami alatt a minden emberben jelen lévő isteni szikrát értették.

Mindezek közül a 4. a szövegösszefüggést tekintve a legjobb elgondolás.

3:10 Ez a 4-9-es versek összefoglalása. Van benne két JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD és két JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami folyamatban lévő cselekvésre utal. Teológiailag ez párhuzamos Jézusnak a Hegyi Beszédben tett kijelentésével (vö. Máté 7:16-20). Az, ahogyan az ember él, az felfedi a szívét, a szellemi irányultságát.

■ **„Isten gyermekei és az ördög gyermekei”** Ez János sémi vagy szemita hátterét mutatja. A héber, mint ókori nyelv, amely nem használt mellékneveket, s így írta körül a személyeket: valakinek a valakije.

SZÖVEG: 3:11-12

¹¹Mert ez az az üzenet, amelyet kezdettől fogva hallottatok, hogy szeressük egymást; ¹²nem úgy, mint Kain, aki a gonosztól volt, és meggyilkolta a testvérét. És miért gyilkolta meg? Mert az ő cselekedetei gonoszak voltak, a testvére cselekedetei pedig igazak.

3:11 „az üzenet” Ez a görög kifejezés (*aggelia*, amit általában *angelia*-ra szoktak átírni) csak az I. János 1:5-ben és a 3:11-ben fordul elő. Az első használat dogmatikus, míg a második etikai jelentéssel bír. Ezt azért teszi, hogy megtartsa János egyensúlyát a kereszténység ezen két aspektusa között (vö. 1:8,10; 2:20, 24; 3:14).

■ **„amelyet kezdettől fogva hallottatok”** Ez a kifejezés egy irodalmi eszköz, ami Jézusra utal, úgy is, mint Isten élő Szava (vö. János 1:1), és mint arra, aki felfedi Isten Igéjét (vö. 1:1;

2:7,13,14,24; II. János 5,6).

■ **„hogy szeressük egymást”** Ez olyan bizonyíték, ami által a hívők tudhatják, hogy valóban megváltattak (vö. 10,14.versek). Jézus szavait tükrözi vissza (vö. János 13:34-35; 15:12,17; I. János 3:23; 4:7-8,11-12,19-21).

3:12 „Kain” Kain élete az I. Mózes 4-ben van feljegyezve. A pontos utalás az I. Mózes 4:4 (vö. Zsid. 11:4), ahol Kain és Ábel áldozatát állítja szembe egymással. Kain tettei felfedik az emberiség bukásának hatását (vö. I. Mózes 4:7; 6:5,11-12, 13b). Mind a zsidó, mind a keresztény hagyományban (vö. Zsid. 11:4; Júdás 11), Kain a gonosz lázadás példája.

■ **„aki a gonosztól volt”** Ez a nyelvtani szerkezet lehetne HÍMNEMŰ EGYESSZÁM (a gonosz egyén vö. 10.ver), vagy SEMLEGESNEMŰ EGYESSZÁM (a gonosz). Ugyanez a nyelvtani kettősség található a következő helyeken: Máté 5:37; 6:13; 13:19,38; János 17:15; II. Thessz. 3:3; I. János 2:13,14; 3:12; és 5:18-19. Több esetben is a szövegösszefüggés nyilvánvalóan a Sátánra utal (vö. Máté 5:37; 13:38; János 17:15).

SZÖVEG: 3:13-22

¹³Ne csodálkozzatok, testvéreim, ha gyűlöl titeket a világ. ¹⁴Mi tudjuk, hogy átmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük testvéreinket: aki nem szereti a testvérét, az a halálban van. ¹⁵Aki gyűlöl a testvérét, az embergyilkos; azt pedig tudjátok, hogy az embergyilkosnak nincs örök élete. ¹⁶Abból ismerjük a szeretetet, hogy ő az életet adta értünk; ezért mi is tartozunk azzal, hogy életünket adjuk testvéreinkért. ¹⁷Aki pedig világi javakkal rendelkezik, de elnézi, hogy a testvére segítséget szenved, és bezárja előtte a szívét, abban hogyan lehetne az Isten szeretete? ¹⁸Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan. ¹⁹Ebből tudható, hogy az igazságból valók vagyunk. És akkor az ő színe előtt azzal biztatjuk a szívünket, ²⁰hogy bár a szívünk elítél, Isten mégis nagyobb a mi szívünkénél, és mindent tud. ²¹Szeretteim, ha pedig a szívünk nem ítél el, bizalommal szólhatunk Isten előtt; ²²és amit kérünk, megkapjuk tőle, mert megtartjuk parancsolatait, és azt tesszük, ami kedves öelőtte.

3:13 „ne csodálkozzatok” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD, NEGATÍV ELŐTAGGAL, ami gyakran azt jelenti, befejezni egy már folyamatban lévő cselekedetet. Ez a világ nem egy fair világ; ez nem az a világ, aminek Isten szánta!

■ **„ha”** Ez ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hogy az állítás igaz az író nézőpontjából, vagy igaz az irodalmi céljait tekintve.

■ **„gyűlöl titeket a világ”** Gyűlölte Jézust; gyűlölni fogja a követőit is. Ez egy gyakori téma az ÚSZ-ben (vö. János 15:18; 17:14; Máté 5:10-11; II. Tim. 3:12), és újabb bizonyíték arra, hogy valaki hívő.

3:14 „mi tudjuk” Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD (az *oida* BEFEJEZETT forma, de JELENIDEJŰ a jelentése). Ez egy újabb gyakori téma. Isten gyermekeinek a magabiztossága két dologhoz kapcsolódik: (1) a gondolkodás megváltozásához, és (2) a tettek megváltozásához, amik a görög és héber "megtérsni", "bűntől elfordulni" kifejezés gyökerei.

■ **„hogy átmentünk a halálból az életbe”** Ez egy újabb BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD (vö. János 5:24). Az egyik bizonyítéka annak, hogy átmentünk a halálból az életbe (azaz a Keresztény üdvbizonyosság, lásd Különleges Téma a János 6:37-ben) az, hogy szeretjük egymást. A másik, hogy világ gyűlöl minket.

■ **„mert szeretjük testvéreinket”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. A szeretet Isten családjának a fő jellemzője/jellemvonása (vö. János 13:34-35; 15:12,17; II. János 5; I. Kor. 13; Gal. 5:22), mert ez Isten fő jellemvonása (vö. 4:7-21). Az ember Istennel való kapcsolatának a szeretet nem az alapja, hanem az eredménye. A szeretet nem a megváltás alapja, hanem annak újabb bizonyítéka.

■ **„aki nem szereti a testvérét, az a halálban van”** Ez JELENIDEJŰ MELLÉKNÉVI IGENÉV, amit a JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓDban álló ige tárgyaként használ. Ahogyan a hívők továbbra is a szeretetben maradnak, a nem hívők a gyűlöletben maradnak. A gyűlölet, ugyanúgy, mint a szeretet, az ember szellemi irányultságának bizonyítéka.

3:15 „aki” Az angol fordításban itt az áll, **mindenki**. János ezt a kifejezést (*pas*) 8-szor használta a 2:29 óta. Ennek az a jelentősége, hogy nincs kivétel az alól, amit János itt kijelent. Kétfajta ember létezik: az, aki szeret, és az, aki gyűlöl. János az életet fekete-fehérben látja, nem pasztell színekben.

■ **„Aki gyűlöli a testvérét, az embergyilkos”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV (azaz folyamatos, megállapodott gyűlölet). A bűn először a gondolati világban jelenik meg. Jézus a Hegyi Beszédben azt tanította, hogy a gyűlölet egyenlő a gyilkossággal, a nemi kívánság egyenlő a házasságtöréssel (vö. Máté 5:21-22).

■ **„azt pedig tudjátok, hogy az embergyilkosnak nincs örök élete”** Ez nem azt jelenti, hogy valaki, aki gyilkosságot követ el, nem lehet keresztény. A bűn megbocsátható, de az életstílusból fakadó tettek felfedik az ember szívét. Ez itt azt jelenti, hogy az, aki szokás szerűen gyűlöl(ködik), nem lehet keresztény. A szeretet és a gyűlölet egyaránt kizárólagos! A gyűlölet elveszi az életet, a szeretet viszont a saját életét adja.

3:16 „abból ismerjük” Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. A 15. versben használt görög szó az *oida*, itt a *ginosko*-t használja. János írásaiban ezek szinonimaként használatosak.

■ **„(abból ismerjük) a szeretetet”** Jézus adta a legnagyobb példát arra, hogy milyen a szeretet. A hívők arra hívtak, hogy ezt a példát kövessék, és akarják felülmúlni (vö. II. Kor. 5:14-15).

■ **„hogy ő az életet adta értünk”** Ez AORISZT IGEIDŐ, ami a golgotára utal, Jézus saját szavait használva (vö. János 10:11,15,17,18; 15:13).

■ **„ezért mi is tartozunk azzal”** A hívőket kötelezi Jézus példája (vö. 2:6; 4:11).

■ **„hogy életünket adjuk testvéreinkért”** Krisztus a példa. Ahogyan ő letette az életét másokért, a keresztényeknek is, ha szükséges, le kell tenniük az életüket a testvéreikért. Meghalni az önzőségnek, ez a bűnbeesés fordítottja, Isten képének helyreállítása és a közös jóért való élet (vö. II. Kor. 5:14-15; Fil. 2:5-11; Gal. 2:20; I. Péter 2:21).

3:17 „Aki pedig világi javakkal rendelkezik, de elnézi, hogy a testvére szükségét szenved” Ezek JELENIDEJŰ KÖTŐMÓDÚ IGÉK. A 16. versben írottak, hogy le kell tenniük az életüket, itt most praktikus lehetőségekben jelenik meg, hogy hogyan lehet a testvérünket segíteni. Ezek a versek nagyon hasonlítanak Jakab szavaihoz (vö. Jakab. 2:15,16).

■ **„és bezárja előtte a szívét”** Ez AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓD. A szív szó szerint itt "belek"-et jelent, ami egy héber idióma, s az érzelmeket jelentette. Megint csak arról van szó, hogy a tetteink felfedik az Atyánkat.

3:18 „ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel” A tettek hangosabbak a szavaknál (vö. Máté 7:24; Jakab 1:22-25; 2:14-26).

■ **„hanem cselekedettel és valóságosan”** A "valóságosan" (vagy "igazságban") szó használata meglepő. Azt várnánk, hogy a "cselekedet" egyik szinonimája, pl. a "tett" következne a sorban. A szó itt úgy tűnik, hogy azt jelenti: "hiteles/őszinte" (NJB angol fordításban), vagy "igaz" (TEV), mint ahogyan az "üzenet" szó áll az 1:5 és 3:11-ben, ami mind a tantételre/elméletre, mind pedig az életstílusra fekteti a hangsúlyt, ugyanígy az "igazság/valóság" is. Mind a motiváció, mind maga a tett az önfeláldozó szeretetből kell, hogy eredjen (Isten szeretetéből), egy csupán magamutogató cselekedet helyett, ami az adományozó, vagy cselekvő ember egóját növeli.

3:19 „Ebből tudható” Ez az előbbieken említett szeretetből fakadó tettekre utal. Ez itt JÖVŐIDEJŰ KIJELENTŐMÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent), ami megint csak egy újabb bizonyítéka az ember valódi megtérésének.

■ **„hogyan az igazságból valók vagyunk”** A hívők szeretetteljes életstílusa két dolgot mutat meg: (1) hogy az igazság oldalán állnak; és (2) hogy a lelkiismeretük tiszta. Lásd Különleges Téma: Igazságosság a János 6:55-ben.

3:19-20 Nagy a zavar akörül, hogy ennek a két versnek a görög szövegét hogyan kellene lefordítani. Egy lehetséges fordítás Isten ítéletét élezi ki, míg a másik Isten könyörületét hangsúlyozza ki. A szövegösszefüggés miatt a második verzió tűnik elfogadhatóbbnak.

3:20-21 Mindkét vers HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT.

3:20

NASB „bár a szívünk elítél”

NKJV „mert ha a szívünk vádol minket”

NRSV „bármikor, amikor a szívünk vádol minket”

TEV „ha a lelkiismeretünk vádol minket”

NJB „még akkor is, ha a saját érzéseink vádolnak minket”

Minden hívő megtapasztalta azt a belső gyászt, amit akkor érez, mikor felismeri, hogy nem tud megfelelni annak a "mérce"nek, amiről tudják, hogy Isten akarata az életükre nézve. A lelkiismeretnek ez a fájó érzése származhat a Lélektől (ami megtérést eredményez), vagy a Sátántól (hogy önpusztítást és a biznyságtétel elvesztését okozza). Ez egyszerre helyes, és helytelen büntudat. A hívők meg tudják a kettőt különböztetni egymástól, úgy, hogy Isten könyvét olvassák (vagy az Ő hírvivőit hallgatják). János itt a hívőket szeretné vigasztalni, akik a szeretet mércéje alapján élnek, de továbbra is küszködnek a bűnnel (véghezvitel és mulasztás egyszerre). Lásd Különleges Téma: A Szív a János 12:40-ben.

■ **„és mindent tud”** Isten ismeri az igazi indítékainkat (vö. I. Sám. 16:7; I. Kir. 8:39; I. Krón. 28:9; Jer. 17:10; Lukács 16:15; Apcsel. 1:24; Róma 8:26,27; I. Kor. 4:4).

3:21 „ha pedig a szívünk nem ítél el” Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. A keresztények még mindig küszködnek a bűnnel és önmagukkal (vö. 2:1; 5:16-17). Továbbra is szembe találják magukat kísértésekkel, és helytelenül viselkednek bizonyos helyzetekben. Gyakran a lelkiismeretük vádolja/kárhoztatja őket. Egy methodista himnusz így szól (címe és szerzője ismeretlen):

"Senkinek Ó Uram, nincs tökéletes nyugalma,
Mert senki sem szabad a bűntől teljesen;
S azok, akik elbuknak, tudnak a legjobban szolgálni,
S azok, akik tudatában vannak a bennük való rossznak"

Az evangélium ismerete, a Jézussal való édes közösség, hogy átadjuk magunkat a Lélek vezetésének, és az Atya mindenható mivolta lecsendesíti porból való szívünket!

■ **„bizalommal szólhatunk Isten előtt”** Ez azt jelenti, hogy nyitott az út és szabad a bejárás Isten jelenlétébe. János ezt gyakran ismétli, ez egyik kedvelt gondolata (vö. I. János 2:28; 3:21; 4:17; 5:14; Zsid. 3:6; 10:35). Ez a kifejezés az üdvbizonyosság két előnyét vezeti be: (1) hogy a hívőknek tökéletes a bizalmuk Isten előtt; (2) bármit kérnek tőle, azt meg fogják kapni

3:22 „és amit kérünk, megkapjuk tőle” Ez egy JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD, és egy JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Jézusnak a kijelentését tükrözi, amit a következő helyeken találunk: Máté 7:7; 18:19; János 9:31; 14:13-14; 15:7,16; 16:23; Márk 11:24; Lukács 11:9-10. Ezek az ígéreték az Írásokból annyira mások, mint amit sok hívő imádságban megtapasztal. Ez a vers úgy tűnik, hogy korlátlan, megválaszolt imákat ígér. Ez az amikor a szövegrész más fontos Igerészekkel való összehasonlítása segít a teológiai egyensúlyban.

KÜLÖNLEGES TÉMA: IMÁDSÁG, KORLÁTLAN MÉGIS KORLÁTOZOTT

A. A Szinoptikus Evangéliumok

1. arra bátorítja a hívőket, hogy tartsanak ki az imádságban, és Isten "jó dolgokat" fog számukra kirendelni (Máté), vagy az "Ő Lelkét" (Lukács) (vö. Máté 7:7-11; Lukács. 11:5-13)
2. az egyházfegyelmet tekintve, arra bátorítja a hívőket (ketten), hogy egyesüljenek az imádságban (vö. Máté. 18:19)
3. a judaizmus itéletének összefüggésében arra kéri a hívőket, hogy kételkedés nélkül, hittel kérjenek (Máté 21:22; Márk 11:23-24)
4. két példázat összefüggésében (1-8.versekben az istentelen bíró, a 9-14. versekben a farizeus és a bűnös) a hívőket arra bátorítja, hogy ne úgy viselkedjenek, mint az istentelen bíró és az önigazult farizeus. Isten az alázatosakat és megbánó szívűeket hallgatja meg (Lukács 18:1-14)

B. János írásai

1. a vakon született ember történetében, akit Jézus meggyógyít, a farizeusok igazi vaksága tárul fel. Jézus imája (mint bárkié) választ nyert, mert Ő ismerte Istent, és aszerint élt (János 9:31).
2. János beszámolója a felső szobai eseményekről (János 13-17)
 - a. 14:12-14 – a hittel elmondott ima jellemzői
 - 1) hívőktől származik
 - 2) Jézus nevében kérnek
 - 3) az a vágyuk, hogy Isten dicsőüljön meg
 - 4) megtartja a parancsolatokat (15. v.)
 - b. 15:7-10 – a hívők imádságának jellemzői
 - 1) Jézusban való lakozás
 - 2) az Ő szava bennük lakozik
 - 3) az a vágy, hogy az Atya dicsőüljön meg
 - 4) sok gyümölcsöt terem
 - 5) megtartja a parancsolatokat (10.v.)
 - c. 15:15-17 – a hívők imádságának jellemzői
 - 1) kiválasztottságuk
 - 2) gyümölcsöt teremnek
 - 3) Jézus nevében kérnek
 - 4) megtartják a parancsolatot, hogy egymást szeressék
 - d. 16:23-24 – a hívők imádságának jellemzői

- 1) Jézus nevében kérnek
- 2) az a vágyuk, hogy örömük teljes legyen
3. János Első Levele
 - a. 3:22-24 – a hívők imádságának jellemzői
 - 1) megtartják parancsolatait (22,24. v)
 - 2) helyes életmód
 - 3) Jézusba vetett hit
 - 4) egymás szeretete
 - 5) megmaradni Őbenne, és Ő is bennük lakozik
 - 6) a Lélek ajándékának birtokában lenni
 - b. 5:14-16 – a hívők imádságának jellemzői
 - 1) istenben való bizalom
 - 2) az ő akaratának megfelelően
 - 3) a hívők imádkoznak egymásért

C. Jakab

1. 1:5-7 – arra kéri a hívőket, akik különböző próbákkal állnak szemben, hogy kételkedés nélkül továbbra is kérjenek
2. 4:2-3 – a hívőknek helyes indítékuk kell, hogy legyen, mikor kérnek
3. 5:13-18 – a hívőket, akik egészségi problémákkal küszködnek, arra bátorítja, hogy:
 - a. kérjék meg a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak
 - b. a hitben való imádság megment
 - c. kérjék, hogy bűneiket bocsássa meg
 - d. hogy megvallják egymásnak a vétkeiket és imádkozzanak egymásért (ugyan az, mint az I. János 5:16)

A hatékony imádság kulcsa a Krisztushoz való hasonlóság. Ezt jelenti Jézus nevében imádkozni. A legrosszabb dolog, amit Isten tehet, hogy megválaszolja a keresztyének önző imádságait! Egy bizonyos értelemben minden ima választ kap. A legértékesebb része az imádságnak az, hogy a hívő időt töltött Istennel, bízva Őbenne.

■ **„mert megtartjuk parancsolatait, és azt tesszük, ami kedves őelőtte”** Figyeld meg, mi a két követelménye a megválaszolt imának:

1. engedelmesség
2. azokat a dolgokat gyakorolni, amik Istennek kedvesek/tetszőek (vö. János 8:29). Az I. János az a kézikönyv, ami a hatékony keresztyén életre és szolgálatra tanít.

SZÖVEG: 3:23-24

²³Az ő parancsolata pedig az, hogy higgyünk az ő Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, ahogyan erre parancsolatot adott nekünk. ²⁴Aki pedig megtartja az ő parancsolatait, az őbenne marad, és ő is abban; és ezt, hogy ő bennünk van, abból tudjuk meg, hogy a Lelkéből adott nekünk.

3:23 „az ő parancsolata pedig az” Figyeld meg, hogy a "parancsolat" szó EGYESSZÁMÚ, két aspektussal. Az első a személyes hitre utal; a "higgyünk" ige AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓD (vö. János 6:29,40). A második egy etikus nézőpont; a "szeressük" ige JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD (vö. 3:11; 4:7). Az evangélium egy üzenet, amiben hinni kell, egy személy, akit be kell fogadni, és egy életstílus, amit élni kell!

■ **„hogy higgyünk az ő Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében”** A "higgyünk" gondolata kritikus pont a bibliai hit megértésében. Az ŐSZ-i kifejezés, *aman*, ezeket tükrözte, hogy "hűség", "megbízhatóság", "bizalomra méltó", "őszinte". Az ŰSZ-ben található görög szót (*pisteuó*) (az angol

nyelvben) három szóval lehet lefordítani: hinni, hit, bizalom. Nem annyira a hívő, mit inkább isten megbízhatóságát tükrözi. Az Ő jelleme, kinyilatkoztatása és ígéretei formálják a megrengethetetlen alapot, nem a bukott emberek hűsége, még ha megváltott bukott emberekről is van szó!

Az az elv, hogy a "névben" kell hinni, vagy valakinek a "nevében" imádkozni, azt a Közelkeleti gondolkodást tükrözi, hogy a név a személyt reprezentálja:

1. Jézus: Máté 1:21,23,25; 2:22; 10:22; 12:21; 18:5,20; 19:29; János 1:12; 2:23; 3:18; 14:26; 15:21; 17:6; 20:31
2. Az Atya: Máté 6:9; 21:9; 23:29; János 5:43; 10:25; 12:13; 17:12
3. A Szentháromság: Máté 28:19

Egy rövid technikai jegyzet ehhez az igevershez még. A.T. Robertson, a *Word Pictures in the New Testament* (Szóképek az Újszövetségben) című könyvének 228. oldalán megemlíti egy görög kéziratban található problémát a "hinni" igével kapcsolatban. A görög unciális kéziratokban – B, K és L – AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓD áll, míg az \aleph , A és C-ben JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD. János szövegébe és stílusába mindkettő beleillik.

3:24 „Aki pedig megtartja... az őbenne marad” Itt mindkettő JELENIDŐ. Az engedelmesség hozzákapcsolódik a “benne lakozáshoz”. A szeretet a bizonyíték arra, hogy mi Istenben vagyunk, és Ő is mibennünk lakozik (vö. 4:12,15-16; János 14:23; 15:10). Lásd Különleges Téma a Benne lakozásról a 2:10-ben.

■ **„hogya a Lelkéből adott nekünk”** János bizonyos bizonyítékokat használ arra, hogy az igaz hívőket értékelje (vö. Róma 4:13; 8:14-16). Kettő ebből a szent Lélekhez kapcsolódik: (1) Jézust megvallani (vö. Róma 10:9-13; I. Kor. 12:3); és (2) krisztusi életvitel (vö. János 15; Gal. 5:22; Jakab 2:14-26).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mi az egyesítő témája a 11-24 verseknek? (vö. János 2:7-11)
2. Magyarázd meg a 16-os és 17-es vers kapcsolatát. Hogyan hasonlítható össze az, hogy le kell tennünk az életünket azzal, hogy a szükségben lévő testvérünkön segítsünk?
3. A 19-20-as versek mire fektetik a hangsúlyt? Isten ítéletének a szigorára, vagy az Ő hatalmas könyörületére, ami lecsendesíti félelmeinket?
4. Hogyan kapcsolhatjuk Jánosnak az imádságról tett kijelentését (22. v.) a mindennapi tapasztalatainkhoz?
5. Hogyan egyeztethető össze Jánosnak az a látszólag ellentmondásos kihangsúlyozása, hogy a kereszténynek be kell ismernie és meg kell vallania vétkei, és az kijelentése, ami a büntetlen tökéletességgel kapcsolatos?
6. Miért fektet János akkora hangsúlyt az életstílusra?
7. Magyarázd meg az "újjaszületés" körüli teológiai igazságokat
8. Hogyan kapcsolódik ez a szakasz a mindennapi keresztény élethez?

I. JÁNOS 4

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Isten Lelke és az Antikrisztus Lelke	Az Igazság Lelke és a Tévelygés Lelke	Az Igazság és a Tévelygés Megkülönböztetése	Az Igaz Lélek és a Hamis Lélek	A Harmadik Feltétel: Légy Készen Ellenállni az Antikrisztusnak és a Világnak
4:1-6	3:24-4:6	4:1-6	4:1-3 4:4-6	4:1-6 A Szeretet és a Hit Forrása (4:7-5:13)
Isten a Szeretet	Istent Ismerni a Szereteten Keresztül	A Szeretet Áldott	Isten a Szeretet	A Szeretet Forrása
4:7-12	4:7-11 Látni Istent a Szereteten Keresztül 4:12-16	4:7-12	4:7-10 4:11-12	4:7-5:4
4:13-16a		4:13-16a	4:13-16a	
4:16b-21	A Szeretet Beteljesülése 4:17-19 A Hitből Való Engedelmisség 4:20-5:5	4:16b-21	4:16b-18 4:19-21	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 4:1-21-ES VERSEKBE

- A. Az I. János 4 egy arra specializálódott irodalmi egység, hogy megmutassa, hogy a keresztények hogyan állapítják meg, hogyan vizsgálják meg azokat, akik azt állítják, hogy Isten nevében szólnak. Ez a szakasz kapcsolódik a (1) hamis tanítókhoz, akiket antikrisztusoknak hívnak (vö. 2:18-25); (2) azokhoz, akik próbálnak megtéveszteni (vö.

2:26; 3:7) és (3) valószínűleg azokhoz, akik azt állítják, hogy különleges szellemi igazságok tudói (vö. 3:24). Ahhoz, hogy teljesen meg tudjuk érteni azt a kínos helyzetet, amiben a korai keresztények voltak, fel kell ismernünk, hogy sokan állították, hogy Isten nevében szólnak (vö. I. Kor. 12:10; 14:26-33; I. Thessz. 5:20-21; I. János 4:1-6). Nem volt még teljes és elérhető az Újszövetség. A szellemiek megítélése tantételek megítélését és társadalmi tesztekét is jelentett (vö. Jakab 3:1-12).

B. Az I. Jánost rettentő nehéz vázlatolni a visszatérő témái miatt. Ez különösen igaz a 4. fejezetre. Ez a fejezet újra nyomatékosítja azokat az igazságokat, amiket az előző fejezetek tárgyaltak, különösen azt, hogy a hívőknek szeretniük kell egymást (vö. 7:21. verék, 2:7-12; 3:11-24).

C. János azért ír, hogy támadja a hamis tanítókat és bátorítsa az igaz hívőket. Ezt a következő teszteken keresztül fejezi ki:

1. tantételi teszt (Jézusba vetett hit, vö. I. János 2:18-25; 4:1-6, 14-16; 5:1,5,10)
2. az életstílus tesztje (engedelmesség, I. János 2:3-7; 3:1-10, 22-24)
3. a társadalmi teszt (szeretet, I. János 2:7-11; 3:11-18; 4:7-12, 16-21; 5:1-2)

Az Írások különböző részei különböző hamis tanítókhoz kapcsolódnak. Az I. János a gnosztikus tévtanítók eretnekségeit veszi célba. Lásd Bevezetés az I. Jánoshoz, az Eretnekség. Az ÚSZ más részei más hamis tanokra irányulnak (vö. János 1:13; Róma 10:9-13; I. Kor. 12:3). Mindegyik kontextust külön kell megvizsgálni ahhoz, hogy megállapítsuk, melyik tévedéssel foglalkozik az a rész. A tévedések/hibák különböző forrásból fakadtak:

1. zsidó törvényeskedőktől
2. görög filozófusoktól
3. görög antinomistáktól
4. azoktól, akik azt állították, hogy valamilyen különleges szellemi kinyilatkoztatásnak, vagy megtapasztalásnak vannak a birtokában

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 4:1-6

¹Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy azok az Istentől valók-e, mert sok hamis próféta jött el a világba. ²Az Isten Lelkét erről ismeritek meg: amelyik lélek vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van. ³Amelyik lélek pedig nem vallja Jézust, az nem az Istentől van. Ez az antikrisztus lelke, amelyről hallottátok, hogy eljön, most pedig már a világban van. ⁴Ti Istentől valók vagytok, gyermekeim, és legyőztétek őket, mert nagyobb az, aki bennetek van, mint az, aki a világban van. ⁵Ők a világból valók, ezért a világ szerint beszélnek, és a világ rájuk hallgat. ⁶Mi Istentől valók vagyunk: aki ismeri Istent, az hallgat ránk, aki nem Istentől van, az nem hallgat ránk. Erről ismerjük meg az igazság lelkét és a tévelygés lelkét.

4:1 „ne higgyetek” Ez JELENIDEJŰ FELSZÓLITÓMÓD, TAGADÓSZÓCSKÁVAL, ami általában azt jelenti, abbahagyni egy cselekedetet, ami már folyamatban van. A keresztények hajlamosak arra, hogy egy erős egyéniséget, logikus érvelést vagy egy csodás eseményt Istentől származónak fogadjanak el. Nyilvánvaló, hogy a hamis tanítók azt állították, hogy (1) Isten nevében szólnak, vagy (2) hogy Istentől kapott különleges kinyilatkoztatás van a birtokukban.

KÜLÖNLEGES TÉMA: MEGÍTELHETIK-E A KERESZTÉNYEK EGYMÁST?

Ezzel a témával kétféle módon kell foglalkozni. A keresztényeket figyelmezteti a Biblia, hogy

ne ítélkezzenek egymás felett (vö. Máté 7:1-5; Lukács 6:37,42; Róma 2:1-11; Jakab 4:11-12). Mindamellet a hívőket arra is bátorítja, hogy ítéljék meg a vezetőket (vö. Máté 7:6,15-16; I. Kor. 14:29; I. Thessz. 5:21; I. Tim. 3:1-13; és I. János 4:1-6).

Néhány kritérium a helyes értékeléshez segítség lehet:

1. a megítélésnek a célja a megbizonyosodás legyen (vö. I. János 4:1 – "megpróbálni" azon céllal, hogy elfogadható-e)
2. a megítélést alázattal és szelídségben kell tenni (vö. Gal. 6:1)
3. a megítélés nem fókuszálhat a személyes preferenciákra (vö. Róma 14:1-23; I. Kor. 8:1-13; 10:23-33)
4. a megítélésnek azonosítania kell azokat a vezetőket, akik nem adnak okot a kritikára sem a gyülekezeten belül lévők részére, sem a társadalom részéről (vö. I. Tim. 3)

■ **„minden léleknek”** A lélek itt az ember személyét jelöli. Lásd jegyzet a 4:6-hoz. Ez egy Istentől való feltételezett üzenetre utal. Az eretnység az egyházon belülről származik (vö. 2:19). A hamis tanítók állították, hogy Isten nevében szólnak. János kijelenti, hogy az emberi beszéd és tett hátterében két forrás állhat, Isten vagy Sátán.

■ **„hanem vizsgáljátok meg a lelkeket”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD. Ez egy szellemi ajándék is (vö. I. Kor. 12:10; 14:29), de egyben szükséges minden hívő számára, ugyanúgy, mint az imádság, az evangelizálás és az adakozás. Ennek a görög szónak, *dokimazó*, a mellékjelentése "megpróbálni azon céllal, hogy elfogadható-e". A hívőknek a legjobbat kell hinniük, ha nem bizonyított az ellenkezője (vö. I. Kor. 13:4-7; I. Thessz. 5:20).

KÜLÖNLEGES TÉMA: GÖRÖG SZAVAK ÉS SZÓÖSSZETÉTELEK A KÍSRTÉS/PRÓBA KIFEJEZÉSRE

Két görög kifejezés van, aminek a jelentése ugyanaz, megpróbálni valakit valamilyen célból.

1. Dokimazó, dokimion, dokimasia

Ez egy kohászati kifejezés, ami azt jelenti, hogy megvizsgálni/kipróbálni valaminek a valódiságát (metaforikusan valakinek) tűz által. A tűz felfedi a valódi fémeket azáltal, hogy leégeti róla a szennyeződések (megtisztítva azt). Ez a fizikai folyamat nagyon erőteljes idiómává vált arra, hogy Isten és/vagy az emberek megpróbálják egymást. Ezt a kifejezést csakis pozitív értelemben használták, hogy az elfogadásra való tekintettel lett valami vagy valaki megpróbálva. Az ÚSZ-ben a következőkre használták:

- a. ökrökre, Lukács 14:19
- b. saját magunkra, I. Kor. 11:28
- c. a hitünkre, Jakab 1:3
- d. a lelkekre (emberi tanítókra), I. János 4:1
- e. még Istenre is, Zsid. 3:9

Ezeknek a próbáknak a végeredményéről azt feltételezték, hogy pozitív lesz (vö. Róma 1:28; 14:22; 16:10; II. Kor. 10:18; 13:3; Fil. 2:27; I. Péter 1:7). Így aztán a kifejezés azt az elképzelést vonzza maga után, hogy valaki meg lett próbálva, és

- a. érdemesnek
- b. jónak
- c. valódinak
- d. értékesnek
- e. megtiszteltnek

bizonyult.

2. *Peirazó, peirasmos*

Ennek a kifejezésnek az a mellékjelentése, hogy hogy azzal a céllal vizsgálják meg, hogy hibát találjanak benne, és hogy elutasítsák. Gyakran használják azt a szót a Jézus pusztai megkísértésével kapcsolatban.

- a. Azt a próbálkozást közvetíti, hogy megpróbálta csapdába csalni Jézust (vö. Máté 4:1; 16:1; 19:3; 22:18,35; Márk 1:13; Lukács 4:2; 10:25; Zsid. 2:18).
- b. Ezt a kifejezést (*peirazó*) a Sátán címeként használja a Máté 4:3 és az I. Thessz. 3:5.
- c. (Az összetett szó alakjában) arra használják, Amikor Jézus azt mondja, hogy ne kísértsd az Istent (vö. Máté 4:7; Lukács 4:12; továbbá lásd még az I. Kor. 10:9).
- d. A hívők kísértései és próbatételeivel kapcsolatosan is használják (vö. I. Kor. 7:5; 10:9,13; Gal. 6:1; I. Thessz. 3:5; Zsid. 2:18; Jakab 1:2,13,14; I. Pét. 4:12; II. Pét. 2:9).

■ **„mert sok hamis próféta jött el a világba”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD (vö. Jer. 14:14; 23:21; 29:8; Máté 7:15; 24:11,24; Apcsel. 20:28-30; II. Péter 2:1; I. János 2:18-19,24; 3:7; II. János 7). A burkolt célzás az, hogy bár elhagyták az egyházat (a házaknál összegyűlt házi csoportokat), továbbra is azt állítják, hogy Isten nevében beszélnek.

4:2 „Az Isten Lelkét erről ismeritek meg” ez a nyelvtani forma vagy JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD (állítás), vagy JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD (parancs). A Szentlélek mindig Jézust magasztalja fel (vö. János 14:26; 15:26; 16:13-15). Ugyanez a teszt található meg Pál írásaiban is, az I. Kor. 12:3-nál.

■ **„amelyik lélek vallja”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami egy folytonos hitvallásra mutat, nem pedig a hitnek egy múltbeli megvallására. A "megvallás" görög megfelelője egy összetett szó, ami két szóból tevődik össze: "ugyanaz" és "szólni", ami azt jelenti tehát, "ugyanazt mondani". Ez az I. Jánosban visszatérő téma (vö. János 1:9; 2:23; 4:2-3; 4:15; János 9:22; II. János 7). Ez a szó azt sugallja, hogy itt valakinek a Jézus Krisztus evangéliuma iránti elkötelezettségének, az abban való meggyőződésének egy specifikus, nyilvánosan, szóban történő elismeréséről/megvallásáról van szó. Lásd Különleges Téma a János 9:22-ben.

Teológiaiilag érdekes, hogy az ÚSZ régi latin verziójában, és a pátriárkák, Kelemen, Origenész, Szent Ireneus és Tertullianus írásaiban *leui* (kiold, felold, elold) van, ami azt sugallja: "Jézust külön-/elválasztani", nyilvánvalóan egy emberi szellemmé és egy különálló isteni szellemmé, ami annyira jellemezte a második századi gnosztikus írásokat. De ez egy szöveg beillesztés/adalék, ami tükrözi a korai egyháznak az eretnektanokkal folytatott élet-halál harcát (lásd Bart Erhart, *The Orthodox Corruption of Scripture* [Az Írások Ortodox Megrontása] című könyvét).

■ **„hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez az alapvető tantételbeli teszt a hamis tanítók számára (értsd. Gnosztikusok), akikkel János ebben a könyvben harcol. Az alapvető állítása az, hogy Jézus teljesen ember (azaz a test, amit a gnosztikusok tagadtak), és teljesen Isten (vö. 1:1-4; II. János 7; János 1:14; I. Tim. 3:16). A BEFEJEZETT IGEIDŐ alátámasztja azt, hogy Jézus emberi volta nem átmeneti volt, hanem maradandó. Ez nem egy lényegtelen probléma volt. Jézus valóban egy az emberiséggel, és egy Istennel.

4:3 „az antikrisztus lelke” Itt a kifejezést abban az értelemben használja, mint Krisztus tagadója (vö. 2:18-25), nem pedig abban, hogy valaki megkísérli a posztját bitorolni.

■ **„amelyről hallottátok, hogy eljön, most pedig már a világban van”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami azt sugallja, hogy János ezt a témát már megvitatta velük, és annak a fontossága továbbra is megmarad. A görögben a tárgyat jelölő NÉVMÁS egyezik a SEMLEGESNEMŰ "lélekkel". Mint a 2:18-ban, ez a kifejezés azt tükrözi, hogy az antikrisztusok szelleme/lelke már érkezett, és még jönni fog. Ezek a gnosztikus hamis tanítók hamis információk, helytelen életstílus és helytelen hitvallások egész láncolatát alkották meg az idők során, az I. Mózes 3 gonoszától kezdve a gonosz megtestesülésének megnyilvánulásáig, és az utolsó idők Antikrisztusáig.

4:4-6 „ti ... ők ... mi” Mind a három NÉVMÁS hangsúlyos. Három csoportot szólít meg az író: az igaz hívőket (Jánost és olvasóit), a hamis hívőket (gnosztikus tanítók és követőik), és János missziós csapatát. Ugyanez a hármastalpas csoport található a Zsidók 6 és 10-ben.

4:4 „legyőztétek őket” Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Ez utalásnak tűnik mind a doktrinális ellentmondásra, mind a győzedelmes keresztény életre. Micsoda csodálatos bátorítás ez számukra, és számunkra is!

János a keresztény ember bűn és az ördög feletti győzelmével törődik. Ezt a szót (*nikaó*) 6-szor használja az I. Jánosban (vö. 2:13,14; 4:4; 5:4,4), 11-szer a Jelenések könyvében és egyszer az evangéliumban (vö. 16:33). Lukács csak egyszer használja ezt a szót a győzelemre (vö. 11:22), Pál írásában pedig csak kétszer találkozunk vele (vö. Róma 3:4; 12:21).

■ **„mert nagyobb az, aki bennetek van, mint az, aki a világban van”** Ez a bennünk lakozó istenség kihangsúlyozása. Itt a bennünk lakozó Atyára utal (vö. János 14:23; II. Kor. 6:16). Az ÚSZ hangsúlyt fektet (1) a bennünk lakozó Fiúra is (vö. Máté 18:20; Kol. 1:27), és (2) a bennünk lakozó Szentlélekre is (vö. Róma 8:9; I. János 4:13). A Lélek és a Fiú szoros azonosságban vannak (vö. Róma 8:9; 2 Kor. 3:17; Gal. 4:6; Fil. 1:19; I. Péter 1:11). Lásd Különleges Téma a János 14:15-ben.

Az "aki a világban van" kifejezés a Sátánt jelenti (vö. János 12:20; 14:30; 16:11; II. Kor. 4:4; Ef. 2:2; I. János 5:19), és az ő követőit. A "világ" szónak az I. Jánosban mindig negatív jelentéstartalma van (azaz az emberi társadalom, Istentől elszakadva rendeződik és működik).

4:5 „ők a világból valók” Ez ABLATÍVUSZ, ami a forrást jelöli. A "világ" szó itt abban az értelemben van jelen, mint bukott emberi társadalom, amely Istentől elszakadva próbálja betölteni a szükségleteit (vö. 2:15-17). A bukott emberiség kollektív független szellemére utal ezzel. Ennek egyik példája Kain (vö. 3:12).

■ **„a világ rájuk hallgat”** A keresztény tanítók és a hamis tanítók újabb bizonyítéka, hogy ki hallgatja őket/ki hallgat rájuk (vö. János 15:19; I. Tim. 4:1).

4:6 „aki ismeri Istent, az hallgat ránk” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Az igaz hívők továbbra is az apostoli igazságra fognak hallgatni és reagálni! A hívők fel tudják ismerni az igaz prédikátorokat/tanítókat arról, hogy miről szól az üzenetük, és arról, hogy kik hallgatják meg őket, és reagálnak az ő üzenetükre.

■ **„Erről ismerjük meg az igazság lelkét és a tévelygés lelkét”** Ez vonatkozhat a Szent Lélekre (vö. János 14:17; 15:26; 16:13; I. János 4:6; 5:7) és a gonosz lélekre, Sátánra. A hívőknek meg kell tudniuk ítélni, hogy ki az üzenet forrása. Gyakran mindkettőt Isten nevében szólják, feltehetőleg Isten szónokai által. Az egyik Jézust és a krisztusiasságot emeli fel, a másik az emberi spekulációt és a személyes szabadságot.

Robert Girdlestone a *Synonyms of the Old Testament* (Az Ószövetség Szinonimái) című könyvében van egy érdekes cikk a "lélek/szellem" ÚSZ-i használatáról:

1. gonosz lelkek
2. az emberi lélek

3. a Szent Lélek
4. dolgok, amiket a Lélek terem az emberi lélekben és azon keresztül
 - a. nem a szolgaság lelke szemben az örökbefogadás lelkével – Róma 8:15
 - b. a szelídség lelke – I. Kor. 4:21
 - c. a hit lelke – II. Kor. 4:13
 - d. bölcsesség és kinyilatkoztatás lelke, ahhoz, hogy megismerjük őt – Ef. 1:17
 - e. nem a félelem lelkét, hanem az erő, szeretet és fegyelem lelkét – II. Tim. 1:7
 - f. tévelygés lelke szemben igazság lelkével – I. János 4:6 (61-63.o)

SZÖVEG: 4:7-14

⁷Szeretteim, szeressük egymást; mert a szeretet Istentől van, és aki szeret, az Istentől született, és ismeri Istent; ⁸aki pedig nem szeret, az nem ismerte meg az Istent; mert Isten szeretet. ⁹Abban nyilvánul meg Isten hozzánk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk általa. ¹⁰Ez a szeretet, és nem az, ahogy mi szeretjük Istent, hanem az, hogy ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért. ¹¹Szeretteim, ha így szeretett minket Isten, akkor mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást. ¹²Istent soha senki sem látta: ha szeretjük egymást, Isten lakik bennünk, és az ő szeretete lett teljessé bennünk. ¹³Abból tudjuk, hogy benne maradunk, és ő mibennünk, hogy a maga Lelkéből adott nekünk. ¹⁴És mi láttuk, és mi teszünk bizonyosságot arról, hogy az Atya elküldte a Fiát a világ üdvözítőjéül.

4:7 „szeressük egymást” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD. A mindennapi, életstílusként megnyilvánuló szeretet a közös jellemvonás minden keresztényben (vö. I. Kor. 13; Gal. 5:22). Ez János írásainak visszatérő témája, és az etikai teszt esszenciája (vö. János 13:34; 15:12,17; I. János 2:7-11; 3:11,23; II. János 5). A KÖTŐ IGEMÓD eshetőséget hordoz magában.

■ **„mert a szeretet Istentől van”** A szeretet forrása Isten, nem pedig az emberbarátság, a sajnálat, vagy az érzelem (vö. 16. v). Elsősorban nem érzelmi cselekedet, hanem olyan, aminek célja van (vö. 10. v; János 3:16).

■ **„aki szeret, az Istentől született, és ismeri Istent”** Itt az igék BEFEJEZETT PASSZÍV és JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓDban állnak. János kedvenc kifejezései, amit arra használ, hogy a hívővé válást leírja, mind a születéshez kapcsolódnak (vö. 2:29; 3:9; 5:1; 4:18; János 3:3,7,31; 19:11). Az "ismerni" szó a héber értelmet tükrözi, ami folyamatos, intim közösséget jelent (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5). Ez az I. János visszatérő témája, több, mint 77-szer fordul elő.

4:8 „aki pedig nem szeret, az nem ismerte meg az Istent; mert Isten szeretet” Az életstílus szerű szeretet az Isten ismeretének igazi tesztje.

Ez egyike János mélységesen egyszerű kijelentéseinek; "Isten a szeretet" egyenlő azzal, hogy "Isten a világosság" (vö. 1:5) és, hogy "Isten Lélek" (vö. János 4:24). Az egyik legjobb módja annak, hogy szembe állítsuk Isten szeretetét Isten haragjával az, ha összevetjük az V. Mózes 5:9-et a 7:9-cel.

4:9 „Abban nyilvánul meg Isten hozzánk való szeretete” Ez AORISZT PASSZÍV KIJELNTŐMÓD (vö. János 3:16; II. Kor. 9:15; Róma 8:32). Isten világosan megmutatta, hogy szeret minket azzal, hogy elküldte az egyetlen Fiát, hogy meghaljon helyettünk. A szeretet nem csak egy érzés, hanem cselekedet. A hívőknek versengeniük kell, hogy ez a mindennapi életben megtörténjen (vö. I. János 3:16). Istent ismerni azt jelenti, úgy szeretünk, ahogyan Ő.

■ **„egyszülött Fiát küldte el Isten a világba”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD; a megtestesülés és annak eredményei maradandóak! Isten minden jótéteménye Krisztuson keresztül érkezik.

Az "egyszülött" kifejezés a *monogenés*, ami azt jelenti "különleges", "egyedülálló", tehát nem a szexuális aktusból eredő születésre utal ezzel. Isten vagy Mária számára a szüztől való születés nem egy szexuális megtapasztalás volt. János többször használja ezt a kifejezést Jézusra utalva (vö. János 1:14,18; 3:16,18; I. János 4:9). Lásd további jegyzetet a János 3:16-nál. Jézus Isten Fia, egy egyedülálló értelemben. A hívők Isten gyermekei, de csak származtatott értelemben.

■ **„hogy éljünk őáltala”** Ez AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓD, ami egy lehetőségre utal: szükséges a hit általi válaszreakció. A megtestesülés célja az örök élet, és bővülő élet volt (vö. János 10:10).

4:10 „Ez a szeretet” Isten szeretete világosan megnyilvánul Jézus életében és halálában (vö. Róma 5:6,8). Jézust ismerni azt jelenti Istent ismerni.

■ **„nem az, ahogy mi szeretjük Istent”** Az ÚSZ egyedülálló a világvallások között. A vallás tipikusan arról szól, hogy az ember keresi Istent, a kereszténység viszont arról szól, hogy Isten keresi a bukott emberiséget! A csodálatos igazság nem az, hogy mi szeretjük Istent, hanem az Ő irántunk való szeretete. Ő utánunk jött, amikor mi a bűneinkben voltunk, elfoglalva önmagunkkal, büszkeségben és lázadásban. A kereszténység dicsőséges igazsága az, hogy Isten szereti a bukott embert, és kezdeményezője és fenntartója egy életet megváltoztató kapcsolatnak/kontaktusnak

■ **„elküldte a Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért”** Lásd a 2:2 jegyzetét.

4:11 „ha” Ez egy ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hogy az állítás igaz az író nézőpontjából, vagy igaz az irodalmi céljait tekintve. Isten valóban szeret minket (vö. Róma 8:31)!

■ **„így szeretett minket Isten”** Ezt úgy kell érteni, hogy "ily módon", mint a János 3:16-ban

■ **„mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást”** Mivel ő szeretett minket, mi is kell, hogy egymást szeressük (vö. 2:6; 3:16; 4:1). Ez a szükségszerű kijelentés tükrözi a hamis tanítók bomlasztó magatartását és tetteit.

4:12 „Istent soha senki sem látta” Ez BEFEJEZETT KIJELENTŐMÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent). A szó azt jelenti "intenzíven/erősen bámulni valakire vagy valamire" (vö. II. Mózes 33:20-23; János 1:18; 5:37; 6:46; I. Tim. 6:16). Lehetséges, hogy a gnosztikus tanítók, kicsit a keleti misztérium vallásoktól befolyásolva, magukénak vallottak valamilyen Istentől származó vagy Istent tartalmazó víziót. Jézus azért jött, hogy teljesen felfedje az Atyát. Az, hogy Őt nézzük, rá tekintünk, azáltal Istent ismerjük meg!

■ **„ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MÓD, ami potenciális cselekedetre utal.

■ **„Isten lakik bennünk”** Lásd a Különleges Témát a 2:10-ben.

■ **„az ő szeretete lett teljessé bennünk”** Ez KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. A szerető keresztények Isten tökéletes és bennünk lakozó szeretetének a bizonyítékai (vö. 2:5; 4:17).

4:13 „a maga Lelkéből adott nekünk” Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. A bennünk lakozó Szentlélek (vö. 3:24; Róma 8:9) és az Ő átformáló hatása a bizonyosság/biztonságunk bizonyítéka (vö. Róma 8:16). Úgy tűnik, hogy a 13. vers az alanyi tanúságtétel a Lélekről, míg a 14. vers a tárgyi tanúságtétel az apostoli bizonyágtételről. A Szentháromság három személye világosan megjelennek a 13-14.versekben. Lásd Különleges Téma a János 14:26-ban.

4:14 „mi láttuk, és mi teszünk bizonyosságot arról” Az igék BEFEJEZETT KIJELENTŐ MÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent), JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓDdal társulva. János szemtanúságáról beszél, ami Krisztus személyét érinti, úgy, mint az 1:1-3-ban. A "láttuk" szó ugyanaz a görög szó, ami a 12. versben van, és azt jelenti "intenzíven bámulni/nézni". Lásd Különleges Téma: Jézus szemtanúi a János 1:8-ban.

■ **„hogya az Atya elküldte a Fiát”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Az a tény, hogy Isten az Atya elküldte a világba Istent a Fiút (vö. János 3:16), megcáfolja azt a gnosztikus hamis tanítást, amit dualizmust feltételez lélek/szellem (jó) és anyag (gonosz) között. Jézus valóságosan isteni volt, és azért küldték őt egy gonosz, bűnös világba, hogy azt és minket megváltson (vö. Róma 8:18-25) az I. Mózes 3 átkától.

■ **„a világ üdvözítőjéül”** Az a tény, hogy Isten azt választotta, hogy Jézust használja az üdvözülés eszközeül, megcáfolja azt a gnosztikus hamis tanítást, miszerint az üdvösség egy speciális, titkos tudás által nyerhető el, s ez a tudás az anyagi szintekhez kötődik. Ezeket az anyagi szférákat *eons*-nak, vagy anyagi hatalmak birodalmának nevezték, amik a magas Isten és egy alacsonyabb isten között létezett, aki a világot formálta.

A "világ Megváltója" kifejezés (1) az istenek címe volt (pl. Zeus) és (2) a Római Császár egyik általános megnevezése. A keresztény számára egyedül Jézus viselheti ezt a címet. Pontosan ez okozta az Kis-Ázsiában a császár-kultusz általi üldöztetéseket.

Figyeld meg, hogy ez mindent magába foglal. Ő mindenkinek (nem csak néhányak) a Megváltója, bárcsak mindenki válaszolna erre (vö. János 3:16; Róma 5:18).

SZÖVEG: 4:15-21

¹⁵Ha valaki vallja, hogy Jézus Isten Fia, abban Isten marad, ő pedig Istenben; ¹⁶és mi ismerjük és hisszük azt a szeretetet, amellyel Isten szeret minket. Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne. ¹⁷Abban lett teljessé a szeretet közöttünk, hogy bizalommal tekinthetünk az ítélet napja felé, mert ahogyan ő van, úgy vagyunk mi is ebben a világban. ¹⁸A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiüzi a félelmet; mert a félelem gyötrelemmel jár, aki pedig fél, nem lett tökéletessé a szeretetben. ¹⁹Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket. ²⁰Ha valaki azt mondja: "Szeretem Istent", a testvérét viszont gyűlöli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát. ²¹Azt a parancsolatot is kaptuk tőle, hogy aki szereti Istent, szeresse a testvérét is.

4:15 „Ha valaki vallja, hogy Jézus Isten Fia” Ez AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓD. A "megvallja" szóval kapcsolatban lásd a 2. versnél található jegyzetet. János egyik tesztje a háromból az igaz keresztényre vonatkoztatva az a Jézus személyét és munkáját illető teológiai igazság (vö. 2:22,23; 4:1-6; 5:1,5). Ugyanez van az I. János és a Jakab levelekben, összeillesztve az életstíusból fakadó szeretettel és engedelmisséggel. A kereszténység egy személy, egy igazság és egy életstílus.

A "valaki/bárki" egy mindenkit magában foglaló kifejezés s ez Isten nagyszerű meghívása, ami bárkinek és mindenkinek szól, hogy jöjjön Hozzá. Minden ember Isten képmására teremtett (vö. I. Mózes 1:26-27; 5:3; 9:6). Isten az I. Mózes 3:15-ben megígérte a megváltást az emberek számára. Isten Ábrahám felé való elhívása az volt, hogy egész világot elérje (vö. I. Mózes 12:3; II. Mózes 19:5). Jézus halála elbánt a bűn problémájával (vö. János 3:16). Mindenki megmenekülhet, ha reagálnak a szövetséggel járó köteleességekre ami a megbánás, hit, engedelmisség, szolgálat és kitartás. Isten szava mindenkire így szól: "jöjj" (vö. Ézs. 55).

■ **„abban Isten marad, ő pedig Istenben”** Ez Isten az emberekkel való kapcsolatának a szövetségen alapuló félépítését tükrözi. Mindig Isten kezdeményez, ő szabja meg a "napirendet", azaz a teendők sorrendjét és a szövetség alapját, az embereknek viszont az a felelősségük, hogy erre

reagáljanak, kezdetben is, és folyamatosan tegyék azt.

A "benne lakozás, öbenne maradás" a szövetséggel járó feltétel, de egyben egy csodálatos ígéret is. Képzeld el, hogy a világmindenség Teremtője, Izrael szentje, a bukott emberekben (János 14:23) lakozik/bennük él! Lásd a Különleges Témát a 2:10-ben.

4:16 „mi ismerjük és hisszük” Itt mindkét ige BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. A hívők Istennel való kapcsolatának az alapja a biztonság Isten Krisztusban megnyilvánuló szeretetének bizonyosságában, s nem pedig a létkörülmények.

■ **„amellyel Isten szeret minket”** Ez egy Isten folyamatos szeretetét kifejező JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD.

■ **„Isten szeretet”** Ezt a fontos igazságot megismétli (vö. 8. v)

4:17 „Abban lett teljessé a szeretet” Ez a görög *telos* szóból származik (vö. 12. v). Teljességet, érettséget, beteljesedést jelent, nem büntelenséget.

■ **„közöttünk”** Ez az előjárószo (*meta*) úgy is fordítható, hogy "bennünk" (TEV, NJB), "közöttünk" (NKJV, NRSV, NIV, REB) vagy "velünk" (NASB). (a rövidítések a különböző angol nyelvű fordításokat jelölik – a ford. megjegy.)

■ **„hogy bizalommal (tekinthetünk)”** Eredetileg ez a kifejezés a szólásszabadságot jelentette. János nagyon gyakran használja a szót (vö. 2:28; 3:21; 5:14). Arról a bátorságról szól, amivel bátran léphetünk egy szent Isten elé (vö. Zsid. 3:6; 10:35).

■ **„az ítélet napja felé, mert ahogyan ő van, úgy vagyunk mi is ebben a világban”** A keresztények úgy kell, hogy szeressenek, ahogyan Jézus tette (vö. 3:16; 4:11). Lehet, hogy üldözik és elutasítják őket, mint ahogyan Jézust is, de őket is az Atya és a Szentlélek szereti és tartja meg, csak úgy, mint Jézust! Egy napon minden ember számot fog adni Istennek az élet ajándékáról. Az Ítélet Napja nem tartogat félelmet azok számára, akik Krisztusban vannak.

4:18 „A szeretetben nincs félelem” Amikor megismerjük Istent, mint Atyát, már nem félünk tőle, mint bírótól. A legtöbb – ha nem az összes – keresztény hitre térésben közrejátszik a félelem; félelem az ítélettől, a kárhozattól, a pokoltól. Egy csodálatos dolog történik viszont a megváltott ember életében: ami félelemben kezdődött, a félelem nélkül végződik!

■ **„a félelem gyötrelemmel jár”** Ez egy ritkán előforduló kifejezés, egyedül itt és a Máté 25:46-ban találunk (a szó igei formája szerepel a II. Péter 2:9-ben), ami szintén eszkatalogikus környezetben szerepel. A JELENIDEJŰ IGEIDŐ azt jelenti, hogy az Isten haragjától való félelem múlandó is (időben), és eszkatológiai is (az idők végénél). Az emberek Isten képmására teremtettek (vö. I. Mózes 1:26-27), amibe beletartozik a személyiség, tudás/ismeret, döntések és következmények. Ez egy morális univerzum. Az emberek nem megszegik Isten törvényeit; hanem Isten törvényein törnek össze magukat!

4:19 „Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket” Ez a 10. vers ismétlődő hangsúlyos gondolata. Mindig Isten kezdeményez (vö. János 6:44,45) de az elbukott embernek reagálnia kell erre (vö. János 1:12; 3:16). A hívők biznak az Ő megbízhatóságában és hisznek az Ő hűségében. A megváltott emberiség reménysége és bizonyossága a Háromegey Isten szerető, cselekvő, hűségese jelleme.

Az angol NKJV fordítás hozzátesz egy direkt tárgyat a "szeretünk/szeretjük" kifejezéshez. Erre a direkt tárgyra ezek a lehetséges változatok találhatóak a kéziratokban: (1) az egyik unciális görög kéziratban (ⲛ) az "Istent" (*ton theon*) adja hozzá, (2) a Ψ az "Őt" (*auton*) adja hozzá (KJV), a

(3) Vulgatában pedig az "egymást". Ezek a tárgyak lehetnek későbbi betoldások.

4:20 „ha valaki azt mondja” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami potenciális tette utal. Ez egy újabb példája annak, amikor János, az érveléséhez a hamis tanítók állításait idézi (vö. 1:6,8,10; 2:4,6). Ezt az irodalmi technikát támadó beszédnek nevezik (vö. Malakiás, Római levél és Jakab levele).

■ **„Szeretem Istent”, a testvérét viszont gyűlöli** Az életstílusunkban megjelenő szeretet világosan megmutatja, hogy keresztények vagyunk-e. Előfordulhat konfliktus, lehetetlen viszont, hogy megrögzötten gyűlöljünk (JELENIDŐ). Lásd Különleges Téma: Rasszizmus a János 4:4-ben.

■ **„az hazug”** János több "feltehetően" keresztényt hív hazugnak (vö. 2:4,22; 4:20). Azt is kijelenti, hogy akik hamis igazságokat hirdetnek, Istent teszik hazuggá (vö. 1:6,10; 5:10).

4:21 Ez a vers összefoglalja az egész fejezetet! A szeretet az igaz hívő bizonyítéka, amit nem lehet színlelni. A gyűlölet a gonosz gyermekének bizonyítéka. A hamis tanítók megosztották a nyáját és konfliktust okoztak.

■ **„testvér(ét)”** Be kell látnunk, hogy a "testvér" szó itt nem egészen egyértelmű. Jelenthet "egy másik keresztényt" vagy "egy másik embert". Mindezzel együtt János visszatérő szóhasználata, hogy a hívőket "testvér"-ként emlegeti, az első verziót támasztja alá.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Sorold fel a három legfontosabb tesztet, ami a hiteles kereszténységet vizsgálja?
2. Hogyan lehet tudni, hogy valaki valóban Isten nevében beszél?
3. Sorold fel az igazság két forrását (tárgyeset és alanyeset/ szubjektív és objektív)
4. Mi a jelentősége a "világ Megváltója" kifejezésnek?
5. Sorold fel azokat a tetteket, amik felfedik a hazugokat (azaz a hamis hívőket).

I. JÁNOS 5

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Hit a Világ Feletti Győzelem	Hit Általi Engedelmisség 4:20-5:5	Győzedelmes Hit	Győzelmünk a Világ Felett	
5:1-5		5:1-5	5:1-5	A Hit Forrása
Bizonyágtétel a Fiúról	Isten Bizonyágtételének Bizonyossága		A Jézus Krisztusról Szóló Bizonyágtétel	5:5-13
5:6-12	5:6-13	5:6-12	5:6-12	
Az Örök Élet Ismerete		Összegzés	Örök Élet	
5:13-15	Magabiztosság és Együttérzés az Imádságban 5:14-17	5:13. 5:14-17	5:13-15	Imádság a Bűnösökért 5:14-17
5:16-17	Ismemi az Igazat, Elutasítani a Hamisat		5:16-17	A Levél Összegzése
5:18-21	5:18-21	5:18-20 5:21.	5:18. 5:19. 5:20. 5:21.	5:18-21

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 5:1-4

¹Aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentől született, és aki szereti azt, aki szülte, azt is szereti, aki attól született. ²Abból tudjuk meg, hogy szeretjük Isten gyermekeit, ha szeretjük Istent, és megtartjuk az ő parancsolatait. ³Mert az az Isten iránti szeretet, hogy parancsolatait megtartjuk, az ő parancsolatai pedig nem nehezek. ⁴Mert minden, ami Istentől született, legyőzi a világot, és az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk.

5:1 „Aki” (kétszer) Az I. Jánosban ez a *pas* szó sokszor ismétlődik (vö. I. János 2:29; 3:3,4,6,9,10; 4:7; 5:1). János fekete-fehér teológiai kategóriái alól senki sem kivétel. Ez Isten egyetemes meghívása arra, hogy Jézus Krisztust elfogadjuk (vö. János 1:12; 3:16; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9). Hasonló ez Pál nagyszerű invitálásához a Róma 10:9-13-ban.

■ **„hiszi”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez az a görög szó (*pistis*-főnév; *pisteuó*-ige), amit úgy lehet fordítani, hogy "hit", "bizalom" vagy "hinni". Emellett, az I. Jánosban és a Pásztori Levelekben (I. és II. Tim. és Titusz) gyakran dogmatikus tartalmi értelemben használatos (vö. Júdás 3,20). Az Evangéliumokban és Pálnál személyes bizalom és odaszánás az érteleme. Az evangélium egy személy, akiben bízni kell, és igazságok, amiket el kell hinni, és ahogyan azt az I. János és a Jakab levél világossá teszi, a megélt szeretet és szolgálat.

■ **„hogyan Jézus a Krisztus”** A hamis tanítók hibás gondolkodásának lényege az ember Jézus – aki teljesen isteni is volt (vö. 5. v.) – személye és munkája köré összpontosul. A názáreti Jézus a megígért Messiás!

■ **„Istentől született”** Ez BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD, ami egy cselekedet betetőződését jelenti, amit egy külső tényező (Isten) hozott létre és az állapot állandó.

■

NASB „azt is szereti, aki attól született”

NKJV „szereti őt, aki Tőle született”

NRSV „szereti a szülőt, az szereti a gyermeket”

TEV „szereti az apát, szereti az ő gyermekét is”

NJB „szereti az atyát, az szereti a fiút”

Az (1) EGYESSZÁM használata miatt; (2) az AORISZT IGEIDŐ miatt; és (3) a hamis tanítók arra tett kísérlete miatt, hogy Jézust teológiailag különválasszák az Atyától; – ez a kifejezés valószínűleg arra utal, hogy Jézust kell szeretni. Ezzel együtt utalhat arra a visszatérő témára is, hogy a keresztények szeressék egymást (vö. 2. vers).

5:2 Ez a vers, a 3-assal együtt megismétli az I. János egyik legfőbb témáját. A szeretet, Isten szeretete a folyamatos szeretetben (vö. 2:7-11; 4:7-21) és engedelmisségben (vö. 2:3-6) fejeződik ki. Figyeld meg, mi a bizonyítéka annak, ha valaki igaz hívő: (1) szereti Istent; (2) szereti Isten gyermekét (vö. 1. vers); (3) szereti Isten gyermekeit (2. vers); (4) engedelmeskedik (2,3. vers); és (5) győzedelmes (4,5. vers).

5:3 „Mert az az Isten iránti szeretet, hogy parancsolatait megtartjuk” A szeretet nem szentimentális, hanem cselekedet orientált, mind Isten részét mind a mi részünket illetően. Az engedelmisség elengedhetetlen (vö. János 14:15,21,23; 15:10; II. János 6).

■ **„az ő parancsolatai pedig nem nehezek”** Az új szövetség felelősséggel jár (vö. Máté 11:29-30, ahol a rabbik igát használták törvényként, 23:4). Az istennel való kapcsolatunkból fakadnak, de nem ezek képezik a kapcsolat alapját, hiszen az alap az Isten kegyelme és nem emberi teljesítmény vagy érdem (vö. Ef. 2:8-10). Jézus irányelvei nagyban különböznek a tévtanítókéitól, akiknek vagy egyáltalán nem voltak szabályaik (antinomista), vagy túl sok volt belőlük (törvényeskedők)! Meg kell valljam, hogy minél régebb óta szolgálom Istent azzal, hogy az övéi felé szolgálok, egyre jobban aggodalommal tölt el a szabadosság és a törvényeskedés két véglete.

5:4

NASB, NKJV,

NRSV

„Mert minden, ami Istentől született”

TEV, NJB

„aki Isten gyermekévé lett mind”

A görög szövegben a hangsúly miatt előre kerül a "minden" (*pas*) szó, mint az 1. versben. A SEMLEGESNEMŰ EGYESSZÁMOT használja, amit "bárminek" fordítottak. Ezzel együtt a szövegösszefüggés megköveteli a személyre vonatkozó mellékjelentést, mert BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉVvel van összerakva, ami a "nemz". Ez olyan személy, aki hisz Jézusban, és Istentől született, és legyőzi a világot (vö. 4:4; 2:13,14).

■ **„legyőzte a világot”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD, "(folyamatosan) legyőzi a világot". Jézus már győzelmet aratott a világ felett (vö. János 16:33). Mivel a hívők egységben maradnak vele, meg van bennük is a lehetőség, hogy legyőzzék a világot. A "világ" szó itt használt alakja azt jelenti "emberi társadalom, amely Istentől különválva szerveződik és működik" jelentésű. A bűnbeesés és az emberi lázadás lényege az egyfajta független magatartás/hozzaállás (vö. I. Mózes 3).

■ **„a győzelem”** Ez a "legyőzte" ige főnévi alakja (*nikos*). A 4. vers végén ennek a szótőnek az AORISZT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV alakját használja. Aztán az 5. versben ismét a *nikos* egy MELLÉKNÉVI IGENÉV alakja található. Krisztus világ felett aratott győzelme által a hívők is győztesek és mindig is azok lesznek. A "nike" szó, ami a népszerű sportmárka neve is, a győzelem istennőjének görög neve.

■ **„hitünk”** János írásaiban ez az egyetlen hely, ahol a "hit" (*pistis*) szó főnévi alakja szerepel! Lehetséges, hogy Jánost kicsit aggasztotta az, hogy a "helyes teológia" (mint hitrendszer) túl nagy hangsúlyt kap a mindennapi krisztusi étellel szemben. A szó igei formáját (*pisteuo*) gyakran használja János. Hitünk győzelmet hoz, mert (1) Jézus győzelmével kapcsolódik össze; (2) az Istennel való új kapcsolatunkhoz kötődik; és (3) a bennünk lakozó Szentlélek erejével/hatalmával kapcsolódik össze.

SZÖVEG: 5:5-12

⁵Ki az, aki legyőzi a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia? ⁶Ő az a Jézus Krisztus, aki eljött víz és vér által: nemcsak a víz által, hanem a víz és a vér által; a Lélek pedig bizonyosságot tesz róla, mert a Lélek az Igazság. ⁷Mert hárman vannak, akik bizonyosságot tesznek: ⁸a Lélek, a víz, a vér; és ez a három egy. ⁹Elfogadjuk ugyan az emberek bizonyágtételét, de Isten bizonyágtétele nagyobb; mert Isten bizonyágtétele az, amellyel Fiáról tesz bizonyosságot. ¹⁰És aki hisz Isten Fiában, abban megvan ez a bizonyágtétel. Aki nem hisz Istennek, az hazuggá teszi őt, mert nem hisz abban a bizonyágtételben, amellyel Isten bizonyosságot tesz Fiáról. ¹¹Ez a bizonyágtétel pedig az, hogy Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van. ¹²Akié a Fiú, azé az élet; akiben nincs meg Isten Fia, az élet sincs meg abban.

5:5 Ez a vers világosan definiálja hitünk tartalmát, amit a 4. versben említ. Jézusba vetett hitünk megvallása a győzelmünk, aki teljesen ember és teljesen Isten (vö. 4:1-6). Figyeld meg, hogy a hívők megerősítik/kijelentik azt, hogy Jézus a (1) Messiás (1. vers); (2) Isten gyermeke (1. vers); (3) Isten Fia (5,10. versek); és (4) az Élet (vö. 1:2; 5:20).

5:6 „Ő az (a Jézus Krisztus), aki eljött” Ez egy AORISZT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami kiemeli a testté válást (Jézus, mint ember és Isten egyben) és az Ő áldozati halálát. A tévtanítók mindkettőt tagadták.

■ **„víz és vér által”** A víz valószínűleg Jézus fizikai születésére utal (vö. János 3:1-9), a "vér" pedig a fizikai halálára. A Jézus valódi emberi voltát elutasító gnosztikus tévtanokat figyelembe véve, ez a két megtapasztalás összefoglalja és felfedi Jézus emberi voltát.

A másik lehetséges verzió, a gnosztikus tévtanítókhoz kapcsolódva (Cerinthus) az, hogy a "víz" Jézus megkeresztelésére (bemerítésére) utal. Ők ugyanis azt állították, hogy a "Krisztus szellem" rászállt az ember Jézusra amikor megkeresztelték (víz), és eltávozott, amikor az ember Jézus meghalt a kereszten (vér).

■ **„a Lélek pedig bizonyosságot tesz (róla)”** A Szentlélek szerepe, hogy felfedje az evangéliumot. Ő a Szentháromság ama tagja, aki meggyőz a bűn felől, Krisztushoz vezet, Krisztusba keresztel minket és Krisztust formálja ki a hívőben (vö. János 16:7-15).

■ **„a Lélek az Igazság”** (vö. János 14:17; 15:26; 16:13; I. János 4:6).

5:7 Az angol fordításokban van egy kis zavar azzal kapcsolatban, hogy a 6,7 és 8-as versek hol kezdődnek és hol van végük. A 7-es versnek az a része, hogy "a mennyben, az Atya, az Ige és a Szent Lélek, és e három egy", ami a King James fordításban megtalálható, nem található meg az ŰSZ legfőbb ókori unciális (nagybetűvel írott) görög kézírataiban – Alexandrinus (A), Vaticanus (B), és a Sinaiticus (Ⲛ) – sem a kéziratok bizánci családjában. Csak négy, minuszkuláris (kisbetűvel írott) kései kéziratban találkozunk velük: (1) ms 61, amely a 16. századból származik; (2) ms 88 a 12. századból, amelyben ez a szakasz egy más kézírástól származik és a margóra szúrták be; (3) ms 629, a 14. vagy a 15. századból; és (4) ms 635 a 11. századból, amelyben ez a szakasz egy más kézírástól származik és a margóra szúrták be. A korai egyházatyák közül senki nem idézte ezt a részt, még a Szentháromságról szóló doktrinális viták alkalmával sem. Nem található egyik ősi verzióban sem, kivéve egy kései latin kézirat családot (Sixto-Clementine). Nincs benne sem az Ó-Latinban, sem Jeromos Vulgatájában. Legelőször a spanyol eretnek, Priscillianus értekezésében jelenik meg, aki Kr. u. 385-ben hunyt el. Az 5. században Itáliában és Észak-Afrikában idézték a latin papok. Ez a vers egészen egyszerűen nem része az I. János eredeti ihletett szövegének.

Ennek a versnek az elutasítása nem befolyásolja az Egy Isten (monoteizmus), de három személyben való megnyilatkozásának (Atya, Fiú és Lélek) bibliai tantételét. Igaz ugyan, hogy a Biblia sosem használja azt a kifejezést, hogy "szentháromság", sok bibliai rész beszél az Istenség három személyéről, akik együttesen cselekszenek:

1. Jézus bemerítésekor (Máté 3:16-17)
2. A nagy parancsolat (Máté 28:19)
3. A Lélek küldötte (János 14:26)
4. Péter pütkösi beszéde (Apcsel 2:33-34)
5. Pál értekezése a testről és lélekről (Róma 8:7-10)
6. Pál értekezése a lelki/szellemi ajándékokról (I. Kor. 12:4-6)
7. Pál útitervei (II. Kor. 1:21-22)
8. Pál áldása (II. Kor. 13-14)
9. Pál értekezése az idők teljességéről (Gal. 4:4-6)
10. Pál az Atyát magasztaló imája (Ef. 1:3-14)
11. Pál értekezése a pogányok korábbi elidegenüléséről (Ef. 2:18)
12. Pál értekezése azzal kapcsolatban, hogy Isten egy (Ef. 4:4-6)
13. Pál értekezése Isten kedvességéről (Titusz 3:4-6)
14. Péter bevezetője (I. Péter 1:2)

Lásd Különleges Témát a Szentháromságról a János 14:26-ban.

5:8 „a Lélek, a víz, a vér; és ez a három egy” Az ŰSZ-ben két vagy három tanúra volt szükség ahhoz, hogy egy ügyet alátámasszanak (V. Mózes 17:6; 19:15). Itt Jézus életének történelmi eseményei az Ű teljes emberi és isteni mivoltáról tesznek tanúságot. Ebben a versben a "víz" és a

"vér" a "Lélekkel" együtt kerül említésre. A "víz" és a "vér" a 6. versben is előfordult már. A "Lélek" a leszálló galamb miatt Jézus megkeresztelésére utalhat. A Kommentátorok között nincs egyetértés azzal kapcsolatban, hogy pontosan melyik történelmi hivatkozásra utalnak ezek a szavak. Valószínűleg azzal van összefüggésben, hogy a tévtanítók elutasították Jézus valódi emberi voltát.

5:9 „ha” Ez ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hogy az állítás igaz az író nézőpontjából, vagy igaz az irodalmi céljait tekintve. A gyülekezetek, akiknek János írt, össze voltak zavarodva, hiszen minden biztonnal hallhatták a gnosztikusok tanításait.

■ **„Elfogadjuk ugyan az emberek bizonyágtételét, de Isten bizonyágtétele nagyobb”** A szövegkörnyezetet tekintve ez az isteni bizonyágtétel a (1) Szentlélek tanúságtételére, és (2) az apostoloknak a tanúságtételére utal, akik Jézus életének és halálának szemtanúi voltak (azaz 1:1-3).

■ **„amellyel Fiáról tesz bizonyágot”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami egy olyan múltbeli eseményt jelent, ami beteljesedett, és meg is maradt. Ez lehet utalás: Istennek a Jézus bemeztéselő szöben elhangzott kijelentéseire (vö. Máté 3:17), vagy a Jézus színeváltozásakor elhangzottakra (vö. Máté 17:5; János 5:32,37; 8:18), vagy az evangéliumokban való feljegyzésére mindkét eseménynek. Lásd Különleges Téma: Jézus tanúi a János 1:8-ban.

5:10 „abban megvan ez a bizonyágtétel” Két lehetséges módon lehet ezt a kifejezést értelmezni: (1) A Lélek szubjektív, belső tanúságtétele a hívőkben (vö. Róma 8:16); vagy (2) az evangélium igazsága (vö. Jel. 12:17; 19:10). Lásd Különleges Téma: Jézus tanúi a János 1:8-ban.

■ **„az hazuggá teszi őt”** Ez egy újabb BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Azok, akik elutasítják Jézust, Istent utasítják el (vö. 12. v.), mert ezzel Istent teszik hazuggá.

■ **„mert nem hisz (abban)”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami a büntől meg nem tisztult személy megállapodott helyzetét hangsúlyozza ki.

5:11-12 „hogy Isten örök életet adott nekünk” Ez AORISZT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami egy múltbeli, vagy lezárult cselekedetre utal (vö. János 3:16). Az örök élet definícióját a János 17:3-ban olvashatjuk. Néhány esetben ez a kifejezés magára Jézusra utal (vö. 1:2; 5:20); néhány esetben pedig arra, hogy ez Isten ajándéka (vö. 2:25; 5:11; János 10:28), amit a Krisztusba vetett hit által kaphatunk meg (vö. 5:13; János 3:16). A Fiúba vetett személyes hit nélkül nem lehet valaki közösségben az Atyával.

SZÖVEG: 5:13-15

¹³Ezt azért írtam nektek, akik hisztek Isten Fia nevében, hogy tudjátok: örök életetek van.
¹⁴Az iránta való bizalmunk pedig azt jelenti, hogy ha valamit az ő akarata szerint kérünk, meghallgat minket. ¹⁵Ha pedig tudjuk, hogy bármit kérünk, meghallgat minket, akkor tudjuk, hogy már megkaptuk, amit kértünk tőle.

5:13 „hogy tudjátok” Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV KÖTŐMÓD (az *oida* BEFEJEZETT formája áll itt, de JELENIDŐként fordították le). Az üdvbizonyosság kulcsfontosságú gondolat, és az I. János gyakran ismételt célja is. Két görög szinonima szó fordul elő ebben a levélben (*oida* és *ginosko*), amit a "tudni" szóval fordítottak le. Nyilvánvaló, hogy ez a bizonyosság minden hívő öröksége! Az is nyilvánvaló ugyanakkor, hogy az akkori helyi szituáció miatt, és a mai kulturális helyzet miatt vannak olyan igaz hívők, akiknek nincs meg ez a bizonyosságuk. Ez a vers teológiailag a János Evangéliumának lezárásához hasonlít (vö. 20:31).

Az I. János záró gondolatai (5:13-20) hét dolgot sorolnak fel, amiknek a hívők tudatában vannak. Az evangélium igazságainak ismerete egy világnézetet eredményez, ami ha párosul a Krisztusba vetett személyes hittel, akkor az az üdvbizonyosság megingathatatlan alapját képezi.

1. a hívőknek örök élete van (13. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KÖTŐMÓD)
2. Isten hallja a hívők imádságait (15. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD)
3. Isten megválaszolja a hívők imáit (15. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD)
4. a hívők Istentől születettek (18. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD)
5. a hívők Istentől származnak (19. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD)
6. a hívők tudják, hogy eljött a Messiás és értelmet adott nekik (20. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD)
7. a hívők ismerik az egyetlen igazat – vagy Istent vagy a Fiút (20. vers, *ginosko*, JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD)

KÜLÖNLEGES TÉMA: ÜDVBIZONYOSSÁG

- A. Tudhatják-e a keresztyének, hogy megváltattak (vö. 5:13)? Az I. Jánosban három bizonyíték vagy teszt található:
 1. Doktrinális (hit) (1,5,10. v; 2:18-25; 4:1-6, 14-16; 5:11-12)
 2. Életstílus (engedelmesség) (2-3. v; 2:2-6; 3:1-10; 5:18)
 3. Szociális (szeretet) (2-3. v; 2:7-11; 3:11-18; 4:7-12, 16-21)
- B. A bizonyosság témája felekezeti problémává vált
 1. Kálvin János Isten kiválasztására alapozza ezt a bizonyosságot. Szerinte ebben az életben mi sosem lehetünk ebben teljesen biztosak.
 2. John Wesley a vallásos megtapasztalásra alapozza azt. Ő abban hitt, hogy képesek vagyunk arra, hogy a bűneink fölé kerekedjünk
 3. A Római Katolicizmus és a Krisztus Egyháza szerint a vezető/parancsoló egyház az alapja. A bizonyosság kulcsa abban van, hogy az ember melyik csoporthoz/egyházhoz tartozik
 4. A legtöbb evangéliumi hívő a Biblia ígéreteire alapozza az üdvbizonyosságot, ami összekapcsolódik a hívő életében megjelenő Lélek gyümölcseivel (vö. Gal. 5:22-23).
- C. Véleményem szerint a bukott emberiség elsődleges bizonyossága a Háromegy Isten jellemével van összefüggésben
 1. Isten az Atya szeretete
 - a. János 3:16; 10:28-29
 - b. Róma 8:31-39
 - c. Ef. 2:5,8-9
 - d. Fil. 1:6
 - e. I. Péter 1:3-5
 - f. I. János 4:7-21
 2. Isten a Fiú tettei
 - a. helyettünk történt halála
 - 1) Apcsel 2:23
 - 2) Róma 5:6-11
 - 3) II. Kor. 5:21
 - 4) I. János 2:2; 4:9-10
 - b. főpapi imádsága (János 17:12)
 - c. folyamatos közbenjárás
 - 1) Róma 8:34
 - 2) Zsid. 7:25
 - 3) I. János 2:1
 3. Isten a Lélek szolgálata
 - a. hívása (János 6:44,65)
 - b. pecsétje

- 1) II. Kor. 1:22; 5:5
- 2) Ef. 1:13-14; 4:3
- c. Biztosít/bizonyossá tesz
 - 1) Róma 8:16-17
 - 2) I. János 5:7-13
- D. Az embernek viszont válaszolnia kell Isten felajánlott szövetségére (először, aztán folyamatosan is)
 - 1. a hívőknek el kell fordulniuk a bűntől (megtérés) és oda kell fordulniuk Istenhez Krisztuson keresztül (hit)
 - a. Márk 1:15
 - b. Apcsel 3:16,19; 20:21
 - 2. a hívőknek el kell fogadniuk Isten Krisztusban nyújtott ajánlatát
 - a. János 1:12; 3:16
 - b. Róma 5:1 (és 10:9-13)
 - c. Ef. 2:5,8-9
 - 3. a hívőknek hitben kell tovább élni
 - a. Márk 13:13
 - b. I. Kor. 15:2
 - c. Gal. 6:9
 - d. Zsid. 3:14
 - e. II. Péter 1:10
 - f. Júdás 20-21
 - g. Jel. 2:2-3,7,10,17,19,25-26; 3:5-10-11-21
 - 4. a hívők három testtel kell, hogy szembenézzenek
 - a. doktrinális (1,5,10 v.; 2:18-25; 4:1-6, 14-16)
 - b. életstílus (2-3. v; 2:3-6; 3:1-10)
 - c. szociális/közösségi/társadalmi (2-3. v; 2:7-11; 3:11-18; 4:7-12, 16-21)
- E. E bizonyosság nehéz téma, mert
 - 1. a hívők gyakran olyan megtapasztalásokat keresnek, amiket a Biblia nem ígér
 - 2. a hívők gyakran nem teljesen értik az evangéliumot
 - 3. a hívők gyakran továbbra is akarattal, tudatosan vétkeznek (vö. I Kor. 3:10-15; 9:27; I. Tim. 1:19-20; II. Tim. 4:10; II. Péter 1:8-11)
 - 4. néhány személyiség típus (perfekcionista) sosem tudja elfogadni Isten feltétlen szeretetét és elfogadását
 - 5. a Bibliában találunk példákat a hamis hitvallásra (vö. Máté 13:3-23; 7:21-21; Márk 4:14-20; II. Péter 2:19-20; I. János 2:18-19)

■ **„akik hisztek Isten Fia nevében”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami a folyamatos hitet hangsúlyozza ki. Ez nem a névnek egyfajta mágikus vagy misztikus használatát jelenti (mint a zsidó misztika, ami Isten nevein alapszik, *Kabbalah*), hanem az ÓSZ-ben használt értelmet jelenti, amikor a névvel helyettesítik a személyt. Lásd a Különleges Témát a János 2:23-ban.

5:14 „Az iránta való bizalmunk” Ez visszatérő téma (vö. 2:28; 3:21; 4:17). Azt a szabadságot vagy bátorságot fejezi ki, amivel Isten elé járulhatunk (vö. Zsid. 4:16).

■ **„ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami potenciális cselekedetet jelent.

■ „ha valamit az ő akarata szerint kérünk” János kijelentései alapján úgy tűnik, hogy a hívő korlátlanul kérheti Istent. Az, hogy ki hogyan és miért imádkozik, szintén azt bizonyítja, hogy ki az igaz hívő. Ezzel együtt azt is láthatjuk, alaposabb vizsgálat után, hogy az ima nem azt jelenti, hogy a mi akaratunkat kérjük, hanem Istennek az életünkre vonatkozó akaratát kérjük (vö. 3:22; Máté 6:10; Mk. 14:36). Lásd teljesebb jegyzet a 3:22-ben. Isten akaratával kapcsolatban lásd Különleges Téma a 2:17-et. Lásd még Különleges Téma: Imádság, korlátlan, mégis korlátozott a 3:22-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: KÖZBENJÁRÓ IMÁDSÁG

I. Bevezetés

- A. Az ima Jézus példája miatt jelentőségteljes
 - 1. személyes imádság, Márk 1:35; Lukács 3:21; 6:12; 9:29; 22:29-46
 - 2. a templom megtisztítása, Máté 21:13; Márk 11:17; Lukács 19:46
 - 3. Példa imádság, Máté 6:5-13; Lukács 11:2-4
- B. Az imádság az, amikor azt a hitünket, amit egy személyes, törődő és jelenvaló Istenbe vetettünk, aki hajlandó és képes is arra, hogy értünk és másokért cselekedjen, kézzelfogható cselekedetté tesszük.
- C. Isten személyesen korlátozta magát arra, hogy sok területen a gyermekeinek imádságai szerint cselekedjen (vö. Jakab 4:2)
- D. Az imádság legfőbb célja a Háromegy Istennel való közösség és időtöltés.
- E. Az imádság kiterjedhet bármire vagy bárkire, ami csak kapcsolódik a hívőkhöz. Lehet, hogy csak egyszer imádkozunk valamiért hittel, vagy újra és újra, ahogy a gondolatunk vagy az aggodásunk újra feléled.
- F. Az imádság számos elemet tartalmazhat
 - 1. a Háromegy Isten dicsérete és imádata
 - 2. hálaadás Istennek az Ő jelenlétéért, közösségéért és gondoskodásáért
 - 3. bűnösségünk megvallása, múltbeli és jelenbeli
 - 4. szükségünk vagy vágyaink kérése
 - 5. közbenjárás, amikor mások szükségét vesszük az Atya elé
- G. A közbenjáró imádság egy rejtély. Isten sokkal jobban szereti azokat, akikért imádkozunk, mint ahogy mi szeretjük őket, mégis az imádságaink gyakran kihatással vannak a változásra, válaszreakcióra vagy egy szükségre nem csak bennünk, hanem bennük is.

II. Bibliai Anyagok

A. Ószövetség

- 1. Néhány példa a közbenjáró imádságra
 - a. Ábrahám könyörög Szodomáért, I. Mózes 18:22
 - b. Mózes imádságai Izraelért
 - (1) II. Mózes 5:22-23
 - (2) II. Mózes 32:31
 - (3) V. Mózes 5:5
 - (4) V. Mózes 9:18,25
 - c. Sámuel imádkozik Izraelért
 - (1) I. Sámuel 7:5-6,8-9
 - (2) I. Sámuel 12:16-23
 - (3) I. Sámuel 15:11
 - d. Dávid imádkozott a gyermekéért, II. Sámuel 12:16-18
 - e. Dániel imádkozott a babilóniai fogságban lévő Izraelért, Dániel 9:4-19
 - f. Ezsdrás imádkozott a babilóniai fogság után lévő Izraelért, Ezsd. 9:5-15
 - g. Nehémiás imádkozott a babilóniai fogság után lévő Izraelért, Neh. 1.4-11

2. Isten közbenjárókat keres, Ézsaiás 59:16
3. Ismert, meg nem vallott bűn, vagy egy hozzáállás, amiből nem tértünk meg kihatással van az imádságainkra
 - a. Zsoltárok 66:1
 - b. Példabeszédek 28:9
 - c. Ézsaiás 59:1-2; 64:8

B. Újszövetség

1. A Fiú és a Lélek közbenjáró szolgálata
 - a. Jézus
 - (1) Róma 8:34
 - (2) Zsidók 7:25
 - (3) I. János 2:1
 - b. Szentlélek, Róma 8:26-27
2. Pál közbenjáró szolgálata
 - a. Imádkozik a zsidókért
 - (1) Róma 9:1
 - (2) Róma 10:1
 - b. Imádkozik a gyülekezetekért
 - (1) Róma 1:9
 - (2) Efézus 1:16
 - (3) Filippi 1:3-4,9
 - (4) Kolossé 1:3,9
 - (5) I. Thesszalonika 1:2-3
 - (6) II. Thesszalonika 1:11
 - (7) II. Timóteus 1:3
 - (8) Filemon 4. vers
 - c. Pál kérte a gyülekezeteket, hogy imádkozzanak érte
 - (1) Róma 15:30
 - (2) II. Korinthus 1:11
 - (3) Efézus 6:19
 - (4) Kolossé 4:3
 - (5) I. Thesszalonika 5:25
 - (6) II. Thesszalonika 3:1
3. Az egyház közbenjáró szolgálata
 - a. Egymásért imádkozni
 - (1) Efézus 6:18
 - (2) I. Timóteus 2:1
 - (3) Jakab 5:16
 - b. Bizonyos csoportokért kért imádság
 - (1) ellenségeinkért, Máté 5:44
 - (2) keresztény szolgálókért, Zsidók 13:18
 - (3) uralkodókért, I. Timóteus 2:2
 - (4) a betegekért, Jakab 5:13-16
 - (5) visszaesettekért, I. János 5:16
 - c. Imádság minden emberért, I. Timóteus 2:1

III. Ami megakadályozhatja az imák megválaszolását

A. Krisztussal és a Lélekkel való kapcsolatunk

1. Maradj meg Benne, János 15:7
2. Az Ő Nevében, János 14:13,14; 15:16; 16:23-24
3. A Lélekben, Efézus 6:18; Júdás 20

4. Isten akarata szerint, Máté 6:10; I. János 3:22; 5:14-15
- B. Motivációk
1. Nem csüggedve, Máté 21:22; Jakab 1:6-7
 2. Alázat és megbánás, Lukács 18:9-14
 3. Helytelenül kérjük, Jakab 4:3
 4. Önzésből, Jakab, 4:2-3
- C. Más aspektusok
1. Kitartás
 - a. Lukács 18:1-8
 - b. Kolossé 4:2
 - c. Jakab 5:16
 2. Folyamatosan kért
 - a. Máté, 7:7-8
 - b. Lukács 11:5-13
 - c. Jakab 1:5
 3. Nincs harmónia a családban, I. Péter 3:7
 4. Ismert büntől szabadon
 - a. Zsoltárok 66:18
 - b. Példabeszédek 28:9
 - c. Ézsaiás 59:1-2
 - d. Ézsaiás 64:8
- IV. Teológiai Konklúzió
- A. Micsoda kiváltság! Micsoda lehetőség! Micsoda kötelesség és felelősség!
 - B. Jézus a példánk. A Lélek a vezetőnk. Az Atya buzgón várja.
 - A. Megváltoztathat téged, megváltoztathatja a családot, a barátait, és a világot.

5:15 „ha” Ez ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT (de az *ean szóval* és KIJELENTŐMÓDban) ami azt jelenti, hogy az állítás igaz az író nézőpontjából, vagy igaz az irodalmi céljait tekintve. Ez egy szokatlan FELTÉTELES MONDAT:

1. *ei* helyett *ean* áll a mondatban
2. az *ean* KÖTŐMÓDhoz kapcsolódik (azaz kérdez), ami a HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT normális nyelvtani szerkezete
3. a 14 és 16. versekben HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATok szerepelnek
4. a keresztény imádság teológiája Isten akaratához (14.v) és Jézus nevéhez (13.v) van kapcsolva

■ **„tudjuk”** Ez újabb BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, JELENIDŐnek fodorítva, ami így a 14. verssel párhuzamos. A hívő bizonyos lehet abban, hogy az Atya hallja és válaszol az Ő gyermekeinek.

SZÖVEG: 5:16-17

¹⁶Ha valaki látja, hogy a testvére nem halálos bünt követ el, könyörögjön érte, és életet fog adni annak, aki nem halálos bünt követ el. Van halálos bűn: nem az ilyen esetre mondom, hogy könyörögjön. ¹⁷Minden gonoszság bűn, de van nem halálos bűn is.

5:16 „ha” Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami potenciális cselekedetre utal. A 16. vers kihangsúlyozza annak szükségét, hogy keresztény társainkért imádkozzunk (vö. Gal. 6:1; Jakab 5:13-18), néhány javasolt határon belül (a halálos bűn kivételével) ami a tévtanítókhoz kötődik (vö. II. Péter 2).

■ „**hogy a testvére nem halálos bűnt követ el**” János több kategóriáját felsorolja a bűnnek. Néhány ezek közül az (1) ember istenséghez való kapcsolatához kötődik; (2) más hívőkkel való kapcsolathoz; (3) a világgal való kapcsolathoz. A végső/legnagyobb bűn a Jézusba vett hit/bizalom elutasítása. Ez az a bűn, ami a végső halálba vezet! W. T. Connors ezt írja a *Christian Doctrine* (Keresztény Tan) című könyvében:

“Ez a hitetlenség ezzel együtt nem az a hitetlenség, hogy valaki elutasítja azt, hogy elfogadjon egy tantételt vagy dogmát. Ez az a fajta hitetlenség, ami abban nyilvánul meg, hogy a morális és szellemi világosságot utasítjuk el, konkrétan azért, mert ez a világosság Jézus Krisztusban öltött testet. Isten önmagának a Krisztusban megtörtént végső kinyilatkoztatásának elutasítása ez. Mikor ez az elutasítás végleges és tudatos lesz, akkor válik a halálos bűnné (I. János 5:13-17). Ezáltal így morális öngyilkossággá válik. Olyan, mintha valaki kiszúrná saját szellemi szemeit. Ez csakis egy magas fokú megvilágosodással kapcsolatosan történhet meg. Ez Krisztusnak, mint Isten kinyilatkoztatásának a szándékos, akaratlagos és bűnös/gonosz elutasítása, annak tudatában, hogy Jézus ez a kinyilatkoztatás. Azt jelenti, hogy a fehéret szándékosan feketének nevezzük (135-136. oldal).

KÜLÖNLEGES TÉMA: MI A HALÁLOS BŰN?

A. Hermeneutikai szempontok

1. a helyes azonosítás az I. János történelmi háttérének figyelembevételével lehetséges
 - a. A gnosztikus tévtanítók jelenléte az egyházban/gyülekezetekben (vö. 2:19,26; 3:7; II. János 7)
 - 1) "Cerinthusi" gnosztikusok azt tanították, hogy az ember Jézus megkapta a Krisztus-lelket a megkeresztelkedésekor, és ez elhagyta őt a kereszten bekövetkezett halála előtt (vö. 5:6-8)
 - 2) a doketikus gnosztikusok tanítása szerint Jézus egy isteni lélek volt, nem igazi ember (vö. 1:1-3)
 - 3) a második században megjelent gnosztikus írások két fajta nézőpontot tükröztek, ami az emberi testet illeti:
 - a) mivel a megváltás olyan igazság, ami az értelemnek jelentetik ki, az emberi test lényegtelen a szellemi birodalom számára. Éppen ezért, bármit kívánt a test, megkaphatta. A gnosztikusok e csoportjára gyakran antinomista, vagy szabados/szabadgondolkodó néven utaltak.
 - b) a másik következtetés az volt, hogy mivel a test eredendően gonosz (azaz a görög gondolkodás), minden testi vágytól őrizkedni kell. Őket nevezik aszkéta gnosztikusoknak.
 - b. ezek a tévtanítók elhagyták ugyan a gyülekezetüket (vö. 2:19), hatásuk/befolyásuk viszont ottmaradt!
2. a helyes azonosítás az egész könyv irodalmi kontextusának figyelembevételével kell, hogy történjen
 - a. az I. János azért íródott, hogy a tévtanításokat támadja és bizonyosságot adjon a hívőknek
 - b. ezt a két célt láthatjuk az igaz hívők tesztjeiben
 - 1) Doktrinális
 - a) Jézus valóságosan ember volt (vö. 1:1-3; 4:14)
 - b) Jézus valóban Isten volt (vö. 1:2; 5:20)
 - c) az emberek bűnösök, és felelősek egy szent Isten előtt (vö. 1:6,10)
 - d) az emberek mindazonáltal megbocsátást nyertek, és a kapcsolatuk Istennel helyreállt
 - i) Jézus halála által (vö. 1:7; 2:1-2; 3:16; 4:9-10,14; 5:6-8)
 - ii) Jézusba vetett hit által (vö. 1:9; 3:23; 4:15; 5:1,4-5,10-12,13)

- 2) gyakorlati (pozitív)
 - a) életstílusban megjelenő engedelmesség (vö. 2:3-5; 3:22,24; 5:2-3)
 - b) életstílusban megjelenő szeretet (vö. 2:10; 3:11,14,18,23; 4:7,11-12,16-18,21)
 - c) életstílusban megjelenő Krisztusi hasonlóság (nem vétkezik, vö. 1:7; 2:6,29; 3:6-9; 5:18)
 - d) életstílusban megjelenő győzelmeskedés a gonosz felett (vö. 2:13,14; 4:4; 5:4)
 - e) az **Ő** szava lakozik bennük (vö. 1:10; 2:14)
 - f) bennük van a Lélek (vö. 3:24; 4:4-6,13)
 - g) megválaszolt imádság (vö. 5:14-15)
- 3) gyakorlati (negatív)
 - a) bűn, mint életstílus (vö. 3:8-10)
 - b) gyűlölet, mint életstílus (vö. 2:9,11; 3:15; 4:20)
 - c) engedetlenség, mint életstílus (vö. 2:4; 3:4)
 - d) a világ szeretete (vö. 2:15-16)
 - e) elutasítja Krisztust (az Atyát és a Fiút is, vö. 2:22-23; 4:2-3; 5:10-12)
3. a helyes azonosítás az adott szövegben előforduló specifikus/konkrét adatok figyelembevételével kell, hogy történjen (vö. 5:16-17)
 - a. a 16. versben előforduló "testvér" szó azokra is utal, akik halálos bűnt követnek el, és azokra is, akik nem halálos bűnt követnek el?
 - b. az elkövetők az egyház tagjai voltak-e valaha (vö. 2:19)?
 - c. mi a szövegbeli jelentősége annak, hogy
 - 1) a "bűn" előtt nincs névelő?
 - 2) a "látja/látni" ige HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MÓD, AORISZT AKTÍV KÖTŐMÓDDal együtt?
 - d. hogyan lehetséges, hogy egy keresztény imája helyreállíthatja az örök életét "zóé" valakinek, a bűnös személyes megtérése/megbánása nélkül?
 - e. a 17. vers hogyan viszonyul a bűn fajtáihoz (halálos, és nem halálos)?

B. Teológiai problémák

1. az értelmezőnek össze kell-e vetnie ezt a szövegrészt
 - a. az Evangéliumok "megbocsáthatatlan bűn" fogalmával
 - b. a Zsid. 6 és 10-ben tárgyalt "egyszer elestek" bűnnel

Az I. János valóban párhuzamosnak tűnik a Jézus napjaiban élő farizeusok megbocsáthatatlan bűnével (vö. Máté 12:22-37; Márk 3:2-29), és a Zsid. 6 és 10. fejezetek hitetlen zsidóival. Mind a három csoport (farizeusok, hitetlen zsidók és a gnosztikus hamis tanítók) tisztán hallotta az evangéliumot, de elutasították, hogy Krisztusban bízzanak.

2. Modern felekezeti kérdések vajon szolgálhatnak-e teológiai rostaként a szövegrész vizsgálatában?

Az evangéliumi "mozgalom" túlhangsúlyozta a keresztény megtapasztalás kezdetét és elhanyagolta az igaz hitnek az életstílusban folyamatosan megjelenő bizonyítékait. A mi modern teológiai kérdéseink sokkolták volna az első századi keresztényeket. "Bizonyosságot" akarunk "kiragadott szövegrészek"-re, saját logikus következtetéseinkre és felekezeti előítéletekre alapozva.

Teológiai kérdéseink, rostáink és megkülönböztető jegyeink saját bizonytalanságainkat tükrözik vissza. Több információt és tisztázást akarunk, mint amennyit a Biblia ad, úgyhogy a szisztematikus teológiáink az Írásokból kis darabokat ragadnak ki, és logikus, nyugati, specifikus tantételek hálóját szövik ezek köré!

A korai egyház számára Jézusnak a Máté 7 és a Márk 7-ben elhangzott szavai kielégítőek voltak! Jézus tanítványokat keres, nem döntéseket, hosszútávra szóló életstílusszerű hitet, nem

rövidtávú, érzelmi hitet (vö. Máté 13:10-23; János 8:31-59). A kereszténység nem egy múltbeli elszigetelt tett, hanem folyamatos megtérés, hit, engedelmesség és kitartás. A kereszténység nem egy belépőjegy a mennybe, amit megvásároltunk a múltban, sem egy tűzvédelmi biztosítás, amit kiváltottunk, hogy megvédjen minket egy önző, istentelen élettől!

3. A halálos bűn fizikai halálra, vagy az örök halálra utal? Az, hogy ebben a szöveggörnyezetben János a *zóé* szót használja, azt sugallja, hogy a kontraszt az örök halálra való utalás. Lehetséges az, hogy Isten hazaviszi (fizikai halál) gyermekeit, akik bűnben élnek? Ez a szöveg arra céloz, hogy (1) a hívő testvérek imádsága, és (2) a vétkező személyes megtérése/attól a bűntől való elfordulása összetevődve helyreállítja a hívőket, ha viszont folytatják azt az életstílust, ami szégyent hoz a hívők közösségére, annak lehet az eredménye egy "nem időszerű", az életből való korai fizikai eltávozás (vö. Norman Geisler és Thomas Howe *When Critics Ask* [Amikor a Kritikusok Kérdeznak] című könyve).

■ **„és (Isten) életet fog adni annak”** A teológiai és lexikális probléma itt az "élet" (*zóé*) jelentése. János írásaiban ez általában az örök életre utal, ebben a szövegösszefüggésben viszont úgy tűnik, hogy a megbocsátásra, vagy egészségre való helyreállítást jelent (azaz hasonlóan a Jakab 5:13-15-ben található "megment" használatához). Az a személy, akiért imádkoznak, "testvér"-ként szerepel, ami erős utalás arra, hogy egy hívőről van szó (János saját olvasói számára használt kifejezése).

5:17 Minden bűn komoly, de minden bűn megbocsátható megtérés és Krisztusba vetett hit által, kivéve a hitetlenség bűne!

SZÖVEG: 5:18-20

¹⁸Tudjuk, hogy aki Istentől született, nem vétkezik, sőt aki Istentől született, az vigyáz magára, és a gonosz meg sem érinti. ¹⁹Tudjuk, hogy Istentől vagyunk, és az egész világ a gonosz hatalmában van. ²⁰De tudjuk, hogy eljött az Isten Fia, és képességet adott nekünk arra, hogy felismerjük az Igazat; és ezért vagyunk az Igazban, az ő Fiában, a Jézus Krisztusban. Ő az igaz Isten és az örök élet.

5:18 „aki Istentől született, nem vétkezik” Ez BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez a 3:6 és 9 fekete fehér kijelentése. Az örök életnek megfigyelhető jellemzői vannak. Az antinomista tévtanítók életstílusa felfedi a bűntől meg nem tisztult szívüket!

János a tévtanítók két fajtáját nevezi meg. Az egyik elutasította azt, hogy a bűnhöz bármi közünk lenne (vö. 1:8-21), a másik csoport pedig azok, akik bűnt jelentéktelennek tekintették (vö. 3:4-10 és itt). A bűnt kezdetben meg kell vallani és életünk alapjaként kerülni kell. A bűn a probléma, egy probléma, és folyamatosan probléma (vö. 5:21).

■ **„sőt aki Istentől született, az vigyáz magára”** Az első ige egy AORISZT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami egy befejezett cselekedetre utal, amit egy külső tényező vitt véghez (azaz a Lélek, vö. Róma 8:11). Ez a megtestesülésre utal. A második ige JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD az "ő" hímnemű személyes névmással (*auton*). Ez szó szerint így hangzik: "Az aki Istentől született, folyamatosan megtartja őt". Ez arról beszél, ahogyan Jézus folyamatosan megtartja a hívőt. Ez a fordítás az A* és B* ősi görög unciális kéziratokat követi. A szövegnek ez a fordítása található az NASB, RSV és NIV angol fordításokban.

Az \aleph és A^c kéziratokban egy másik névmás, az *eauton* szerepel (jelentése: megtartja magát), ami arra utal, hogy annak, aki Istentől született, van némi felelőssége abban, hogy megtartsa magát. A "született" ige máshol nem szerepel Jézusra utalva. A visszaható fogalom a hívőkre használatos a 3:3 és 5:21-ben. Az angol KJV, ASV és az 5. századi Peshita (arám fordítás) fordítások ezt követik.

-
- NASB** „a gonosz meg sem érinti”
- NKJV** „a gonosz nem érinti meg őt”
- NRSV** „a gonosz nem érinti meg őket”
- TEV** „a Gonosz nem bánthatja őket”
- NJB** „a Gonosznak nincs fogása rajta”

Ez JELENIDEJŰ KIJELENTŐMÓDÚ KÖZÉPIGE, ami azt jelenti, hogy a gonosz tovább már nem "ragadhatja meg". Ezt a kifejezést Jánosnál csak egyetlen egy másik alkalommal találjuk, a János 20:17-ben. A Bibliából és tapasztalatból is nyilvánvaló, hogy a keresztényeket érik kísértések. Ennek a kifejezésnek a jelentéséről három fő elmélet létezik: (1) a hívők szabadok a gonosz kárhóztatásától a törvény megszegésére alapozva (megigazítás); (2) Jézus imádkozik értünk (vö. I. János 2:1; Lukács 22:32-33); és (3) Sátán nem birkózhatja ki a kezünkből a megváltásunkat (vö. Róma 8:31-39), bár meg tudja akadályozni Isten bizonyágtételét az életünkben, és a 16-17. versekre alapozva lehetséges módon el is viheti a hívőt idejekorán ebből a világból!

5:19 „Tudjuk, hogy Istentől vagyunk” Ez a biztos üdvbizonyosság, a Jézus Krisztusban lévő hívő világnézete (vö. 4:6). Minden más ezen a csodálatos igazságon alapszik (vö. 13.v).

- „az egész világ a gonosz hatalmában van” Ez JELENIDEJŰ KIJELENTŐMÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent) (vö. János 12:31; 14:30; 16:11; II. Kor. 4:4; Ef. 2:2; 6:12). Ez (1) Ádám bűne által lehetséges; (2) Sátán lázadása által; (3) és minden egyes ember bűn mellett való saját döntése által.

5:20 „eljött az Isten Fia” Ez a JELENIDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐMÓD megerősíti az isteni Fiú megtestesülését. Az emberi testben lévő istenség hatalmas probléma volt a gnosztikusok számára, akik az anyag gonoszságát állították/tanították.

- „képességet adott nekünk arra” Ez egy újabb BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTŐMÓD. Jézus, nem pedig a gnosztikus tévtanítók, volt az, aki megadta az istenségre való szükséges betekintést. Jézus, életével, tanításaival, tetteivel, halálával és feltámadásával teljesen felfedte az Atyát! Ő Isten élő Szava; senki sem jöhet az Atyához másképp, csakis általa (vö. János 14:6; I. János 5:10-12).

- „ezért vagyunk az Igazban, az ő Fiában, a Jézus Krisztusban. Ő az igaz Isten és az örök élet” Az első kifejezés, "az Igazban", Istenre, az Atyára való utalás (vö. János 17:3), de az, hogy kire utal a második mondatban található "Igaz Isten" kifejezés, azt már nehezebb azonosítani. A szövegkörnyezetet tekintve úgy tűnik, megint csak az Atyára utal, teológiailag viszont ez lehet a Fiúra való utalás is. Lehet, hogy a nyelvtani kétértelműség direkt van jelen, mint János írásaiban oly gyakran, hiszen ahhoz, hogy valaki az Atyában legyen, A Fiúban kell, hogy legyen (vö. 12. v). Elképzelhető, hogy mind az Atya, mind pedig a Fiú isteni volta és igaz volta a sugallt teológiai hangsúly, lényeg (vö. János 3:33; 7:28; 8:26). Az ÚSZ tárgyilagos a Názáreti Jézus istenségét tekintve (vö. János 1:1,18; 20:28; Fil. 2:6; Titusz 2:13; Zsid. 1:8). Mindemellett a gnosztikusok is megerősítették Jézus istenségét (legalábbis ami a benne lévő isteni lelket/szellemet illeti).

SZÖVEG: 5:21

²¹ Gyermekeim, őrizkedjete a bálványoktól!

- 5:21**
- NASB** „őrizkedjete a bálványoktól”
- NKJV, NRSV** „tartsátok magatokat távol a bálványoktól”
- TEV** „tartsátok magatokat biztonságban a hamis istenektől!”
- NJB** „álljatok résen a hamis istenek ellen”

Ez AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, egy hangsúlyos általános igazság. Ez a

keresztényeknek a megszentelődés folyamatában való aktív részvételükre való utalás (vö. 3:3), amit Jézus Krisztusban már élvezhetnek (vö. Ef. 1:4; 1 Péter 1:5).

A "bálványok" kifejezés (ami János írásaiban csak kétszer fordul elő; itt, és a Jel. 9:20-ban, ahol az ÓSZ-ből idéz) vagy a tévtanítók tanításaira és életstílusára utal, vagy pedig, mivel a Holt-tengeri tekercsek ezt a kifejezést a "bűn" értelmében használja, lehetséges, hogy "bálvány" és "bűn" szinonima szavak.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Sorold fel azt a három tesztet, ami biztosítja a hívőt a felől, hogy Krisztusban van.
2. Mire utalnak a "víz" és "vér" szavak a 6. és 8. versben?
3. Tudhatjuk-e, hogy keresztények vagyunk? Vannak-e olyan keresztények, akik nem tudják, hogy valóban azok-e?
4. Mi a bűn, ami halálra visz? Elkövetheti-e ezt egy hívő?
5. Isten megtartó ereje, vagy a saját erőfeszítésünk az, ami megszabadít a kísértésektől?

II. JÁNOS

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI*

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Üdvözlés	A Kiválasztott Úrmó Üdvözlése		Bevezetés	Köszöntések
1-3-as versek	1-3-as versek	1-2-es versek 3. vers	1-3-as versek	1-3-as versek
Igazság és Szeretet	Járj Krisztus Parancsolataiban		Igazság és Szeretet	A Szeretet Törvénye
4-11-es versek	4-6-os versek	4-6-os versek	4-6-os versek	4-5-ös vers 6. vers Krisztus Ellenségei
	Vigyázz az Antikrisztusi Megtévesztőkkel			
	7-11-es versek	7-11-es versek	7-8-as versek 9-11-es versek	7-11-es versek
Záró Köszöntések	János Elköszönő Üdvözlétei		Végző Szavak	
12-13-as versek	12-13-as versek	12. vers 13. vers	12. vers 13. vers	12. vers 13. vers

RÖVID BEVEZETŐ

János második levele nyilvánvalóan kapcsolódik az I. János üzenetéhez és irodalmi stílusához. Valószínűleg ugyanattól az írótól származnak, körülbelül ugyanabból az időből. Jellemzően első századi személyes levél abban az értelemben, hogy egy adott formában íródott, és ráfért egy papirusz tekercsre.

Ahogy az I. János több gyülekezet számára íródott (és egy bizonyos értelemben minden gyülekezet számára), a II. János egyetlen helyi gyülekezetnek van címezve, és annak vezetőjének (bár hasonlóan a legtöbb ÚSZ-i személyes levélhez, az egész gyülekezetnek felolvasták). Csodálatos kis ablak ez, ami az első századi kisázsiai (Törökország) gyülekezet életére nyílik.

ELSŐ OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együttödben olvasd el az egész bibliai könyvet. Saját szavaiddal fogalmazd meg az egész könyv központi témáját.

1. A teljes könyv témája
2. Irodalmi stílus (műfaj)

* Bár nem ihletettek, de a bekezdések mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden modern fordítás rendelkezik felosztott és összegzett bekezdésekkel. Minden bekezdésnek van egy központi témája, igazsága vagy gondolatmenete. Minden változat külön magában foglal egy témát saját stílusa szerint. Miközben olvasod a különféle fordításokat találd meg azt a fordítást, amelyik legjobban segít téged abban, hogy megértsd a témát és a verseket.

Minden fejezetben először is a Bibliát olvassuk el és próbáljuk meg a témáit (bekezdéseit) azonosítani, aztán hasonlítsuk össze az értelmezésünket a modern változatokkal. Csak akkor érthetjük meg igazán a Bibliát, ha értjük az eredeti szerző szándékát és követjük az ő logikáját és annak bemutatását. Csak az eredeti szerző volt ihletett – az olvasónak nincs joga megváltoztatni vagy módosítani az üzenetet. A Biblia olvasóinak

felelőssége az, hogy alkalmazzák az ihletett igazságot mindennapjaikban és az életükre.

Vegyük figyelembe, hogy nem minden megfogalmazás van teljes mértékben megmagyarázva az első, második és harmadik függelékben.

MÁSODIK OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az egész bibliai könyvet másodszor is. Vázold a fő témákat és nevezd is meg azokat egyetlen mondattal.

1. Az első irodalmi egység témája
2. A második irodalmi egység témája
3. A harmadik irodalmi egység témája
4. A negyedik irodalmi egység témája
5. stb.

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 1-3

¹Én, a presbiter, a kiválasztott Úrnőnek és gyermekeinek, akiket igazán szeretek; és nemcsak én, hanem mindenki, aki ismeri az igazságot, ²akiket azért az igazságért szeretek, amely bennünk van, és velünk lesz örökké. ³Legyen velünk kegyelem, irgalom, békesség az Atya Istentől és a Jézus Krisztustól, az Atya Fiától igaz szeretettel.

1. vers „a presbiter” Ezt a címet (presbuteros) arra használja, hogy azonosítsa a II. és a III. János íróját. A Bibliában ennek széles körű jelentései vannak.

1. Isten angyalainak megnevezése, akikből az angyali tanács áll (vö. Ézs. 24:23). Ugyanez a szakszó található a Jelenések könyvének angyali teremtményeire (vö. 4:4,10; 5:5,6,8,11,14; 7:11,13; 11:16; 14:3; 19:4).
2. Az ÓSZ-ben a törzsek vezetőire ezt használták (*zaqen*) (vö. II. Mózes 3:16; IV Mózes 11:16). Később az ÚSZ-ben ezt a kifejezést alkalmazzák a jeruzsálemi vezetők csoportjára, akik a zsidó nagytanácsot, a Szanhedrint alkották (vö. Máté 21:23; 26:57). Jézus napjaiban ezt a 70 tagból álló testületet egy korrupt papság irányította.
3. Az ÚSZ egyik gyülekezetének helyi vezetőinek címe. Egyike a három szinonim szónak (pásztor, felügyelő és vén, vö. Titusz:1,5,7; Apcsel 20:17,28). Péter és János ezt a szót használja arra, hogy beleértsék magukat is a vezetőségbe (vö. I. Péter 5:1; II. János 1; III. János 1).
4. A gyülekezetben lévő idősebb emberek, nem feltétlenül vezetők (vö. 1 Tim. 5:1; Titusz 2:2). A jánosi írások különböző módon nevezi meg íróit:
 1. az Evangélium egy rejtélyes/titkosított kifejezést használ, "a szeretett tanítvány";
 2. az első levél anonim;
 3. a második és harmadik levélben az a cím áll, hogy "presbiter";
 4. A Jelenések Könyvében pedig, az apokaliptikus írásokra nem jellemző módon, megemlíti az író, mint "az ő szolgája, János".

Eme írások szerzőjét illetően elég sok vita zajlik a kommentátorok és tudósok között. Mindegyikben rengeteg nyelvi és stilisztikai hasonlóságot, és eltérést találunk. Jelenleg nincsen, egy minden Biblia kutató által elfogadott álláspont/magyarázat. Én hajlok arra, hogy mindegyiket Jánosnak tulajdonítsam, de ez hermeneutikai probléma, és nem az ihletettséggel kapcsolatos. Valójában a Biblia írója mindenek felett Isten Lelke. Megbízható kinyilatkoztatás, csak a mai ember egyszerűen nem ismeri, vagy nem érti ennek az irodalmi folyamatát vagy szerkesztését.

■ **„a kiválasztott Úrnőnek és gyermekeinek”** Rengeteg vita folyik e megszólítás felett. Sokan megpróbálták azt állítani, hogy a levél egy bizonyos *Electa* nevű hölgynek íródott, a görög "kiválasztott" szóból (Alexandriai Kelemen), vagy egy *Kyria* nevű hölgynek, ami a görög "hölgy" szóból származik (Atanáz). Ezzel szemben és Jeromossal értek egyet, miszerint ez, a következő okok miatt, egy gyülekezetre utal: (1) az egyház/gyülekezet görög megfelelője NŐNEMŰ (1. vers); (2) ez utalhat az egyházra, mint Krisztus menyasszonyára (vö. Ef. 5:25-32; Jel. 19:7-8; 21:2); (3) ennek a gyülekezetnek vannak tagjai, akikre mint gyermekek utal (vö. 13. vers); (4) ennek a gyülekezetnek van egy (leány)testvére, ami valószínűleg egy másik helyi gyülekezetre való utalás (vö. 13. vers); (5) az EGYESSZÁMÚ és TÖBBESSZÁMÚ szavak között az egész fejezet alatt van egy fajta játékosság (EGYESSZÁM a 4,5,13 versekben, TÖBBESSZÁM a 6,8,10,12. versekben); és (6) ez a kifejezés hasonló formában jelenik meg az I. Péter 5:13-ban, gyülekezetre való utalásként.

■ **„akiket”** Meglepő, hogy ez HÍMNEMŰ TÖBBESSZÁMÚ NÉVMÁS, mert elvileg ez vagy az "Úrnő"-höz kéne, hogy kapcsolódjon, ami NŐNEMŰ, vagy pedig a "gyermekek"-hez, ami SEMLEGES. Úgy gondolom, hogy János ezzel akarja kifejezni, hogy ez a kifejezés szimbolikus.

■ **„szeretek”** János az Evangéliumban és a Jelenések Könyvében szinonimaként felváltva használja a *phileó* és az *agapaó* szavakat, az I., II. és III. Jánosban viszont egyedül az *agapaó*t használja (vö. 3,5,6; I. János 3:18).

■ **„igazságot”** Az igazság gyakran előforduló téma (vö. 1[kétszer],2,3,4. v). A 9. versben [kétszer] és a 10.versben az "(ez) a tanítás" szinonimája az "igazság"-nak. Valószínűleg a helyi gyülekezetben nyilvánvalóan jelenlevő tévtanítás miatt történik ez a hangsúlyozás ebben a rövid levélben (vö. 4,7-

10.v), ugyanúgy, mint az I. Jánosban. Az "igazság" a következő három dolog közül az egyikre utalhat: (1) a Jánosban lévő Szentlélekre (vö. 14:17); (2) magára Jézus Krisztusra (vö. János 8:32; 14:6); vagy (3) az evangélium tartalmára (vö. I. János 3:23).

2. vers „amely bennünk van” Ez JELENIDEJŰ AKTIV MELLÉKNÉVI IGENÉVI formája János egyik legkedveltebb kifejezésének – benne lakozni –, amivel a hívőket jellemzi. Lásd a Különleges Témát a 2:10-ben. Úgy tűnik, hogy a "benn lakozni" kifejezés, ebben a szövegekörnyezetben a bennünk lakozó Szentlélekre utal (vö. Róma 8:9; vagy Fiú, Róma 8:9-10). A Szentháromság többi személye is benne lakozik a hívőben (János 14:23).

■ **„velünk lesz örökké”** Az igazság minden hívőben ott lakozik, és vele is marad örökké. Micsoda erőteljes és bizonyosságot hordozó kijelentés! Az igazság az evangélium üzenete, és személye is egyben. Ez az "igazság" mindig szeretetet eredményez, Isten iránt, a többi szövetségi testvér iránt, és egy elveszett világ iránt.

3. vers „kegyelem, irgalom, békesség” Ez egy görög levél tipikus bevezetője, két dolog kivételével. Először is, enyhe változtatást alkalmaz, hogy egyedien keresztény jellege legyen. Az üdvözlés görög megfelelője *chairein*. Ezt *charis*-ra változtatja, ami kegyelmet jelent. Ez a bevezető nagyon hasonlít a pásztori levelekre, I. Tim. 1:2; II. Tim. 1:2; ezen kifejezések közül kettő szerepel Pál bevezetőjében a Galata levélben illetve az I. Thesszalonikai levélben.

Másodszor pedig, a megszokott nyelvtani forma ima, vagy jó egészség kívánása. Mindemellett a II. János az igazságról való állítás – egyfajta értelemben azt jelenti, hogy egy arra vonatkozó ígéret, hogy Istennel lenni, egy kívánt isteni kimenetellel.

Teológiailag az ember elgondolkodik, vajon van-e ezek között a kifejezések között szándékos sorrend vagy kapcsolat. A kegyelem és irgalom Isten jellemét tükrözi, ami Krisztuson keresztül ingyen megváltást hoz a bukott emberiség számára. A békesség Isten ajándékának a címzettjét tükrözi. A hívők teljes átfelműködést tapasztalnak. Mint ahogyan a bukás az emberi élet minden aspektusára hatással volt, úgy a megváltás is helyreállít, először a helyzetünk által (hit által való megigazulás), majd a világnézet radikális megváltozásán keresztül, amit a bennünk lakozó Szent Lélek tesz lehetővé, és ez progresszív/fejlődő/folyamatos Krisztusiasságot eredményez (progresszív megszentelődés). Isten képmása az emberekben (vö. I. Mózes 1:26-27) helyreállt!

Egy másik lehetőség e három kifejezés szükségességéhez kapcsolódik, a hamis tanítók fényében. Ők megkérdőjelezték a "kegyelmet" és az "irgalmat", és mindent, csak nem "békességet" hoztak. Azt is érdekes megemlíteni, hogy János írásaiban ez az egyetlen hely, ahol az "irgalom" (*eleeói*) szó előfordul. A "kegyelem" (*charis*) egyedül itt, az Evangéliumban az 1:14,16,17-ben és a Jelenések 1:4; és 22:21-ben fordul elő.

■ **„az Atya Istentől és a Jézus Krisztustól”** Mindkét főnév előtt ott az előjárószó (*para*), ami nyelvtanilag egyenlő alapra állítja őket. Ez újabb módja annak, hogy kijelentse Jézus Krisztus teljes isteni mivoltát.

■ **„az Atya Fiától”** Az I. Jánosban jelen levő folytonos hangsúly az, hogy nem lehet Isten valakié a nélkül, hogy a Fiú ne lenne az övé (vö. I. János 2:23; 4:15; 5:10). A hamis tanítók azt állították, hogy különleges, egyedülálló kapcsolatuk van Istennel. János újra és újra elismétli, hogy Jézus az egyetlen út az Atyához (vö. János 14:6).

SZÖVEG: 4-6

⁴Nagyon örültem, hogy találtam gyermekeid között olyanokat, akik igazságban járnak, úgy, ahogyan parancsot kaptunk erre az Atyától. ⁵Nem úgy kérlek téged, Úrnóm, mintha új parancsolatot írnék neked, sőt azt írom, ami kezdettől fogva a miénk volt: hogy szeressük egymást. ⁶Ez a szeretet pedig azt jelenti, hogy az ő parancsai szerint élünk: ez a parancs viszont az, amelyről kezdettől fogva hallottátok, hogy aszerint kell élnetek.

4. vers „nagyon örültem” Ez AORISZT PASSZÍV (deponent) KIJELENTŐMÓD. Az Elöljáró/Vén valószínűleg erről a gyülekezetről annak néhány utazó tagjától hallhatott.

■ **„hogyan találtam gyermekeid között olyanokat, akik igazságban járnak”** Ez vagy (1) a gyülekezet néhány tagjának istenfélő, szeretet teljes életére utal (vö. II. János 3-4) vagy (2) ily módon ismeri el a gyülekezetben lévő tévtanítók jelenlétét, akik néhány embert félrevezettek.

■ **„úgy, ahogyan parancsot kaptunk erre az Atyától”** Ez AORISZT AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami a múltban megtörtént parancsolat adására vonatkozik. (vö. János 13:34-35; 15:122; I. János 3:11; 4:7,11-12,21)

5. vers „ami kezdettől fogva a miénk volt” Ez BEFEJEZETLEN AKTÍV KIJELENTŐMÓD, ami Jézus tanításának kezdetére utal (vö. János 2:7,24; 3:11). A parancsolat tartalmát újra megerősíti, mint a "szeressük egymást" (5. v), és a "vallani, hogy Jézus testben jött el" (7. v) parancsolat. Figyeld meg, hogy ez az evangélium tartalma, egy személy és egy életstílus.

■ **„hogyan szeressük egymást”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV KÖTŐMÓD (csak úgy, mint ebben a versben az utolsó ige, a "járni"). A tévtanítók jellemzője volt, hogy szeretetlenek és kizárólagosak voltak. Ez az egyike annak a három testnek, amit János felsorol, hogy honnan tudja valaki, hogy keresztény-e. Az I. Jánosban ez a három pont a szeretet, életstílus illetve a tantétel. Ezt a három testet a II. János megismétli: (1) szeretet (vö. 5.v; I. János 2:7-11; 3:11-18; 4:7-12,16-21; 5:1-2); (2) megtartani parancsolatait (vö. 6.v; I. János 2:3-6; 3:1-10; 5:2-3); (3) tantételbeli tartalom (vö. 7.v; I. János 1:1ff; 2:18-25; 4:1-6,14-16; 5:1,5,10).

6.vers „Ez a szeretet (pedig azt jelenti)” A szeretet egy folyamatos cselekedet (JELENIDŐ), nem pedig érzés. A szeretet a "jele" minden igaz hívőnek (vö. I. Kor.13; Gal. 5:2; I. János 4:7-21).

SZÖVEG: 7-11

⁷Mert sok hitető jött el a világba, akik nem vallják, hogy Jézus Krisztus testben jött el: ez a hitető és az antikrisztus. ⁸Vigyázzatok magatokra, hogy ne veszítétek el, amit elértünk munkánkkal, hanem teljes jutalmat kapjatok. ⁹Aki túllép ezen, és nem marad meg a Krisztus tanításában, abban nincs benne Isten; aki megmarad a tanításban, abban benne van az Atya is, meg a Fiú is. ¹⁰Ha valaki hozzátok érkezik, és nem ezt a tanítást viszi, ne fogadjátok be a házatokba, és ne köszöntsetek, ¹¹mert aki köszönti, közösséget vállal annak gonosz cselekedeteivel.

7. vers „mert sok hitető” A "hitető" szó a görög *plané* szóból származik, amiből az angol "planet" szó ered, ami azt jelenti "planéta/bolygó". Az ókori világban a mennyei testek mozgásáról térképet készítettek, és tanulmányozták azt (*zodiak*). A csillagok beleillettek egy stabil mintába, de néhány csillag (azaz bolygó) rendszertelenül mozogtak. Ezeket az ókoriak "vándoroknak" nevezték. Ez vált metaforikusan azzá a kifejezéssé, amit azokra használtak, akik "elvándoroltak" az igazságtól.

Ezek a hamis tanítók nem csupán olyan emberek, akik őszintén, de tévesen gondolkodnak (nem tudják, hogy mi az igazság) és félrevezették őket, az evangéliumot pedig nem ismerik. János írásaiban mind a farizeusok, mind pedig a hamis tanítók lázadnak az ellen a tiszta fény ellen, amit kaptak. Ezért jellemzi úgy a lázadásukat, hogy az a "megbocsáthatatlan bűn", vagy "a halálos bűn". A tragédia az, hogy másokat is magukkal rántottak, akik így a pusztulásba követték őket. Az ÚSZ világosan feltárja, hogy a hamis tanítók meg fognak jelenni és hatalmas problémákat okoznak majd (vö. Máté 7:15; 24:11,24; Márk 13:22; I. János 2:26; 3:7; 4:1.)

■ **„jött el a világba”** A világ itt egyszerűen a fizikai bolygónkat jelenti. Ezek a hamis tanítók vagy elhagyták a keresztény egyházat (vö. I. János 2:19), vagy pedig missziós kiküldetésen vannak (vö. III. János).

■ **„akik nem vallják”** Ez a *homologeó* kifejezés, ami a Krisztusba vetett hitnek a nyilvános megvallását és gyakorlását jelenti.

■ **„Jézus Krisztus testben jött el”** Ezek a hamis tanítók folytatják a Krisztus személyéről szóló hamis tanok terjesztését. Ez az igevers ismételtlen figyelmeztet, hogy "vizsgáljátok meg a lelkeket", ahogyan az az I. János 4:1-6-ban áll, különösen, ami Jézus teljes emberi voltát illeti (vö. János 1:14; I. Tim. 3:16). A gnoszticizmus állítása a "szellem" (Isten) és "anyag" (test) közti örök dualizmus. Számukra Jézus nem lehetett teljesen Isten és teljesen ember is egyszerre.

Két teológiai irány tűnik elég nyilvánvalónak a korai gnosztikus gondolkodásban: (1) Jézus emberi voltának tagadása (doketikus). Emberként jelent meg, de szellem volt. A másik pedig annak tagadása, hogy (2) Krisztus meghalt a kereszten; ez a csoport (cerinthusi) azt állította, hogy a "Krisztus lélek/szellem" leszállt az ember Krisztusra, mikor megkeresztelték, és halála előtt elhagyta őt.

Lehetséges, hogy a JELENIDŐ használata – "testben jött el" (az eredetiben az ige jelen idejű alakja szerepel) – János módszere arra, hogy elutasítsa a cerinthusi gnosztikus tanokat, az I. János 4:1-6 pedig a Doketikus gnoszticizmus elutasítása.

■ **„ez a hitető és az antikrisztus”** Az I. János 2:18-ban megkülönbözteti a TÖBBESSZÁMÚ "antikrisztusokat" az EGYESSZÁMÚ "az Antikrisztus"-tól. A TÖBBESSZÁMÚ (formája) János napjaiban jött el, és ezek elhagyták a gyülekezetet (vö. I. János 2:19), az EGYESSZÁMÚ (formája) viszont a jövőre van kivetítve. Mindezzel együtt, ebben a versben az EGYESSZÁMÚ szerepel, mint ahogyan az I. János 2:18-25-ben a TÖBBESSZÁMÚ.

8. vers „vigyázzatok magatokra” Ez JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD. A "látni" (*blepó*) kifejezést metaforikusan a gonosz elleni figyelmeztetésként használja (vö. Máté 24:4; Márk 13:5; Lukács 21:8; Apcsel. 13:40; I. Kor. 8:9; 10:12; Gal. 5:12; Zsid. 12:25). A hívők felelőssége, hogy felismerjék a helytelen, hibás dolgokat, hiszen (1) ismerik az evangéliumot; (2) bennük van a Szentlélek; (3) és folyamatos kapcsolatban vannak Krisztussal.

NASB **„hogy ne veszítsétek el, amit elértünk munkánkkal”**
NKJV **„hogy ne veszítsük el azokat a dolgokat, amikért munkálkodtunk”**
NRSV **„hogy ne veszítsétek el azt, amiért munkálkodtunk”**
TEV **„hogy ne veszítsétek majd el, amiért munkálkodtunk”**
NJB **„vagy az összes munkánk/munkálkodásunk elvész”**

Létezik egy görög kézirat változat ebben a versben, ami az első NÉVMÁShoz kötődik: vajon "ti" (NASB, NRSV, TEV) vagy "mi" (KNJV) kéne, hogy legyen? Az UBS⁴ változat a "ti" variánst támasztja alá, ami azt jelenti, hogy a hívők, akiknek ezt címezte, lehet, hogy nem fogják tudni elvégezni az apostoli tanúságtétel által neki adatott evangélium célját.

■ **„hanem teljes jutalmat kapjatok”** Ez AORISZT KÖTŐMÓD, ami visszamutat arra, hogy hogyan fogadták az evangéliumot. A KÖTŐMÓD esetlegessége nincs összefüggésben az üdvösségükkel, hanem inkább az érettségükkel és azzal, hogy az evangélium hogyan terjedt általuk. (vö. I. Kor. 9:27; 15:10,14,58; II. Kor. 6:1; Gal. 2:2; Fil. 2:16; I. Thessz. 2:1; 3:5).

9. vers

NASB **„Aki túllép ezen, és nem marad meg a Krisztus tanításában”**
NKJV **„Akárki, aki bünt követ el, és nem lakozik Krisztus tanításában”**
NRSV **„Mindenki, aki nem lakozik Krisztus tanításában”**
TEV **„Bárki, aki nem marad Krisztus tanításával, hanem túllépi azt”**
NJB **„Ha valaki nem marad meg Krisztus tanításában, hanem túllépi azt”**

Először is figyelj meg a *pas* negatív használatát. Az evangélium meghívása "mindenkinek" szól, de ugyanakkor sajnos az eretnekség lehetősége is "mindenké". Ezt a lehetséges eretnekséget

két JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV jellemzi: "túllép" és "nem lakozik". Az első "túl megy/túllép" lehet, hogy a tévtanítók divatos jelszava volt arra vonatkozólag, hogy ők egy haladóbb/fejlettebb igazság birtokosai. A hívők jellemzője, hogy az igazság igéje/szava bennük lakozik (vö. János 8:31; 15:7; I. János 2:14, a negatív: János 5:38; 8:31; I. János 1:10). Lásd Különleges Téma a kitartásról a János 8:31-ben.

■ **„abban nincs benne Isten”** "Krisztus tanítása" és az "igazság" a 2. versben párhuzamosak. A tévtanítóknak és követőiknek nincs jutalmuk (vö. 8. vers). Isten nélkül szellemileg elveszettek, hiszen ahhoz, hogy Isten az enyém legyen, Jézus kell, hogy az enyém legyen (vö. I. János 5:10-12).

10.vers „ha” Ez ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hogy az állítás igaz az író nézőpontjából, vagy igaz az irodalmi céljait tekintve. A hamis tanítók jönni fognak!

■ **„ne fogadjátok be a házatokba”** Ez JELEN IDEJŰ AKTÍV KIJELENTŐ MÓD, NEGATÍV TAGGAL, ami gyakran egy folyamatban lévő cselekedet megállítását/befejezését jelenti (a szövegösszefüggés határozza meg).

A "ház" utalhat a keresztény vendégszeretetre (vö. Máté 25:35; Róma 12:13; I. Tim. 3:2; Titusz 1:8; Zsid. 13:2; I. Péter 4:9 vagy III. János 5-6), de valószínűleg inkább az utazó szolgálónak a házi gyülekezetbe való meghívására utal, hogy ott tanítsanak (vö. Róma 16:5; I. Kor. 16:19; Kol. 4:15; Fil. 2).

■ **„és ne köszöntétek”** Ez újabb JELENIDEJŰ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, NEGATÍV ELŐTAGGAL. Ne azonosítsátok magatokat ezzel az "úgy nevezett kereszténnyel". A közösségre való leghalványabb utalás is félreérthető lehet, mint elfogadás (vö. 11. v.). Ezt napjainkban nagyon nehéz alkalmazni. Sokan vallják magukat kereszténynek. Mégis, ahhoz, hogy meg tudjuk osztani velük hitünket, barátságosnak/szívélyesnek kell lennünk, és beszélgetnünk kell velük. A keresztény vezetőknek mégis óvakodniuk kell az eretnekséggel/eretnek tannal való bármi nemű azonosulással. Ez természetesen nem vonatkozik a keresztény felekezetre!

SZÖVEG: 12-13

¹²Sok írivalóm van néktek, de nem akartam papíron és tintával írni; remélem azonban, hogy eljutok hozzátok, és személyesen beszélhetünk, hogy örömünk teljes legyen.
¹³Köszöntenek téged a te kiválasztott nőtestvéred gyermekei.

12. vers „Sok írivalóm van néktek” Ez hasonló a III. János 13-14-ben található befejezéshez.

■ **„hogy örömünk teljes legyen”** Ez BEFEJEZETT PASSZÍV KÖTŐMÓD KÖRÜLÍRÓ CÉLHATÁROZÓVAL (egy célhatározói mellékmondat lehetőséget/eshetőséget hordoz magában). Ez János leveleiben általános téma (vö. János 3:29; 15:11; 16:24; 17:13; I. János 1:4). Ez az öröm két dologon alapul: (1) a tanító jelenlétén, és (2) az igazság birtoklása, amit a tanító hozott.

János említést tesz az "öröméről" a 4. versben, ahol a szeretetben és engedelmisségben való folyamatos járásról beszél.

13. vers Ez a vers, ugyanúgy, mint az 1. vers, metaforikus képet használ arra, ahogyan egy leánygyülekezetről és annak tagjairól beszél.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Sorold fel az I. Jánosban található három tesztet, amit a II. János megismétel
 - a.
 - b.
 - c.
2. Egy úrnőnek/hölgynek, vagy egy gyülekezetnek íródott e levél?
3. Hogyan tudhatjuk ebből a rövid levélből, hogy a gyülekezetben jelen voltak az eretnekek?
4. Ki vagy mi az a hitető és antikrisztus a 7. versben?
5. Ellentmondásban áll-e a 10. és 11. vers azzal az ÚSZ-i paranccsal, miszerint vendégszeretetet kell tanúsítani és szeretetet kell mutatni még ellenségeinknek is?

III. JÁNOS

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI*

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Üdvözlés	Gjusz Üdvözlése		Bevezetés	Címzés és Üdvözlés
1. vers	1-4-es versek	1. vers	1a vers 1b vers	1-4-es versek
2-4-es versek		2-4-es versek	2-4-es versek	
Együttműködés és Ellenségeskedés	A Nagylelkűségre Való Parancs		Gájusz Dicsérete	
5-8-as versek	Diotrefész és Demetriosz	5-8-as versek	5-8-as versek Diotrefész és Demetriosz	5-8-as versek Vigyázz Diotrefész Példájával
9-10-es versek	9-12-versek	9-10-es versek	9-10-es versek	9-11-es versek
11-12-es versek		11-12-es versek	11. vers 12. vers	Demetriosz Dicsérete 12. vers
Záró Üdvözlések	Elköszönés		Záró Üdvözlések	Utószó
13-15-ös versek	13-15-ös versek	13-14-es versek 15. vers	13-14-es versek 15a vers 15b vers	13-15-ös versek

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A III. JÁNOSHOZ

BEVEZETÉS

- A. Ez a rövidke levél csak azért van III. Jánosnak címezve, mert csak kicsivel rövidebb, mint a II. János. Én igazán úgy gondolom, hogy a II. és III. János egy kiegyensúlyozott üzenetet képez, ami egy helyi gyülekezetnek szólt, feltehetőleg valahol Kis-Ázsia római tartományában, az első század vége felé.
- B. A II. János az eretnek, vándor tanítók problémájával foglalkozik, míg a III. János egy intés a vándor keresztény tanítók segítségére.
- C. Három férfit nevez meg a III. János konkrétan a könyvben:
- Gájusz (egy istenfélő férfi a címzett gyülekezetben)
 - 3 Gájuszt említ a Biblia más helyeken: Macedóniai Gájusz, Apcsel. 19:29; Derbéi Gájusz, Apcsel. 20:4; és Korintusi Gájusz, Róma 16:23; I. Kor. 1:14.
 - Az "Apostoli Rendelkezés" (vagy konstitúció) néven ismert írás a III. Jánosban szereplő Gájuszt említi, mint Pergamum püspökét, akit János nevezett ki.
 - Diotrefész (egy istentelen bajkeverő a címzett gyülekezetben)

* Bár nem ihletettek, de a bekezdések mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden modern fordítás rendelkezik felosztott és összegzett bekezdésekkel. Minden bekezdésnek van egy központi témája, igazsága vagy gondolatmenete. Minden változat külön magában foglal egy témát saját stílusa szerint. Miközben olvasod a különféle fordításokat találd meg azt a fordítást, amelyik legjobban segít téged abban, hogy megértsd a témát és a verseket.

Minden fejezetben először is a Bibliát olvassuk el és próbáljuk meg a témáit (bekezdéseit) azonosítani, aztán hasonlítsuk össze az értelmezésünket a modern változatokkal. Csak akkor érthetjük meg igazán a Bibliát, ha értjük az eredeti szerző szándékát és követjük az ő logikáját és annak bemutatását. Csak az eredeti szerző volt ihletett – az olvasónak nincs joga megváltoztatni vagy módosítani az üzenetet. A Biblia olvasóinak felelőssége az, hogy alkalmazzák az ihletett igazságot mindennapjaikban és az életükre.

Vegyük figyelembe, hogy nem minden megfogalmazás van teljes mértékben megmagyarázva az első, második és harmadik függelékben.

- a. Az ÚSZ-ben ezen az egy helyen találunk róla említést. Nagyon ritka ez a név, azt jelenti, "Zeusz által táplált/felnevelt". Milyen ironikus, hogy az az ember, aki Zeuszról van elnevezve, az utazók ellen legyen, mikor Zeusz "az utazók védelmezője" volt.
 - b. Az ő viselkedéséről a 9-10. versek beszélnek.
3. Demetriosz (János eme levelét ő vitte el ennek a helyi gyülekezetnek)
- a. Úgy tűnik, ő egyike az utazó misszionáriusoknak, és az Efezusban lévő apostol levelének hordozója.
 - b. Az "Apostoli Rendelkezés" (vagy konstitúció)-nak nevezett hagyomány felsorolja Demetriuszt, mint Filadelfia püspökét, akit János apostol nevezett ki.

D. A korai egyháznak gondja volt azzal, hogy hogyan értékelje és támogassa az utazó tanítókat/igehirdetőket/evangélistákat. Egy korai, a második század elejéről származó nem kanonikus keresztény írásban – *The Didache or The Teaching of the Twelve Apostles* (A Tizenkét Apostol Tanítása vagy Didache-ja) – ezt az irányelvet találjuk:

XI. FEJEZET – AMI A TANÍTÓKAT, APOSTOLOKAT ÉS PRÓFÉTÁKAT ILLETI

"Bárki tehát, aki jöve és taníta nektek mindezeket a dolgokat, amiket már korábban szólottak, fogadjátok őt. De ha a tanító maga elfordul, és más tanokat hirdete, amik lerombolják amazokat, ne is halljátok őt; hanemha oly módon tanít, ami az Úr igazságát és ismeretét növelé bennetek, úgy fogadjátok őt, mint az Urat. Az apostolokkal és a prófétákkal kapcsolatosan az Evangyéliom parancsa szerint tegyetek: Minden apostol, aki jöve hozzátok fogadtasson úgy, mint az Úr. Ő azonban ne maradjon csupán egy napot; ha szükségeltetik akkor a következő napon is; ha viszont három napot marad, hamis próféta ő. S amikor az apostol eltávozándik, ne adjatok neki egyebet, mint kegyeret, ami elég maradása idejére; de ha pénzet is kér, hamis próféta ő". (380. oldal)

XII. FEJEZET – A KERESZTÉNYEK BEFOGADÁSA

"Bárki tehát, a Lélek által szóla, adassék nekem pénz, vagy bármi más, ne hallgassatok őrá; azonban ha azt mondá, hogy valaki más részére adjatok, aki szükségét lát, senki se ítélje őt meg.

Bárki, aki jöve az Úr nevében, fogadtassék be, azután bizonyosodjatok meg fölöle és ismerjétek meg; mert tudnotok kell mi a bal és mi a jobb. Ha az, aki érkeze hozzátok vándor vala, gondoskodjatok róla amennyire erőtöktől tellik; nem maradhat azonban nálatok mindössze két vagy három napig, ha szükséges neki. Ha viszont hajlandó nálatok maradni, maga kézműves vala, hagyjátok dolgozni és adjatok neki enni; ha viszont nincsen neki foglalatossága, és amennyire csak látjátok keresztény, ne henyéljen nálatok. Ha azonban nem hajlandó dolgozni, akkor Krisztus káromló vala. Figyeljétek és tartózkodjatok ezen emberektől". (381. oldal)

ELSŐ OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az egész bibliai könyvet. Saját szavaiddal fogalmazd meg az egész könyv központi témáját.

1. A teljes könyv témája
2. Irodalmi stílus (műfaj)

MÁSODIK OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a

saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az egész bibliai könyvet másodszor is. Vázold a fő témákat és nevezd is meg azokat egyetlen mondattal.

1. Az első irodalmi egység témája
2. A második irodalmi egység témája
3. A harmadik irodalmi egység témája
4. A negyedik irodalmi egység témája
5. stb.

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZŐ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az első részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböző fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerző szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Első bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZAVAK ÉS KIFEJEZÉSEK VIZSGÁLATA

SZÖVEG: 1. VERS

¹Én, a presbiter, a szeretett Gájusznak, akit igazán szeretek.

1. vers "A presbiter" A presbiter szó a "pásztor" és a "püspök" szavak szinonimája (vö. Titusz 1:5,7; Apcsel. 20:17,28). Lásd a teljes jegyzetet a II. János 1-nél.

■ **„a szeretett”** Ez jellemzője János leveleinek (vö. I. János 2:7; 3:2,21; 4:1,7,11; III. János 1,2,5,11), az Evangéliumban és a Jelenések Könyvében viszont nem találjuk meg.

■ **„Gájusz”** Sok a vita a fölött, hogy vajon Gájusz, vagy Diotrefész volt-e ennek a helyi gyülekezetnek a pásztora. Erre a kevés elérhető információra alapozva nehéz bármilyen dogmatikus

kijelentést tenni. A 9-es vers miatt, ahol a "gyülekezet" és az "ők" van megemlítve, lehetséges, hogy Diotrefész egy gyülekezet vezetője volt, Gájusz egy másiké, ami nagyon közel volt az előbbihez, de ez pusztán találgatás.

■ **„akit igazán szeretek” (akit szeretek az igazságban)** A "szeretet és igazság" gyakran található együtt János leveleiben (vö. II. János 1,2,3,4; III. János 1,3,4,8,12). Az igazság utalhat (1) a Szent Lélekre (vö. János 14:17); (2) a Fiú Jézusra (vö. János 8:32; 14:6); vagy (3) az evangélium tartalmára (vö. I. János 2:2; 3:23).

SZÖVEG: 2-4

²Szeretett testvérem, kívánom, hogy mindenben olyan jó dolgod legyen, és olyan egészséges légy, amilyen jó dolga van a lelkednek. ³Nagyon örültem, amikor testvérek jöttek, és bizonyoságot tettek a te igazságodról, minthogy te igazságban jársz. ⁴Nincs nagyobb örömöm annál, mint amikor hallom, hogy az én gyermekeim az igazságban járnak.

2. vers „kívánom” (imádkozom) Ez a tipikus görög levélkezdetet követi. Kívánság/íma a levél címzettjének egészségére, boldogulására. Ilyen módon üdvözöltek egy szeretett személyt.

■ **„hogy mindenben olyan jó dolgod legyen”** Ez az első századi görög-római világban egy tipikus kezdő imádság volt. Sosem volt az a céljuk, hogy az "egészség, gazdagság és jólét"-igehirdetők/tanítók ezzel bizonyítsák a maguk igazát. Ha egy Bibliai részt kiragadunk az összefüggéséből, bármilyen állítására felhasználhatjuk azt. A szövegrész nem jelentheti ma azt, amit nem jelentett megírásának idején sem. Az egyetlen ihletett személy az eredeti író. Követnünk kell az ő gondolatait, s nem szabad közbevetnünk a sajátunkat.

■ **„lelkednek”** Ez a szó a "*psuche*" (lélek), ami majdnem szinonimája a "*pneuma*" szónak. Mindkettőt az egyén, a személyiség lényegének leírására használták. Nem egy, az ember különálló részét jelenti (test, lélek, szellem). Az ember egy egység (vö. I. Mózes 2:7). Mi lélek vagyunk, nem pedig van lelkünk.

3.vers „Nagyon örültem” (vö. II. János 4; Fil. 4:10).

■ **„jöttek, és bizonyoságot tettek”** Mindkét szó JELENIDEJŰ MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami azt sugallja, hogy (1) a gyülekezet tagjai rendszeresen utaztak Efézusba és beszámoltak Jánosnak, vagy (2) visszatérő misszionáriusok hoztak híreket Gájusz nagylelkűségéről. Valószínű, hogy az idős ember nem utazott könnyen, de szeretett hallani a gyülekezetek állapotáról és növekedéséről.

■ **„(minthogy te) igazságban jársz”** A kereszténység elsősorban nem egy hitvallás, egy rituálé vagy egy intézmény, amihez csatlakozni kell, hanem egy élet, amit Jézussal való kapcsolatban él az ember. A korai egyházat úgy nevezték, "Az Út" (vö. Apcsel 9:2; 19:9,23; 24:22). Az igazság nem csak intellektuális (tartalom), hanem kapcsolat is (először Krisztuson keresztül Istennel, ami egymás iránti szeretetet eredményez). Lásd Különleges Téma: az Igazságról, a János 1:7-ben.

4. vers „gyermekeim” Ez János leveleiben egy megszokott megnevezés (vö. I. János 2:12,13,18,28; 4:4; 5:21). A hangsúly itt (1) apostoli autoritásán van, vagy (2) János szeretetének kifejezése Kis-Ázsia római tartományában lévő gyülekezetei és tagjai iránt (nyugat Törökország), ahol szolgálatának utolsó napjait töltötte.

SZÖVEG: 5-8

⁵Szeretett testvérem, hűségesen jársz el mindabban, amit a testvérekért teszel, még az idegenekért is, ⁶akik bizonyoságot is tettek szeretetedről a gyülekezet előtt: jól teszed, ha

ezeket az Istenhez méltóan engeded útnak,⁷ mert azért a névért indultak el, és semmit sem fogadtak el a pogányoktól. ⁸Nekünk tehát fel kell karolnunk az ilyeneket, hogy munkatársakká legyünk az igazságban.

5. vers „hűségesen jársz el” Gájusz eme tettei pontosan az ellenkezője azoknak, amiket Diotrefészről olvasunk a 9-10. versekben.

■ **„mindabban, amit...teszel”** Ez egy vonatkozó NÉVMÁS, *ean*-nal, és egy AORISZT KÖTŐMÓDÚ KÖZÉPIGÉVEL, ami egy olyan állapotot fejez ki, amiben megvan a beteljesülés lehetősége. Gájusz segítségére volt az utazó misszionáriusoknak, minden alkalommal és minden lehetséges módon.

■ **„még az idegenekért is”** A gyülekezetnek be kellett volna fogadnia és támogatnia kellett volna ezeket a vándorló keresztény misszionáriusokat, de a helyi szituáció miatt arra következtethetünk, hogy egyedül Gájusz segítette ezeket a testvéreket, akikről semmit nem tudott, kivéve, hogy ők is ismerték, szerették és szolgálták Jézus Krisztust.

6. vers „akik bizonyágot is tettek szeretetedről a gyülekezet előtt” Nyilvánvalóan az efezusi gyülekezetnek az összejövetele alatt volt egy olyan rész, ahol a misszionáriusok beszámolhattak a gyülekezet előtt.

KÜLÖNLEGES TÉMA: GYÜLEKEZET (EKKLESIA)

Ez a görög kifejezés, az *ekklesia*, két szóból tevődik össze, "ból-ből" és "hívott", a kifejezés tehát az isteni módon kihívottakat/elhívottakat foglalja magában. A korai egyház ezt a szót a világi használatból vette át (vö. Apcsel 19:32,39,41) és amiatt, ahogy a Septuaginta használja ezt a kifejezést Izrael "gyülekezetére" (vö. IV. Mózes 16:3; 20:4), saját magukra kezdték el használni, mint akik folytatólagos "leszármazottjai" Isten népének az ÓSZ-ből. Ők voltak az új Izrael (vö. Róma 2:28-29; Gal. 6:16; I. Péter 2:5,9; Jel. 1:6), Isten egész világra kiterjedő missziójának beteljesedése (vö. I. Mózes 3:15; 12:3; II. Mózes 19:5-6; Máté 28:18-20; Lukács 24:47; Apcsel 1:8).

Ezt a kifejezést számos értelemben használják az Evangéliumokban és az Apcselben:

1. világi városgyűlés Apcsel 19:32,39,41
2. Isten népének egyetemessége Krisztusban, Máté 16:18, és az Efézusi levél
3. a Krisztusban hívők helyi gyülekezete, Máté 18:17; Apcsel 5:11 (ezekben a versekben a jeruzsálemi gyülekezetről van szó)
4. Izrael népének egésze, Apcsel 7:38, István beszédében
5. egy bizonyos területen lévők, akik Isten népe, Apcsel 8:3 (Júda vagy Palesztína)

■ **„jól teszed”** Ez egy görög idióma/szólás, amit az egyiptomi papiruszokban találunk, jelentése: "kérlek" (vö. Apcsel. 10:33).

■ **„ha ezeket ... engeded útnak”** Ez egy szakkifejezés, aminek jelentése: felkészíteni az utazó misszionáriusokat, imádkozni értük, és felszerelni őket minden szükségletükkel (vö. Apcsel. 15:3; Róma 15:24; I. Kor. 16:6; II. Kor. 1:16; Titusz 3:13).

■ **„... Istenhez méltóan ...”** Ez azt jelenti, hogy kiemelkedő, szeretetteljes és túlradó módon (vö. Kol. 1:10; I. Thessz. 2:12). A hívőknek úgy kell kezelniük az evangélium munkáit, ami illik ahhoz, akit ők szolgálnak.

7. vers

- NASB** „mert azért a névért indultak el”
NKJV „az Ő neve miatt”
NRSV „Krisztus iránti figyelemből”
TEV „Krisztus szolgálatában”
NJB „teljesen a név miatt/a név iránti figyelemből/a név szerelméért”

Ez arra példa, hogy "a név" áll itt Jézus Krisztus személyét és munkásságát jelentve. Ahogy a hívők az Ő nevében hisznek (vö. Máté 10:22; 24:9; Márk 13:13; Lukács 21:12,17; János 15:21; 20:31; Apcsel. 4:17; 5:41; 9:14; Róma 1:5; I. Péter 4:14,16; Jel. 2:3).

- NASB** „és semmit sem fogadtak el a pogányoktól”
NKJV „a pogányoktól nem elvéve semmit”
NRSV „semmilyen támogatást el nem fogadva a nem-hívóktól”
TEV „anélkül, hogy nem-hívóktól bármilyen segítséget elfogadtak volna”
NJB „bármiben a nem-hívóktól való függés nélkül”

Ez az "idegenek" egy késő első századi megnevezése, amivel a pogányokra, nem hívőkre utaltak (vö. Máté 5:47; I. Péter 2:12; 4:3). A hívőknek támogatniuk kell az evangéliumi munkát! Aki segít valakinek, az felfedi az illető szívét.

János idejében sok utazó prédikátor tanított pénzért, vagy a hírnév kedvéért. Isten evangélistáit/tanítóit/prédikátorait nem azért kellett segíteni, amiket mondtak, hanem az Úr miatt, akinek a missziójában áldozatkészen részt vettek.

8. vers „nekünk ... kell” Ez egy gyakran ismételt morális felszólítás/parancs (vö. János 13:14; 19:7; I. János 2:6; 3:16; 4:11). Az *ophelio* szó egész pontosan azt jelenti, adósságban lenni (pénzügyi), de átvitt értelemben olyan értelemben használták, hogy lekötelezve lenni valakinek, valakinek az adósa lenni.

■ **„(fel kell) karolnunk az ilyen embereket”** A vendégszeretet egy központi/nagyon fontos kötelesség volt a korai egyházban, a helyi fogadók szálnalmas morális helyzete miatt (vö. Máté 25:35; Róma 12:13; I. Tim. 3:2; 5:10; Titusz 1:8; Zsid. 13:2; I. Péter 4:9).

■ **„hogy munkatársakká legyünk az igazságban”** Ahogyan a hívők a misszionáriusokat segítik, részt vesznek az igazság és hit általuk végzett munkájukban. Ez az egyik alapelve az evangéliumnak! A keresztény adakozás irányelveit az ÚSZ-ben a II. Kor. 8-9-ben találjuk.

SZÖVEG: 9-10

⁹Írtam valamit a gyülekezetnek, de Diotrefész, aki köztünk elsőségre vágyik, nem fogad el minket. ¹⁰Ezért tehát, ha megérkezem, emlékeztetni fogom azokra a dolgokra, amelyeket művel, amikor gonosz szavakkal rágalmaz minket, de nem elégszik meg ezzel, hanem maga sem fogadja be a testvéreket, azokat pedig, akik akarnák, úgyszintén megakadályozza ebben, és kiveti a gyülekezetből.

9. vers „Írtam valamit a gyülekezetnek” Ez utalhat az I. vagy II. Jánosra, esetleg egy elveszett levélre; nagy valószínűséggel a II. Jánosra való utalás.

■ **„Diotrefész, aki köztünk elsőségre vágyik”** Ez JELENIDEJŰ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez egy összetett szó, ami a "szeretet" (*phileo*) és az "elsőrangúnak tartani magát" (*proteuo*) szavakból áll. Az ÚSZ egyedül itt használja ezt a szót, a második tag viszont megtalálható a Kol. 1:18-ban, ahol Krisztus elsőrangúságáról beszél. Ez a férfi az első feljegyzett "hatalombróker", vagy "gyülekezeti főnök". Nem tudjuk, hogy ő volt-e a pásztor, vagy csak egyszerűen egy jelentős laikus. Bármelyik is a kettő közül, ez felfedi az indítékait. Ez a fajta egoista személyiség

minden korban jelen volt az egyházban! Az, hogy emellett gnosztikus volt-e, bizonytalan és nincs megemlítve, de lehetséges.

■ **„nem fogad el minket”** Diotrefész nem csak az apostoli autoritást utasította el, hanem agresszív módon az apostoli vezérelveknél is ellenlát, ráadásul bosszút is állt azokon, akik azt követték!

10. vers „ha” Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami potenciális cselekedetet jelent.

■ **„emlékeztetni fogom azokra a dolgokra, amelyeket művel”** János világosan fel akarja vázolni ennek az embernek az indítékait (9. vers) és tetteit (10. vers):

1. NASB – „igazságtalanul, gonosz szavakkal vádolva minket”
NKJV – „ellenünk fecsegve, bűnös/gonosz szavakkal”
NRSV – „hamis vádakot hint el ellenünk”
TEV – „azokat a szörnyű dolgokat, amiket rólunk mond, és a hazugságok, amiket beszél”
NJB – „a rólunk szóló gonosz vádak, amiket terjeszt”
2. „maga sem fogadja be a testvéreket”
3. „azokat pedig, akik akarnák, úgyszintén megakadályozza ebben”
4. „kiveti (őket) a gyülekezetből”

Ez az ember a figyelmet követel magának, és senkivel nem hajlandó megosztani a reflektorfényt. Továbbá eltávolítja azokat a gyülekezetekből, akik nem értenek vele egyet, vagy nem értenének vele egyet.

SZÖVEG: 11-12

¹¹Szeretett testvérem, ne a rosszat kövesd, hanem a jót. Aki a jót cselekszi, az Istentől van, aki a rosszat cselekszi, az nem látta az Istent. ¹²Demetriosz mellett bizonyosságot tesz mindenki, maga az igazság is, de mi is bizonyosságot teszünk, és tudod, hogy a mi bizonyoságtételünk igaz.

11. vers „ne a rosszat kövesd” Ez JELENIDEJŰ FELSZÓLITÓMÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent), ami gyakran azt jelenti, hogy abbahagyni egy folyamatban lévő cselekedetet. Az angol "mimic" (mesterkelt, utánozó) szó ennek a görög megfelelőjéből származik (*mineomai*). Óvatosan kell kiválasztanunk a példaképeinket. Érett keresztények kell, hogy legyenek, a gyülekezeten belülről (vö. II. Thesz. 3:7,9; Zsid. 6:12; 13:7). Demetriosz egy jó példa, Diotrefész rossz példa erre.

■ **„aki a jót cselekszi, az Istentől van”** János leveliben három teszt (kérdés) található arra nézve, hogy hogyan tudhatjuk, ki a valóban keresztény. Ez itt az engedelmesség tesztjére utal (vö. János 2:3-6,28-29; 3:4-10; 5:18; II. János 6). A másik kettő pontra is van utalás; (1) doktrina (3-4. vers); és (2) szeretet (1-2,6. vers).

■ **„aki a rosszat cselekszi, az nem látta az Istent”** A tévtanítók azt állították, bensőségesen ismerik Istent, de istentelen és szeretetlen életet éltek. Ez az antinomista, szabados gnosztikusok tanítását tükrözi, amik úgy hitték, a megváltás egy intellektuális igazság, amit el kell hinni, de a mindennapi élethez nincsen köze.

12.vers „Demetriosz mellett (jó) bizonyosságot tesz mindenki” Ez BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTŐMÓD. Valóban úgy tűnik, hogy ez a levél egy Gájusznak szóló ajánlólevél Jánostól, amiben Demetrioszról ír, a misszionáriusról, aki lehetséges, hogy a János III. levelét maga vitte el Gájusznak. Más ÚSZ-ben előforduló ajánlólevelekkel kapcsolatban lásd Apcsel. 18:27; Róm. 16:1; I. Kor. 16:3; II. Kor. 3:1; 8:16-24; Kol. 4:10.

■ **„maga az igazság is”** Az igazság megszemélyesített formában áll, ami szintén egy újabb bizonyíték a Demetrioszról szóló jó bizonyságokról.

■ **„és tudod, hogy a mi bizonyágtételünk igaz”** János a saját, Krisztusról szóló megbízható tanúságtételét jelenti itt ki (vö. János 19:35; 21:14).

SZÖVEG: 13-14

¹³Sok írni válnék még számodra, de nem akarok neked tintával és tollal írni;
¹⁴remélem azonban, hogy hamarosan meglátlak, és személyesen fogunk beszélni.

13. vers Ez nagyon hasonlít a II. János 12-re.

SZÖVEG: 15 (az angolban ez a 14. vers második fele)

¹⁵Békesség neked! Köszöntenek barátaid. Köszöntsd te is barátainkat név szerint.

15. vers „békesség neked” Ez minden bizonnyal a héber kifejezésre, a *shalom*-ra való utalás (vö. Lukács 10:5). Jelenthet köszöntést, és búcsúzást is. Nem csak a problémák hiányát jelenti, hanem egyben Isten áldásainak a jelenlétét is. Ezek voltak a feltámadott Krisztus első szavai a felső szobában a tanítványokhoz (vö. János 20:19,21,26). Mind Pál (vö. Ef. 6:23), mind Péter (vö. I. Péter 5:14) használta ezt, mint záró imádság Isten népe számára.

■ **„név szerint”** Ez azt jelenti, személyesen, külön-külön, melegen (köszönteni). Az egyiptomi papiruszokon gyakran találjuk ezt.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelős a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Sok a feltevés azzal kapcsolatban, hogy mi volt a probléma Demetriosz és Gájusz között. Néhány ezek közül: (1) teológiai okok; (2) szociális okok; (3) egyházi okok; és (4) morális okok. Magyarázd meg ezeket a lehetőségeket, és hogy hogyan kapcsolódhatnak ezek a János III. Leveléhez.
2. Hogyan kapcsolódik egymáshoz a II. és a III. János?
3. Sorold fel azt a három teszt pontot, amit az I. Jánosban találunk – és amit megismétel a II. és III. Jánosban – azzal kapcsolatosan, hogy hogyan lehetünk biztosak a keresztény mivoltunkban.

FÜGGELÉK 1

GÖRÖG NYELVTANI KIFEJEZÉSEK RÖVID DEFINÍCIÓI

A koiné görög, amit hellenisztikus görögnek is hívtak, volt a köznyelv a Földközi Tenger vidékén Nagy Sándor (Kr. e. 336-323) hódításával kezdődően, és körülbelül 800 éven át tartott még ennek a nyelvnek a használata (Kr. e. 300 – Kr. u. 500-ig). Nem csak egy leegyszerűsített klasszikus görög volt ez, hanem nagyon sok tekintetben egy újabb formája is a görög nyelvnek, ami második nyelvvé vált a Földközi Tenger vidékén az ókorban.

Az Újszövetség görög nyelvezete bizonyos értelemben egyedülálló volt, mert használói, Lukácsot és a Zsidókhoz írt levél szerzőjét kivéve, valószínűleg az arámot használta elsődleges (anya-) nyelvként. Így aztán az írásaikra hatással volt az arám nyelv idiómái és szerkezeti formái. Továbbá olvasták és idézték a Septuagintát (az ÓSZ görög fordítását), amit szintén koiné görög nyelven írtak. De a Septuagintát szintén olyan zsidó tudósok írták, akiknek az anyanyelvük nem a görög volt.

Ez emlékeztetőül szolgál a számunkra, hogy nem kényszeríthetjük az Újszövetséget egy szoros, kötött nyelvtani formába. Teljesen egyedülálló, mégis sok közös vonás van benne (1) a Septuagintával; (2) a zsidó írásokkal, mint pl. Josephus írásaival; és (3) az Egyiptomban talált papiruszokkal. Akkor hogyan közelítsük meg az Újszövetség nyelvtani analizisét?

A koiné görög és az Újszövetség koiné görög nyelvének nyelvtani vonásai nagyon képlékenyek. Nagyon sok értelemben ez az időszak a nyelvtan leegyszerűsítésének időszaka volt. A szövegkörnyezet lesz az elsődleges segítségünk. A szavaknak csak egy tágabb szövegkörnyezetben van értelmük, így aztán a nyelvtani szerkezetet csak a következők fényében érthetjük meg: (1) egy bizonyos szerző saját stílusa; és (2) egy bizonyos szövegkörnyezet. Egyetlen perdöntő definíciót sem alkothatunk a görög formákról és szerkezetekről.

A koiné görög elsődlegesen szóbeli nyelv volt. Az értelmezéshez elég gyakran az igék típusa és formája a kulcs. A legtöbb főmondatban az ige tűnik fel először, megmutatva annak elsődleges jelentését. Amikor egy görög igét analizálunk, akkor három információ darabkát kell megfigyelnünk: (1) az igeidő alapvető hangsúlyát, az igealakot és az ige módját (alaktan vagy morfológia); (2) a bizonyos ige alapvető jelentése (lexikográfia); és (3) és a szövegkörnyezet folyamata (mondattan vagy szintaktika).

(Sok esetben a magyar nyelvben nem létező időket és alakokat ír le, használ hozzá igeverseket, amiket nehéz lehet megkülönböztetni ezen idők és alakok hiánya miatt. A fordító megjegyzése.)

I. IGEIDŐ

A. Az igeidő vagy az aspektus magában foglalja az ige kapcsolatát a már befejezett cselekményhez vagy a még be nem fejezett cselekményhez. Ezt gyakran hívják "perfective" ("tökéletes") és "imperfective" ("nem tökéletes") igeidőnek.

1. A perfective igeidő a cselekmény megtörténésére fókuszál. Semmilyen más információ nincs megadva, csak az, hogy valami történt! Annak kezdete, folyamata és tetőpontja nincs megadva.
2. Az imperfective igeidő a cselekmény folyamatára fókuszál. Le lehet ezeket írni lineáris cselekményként, tartós cselekményként, progresszív cselekményként, stb.

B. Az igeidőt a szerint lehet kategorizálni, hogy a szerző hogyan látta a cselekményt annak

folyamatában

1. Megtörtént = AORISZT
2. Megtörtént és az eredménye látható = BEFEJEZETT MÚLTIDŐ
3. Megtörtént a múltban, az eredménye látható volt, de már nem = RÉGMÚLT
4. Most történik = JELEN
5. A múltban folyamatában történt meg = BEFEJEZETTLEN vagy FOLYAMATOS MÚLTIDŐ
6. Meg fog történni = JÖVŐIDŐ

Egy konkrét példa arra, hogy ezek az igeidők hogyan segítenek az értelmezésben, a "megment, megtart" kifejezés teljesen jó lesz. Számos különböző igeidőben használták már, hogy megmutassák annak folyamatát és tetőpontját is:

1. AORISZT – "tartattunk meg" (vö. Róma 8:24, Károli fordítás)
2. BEFEJEZETT – "tartattunk meg, aminek a következményei folyamatosak" (vö. Ef. 2:5,8, Károli fordítás)
3. JELENIDEJŰ – "megtartatunk, üdvözlünk" (vö. I. Kor. 1:18; 15:2, Károli fordítás)
4. JÖVŐIDEJŰ – "megtartatunk, megtartatol" (vö. Róma 5:9,10; 10:9, Károli fordítás)

B. Amikor az igeidőkre fókuszálunk, az értelmezőknek meg kell keresniük azt az okot, ami miatt az eredeti szerző úgy döntött, hogy ezzel az igeidővel fejezi ki magát. Az átlagos "minden fölöslegest mellőző" igeidő az AORISZT volt. Ez volt a megszokott "nem specifikus", "jelöletlen" igeidő. Széleskörű módon használható, amit a szöveggörnyezetnek kell pontosítania. Egyszerűen csak annyit állított, hogy valami történt. A múltidejű aspektusa csak a KIJELENTŐ MÓDBAN lehetséges. Ha bármilyen más igeidőt használtak, akkor valami specifikus dolgot hangsúlyoztak ki vele. De mit?

1. BEFEJEZETT (MÚLT) IGEIDŐ. Ez egy befejezett cselekmény, aminek láthatóak az eredményei. Bizonyos módon ez az AORISZT és a JELEN IDŐ kombinációja volt. Általában a fókusz a maradandó eredményeken volt vagy a cselekedet befejezésén (pl. Ef. 2:5,8; "megtartattatok és folyamatosan megtartattok").
2. RÉGMÚLT IGEIDŐ. Ez olyan volt, mint a BEFEJEZETT (MÚLT) IDŐ, kivéve, hogy a maradandó eredmények már megszűntek. Pl. János 18:16 "Péter pedig kívül állt (vala – Károli fordítás) az ajtónál".
3. JELEN IDŐ. Ez egy befejezetlen cselekmény volt. A fókusz általában a cselekmény folyamatán volt. Pl. I. János 3:6,9, "aki Őbenne marad, az nem vétkezik". "Aki az Istentől született, az nem cselekszik bűnt".
4. BEFEJEZETLEN vagy FOLYAMATOS MÚLT IDŐ. Ebben az igeidőben a JELEN IDŐHÖZ való kapcsolódás hasonló ahhoz, ahogy a BEFEJEZETT és a RÉGMÚLT IDŐ kapcsolódik egymáshoz. A BEFEJEZETLEN IGEIDŐ olyan befejezetlen cselekményről szól, ami egykor megtörtént ugyan, de már megszűnt, vagy egy a múltban történt cselekmény kezdetére utal. Pl. Máté 3:5, "Akkor kiment hozzá Jeruzsálem...egész környéke".
5. JÖVŐ IDŐ. Ez egy olyan cselekményről szól, amit általában egy jövőbeli időszakra vetítettek ki. Sokkal inkább a megtörténés lehetősége volt a fókuszban a valódi megtörténés helyett. Gyakran az esemény biztosságáról szólt. pl. Máté 5:4-9, "Boldogok ... mert ők majd ...".

II. IGEALAK

A. Az igealak magyarázza meg az ige cselekménye és annak alanya közti kapcsolatot.

B. A CSELEKVŐ IGEALAK volt a normális, elvárt, hangsúlyozatlan módja annak, hogy megerősítsék, hogy az alany az ige cselekményét elköveti.

- C. A SZENVEDŐ IGEALAK azt jelenti, hogy az alany az ige cselekményét egy külső okozótól "szenvetde" el. A görög ÚSZ-ben ha egy külső okozó végezte a cselekményt, akkor azt a következő elöljárószókkal és esetekkel fejezték ki:
1. egy közvetlen személyes külső okozót a *hupo* szóval HATÁROZÓI ESETTEL (vö. Máté 1:22; Apcsel 22:30).
 2. egy személyes közvetítő külső okozót a *dia* szóval HATÁROZÓI ESETTEL (vö. Máté 1:22).
 3. egy személytelen külső okozót általában az *en* szóval ESZKÖZHATÁROZÓI ESETTEL.
 4. néha akár a személyes akár a személytelen külső okozót egyedül az ESZKÖZHATÁROZÓI ESETTEL, elöljáró szó nélkül.
- D. A KÖZÉPIGE azt jelenti, hogy az alany végzi az ige cselekményét ezzel egy időben az ige cselekményében közvetlen módon is részt vesz. Gyakran hívják a fokozott személyes érdek igeidejének. Ez a szerkezet kihangsúlyozta a mellékmondat vagy a mondat alanyát valamilyen módon. Ezt a szerkezetet nem lehet megtalálni az angolban, sem a magyarban. A görög nyelvben a jelentésének és fordításainak lehetősége nagyon széleskörű. Néhány példa erre a formára:
1. VISSZAHATÓ – az alanyon magán látható a közvetlen cselekmény. Példa: Máté 27:5, "felakasztotta magát".
 2. INTENZÍV – az alany saját maga végzi a cselekményt saját magának. Példa: II. Kor. 11:14, "a Sátánis a világosság angyalának adja ki magát".
 3. KÖLCSÖNÖS – két alany közjátéka. Példa: Máté 26:4, "megegyeztek abban".

III. IGE MÓD

- A. A koiné görögben négy igemód van. Az ige valósághoz való viszonyát jelölik, legalábbis a szerző gondolkodása szerint. Az igemódok két széles kategóriába vannak felosztva: azok, amik a valóságot jelölik (KIJELENTŐMÓD), és azok, amik a lehetőséget jelölik (KÖTŐMÓD, FELSZÓLÍTÓMÓD, és ÓHAJTÓMÓD).
- B. A KIJELENTŐMÓD volt az a szokványos mód, amivel kifejezték azt a cselekményt, ami megtörtént, vagy legalábbis a szerző gondolataiban mindenképp. Ez volt az egyetlen olyan görög igemód, ami kifejezte a határozott időt, és még itt is másodlagos volt ennek az aspektusa.
- C. A KÖTŐMÓD lehetséges jövőbeli cselekményt fejezett ki. Valami még nem történt meg, de elég nagy esélye van annak, hogy meg fog. Nagyon sok közös tulajdonsága volt ennek a módnak a JÖVŐIDEJŰ KIJELENTÉSSEL. A különbség annyi, hogy a kötőmód bizonyos mértékű kételkedést is kifejez. Az angolban ezt gyakran a következő kifejezésekkel fejezték ki: "tudna", "tehetné", "valószínű", "talán".
- D. Az ÓHAJTÓMÓD azt a kívánságot fejezte ki, ami elméletileg lehetséges volt. Úgy kezelték ezt, mint ami egy lépéssel távolabb állt a valóságtól, mint a KÖTŐMÓD. Az ÓHAJTÓMÓD bizonyos körülmények közötti megvalósulásról szólt. Az Újszövetségben elég ritka volt az ÓHAJTÁS. A leggyakrabban Pál híres kifejezéseiben használta, tizenöt alkalommal, ami a magyarban "Szó sincs róla!" formában lett lefordítva (a Károliban: "Távol legyen!"), az angolban ez így hangzik: "Soha ne essen meg!" vagy a régebbi fordításokban: "Isten mentsen tőle!" (vö. Róma 3:4,6,31; 6:2,15; 7:7,13; 9:14; 11:1,11; I. Kor. 6:15; Gal. 2:17; 3:21; 6:14). További példák: Lukács 1:38; 20:16; Apcsel 8:20; és T. Thessz. 3:11.

- E. A FELSZÓLÍTÓ MÓD egy olyan parancsot hangsúlyozott, ami lehetséges volt, de a hangsúly a beszélő szándékán volt. Csak szándékozott lehetőséget erősített meg, és mások döntésén múltott a megvalósulás feltétele. Volt egy különleges használata a FELSZÓLÍTÓ MÓDNAK az imádságokban és harmadik személyű kérésekben. Ezek a parancsok csak JELEN és az AORISZT időben voltak megtalálhatók az ÚSZ-ben.
- F. Néhány nyelvten a MELLÉKNÉVI IGENEVEKET is egy külön típusú módnak veszi. A görög ÚSZ-ben ezek nagyon megszokottak, amit általában igei melléznevekként definiálnak. Ahhoz fő igéhez kapcsolódva fordítják őket, amihez kötődnek. Széleskörűen lehetett a fordításokban ezeket a melléknévi igeneveket felhasználni. Az a legjobb megoldás, ha számos különböző angolnyelvű fordítást összehasonlítunk (sajnos a magyarban kevés a kínálat ezen a téren, a ford. megjegy.). Nagyszerű segítséget jelent a Baker kiadó által kiadott *The Bible in Twenty Six Translations* (A Biblia Huszonhat Fordítása) című könyv.
- G. Az AORISZT AKTÍV KIJELENTÉS volt a normál, vagy "jelöletlen" módja annak, hogy feljegyezzenek egy történést. Bármilyen más igeidő, igealak vagy mód már megkülönböztető jelentőséggel bírt, amit az eredeti szerző tudatni szeretett volna.
- IV. Azok számára, akik nem járatosak a görög nyelvben, a következő tanulást segítő könyvek megadhatják a szükséges információt:
- A. Friberg, Barbara és Timothy: *Analytical Greek New Testament* (Analitikus Görög Újszövetség), 1988, Baker kiadó, Grand Rapids.
- B. Marshall, Alfred: *Interlinear Greek-English New Testament* (Interlineáris Görög-Angol Újszövetség), 1976, Zondervan kiadó, Grand Rapids.
- C. Mounce, William D. : *The Analytical Lexicon to the Greek New Testament* (Analitikus Lexikon a Görög Újszövetséghez), 1993, Zondervan kiadó, Grand Rapids.
- D. Summers, Ray: *Essentials of New Testament Greek* (Az Újszövetségi Görög Nyelv Lényeges Elemei), 1950, Broadman kiadó, Nashville.
- E. Az Illinois államban lévő Chicago városban található Moody Bibliaiskolán keresztül elérhetőek Koiné görög nyelvű levelező tagozatú akkreditált kurzusok.

V. FŐNEVEK

- A. Szintaktikailag a főnevet az eset határozza meg. Az eset az a főnév azon ragozott alakja, ami megmutatta annak kapcsolatát az igével és a mondat további részével. A koiné görögben az estek funkcióinak többségét az elöljárószavak jelölték. Mivel az eset formája számos különböző kapcsolatot volt képes azonosítani, az elöljárószavak úgy fejlődtek tovább, hogy képesek voltak világosabban elválasztani ezeket a funkciókat.
- B. A görög eseteket a következő nyolc módon kategorizálták:
1. Az ALANYESET a megnevezésre szolgált, és általában ez adta meg a mondat vagy a mellékmondat alanyát. Arra is használták, hogy a főnevek és a melléznevek állítmánya legyen azáltal, hogy a "lenni" és a "válni" igéket hozzákapcsolják.
 2. A BIRTOKOSESSETET leírásra használták és általában megjelölte a jellemzőjét vagy a minőségét annak a szónak, amihez kapcsolódott. Azt a kérdést válaszolta meg, hogy "Milyen fajta?" Általában az angol "of" elöljárószóval fejezték ki, ami a

- magyarban a birtokos jelzőkkel felel meg.
3. A HATÁROZÓI ESET ugyanazt a ragozott alakot használja, mint a BIRTOKOSESET, de ezt arra használták, hogy az elválasztottságot fejezzék ki vele. Általában a következőktől való elválasztottságot fejezte ki: egy bizonyos időponttól, helytől, forrástól, eredettől vagy foktól. Gyakran az angol "from" előjárószóval fejezték ki, ami a magyar "-tól, -től, fogva" megfelelője volt.
 4. A RÉSZESHATÁROZÓI ESETet arra használták, hogy személyes érdekeltséget fejezzenek ki vele. Ez jelölhet pozitív vagy negatív aspektust is. Gyakran ez volt az indirekt tárgy. Ezt gyakran az angol "to" előjárószóval fejezték ki, aminek a magyar megfelelője, a neki, részére, számára.
 5. A HELYHATÁROZÓI ESETnek ugyanaz volt a ragozott alakja, mint a RÉSZESHATÁROZÓIÉnak, de ez térben, időben vagy logikus keretek közötti helyzetet határozott meg. Az ezeket kifejező előjárósavak magyar megfelelői a következők: "-ban, -ben, -on, -en, -ön, -nál, -nél, -kor, között, míg, amíg, alatt, által, rajta, és mellett".
 6. Az ESZKÖZHATÁROZÓI ESETnek ugyanaz volt a ragozott alakja, mint a RÉSZESHATÁROZÓI és a HELYHATÁROZÓI esetnek. Eszközt vagy társat fejezett ki. Az ezeket kifejező előjárósavak magyar megfelelői a következők: "-val, -vel, által, vagy vele".
 7. A TÁRGYESETet arra használták, hogy a cselekmény következtetését leírják vele. Korlátozottságot fejezett ki. A leggyakrabban használata a közvetlen tárgy volt. Arra a kérdésre válaszol, hogy "Milyen messze?", vagy "Milyen mértékig?"
 8. A MEGSZÓLÍTÓ ESETet közvetlen megszólításra használták.

VI. KÖTŐSZAVAK ÉS CSATOLÓSZAVAK

- A. A görög egy nagyon precíz nyelv, mert nagyon sok kötőszava van. Gondolatokat kapcsol össze (mellékmondatok, mondatok és bekezdések). Annyira nagyon megszokottak voltak, hogy a hiányuk (asyndeton) gyakran bibliamagyarázati szempontból jelentőséggel bírtak. Valójában ezek a kötőszavak és kapcsolószavak mutatták meg a szerző gondolatmenetének irányát. Ezek a szavak gyakran alapvető jelentőséggel bírtak abban, hogy meghatározhassuk, hogy pontosan mit is akar a szerző mondani.
- B. Itt egy lista néhány kötő és kapcsolószóval és azok jelentésével (ezeknek az információknak a többségét a következő könyvből gyűjtöttük össze: H. E. Dana és Julius K. Mantey: *A Manual Grammar of the Greek New Testament* [Kézikönyv a Görög Újszövetség Nyelvtanáról]).
 1. Időt jelző kapcsolószavak
 - a. *epei, epeidé, hopote, hós, hote, hotan* (subj.) – "mikor, amikor"
 - b. *heós* – "amíg"
 - c. *hotan, epan* (subj.) – "amikor csak, akármikor"
 - d. *heós, achri, mechri* (subj.) – "addig"
 - e. *priv* (infin.) – "előtt, mielőtt"
 - f. *hós* – "mióta, óta, mikor, amikor"
 2. Logikai kapcsolószavak
 - a. célhatározói
 - (1) *hina* (subj.), *hopós* (subj.), *hós* – "azért hogy, hogy"
 - (2) *hóste* (hangsúlyos tárgyeseti főnévi igenév) – "hogy"
 - (3) *pros* (hangsúlyos tárgyeseti főnévi igenév) vagy *eis* (hangsúlyos tárgyeseti főnévi igenév) – "hogy"
 - b. Okozati (a ok és a szándék nyelvtani formái között szoros hasonlóság van)
 - (1) *hóste* (főnévi igenév, ez a leggyakoribb) – "azért hogy, így aztán"

- (2) *hiva* (subj.) – "azért hogy"
 - (3) *ara* – "hogy"
 - c. Okozati
 - (1) *gar* (okozó/hatás vagy ok/következmény) – "mert"
 - (2) *dioti, hotiy* – "mert"
 - (3) *epei, epeidé, hós* – "mivel"
 - (4) *dia* (tárgyesettel és hangsúlyos főnévi igenévvel) – "mert"
 - d. Feltételező
 - (1) *ara, poinum, hóste* – "ezért aztán"
 - (2) *dio* (a legerősebb feltételező kötőszó) – "ami alapján, amiért, ezért"
 - (3) *oun* – "ezért, tehát, aztán, következésképpen"
 - (4) *toinoun* – "ennek megfelelően"
 - e. Ellentétet kifejező
 - (1) *alla* (erőteljes ellentétet kifejező) – "de, kivéve"
 - (2) *de* – "de, bár, mégis, másrésztől"
 - (3) *kai* – "de"
 - (4) *mentoi, oun* – "mindazonáltal"
 - (5) *plén* – "mindamellet" (leginkább a Lukácsban fordul elő)
 - (6) *oun* – "mindazonáltal"
 - f. Összehasonlítás
 - (1) *hós, kathós* (összehasonlító mellékmondatokat köt össze)
 - (2) *kata* (összetett szavakban, *katho, kathoti, kathósper, kathaper*)
 - (3) *hosos* (a Zsidókhoz írt levélben)
 - (4) *é* – "mint"
 - g. Folyamatosságot vagy sorozatosságot kifejező
 - (1) *de* – "és, most"
 - (2) *kai* – "és"
 - (3) *tei* – "és"
 - (4) *hina, oun* – "hogy"
 - (5) *oun* – "aztán" (a Jánosban)
3. Nyomatékosító
- a. *alla* – "minden bizonnyal, igen, valóban"
 - b. *ara* – "valóban, csakugyan, minden bizonnyal, valóban"
 - c. *gar* – "de valóban, biztosan, valóban"
 - d. *de* – "valóban"
 - e. *ean* – "éppen, valóban, igazán"
 - f. *kai* – "éppen, valóban, igazán"
 - g. *mentoi* – "valóban"
 - h. *oun* – "valóban, mindenképp"

VII. FELTÉTELES MONDATOK

- A. A FELTÉTELES MONDAT olyan mondat, ami egy vagy több feltételes mellékmondatot tartalmaz. Ez a nyelvtani szerkezet segíti az értelmezést, mert megadja a feltételeket, okokat vagy okozatokat, amiért a főige cselekménye megtörténik, vagy épp nem történik meg. Négy fajta feltételes mondat mondat létezett. Onnan indul, hogy valami igaznak tűnt a szerző szempontjából, vagy az írás célja miatt, és afelé tart, ami csak egy óhaj, kívánság volt.
- B. Az ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT olyan cselekedetet vagy állapotot fejezett ki, ami a szerző szemszögéből vagy céljai miatt igaznak tűnt, még akkor is, ha azt a "ha" szóval fejezte ki. Számos szöveggörnyezetben a "mivel" szóval lehetne fordítani, de a

magyar fordítások a "ha" szót használják (vö. Máté 4:3; Róma 8:31). Mindazonáltal ez nem azt akarná jelölni, hogy minden ELSŐ TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT igaz valóság lenne. Gyakran arra használták, hogy egy vitában érveljenek velem, vagy hogy kiemeljenek egy téves következtetést (vö. Máté 12:27).

- C. A MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATot gyakran hívják "tényekkel ellentétesnek". Olyas valamit állít, ami a valósággal szemben állt, csak azért, hogy bebizonyítson valamit vagy hogy rámutasson valamire. Például:
1. "Ha ő volna ama próféta, tudná, ki ez, és tudná, hogy ez az asszony, aki hozzáér: bűnös." (Lukács 7:39)
 2. "Mert ha hinnétek Mózesnek, hinnétek nekem." (János 5:46)
 3. "Ha még mindig embereknek akarnék tetszeni, nem volnék Krisztus szolgálója." (Gal. 1:10)

D. A HARMADIK TÍPUS egy lehetséges jövőbeli eseményről szól. Gyakran feltételezi a cselekmény valószínűségét. Általában magában foglalja az eshetőséget is. A főige cselekménye a "ha" mellékmondatban szereplő cselekménytől függően lehetséges. Példák az I. Jánosból: 1:6-10; 2:4,6,9,15,20,21,24,29; 3:21; 4:20; 5:14,16.

E. A NEGYEDIK TÍPUS áll legtávolabb a lehetőségtől. Nagyon ritka az ÚSZ-ben. Tulajdonképpen nincs is olyan teljes NEGYEDIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amelyikben a feltétel mindkét része illik a definícióba. Egy példa a részleges NEGYEDIK TÍPUSRA az I. Péter 3:14 nyitó mellékmondata. Egy másik példa a részleges NEGYEDIK TÍPUSRA az Apcsel 8:31-ben egy összegző mellékmondat.

VIII. TILTÁSOK

- A. A JELENIDEJŰ FELSZÓLÍTÁS a TAGADÓSZÓCSKÁVAL gyakran (de nem kizárólagosan) arra helyezi a hangsúlyt, hogy befejezzenek egy olyan cselekedetet, ami már folyamatban volt. Például: "ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön" (Máté 6:19); "ne aggódjatok életetekért" (Máté 6:25); "Tagjaitokat se adjátok oda a bűn szolgálatára, hogy a gonoszság fegyvereivé legyenek" (Róma 6:13); "ne szomorítsátok meg az Isten Szentlelkét" (Ef. 4:30); "ne részegedjete meg a bortól" (5:13).
- B. Az AORISZT KÖTŐMÓD a MÉ SZÓCSKÁVAL azt hangsúlyozza, hogy el ne kezdjenek egy cselekedetet. Például: "ne gondoljátok" (Máté 5:17); "ne aggódjatok tehát" (Máté 6:31); "ne szégyellj" (II. Tim. 1:8).
- C. A DUPLA TAGADÁS A KÖTŐMÓDDAL egy nagyon nyomatékos tagadás. "Soha de soha" vagy "semmilyen körülmények között". Például: "nem lát halált soha" (János 8:51); "inkább nem eszem húst soha" (I. Kor. 8:13).

IX. A NÉVELŐ

- A. A koiné görögben a határozott névelőnek hasonló volt a használata, mint az angolban és a magyarban "a/az". Az alapvető funkciója az volt, hogy "mutatóként" felhívja a figyelmet a szóra, névre vagy a kifejezésre. Ennek használata szerzőről szerzőre változott az Újszövetségben. A határozott névelő a következő módokon is funkcionálhat:
1. kontraszt eszközeként, mutatónévmásként;
 2. egy már korábban bemutatott tárgyra vagy személyre való utalás jeleként;
 3. segít azonosítani az alanyt a mondatban a kötőigével. Például: "Az Isten Lélek" (János 4:24); "az Isten világhosság" (I. János 1:5); "Isten a szeretet" (4:8,16).

- B. A koiné görögben nem volt határozatlan névelő, mint a magyarban az "egy". A határozatlan névelő hiánya jelentheti, hogy
1. valaminek a jellemére vagy a minőségére figyel;
 2. valaminek a kategóriájára figyel.
- C. Az ÚSZ-i szerzők nagyon széleskörűen váltogatták a névelő használatát.

X. A HANGÚLYOZÁS MÓDJAI A GÖRÖG ÚJSZÖVETSÉGBEN

- A. A hangsúlyozás technikái az Újszövetségben szerzőről szerzőre változtak. A legkövetkezetesebb és legformálisabb szerzők Lukács és a Zsidókhoz írt levél szerzője voltak.
- B. Már korábban is megállapítottuk, hogy az AORISZT AKTÍV KIJELENTÉS volt a standard a hangsúly tekintetében a jelöletlen, de bármilyen más igeidőnek, igealaknak vagy igemódnak jelentősége volt az értelmezésben. Ez persze nem azt akarná jelenteni, hogy az AORISZT AKTÍV KIJELENTÉSt nem használták sűrűn nyelvtanilag jelentőségteljes értelemben. (példa: Róma 6:10 [kétszer]).
- C. A szórend a koiné görögben
1. A koiné görög nyelv ragozott nyelv volt, így nem függött a szórenden, csakúgy mint a magyar. Így aztán a szerző megváltoztathatta a normális elvárt szórendet, hogy megmutathassa, hogy:
 - a. a szerző mit akart kihangsúlyozni az olvasó számára;
 - b. azt, amiről a szerző azt gondolhatta, hogy az olvasó számára meglepő lesz;
 - c. mi foglalkoztatta a szerzőt a szíve mélyén.
 2. A normál szórenden a görög nyelvben még mindig nem állapodtak meg. Mindazonáltal a feltételezett normál szórend a következő:
 - a. kötőigék esetén
 - (1) ige
 - (2) alany
 - (3) kiegészítők
 - b. tárgyias igék esetén
 - (1) ige
 - (2) alany
 - (3) tárgy
 - (4) indirekt tárgy
 - (5) elöljárói kifejezések
 - c. névszói csoportoknál
 - (1) főnév
 - (2) melléknévképző
 - (3) elöljárói kifejezések
 3. A szórend lehet nagyon fontos értelmezési eszköz. Például:
 - a. "Bajtársi jobbukat nyujták nékem és Barnabásnak" (Károli fordítás). A "bajtársi jobb" kifejezés az eredetiben ketté lett választva a mondat elejére és végére került, hogy megmutassa annak jelentőségét (Gal. 2:9).
 - b. "Krisztussal együtt" a mondat elején van. A halála központi helyen van (Gal. 2:20).
 - c. "Régen sokszor és sokféleképpen" (Zsid. 1:1) is a mondat elején szerepel. Így jelentette ki Isten magát, s ez volt kiemelve, nem pedig a tény, hogy kijelentette magát.

D. Általában némi fokú hangsúlyt a következő módokon fejezték ki:

1. Annak a névmásnak az ismétlése, ami már megjelent az ige ragozott alakjában. Például: "veletek vagyok..." (Máté 28:20)
2. Egy elvárt kapcsolat vagy egy másik kapcsoló eszköz hiánya a szavak, kifejezések, mellékmondatok vagy mondatok között. Ezt asyndeton-nak nevezik ("nem kötött"). A kötő alak elvárható lett volna, tehát annak hiánya figyelemfelkeltő. Például:
 - a. A Boldogmondások, Máté 5:3 (a lista ki van hangsúlyozva)
 - b. János 14:1 (új téma)
 - c. Róma 9:1 (új bekezdés)
 - d. II. Kor. 12:20 (a listát hangsúlyozza)
3. Egy adott szövegkörnyezetben lévő szavak és kifejezések ismétlése. Például: "magasztaljuk dicsőséges kegyelmét" (Ef. 1:6,12, 14). Ezt a kifejezést arra használták, hogy a Szentháromság mindhárom személyének munkáját bemutassák.
4. Egy idióma vagy szó- (hang) játék kifejezések között
 - a. eufémizmus (szépítő kifejezések) – tabu témákról beszélve helyettesítő szavakat használ, mint az "alvás" a halálra (János 11:11-14) vagy a "láb" szót a férfi nemi szervre (Ruth 3:7-8; I. Sám. 24:3 – bár a magyar fordítás ezt nem így hozza, az angolban és az eredetiben az szerepel, hogy betakarja lábát-a ford. megjegy.).
 - b. Kertelés vagy mellébeszélés – Isten nevének más szavakkal való behelyettesítése, mint a "menny királya" (Máté 3:21), vagy "egy hang a mennyből" (Máté 3:17).
 - c. szóképek
 - (1) lehetetlen túlzások (Máté 3:9; 5:29-30; 19:24)
 - (2) enyhe túlzások (Máté 3:5; Apcsel 2:36)
 - (3) megszemélyesítések (I. Kor. 15:55)
 - (4) irónia (Gal. 5:12)
 - (5) költői részek (Fil. 2:6-11)
 - (6) hang-játékok szavakkal
 - (a) "egyház"
 - (i) "egyház" (Ef. 3:21)
 - (ii) "elhívás" (Ef. 4:1,4)
 - (iii) "elhívattatok" (Ef. 4:1,4)
 - (b) "szabad"
 - (i) "szabad asszony" (Gal. 4:31)
 - (ii) "szabadság" (Gal. 5:1)
 - (iii) "szabadított" (Gal. 5:1)
 - d. idiomatikus nyelvezet – olyan nyelvezet, ami általában kulturális és specifikus:
 - (1) az "étel" képletes használata (János 4:31-34)
 - (2) a "Templom" szó képletes használata (János 2:19; Máté 26:61)
 - (3) az együttérzés héber idiómája, "gyűlöl" (I. Mózes 29:31; V. Mózes 21:15; Lukács 14:36; János 12:25; Róma 9:13)
 - (4) "Mind" szemben a "sok" kifejezéssel. Vesd össze az Ézs. 53:6-ot, ("mindnyájan") az 53:11,12-vel ("sokak"). Ezek a kifejezések egymás szinonimái, mint ahogy azt a Róma 5:18 és 19 mutatja.
 5. Egyetlen szó helyett a teljes nyelvi kifejezés használata. Például: "Az Úr Jézus Krisztus".
 6. Az *aoutos* kifejezés különleges használata
 - a. névelővel használva (jelzői állapot) "hasonló, ugyanolyan" -nak fordították
 - b. amikor névelő nélkül használták (állítmányi állapot) akkor intenzív visszaható névmásként fordították – "magát".

E. Azok a Biblia olvasók, akik nem görögül olvassák, számos más módon azonosíthatják a hangsúlyos részeket:

1. Elemző lexikon és párhuzamos görög/magyar szövegű biblia használata.
2. Különböző fordítások összehasonlítása, főleg azoké, amik más-más módszerű fordításokat alkalmaztak. Például: "szóról szóra" való fordítások (angol nyelvű: KJV, NKJV, ASV, NASB, RSV, NRSV,) összehasonlítása "dinamikusan megfelelő" fordításokkal (Williams, NIV, NEB, REB, JB, NJB, TEV). Nagyszerű segítség lehet a Baker kiadó *The Bible in Twenty-Six Translations* (A Biblia Huszonhat Fordításban) című könyve.

(A fent említett Biblia fordítások kizárólag angol nyelven találhatóak meg, magyarul nincs ennyi elérhető fordítás – a ford. megjegy.)

3. Joseph Bryant Rotherham: *The Emphasized Bible* (Hangsúlyozó Biblia) (Kregel, 1994).
4. Túlzóan szó szerinti fordítások használata
 - a. *The American Standard Version* 1901-ből.
 - b. Rober Young: *Young's Literal Translation of the Bible* (Young Szó Szerinti Bibliafordítása), (Guardian Press, 1976)

A nyelvtan tanulmányozása unalmas, viszont szükséges a helyes értelmezéshez. Ezeknek a tömör definícióknak, hozzáfűzéseknek és példáknak célja az, hogy bátorítsa és felkészítse a görögül nem tudókat, hogy az ebben a kötetben szereplő nyelvtani jegyzeteket használni tudják. Ezek a definíciók viszont eléggé le vannak egyszerűsítve. Nem szabad őket dogmatikus, rugalmatlan módon használni, hanem inkább lépcsőként egy mélyebb megértés felé az Újszövetség mondattanában. Remélhetőleg ezek a definíciók abban is segítenek az olvasóknak, hogy megértsék a többi tanulmányozást elősegítő eszközöket, úgy, mint az Újszövetség technikai kommentárjait.

Képesnek kell lennünk arra, hogy meggyőződjünk az értelmezésünk helyességéről azokon az információkon alapulva, amiket a Biblia szövegeiben találhatunk. A nyelvtan az egyike ezeknek a segítő eszközöknek; a többi ilyen információforrás a történelmi háttér, irodalmi szövegekörnyezet, kortárs források szóhasználata és párhuzamos szövegrészek.

FÜGGELÉK 2

SZÖVEGKRITIKA

Ezt a témát oly módon tárgyaljuk, hogy elmagyarázom az ebben a kommentárban található szövegi megjegyzéseket. A következő vázlatot fogjuk használni:

- I. Az Angol Biblia szövegi forrásai
 - A. Ószövetség
 - B. Újszövetség
- II. A szövegkritika problémáinak és teóriáinak tömör ismertetése.
- III. Ajánlott források további kutatásokhoz.

I. Az angol Biblia szövegi forrásai

A. Ószövetség

1. A Maszoréta szövegek (angolul az MT betűkkel jelölik) – Az a héber mássalhangzójelöléssel ellátott szöveg, amit Aquiba Rabbi állított össze Kr. u. 100-ban. A magánhangzók jelölései, az ékezeteket, a széljegyzeteket, az írásjeleket és a bekezdési jeleket Kr. u-i hatodik században kezdték el használni, és a Kr. u-i kilencedik században fejezték be. A zsidó tudósok egy csoportja, a Maszoréta tudósok készítették ezeket. A szövegi forma, amit használtak, ugyanaz a forma volt, amit a Misnánál, a Talmudnál, a Targumoknál, a Peshittánál (szíriai fordítás) és a Vulgátánál használtak.
2. Septuaginta (LXX) – A hagyomány szerint a Septuagintát 70 zsidó írástudó végezte el 70 nap alatt az alexandriai könyvtár számára II. Ptolemaiosz király (Kr. e. 285-246) támogatásával. A fordításokat állítólag egy Alexandriában élő zsidó vezető kérésére készítették. Ez a hagyomány "Arieszteasz Leveléből" származik. Az LXX eredete nemrégiben egy másik héber szövegi hagyománynak lett tulajdonítva, ami Aquiba Rabbi szövege volt (MT).
3. Holttengeri tekercsek (DSS) – A holttengeri tekercseket a Kr. előtti római korban írták (Kr. e. 200 – Kr. u. 70) az egyik zsidó szeparatista szekta tagjai, az Esszenusok. A héber kéziratok, amiket a Holt Tenger körül számos lelőhelyen találtak meg, némi különbséget mutatnak a MT és a LXX héber szövegi csoportjától.
4. Néhány konkrét példa, hogy ezeknek a szövegeknek az összehasonlítása hogyan segítette az Ószövetség megértésében azokat, akik értelmezni akarták azt.
 - a. Az LXX segítette a fordítóknak és a tudósoknak megérteni az MT-t.
 - (1) az LXX azt mondja, Ézs. 52:14: "Sokan iszonyodtak tőle" (magyar újfordítás).
 - (2) az MT az mondja, Ézs. 52:14 "Miképpen eliszonyodtak tőled sokan" (magyar Károli fordítás).
 - (3) az Ézs. 52:15-ben a névmás megkülönböztetése az LXX-ben meg lett erősítve
 - (a) LXX, "Bámulatba ejt majd sok népet"
 - (b) MT, "Aképpen ejt ámulatba sok népeket"
 - b. A DSS segítette a fordítóknak és a tudósoknak megérteni az MT-t.
 - (1) A DSS azt mondja, Ézs. 21:8: "És kiálta, mint oroszlán: Uram az őrtoronyban állok"
 - (2) az MT azt mondja, Ézs. 21:8: "és kiáltottam, mint egy oroszlán: én Uram, őrhelyemen állok minden nap"
 - c. Mind az LXX mind a DSS segítette az Ézs. 53:11 jelentésének tisztázásában

- (1) az LXX és a DSS ezt mondja: "Lelki gyötrelmeitől megszabadulva látja őket, és megelégedett lesz"
- (2) az MT ezt mondja: "Mert lelke szenvedése folytán látni fog, és megelégszik"

B. Újszövetség

1. Több mint 5300 teljes vagy részleges kézírata létezik a Görög Újszövetségnek. Körülbelül 85 papiruszra íródott, és 268 íródott csupa nagybetűvel (unciális vagy majusculus). Később, körülbelül a Kr. u-i kilencedik század környékén kifejlesztették a folyamatos írást (minusculus vagy kisbetűs). A görög kéziratok írott formában körülbelül 2700-at számlálnak. Továbbá van körülbelül 2100 olyan Szentírás másolat vagy azok listái, amiket az Istentiszteleteken használtak, és lecionáriumoknak hívjuk őket.
2. Az Újszövetség részeit tartalmazó, körülbelül 85 görög kéziratot, amit papiruszra írtak, mind múzeumokban őrzik. Némelyik a Kr. u-i második századból származik, de a legtöbb a harmadik vagy a negyedik századból való. Egyik ilyen MSS sem tartalmazza a teljes Újszövetséget. Csak azért, mert ezek a legrégebbi Újszövetség másolatok, az még nem jelenti automatikusan azt, hogy ezeknek kevesebb változatuk lenne. Nagyon sokat ezek közül gyorsan másoltak le helyi használatra. Nem nagyon figyeltek oda a pontosságra a folyamat során. Így aztán elég sok változat létezik.
3. A Codex Sinaiticus, amit a héber א (*aleph* vagy 01) betű jelzett, Tischendorf találta meg a Sínai hegyen a Szent Katalin kolostorban. A Kr. u-i negyedik századból származik, és az ÓSZ LXX másolatát és a görög ÚSZ-et is tartalmazza. Az "Alexandriai Szövegtípusba" tartozik.
4. A Codex Alexandrinus, amit az "A" betűvel vagy (02)-vel jeleztek, és az ötödik századból származó görög kézirat, amit Egyiptomban, Alexandriában találtak.
5. A Codex Vaticanus, amit a "B" betűvel vagy (03) számmal jelöltek, a római Vatikán könyvtárban találták, és a negyedik század közepére tehető a származása. Tartalmazza az ÓSZ LXX változatát és a görög ÚSZ-et is. Az "Alexandriai Szövegtípusba" tartozik.
6. A Codex Ephraemi, amit a "C" betűvel vagy a (04) számmal jelölnek, egy ötödik századi görög kézirat, ami nagyon töredékes.
7. A Codex Bezae, amit a "D" betűvel vagy a (05) számmal jelölnek, egy ötödik századi görög kézirat. Ez az egyik legfőbb képviselője az úgynevezett "Nyugati Szövegtípusnak". Sok hozzácsatolást tartalmaz és a legfőbb görög forrás, amit a King James Angol fordításhoz használtak.
8. Az ÚSZ-i MSS három, de lehet, hogy négy családba sorolható, amik hasonló jellemzőkkel rendelkeznek.
 - a. Alexandriai szövegtípus Egyiptomból
 - (1) P⁷⁵, P⁶⁶ (kb. Kr. u. 200-ból), amik az Evangéliumokat jegyzik fel
 - (2) P⁴⁶ (kb. Kr. u. 225-ből), ami Pál leveleit jegyzi fel
 - (3) P⁷² (kb. Kr. u. 22-250-ből, ami Péter és Júdás leveleit jegyzi fel
 - (4) Codex B, amit Vaticanusnak is hívnak (kb. Kr. u. 325-ből), ami a teljes Ó és Újszövetséget tartalmazza
 - (5) Origenész ebből a szövegtípusból idéz
 - (6) további MSS, amik ugyanezt a szövegtípust alkalmazzák: א, C, L, W, 33
 - b. Nyugati szövegtípus Észak Afrikából
 - (1) észak afrikai egyházatyák idézeteiből, pl. Tertullianus, Cyprianus, és az Ó latin fordítás
 - (2) Szent Irenaeus idézetei
 - (3) Tatianosz idézetei és más Ó szíriai fordításokból származó idézetek
 - (4) Codex "D" "Bezae" is ezt a szövegtípust követi
 - c. Kelet Bizánci szövegtípus Konstantinápolyból

- (1) ez a szövegtípus az 5300 MSS 80%-ában fellelhető
- (2) a szíriai Antiókhiaiából való egyházatyák idézték: kappadóciaiak, Aranyszájú Szent János és Theodorósz
- (3) Codex A, csak az evangéliumokban
- (4) Codex E (nyolcadik századi) a teljes ÚSZ
- d. a negyedik lehetséges szövegtípus a "Cézárei szövegtípus" Palesztínából
 - (1) elsődlegesen csak is Márkban található
 - (2) néhány ezt alátámasztó kézirat a P⁴⁵ és a W

II. A szövegkritika problémáinak és teóriáinak tömör ismertetése.

A. Hogyan keletkeztek a változatok

1. nem szándékos vagy véletlen (a legtöbb előfordulás ebből származik)
 - a. a kézzel történő másolás során bekövetkező tévesztések mikor a szem hibázik, azaz két hasonló szó második előfordulását olvassa csak el, így az összes közbeeső szót kihagyja (homoioteleuton, azaz "hasonló végződés")
 - (1) a szem tévedése, kihagy egy betűt vagy szótagot, aminek kétszer kellene előfordulni a szóban vagy kifejezésben (haplography)
 - (2) az elme tévedése, mikor is egy kifejezést vagy egy sort megismétel s görög szövegben (dittography)
 - b. a fül tévedése a kézzel történő lejegyzések alkalmával, amikor a szöveget tollba mondták, és helytelenül betűzték a szót (itacism). A helytelen helyesírás miatt gyakran egy hasonlóan hangzó görög szó került lejegyzésre.
 - c. a korai görög szövegekben nem voltak fejezet és vers beosztások, nem volt vagy csak kevés írásjelt használtak és nem volt a szavak között szünet. Lehetséges volt a betűket más helyeken felosztani, más szavakat formálva ezáltal.
2. szándékos
 - a. a másolt szöveg nyelvtani formáját javítandó változtatásokat végeztek
 - b. változtatásokat végeztek, hogy a szöveget más bibliai szövegekkel egyezővé tegyék (párhuzamos részek harmonizációja)
 - c. azáltal születtek a változatok, hogy két vagy több változatot egy hosszú egybefüggő szöveggé formáltak (conflation)
 - d. a szövegben felfedezett hibát kijavították, így változtatást eszközöltek (vö. I. Kor. 11:27 és I. János 5:7-8)
 - e. bizonyos hozzácsatolt információk, mint például a történelmi háttér vagy a helyes értelmezés a szöveg mellé lett feljegyezve a margóra egy bizonyos írástudó által, majd egy másik írástudó később belehelyezte azt a szövegbe (vö. János 5:4)

B. A szövegkritika alapvető tanai (logikus útmutatások a szöveg eredeti olvasatára, amikor más változatok is léteznek)

1. valószínűleg a legfurább vagy nyelvtanilag a legszokatlanabb szöveg az eredeti
2. valószínűleg a legrövidebb szöveg az eredeti
3. a régebbi szöveg nagyobb súlyt kap az eredetihez való nagyobb közelsége miatt, minden más egyenlő
4. az olyan MSS szövegek, amik földrajzilag eltérőek, általában az eredeti olvasattal rendelkeztek
5. azokat a doktrinálisan gyengébb szövegeket, legfőképpen azokat, amik a kézirat keletkezési idejében fő teológiai vitákat okozó témákhoz kapcsolódtak, mint például a Szentháromság az I. János 5:7-8-ban, kellene inkább preferálni
6. az a szöveg, ami a többi változat eredetét a legjobban meg tudja magyarázni
7. két idézet, ami segít megmutatni az egyensúlyt ezek között a problémát okozó

változatok között

- a. J. Harold Greenlee, *Introduction to New Testament Textual Criticism* (Bevezetés az Újszövetség Szövegkritikájába) című könyvének 68. oldala:

"Egyetlen keresztény tan sem nyugszik vitatható szövegeken; és az ÚSZ-et tanulmányozónak óvakodnia kellene attól, hogy arra törekedjen, hogy a saját szövege sokkal inkább ortodox vagy doktrinálisan erősebb legyen, mint az ihletett, eredeti szöveg".

- b. W. A. Criswell azt mondta Greg Garrisonnak a *The Birmingham Newstól*, hogy ő (Criswell) nem hiszi, hogy a bibliában minden szó ihletett, "legalább is nem minden szó az, ami a modern közösségnek adatott a fordítók által az évszázadok alatt". Criswell azt mondta, hogy "én nagyon is hiszek a szövegkritikában. És mint ilyen, azt gondolom, hogy a Márk evangéliumának második fele eretnokség: ez egyáltalán nem ihletett, csak kitaláció ... Amikor összehasonlítod azokat a kéziratokat, amik jó régiiek, nem találsz semmi olyasmit, mint a Márk könyvének összegzése. Valaki egyszerűen hozzácsatolta ..."

Az SBC hibátlanság mellett álló pátriárkák is azt vallották, hogy a "beszúrás" a János 5-ben is nyilvánvaló, ami arról szól, hogy Jézus a Bethesda tavánál van. És Júdás öngyilkosságának kétféle feljegyzését tárgyalja (vö. Máté 27 és Apcsel 1): "ezy csak kétféle nézőpont az öngyilkosságról", mondta Criswell. "Ha benne van a Bibliában, akkor van rá jó magyarázat, hogy miért van benne. És Júdás öngyilkosságáról szóló két feljegyzés szerepel a bibliában". Majd hozzátette: "A szövegkritika önmagában egy nagyszerű tudomány. Nem valami olyan, ami múltó vagy arcátlan. Ehelyett inkább dinamikus és központi ... "

III. Kézirati problémák (szövegkritika)

A. Ajánlott források további kutatásokhoz

1. R. H. Harrison: *Biblical Criticism: Historical, Literary and Textual*, (Bibliai Kritika: Történelmi, Irodalmi és Szövegi)
2. Bruce M. Metzger: *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption and Restoration* (Az Újszövetség Szövege: Annak Átadása, Megromlása és Helyreállítása)
3. J. H. Greenlee: *Introduction to New Testament Textual Criticism* (Bevezetés az Újszövetségi Szövegkritikába)

FÜGGELÉK 3

SZÓJEGYZÉK

Adopcionizmus. Ez volt az egyik legkorábbi nézetek egyike, ami Jézus az istenséghez való viszonyával foglalkozott. Alapvetően azt bizonygatta, hogy Jézus minden tekintetben normális ember volt, és hogy Isten bizonyos értelemben örökbe fogadta a keresztségekor (vö. Máté 3:17; Márk 1:11) vagy a feltámadásakor (vö. Róma 1:4). Jézus annyira példaértékű életet élt, hogy Isten egy adott alkalommal (keresztsége vagy feltámadása) "fiává" fogadta (vö. Róma 1:4; Fil. 2:9). Ez a korai egyház és egy nyolcadik századi kisebbség nézete volt. Ahelyett, hogy Isten emberré lett volna (testet-öltés) ezt megfordítja, és az ember válik Istenné!

Nagyon nehéz szavakba önteni, hogy Jézus, az Istenség Fiú alakja, a mindenek előtt létező istenség, megjutalmaztatott vagy felmagasztaltatott a példaértékű életéért. Ha már eleve Isten volt, akkor hogyan lehet megjutalmazni? Ha mindenek előtt létező isteni dicsőségben volt, hogyan lehetne még jobban megtisztelni? Bár elég nehéz ezt nekünk felfogni, az Atya valahogy megtisztelte Jézust egy bizonyos, különleges értelemben azért, hogy tökéletesen beteljesítette az Atya akaratát.

Alexandria Kódex azaz a Codex Alexandrinus. A Kr. u-i ötödik századból, Egyiptomból, Alexandriából származó görög kézirat, ami magában foglalja az Ószövetséget, az Apokrif Iratokat, és az Újszövetség nagy részét. Ez az egyik legjelentősebb forrásunk a teljes görög Újszövetséghez (kivéve Máté bizonyos részei, Jánost és a II. Korinthus). Amikor ez a kézirat, amit "A" betűvel jelölnek, és az a kézirat, amit "B" betűvel jelölnek (Codex Vaticanus azaz a Vatikáni Kódex) megegyeznek egy bizonyos szöveggel kapcsolatban, akkor azt a részt a legtöbb esetben a legtöbb tudós eredetinek fogadja el.

Alexandriai Iskola. Ez a bibliaértelmezési metódus Egyiptomban, Alexandriában alakult ki a Kr. u-i. második században. Philón alapvető értelmező alapelveit használja, aki Platón követője volt. Gyakran nevezik ezt az allegorikus módszernek is. Ez volt az uralkodó nézet az egyházban egészen a Reformációig. A legnagyobb támogatói Origenész és Szent Ágoston voltak. (Lásd Moises Silva: *Has the Church Misread The Bible?* (Az Egyház Vajon Félreértette a Bibliát?), Academic kiadó, 1987)

Allegória. Egyfajta bibliai értelmezés, ami eredetileg az alexandriai júdaizmuson belül fejlődött ki. Az alexandriai Philón népszerűsítette. Az alapvető lökése az volt, hogy azt szerették volna megtenni, hogy a személy kultúrájában vagy filozófiai rendszerében számára relevánssá tegyék az Írásokat, de azáltal, hogy a Biblia történelmi és/vagy irodalmi szöveggörnyezetét mellőzik. Az Írások minden szövege mögött valami rejtett vagy szellemi jelentést keres. El kell ismerni, hogy Jézus a következő helyeken ritkán használt allegóriát, hogy az igazságot kommunikálja: Máté 13; és Pál a Galata 4-ben. Ez viszont, mindazonáltal tipológia volt, s nem pedig szigorú értelemben vett allegória.

Analitikus (elemző) lexikon. Ez egy olyan kutatási segédeszköz, ami segít, hogy az Újszövetségben minden görög formát azonosíthassunk. Ez egy összeállítás, görög ábécé sorrendben rendezi a formákat és az alapvető definíciókat. Továbbá hozzáilleszt egy interlineáris fordítást is, ami segíti a görögül olvasni nem tudó hívőket, hogy az újszövetségi görög nyelvtani és szintaktikai formákat elemezhesse.

Analógia a Szentírásban. Ez az a kifejezés, amit arra a nézetre használtak, hogy a Biblia egésze Istentől ihletett, ezért nem ellentmondó, hanem kiegészítő. Ez az előfeltételezett megerősítés az alapja annak, hogy párhuzamos ígeréseket használnak a bibliai szöveg értelmezéséhez.

Antiókhiai Iskola. Ez a módszer a bibliai értelmezésre a Kr. u-i harmadik században alakult ki a szíriai Antiókhiaiban, válaszreakcióként az egyiptomi Alexandriából származó allegorikus módszerre. Alapvető lökése az volt, hogy a biblia történelmi jelentésére fókuszált. Úgy értelmezte a bibliát, mint egy normális, emberi irodalmat. Ez az iskola belekeveredett abba az ellentmondásban, hogy Krisztusnak vajon két természete volt (Nestorianizmus) vagy egy természete volt (teljesen Isten és teljesen ember). A Római Katolikus Egyház eretnekségnek titulálta, és áttette székhelyét Perzsába, de ennek kevés jelentősége lett. Később az alapvető hermeneutikai alapelvei a klasszikus Protestáns Reformerek (Luther és Kálvin) értelmező alapelveivé váltak.

Antitézis, ellentétes. Ez egyike annak a három leíró fogalomnak, amik a héber költészetben a sorok közötti kapcsolatot jelölték. Olyan versek soraihoz kapcsolódik, amiknek ellentétes volt a jelentésük (vö. Péld. 10:1; 15:1).

Antropomorfizmus. Azt jelenti, hogy "emberi tulajdonságokkal való felruházás", s ezt a kifejezést arra használták, hogy az Istenről szóló nyelvezetünket definiálják vele. Abból a görög szóból származik, amit az emberiségre használtak. Azt jelenti, hogy úgy beszélünk Istenről, mintha Ő is ember lenne. Istent olyan fizikai, szociológiai és pszichológiai kifejezésekkel írták le, amik kötődnek az emberekhez (vö. I. Mózes 3:8; I. Kir. 22:19-23). Ez természetesen csak egy analógia. Bár nincsenek másfajta kategóriák vagy kifejezések amiket használhatnánk, csak az emberiek. Így aztán az Istenről való tudásunk bár igaz, mégis korlátozott.

Apokaliptikus irodalom. Ez túlnyomórészt, s lehetséges hogy kizárólagosan is, zsidó műfaj volt. Titkos írással íródott, amit abban az időszakban használtak, amikor a zsidókat idegen világi erők támadták meg vagy foglalták el. Az a bibliai világnézet feltételezi, hogy a személyes, megváltó Isten teremtette meg és irányítja a világ eseményeit, és hogy Izrael különlegesen is fontos az Ő számára. Ez az irodalom végső győzelmet ígér Isten különleges erőfeszítése által. Nagyon is szimbolikus, képzeletszötte elemeket és titkos kifejezéseket használ. Az igazságot gyakran a következők használatával fejezi ki: színek, számok, látomások, álmok, angyali közbenjárás, titkos kódszavak és gyakran éles dualizmus a jó és a gonosz között.

Néhány példa erre a műfajra: (1) az ÓSZ-ben, Etékiel (36-48-as fejezetek), Dániel (7-12-es fejezetek), Zakariás, és (2) az ÚSZ-ben, Máté 24; Márk 13; II. Thessz. 2 és a Jelenések könyve.

Apologetika. Ez a görög "jogi védekezés" szótövéből származik. Ez egy meghatározott fegyelem a teológián belül, ami arra törekszik, hogy bizonyítékot és racionális érveket adjon a keresztény hitre.

A priori. Ez lényegében az "előfeltételezés" kifejezés szinonimája. Már korábban elfogadott és igaznak vélt definíciók, alapelvek és álláspontok használatával történő érvelést foglal magában. Ezek olyan dolgok, amiket vizsgáltság nélkül elfogadunk.

Arianizmus. Arius az egyiptomi Alexandriában lévő gyülekezetben volt presbiter (előljáró) a harmadik század végén és a negyedik század elején. Ő azt bizonygatta, hogy Jézus mindenk

előtt létező volt, de nem volt isteni (legalábbis nem olyan értelemben, mint az Atya), amit valószínűleg a Példabeszédek 8:22-31-gyel támasztott alá. Alexandria püspöke nagy kihívás volt a számára, aki évekig tartó ellenségeskedést kezdett (Kr. u. 318). Az Arianizmus a Keleti Egyház hivatalos hitvallásává vált. A Níceai Zsinat (Kr. u. 325) elítélte Ariust, és megerősítette a Fiú teljes egyenlőségét és istenségét.

Arisztotelész. Ő volt az ókori Görögország egyik filozófusa, Platón diákja és Nagy Sándor tanára. Az ő befolyása még ma is nagyon sok modern tanulmány sok területére elér. Ez azért van, mert a megfigyelés és a besorolás által megszerezhető ismeretet hangsúlyozta. Ez a tudományos módszer egyik tana.

A szemantika (jelentéstan) területe. Ez egy bizonyos szóhoz tartozó összes jelentési csoportját foglalja magában. Ez lényegében annak a bizonyos szónak a különböző szövegkörnyezetekben előforduló összes mellékértelmét foglalja magában.

Autográfák azaz eredeti írások. Ezek a biblia eredeti írásainak a nevei. Ezek az eredeti, kézzel írott iratok elvesztek. Csak másolatok másolatai maradtak meg. Ez a forrása sok szövegi változatnak a héber és a görög kéziratokban és az ókori változatokban is.

Bekezdés. Ez az alapvető értelmezési irodalmi egysége a prózának. Egy központi témát s annak kibontását tartalmazza. Ha ennél a legfőbb egységnél maradunk, akkor nem fogunk a lényegtelen dolgokból lényegest gyártani, vagy nem fogjuk kihagyni az eredeti szerző szándékát.

Bezae Kódex azaz a Codex Bezae. Ez a hatodik századból származó görög és latin kézirat. A "D" betű jelölik. Az evangéliumokat, az Apcsel és az alapvető leveleket tartalmazza. Számos, írástudók általi hozzáadás jellemzi. A "Textus Receptus" (Elfogadott Szöveg) alapját alkotja, ami a legfőbb görög kézirati hagyomány, ami az angol King James Version nevű bibliafordítás mögött áll.

Bibliai tekintély. Ezt a kifejezést egy nagyon is specifikus értelemben használták. Ez azt jelenti, hogy megértjük hogy az eredeti szerző mit mondott a saját korának, és azt igazságot a saját korunkban alkalmazzuk. A bibliai tekintélyt általában úgy definiálják, hogy úgy tekintünk a bibliára, mint ami az egyetlen tekintélyt adó iránymutatónk. Mindazonáltal a jelenlegi, helytelen értelmezések fényében korlátozott a fogalmunk azzal kapcsolatban, hogy a bibliát a történelmi – nyelvtani módszerek tanai által értelmezzük.

Bibliakiritka. Ez a bibliai értelmezés azon művelete, ami az adott könyv történelmi háttérére és irodalmi szerkezetére fókuszál.

Bölcsesség Irodalom. Ez volt a régi közel kelet (és a modern világé is) hétköznapi irodalmi műfaja. Lényegében egy próbálkozás volt arra, hogy az új generációt oktassa a sikeres élet iránymutatóra a költészet, példabeszédek vagy esszék által. Sokkal inkább az egyének címezték ezeket, mint a társadalom egészének. Nem használt történelmi utalásokat, hanem élettapasztalatokra és megfigyelésekre alapult. A bibliában az Jób és az Énekek Éneke, feltételezi YHWH jelenlétét és imádatát, de ez a vallásos világnézet nem nyilvánvaló mindig minden emberi megtapasztalásban.

Mint műfaj, általános igazságokat állított. Mindazonáltal ezt a műfajt nem lehet minden bizonyos helyzetben használni. Ezek általános kijelentések, amik nem mindig

alkalmazhatóak minden egyes helyzetre.

Ezek a bölcsek merték feltenni az élet nagy, nehéz kérdéseit. Elég gyakran nagy kihívást állítottak a hagyományos vallási nézetük elé (Jób és a Prédikátor). Egyensúlyt és feszültséget helyeznek az élet tragédiáiról szóló könnyű kérdésekbe.

Deduktív (levezető). A logikának és az érvelésnek ezen módszere az általános alapelvektől a specifikus alkalmazás felé halad az érvelés eszközei által. Pont az ellentéte az induktív (következtető) levezetésnek, ami a megfigyelt tényektől az általános következtetések (teóriák) felé halad, ami tudományos módszert tükröz vissza.

Diaszpóra. Ez a görög szakszó amit a palesztinai zsidók használtak arra, hogy leírják azokat a zsidókat, akik az Ígéret Földjének földrajzi határain kívül éltek.

Dinamikusan megfelelő. Ez egyfajta bibliafordítási módszer neve. A bibliafordításokat a következőképpen tekinthetjük: folyamatos fejlődés a "szó szerinti" egyezéstől, amikor is minden héber vagy görög szónak van egy angol (magyar) megfelelője; a "parafrázisig" (magyarázó körülírás), amiben csak a gondolatot fordítják le kevesebb figyelmet fordítva az eredeti szavakra vagy kifejezésekre. E között a két módszer között található a "dinamikusan megfelelő" fordítás, ami komolyan veszi az eredeti szöveget, de azt modern nyelvtani formákkal és idiómákkal fordítja le. A fordítások különböző módszereiről nagyon jó kis elemzés találhatsz a következő könyvben: Fee and Stuart: *How to Read the Bible for All Its Worth* (Hogyan Kell Olvasni a Bibliát Annak Teljes Értékéért) 35. oldal, és Robert Bratcher: *Introduction to TEV* (Bevezetés a TEV elnevezésű bibliafordításba).

Eisegesis (félremagyarázás). Az exegézis ellentéte. Ha az exegézis "kifelé vezet" az eredeti szerző szándékából, akkor ez a kifejezés egy idegen ötletbe vagy véleménybe "vezet befelé".

Eklektikus. Ezt a kifejezést a szövegkritikával kapcsolatban használják. Arra a gyakorlatra utal, amikor különböző görög kéziratokból kiválasztanak bizonyos szövegrészeket, hogy egy olyan szöveget kapjanak, amiről azt gondolják, hogy közel áll az eredetihez. Elutasítja azt a nézetet, hogy bármelyik görög kézirati család megragadja az eredetit.

Elfogultság. Ez az a kifejezés, amit arra használtak, hogy leírják vele azt az erőteljes hajlamot, ami egy tárgy vagy egy nézőpont felé irányul. Egy olyan gondolkodás, amiben a pártatlanság, az egy bizonyos tárgy vagy nézőpont felé lehetetlen. Ez egy előítéletekkel teli állapot.

Ellentétes. Ez az érvelésnek azon módszere, ami által látszólag ellentmondó vagy paradox párokat egyfajta feszültség tartja össze, egy egységesített választ keresve, ami az ellentét mind két oldalát magában foglalja. Nagyon sok bibliai tanban vannak ellentétpárok, predestináció – szabadakarat; üdvbizonyosság – kitartás; hit – cselekedetek; döntés – tanítványság; keresztény szabadság – keresztény felelősség.

Előfeltételezés. Ez az egy bizonyos témáról szóló, előre elgondolt értelmezésünkre utal. Gyakran alkotunk véleményt vagy előítéleteket adott témákról, még mielőtt az erről szóló írásokat megközelítenénk. Ezt a hajlamot úgy is nevezik, hogy elfogultság, vagy *a priori* álláspont, egy feltételezés, előre-tudás vagy előfeltételezés.

Elszellemiesítés. Ez a kifejezés az allegorizálás szinonimája abban az értelemben, hogy eltávolítja

a történelmi és az irodalmi szöveggörnyezetét az igerésznek, és egy másik kritéria előfeltétele alapján értelmezi azt.

Eredeti szerző. Ez az Írások tényleges szerzőjére/leírójára utal.

Etimológia (szófejtés). Ez a szavak tanulmányozásának azon aspektusa, amikor az adott szó eredeti jelentését próbáljuk meg meghatározni. Ebből a szótöböl aztán specifikus használatok sokkal könnyebben meghatározhatóak. Az értelmezésben nem az etimológia a legfőbb fókusz, sokkal inkább a szó kortárs jelentése és használata.

Exegézis (szövegmagyarázat). Ez az a szakszó, amit arra a gyakorlatra használnak, amikor egy bizonyos szövegrészrt értelmeznek. Azt jelenti, hogy "kifelé vezetni" (a szövegből) ami azt jelenti, hogy a célunk, hogy megértsük az eredeti szerző szándékát a történelmi háttér, irodalmi szöveggörnyezet, a szintaktika és a szó kortárs értelmének fényében.

Félreérthetőség, kétértelműség. Ez arra a bizonytalanságra utal, ami egy írott dokumentumban azt eredményezi, hogy két vagy több lehetséges jelentés van, vagy két vagy több dologra utalhat ugyanaz a dolog. Lehetséges, hogy János szándékosan használja a kétértelműséget (double entendre).

Gnoszticizmus. A legtöbb információnk erről az eretnekségről a második századi gnosztikus írásokból származik. Bár a kezdetleges elemei már az első században (sőt már előbb is) jelen voltak.

Néhány megállapított tan a valentinusi és a kerinthosi gnoszticizmusból, a második századból: (1) az anyag és a lélek egyképpen örökkévaló (lételméleti dualizmus). Az anyag gonosz, a lélek jó. Isten, aki lélek, nem lehet közvetlenül kapcsolatban a gonosz anyag formálásával; (2) kiáradások vannak (*eónok*, vagy angyali szintek) Isten és az anyag között. Az utolsó vagy a legalacsonyabb az ÓSZ YHWH-ja volt, aki megteremtette az világegyetemet (*kosmos*); (3) Jézus egy kiáradás volt, olyan, mint YHWH, de egy magasabb szinten, közelebb az igaz Istenhez. Néhányan őt tették a legmagasabb szintre, de még így is alacsonyabbra, mint Isten, és semmiképpen sem volt testet öltött istenség (vö. János 1:14). Mivel az anyag gonosz, Jézusnak nem lehetett emberi teste úgy, hogy közben megmarad istenségnek. Jézus egy szellemi jelenés volt (vö. I. János 1:1-3; 4:1-6); és (4) az üdvösséget a Jézusban való hit által lehetett megnyerni, plusz kellett valami különleges tudás is, amit csakis különleges személyes ismerhettek. A tudás (jelszavak) szükséges volt ahhoz, hogy átkelhessenek a mennyei szférák között. A zsidó törvényeskedés szükségzerű volt ahhoz, hogy elérhessék Istent.

A gnosztikus hamis tanítók két egymással szemben álló etikai rendszer mellett korteskedtek: (1) némelyeknek az életstílus teljes mértékben független volt az üdvösségtől. Számukra az üdvösség és a szellemiség titkos tudásba (jelszavakba) volt zárva az angyali szférák által (*eónok*), míg (2) másoknak az életstílus életbe vágó volt az üdvösséghez. Aszkéta életet hangsúlyoztak, amit a valódi szellemiség bizonyítékának tekintettek.

Hermeneutika. Ez az exegézist irányító alapelvekre utaló szakszó. Ez a specifikus iránymutatók egy csoportja, de ugyanakkor egy művészet/tehetség is. Legyen az bibliai vagy világi, a hermeneutikát általában mindig két kategóriába osztják: általános alapelvű és különleges alapelvű. Ezek mind azokhoz a különböző irodalmi típusokhoz kapcsolódnak, amiket a Bibliában találunk. Mindegyik különböző típusnak (műfajnak) meg vannak a saját egyedi iránymutatói, de osztozhattak közös megállapításokon és értelmezési folyamatokon.

Holttengeri Tekercsek. Ez az elnevezés azokra az ősi szövegekre utal, amik héber és arám nyelven íródtak, s 1947-ben találták meg őket a Holt Tenger közelében. Az első századi júdaista szekta vallásos könyvtára volt ez. A római megszállás nyomása és a hatvanas évek zelóta háborúi miatt elrejtették a tekercseket hermetikusan lezárt agyag edényekben különböző barlangokban és repedésekben. Segítettek abban, hogy megértsük az első századi Palesztína történelmi háttérét, és megerősítették a Maszoréta szövegek helyességét, legalábbis a korai Kr. e. időszakig visszamenőleg. A "DSS" betűkkel jelölik őket.

Idióma. Ezt a szót arra a kifejezésre használták, amit különböző kultúrákban találhatunk meg, aminek speciális jelentése van, ami nem kapcsolódik az adott kifejezés általános jelentéséhez. Néhány modern példa: "hát ez halálosan jó volt" vagy "teljesen kicsináltál". A biblia is tartalmaz ilyen típusú kifejezéseket.

Ihletettség. Ezt a nevet adták annak a fogalomnak, hogy Isten azáltal szólt az emberiséghez, hogy oly módon vezette a bibliai írókat, hogy azok pontosan és világosan lejegyezzék az Ő kijelentéseit. A teljes fogalmat általában három különböző kifejezéssel fejezik ki: (1) kijelentés – Isten az emberi történelemben munkálkodott; (2) ihletettség – Ő adta meg a saját cselekedeteinek helyesértelmezését, azok jelentését bizonyos kiválasztott embereknek, hogy jegyezzék azokat fel az emberiség számára; és (3) megvilágosodás – az Ő Lelkét adta, hogy segítsen az emberiségnek megérteni saját önleplezését.

Induktív (következtető). Ez egy logikai vagy érvelési módszer, ami a részletektől az egész felé halad. Ez a modern tudomány tapasztalati módszere. Lényegében ez volt Arisztotelész módszere is.

Interlineáris (sorközi). Ez egy olyan kutatási eszköz, ami segít azoknak, akik nem tudnak a biblia nyelvén, hogy annak jelentését és szerkezetét analizálhassák. Ez a fajta bibliafordítás az angol (magyar) szöveget a szavak szintjén közvetlenül az eredeti bibliai nyelven írott szöveg alá helyezi. Ez az eszköz, amit egy "analitikus lexikkal" egészítettek ki, meg fogja adni a héber és a görög nyelv formáit és alapvető definícióit.

Irodalmi egység. Ez az adott bibliai könyv nagyobb gondolati felosztásaira utal. Ez állhat pár versből, bekezdésből vagy fejezetből. Ez egy független egység, aminek van egy központi témája.

Irodalmi műfaj. Ez azokra az elkülönülő formákra utal, amiket az emberi kommunikáció magára ölthet, mint például a vers vagy a történelmi elbeszélés. Minden fajta irodalomnak megvannak a maga hermeneutikai műveletei az általános írott irodalmi alapelveken kívül.

Kánon. Ezt a kifejezést arra használták, hogy leírják azokat az írásokat, amik a bibliát alkotják, s amiket egyedülállóan ihletettnek hittek. Mind az Ó-, mind az Újszövetség esetében használták.

Kézirat. Ez a kifejezés a görög Újszövetség különböző másolataira utal. Általában különböző típusokba sorolják őket a következők szerint: (1) az anyag, amire írták őket (papirusz, bőr), vagy (2) magának az írásnak a formája (nagybetűs vagy folytatólagos írás). Egyesszámban "MS", többes számban "MSS" betűkkel jelölik őket.

Kijelentés. Ezt a nevet adták annak a fogalomnak, hogy Isten azáltal szólt az emberiséghez, hogy oly módon vezette a bibliai írókat, hogy azok pontosan és világosan lejegyezzék az Ő kijelentéseit. A teljes fogalmat általában három különböző kifejezéssel fejezik ki: (1) kijelentés – Isten az emberi történelemben munkálkodott; (2) ihletettség – Ő adta meg a saját cselekedeteinek helyes értelmezését, azok jelentését bizonyos kiválasztott embereknek, hogy jegyezzék azokat fel az emberiség számára; és (3) megvilágosodás – az Ő Lelkét adta, hogy segítsen az emberiségnek megérteni saját önleleplezését.

Kommentár. Egy egy speciális kutatást segítő könyv. Egy-egy bibliai könyv általános háttérét mutatja be. Aztán pedig megpróbálja megmagyarázni az egész könyv minden egyes bekezdését. Néhány annak alkalmazására összpontosít, míg mások a szöveggel foglalkoznak egy sokkal inkább technikai módon. Ezek a könyvek nagyon hasznosak, viszont csak azután szabadna használni őket, hogy már elvégeztük a saját előtanulmányainkat. A kommentátor értelmezéseit soha nem szabad kritika nélkül elfogadni. Általában nagyon hasznos, ha több, más-más szempontból íródott kommentárt összehasonlítunk.

Konkordancia. Ez egy másik segédeszköz a bibliatanulmányozáshoz. Felsorolja a szavak összes előfordulási helyét mind az Ő- mind az Újszövetségben. Számos módon segít: (1) meghatározza azt a héber vagy görög szót, ami a keresett magyar szó mögött áll; (2) össze lehet hasonlítani azokat a héber vagy görög szövegrészeket, amiben ugyanaz a szó fordul elő; (3) megmutatja azt, hogy hol vannak azok a különböző héber vagy görög szavak, amik ugyanazzal a magyar kifejezéssel lettek lefordítva; (4) megmutatja, hogy bizonyos szava milyen gyakran voltak alkalmazva egy bizonyos könyvben vagy egy bizonyos író által; (5) segít rátalálni a bibliaversekre a bibliában (vö. Walter Clark: *How to Use New Testament Greek Study Aids?* [Hogyan Kell a Görög Újszövetség Tanulmányozását Segítő Eszközöket?] 54-55. oldala).

Krisztusközpontú. Ezt a kifejezést Jézus központiségére használták. Jelen szerző azzal a fogalommal kapcsolatban használja, hogy Jézus a teljes biblia Ura. Az Ószövetség Feléje mutat, és Ő maga annak beteljesítése és célja (vö. Máté 5:17-48).

Leíró nyelvezet. Ezt a kifejezést azokkal az idiómákkal hozzák összefüggésbe, amiket az ÓSZ írásában használtak. Olyan kifejezésekkel beszél a világunkról, ahogyan az az öt érzékszervünk által megjelenik. Ez nem tudományos leírás, s nem is annak szánták.

Maszoréta szöveg. Ez a Kr. u-i kilencedik századból való Ószövetséget tartalmazó héber kéziratokra utal, amiket zsidó tudósok generációi készítettek, s magánhangzókat jelölő pontokat és más szövegi megjegyzéseket is tartalmaznak. Az Ószövetségünk alapvető forrásszövegét adja. Ennek szövegét a héber kéziratok megerősítették, legfőképpen az Ézsaiást, amit a Holttengeri tekercsekből ismerünk. Az "MT" betűkkel jelölik ezt a szöveget.

Megvilágosodás. Ez az a név, amit annak a fogalomnak adtak, ami azt jelöli, hogy Isten szólt az emberiséghez. A teljes fogalmat általában három különböző kifejezéssel fejezik ki: (1) kijelentés – Isten az emberi történelemben munkálkodott; (2) ihletettség – Ő adta meg a saját cselekedeteinek helyes értelmezését, azok jelentését bizonyos kiválasztott embereknek, hogy jegyezzék azokat fel az emberiség számára; és (3) megvilágosodás – az Ő Lelkét adta, hogy segítsen az emberiségnek megérteni saját önleleplezését.

Metonímia (névcsere, fogalomcsere). Ez egy képes beszéd, amiben egy dolog nevét valami másra

használták, amit azonosítottak vele. Például: "forr a teafőző", ami valójában azt jelenti, hogy "forr a víz a teafőzőben".

Muratori-töredék. Az Újszövetség kanonikus könyveinek listája. Kr. u. 200-ból, Rómából származik. Ugyanazt a 27 könyvet tartalmazza, mint a Protestáns Újszövetség. Ez megmutatja, hogy a kánon "gyakorlatilag" már létezett a római birodalom különböző részein, a negyedik században tartott helyi gyülekezetek által megrendezett egyházi zsinatok előtt is.

Műfaj zsáner. Ez egy francia kifejezés, ami különböző irodalmi típusokat jelöl. A kifejezés jelentése az, hogy az irodalmi formákat olyan kategóriákba sorolja, amik közös jellemzőkkel rendelkeznek, történelmi beszámolók, versek, példabeszédek, apokaliptikus és törvényhozási.

Nesztorianizmus. Nesztoriosz konstantinápolyi egyházatya volt az ötödik században. A szíriai Antiokhiában tanult, és azt bizonygatta, hogy Jézusnak két természete volt, egy teljesen emberi és egy teljesen isteni. Ez a nézet eltért az alexandriai ortodox nézettől, hogy egy természete volt. Nesztoriosz legfőbb aggodalma az volt, hogy Máriának az "Isten anyja, istenszülő" nevet adták. Nesztoriosz Alexandriai Kürillosszal szemben állt, és következőképpen saját antiókhiai tanításával is. Antiokhia volt a történelmi, nyelvészeti, szövegi megközelítésű bibliaértelmezésnek a fellegvára, míg Alexandria a négyes (allegorikus) bibliaértelmezés iskolája volt. Nesztorioszt végül is elmozdították a posztjáról és száműzték.

Papirusz. Ez egy Egyiptomból származó íráshoz használt anyag típus volt. Folyami nádból készítették. Ez az az anyag, amire a legrégebbi másolatait írták a görög újszövetségnek.

Parafrázis (más szavakkal elmondó). Ez egyfajta bibliafordítási módszer neve. A bibliafordításokat a következőképpen tekinthetjük: folyamatos fejlődés a "szó szerinti" egyezéstől, amikor is minden héber vagy görög szónak van egy angol (magyar) megfelelője; a "parafrázisig" (magyarázó körülírás, más szavakkal elmondás), amiben csak a gondolatot fordítják le kevesebb figyelmet fordítva az eredeti szavakra vagy kifejezésekre. E között a két módszer között található a "dinamikusan megfelelő" fordítás, ami komolyan veszi az eredetiszöveget, de azt modern nyelvtani formákkal és idiómákkal fordítja le. A fordítások különböző módszereiről nagyon jó kis elemzést találhatsz a következő könyvben: Fee and Stuart: *How to Read the Bible for All Its Worth* (Hogyan Kell Olvasni a Bibliát Annak Teljes Értékéért) 35. oldal, és Robert Bratcher: *Introduction to TEV* (Bevezetés a TEV elnevezésű bibliafordításba).

Párhuzamos szövegek. Annak a fogalomnak a része, hogy a Biblia egészét Isten adta, így aztán a Bibliái önmaga legjobb értelmezője és egyensúlyba hozza az ellentétes igazságokat. Ez akkor is nagyon hasznosnak bizonyul, amikor szeretnénk egy nem világos vagy kettős értelmű ígerészt értelmezni. Abban is segít, hogy megtaláljuk a legerősebb ígerészt egy adott témával kapcsolatban, ugyanúgy, mint a többi igei aspektusát egy adott témának.

Parókializmus (vagy lokálpatriotizmus). Ez olyan előfeltételekhez kapcsolódik, amik egy bizonyos helyi teológiai/kulturális háttérbe foglalhatók. Nem ismeri el a bibliai igazság vagy annak alkalmazásának kultúrákat átható természetét.

Platón. Egyike volt az ókori Görögország filozófusainak. Az ő filozófiája nagy hatással volt a korai egyházra Alexandria, Egyiptom tudósai és később Szent Ágoston által. Ő volt az, aki

rögzítette, hogy a földön minden látszólagos, és hogy minden egyszerűen a szellemi archetípus másolata volt. A teológusok később Platón "formáit/ideáit" a szellemi valósággal azonosították.

Rabbinikus Judaizmus. A zsidók életének azon szakasza, ami a babilóniai fogsággal kezdődött (Kr. e. 586-538). Ahogy a papok és a Templom tekintélye megszűnt, a helyi zsinagógák váltak a zsidó élet központjává. A zsidó kultúra, közösség, istentisztelet és bibliatanulmányozás ezen helyi központjai váltak a nemzeti vallásos élet központi fókuszává. Jézus napjaiban az "írastudók vallása" párhuzamos volt a papokéval. Jeruzsálem Kr. u. 70-ben történt eleste után az írástudói forma volt az, amiben egyébként a Farizeusok domináltak, ami a zsidó vallásos élet irányát kontrollálta. Ezt a Tóra gyakorlatias, törvényeskedő értelmezése jellemezte, úgy, ahogyan azt a szájhagyományok (Talmud) elmagyarázták.

Septuaginta. Ezt a nevet adták a héber Ószövetség görög fordításának. A hagyomány szerint hetven nap alatt írta le hetven zsidó írástudó az egyiptomi Alexandria könyvtárának. A dátum a hagyományok szerint Kr. e. 250 (valójában valószínűleg több mint 100 évig tarthatott a befejezése). Ez a fordítás azért jelentőségteljes, mert (1) elég régi szöveget biztosít ahhoz, hogy összehasonlítsuk a Maszoréta héber szöveggel; (2) megmutatja, hogy milyen állapotban volt a Kr. e-i harmadik és második században a zsidó értelmezés; (3) megmutatja, hogy hogyan értelmezték a Messiási próféciaikat még Jézus elutasítása előtt. Rövidítésében az "LXX" betűk jelölik.

Sinaiticus Kódex azaz a Codex Sinaiticus. Ez egy görög kézirat a Kr. u-i negyedik századból. Egy német tudós, Tischendorf találta meg a Szent Katalin kolostorban a Jebel Musa hegyen, ami a hagyományok szerint a Sínai hegy területe. Ezt a kéziratot a héber "A" betűvel jelölik, amit "alephnek" hívnak [א]. Mind az Ó, mind a teljes újszövetséget tartalmazza. Ez az egyik legrégebbi unciális MSS.

Szinonim vagy rokon értelmű. Ez olyan kifejezésekre utal, amik pontosan ugyan azt jelentik vagy nagyon hasonló a jelentésük (bár a valóságban semmilyen két szónak nincs teljes szemantikai átfedése). Annyira közeli rokonságban állnak, hogy helyettesíthetik is egymást egy mondatban, anélkül, hogy elveszne jelentésük. Továbbá arra is használják, hogy meghatározzák vele a héber költészetben előforduló párhuzamok három formája közül az egyiket. Ebben az értelemben két olyan sorra utal a költészetben, amik ugyanazt az egy igazságot fejezik ki (vö. Zsolt 103:3).

Szintaktika. Ez egy görög kifejezés, ami a mondat szerkezetére utal. A mi "nyelvtan" szavunk szinonimája.

Szintetikus vagy mesterséges. Ez egy egyike annak a három kifejezésnek, ami a héber költészet típusaihoz kapcsolódik. Az a kifejezés a költészet azon soraira utal, amik egymást növekvő módon építik fel, szokták úgy is nevezni, hogy "klímax, vagy csúcspont" (vö. Zsolt 19:7-9).

Szisztematikus vagy rendszeres teológia. Ez az értelmezés azon fázisa, amikor a biblia igazságait megpróbálja egy egységesített és racionális módon egymáshoz kapcsolni. Ez sokkal inkább egy logikus prezentációja a keresztény teológiának kategóriákba csoportosítva (Isten, ember, bűn, üdvösség, stb.), mint egy pusztán történelmi bemutatás.

Szó szerinti. Ez a másik neve az Antiókhiaiából származó történelmi hermeneutikai módszernek,

ami a szövegre fókuszál. Azt jelenti, hogy az értelmezés magában foglalja a normál és a nyilvánvaló jelentését az emberi nyelvnek, bár ennek ellenére felismeri a képletes nyelvezetet is.

Szövegkiragadás. Ez az Írások értelmezésének azon gyakorlata, amikor idéznek egy verset annak közvetlen vagy kiterjedtebb szöveggörnyezetére való tekintet nélkül, figyelembe se véve annak irodalmi egységét. Ez kimozdítja a verset az eredeti szerző szándékából, és általában magában foglalja az arra való törekvést, hogy egy személyes véleményt bizonyítson vele az illető személy, miközben véleménye biblikus tekintélyt bizonygatja.

Szövegkritika. Ez a biblia kéziratának tanulmányozása. A szövegkritika szükségszerű, mert egy eredeti példány sem létezik, a másolatok pedig eltérnek egymástól. Arra törekszik, hogy megmagyarázza az eltéréseket, és hogy megadja (amennyire csak lehetséges) a kéziratok eredeti megfogalmazását mind az Ó, mind az Újszövetségre nézve.

Talmud. Ez az a cím vagy név, amit a Zsidó Szájhagyomány becikkelyezésének adtak. A zsidók hiszik, hogy ezt Isten maga adta át Mózesnek a Sínai hegyen. Valójában viszont úgy tűnik, hogy ez a zsidó tanítók bölcsességének gyűjteménye volt az évek során. A Talmudnak két különböző írott változata van, a babilóniai és a rövidebb, befejezetlen palesztinai.

Természetes kijelentés. Ez az egyik kategóriája Isten az embereknek tett önkijelentésének. Magában foglalja a természetes rendet (Róma 1:19-20) és az erkölcsi lelkiismeretet (Róma 2:14-15). A Zsolt. 19-1-6-ban és a Róma 1-2-ben is beszél róla. Eltér a különleges kijelentéstől, amikor is Isten különleges módon kijelentette önmagát a Bibliában, és természetfeletti módon a Názáreti Jézusban.

Ez a teológiai kategória újra és újra ki lett hangsúlyozva az "öreg föld" mozgalomban a keresztény tudósok között (pl. Hugh Ross írásai). Ezt a kategóriát arra használják, hogy megerősítsék, hogy minden igazság Isten igazsága. A természet egy nyitott ajtó az Istenről való tudáshoz, de különbözik a különleges kijelentéstől (ami a Biblia). A modern tudomány számára megadja a szabadságot, hogy a természetes rendben végezzék kutatásaikat. Az én véleményem szerint ez egy csodálatos új lehetőség, hogy a modern nyugati tudományos világ számára bizonyosság legyen.

Textus Receptus. Ez a megkülönböztetés Kr. u. 1633-ban, Elvezir görög Újszövetségének megszerkesztésével kezdődött. Lényegében ez a görög Újszövetség egy formája, amit néhány korábbi görög kéziratból és Erasmus (1510-1535), Stephanus (1546-1559) és Elzevir (1624-1678) latin változataiból állítottak össze. A. T. Robertson az *An Introduction to the Textual Criticism of the New Testament* (Bevezetés az Újszövetség Szövegkritikájába) című könyvének 27. oldalán a következőt mondja: "A bizánci szöveg gyakorlatilag maga a Textus Receptus". A bizánci szöveg a legértékeltelenebb a korai görög kéziratok három családja közül (nyugati, alexandriai és bizánci). A századok során a kézzel másolt szövegek felhalmozott hibáit mind tartalmazza. Mindazonáltal A. T. Robertson azt is elmondja, (21. oldal), hogy a "Textus Receptus lényegében véve egy elég pontos szöveget őrzött meg a számunkra". Ez a görög kézirati hagyomány (legfőképpen Erasmus harmadik kiadása 1522-ből) alkotja az angol nyelvű King James Version nevű bibliafordítás alapját, ami Kr. u. 1611-ből származik.

Tipológia. Ez egy különleges típusa a kijelentésnek. Általában Újszövetségi igazságokat jelent, amiket Ószövetségi igeszakaszokban lehet megtalálni valamilyen analogikus szimbólum által. Az ilyen típusú értelmezés nem helyén való használata miatt korlátoznunk kell az Újszövetségben feljegyzett specifikus példák használatát. A hermeneutikának ezen

kategoríája volt az alexandriai módszer legfőbb eleme.

Tóra. Ez a héber kifejezés a "tanítás" szóra. Ez lett a hivatalos neve Mózes írásainak (az I. Mózesztől az V. Mózesig). A zsidók számára ez a legnagyobb tekintéllyel bíró része a héber kánonnak.

Törvényeskedés. Ezt a fajta hozzáállást a szabályok vagy a rituálék túlhangsúlyozása jellemzi. Hajlamos arra, hogy az Isten általi elfogadottságot a szabályoknak való emberi teljesítményre helyezze. Hajlamos arra, hogy lekicsinyelje a kapcsolatot, és a teljesítményt emeli ki, miközben mindkettő nagyon fontos a szövetséges kapcsolatban, ami a szent Isten és a bűnös emberiség között van.

Vaticanus Kódex, azaz a Codex Vaticanus. Ez a Kr. u-i negyedik századból származó görög kézirat. A vatikáni könyvtárban találtak rá. Eredetileg a teljes ószövetséget, az Apokrif iratokat és az újszövetséget is tartalmazta. Bár bizonyos részek elvesztek (I. Mózes, Zsoltárok, Zsidókhöz írt levél, a Pásztori levelek, Filemonhoz írt levél és a Jelenések). Ennek ellenére ez egy nagyon is hasznos kézirat abban, hogy meghatározza az eredeti kéziratok eredeti szavait. A "B" betűvel jelölik.

Világkép és világnézet. Ezek együtt járó fogalmak. Mind a kettő filozofikus fogalom, ami a teremtéshez kapcsolódik. A "világkép" kifejezés a teremtés "hogyan"-jára utal, míg a "világnézet" a "ki" kérdésre ad választ. Ezek a kifejezések alkalmazhatóak az I. Mózes 1-2 értelmezésére, ami elsősorban a Ki-vel foglalkozik a teremtés témájában, nem pedig a hogyan-nal.

Vulgáta. Ez a neve a latin fordításnak, amit Jeromos készített. Ez lett az alapvető, vagy "hétköznapi" fordítása a Római Katolikus Egyháznak. Kr. u-i 380-as években készült.

YHWH. Ez az ÓSZ-i szövetséges neve Istennek. A II. Mózes 3:14-ben meghatározva. Ez a héber "lenni" létige MŰVELTETŐ formája. A zsidók féltek kiejteni a nevét, nehogy hiába vegyék fel a nevét a szájukra; így behelyettesítették a héber *Adonai*, "úr" kifejezéssel. Ezért fordították ezt a szövetséges nevet így angolul és magyarul is úr-nak.

FÜGGELÉK 4

HITVALLÁS

Különösebben nem foglalkozom hitvallásokkal. Sokkal inkább a Bibliát magát szeretem elismerni. Mindazonáltal elismerem, hogy azok, akik nem ismernek, egy hitvallással által ki tudják értékelni a doktrinális nézőpontomat. Napjainkban, amikor oly sok a teológiai tévedés és a félrevezetés, teológiám következő rövid összefoglalóját tudom ajánlani:

1. A Biblia, mind az Ó, mind az Újszövetség, Isten ihletett, tévedhetetlen, hiteles és örök Szava. Isten ön-kinyilatkoztatása, amit természetfeletti vezetés alatt lévő emberek jegyeztek le. Ez az Istenről és céljairól szóló tiszta igazság egyetlen forrása. Továbbá ez az egyetlen forrása a hitnek és a gyakorlatnak Isten Egyháza számára.

2. Csak egyetlen örök, teremtő, megváltó Isten létezik. Ő minden látható és láthatatlan dolog teremtője. Ő szerető és gondoskodó Istenként jelentette ki magát, ugyanakkor igazságos is. Három külön személyben jelentette ki magát: Atya, Fiú és Lélek, valóságosan különállóak, lényegében mégis egyek/ugyanaz.

3. Isten aktívan irányítja az általa teremtett világot. Létezik egy, a teremtésének szánt terve, ami megváltoztathatatlan, és van egy individuális/személyre koncentráló terve, ami megengedi az emberi szabad akaratot. Semmi sem történik Isten tudta és engedélye nélkül, ugyanakkor megengedi az egyéni választást, mind az angyaloknak, mind az embereknek. Jézus az Atya Kiválasztott Embere, és Őbenne potenciálisan mindenki kiválasztott. Istennek a jövővel kapcsolatos előre tudása nem teszi az embert egy meghatározott, előre megírt forgatókönyvbe. Mindannyian magunk vagyunk felelősek a gondolatainkért és tetteinkért.

4. Az emberiség, bár Isten képmására és büntől szabadon teremtett, az Isten ellen való lázadást választotta. Bár egy természetfeletti közvetítő által kísértettek meg, Ádám és Éva mégis saját maguk voltak felelősek az akaratlagos önközpontúságukért. Lázadásuk kihatott a teremtett világra és az emberiségre is. Mindannyiunknak szüksége van Isten irgalmára és kegyelmére az Ádámban való közös állapotunk, és az egyéni, akarattal elkövetett lázadás miatt.

5. Isten kirendelte a megbocsátás és a helyreállítás eszközét a bukott emberiség számára. Jézus Krisztus, Isten egyedülálló Fia emberré lett, büntelen életet élt, és az ő helyettesítő halála által kifizette az emberiség bűnéért járó árat. Ő az egyetlen út az Istennel való helyreállításhoz és a vele való közösséghez. Nincs más eszköze a megváltásnak, csakis az ő befejezett munkájába vetett hit.

6. Mindannyiunknak személyesen kell elfogadnunk Istennek a Jézusban felajánlott megbocsátását és helyreállítását. Ennek megvalósulása azáltal történik, hogy tudatosan bízunk Isten ígéreteiben Jézuson és a bűneinktől való tudatos elforduláson keresztül.

7. Krisztusba vetett bizalmunk és a bűnből való megtérésünk alapján mindannyian teljes bocsánatot nyertünk és helyre lettünk állítva. Mindazonáltal ennek az új kapcsolatnak a bizonyítéka egy megváltozott, és folyamatosan változó életben látható. Isten az emberiségnek szánt célja nem csak a menny, majd egy napon, hanem a Krisztushoz való hasonlatosság, ami a most-ra érvényes. Azok, akik valóban megváltattak, bár alkalmanként vétkeznek még, folyamatosan hitben és megtérésben/büntől való folyamatos elfordulásban fognak élni.

8. A Szent Lélek a „másik Jézus”. Jelen van a világban, hogy az elveszetteket Krisztushoz vezesse, a megtértekben pedig, hogy krisztusiasságot alakítson ki. A Lélek ajándékai megtéréskor adatnak nekünk. Ezek Jézus élete és szolgálata a Gyülekezetben, az Ő testében felosztva/szétosztva. Ezek az ajándékok, amik tulajdonképpen Jézus hozzáállása és motivációi, a lélek gyümölcsei által kell, hogy motiválva legyenek. A Lélek ugyanolyan aktív napjainkban, mint amilyen volt bibliai időkben.

9. Az Atya a Feltámadott Krisztust tette minden dolgok bírójává. Ő vissza fog térni a földre, hogy az egész emberiséget megítélje. Azok, akik bizalmukat Jézusba vetették és akiknek a nevük be van írva a Bárány élet-könyvébe, meg fogják kapni az örökkévaló megdicsőült testüket Jézus visszajövetelkor. Vele lesznek mindörökké. Ezzel egyidőben azok, akik elutasították, hogy Isten

igazságára válaszoljanak, örökké el lesznek választva a Háromegey Istennel való közösség örömétől. Az Ördöggel és annak angyalaival együtt megítéltetnek.

A fentiek nyilván nem egy teljes és alapos felsorolás, de remélhetőleg ízelítőt ad a szívem teológiai stílusából. Nagyon kedvelem a következő állítást:

„A lényeges dolgokban – egység, a felszínes dolgokban – szabadság, minden dologban pedig – szeretet.”